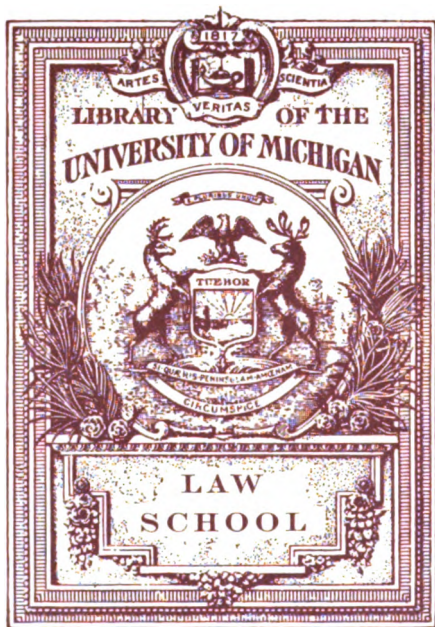

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>

FL8
R6.65
B933
V.36
pt2

*Rumania, Inalta Curte de
Casație și Justiție*

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

DATE DE

SECȚIUNEA I și II

IN TIMPUL DE LA 1 SEPTEMBRE PÂNĂ LA 31 DECEMBRE, 1897

LUCRAT SUB DIRECȚIUNEA PRIMULUI SĂU GREFIER

A. NENOVEANU

VOLUMUL XXXVII

PARTEA II

ABONAMENTELE SE FAC LA GREFELE:

CURȚEI DE CASAȚIE, CURȚILOR DE APEL ȘI TRIBUNALELOR DE JUDEȚE

PRECIUL ABONAMENTULUI:

ȘESE LEI PE UN AN

BUCURESCI

IMPRIMERIA STATULUI

1899

B U L E T I N U L
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

S E C Ț I U N E A I

Astăzi, 1 Septembrie 1897, ora 1, curtea a ținut audiența sa solemnă de reintrare în marea sală a secțiilor-unite.

D. C. Săiățeanu, procuror de secțiune a ocupat fotoliul ministerului public.

D. prim-președinte C. E. Schina, purtând insemnul de Mare Cruce al Ordinului *Stéua României*, declară audiența deschisă și dă cuvântul d-lui procuror de secțiune, care a rostit următorul discurs :

*Domnule prim-președinte,
Domnilor,*

Cine caută să scie trecutul unei națiuni îl află reflectat în legile ei. În ele se găsește explicația prezentului, în ele o rază de lumină pentru viitorul ei.

Acésta este cugetarea ce 'mi-a înșpărat legea asupra numelui, introdusă în țera noastră de mai mulți de două ani, și de care 'mi propun să vă întrețin astăzi cu ocazia deschiderii anului judecătoresc al curții supreme.

Fără îndouială, d-lor, că în trecut asemenea legi, în țările în care exista, aveau un caracter aristocratic.

Românii, străbunii noștri, nu au purtat de cât un singur nume până când distincțiunile aristocratice le impuse pluralitatea, în raport cu noua lor organizație politică și socială. Ei trebuiră să indice numele familiei, *nomen*; numele tulpinei, *cognomen*; numele individului *praenomen*, și adesea să se distingă printr'un supranume, *sur-nomen*, *agnomen*, ce rechemă aducerea aminte a verii-unor fapte glorioase, sau unor împrejurări ce le linguseau vanitatea.

Germanii și Francesii simțiră trebuință de a'și adăuga supranume numai dupe ce ajunseră, pe la al X-lea secol, proprietarii ereditari de fiefuri, și acesta pentru a purta numele pământului peste care domneau (seigneurs, seigneuries). De alt-fel, acest supranume aparținea numai primului născut, titularul senioriei.

Locuitorii fiefurilor (roturiers) și servii fură desemnați prin numele meseriilor ce practica, prin acela al locului nașterii lor, sau prin al verii-unor calități ce le erau personale.

Mai târziu, la Francesi, vechii seniori vindură proprietățile pe care le cumpărară roturierii bogați, și trecerea lor în mai multe mâni succesive făcu atât de dese schimbările de nume în cât, pentru ca să înceteze o stare de lucruri regretabilă, în raport cu vederile și tendințele de atunci, regele Enric II dete din Amboise ordonanța de la 26 Martie 1555, care opresce atât pe nobili, cât și pe roturieri *de a'și schimba numele și armele, fără să fi obținut înscrisă dispensă și permișiune, sub pedepsă de a plăti 1.000 livre amendă, de a fi tratat ca falsificator și lipsit (exauthores) de ori-ce grad sau privilegiu de nobleță*.

Până la 1789 s'au dat mai multe ordonanțe, având de scop să conserve numele și armele familiilor nobile; atunci revoluția cu sistemul ei egalitar desființă titlurile de nobleță și recunoscă cetățenilor libertatea cea mai absolută de a lua ori-ce nume ar voi; mai mult încă, ea 'i opri de a purta nume ce ar aduce aminte vechile obiceiuri aristocratice.

Dar această libertate, conștientă aproape fără tranziție, păru excesivă, și convențiunea decretă, la 6 Fructidor, anul II, că este oprit de a se purta alte nume de familie de cât acelea *exprimate în actul de naștere*.

În fine, sub guvernul consular o lege nouă fu considerată ca indispensabilă și, dupe o expunere de motive a consilierului de Stat Miot, urmată de un discurs pronunțat de tribunul Challan, s'a adoptat la 11 Germinal și s'a promulgat la 21 din aceeași lună, anul XI, ce corespunde cu data 1 Aprilie 1803, legea relativă la pronume și schimbările de nume, ce a servit de tip la confecționarea legel noastre.

La noi, d-lor, am căutat în zadar în trecutul legislației noastre veri-o urmă care să ne dovedească existența numelor patronimice. Se pretinde, cu toate acestea ⁴⁾, că ar fi existat în Muntenia, chiar înainte de Șerban II, câte-va familii cari aveau arbori genealogici; dar este cert că, până la acea epocă, singura distincțiune ce se făcea între Români era că unii erau proprietari și alții nu. Cel mai mulți boeri nu purtau de cât nume de botez sau de sat, de unde rezultă că nu numai omonimitatea era foarte desă, dar că era absolut imposibil să se precizeze de ce familie ținea fie-care boer. Se vede în istorie, scrie Kogălniceanu, cuvintele Greceanu, Leordeanu, Buzescu, Brâncoveanu; dar toate aceste cuvinte sunt adjective și însemnăză (locuitorii) de la Greceni, de la Leorda, de la Buzău, de la Brâncoveni.

Se găsește în documentele vechi că, mai în urmă, boerii din Muntenia obișnuiau să și adauge câte o poreclă formată dupe calitățile sau origina lor, dupe locul nasterii, dupe meseria sau funcțiunea lor, etc., adăugând sufixul *escu*, *canu*, *oiu* și altele.

În Moldova, sub influența culturii polone, adoptarea numelor patronimice pare că s'a făcut mai de timpuriu. Găsim în documente, dupe 1450, numele de Boldar, Movilă, Baloș, etc., și dupe 1500 Cârje, Șarpe, Arbore, Moțoc, Veveriță, Troțușanu, Bêrlădeanu, etc., formate din porecle, mai rar din numele veri-unei localități de origine sau de reședință.

Neguțătoria din țările române este, în decursul evului de mijloc, în general străină: armeană și greacă mai cu seamă. Ea se româniseză foarte târziu. Numai dupe începutul secolului în care trăim putem dice că neguțătoria din aceste țări este română.

Acastă evoluție s'a operat treptat, fie prin naturalisări, fie prin ri-

⁴⁾ Kogălniceanu. Histoire de la Dacie, des Valaques transdanubiens et de la Valachie, p. 329. și Tractatul între Rudolf II și Mihaiu II din aceeași operă, p. 173 și 174.

dicarea și îmbogățirea poporului. Atunci, și mai ales dupe regulamentele organice, neguțătorii de toate breslele 'și formeză nume patronimice luate dupe numele de botez al părinților, la cari adăugău terminațiunile obicnuite la noi, saū de la localități, meserii, porecle, saū, în fine, dupe origină, dacă neguțătorul era străin.

Țărănimea, d-lor, marea masă a poporulul român, în care intră rezeșii din Moldova, moșnenii din Muntenia, vecinii, *Rumâni* cum îi numeau aceia cari aprôpe uitase origina noastră, nu avea și nu are nici ađi nume patronimice.

Un fapt constant este că până la 1832 n'a existat la noi nici acte de stare civilă și că au fost introduse numai cu ocazia regulamentelor organice. Atunci boierii căutară să 'și creeze documente pentru a constata *nrangul ce ține fie-care între cei-alți cetățeni și în familia sa*; dar, dupe organizația regulamentelor, *înscrisele saū condicele stăreii civile* fiind încredințate protopopilor și preoților, sub priveghiarea Mitropoliților și Episcopilor, acele documente au fost, în mare parte, rău ținute și în general n'au corespuns dorinței boierilor.

Actele noastre de stare civilă au început, dupe cum știți, să fie regulat ținute numai dupe punerea în lucrare a codului civil; dar atunci nu mai putea fi vorba de boeri, căci Constituția țerei în vigôre desființase și titlurile de nobleță și privilegiile.

Vedeți dar, d-lor, că din tot ce precede rezultă în mod clar că *numele n'a fost obiectul unei dispoziții legislative în țera noastră*. Cu toate acestea, dacă din punctul de vedere al ideilor aristocratice nu s'a simțit nevoia unei asemenea legi, este o altă ordine de idei care, mai cu sémă în cele două decenii din urmă, a făcut indispensabilă existența ei.

Se observase, în camerele de comerț, că una din cauzele ce dau loc la creșterea numărului falimentelor este și aceea că faliiți reîncepeau în alte orașe operațiunile lor comerciale sub un nou nume: manoperă care se repeta de mai multe ori de către aceeași persoană. Apoi, cei condamnați ca faliiți scăpau adesea și de pedepse și de obligațiunile private ce rezultau din sentințele de condamnare, prin simplul fapt al schimbării numelui. Mai mult încă, s'a semnalat că *tribunalele nu puteau refusa înscrierea firmei unui bancrutar fraudulos, chiar când prin sentința corecțională i s'ar fi ridicat expres dreptul de a comercia*, dacă persoană care a părăsit un nume pătat

dovedea că a adoptat un alt nume prin îndeplinirea formalității publicității în *Monitor*.

De alt-fel, independent de falimente, numele comercianților și al industriașilor are o importanță cu totul specială. Creditul unui comerciant, calitatea produselor unui industriaș, cer ca numele sub care se exercită comerțul, acela care servă ca marcă distinctivă produselor unei industrii, să fie garantat de legiuitor și pus la adăpost contra relei credințe a usurpatorilor.

Pe lângă acestea, putem adăuga că schimbarea numelui cu înlesnire este un pericol pentru societate și prin faptul că recidiviștii în materie penală se sustrag mai lesne de la o pelepă aspră, luând un alt nume sub care se ascund, dacă schimbarea neautorizată nu este considerată ca un delict și, prin urmare, nerepresibilă.

Tote aceste cauze dedese loc la două proiecte de legi succesive: unul în 1881 și altul în 1890, ce au rămas nevotate de Camerele legiuitoare.

La 1895 călî-va domnii deputații, din cari unii fuseseră membri ai camerei de comerț, se încercară să facă o lege asupra numelui în scopul de a paraliza reua credință a acelor cari frustrază societatea schimbându'și numele cu înlesnire, și mai cu sémă pentru a opri pe străini de a lua nume romănesci.

Isbutit'au ei să 'și atingă scopul?

Faptul este că două dintre subscriitorii proiectului au declarat categoric că în legea acésta, modificată de comisiunea delegaților, s'a introdus ca idee dominantă *apărarea numelor istorice* contra însușirilor celor străini de familiile lor.

Unul din d-nii deputații au făcut chiar observație expresă că în locul proiectului deus *a eșit alt-ceva*.

Strigătul general al celor ce se opuneau în Cameră la votarea acestei legi era că i se dă un caracter aristocratic, pe când apărătorii ei căutaŭ să dovedescă contrariul, adoptând adesea propunerile și amendamentele minorității. Totuși, nu este mai puțin adevărat, dupe cum se expune de raportorul comisiunei delegaților în Senat, acestei legi, ast-fel precum s'a votat, i se atribue un înduoit scop: numele patronimic..... *represintă familia, resumă trecutul ei, deosibesce pe membrii ei și alcătuesce pentru comerț și industrie o valoare, un instrument de transacție*¹⁾.

¹⁾ *Monitorul Oficial* No. 49 din 19 Martie 1895.

Acastă lege a fost votată de Camera deputaţilor cu o mare majoritate şi de Senat cu aprópe unanimitatea membrilor prezenţi.

Domnilor,

Economia legii noastre asupra numelui este foarte simplă :

Se tratéză într'o primă secţiune despre principiile generale relative la formarea numelui patronimic şi se stabilesc modurile cum se dobândesc numele, ceea ce se legiferéză în alte două secţiuni următoare; în fine, în a patra secţiune găsim dispoziţii transitorii şi generale.

Principiul general consacrat de legiuitor este că *numele de familie* fiind semnul exterior al personalităţii, eticheta ce distinge pe unii membrii ai societăţii de cei-alţii, *constitue un drept imprescriptibil şi nealienabil*; deci, ca urmare logică şi în interesul general, numele *nu se poate schimba, modifica sau adăuga de cât conform prescripţiunilor legii*.

Intr'un al doilea aliniat legiuitorul opresce de a se purta alt nume patronimic de cât acela cu care cine-va este înscris în registrele stărei civile, sau sub care este *în deobşte aţi cunoscut*, afară de ca-surile (legea dăce reservele) prevădute într'ênsa.

Aşa dar, de la promulgarea acestei legi, *numele* constitue un drept. Care este însă natura lui, cari sunt caracterele sale distinctive dupe cari 'l-am putea alătura la unul din acelea pe cari codul nostru civil le sancţionează ?

Negreşit nu poate fi vorba de un drept de proprietate, pentru că nu este o avere de care cine-va ar putea *usa sau a se bucura, dispunând dupe cum 'i place...*, nici a exclude pe terţii persoane de orice participare de la exerciţiul acestor facultăţi.

În adevăr, legea nu recunósce nimênuî un drept absolut asupra numelui. S'ar putea dăce, din contra, că ea îi impune obligaţia de a 'l conserva, pentru ca orî-cine să 'l pótă distinge din cei-alţii.

Acest drept nu este nici exclusiv, pentru că acelaşi nume pôte să aparţină la mai multe familii şi, prin urmare, la mai multe persoane.

Mai mult : când legea declară că numele este nealienabil, acêsta însemnáză numai că cine-va nu 'şi pôte părăsi numele, dar nu că vinđarea lui ar fi tot-d'a-una nulă, pentru că numele neavând valóre

apreciabilă în bani, cumpărătorul său usurpatorul nu poate fi supărat de aceia cari n'au un interes pecuniar. Acelora li s'ar refusa ori-ce acțiune în justiție, căci nu este destul ca cine-va să dovedească că cumpărătorul nu are un drept asupra numelui, el este dator să constate că i se aduce un prejudiciu real.

Dreptul asupra numelui nu este dar un drept de proprietate, pentru că 'l lipsesce caracterele sale principale; de aceea s'a țin, cu drept cuvânt, că este creațiunea unui drept *sui generis*, purtând într'ensul obligațiunea pentru purtător de a nu 'l părăsi, nici a 'l modifica sau adăuga de cât în anume cazuri și numai în condițiunile prevăzute de lege.

De ce această restricțiune, de ce această piedică pusă acțiunii omului ?

La acesta s'a răspuns cu autoritatea tribunalului frances Challan, care ținea că numele este tot-d'a-una „un principiu de ordine publică”; cu toate că incontestabil, dupe cum am văzut, interesul privat jăcă în această materie un rol mult mai important.

Tot în prima secțiune legiuitorul se preocupă și de locuitorii români săteni cari nu au nume patronimic. Aceștia, ține legea, își vor putea forma unul cu numele de botez al tatălui lor, adăugându'i una din terminațiile cari sunt în datinele țerei.

Pentru acesta, ei sunt scutiți de formalitățile ce se cer orașenilor pentru formarea sau schimbarea numelui: o simplă declarație înregistrată la primăria locului de origină și trecută pe marginea actului stărei civile va fi suficientă.

Să nu întindem această dispoziție peste limitele fixate de legiuitor. Ea nu este aplicabilă de cât sătenilor români; străinii nu pot beneficia de dânsa. Ea nu se poate asemenea aplica locuitorilor de pe marginile orașelor cari, de și duc viața și au toate obiceiurile celor de la țară, nu au intrat însă în prevederile legii.

Ultimul alineat al articolului 1 voesce ca, la formarea numelor patronimice în modul acesta, să nu se întrebuițeze nume istorice. Astfel, d-lor, nu mai este permis locuitorilor săteni români, al căror tată s'ar numi Vladimir, Florea, Filip, Radu, etc., să se numească prin întrebuițarea sufixului escu: Vladimirescu, Florescu, Filipescu, Rădulescu ș. a., pentru că ar corespunde cu nume istorice, cu toate că asemenea nume sunt destul de răspândite și purtate de oameni cu foarte diverse meserii și profesii onorabile.

Articolul 2, ce face parte tot din această secțiune, opresce în general ca pe viitor să se pôtă lua ca prenume nume patronimice.

Se înțelege, d-lor, că această dispoziție, orî cât de imperativă ar părea, nu pôte fi aplicată și, în fapt, nu i s'a dat până acum nici o urmare.

Dacă cine-va pôte întrebuința ca nume patronimice simple prenume, cum s'ar putea ca același nume să nu mai pôtă servi ca prenume ?

Observația a fost făcută în Cămeră și, cu tôte că nu s'a răspuns nimic, totuși articolul a fost votat.

De la principiile generale legiuitorul trece la aplicație. El ne spune în articolul 3 că sunt două moduri de a se dobândi numele patronimice: unul prin *efectul legii* și altul prin *autorisarea guvernului*.

Secția II corespunde cu prima divisiune și coprinde ôre-carî dispoziții ce merită atențiune.

Fiind-că se crează legalmente un nume de familie, era natural ca numele patronimic al tatălui (care se subînțelege că ar fi numele tulpinei), să aparție și chiar să se impuă copiilor legitimi și legitimați prin căsătorie.

În privința copiilor adoptați, legiuitorul face pur și simplu aplicația art. 312 din codul civil fără nici o inovație. Acești copii vor adăuga la numele lor numele adoptatorului, și este indiferent care din amândouă se va pune înainte. „*Se va urma dupe tocmelă*“, prescrie articolul citat.

Copiii născuți din părinți necunoscuți, neputând fi alăturați la nici o tulpină, vor trebui să devie ei începutul unei tulpine din care să isvorască familia. De aceea, oficiul stărei civile îi va înscrie sub două prenume, din carî cel din urmă va servi de nume patronimic.

Iată dar, d-lor, încă un cas în care numele, fiind format din prenume, devine neaplicabilă dispoziția legii despre care am vorbit, aceea care voesce să nu se ia ca prenume nume de familie.

Legislatorii noștri ar trebui să revie asupra acestei anomalii.

Se mai prevede încă un cas în această secțiune. Este vorba de numele femeii.

Pe cât timp femeia nu e căsătorită, este lesne de înțeles că pörtă numele tulpinei din care face parte. Acesta intră în categoria primei

ipoteze ce prezintă legea relativă la copiii de orî-ce sex, născuți din căsătorie sau legitimați.

Dar era o cestiune ce merita preocuparea legiuitorului, aceea de a se ști ce nume poartă femeia dupe căsătorie, legalmente vorbind.

De fapt, femeia la noi, ca și la Francezi, purta numele soțului ei; nefiind însă nici o dispoziție legislativă care să sancționeze acest obicei, cestiunea era foarte controversată la Francezi, dacă prin efectul căsătoriei femeia avea dreptul la numele bărbatului, și negreșit acesta se putea reproduce la noi, de ore-ce nici o dispoziție legislativă nu o prevedea.

Dacă se admitea sistemul că femeia are dreptul să poarte numele bărbatului, ca o consecință a însuși actului de căsătorie, se născă imediat o altă cestiune nu mai puțin gravă.

Femeia, devenind văduvă, are ea dreptul să mai poarte numele defunctului? și complicația se adăuga când, în urma văduviei, ea se remărita.

Cestiunea s'a prezentat adesea în Franția și, în mulțimea casurilor, găsim pe următorul: văduva marchisului de Coligny, unul din urmașii casei de Langheac, cu toate că se remărită cu La Rivière, păstră însă numele de Coligny. Apoi, murind tatăl primului ei bărbat, ea îi luă numele și se intitulă Contesă de Dalet.

Acastă schimbare de nume o explică Bussy Rabutin, tatăl d-nei La Rivière, într'o scrisoare adresată verei sale, d-na de Sévigné, aducând exemplul Contesei de Caruges care, după șese luni de văduvie, murind soțul ei, Conte de Tillères, luase numele acestuia.

Am citat aceste exemple ca să dovedesc că în Franția, și, prin urmare, chiar la noi, înaintea legii ce examinăm, femeia, obținând un nume patronimic ca efect al contractului de căsătorie, putea pretinde să îl conserve indefinit, nefiind o prevedere legislativă contrarie.

Acesta este inconvenientul pe care legea numelui a voit să îl remedieze. Acum, *femeia măritată ia numele patronimic al soțului ei, ea îl va perde numai prin divorț*. De unde, prin *à contrario*, se înțelege că îl păstrează dupe mărta bărbatului până ce o nouă căsătorie nu distruge, ca și divorțul, efectele primei căsătorii.

Este însă, d-lor, o categorie pe care legiuitorul n'a prevădut'o.

Voesce să vorbesc de copiii născuți dintr'o munnă cunoscută, dar

aprecia admisibilitatea cauzei ce se invocă, publicația însă trebuie făcută fără arătare de motive.

Această dispoziție este foarte înțeleptă, pentru că publicul trebuie să ignoreze cauzele ce au silit pe un fiu să părăsască numele tatălui său, și pe cari adesea el le-a arătat ministerului cu o adevărată stringere de inimă.

Publicația, se înțelege, are de scop a pune pe oricare persoană interesată în cunoștință de cauză și a 'i da ocaziune să facă opoziție contra acestei cereri.

Am zis »persoană interesată«, pentru că simplul fapt al posesiunii numelui nu justifică îndestul dreptul de a face opoziție.

Trebue ca cine-va să aibă un interes real, să sufere un prejudiciu apreciabil prin apropierea aceluși nume. Ast-fel, cine-va nu s'ar putea plânge că s'a usurpat un nume ilustru, aparținând familiei sale, pe care el îl poartă, de cât dacă este singurul posesor al aceluși nume, pentru că, în cazul contrariu, n'ar mai putea pretinde că concedarea ar produce o confuziune prejudiciabilă intereselor sale morale sau materiale. Opoziția va fi și mai puțin fundată când se cere a se conceda nume ordinare, pentru că, ori cât de celebre ar fi, nimeni nu se poate plânge de înmulțirea omonimelor.

Când însă, prin acordarea unui nume, s'ar atinge în mod cert interesele comerciale ale unei persoane, s'ar aduce un prejudiciu dovedit unei proprietăți literare sau industriale; când, în general, s'ar atinge un interes material sau moral, dreptul de opoziție este legitim și va servi pentru conservarea avantajelor ce dă numele.

Fiind că este vorba de existența unui interes, opoziția aparține și femeilor măritate sau văduve, cari, purtând numele soțului lor, ar putea justifica că sunt lezate.

Când o comună ar avea un interes de conservat; când, spre exemplu, producțiunile sale ar fi repute pentru calitatea lor, este cert că nu i se va putea refusa dreptul de a face opoziție la cererea făcută de o persoană care ar voi să 'și schimbe sau să 'și modifice numele luând pe acela ce este legat de exploatarea ce face comuna în scopul unei concurențe neleale.

Dreptul de opoziție al persoanelor interesate începe a curge de la data primei publicațiuni apărută în *Monitor* și încetază la expirarea celei de a trei-decea zi ce trece dupe a șesea publicație.

Opozițiile se fac la ministerul justiției, care le *trămite*, dăce legea, curței de apel din București, singură competente a statua asupra lor. Această curte chiamă pe părți printr'o simplă citație și hotărăsca în mod definitiv. Ea judecă cu complectul de cinci membri, fără opoziție sau recurs. Oponenții nu sunt ținuți să compară în persoană sau prin procuratori; ei pot da memoriile în scris.

În privința acestor opozițiuni și asupra soluțiunii ce trebuie să se dea afacerii, mai multe ipoteze se pot prezenta.

Când nici o opoziție nu s'a ivit, dupe expirarea termenului de șese luni de la prima publicație, *ministrul justiției supune afacerea consiliului de miniștri, care, în termen de 15 zile, decide dacă admite sau respinge schimbarea sau adausul de nume.*

O altă ipotesă este când s'a prezentat una sau mai multe opoziții, cari s'a respins de curte, fie ca neintemeiate, fie ca fără interes. În această ipotesă se procedează ca cum nu s'ar fi făcut opoziție, cu deosebire că ministerul justiției, dupe expirarea celor șese luni, trebuie să aștepte dosarul de la curte și apoi să supună cazul consiliului de miniștri dupe o lună de la primirea aceluia dosar.

S'ar putea crede că respingerea opozițiunilor de curte atrage dupe sine admiterea cererii de către consiliul de miniștri. Ei bine, această soluțiune ar fi eronată: consiliul de miniștri păstrează, chiar în acest caz, facultatea de a refusa cererea, dacă ar crede de cuviință.

O a treia ipotesă consistă în cazul când, făcându-se una sau mai multe opoziții, una din ele s'a găsit *valabilă*. Atunci cererea de schimbarea numelui său de adaus la nume este de drept respinsă: consiliul de miniștri nu mai are dreptul de apreciere.

Oricare ar fi însă rezultatul hotărârii acestui consiliu, ea nu trebuie să fie motivată, dar numai publicată în *Monitorul Oficial*.

Să vedem acum cari pot fi efectele acestor hotărâri definitive.

Dacă consiliul de miniștri, fie conformându-se deciziunii curței de apel, fie dupe aprecierea sa inspirată de rezultatul cercetărilor ce a făcut, respinge cererea, hotărârea va avea de efect ca reclamantul să nu mai pôtă veni cu o altă cerere de schimbare sau adăugire de nume în timp de 10 ani.

Dispozițiunea este într'adevăr bună. Ea închide drumul acelor cari, dupe ce au bravat și cuviințele și morala publică, ar compta încă pe schimbarea numelui pentru a își refaca o reputație perdută.

Dar să admitem că consiliul de miniştri găseşte cererea dreptă şi că autorisă schimbarea sau adăugirea numelui. În acest caz hotărîrea nu acordă de cât o facultate. Dacă acela care a solicitat favoarea crede de cuviinţă să păstreze numele ce poartă, poate încă să nu dea nici o urmare hotărîrei.

Dacă, din contra, el vooce să beneficieze de autorisarea consiliului de miniştri, este ținut să se adreseze oficerului stărei civile pentru a 'i cere rectificarea actului său şi acel oficer este dator să o facă.

Numai din acel moment reclamantul va putea purta noul său nume ; dar, în acelaşi timp, el nu va mai putea purta numele cel vechiu.

O-dată schimbarea obținută, ea se restrînge, se înţelege, şi asupra femeii, care trebuie să poarte numele soţului. Ea se va mai restrînge şi asupra copiilor minorî cari, dupe cum s'a ăis în Cameră : «urmeză... tôte evoluţiile Statului civil ale părintelui lor, fiind-că se află sub puterea sa».

Ca legiuitorul să voiască acesta, fie într'un mod arbitrar, fie sprijinit pe credinţa că copiii minorî vor avea la majoritate dorinţa să poarte numele tatălui lor, lucru nu este de mirare ; dar nu poate pretinde în drept ca copilului minor să i se impue schimbările condiţiunel tatălui său, schimbări pe cari nu le poate nici aprecia, nici judeca, din cauza etăţei sale. Dacă prin acesta legiuitorul a voit să 'i facă o favoare, urma să 'i lase liber a 'şi alege la majoritate numele ce 'i-ar fi convenit.

În Franca, unde există aceeaşi dispoziţie legislativă, s'a întrebat ce se întâmplă când un tată, obţinend schimbarea numelui, a cerut rectificarea numai a actelor stărei sale civile? De sigur că, dupe majoritatea fiilor săi, tatăl nu mai are calitate de a cere pentru dênşii aceeaşi rectificare.

La Francesi există un termen fatal pentru asemenea cereri; deci, la dênşii, consecinţa ar fi că copiii păstréză vechiul lor nume. Din contra, la noi unde nu se specifică verî-un termen, ei vor putea face singuri cererea de rectificare ; dar, dacă nu o fac, prescripţiunea legel este eludată.

Acum, d-lor, să vedem care a fost utilitatea practică a acestor dispoziţii şi dacă efectele legel au început a se simţi.

Pentru ca să vă demonstrez acesta, nu pot face mai bine de cât a vă pune în vedere următorul tablou statistic ce am format dupe registrele ministerului justiției :

Cererī :

De la 17 Martie 1895 (data promulgării legii) până la 17 Martie 1896	23
De la 17 Martie 1896 până la 17 Martie 1897	44
Pe patru luni de la 17 Martie 1897 până la 17 Iulie 1897 .	25
Restul de la 17 Iulie 1897 până în prezent	38
Total	130

Din acestea :

In curs de cercetare	105
Respinse	25
Autorisate	—
Total	130

Faptul că până în prezent nici o cerere n'a luat stăruire prin autorizare este o dovadă învelerată că prin această lege s'a pus o stavilă puternică la schimbările de nume ce se făceau cu atâta ușurință.

Proporția în care s'aă introdus acele cereri este asemenea foarte elocuentă. Pe când în anul d'ânteiu nu este de cât un număr minim de cereri, în anul al doilea cererile sunt îndouite, în cele patru luni din anul al treilea cererile întrec pe cele din anul anteiu, și de la 17 Iulie până în prezent avem însemnatul număr de 38 cereri.

Domnilor,

Dispozițiile transitorii, ce ocupă prima parte a secțiunii a patra, nu mai aă astăzi de cât un interes istoric. Mă voiu ocupa dar de ele numai în trecut, pentru a vă vorbi mai mult de dispozițiile generale ce coprind cestiuni cari merită a fi relevate.

Tot ce am dis până acum este relativ la modul cum se formază numele dupe promulgarea legii ; dar legiuitorul a voit să reguleze și starea de atunci ; să dea, ca să dic ast-fel, un caracter de legalitate și de permanență numelor de familie ce se formase de sine prin concursul ori-căror împrejurări, fie chiar în mod arbitrar.

Și mai anteiu printr'un raționament *à contrario*, tras din dispozițiunile art. 18, se hotărâse implicit că nimeni nu va mai putea fi

acționat, sub nici un motiv, în privința numelui său, dacă îl va fi purtat înainte de punerea în aplicare a codului nostru civil.

Apoi s'a dat un termen de două ani de la promulgarea acestei legi, — termen ce a expirat la 17 Martie 1897, — ca părțile interesate, purtând acel nume, să useze de facultatea ce li se lasă de a deschide acțiune înaintea curții de apel din București atât contra acelorora cari, dupe punerea în aplicare a codului civil în țară, și-ar fi schimbat, modificat sau adăugat numele patronimic, cât și contra acelorora cari vor fi luat un nume ce nu aveau dreptul să poarte, chiar dacă acel nume ar fi al unei localități unde s'a născut, sau au trăit; și această ultimă specificare cuprinde toate cele-alte cazuri ce se mai adaugă în acest articol.

Cei acționați să delase asemenea nume nu puteau invoca în favoarea lor nici posesiunea de Stat, nici prescripțiunea, nici formalitățile ce ar fi făcut pentru a da un semn de legalitate schimbării de nume, cum, de exemplu, publicațiunii în *Monitor*, cereri la tribunal, etc., precum se obișnuia.

Cu toate acestea, actele semnate înaintea definitivei deciziunii cu numele ce nu avuseser dreptul să poarte rămăneau valabile. Se salva prin acesta interesul terților persoane și chiar interesul condamnaților, cari puteau să fie de bună-credință.

Acestor condamnați nu li se aplica nici o penalitate. Mai mult încă, ministerul public nu avea nici dreptul de a-i urmări, ori-care ar fi fost interesul național sau de ordine publică.

În decursul acestor două ani, d-lor, s'a judecat la curtea de apel din București 13 procese basate pe acele dispoziții transitorii.

Mai sunt în curs de judecată încă 43 procese ¹⁾.

Iată, d-lor, întrăgă aplicația articolului 18, și pe viitor nimeni nu se va mai putea atinge de numele purtate înainte de 17 Martie 1895, data promulgării acelei legi.

Și acum când s'a dispus tot pentru conservarea și perpetuitatea numelui, legiuitorul, printr'o dispoziție generală, edictază penalități

1) Familiile cari au beneficiat de dispozițiile art. 18 din legea asupra numelui sunt următoarele: Ghica, Câmpineanu, Valter, Sturbey, Vasescu, Cantacuzino, Crețulescu, Filipescu, Florescu, Vlădescu, Bibescu, Zăhăreanu și Văcărescu.

atât contra acelor cari, dupe promulgarea acestei legi, vor fi luatsău vor lua un nume ce nu este al lor, cât și contra acelor cari vor continua a purta numele ce luase dupe punerea in aplicare a codului civil, și pe care justiția va fi ordonat să 'l părăsescă.

Este negreșit vorba de o adevărată acțiune penală, pe care legea a acordat'o părței interesate al cărui nume a fost usurpat. Ea o va putea exercita dupe ce va fi adresat usurpatorului o *somațiune rămasă fără efect*.

Se înțelege însă că dreptul ce se recunoște părței civile nu opresce urmărirea ministerului public, reprezentant al societăței direct interesată într'o cesțiune pe care legea o declară de ordine publică; de aceea legiuitorul are grija de a o spune printr'o dispoziție expresă.

Penalitatea contra usurpatorului consistă într'o amendă de la 500 până la 1.000 lei, și in cas de recidivă va putea fi osândit și la închisore până la 6 luni, ceea ce implică 'o facultate pentru judecător.

De alt-fel, acesta fiind o acțiune ordinară, cu tôte că derivă dintr'o lege specială, ea este de resortul tribunalelor de prima instanță, cu dreptul de opoziție, de apel și de recurs.

Resultatul final al acestei acțiuni va fi, in cas când cererea s'ar găsi fondată, a se ordona rectificarea actelor stărei civile ale usurpatorului. Nu trebuie însă să confundăm această acțiune cu cererea de rectificare a actelor stărei civile făcută in virtutea art. 84, 85 și 86 din codul civil.

Diferența între ele este bine tranșată, atât din punctul de vedere al obiectului lor, cât și din acela al competenței și al formelor.

Acțiunile ce rezultă din această lege au de obiect de a se declara care este adevăratul nume al unei persóne, *conform cu starea filiațiunei sale bine stabilită*; din contra, prin acțiunile in rectificare a actelor stărei civile se caută a se dovedi *care este adevărata stare a filiațiunei* a celui in cauză, pentru a se face ca actul stărei civile să corespundă cu dânsa.

Cele d'ântéiū acțiuni presupun un defendor, astsfel că ele urmază să se intenteze la domiciliul lui, pe când acțiunea in rectificarea unui act al stărei civile, prevădută de codul civil, se introduce la tribunalul de resortul căruiia fine comuna unde s'a dresat actul.

Cât pentru formele de urmat, este destul a spune, pentru a face să

se simtă diferența, că acțiunea în rectificare a actelor stărei civile, prevădută de codul civil, se introduce prin simplă petițiune și se judecă sumar, ascultându-se concluziunile procurorului, bine înțeles cu dreptul de apel și de recurs. Chemarea veri-unei părți interesate se face numai dacă se crede de cuviință, și, în acel cas, cei chemați sunt distrași de la domiciliul lor, dacă ar avea altul de cât locul unde s'a confecționat actul.

Legea asupra numelui are chiar un articol special pentru a recunoște că nu se derogă la dispozițiile codului civil în ce privește acțiunile în rectificare a actelor stărei civile.

Ultima prescripțiune a acestei legi este relativă la străinii stabiliți în țară, pe cari îl supune la toate dispozițiunile sale ca o consecință logică a principiului că legile de ordine publică ale unui Stat sunt aplicabile chiar străinilor cari au reședința într'ensul.

De alt-fel, d-lor, s'a țin în Camerele legiuitoare — și, prin urmare, se poate repeta — este o clasă numerosă de străini care caută prin toate mijlocele a se furișa în naționalitatea noastră romanisându'și numele, pentru a produce o confuziune primejdioasă.

Acastă confuziune de nume legiuitorul a voit să facă să dispară.

Negreșit, d-lor, legea nu este perfectă; putem dice, fără să atingem susceptibilitatea nimănu, ea lasă mult de dorit. Chiar aceia cari au lucrat în modul cel mai activ la confecționarea ei au recunoscut acēsta. Ast-fel însă precum este, ea poate fi privită ca un bun început, nu pentru a se da o satisfacție ideilor și exigențelor aristocratice, cari prin însăși acēstă lege se dovedesc că sunt de sfiose la noi, dar pentru a servi ca sprijin și ca siguranță comerțului și industriei noastre născēnde.

Pentru a termina, d-lor, mă conform uzului stabilit, de a vă pune în vedere tabloul statistic al activității supremei curți pe anul judecătoresc ce lăsăm în urmă.

D. prim-președinte C. E. Schina răspunde discursului d-lui procuror :

Domnule procuror,

Trei-zeci și șase de ani nu s'a implinit încă din ziua de 24 Ianuarie 1862, când a apărut în *Monitorul Oficial* al Statului legea

care a înființat în România, atunci »Principatele-Unite«, curtea de casațiune, și nici unul din aceia cari stau pe aceste fotolii la instalarea ei nu se mai află ați între noi. Numit aci, în calitate de procuror, în anul 1866, de către Locotenența Domnescă, [care a deținut puterea suverană până la alegerea și suirea pe tronul princiar a mult respectatului și iubitului nostru Rege Carol I, spectator deci, nelncetat present încă de la al 27-lea an al vârstei mele, în decurs de 32 ani, a unei transformări atât de radicale a personalului curții într'un interval de timp relativ scurt, nimeni ca mine, cu o mai directă și mai personală experiență a scurteniei vieții, nu poate dice cu poetul : *timpul curge și noi trecem*, și momentul, vai, a sosit, scumpi colegi din curte și parchet, în care am început să strig câte o dată cu densus : *O timp, suspendă-ți sborul*.

Sentimentul de melancolie, ce amintirile mele personale provocă în mine din când în când, e, din fericire, cu succes combătut în inima mea, când, îmbrățișând cu o privire simultană trecutul și prezentul, constat că timpul, ce a curs așa de repede, n'a fost de loc un timp pierdut, ba din contră că în decursul lui mari progrese s'au realizat, uriași și repeși pași înainte s'au făcut. Aruncând în special o ochire asupra parchetului acestei curți, nu pot uita câte dovești de muncă, de știință, de talent ne-au dat adesea, în șirul anilor, aceia cari v'au precedat pe acest fotoliu, d-le procuror, și cu o adevărată plăcere profit de ocaziune pentru a recunoște și saluta ați, în persoana d-vostre, pe un demn urmaș al lor. Din primile zile în cari v'am ascultat am putut vedea în d-vostă o capacitate de muncă, o claritate și pătrundere de spirit puțin comune, o argumentare strinsă și logică, un talent de expunere care mișcă și convinge ; iar ați, în primul d-vostă discurs de deschidere ce ați avut ocaziunea să rostiți, n'am fost de loc surprinși vedând într'ensul un excelent comentariu a unei legi importante, o lucrare asupra unui subiect nou în care expunerea istorică, critica severă, dar dreptă, claritatea și metoda vor atrage, sunt convins, în favore-i sufragiile tuturilor, iar literatura noastră juridică va număra încă o bună operă mai mult și de utilitate practică învederată pentru aceia cari vor avea să aplice legea asupra numelui.

Silințele individuale spre bine a unui mare număr din aceia cari și-a-ales ca țintă a vieții lor publice cariera magistraturei, și cărora

cu cât înaintează în vârstă simt mai mult, ori când se prezintă ocaziunea, plăcerea de a aduce un călduros omagiū, a făcut ca magistratura română, privită în întregul ei, să împlinescă nu numai din ce în ce mai bine înalta și bine-făcătorea ei misiune în Stat, dar să și menție, să întărească și să înalțe, în ochii străinilor și a celor-alte State, prestigiul țerei, demnitatea națională, și să bine meriteze astfel de la Patrie; căci, lăsând la o parte ori-ce considerațiunilor de falsă modestie, putem afirma că magistratura țerei, ca și armata ei, e în drept să revendice în propriu titlul ei de glorie, victoria ei, Plevna ei. Cui, în adevăr, se datorește mai în deosebi faptul ca un articol din un tractat european, prin care s'a pretins să se ciuntescă, în detrimentul României, un atribut esențial al ori-cărui Stat civilizat, absolut suveran, să devie o literă mōrtă; cine aū făcut să rămână ca un adevărat anacronism restrîngerea ce, prin un adevărat exces de putere și o vedită nedreptate, Statele cele mari ale Europei aū voit să impue justiției române pe propriul ei teritoriū, în ce privește pe neromâni; cui revine onōrea de a fi silit pe însăși semnatarul instrumentului diplomatic în cestiune, ca, retrăgându'și semnăturile, să recunoscă, unil formal prin tractate încheiate cu România pe picior de perfectă egalitate, alții de fapt, dreptul absolut pentru magistratura țerei noastre de a avea singură jurisdicțiune în România; cui, în deosebi, se datorește această victorie națională de cât magistraturii române care a știut repede, în mersul ei ascendent spre un nivel moral și intelectual din ce în ce mai înalt, să inspire încredere și respect și să facă pe toți, fără osebite de naționalitate, să șică: sunt judecătōri în România!

Da, această cucerire morală se datorește magistraturii române, dar în același timp și Aceluia sub a cărui înaltă și bine-făcătoare impulsione și înțeleptă direcțiune atâtea mari idei și aspirațiuni s'aū transformat în fapte, Care, în cât privește magistratura, a hrănit *pururea ca fîntă*, precum a spus'O în una din neuitatele Lui cuvântări, *voința d'a 'i înălța prestigiul și Care, ca o nouă mărturie a acestel voințe, a înălțat, în ziua de 10 Maiū a acestul an, pe primul președinte al curței de casațiune la gradul de Mare Cruce al »Stelet României«, nu ca prin acest semn onorific, cel mai mare de care El dispune, să răsplătescă modestele mele servicii să slabele mele me-*

rite, ci spre a aduce un omagiū de Inalta-I considerațiune puterei judecătorești, pētruns fiind, El care simte tare tot ce e mare, tot ce e adevērat, că o magistratură fără prestigiu e ca o regalitate fără Coronă.

Aducēnd ađi Majestăței Sale, mult respectatului și iubitului nostru Rege, omagiul respectuos de profundă grațitndine din partea magistraturei și a mele personal, nu mă pot opri ca în același timp să urez ani mulți încă de domnie Suveranului care, geniū în adevēr tutelar al României moderne, va fi în tot dreptul, atunci când în ziua cea de judecată va fi întreat ce a făcut pe acest pământ, să dică, cu bardul gintel latine :

O Dómne, în lume cât am stat
 În ochii ei plini d'admirare
 Pe tine te-am reprezentat.

Anul judecătoresc 1897—1898 e deschis.

În urma acestora, curtea, conform art. 4, alineatul I din legea modificătoare din 26 Aprilie 1896 a legii organice a curței de casație pentru formarea secțiunilor curței, procedând la tragerea la sorți, s'a obținut rezultatul ca d-nii consilierii de la secțiunea I, și anume : d-nii Gr. M. Buicliu, D. Cuculi, Gh. P. Petrescu și Ciru Oeconomu să trecă la secțiunea II, și d-nii consilierii de la secțiunea II, și anume : d-nii M. Pherechide, Al. Giani, C. C. Ștefănescu și M. Poenaru-Bordea, să trecă la secțiunea I.

Așa dar, secțiunea I se compune din d-nii :

Gr. Lahovari, M. Pherechide, Al. Giani, C. C. Ștefănescu, N. Predescu, D. Hēnșescu, I. Duca, M. Poenaru-Bordea.

Iar secțiunea II se compune din d-nii :

N. Mandrea, Al. Degré, R. N. Opreanu, G. Liciu, Gh. P. Petrescu, D. Cuculi, Gr. M. Buicliu, Ciru Oeconomu.

Ședința s'a ridicat la orele 2 1/2.

No. 523

PĂMĒNT RURAL.— **Legea rurală.**— **Constituțiunea din 1884.**— **Dreptul sătenilor de a înstrăina pământul ce li s'a dat dupe legea rurală la alți săteni.** (Art. 132 din Constituțiune și art. 7 din legea rurală din 1864 și art. 1 din legea interpretativă din 1879).

Art. 132 din Constituțiunea revisuită la 1884 n'a modificat legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879 în sensul de a opri pe sătenii împroprietăriți ca să înstrăineze pământurile la alți săteni. Legiuitorul, prin art. 131 din Constituțiune, nu a voit să facă alt-ceva de cât să dea inalienabilității pământurilor date sătenilor un caracter constituțional și să prelungească termenul fixat pentru această stare de inalienabilitate.

No. 290. — **Casată** sentința tribunalului Dâmbovița cu No. 85 din 1897, dată în procesul dintre Stroe Ion Preoteșescu și Nastasia Ion Chiran.

2 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. Al. Serghiescu, avocatul recurentului Stroe Ion Preoteșescu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d-nii N. Durma și Budișteanu, avocații întimatei Nastasia Ion Chiran, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Tribunalul a violat și rău a interpretat dispozițiile art. 132 din Constituție și art. 1.895 din codul civil, combinat cu art. 1.911 din același cod.

„Atât din desbaterile urmate cu ocazia alcătuirii art. 132 din Constituție, cât și din expunerea de motive a ministrului de justiție de vremi, nu rezultă cătuși de puțin că prin art. 132 din Constituție s'ar fi înțeles a se abroga art. 7 din legea rurală și întreaga lege interpretativă din 1879, care permite înstrăinarea pământurilor rurale în anumite cazuri, în care, de altmintrelea, mă găsesc și eu“.

Având în vedere că obiectul acțiunii de față este cererea făcută

de Nastasia Ion Chiran de a fi obligat Stroe I. Preoteşescu, recurentul de ađi, să ı lase în posesiune şi plină proprietate trei pogóne şi 13 prăjini pământ, situate în comuna Glâmbolata, pământ cu care fusese improprietary decedatul său tată Ion Chiran, dar care se stăpânea acum pe nedrept de Stroe Preoteşescu ; că în contra cărţei de judecată făcându-se apel de Nastasia Ion Chiran, tribunalul, prin-sentinţa atacată, a respins mijlocul de apărare propus de Preoteşescu, recurentul de ađi, întemeiat pe prescripţiunea decenală, pe motivul că art. 132 din Constituţiune, modificat în 1884, a ridicat sătenilor facultatea ce aveau în virtutea legilor anteriore, de a înstrăina către un alt săten sau comună pământurile ce le erau date de legea rurală şi dar aceste pământuri au devenit imprescriptibile ;

Având în vedere că nici din textul art. 132 din Constituţia de la 1884, nici din discuţiunile ce au avut loc cu ocaziunea votării acestui articol, nu rezultă că Constituanta a avut intenţiunea să modifice art. 7 din legea rurală de la 15 August 1864, precum şi executarea sus menţionatului art. 7, în sensul de a opri pe săteni de a înstrăina pământurile la alţi săteni, în condiţiunile prevădute de acele legi ;

Considerând că prin art. 132 din Constituţia de la 1884 legiuitorul, menţionând inalienabilitatea pământurilor rurale, cu excepţiunile prevădute în legea rurală din 1864 şi cea interpretativă din 1879, n'a voit a face alt-ceva de cât să dea inalienabilităţei un caracter constituţional, şi să prelungească termenul fixat pentru această stare de inalienabilitate ;

Considerând dar că fiind stabilit că dispoziţiunile legilor din 1864 şi 1879 nu sunt modificate prin art. 132 din Constituţia din 1884, şi fiind-că atât dupe art. 7 din legea de la 1864, cât şi dupe art. 1 din legea de la 1879, sătenii pot înstrăina pământurile lor către comună sau alt săten, apoi acele pământuri sunt susceptibile şi de prescripţiune, dacă înstrăinarea lor este făcută în conformitate cu menţionatele legi ;

Considerând că aşa fiind, tribunalul a dat o rea interpretare art. 132 din Constituţia de la 1884, şi, prin urmare, mijlocul acesta găsindu-se fondat, fără a mai discuta pe cel de al doilea :

Casază, etc.

Civil, secţia I.

No. 524

TIMBRU. — Contravențiunii la legea timbrului. — Opozițiune. — Dacă în asemenea materie există drept de opozițiune. (Art. 154 din procedura civilă).

In materie de contravențiune la legea timbrului există dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsă.

No. 291. — Casată sentința tribunalului Teleorman cu No. 64 din 1897, dată în procesul dintre ministerul de finanțe și Ion D. Paladescu.

2 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. D. R. Ștefănescu, avocatul recurentului minister de finanțe, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. S. Ionescu, avocatul intimatului Ion D. Paladescu, în combatere ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere și violarea art. 46 din legea timbrului, combinat » cu art. 154 din procedura civilă, întru cât de și legea timbrului, prin » art. 46, nu vorbește nimic de drept de opoziție, acest drept însă » există în favoarea ambelor părți într'un mod virtual în baza principi- » piului că opozițiunea fiind un drept natural, el există ori de câte- » ori o lege nu 'l interzice«.

Considerând că art. 154 din procedura codului civil dispune că partea judecată în lipsă are dreptul de a face opozițiune ; că, dar, dreptul de opozițiune este general ; că pentru a se ridica părților, în în anume cazuri sau materii speciale acest drept, trebuie să existe o dispozițiune expresă chiar în lege ;

Considerând că, în specie, fiind vorba de o contravenție la legea timbrului, nici un text nu există în acea lege care să interzică părților dreptul de a face opoziție când judecata s'a urmat în absența lor ;

Că în asemenea cazuri urmează a se lua de basă dreptul comun și, prin urmare, a acorda și în această materie drept de opoziție ;

Considerând că chiar din debaterile Corpurilor legiuitoare — cu oca-

sia discuțiunei art. 46 din legea timbrului și înregistrărei, — reiese în-
vederat intențiunea legiuitorului de a acorda părților drept de opoziție
în asemenea materie, căci în cursul discuțiunilor propunându-se un arti-
col adițional prin care se ridică părților dreptul de opozițiune când era
vorba de restituiri de taxe, după mai multe discuțiuni, acest articol
a fost retras, rămânând ast-fel pentru părți deschisă calea opozițiunei;

Considerând că de orice pentru restituiri de taxe există dreptul
de opozițiune pentru partea judecată în lipsă, nu există nici o rațiune
pentru a fi alt-fel pentru contravențiunii, întru cât aceeași lege pre-
vede ambele cazuri, și nu coprinde nici o dispoziție contrarie pentru
contravențiunii;

Că, dar, tribunalul Teleorman, declarând neadmisibilă opoziția fă-
cută de Stat contra sentinței cu No. 260 din 1896, dată în lipsa sa,
a comis exces de putere și a violat art. 154 din procedură civilă.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 525

ACT DE PAUPERTATE. — Cine se poate servi. — Casațiune. (Art.
30 din legea timbrului).

FILIAȚIUNE. — Martori. — Când este admisibilă proba cu mar-
tori. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 296
din codul civil).

PARTAGIŪ. — Martori. — Când se admit. — Inceput de dovadă
scrisă. (Art. 1.194 din codul civil).

1) *Nici un act de paupertate nu poate fi primit de autoritățile
publice, dacă nu poartă viza casierului general, confirmând că
presentatorul actului nu plătesc nici o dare în afară de im-
positul pentru căile de comunicațiune. Ast-fel este casabilă
hotărîrea prin care instanța de fond, apreciând că venitul pro-
prietăței unei părți litigante este prea mic pentru a putea plăti
taxele de timbru, o admite să se serve cu act de paupertate de
și are venit imobiliar.*

2) *În materi de filiațiune legiuitorul, derogând regulilor drep-
tului comun, lasă judecătorilor de fond dreptul de a admite*

dovada prin martori când presupțiunile sau indiciile ce rezultă din fapte constante prezintă un caracter de gravitate, și aprecierea judecătorilor de fond în această privință scapă censurei curții de casațiune.

- 3) *Proba testimonială nu este admisibilă în lipsă de început de dovadă scrisă, când valoarea obiectului în litigiu trece peste 150 lei vechi, și acest principiu este aplicabil și în materie de partagiu.*

No. 294. — Casarea deciziei curții de apel din Iași, secția II, No. 193 din 1896, dupe recursul făcut de Ruhla Spilman și M. Spilman, în proces cu Elena Iordăchescu, și alții.

3 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari ;

Pe d. Borș, avocatul recurenților, asupra motivelor de casare ;

Pe d. Crupenschi, avocatul intimaților, în combateri, și

Pe d. procuror general Gh. Filitti, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 30 din legea timbrului. Incă la ședința din 23 Februarie 1894 noi am sulevat curții incidentul de neadmisibilitatea apelului adversarei noastre, d-na Elena Iordăchescu, care se servește de un act de paupertate de și plătesce impozit fonciar pentru o casă care în Bacău, producând un venit anual de 105 lei. Am confirmat incidentul nostru cu două probe : certificatul ce l-am prezentat și obligația ipotecară cu No. 148 din 1890 a d-nei Elena Iordăchescu.

„Totuși, onor. curte ne respinge această fine de neprimire pe aprecierea ce face că venitul mic al imobilului d-nei Iordăchescu este o dovadă că dânsa nu 'i așa de avută ca să pôtă plăti taxele procesului;

„Curtea, prin procedarea sa, a necunoscut regula de drept confirmată prin jurisprudența acestei înalte curți că instanțele judecătorești nu au dreptul să aprecieze asupra existenței scăpătăciunei, și numai asupra formei exterioare a actului de paupertate, cum și nestrămutata regulă întărită de nenumăratele hotărâri ale acestei înalte curți, că devin neadmisibile în apel când viđa receptorului său a

casierului pe actul de paupertate atestă că persoana pauperă plătesce o dare fonciară ori cât de mică.

Considerând că, dupe art. 30, alin. I din legea timbrului, nici un act de paupertate nu poate fi primit de autoritățile publice dacă nu poartă vișa casierului general, confirmând că prezentatorul actului nu plătesce nici o dare în afară de impositul pentru căile de comunicațiune ;

Considerând că, în specie, în ce privesce actul de paupertate de care s'a servit apelanta Elena Iordăchescu pentru facerea apelului, recurenta Spilman, prin avocatul ei, a susținut că el nu este valabil, prezentând curței de fond, în sprijinul acestei arătări, un certificat al receptorului din Bacău, doveditor că Elena Iordăchescu plătesce impositul fonciar pentru o casă ce posedă în acel oraș ;

Că instanța de fond, intrând în aprecierea venitului acestui imobil și declarând că 'l găsește insuficient pentru ca apelanta să pôtă fi considerată ca pauperă, violază dispozițiunile art. 30, alin. I din legea timbrului, de ôre-ce o scutesce de plata taxei, cu tôte că era constant că dânsa plătesce o dare fonciară.

În ce privesce actul de paupertate al intimatei Antonia Pascal, Athanasiu :

Considerând că d'înaintea instanței de fond, cu privire la acest act, recurenta Spilman nu a ridicat veri-o obiecțiune și nici d'înaintea acestei instanțe n'a făcut, cu privire la acest act de paupertate veri-un motiv de casațiune.

Asupra motivului II :

Violarea art. 296 din codul civil, combinat cu art. 33 și 86 din codul civil. Noi, la ședința de la 5 Noembre 1893, ne-am opus la încuviințarea probei testimoniale a se invoca de minori prin tutôrea lor legală muma Antonia P. Athanasiu, născută Sêrbu, pentru a dovedi că tatăl minorilor P. Athanasiu, e în realitate aceeași persoană P. Fronea, fiu al lui Anastase Fronea. Opunerea noastră o deducem din însăși actele adversarei noastre, actul său de căsătorie din 29 Octombree 1872, din care rezultă că soțul ei Pascal Athanasiu este născut în orașul Galați, la 1842, din părinții Tănase Fronea și Maria Fronea, defuncți, act de căsătorie basat pe un act de nascere făcut de martori asermentați, conform art. 33 din codul civil ; că ast-fel este dovedită neidentitatea lui P. Athanasiu cu P. Fronea, mai cu

»sămă față cu actul de nascere exibat tot de d-sa a lui P. Fronea, »care e legalizat de primăria Bacău la No. 2.496, cu Pascal Fronea, »este fiu al lui Anastase Fronea, născut la Bacău, la 11 Ianuarie »1846, trecut la No. 1 la biserica Precista. In fine, am arătat chiar »declarația lui P. Athanasiu dată la oficerul stărei civile, când voia »să se căsătorească, la 12 Octombrie 1872, cum el însuși declară că »este fiu al lui P. Fronea și al Mariei Fronea, că e născut la Galați »în 1842; deci, conchidem că proba cu martori devine legalmente ne- »admisibilă, mai ales că adversarii n'au nici un început de probă scrisă.

»Totuși, onor. curte admite, pe basa art. 296 din codul civil, do- »vada cu martori pentru a se dovedi filiațiunea lui P. Athanasiu.

»Curtea, în contra titlului autentic, actul de căsătorie din 1872, »sub imperiul legii noui și fără ca să se fi cerut și hotărât de in- »stanța competentă rectificarea acestui act de stare civilă, în con- »formitate cu dispozițiile art. 84—86 din codul civil, și fără ca adver- »sara să fi exibat veri-un început de probă scrisă, fiind deja un titlu »și chiar o posesie de Stat, care stabilea cu statornicie condiția filială »a lui Pascal Athanasiu că e fiu al lui P. Fronea din Galați, și nici »decum al lui Athanasiu Fronea, curtea de apel admite proba cu »martori a se dovedi filiațiunea, ceea-ce textul art. 296 repugnă»

Considerând că, prin ultimele dispozițiuni ale art. 296 din codul civil, legiuitorul, în materie de filiațiune, derogând regulilor dreptu- lui comun, lasă judecătorilor de fond dreptul de a admite dovada prin martori când presupțiunile saū indiciile ce rezultă din tapta constante presint un caracter de gravitate ;

Considerând că în decisiunea atacată cu recurs, instanța de fond enumără presupțiunile ce a determinat'o a admite dovada prin martori ;

Considerând că aprecierea lor scapă de sub censura acestei curți ; că, ast-fel fiind, curtea n'a violat art. 296, 33 și 86 din codul civil, așa că acest motiv urmază a fi respins ca neintemeiat.

Asupra motivului III :

»Omisiune esențială. La ședința de la 5 Octombrie 1894 am cerut »să dovedim cu martori că între moștenitorii lui Anastase Fronea a »urmat o împărțelă de bună-voie, luându'și Gh. Fronea acest loc do- »bândit de mine prin titlu legiuit, așa că această acțiune în revendic- »care nu pôte avea loc și urmază a fi respinsă.

»Curtea, în loc să decidă și să răspundă la ceea-ce noi cerăm,

»omite de a răspunde și decide ca să se dovedească cu martori dacă
»locul ce se revendică este acel prevăzut în actul de schimb din
»1852, făcut cu Mendel Spilman«.

Considerând că, dupe art. 1.194 din codul civil, proba testimonială
nu este admisibilă, în lipsă de început de dovadă, când valoarea lucru-
rui pus în litigiu trece peste 150 lei vechi; că acest principiu este
aplicabil și în materie de partagiū; că, în specie, nefiind admisibilă
proba testimonială spre a dovedi partagiul presupus de recurentă,
omisiunea invocată nu este esențială, și, așa fiind, nici acest motiv nu
poate fi fondat.

Asupra motivului IV :

»Nemotivarea hotărîrii și violarea art. 138 din procedura civilă.

»Curtea termină hotărîrea sa, condamnându-mă, pe lângă resti-
tuirea terenului, la 100 lei venit pe an de la data acțiunii, sub
»următoarele cuvinte : »nedovedindu-se că intimata a fost de rea cre-
»dință în momentul cumpărături, nu e debitoare de veniturile acelei
»porțiunii de pământ de cât de la data acțiunii«, care venit, dupe a-
»precierea curței, se fixează la 100 lei pe an.

»Ori, veri-ce hotărîre care condamnă pe cine-va la despăgubiri.
»trebuie să stabilească, dupe art. 38 din procedura civilă, cuantumul
»lor, fie dupe o prealabilă cercetare făcută asupra cifrelor său cel
»puțin dupe actele existente. O decizie însă ca acesta, care nu arată
»din ce anume deduce această sumă la care ne-a condamnat, este de
»sigur o hotărîre nemotivată«.

Considerând că venitul de 100 lei al imobilului revendicat nu a
format obiectul veri-unei contestațiuni dintre părțile în litigiū; că
nici în conclusiunile orale, nici în cele scrise. recurenta nu a contra-
dis cifra mai sus arătată; că art. 138 din procedura civilă refe-
rindu se la punctele contestate între părți, instanța de fond nu putea
de la sine să adjucece părței câștigătoare o sumă mai mică de cât
cea datorită, întru cât însă și partea adversară nu a cerut veri-o re-
ducere în cuantumul ei.

Pentru aceste motive :

Admite motivul I și casază deciziunea în ceea-ce privesce pe Elena
Iordăchescu, și respinge cele-alte motive, rămânând valabilă decisi-
unea atacată cu recurs în ceea-ce privesce pe Antonia Pascal A-
thanasiu, etc.

Civil, secția I.

No. 526

JURĂMÎNT DECISORIŪ. — Acceptare. — Inlăturarea lui de tribunal. — Jurământ supletoriŪ deferit din oficiŪ. — Exces de putere. (Art. 1.208 și 1.220 din codul civil).

- 1) *Jurământul decisoriu putend fi dat in ori-ce fel de contestațiune, instanța de fond comite un exces de putere când inlătură jurământul decisoriu acceptat de partea căreia s'a deferit, și, fără să stabilească că el nu indeplinește condițiunile cerute de lege, d-feră din oficiŪ un jurământ supletoriŪ.*
- 2) *Se violază art. 1.220 din codul civil când tribunalul, deferind din oficiŪ jurământul supletoriŪ, nu ține seamă de una din condițiunile sub care putea fi aplicat și nu arată începutul de dovadă care 'l-a făcut să considere că apărarea părței nu este cu totul lipsită de probă.*

No. 295. — **Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 139 din 1896, in urma recursului făcut de V. A. Zotescu.**

3 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in cauză de d. consilier Curu Oeconomu, și

Pe d. G. Barozzi, avocatul recurentului, in desvoltarea motivelor de casare, in lipsa intimatului ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

»Omissioniune esențială, exces de putere și violarea art. 1.207 și 1.220 din codul civil. Față cu probele aduse de mine, d. N. Zotescu 'mă dă jurământ, pe care eu 'l-am acceptat. Cu modul acesta, indiferent de cele-alte probe aduse, intervine această transacție intre noi, căci jurământul decisoriu este o transacție și tribunalul era dator, era obligat să țină seamă de dënșă.

»Tribunalul însă recurge la un mijloc pieziș de convingere, la care nu trebuie să aibă recurs de cât in lipsă de probe suficiente pentru a'și complecta convingerea, uitând că mi se deferise de adversar jurământul decisoriu care l'egă și pe parte și pe judecător.

»Cu modul acesta tribunalul a comis un exces de putere, a violat art. 1.207 și 1.220 din codul civil și a comis o omisiune esențială.

»Intru cât nu se pronunță asupra acestui jurământ decisoriu în nici un fel, și nici chiar asupra înscrisului prezentat de mine, și în care este declarațiunea creditorului V. Ión că banii 'l-a primit de la mine».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că d'inaintea tribunalului, în apel, V. A. Zotescu, recurentul de ași, a prezentat o chitanță în valoare de 700 lei, prin care fratele său N. A. Zotescu se împrumutase de la Vasile Ión, susținând că densusul a plătit pentru fratele său, lui Vasile Ión, această sumă, și ast-fel a rămas creditor în locul acestuia din urmă; că N. A. Zotescu opunând că plata ar fi fost benevolă din parte lui V. A. Zotescu, și că ea nu ar fi produs o subrogațiune în drepturile lui Vasile Ión, a cerut în subsidiar a se deferi lui V. A. Zotescu jurământ pentru această sumă; că tribunalul, dupe ce jurământul deferit a fost acceptat de apelant, înlătură acest jurământ spre a deferi din oficiu un jurământ supletoriu lui N. A. Zotescu asupra aceluiași punct;

Considerând că jurământul decisoriu poate fi dat în ori-ce fel de contestațiune, conform art. 1.208 din codul civil; că tribunalul nu poate respinge jurământul deferit, de cât stabilind că el nu îndeplinește condițiunile cerute de lege pentru un asemenea jurământ, și o-dată acceptat, instanța de fond nu mai putea reveni fără a comite un ade-vărat exces de putere;

Considerând, pe de altă parte, că tribunalul deferind din oficiu jurământ supletoriu lui N. A. Zotescu, fără să arate începutul de dovadă care 'l-a făcut să privescă apărarea acestuia nu cu totul lipsită de probă, a violat art. 1.220 din codul civil, căci n'a ținut seamă de una din condițiunile sub care numai putea fi aplicat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 527

CONTRAVENȚIUNI LA CONDIȚIUNILE GENERALE DE AREN-DAREA MOȘILOR STATULUI. — Delict silvic. — Amendă. —

Dacă instanțele de fond pot aprecia amenda. (Art. 23 din codul silvic și art. 45 din condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului).

Instanțele de fond nu au căderea a critica ci a aplica dispozițiunile ordonante in lege.

Ast-fel este casabilă hotărîrea instanței de fond, când, in materie de contravențiune la condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului, prin introducere de vite in pădurile Statului, substituie amendei legale, prevădută de codul silvic pentru fiecare vită introdusă, o amendă dupe aprecierea sa.

No. 296. — Casarea sentinței tribunalului Muscel cu No. 372 din 1896, dupe recursul făcut de ministerul domeniilor in proces cu P. Lăstun.

3 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in cauză de d. consilier Ciru Oeonomu ;

Pe d. M. Ciocărdia, asupra motivelor de casare, și

Pe d. R. Dragomirescu, in combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere, violarea art. 45 din condițiile de arendare și a art. 23 din codul silvic.

» Tribunalul de Muscel recunoscând in fapt că Petre Lăstun a contravenit dispozițiilor art. 45 din condițiile de arendare, violază art. 23 din codul silvic când micșorează amenda prevădută de acest articol.

Având in vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că intimatul Petre Lăstun, in calitate de arendaș al muntelui Oticu, proprietate a Statului, a introdus spre pășunare mai multe vite, și anume: 14 boi, 6 cai și 100 oi, in poienile și ochiurile din interiorul pădurei aceluși munte ; că tribunalul, stabilind că Petre Lăstun a contravenit ultimului alineat din art. 45 al condițiunilor generale de arendare, care 'l supune la amenziile prevădute de art. 23 din codul silvic, constată că aceste amenzi, dupe numărul și felul vitelor introduse, se urcă la un total de 260 lei ;

Considerând, însă, că tribunalul, in loc de aplica ast-fel contravenientului dispozițiunile legii, le înlătură ca exagerate și declară, că apreciind, reduce amenda legală la o sumă arbitrară de 40 lei ;

Considerând că instanțele de fond nu au căderea a critica, ci a aplica

dispozițiunile ordonate în lege; că așa fiind, când tribunalul de Muscel substituie amendărilor legale o amendă dupe aprecierea sa, el comite un adevărat exces de putere și violă art. 45 din condițiunile generale de arendare a moșțiilor Statului, cum și art. 23 din codul silvic.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 528

MARTORI. — Soț divorțat. — Dacă poate fi ascultat ca martor.
(Art. 191 din procedura civilă).

De și soțul, chiar divorțat, nu poate fi ascultat ca martor în afacerile civile, această incapacitate însă poate fi acoperită când însăși părțile consimt ca un asemenea martor să fie ascultat fără să ridice veră-o obiecțiune sau să facă veră-o rezervă în privința ascultării lui.

No. 302. — Respingerea recursului făcut de Paul Stănescu contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția II, cu No. 121 din 1896, în proces cu Paulina Ionescu.

5 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. Oeconomu ;

Pe d. Stănescu-Jiu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. I. Saita, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

«Curtea a violat dispozițiunile art. 191 din procedura civilă, căci a ascultat ca martori și s'a basat pe depozițiile d-lui Căpitan G. «Claudian, fost soț al d-nei Ionescu, de care a divorțat și cu care, atât la data pronunțării deciziei cât și apoi, trăiesc în concubinagiū, de și eu m'am opus în instanță la ascultarea lui, ceea ce se dovedește și din concludsiile înscrise predate acelei onor. curți la ziua «înfățișării».

Considerând că de și este adevărat că, dupe art. 191 din procedura civilă, soțul, chiar divorțat, nu pôte fi ascultat ca martor ;

Considerând însă că această incapacitate pôte fi acoperită când în-să și părțile consimt ca un asemenea martor să fie ascultat, fără să ridice veri o obiecțiune sau să facă veri-o rezervă în privința ascultării lui ;

Că, în specie, recusațiunea soțului divorțat, Căpitan G. Claudian, nu a fost propusă de P. Stănescu, recurentul de ađi de cât numai în concludsiunile sale scrise, presintate dupe închiderea desbaterilor; că, deci, mijlocul întemeiat pe această recusațiune, urmază a fi respins ca tardiv formulat d'inaintea instanței de fond.

Asupra motivului II :

»Exces de putere și violarea principiului autorității lucrului judecat; căci, prin decisiua No. 63 din 1889, a curței de apel din Bucuresci, secția III, eu 'm-am rezervat dreptul de a intenta o deosebită acțiune pentru toate cele-alte puncte, afară de trusou, și curtea de apel, secția III, la judecarea contestației, prin decisiua ce o atac cu recurs, 'mî răpesc acest drept când ăice că toate cererile mele de atunci, cari sunt identice cu acelea din contestația mea, mi s'au respins prin decisiua No. 63 din 1889, citată mai sus, ca nedovedite sau ca convențiunii nevalabile«.

Considerând că, spre a respinge contestațiunea lui Paul Stănescu, decisiunea atacată nu se întemeiază pe autoritatea sentințelor anterioare, intervenite între sus numitul și fosta sa soție; că admitând ca început de dovadă scrisă fôia voluntă prezentată de recurent, curtea din Bucuresci, acordă proba testimonială cerută de acesta, și, din depunerile martorilor ascultați formându-și convingerea, în mod suveran, că nici o-dată intimata Paulina Ionescu nu a recunoscut că ar fi primit sumele pretinse de recurent și notate pe fôia sa voluntă, respinge cererea acestuia ca nedovedită ;

Considerând că așa fiind, motivul al doilea cată a fi respins și ca inexact.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 529

TIMBRU.— Taxe de înregistrare.— Vinđare.— Autenticitate.— Preşedintele tribunalului.— Dreptul său de interpretare şi clasificare a actului ce i se prezintă spre autentificare.— Dacă pöte fi considerat ca contravenit legei timbrului prin interpretarea şi clasificarea ce a dat actului din punctul de vedere al taxei de înregistrare. (Art. 44 şi 61 din legea timbrului).

Preşedintele tribunalului avënd dreptul, în cas când este chemat a da autenticitate unui act, să facă clasificarea actului în ceea ce priveşte taxa la care trebuie să fie supus, şi, prin urmare, a interpreta din această privire, natura juridică a aceluşi act, nu pöte fi considerat că a comis o contravenţiune şi supus la o pedepsă pe motiv că dënsul a dat o interpretare eronată actului, întru cât este de principiu că atunci când legea recunöşte unui funcţionar un drept de interpretare, această interpretare ori este suverană. ori este supusă unor căi de reformare, dar nici într'un cas ea nu pöte face pe cel ce a dat'o să fie privit că a comis o contravenţiune.

No. 304.— Casată, fără trãmitere, decisiunea curţei de apel din Craiova, secţia I, No. 136 din 1896, dată în procesul dintre B. Roman şi ministerul de finanţe.

9 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. M. D. Cornea, avocatul recurentului B. Roman, în dezvoltarea motivelor de casare, şi

Pe d. D. Carp, avocatul ministerului de finanţe, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

„ Curtea comite un exces de putere, când decide că actul din care rezultă contravenţiunea este clar şi nu dă loc la o altă interpretare,
 „ comite un exces de putere, căci restrânge dreptul suveran de apreciere al judecătorului în limitele aprecierilor sale; mai mult, încă,
 „ constatând că Statul a fost prejudiciat, comite o eröre grosieră de fapt, căci în locul taxei de 2 la sută, ce pretinde că urma a se plăti de fraţii Gheorghe şi Enache Doğa, pentru partea ce soşia de-

»cedatulul 'i-aŭ vîndut prin act de partagiŭ, Statul a perceput 3 la »sută, taxa ce numiŭi aŭ plătit pentru moŭia Fratoŭtiŭa, căduță lor »prin partagiŭ ca succesiune de la decedatul lor frate».

Avînd in vedere că, prin decisiunea atacată cu recurs, recurențele. in calitate de președinte al tribunalului Dolj, a fost condamnat la amendă, in virtutea legii timbrului, pentru motivul că a dat autenticitate unui act fără a 'l supune la taxa de inregistrare, calificându'l ca act de partagiŭ, pe cînd in realitate era un act de vîndare, și, deci, urma să fie supus taxei de inregistrare de 2 la sută ;

Considerînd că art. 44 din legea timbrului dă președintelui tribunalului, in cas cînd este chemat a da autenticitate unui act, dreptul să facă clasificarea actului in ceea ce priveste taxa la care trebuie să fie supus; că dîndu'l un asemenea drept este invederat că 'i-a recunoscut și pe acela de a interpreta din acéști privire natura juridică a acelu act ;

Considerînd că legea referindu-se la interpretarea dată de președinte actului, nu putea, sub motivul că interpretarea dată de dînsul actului ar fi eronată, să 'l considere in acest cas că a comis o contravențiune și, dar, să 'l supună la o pedépsă; că este de principiu că, atunci cînd legea recunoște unui funcționar un drept de interpretare, acéști interpretare orî este suverană orî este supusă unor căi de reformare, dar nici in tr'un cas ea nu pôte face pe cel'ce a dat'o să fie privit că a comis o contravențiune; că art. 61 din citata lege nu 'și-ar fi avut aplicațiune in specie de cît atunci cînd președintele tribunalului, de și ar fi clasificat actul de vîndare, 'i ar fi dat, cu tôte acestea, autenticitatea fără a se fi plătit taxa de inregistrare cerută de lege pentru vîndări.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta primul motiv, și avînd in vedere art. 40, lit. a din legea organică a acestei curți.

Caséză, fără trîmterere, etc.

Civil, secția I.

No. 530

**HOTĂRIRI.— Constatările din hotărîre. — Cum se combat.—
Inscriere în fals.**

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE.— Mărfuri de transit consumate în comună. (Art. 93 și 94 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

- 1) *Cele constatate în mod autentic prin hotărîrile judecătorești, nu se pot combate de cît prin înscriere în fals, și un simplu certificat al greșei nu pôte face dovadă contra celor constatate prin sentință.*
- 2) *Faptul de a scôte mărfuri din întreprinderi pentru a fi transitate și în loc de a le transita a le reține și consuma în oraș, fără a achita taxele către comună, trecînd indicațiuni mincinoase în biletele de transit ce trebuiesc restituite administrațiunei comunale, constituie o contravențiune la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale.*

No. 306.— **Respingerea recursului făcut de firma comercială H. Polachis et P. Polatos contra sentinței tribunalului Covurluiă, secția I, cu No. 119 din 1896, cu primăria Galați.**

9 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză d. consilier N. Predescu;
Pe d. Borș, asupra motivelor de casare, și
Pe d. I. Moșoiu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

„Exces de putere, violarea dreptului de apărare și a art. 20 din legea organizării judecătorești. Am discutat procesul înainte tribunalului în ziua de 3 Aprilie 1897, tribunalul ne-a îndatorat a depune concluzii scrise amânând deliberarea și pronunțarea hotărîrîi pentru ziua de 11 Aprilie. Am depus concluziile în ziua de 10 Aprilie; iar la 11 Aprilie s'a pronunțat hotărîrea. În zilele de 10 și 11 Aprilie primul-președinte, care a luat parte la discutare lipsit din oraș, fiind dus în inspecția judecătorilor Pechea și Drăgușeni, și dar s'a deliberat fără ca să se fi depus concluziile, și în

»casul acesta s'a judecat procesul fără a fi îndestul de lumați, sau
 »s'a pronunțat hotărîrea fără ca primul-președinte să fi luat parte la
 »deliberare, de ore-ce în zilele de 10 și 11 Aprilie era dus în
 »inspecție».

Considerând că cele constatate în mod autentic prin hotărîrile judecătorești nu se pot combate de cât prin înscriere în fals ;

Considerând că, în specie, prin sentința atacată cu recurs, constatându-se că deliberarea a avut loc în ziua de 11 Aprilie 1897, când sentința a fost dată și pronunțată în ședință publică, simplul certificat al grefiei tribunalului Covurluiu nu pôte face dovadă contra celor constatate prin sentință;

Că, așa fiind, mijlocul de casare urmăză a fi respins ca neîntemeiat.

Aupra mijlocului II :

»Greșită aplicare a art. 94 din regulamentul pentru constatarea,
 »percepereași urmărirea veniturilor comunale.

»Faptul comis provenind dintr'o falsificare a biletelor de transit
 »în cari se trecuî indicații numerose, constituind o excocherie, i
 »se aplică dispozițiile codului penal, răspunderea noastră civilă pentru
 »acest fapt era de competența tribunalului corecțional, unde primăria
 »putea să constituie parte civilă, sau și tribunalul civil, conform drep-
 »tului comun prin mișcarea acțiunii private de către primărie în
 »contra noastră».

»Caracterisarea făcută infracțiunii ca din cele ce ar cădea sub
 »art. 94 din regulamentul pentru percepere și, prin urmare, confir-
 »marea făcută de tribunal, este o curată denaturare a contrabandei».

Având în vedere că firma comercială H. Polachis și P. Polatos a fost dată judecăței pentru că a fraudat comuna Galați cu taxele de accise a unor mărfuri de coloniale scose din întreprins în scop de a le trimite în alte comune, pe când în realitate le-a reținut și desfăcut în orașul Galați; că această fraudă a s'virșit'o trecând omul lor de încredere, Neculai Armenochis, indicațiunii mincinoase în biletele de transit cari se restituiau ast-fel administrațiunii comunale, cu un conținut neexact;

Având în vedere că faptul de a scote mărfuri din întreprins pentru a fi transitate și a le reține și consuma în oraș, trecând indicațiunii mincinoase în biletele de transit ce trebuiau restituite administrațiunii comunale, în termenul și cu îndeplinirea cerințelor art. 93

din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, constituie contravențiunea prevădută de art. 94 din menționatul regulament ;

Că împrejurarea că declarațiunile făcute către administrațiunea comunală au fost falsificate de către Armenochis, acesta nu face să dispară faptul că societatea Polachis și Polatos au pus în consumațiune în orașul Galați mărfuri coloniale ce erau în întreposit în scopul de a le transmite în altă comună, și, deci, s'a emis contravențiunea prevădută de art. 94;

Că ast-fel fiind, cu drept cuvânt tribunalul a respins apelul recurenților, și deci și acest mijloc de casare nu este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 531

JURĂMENT. — Dacă este concludent. — **Aprecieră suverană a instanțelor de fond.** (Art. 1.208 din codul civil).

Cestiunea de a se ști dacă un jurământ, în modul cum a fost deferit, este sau nu concludent în cauză, depinde de împrejurările și faptele debătute înaintea instanței de fond, și dar această instanță este singură în măsură să aprecieze dacă jurământul are sau nu acest caracter, și aprecierea sa în această privință scapă de sub censura acestei curți.

No. 308. — **Respingerea recursului** făcut de Preotul Mihail Georgescu, contra sentinței tribunalului Putna No. 153 din 1897, cu Economu St. Ionescu.

10 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hentzescu;
Pe d-nii Rainu și Chebapci, asupra motivelor de casare, și
Pe d. B. Delavrancea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de incasare invocat :

»Tribunalul a violat art. 1.208 din codul civil, respingând jurământul ce am dat Economului Ștefan Ionescu, de și acel jurământ era personal și concludent în cauză«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Preotul M. Georgescu, intentând acțiune Economului Ștefan Ionescu pentru o sumă de 775 lei, judele de pace a respins jurământul deferit intimatului și că, în urma apelului făcut de reclamant, tribunalul, întemeiându-se pe actele prezentate, constată în fapt că reținerile din salariu, de cari se plângea Preotul Georgescu, s'a făcut de însăși epitropia bisericeii unde intimatul este epitrop, iar nu de acesta personal, stabilind ast-fel, ca și prima instanță, că jurământul deferit era neconcludent ;

Considerând că cestiunea de a se ști dacă jurământul, în modul cum a fost deferit, este sau nu concludent în cauză, depinde de împrejurările și faptele dezbătute înaintea instanței de fond; că, dar, această instanță este singură în măsură a aprecia dacă acest jurământ are sau nu acest caracter, și, prin urmare, aprecierea sa în această privință scapă de sub censura acestei curți.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 532

CONVENȚIUNI ȘI CONTRACTE. — Puterea lor. — Cum se pot revoca. — Interpretarea lor. — (Art. 983 din codul civil).

- 1) *Convențiunile legal făcute au putere de lege între părțile contractante, neputându-se revoca de cât prin consimțământul mutual al părților sau din cause autorizate de lege.*
- 2) *Convențiunile se interpretă, în cas de îndoielă, în favoarea celui ce se obligă; însă această regulă de echitate nu poate autoriza pe instanțele judecătorești a înlătura clausele formal stipulate de părți pentru a le înlocui cu alte clause din contracte străine părților.*

No. 309. — Casarea sentinței tribunalului Neamțu No. 340 din 1897,
dupe recursul făcut de Stat, cu Lupu Altăr Farcoanu ;

10 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. M. Ciocărdia, asupra motivelor de casare, și

Pe d. D. Chebapci, în combatere ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

„Exces de putere și violarea art. 6 din condițiile de vinzare a arborilor pieriți; tribunalul comite un exces de putere și nesocotesce art. 6 din condițiuni, când anulează în parte urmărirea îndreptată de Stat contra lui Lupu Altăr Fărcoanu, aplicând în specie alte condițiuni de cât acelea care privesc contractul încheiat cu dănsul. Dacă Statul a găsit cu cale a modifica în mod favorabil condițiile în care se vind lemnele pierite din pădurile sale, aceste condiții se aplică acelor cumpărători cari au concurat și cumpărat în vederea lor, iar nu acelor cari au cumpărat sub anumite condițiuni, pe cari le a semnat o dată cu foia de licitație, cum este în specie cu d. Fărcoanu, care a semnat condițiunile, cari prevede, prin art. 6, de ce anume sune se compune daunele cari le-ar cauza în pădure“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Lupu Altăr Fărcoanu a fost condamnat de casieria generală a județului Neamțu la plata unei sume de 2.302 lei, pentru că exploatând parte din pădurea moșiei Statului, numită Braniștea, a distrus 600 arbori și a tăiat 7 din ei, fără ca acești arbori să fi fost din cel marcați ; că, făcând apel, tribunalul, prin sentința atacată, admite apelul lui Fărcoanu, menținând urmărirea numai pentru o sumă de 678 lei, bani 50 ; că de și în instanță s'a dovedit de recurent că sus numitul a iscălit condițiunile cele vechi de exploatare, dupe cari, calculându-se, despăgubirea se urcău la suma de 2.302, tribunalul, însă, întemeindu-se pe art. 983 din codul civil, cum și pe împrejurarea că sub inspectorul silvic, în estimațiunea ce a fost chemat să facă, a opinat să se aplice lui Fărcoanu condițiunile cele noi de exploatare, hotărâșce a aplica aceste condițiuni sus dănsului și calculază ast-fel, pe basa lor, despăgubirea datorită Statului ;

Considerând că în drept condițiunile legal făcute au putere de lege între părțile contractante, neputându-se revoca de cât prin consimțimentul mutual al părților sau din cauze autorizate de lege ;

Că dacă este adevărat că dupe art. 983 din codul civil convențiunile se interpretă, la cas de invoieală, în favoarea celui ce se obligă a această regulă de echitate, nu poate autorisa instanțele judecătorești, dupe cum a hotărît tribunalul din Neamțu, a înlătura clausele formal stipulate de părți, pentru a le înlocui cu alte clause din contracte străine părților ;

Că în specie, instanța de fond, aplicând condițiunile cele noui de exploatare părților care au contractat cu condițiunile cele vechi, pe motiv că ele sunt favorabile uneea din ele, comite un adevărat exces de putere și violază art. 6 din condițiunile cele vechi.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 533

SUCCESIUNE.—Partagiu.—Veduvă fără avere în concurență cu descendenții.—Câte loturi trebuie să formeze expertii. (Art. 743 și 684 din codul civil).

Expertii numiți de judecător pentru a forma loturile cu ocaziunea unui partagiu la o succesiune, în care veduva fără avere, în concurență cu descendenții, are o porțiune conform art. 684 din codul civil, trebuie să facă atâtea loturi egale câți descendenți sunt, plus unul, așa ca fie-care copil sa aibă un lot în plină proprietate, iar femeia defunctului să primescă usufructul lotului celui-alt.

Ast-fel fiind, instanța de fond violază art. 684 și 743 din codul civil, când declară valabilă expertisa în care nu se determină lotul din care veduva fără avere are să și primescă usufructul său

No. 312.—Casarea, în urma recursurilor făcute de o parte de d. Gh. G. Mușetescu și de Ecaterina Preotu Mușetescu de alta, decisiunii curții de apel din București, secția II, cu N. 125 bis, din 1890, dată în procesul cu Maria Bucur Gh. Vișoiu și alții.

12 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. M. Antonescu, avocatul recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. C. I. Polizu, avocatul intimaților, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului III de casare :

»Curtea a violat art. 684 și 743 din codul civil, validând partagiul făcut prin tragere la sorți numai între cei doi copii ai mei, iar mie atribuindu-mi, fără tragere la sorți, dreptul de uzufruct numai asupra unor imobile, și exclușându-mă cu totul de la averea mobilă, în loc de a se face trei loturi egale din averea de succesiune și să se tragă la sorți și lotul asupra căruia mi se cuvine dreptul de uzufruct ca femeie fără avere».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că dinaintea tribunalului Muscel, Maria B. Vișoiu a cerut eșirea din indiviziune și partagiul averii rămasă de la tatăl său, preotul G. Mușetescu, față cu fratele ei Gh. G. Mușetescu, cerere la care a intervenit și muma lor Ecaterina, reclamând partea ei de văduvă săracă în averea defunctului ;

Considerând că după cum reiese în mod evident din art. 743 din codul civil, pentru a se determina porțiunea ce, conform art. 684, se cuvine văduvei fără avere, în concurență cu descendenții, urmează neapărat ca experții numiți de judecător să formeze atâtea loturi egale câți sunt descendenții în cauză, plus unul, ast-fel ca fie-care copil să aibă a lua un lot în deplină proprietate, iar femeia defunctului să primescă uzufructul lotului a cărui nudă proprietate rămâne în indiviziune descendenților până la mórtea ei ;

Că în specia judecată, de și experții au format două loturi din averea succesorală, curtea de fond însă, prin decisiunea atacată, declară valabilă această procedare, de óre-ce art. 684 din codul civil nu cere a se determina prin tragere la sorți partea de uzufruct a femeii și a se forma un lot din bunuri ce nu sunt a se stăpâni în plină proprietate ;

Că, pe lângă acesta, experții în actul lor, spre a determina por-

țiunea cuvenită Ecaterinei Mușetescu, alege din cele două loturi câte două imobile, și fixează din venitul lor o sumă de 228 lei, care să fie plătită Ecaterinei Mușetescu ca o pătrime a veniturilor averii imobiliare; că, de și asupra acestui punct, curtea de apel recunoaște că, dupe art. 684 din codul civil, dreptul Ecaterinei Mușetescu, în concurență numai cu două descendenți, este de a treia parte și nu de o pătrime, cum hotărâseră experții, totuși, pentru a menține expertisa, primesce citra de 228 lei, drept această a treia parte, și încuviințează ca suma sus dată să fie servită Ecaterinei Mușetescu ca partea ei virilă în usufruct ;

Considerând că instanța de fond confirmând o asemenea expertisă, a violat în adevăr art. 684 și 743 din codul civil; că din momentul ce însăși expertisa confirmată de curte nu este valabilă, rămâne fără interes a se mai examina cele-alte motive invocate de recurenți.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 534

APEL. — Carte de judecată. — De când curge termenul
(Art. 43 din legea judecătorilor de pace din 3 Martie 1894).

CASAȚIUNE. — Hotăriri. — Vițarea greșită a textului de lege. — Când dă loc la casare.

LEGEA MAXIMULUI. — Accise. — Obiecte fabricate în interiorul comunei. (Art. 2 din legea maximului).

- 1) Asemănat art. 43 din legea judecătorilor de pace din 3 Martie 1894, termenul de apel curge de la comunicarea cărții de judecată și nu curge de la pronunțare de cât dacă hotărirea a fost dată asupra opozițiunii sau contestațiunii părții apelante.
- 2) Vițarea greșită a unui text de lege nu dă loc la casarea sentinței, conformă cu textul ce urma să se aplice, când nu se dovedește că prin acesta s'a adus veri-un prejudiciu părților.

3' *Taxele de accis prevădute în legea maximului nu se pot per-cepe asupra obiectelor fabricate în interiorul comunei, de cât dacă sunt anume indicate în tabloul alăturat la lege.*

No. 316. — Respingerea recursului făcut de primăria comunei Focșani contra sentinței tribunalului Putna No. 441 din 1896, cu M. Zilberman.

15 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. N. Celibidache, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Rainu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

•Tribunalul a violat art. 92 din noua lege a judecătorilor de „pace“.

Având în vedere sentința supusă recursului, care declară în termen apelul făcut de M. Zilberman contra cărței de judecată cu No. 1.528 din 1896, prin care i se respinge reclamațiunea ca nefondată, în urma opozițiunei făcută de primărie ;

Considerând că această carte de judecată, dată în lipsa reclaman-tului, nu 'i-a fost comunicată de primărie ;

Că, dupe art. 43 din legea judecătorilor de pace de la 3 Martie 1894, termenul de apel curge de la comunicarea cărței de judecată ; că acest termen nu curge de la pronunțare, de cât dacă hotărîrea a fost dată asupra opozițiunei său contestațiunei părței apelante ;

Că de și este adevărat că în specie cartea de judecată fiind pronunțată la 8 Maiu 1896, tribunalul a aplicat greșit, pentru socotirea termenului de apel, art. 92 din legea de la 1 Iunie 1896, în loc de art. 43 al legii din 1894 în vigóre la pronunțarea acelei cărți de judecată ;

Considerând însă că între aceste două texte nu există veri-o deosebire în ce priveste socotirea termenului de apel pentru partea care a fost judecată în lipsă ; că vițarea greșită a unui text de lege nu dă loc la casarea sentinței conformă cu textul ce urma să se aplice, când nu se dovedesce că prin acesta s'a adus veri-un preju-

dițiu părții recurente s'a dat o soluțiune greșită ; că așa fiind, motivul urmăzător să fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului II :

„Tribunalul a violat art. 2 din legea maximului“.

Considerând că dupe art. 2 din legea maximului, taxele de accis prevăzute într'ânsa nu se pot percepe asupra obiectelor fabricate în interiorul comunei, de cât dacă sunt anume indicate în tabloul alăturat la lege ; că în acel tablou nemenționându-se fabricarea de limonadă că ar fi supusă la asemenea taxă și când este fabricată în interiorul comunei, cu drept cuvânt instanța de fond a ordonat restituirea taxelor percepute și, prin această, departe de a fi violat, a dat o bună aplicațiune art. 2 din legea maximului.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 535

MANDAT. — **Advocat.** — Dacă declarațiile lui pot fi primite în justiție și când.

Advocatul nefiind de cât mandatarul părții litigante, declarațiile lui nu pot fi primite în justiție, de cât numai întru cât ele sunt făcute cu încuviințarea clientului său.

No. 319. — Respingerea recursului făcut de Neda Crăciun Damian contra sentinței tribunalului Dolj, secția II, cu No. 318 din 1896.

16 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hentzescu ;

Pe d. avocat Gr. Urlățeanu, din partea recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat Niculescu, din partea intimatului C. Stoianescu. în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Tribunalul, ca să mă condamne, se bazează pe mărturisirea făcută de mine la prima instanță, ori, eu am invocat proba cu martori ca să dovedesc că ginerele meu m'a înșelat să fac acea mărturisire, promițând că acei 1.000 lei mi'i va înapoia, și tribunalul m'i-a respins acea probă, sub cuvânt că eu am declarat la prima instanță că n'aș fi făcut nici o mărturisire; eu într'adevăr am opus tribunalului că la întâia nu am făcut nici o mărturisire, dar am înțeles că n'am făcut o mărturisire valabilă, de ôre-ce adversarul meu a întrebuițat dol ca să mă determine a o face, și rău tribunalul m'i respinge proba cu martori ».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Neda Crăciun Damian a fost chemată de Constantin Stoescu, înaintea judecătorului de pace din Craiova, pentru a fi condamnată la plata sumei de lei 1.000 ce 'i datora de la constituirea dotei fiicei sale; că Neda Crăciun Damian, recunoscând această datorie înaintea judecătorului de pace, a fost condamnată la plata sus menționatei sume; că dupe aceea Neda Crăciun Damian a făcut apel la tribunalul de Dolj și avocatul ei, voind a reveni asupra mărturisirii făcută de clienta lui la prima instanță, a susținut că dânsa a făcut o mărturisire, însă acea mărturisire fusese obținută prin dol de reclamantele Stoescu, cerând a dovedi acesta prin martori că, în urma acestei cereri, președintele tribunalului, interpelând direct pe apelanta Neda Crăciun Damian, dânsa a declarat pur și simplu, fără reserve și fără altă explicație, că ea n'a făcut nici o mărturisire înaintea judecătorului de pace; că în fața unei asemenea declarațiuni categorice a apelantei, tribunalul a respins cererea avocatului de a dovedi cu martori că clienta lui fusese înduplecată prin dol de a face mărturisiri în justiție, pentru motivul că o asemenea cerere nu mai avea nici o rațiune în cauză și era lipsită de obiect;

Considerând că avocatul nefiind de cât mandatarul părții litigante, declarațiunile lui nu pot fi primite în justiție, de cât numai întru cât ele sunt făcute cu încuviințarea clientului său;

Că pe cât timp în specie Neda Crăciun Damian declarase înaintea tribunalului că dânsa n'a făcut nici o mărturisire la prima instanță, apoi cererea avocatului ei de a proba cu martori că dânsa făcuse

o mărturisire obținută prin dol, devine neadmisibilă, căci contradicea într'un mod formal declarațiile clientei lui, cât și modul ei de apărare, și, deci, cu drept cuvânt tribunalul a respins această cerere ca fără obiect, căci nu putea fi vorba de o mărturisire obținută prin dol acolo unde partea interesată susținea că mărturisire n'a existat ;

Pentru aceste motive,

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 536

CASAȚIUNE. — Act de paupertate, cu care o parte s'a servit la fond, în neregulă. — Motivul propus pentru prima oră la casație.

MARTORI. — Depunerile lor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

- 1) *Motivul cum că actul de paupertate cu care o parte s'a servit înaintea instanțelor de fond nu se poate propune pentru prima oră în casație dacă nu a fost propusă înaintea acelor instanțe spre a discuta dânsese validitatea aceluși articol*
- 2) *Aprecierea depunșilor martorilor intră în atribușunile suverane ale instanțelor de fond.*

No. 320. — **Respingerea** recursului făcut de Moritz Diamand contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 179 din 1896, cu Reiza Jurist.

17 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cucul i;

Pe d. D. Popescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. F. Gesticone, în combateri ;

Deliberând,

Asupra incidentului de inadmisibilitate :

Considerând că recurentul s'a servit, pentru facerea recursului, cu un act de paupertate, recunoscut și de intimat că îndeplinescă toate condișunile legale;

Considerând că cererea intimatului de a se anula recursul de față pe motiv că recurentul s'ar fi servit la instanța de fond cu un act de paupertate care certifică starea de scăpătăciune numai a procurătorului recurentului, este o cerere ce nu mai poate fi ținută în seamă, pe câtă vreme intimatul nu a făcut recurs contra deciziei curții de fond, și nici a discutat d'inaintea acelei instanțe validitatea actului de paupertate prezentat d'inaintea ei.

Pentru aceste motive :

Respinge incidentul.

În fond :

Asupra motivelor de casare :

„Violarea art. 293, combinat cu 294, 296 combinat cu art. 297 din codul civil și exces de putere“.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că la prima instanță recurentul Moritz Diamand a cerut să dovedească prin martori posesiunea sa de Stat ca fiu legitim al defunctului Osias Diamand; că această probă, cum și contra-probă, fiind admisă de prima instanță, curtea de fond constată, în apel, că de și martorii propuși de M. Diamand și ascultați la tribunal au declarat că însăși Osias le-a spus că M. Diamand ar fi copilul său, aceste declarațiuni însă sunt combătute prin depunerile celor-alți martori, cari afirmă că Osias le-a spus, că dânsul a venit în România cu o femeie anume Rosa și un copil, dar că acel copil, numit M. Diamand, nu este al său, ci al femeii cu care venise ;

Considerând că această apreciere a depozițiilor de martori intră în atribuțiunile suverane ale instanței de fond ; că admitând dovada propusă de recurent și întemeiându-se pe depozițiile martorilor ascultați la tribunal, curtea de apel nu se vede a fi comis ver-un exces de putere și nici a fi violat art. 293, 294, 296 și 297 din codul civil ;

Că, dar, mijlocul este nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 537

VIRTUTEA MILITARĂ. — Medalie. — Pensiune. — Cine pôte să o acorde. — Competință. — Contestațiune asupra datei de când urmază a fi acordată. — Cine o judecă. (Art. 72 și 73 din legea recrutărei. Art. 20 din regulamentul medaliei »Virtutea militară« din anul 1872).

Incuragiarea virtuților militare, aprecierea meritelor militarilor și acordarea de medalii cari dau dreptul și la pensiuni, sunt, prin esență, atribute ale puterii executive, și în special ale departamentului de resbel, și exercițiul lor neputând avea ca sancțiune o constrângere juridică de drept comun, ci numai responsabilitatea politică a deținătorilor puterii executive, este necontestat, sub acest punct de vedere, că instanțele judecătorești sunt necompetente a stabili, pe cale de judecată, însăși dreptul de medalie și pensiune.

Instanțele judecătorești sunt competente a judeca numai contestațiunile ce se ivesc, când autoritatea în drept recunoscând dreptul la medalie și la pensiune unui militar asupra datei de când trebuie acordată medalia și pensiunea.

No. 321. — Respingerea recursului făcut de ministerul de resbel contra decisiunei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 28 din 1897, dată în proces cu M. Săvescu.

17 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;
Pe d. avocat G. Pârvulescu, din partea ministerului de resbel recurent, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat D. Chebapci, din partea intimatului M. Săvescu. în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Exces de putere și violare de lege săvârșite de curtea de apel, întru cât art. 72 și 73 din legea recrutărei, combinate cu art. 20 din »regulamentul medaliei »Virtutea militară« din 1872, dreptul de a »acorda asemenea medalii și pensiunea la cari le dă drept, fiind un »atribut exclusiv Șefului puterii executive, instanțele judecătorești nu

pot condamna pe Stat la plata pensiunii pentru timpul anterior datei decretului regal care acordă medalia cu drepturile inerte etc.

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că M. Săvescu, dupe retragerea sa din armată, 'l-a reclamat îndată dreptul său la medalie și pensiuine, conform art. 72 și 73 din legea recrutărei, adresându-se șefilor săi, potrivit regulamentelor militare ; că dacă acest drept nu i s'a acordat de cât tocmai în urmă, dupe suplica din 1895, adresată ministerului de resbel, cauza nu a fost că autoritatea competentă 'l-ar fi declarat nedemn de această distincțiune sau că nu ar fi îndeplinit cele-alte condițiuni legale, ci împrejurarea că nu a putut să fie găsit imediat în contrólele armatei ;

Că numai dupe ordinul ministerului către autoritățile inferioare, cercetându-se mai amănunțit, s'a găsit, în fine, trecut în aceste contróle ;

Că așa fiind, i s'a recunoscut de minister dreptul său la medalie și la pensiuine, însă nu de la îndeplinirea serviciului său efectiv și fără pată de 12 ani, cum prevede art. 72 din legea recrutărei, ci numai de la data ultimei sale cereri, 4 Martie 1895;

Considerând că încurajarea virtuților militare și aprecierea meritelor sunt, prin esență, atribute ale puterei executive și, în special, ale departamentului de resbel; că exercițiul lor neputând avea sancțiune o constrângere juridică de drept comun, ci numai responsabilitatea politică a deținătorilor puterei executive, sub acest punct de vedere, este necontestat că instanțele judecătorești sunt incompetente a stabili, pe cale de judecată, însă și dreptul de medalie și pensiuine ;

Considerând însă că nu este tot ast-fel când autoritatea competentă a cercetat și a recunoscut calitățile celui ce a servit timp de 12 ani, fără pată, în armata permanentă, dar în loc de a 'l socoti drepturile sale de la părăsirea serviciului, conform art. 73 din legea recrutărei, prelungește acest termen la data ultimei sale cereri ; că judecarea acestei contestațiuni intră în atribuțiunea instanțelor judecătorești, și, deci, curtea de fond, judecând procesul, nu a comis nici un exces de putere, nici a violat art. 72 și 73 din legea recrutărei.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 538

PENSIUNI. — **Pensiunile funcționarilor comunali.**—Cum se regula drepturile la pensune al acelor funcționari. — Dacă regulamentele votate de consiliile comunale în această privință erau obligatorii pentru pensionarii comunali. — Dacă puteu cere restituirea sporului de rețineri din pensune.

PRESCRIPTIUNE.—Prestațiunile lunare datorite de primărie sub titlu de recompensă.—Prin cât timp se prescriu. (Art. 1.907 din codul civil).

1) *Inainte de legea actuală care regulază dreptul la pensune al funcționarilor comunali, singura basă a dreptului la pensune al acelor funcționari, erau dispozițiunile regulamentare ale diferitelor consilii comunale și aceste dispozițiuni sunt obligatorii pentru pensionarii comunali.*

Ast-fel regulamentul votat de consiliul comunal din Iași, dispunând ca fondul de pensune pentru funcționarii acelei comune să fie compus, între alte venituri, și din reținerile ce se vor face din pensuni, rețineri ce anual puteu fi sporite la facerea budgetului în cas de deficit în fondul pensiunilor, nici un pensionar al acelei comune nu pôte cere restituirea sporului de rețineri ce i s'ar fi făcut din pensune, când acel spor a fost necesitat prin crescerea cheltuelilor pentru pensuni.

2) *Prestațiunea lunară datorită de primăria unei comune sub titlu de recompensă, fiind periodică și determinată, se prescrie prin 5 ani.*

No. 323.—**Respingerea recursului** făcut de D. Evghenide contra decisiunei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 176 din 1896, în proces cu primăria de Iași.

19 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe d. Ath. Drăghicf, avocatul recurentului D. Evghenide, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. P. Borș, avocatul intimatei primării de Iași, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

•Violarea art. 119, lit. I din legea comunală de la 1864, art. 110 și 111 din legea comunală de la 1882, precum și greșită

»interpretare și o violare a regulamentului pentru pensiunea funcționarilor primăriei Iași.

»Curtea hotărăște că un regulament făcut în puterea unei legi, aprobat de minister și decretat, nu e obligator pentru primărie, având în fie-care an consiliul facultatea de a ridica dupe plac reținerile asupra pensiunilor, măcar că cota acelor rețineri e fixată prin regulament».

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că Dim. Evghenide a chemat în judecată primăria comunei Iași spre a-i restitui 5.236 lei, 46 bani, reprezentând totalul unor reduceri făcute din pensiune pe timp de 10 ani;

Considerând că în lipsa unei legi de pensiune pentru funcționarii comunei, singurele baze ale dreptului lor la pensiune sunt dispozițiile regulamentare ale consiliului comunal, devenite obligatorii pentru pensionari, de cari recurentul a beneficiat neîntrerupt de la 1885;

Considerând că prin acest regulament, votat de consiliul comunal, primăria din Iași a admis cererea unui fond de pensiune, dispunând ca el să fie compus, între altele, și din reținerile ce se vor face eventual din pensiuni; că aceste rețineri periodice urmau să fie fixate anual de consiliul comunal cu ocaziunea votărei bugetului acelui fond, și că cuantumul reținerilor, în cas de deficit în bugetul pensiunilor, trebuia necesarmente să fie mărit în proporțiune cu acel deficit, ast-fel ca pasivul să fie repartizat proporțional între pensionarii cari aveau să se folosească de veniturile acestui fond;

Considerând că în specie, dupe cum stabilește instanța de fond, augmentarea reținerilor de cari se plânge recurentul, a provenit din crescerea cheltuelilor, iar nu din réua administrațiune a comunei; că pretențiunea sa de a i se restitui reținerile proporționale din trecut și a se acoperi deficitul cu capitalul fondului, ar fi avut de consecință desființarea acestui fond, fără ca deficitul să fi fost suportat în mod egal de toți; că această soluțiune fiind contrarie însăși regulamentului invocat de recurent, care prevede formarea unui fond de pensiuni și alimentarea lui din reținerile făcute, bine a judecat instanța de fond când a respins acest cap de cerere al reclamantului; că, dar, mijlocul său de recurs urmază a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului II de casare :

»Greșită interpretare a art. 1.907 din două puncte de vedere :
 »In specie acest articol nu e aplicabil, nefiind vorba de prestații perio-
 »dice de pensii nereclamante la timp, ci de sume reținute ilegal și fără
 »causă. Restituirea reținerilor făcute fără cauze se prescrie prin 30
 »ani, conform art. 1.907 din codul civil, chiar în cazul când art.
 »1.907 din codul civil ar fi aplicabil speciei noastre, curtea încă a
 »violat acest articol când pretinde că diversele cesiuni, adresate de
 »mine în diferite rânduri, nu au de efect a intrerupe prescripția, ne-
 »fiind făcute în justiție«.

Considerând că prestațiunea lunară datorită de primărie sub titlu de recompensă, fiind periodică și determinată, intră în prevederile art. 1.907 din codul civil, și, deci, este prescrisă dupe 5 ani, intru cât recurentul nu a făcut reclamațiunea sa în justiție de cât în Aprilie 1886 ;

Că prescripțiunea neputând fi intreruptă în alte moduri de cât în cele prevădute de lege, cu drept cuvânt instanța de fond a decis că diversele reclamațiuni adresate de Evghenide, ministerului său primărie, nu au putut intrerupe această prescripțiune, nefiind făcute în justiție, și, judecând ast-fel, curtea a dat o justă interpretare art. 1.907 citat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 539

COMPETINȚĂ.—Funcționari comunali.—Cererile de restituire a reținerilor făcute din salariu.

RECOMPENSE.—Pensiuni.—Funcționarii comunei Iași.—Dacă recompensele sunt supuse reducerii sau reținerii. (Art. 8 din regulamentul pentru pensiunea funcționarilor primăriei Iași).

- 1) *Instanțele judecătorești sunt competente să judece cererile făcute de funcționarii primăriilor de a li se restitui reținerile ce li s'au făcut din salarii.*
- 2) *Recompensele acordate de primăria comunei Iași foștilor săi funcționari și plătite lunar nu sunt supuse la nici un fel de rețineri sau reduceri.*

No. 324. — Respingerea recursului făcut de primăria Iași contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, No. 176 din 1896, cu d. Evghenide.

1897, Septembrie 19

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier Gr. Buiucliu ;

Pe d. Borș, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Drăghici, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I:

»Curtea de apel a violat art. 35 din legea comunală, nefiind compe-
»tente a reforma hotărârea consiliului comunal, care, singurul dupe
»lege, votează budgetul și fixează anual suma ce se acordă funcționarilor
»demisionați ca recompensă«.

Considerând că în specie nefiind cestiune de anularea saū reformarea unei deciziuni a consiliului comunal, relativă la veri-un act de administrațiune, ci de restituirea unei sume de banș oprită fără drept de primărie, judecarea acestei acțiuni intră în competența instanțelor judecătorești ordinare; că, deci, motivul cată a se respinge ca neintemetat.

Asupra motivelor II și III:

II. »Violare și greșită interpretare a art. 23 din regulamentul pen-
»tru pensiunea funcționarilor primăriei comunei Iași, dupe care func-
»ționarii vor avea dreptul și la recompensă anuală din partea comu-
»nei, dupe aprecierea consiliului comunal, dupe care articol funcționa-
»rul nu are un drept câștigat de cât pentru un singur an, câtă valóre
»are și budgetul votat de consiliū, iar nu pentru tot-d'a-una, neavând
»consiliul comunal, dupe lege, dreptul de a se pronunța la votarea bud-
»getului de cât pentru cheltuelile ce se vor face în un an și cuvintele:
» — dupe aprecierea consiliului — înseamnă că consiliul comunal, cu
»ocasiunea budgetelor, pôte să reducă în parte saū în total suma fixată
»ca recompensă«.

III. »Greșită interpretare a art. 8, alin. c din citatul regulament, de
»vóre-ce toți pensionarii comunei sunt supuși la o reținere de 10 la
»sută, și curtea de apel, obligând pe comună de a restitui reținerile fă-
»cute din recompensa d-lui Evghenide, pe timp de 5 ani, a făcut o

„distingțiune care nu există în regulamentul pensiilor, care este categoric, și în baza cărui regulament funcționarul noul a dreptul la o recompensă dupe art. 23“.

Considerând că, cu privire la recompensă, curtea de fond constată că primăria s'a obligat a o servi lunar, nu din fondul pensiunilor, ci din casa comunală;

Că această recompensă fiind acordată în mod formal, consiliul comunal nu mai era în drept a reveni asupra ei și nici a ordona verif-o reținere dintr'ênsa, de ôre-ce art. 8 din regulamentul municipal se referă la pensiuni, iar nu la recompense, cari, o-dată recunoscute pentru tot-d'a-una, nu sunt supuse la nici un fel de rețineri sau reduceri; că judecând ast-fel, departe de a fi violat, a dat o bună interpretare articolelor din regulament citate în mijlocul de recurs.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 540

EMBATIC. — Constituirea lui. — Act scris. (Par. II din cap. pentru clădire și sădire din legea Caragea).

ACTE. — Interpretarea lor. — **Apreciere suverană a instanțelor de fond.**

EMBATIC. — Constituirea lui sub noul cod. — **Dacă e valabil.** — **Dacă e un just titlu pentru prescripțiune.** (Art. 1.415 din codul civil).

- 1) *Sub legiuirea Caragea trebuia un act scris pentru constituirea embaticului.*
- 2) *Interpretarea actelor cu cari părțile se servă în susținerea pretențiunilor lor, intră în atribuțiunile suverane ale judecătorilor fondului și scapă de censura casației, întru cât prin interpretare nu se schimbă natura tocmelii ce părțile voiau a dovedi cu acele acte.*
- 3) *Embaticul fiind prohibit de codul civil nou, actul 'ce constată constituirea unui embatic sub acest cod nu este un just titlu de prescripție.*

No. 326. — **Respingerea recursului** făcut de căpitan Gh. Brătian, contra deciziei curței de apel din București, secția III, No. 235 din 1895, cu Statul.

22 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu;

Pe d-nii Petrovič și Chebapci, asupra motivelor de casare, și

Pe d. M. Antonescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I:

»Exces de putere. Curtea, susținând că în lipsa actului înscris care »trebuie să constate embaticul, face imposibilă dovedirea lui, comite »un exces de putere, de ôre-ce art. 2, cap. V, partea IV din legiuirea Caragea, care nu exige într'un mod imperios actul înscris și dovedirea embaticului, a fost tot-d'a-una admisibilă în codul Caragea »și asupra acestui mijloc proba cu martori. Curtea neșicând și neșificând ceva comite exces de putere, confundând cererea de dovedire cu martori ce o făcém pentru a stabili însăși faptul de embatic cu dovedirea posesiunii ce duce la prescripție«.

Considerând că legiuirea Caragea, în paragraful II din capitolul pentru sădire sau clădire, ordonă că această tocmelă să se facă în scris; că de aci rezultă că legiuirea lui Caragea cere un act scris, pentru constituirea embaticului;

Că instanța de fond, admițând ipotetic că posesiunea unui act scris nu era indispensabilă sub codul Caragea, și, pentru a se dovedi existența embaticului, constată în fapt că din toate actele presintate, rezultă că în specie este cestiune de o închiriere pur și simplă a locului în litigiu, iar nici de cum de o închiriere embaticară;

Considerând că prin această constatare implicitamente curtea de apel a refuzat proba testimonială cerută spre a dovedi contra celor ce rezultă din actele presintate; că inutilitatea ei rezultând din însăși deciziunea atacată, mijlocul urmază a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului II:

»Exces de putere, ne motivare și denaturare. Curtea, înlăturând diata »din 28 Decembre 1862 și chitanțele de plata embaticului, comite »un exces de putere și nu motivează pentru ce diata din 1862 nu e »făcută conform codului Caragea, denaturând și faptele; căci din toate »chitanțele se vede că este vorba de embatic iar nu de chirie«.

Considerând că instanța de fond, chemată a hotări în fapt dacă re-

curentul avea asupra locului revendicat un drept de embatic, cum pretindea densusul, sau numai un drept precar, dupe cum pretindea Statul, constatã cã atât diata din 1862, cât și cele-alte acte ale căpitanului Brätan, examinate de curte, nu fac nici o mențiune despre transmiterea vre-unei clãdirii predecesorilor autorului lui Brätan;

Cã în ce priveste chitanțele de platã cãtre arendașul Statului, curtea de apel constatã iarãși cã și dênsele nu fac dovadã despre plata vre-unui embatic, cãci cele mai multe din ele menționezã de plata chiriei locului, iar în cele ce menționezã despre embatic, acest cuvânt se vede adãogat de o altã mână peste cuvântul de chirie, așa cã instanța de fond, cu drept cuvânt, nu a putut ține nici o sémã de un cuvânt adãogat în urmã ;

Considerând cã interpretarea ce instanța de fond a dat'o acestor acte intrã în atribuțiunile ei suverane; cã ea scapã de censura casațiunii, intru cât acéstã interpretare nu a schimbat însãși natura tocmelei;

Cã așa fiind, motivul invocat are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului III:

»Rea aplicare și violare a art. 1.415 din codul civil. Curtea susținea cã prescripția cu just titlu și bunã credință nu pote fi invocată în specie, de ôre-ce numai în actul de vinđare din 1882 se face mențiune de embatic, considerând acest act ca un act constitutiv de embatic, pe când acest act nu face de cât sã constate embaticul preexistent prin actele vechi«.

Considerând cã, dupe cum stabilește decisiunea atacatã, prescripțiunea de 30 ani nu putea fi admisã în specie, de ôre-ce titlul prezentat în acest scop de căpitanul Brätan, diata din 1862, nu menționezã despre un loc cu embatic;

Considerând cã instanța de fond aratã pe urmã cã cel d'ânteu și singurul act care face mențiunea despre embatic, este actul de vinđare din 1882, care însă nu constatã și nici nu consfințește vre-un embatic preexistent;

Considerând cã numai de la data lui actul din 1882 nu pôte constitui un just titlu de prescripțiune, de ôre-ce este făcut sub imperiul noului cod civil, care, prin art. 1.415, proibã pe viitor înființarea de embaticuri;

Considerând că judecând ast-fel, curtea de apel, departe de a fi violat și aplicat rău art. 1.415, a dat o bună interpretare acestui articol.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 541

LEGEA MAXIMULUI. — Taxe pentru căruțele ce intră în comună. — Când se poate pune o asemenea taxă. — Dacă această taxă este din cele prevădute pentru accise. (Art. 2, 5 și 134 din legea maximului. Art. 83 din tabloul de taxe acordate comunei Râmnicu-Vâlcea).

Primăriile orașelor sunt în drept, dupe legea maximului, a su-pune la taxe fie-care vehicul încărcat cu mărfuri neimpuse special la taxa de consumațiune, fie că nu sunt supuse la această taxă de consumațiune din cauză că legiuitorul le-a scutit, fie că nu sunt supuse din cauza destinațiunii lor pentru transit, și aceste taxe nu sunt din acele ale acciselor comunale, ci din cele ce comunele sunt autorizate a percepe sub numele de „jugărit“.

No. 330. — **Respingerea** recursului făcut de Frantz Eitel et C. Speck contra sentinței tribunalului Vâlcea No. 46 din 1897.

30 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu;

Pe d. avocat Saita, din partea recurenților, în desvoltarea motivului de casare, și

Pe d. avocat Chebapci, din partea intimatelor primării a orașului R.-Vâlcea, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

• Violarea art. 2 din legea maximului și rea interpretare a art. 5 din aceeași lege, precum și rea interpretare a art. 134 din tabloul de ce însoțește legea maximului, întru cât fiindu-ne recunoscut de primărie dreptul de antreposit pentru lemnăria ce introducem în oraș

„și care era destinată pentru transit, totuși ni s'a perceput în mod ilegal taxa de 50 bani de car, cu toate că lemnăria depozitată nu a fost pusă în consumație în interiorul orașului și taxa de 50 bani de car nu se poate percepe de cât de la acele mărfuri cari, introduse fiind în oraș pentru a fi puse în consumație, nu sunt specialmente afectate și prevădute în tablou pentru a se percepe la dăsele plata de accis».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Fr. Eitel și C. Speck au cerut ca primăria orașului Râmnicu-Vâlcea să fie obligată a le restitui suma de 1.200 lei, percepută ca taxă de 50 bani la fie-care căruță de lemne adusă în oraș, destinate pentru transit, și pentru cari nu trebuia a se percepe acea taxă, de oare-ce numai pentru lemnele destinate spre consumațiune se percepe o asemenea taxă ;

Având în vedere că art. 134 din tabela anexată la legea maximumului, — corespunzător art. 83 din tabloul de taxele acordate a se percepe de primăria orașului Râmnicu-Vâlcea, conform legii maximumului, — dispune că sunt supuse la taxa de 50 bani fie-care vehicul încărcat cu mărfuri neimpuse special la taxa de consumațiune, fără a face ver-o distincțiune între cazul când mărfurile nu sunt supuse la taxa de consumațiune, din cauză că legiutorul le-a scutit, și între cazul când mărfurile sunt scutite de a plăti acea taxă fiind destinată pentru transit;

Că acestea din urmă, tocmai pentru că nu sunt supuse la taxa specială de consumațiune, fiind destinate pentru transit, urmază a fi impuse la o taxă, și aceea nu poate fi de cât cea prevădută de articolele 134 și 83 citate ;

Considerând că art. 2 și 5 din legea maximumului, vădate prin motivul de casare, sunt relative la accise, iar taxele încasate de primărie, în specie, sunt din acele pentru cari dăsa este autorisată a percepe sub numele de jugărit (taxă de povară) și cari servă la repararea deteriorărilor aduse căilor de comunicație comunale; prin urmare, nu pot fi invocate cu succes ;

Că, ast-fel fiind, tribunalul a făcut o bună aplicație a legii, și dar, mijlocul de casare rămâne neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 542

CONTRAVENȚIUI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Contrabandă descoperită în urmă. — Care este autoritatea competentă a informa. (Art. 101 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

Când faptul de contrabandă s'a descoperit dupe săvârșirea lui, însă fără să fi trecut un an de la săvârșire, agenții acciselor nu mai sunt competenți a 'l constata, ei sunt datorî, în asemenea cas, să se adreseze ministerului public, și dar constatarea contrabandei se face de autoritatea judiciară.

No. 331. — **Casarea cărței de judecată a judeului ocolului Fălticeni cu No. 251 din 1897, dupe recursul făcut de Nachman Nachmanovici, cu primăria comunei Dolhesci.**

24 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi;

Pe d. Caracostea asupra motivelor de casare, și

Pe d. S. Cihoschi, în combateri ;

Deliberând :

„Asupra motivului I de casare, întemeiat pe violarea art. 101 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale. În adevăr contravenția imputată trebuia constatată de agenții judiciari, nefiind flagrant delict“.

Considerând că, dupe primul alineat al art. 101 din regulamentul pentru perceperea, constatarea și urmărirea veniturilor comunale, agenții fiscali cari vor dobândi convingerea întemeiată că un fapt de contrabandă a fost săvârșit fără să fi trecut un an, și vor avea cuvinte a crede că el se mai poate constata, sunt datorî a se adresa ministerului public spre a obține de la dînsul o informațiune judiciară;

Că de aci rezultă că în asemenea cas constatarea contrabandei se face nu de către agenții administrativi, ci de însăși autoritatea judiciară, singura competentă a înlocui afacerea dupe săvârșirea ei la domiciliul contravenientului ;

Considerând că, în specie, introducerea spiritului fără plată de taxă s'a făcut prin bariera comunală în séra de 21 Februarie 1897,

iar procesul-verbal de contravenție s'a încheiat abia la 23 Februarie 1897, în urma transportării agenților comunali la stabilimentul lui Nahmanovici, unde, dupe comiterea contrabandei, marfa a fost depusă ;

Că, prin urmare, când judele de ocol deduce, față de aceste împrejurări, că și aci ar fi cestiune de un flagrant delict, pentru a conchide că agenții instrumentatori au avut competență legală a proceda, la domiciliul contravenientului, la această constatare, el violază în adevăr art. 101 din regulamentul de constatare, percepere și urmărire a veniturilor comunale.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 543

COMPETINȚĂ. — Neretroactivitatea legilor. — Când se aplica. — Dacă se aplică și la competența sau la compozițiunea unei jurisdicțiuni.

Principiul neretroactivității legilor se aplică numai la fondul dreptului, iar nici de cum la dispozițiunile cari ar modifica fie competența, fie compozițiunea unei jurisdicțiuni.

Ast-fel, legea nouă a judecătorilor de ocôle prevădând că apelurile contra cărților de judecată au a se judeca de tribunal în complect de trei judecători, toate apelurile pendinte înaintea tribunalelor la promulgarea acestei legi a judecătorilor de ocôle au a fi judecate în complectul de trei judecători, chiar de ar fi introduse înainte de promulgarea acestei legi.

No. 334. — Casarea, dupe recursul făcut de V. H. Stinghe, sentinței tribunalului Buzău cu No. 275 din 1896.

26 Septembre 1887

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d. avocat Pleșoianu, din partea recurentului, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d. T. Căpitănescu, intimatul, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I, singurul dezvoltat în instanță :

»Violarea art. 98 din legea judecătorilor de pace, dupe care apelurile contra cărților de judecată se judecă de tribunal în complet de trei judecători. Exces de putere, respingându'mi cererea ce am făcut de a se completa tribunalul conform legii și judecându-mă numai doi judecători«.

Având în vedere că pe când era pendinte la tribunal cercetarea opozițiunii recurentului s'a pus în aplicare noua lege judecătorilor de pace, care cere ca apelurile și recursurile contra cărților de judecată să fie judecate de trei judecători ;

Având în vedere că formele extrinsece ale actelor, precum și organizațiunea judiciară și competența instanțelor judecătorești se regulează tot-d'a-una dupe legile existente în momentul confecționării, sau în momentul când se judecă afacerea, afară numai când ar exista dispozițiuni legislative care să decidă contrariul; că ast-fel în specie opozițiunea urma să fie judecată dupe formele și cu completul prevăzut de legea care exista în acel moment, adică dupe legea cea nouă ;

Considerând că principiul retroactivității legilor se aplică numai la fondul dreptului, iar nici de cum la dispozițiunile care ar modifica fie competența, fie compozițiunea unei jurisdicțiuni ;

Că legile care regulează competența și forma extrinsecă a actelor fiind instituite în interesul public, ele cărmuesc faptele anterioare promulgațiunii și publicațiunii lor, și au un efect retroactiv, de ôre-ce ele nu ating un drept anterior câștigat al părților, consacrat în formele legiuirilor anterioare ;

Considerând că, în specie, tribunalul, refusând să judece, la 5 Septembrie 1896, opozițiunea recurentului de ađi, cu completul de trei judecători, prevăzut în art. 98 din noua lege de la 1 Iunie 1896, pe motiv că apelul său se găsea deja pendinte la punerea în aplicațiune a noiei legi, violază dispozițiunile acestui articol.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secțiia I.

No. 544

PĂMÈNT RURAL. — Acțiune în revendicare. — Cum se judecă. — Casațiune. (Art. 8 din legea rurală din 13 Februarie 1879).

ACT DE PAUPERTATE. — Unde pôte servi. (Art. 30 din legea timbrului).

1) *Acțiunile în revendicare, de și relative la pământuri date dupe legea rurală, se judecă dupe dreptul comun cu drept de apel și recurs.*

2) *Actul de paupertate este valabil numai pentru instanța pentru care s'a dat.*

No. 336. — **Respingerea recursului** făcut de Ion G. Lungu contra tra sentinței tribunalului Covurluiu, secția II, No. 141 din 1897, cu Axenia N. Serian, tutore.

29 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. Carp, asupra admisibilităței recursului, și

Pe d. Chebacî, în combateri ;

Deliberând :

În ce privesce incidentul de inadmisibilitatea recursului : fiind cesțiune de un pământ rural ;

Considerând că acțiunea intentată de recurenți e relativă la o revendicare ordinară ; că așa fiind, nu este loc a se aplica art. 8 din legea de la 13 Februarie 1879.

În ce privesce însă incidentul de inadmisibilitatea recursului făcut fără plată de taxă :

Considerând că actul de paupertate invocat de recurenți pentru a justifica neplata taxelor și aflat la dosarul de fond, e relativ numai la această instanță, că recurenții ađi în instanță nu oferă a plăti taxa întreită.

Pentru aceste motive,

În baza art. 30 din legea timbrului :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 545

DESISTARE. — Când p^ote avea loc. — Dacă p^ote fi parțială numai în privința unei părți ce nu consimte la desistare. (Art. 260 și 261 din procedura civilă).

ACTE AUTENTICE. — Cum se pot ataca. — Inscripțiune în fals. **ASOCIAȚIUNE COMERCIALĂ.** — Notificarea unui act unuia din asociați în stabilimentul social. — Dacă se presupune făcută tutulor asociaților. — Cine trebuie să dovedească contrariul. (Art. 1.514 din codul civil).

- 1) Desistarea nu p^ote să aibă loc de cât numai când se face asupra întregului proces de către cel în drept, și cererea de eliminare numai a unei părți dintr'un proces fără consimțământul acesteia este inadmisibilă, când partea figurase deja la prima instanță și era câștigată debaterilor procesului și când d^ensa se opune a fi exclusă pentru că i se vat^emă drepturile câștigate.
- 2) Orⁱ-ce acte încheiate de un funcționar public, în limitele competenței sale, și cu îndeplinirea formelor cerute de lege, au puterea autenticității, și, ca atari, nu pot fi atacate de cât prin inscripțiune în fals.
Ast-fel procesul-verbal încheiat de notarul unei comune rurale împreună cu ajutorul de primar și prin care constată în mod autentic înmânarea unei copii nu p^ote fi atacat de cât pe calea inscripțiunei în fals.
- 3) Notificarea copieii de pe încheierea consiliului comunal ce aprobă procesul-verbal de contravențiune făcut unuia din asociații unei firme comerciale se presumă făcută firmei, adică tutulor asociaților, și aceștia sunt datorⁱ să dovedească că acel asociat nu nu era în drept să prim^esacă asemenea notificări.

No. 337. — Respingerea recursului făcut de d. Gheorghiu & I. Aleixiu contra cărțel de judecată No. 2.151 din 1895 a judecătoriei de pace No. 2 din Galați.

29 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d-nii avocați Take Ionescu și Barbu Păltineanu, din partea recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat D. Chebapci, din partea intimatului Ciobotaru Iosef, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 260 și 248 din procedura civilă. Exces de putere. »Judele de ocol a admis pe Ciobotaru Iosef a figura în proces, de și »el nu avea nici o calitate. Fusese citat de mine ca intimat, dar la »diua înfățișerei, am declarat că 'l scot din proces și avém dreptul »a o face conform art. 260, No. 1, din procedura civilă. Nu a putut »figura nici ca intervenient, de óre-ce n'a făcut o intervențiune scrisă »cum cere art. 248 din procedura civilă«.

Considerând că o desistare nu póte să aibă loc în înțelesul art. 260 și 261 din procedura civilă, de cât numai când ea se face asupra întregului proces de către cel în drept ; că cererea de eliminare a unei părți numai, dintr'un proces, fără consimțimentul acostea este inadmisibilă, când partea figurase deja la prima instanță și era câștigată desbaterilor procesului și când dânsa se opune a fi exclusă pentru că i se vatémă drepturi câștigate ;

Considerând că, în specie, Ciobotaru Iosif, care a figurat ca reclamant d'inaintea primei instanțe și a obținut acolo câștigul pretențiunilor sale, nu putea fi scos din cauză în apel numai pentru că ast-fel cereaș apelanții, de óre-ce d'inaintea celei de a doua instanțe se discută drepturile recunoscute reclamantului, dar puse din nou în desbateri d'inaintea judeului de ocol ;

Că pe cât timp e constant că C. Iosef a figurat ca parte principală chiar din momentul în care s'a legat instanța, tot ca parte principală urma să fie menținut și d'inaintea judeului de ocol, și nu se póte susține că el ar fi făcut în apel o cerere de intervențiune ; că judecând ast-fel, judele de ocol nu a comis nici un exces de putere, și, deci, mijlocul invocat câtă a fi respins nefiind fondat.

Asupra motivului II de casare :

»Exces de putere ; judele de ocol ne respinge apelul ca tardiv, calculând termenul de apel de la data unei preținse notificări din 10 »Septembre 1896, de și este stabilit, din lucrările aflate în dosarul »primăriei, că acea notificare n'a avut sfință reală fiind rezultatul unei »confuziuni de persoane, făcută de ajutorul de primar, dupe cum a recunoscut acesta și a constatat primarul, care, în consecință, a făcut o notificare regulată la 9 Octobre 1896«.

Considerând, în drept, că ori-ce acte încheiate de un funcționar

public în limitele competenței sale, cu îndeplinirea formelor cerute de lege, aș puterea autenticității, și, ca atare, nu pot fi atacate de cât prin inscripțiune în fals ;

Că, în specie, procesul-verbal prin care notarul comunei Filescu constată în mod autentic înmânarea copiilor în cestiune, nu a fost atacat de către recurenții pe calea inscripțiunii în fals ;

Că sus ȳsul proces-verbal făcând deplină dovadă despre cele *de visu* constatate, cu drept cuvânt instanța de fond a înlăturat declarațiunile posterioare ale primarului din Filescu, tinȳnd la anularea unei proceduri bine îndeplinită de notar, declarațiunii ce, dupe cum notăză în fapt judele de ocol, întemeindu-se pe împrejurările cauzei, aș fost date părții numai de complesență, așa că nici sub un punct de vedere ele nu putău schimba convingerea deja formată a judecătii sale.

Asupra motivului III de casare :

» Pretinsa notificare de la 10 Septembrie, chiar de ar avea veridic valoare, nu se vede că s'a făcut firmei Gheorghiu & Alexiu, ci » d-lui Alexiu personal, și considerantele pe cari d. jude respinge » acest motiv constituie o erore grosieră de fapt și un exces de putere ».

Considerând că dupe cum stabilește în fapt cartea de judecată, notificarea copiilor de pe încheierea aprobativă a procesului-verbal de contravențiune adresată firmei D. Gheorghiu & I. Alexiu, a fost înmănată unuia din asociații, în stabilimentul social al firmei ; că întru cât sus numiții apelanți nu aș dovedit instanței de fond că asociații ce a primit notificarea, are, prin o clausă specială a actului constitutiv al societății, mai puține drepturi ca asociatul cel-alt, presupțiunea este, în baza art. 1.514 și următorii din codul civil, că ambii asociații aș drepturi egale la administrarea afacerilor sociale ; că așa fiind, și acest mijloc e nefntemeiat.

Asupra motivelor IV și V de casare :

IV. » Aceași pretinsă notificare din 10 Septembrie este nulă, nefiind semnat procesul-verbal de cât de ajutorul de primar, ceea ce » nu pôte fi suficient, fie de vom aplica art. 105 din regulamentul » pentru perceperea veniturilor comunale, fie de vom aplica regulele » din art. 74 din procedura civilă ».

V. » El mai e nul și fiind-că semnificarea ce pretinde a constata nu » e făcută nici la domiciliul nostru, nici la primărie, cum cere art. 117

»din regulamentul sus citat, combinat cu art. 8 din legea perceperii »taxelor și 189 din legea vămilor«.

Considerând că d'inaintea instanței de fond nu s'a cerut, pentru cuvintele arătate prin aceste mijloce, anularea notificațiunei făcută de notarul comunal în condițiunile prevădute de lege ; că, prin urmare, chiar dacă aceste mijloce ar fi exacte ele nu pot fi discutate pentru prima oră în casațiune.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 546

APEL. — Ce cereri se pot face în apel. — Cereri reconvenționale. — Mijloce de apărare. — Cerere în revendicare. — Dacă se poate cere de la revendicant, în apel, costul îmbunătățirilor făcute imobilului revendicat și plata besmanului. (Art. 327 din procedura civilă).

VÎNDARE. — Transcripțiune. — Vîndarea aceluiași imobil la două persoane diferite de către două persoane diferite. — Care din aceste vînderi este valabilă.

PROBE. — Aprecierea probelor. — Suveranitatea instanțelor de fond.

1) *De și în regulă generală nimeni nu poate fi lipsit de beneficiul a două instanțe, însă se pot face pentru prima oră în apel cereri de compensațiune și cereri cari servesc ca mijloce de apărare la acțiunea principală, cum sunt cererile reconvenționale, cari, stînd în legătură cu acțiunea principală, au de obiect de a o nimici sau de a'i micșora efectele.*

Ast-fel, într'o acțiune în revendicare, acela de la care se revendică, poate cere pentru prima oră în apel ca, la cas când revendicantul ar obține câștig de cauză, el, posesorul de la care se revendică, să fie despăgubit de îmbunătățirile făcute la imobilul revendicat și de valoarea besmanului plătit pentru acel imobil, căci această cerere a sa neavînd alt scop de cât de a micșora pentru dînsul efectele acțiunei în revendicare și să'i împușneze perderile la cari ar fi expus, și fiind și o cerere în strînsă legătură cu acțiunea principală, nu poate fi privită ca o cerere nouă, ci ca un mijloc de apărare la acțiunea principală.

2) *Cînd un imobil este vîndut la două cumpărători de către două persoane diferite, ce se pretind proprietare, în asemenea cas nu mai poate fi vorba de efectele transcripțiunei, care nu regulază*

de cât relațiile juridice dintre persoanele deținând drepturile lor de la același autor, ci este cestiune de a se sci care dintre vindeătorii imobilului înstrăinat era în drept de a'l înstrăina, căci transcrierea cumpărării unui imobil de la o persoană ce nu este proprietară aceluși imobil, nu pôte da acestei persoane însuși dreptul de proprietate.

Ast-fel, cumpărarea făcută de la adevăratul proprietar prin act cu dată certă, de și netranscris, este valabilă, nu acea făcută în urmă de o altă persoană cu act transcris în regulă, însă nu de la adevăratul proprietar.

3) Instanțele de fond sunt suverane aprecietóre a probelor ce se produc de părți.

No. 339. — Casată decisiunea curței de apel din Galați, secția I, cu No. 71 din 1896, în urma recursului făcut de Gherassimos Andreiú Vincenzato.

30 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hentzescu ;

Pe d. avocat D. Chebapci, din partea recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat C. G. Cociaș, din partea intimatei Cristina Chiriță, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijocului I de casare :

„Greșită interpretare și violare a art. 327 din procedura civilă, întru cât s'a respins cererea de a fi despăgubit pentru construcțiunile și îmbunătățirile ce le-am făcut la vie».

Avënd în vedere că obiectul acțiunei de față este cererea intimatei, Cristina Chiriță, de a se obliga recurentul Gherassimos Andreiú Vincenzato să'í restituască în plină proprietate o vie de șese pogóne, situată în comuna Cazasu, plasa Vădeni, județul Brăila ; că recurentul, care deșinea acea vie ca proprietar de bună credință, a cerut, în mod subsidiar de la curtea de apel, ca, în cas de a se admite reclamația intimatei de ađi, Cristina Chiriță, dënса să fie obligată a'í despăgubi de plata besmanului pe anii neplătiți de autorul ei Thoma Machedon și de valórea îmbunătățirilor făcute la vie ;

Că curtea de apel considerând această cerere ca o cerere nouă care n'a fost propusă la prima instanță, o respinge ca neputënd fi făcută pentru prima órá în apel ;

Considerând că art. 327 din procedura civilă, prevede două excepțiuni la regula generală, dupe cari nimeni nu pôte fi lipsit de beneficiul a două instanțe, și anume : că se pot face în apel, întâi, cereri de compensațiune, și al doilea, cereri cari servesc ca mijloc de apărare la acțiunea principală ; că prin această din urmă specie de cereri, legiuitorul a înțeles cereri reconvenționale, cari, stând în legătură cu acțiunea principală, au de obiect a o nimici sau a'i micșora efectele ;

Considerând că, în specie, de și Vicentzato pretindea că cele șese pogone de vie revendicate sunt drépta sa proprietate, însă, pentru cazul când justiția ar decide ca el să le restituie reclamantei, densusul a cerut să fie despăgubit de îmbunătățirile făcute la acea vie și de valoarea besmanului plătit ; că, dar, era vorba de o cerere care, de și n'avea de scop de a se respinge acțiunea reclamantei Cristina Chiriță în totul, dar totuși tindea să micșoreze pentru recurentul Vicentzato efectele acelei acțiuni și să 'i impuțineze pierderea la care era expus ; că, de asemenea, cererea sa era în strânsă legătură cu cererea principală ; că întrunind aceste condițiuni, ea nu putea fi privită ca o cerere nouă, ci ca un mijloc de apărare la acțiunea principală, care intră în previsionsunile excepționale ale art. 327 citat, și putea fi propusă pentru prima oră în apel ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât curtea de apel a respins cererea lui Vicentzato, ca o cerere nouă făcută pentru prima oră înaintea sa, curtea a interpretat greșit și a violat art. 327 din procedura civilă, și, prin urmare, acest mijloc de casare este întemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

»Exces de putere și violarea tuturilor regulilor ce guvernază dobândirea dreptului de proprietate imobiliară, întru cât s'a înlăturat actul meu de cumpărătoare de la administrația domeniului Brăila, »proprietara vie!«.

Având în vedere că recurentul Gherassimos Vicentzato a invocat, ca mijloc de apărare, d'inaintea instanțelor de fond, că actul de cumpărare pe care intimata de astăzi, Christina Chiriță, și întemeia acțiunea ei în revendicare, nu fusese transcris, și că densusul fiind o terță persoană, acel act de cumpărare nu 'i era oposabil ; având în vedere că curtea stabilește în fapt că cele șese pogone de vie supuse besmanului ce se revendică de Christina Chiriță, fusese cumpărate de autorul ei, Thoma Machedon, în anul 1869 de la Tânase Popescu, cu act de vânzare purtând data certă, pe când Gherassimos

Vicenzato l'le cumpărase mai în urmă cu act transcris la tribunal, însă nu de la aceeași persoană, ci de la administratorul domeniului Brăila ;

Având în vedere că curtea mai stabilește, de asemenea, că Tănase Popescu era proprietarul pogónelor vândute, și asupra acestui punct nu s'a formulat nici un motiv de casare ;

Considerând că pe cât timp este constant în fapt, că imobilul în litigiū fusese vîndut autorului intimatului și recurentului de astăzi, de două persoane diferite, și pe cât timp este de asemenea constant că Tănase Popescu era adevăratul proprietar al imobilului vîndut, apoi cu drept cuvânt curtea de apel nu a ținut sémă de lipsa de transcripțiune a actului de vîndare făcut de Tănase Popescu, și a opus acest act, având dată certă dar netranscris, lui Gherassimos Vicenzato ; căci în cazul când un imobil este vîndut la două cumpărători, de către două persoane diferite ce se pretind proprietare, nu mai pôte fi vorba de efectele transcripțiunii, care nu regulază de cât relațiile juridice dintre persoane, deținând drepturile lor de la același autor, ci este cestiune de a se sci care dintre vîndătorii imobilului înstrăinat era adevăratul proprietar, și, prin urmare, era în drept de a l' înstrăina, cunoscut fiind de mai 'nainte că transcrierea cumpărării unui imobil de la un a non domino, nu pôte da acestuia însuși dreptul de proprietate ;

Că așa fiind, motivul cată a se respinge ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III de casare :

» Exces de putere, intru cât, pe temeiul martorilor, s'a înlăturat un act public, declarația autorilor intimatului, că n'are nici o pretenție asupra viei ».

Considerând că din decizia atacată rezultă că intimata Chiriță, nerecunoscând că petiția de renunțare la dreptul de besman este scrisă și subscrisă de autorul său Toma Machedon, recurentul Vicenzato a propus martorii pentru a dovedi că acea petiție este opera lui Machedon ;

Considerând că curtea constată că din depunerile acelor martori nu rezultă faptul alegat, fiind contradicțoare și combătute de deposițiile martorilor părții adversare, ast-fel că nu 'i-a putut forma convingerea în această privință ;

Considerând că intru cât recurentul n'a putut face dovada ale-

gașunilor sale, și întru cât curtea, ca instanță de fond, este suverana aprecietoare a probelor ce se produc de părți, apoi cu drept cuvânt și fără a comite ver-un exces de putere, dânsa a înălțurat petițiunea de care e vorba, și dar și acest mijloc urmază a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 547

INCOMPETINȚĂ. — Afacere comercială judecată de o secțiune civilă a unui tribunal cu secțiune specială. — Dacă dă loc la o excepțiune din cauza materiei. (Art. 21 din legea organizării judecătorești din 1890)

In urma legii de organizare judecătorească din 1890, distincțiunea unei cauze în civilă sau comercială nu mai poate da loc la o excepțiune de incompetență »ratione materiae« ; de unde rezultă că dacă o afacere comercială s'a judecat de o secțiune civilă a unui tribunal care are o secțiune specială comercială, fără ca părțile să fi ridicat excepțiunea de incompetență, o asemenea excepțiune nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune.

No. 340. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de N. și Ad. Juster contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 522 din 1896, dată în procesul cu Petrache Hagi Ivanciu și alții.

30 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d. B. Cernea, avocatul recurenților, în dezvoltarea motiveilor de casare, și

Pe d. I. Țepeluș, avocatul intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Exces de putere. Incompetența *ratione materiae* și violarea art. 895 aliniatul ultim din codul comercial.

»Tribunalul civil era necompetent a cerceta și judeca apelul în »contra cărței de judecată cu No. 258 din 1896, a judelei de ocol »No. 6, din pricină că afacerea era comercială.

»Poprirea s'a făcut în basă de cambie și pe temeiul sentinței comerciale și numai prin exces de putere și violarea art. 895, ultimul »alinat, s'a dat sentința atacată«.

Considerând că, dupe art. 21 din legea de organizare judecătorească, tribunalele județene fac oficiul de tribunale de comerț fără nici o modifi cațiune sau adaos în compozițiunea lor; că din momentul ce aceiași judecători sunt chemați a judeca atât afacerile civile cât și cele comerciale, din punctul de vedere al jurisdicțiunii, distincțiunea unei cauze în civilă sau comercială nu mai poate da naștere la o necompetință din cauza materiei; că dacă art. 8 din precitata lege prevede pentru tribunalul Ilfov o secțiune specială pentru cauzele comerciale, de aci nu se poate deduce că incompetența secțiunilor civile ale acestui tribunal de a judeca aceste cauze ar constitui o incompetență *ratione materiae*, căci din momentul ce secțiunea comercială se compune și se completează în același mod, prin tragere la sorti, din aceiași judecători ce judecă în civil, nu se poate dice că judecătorul civil a judecat într'o materie ce legea a voit s'o defere în judecata altor judecători de cât celor civili; că, afară de acesta, ar fi în paguba unei bune administrațiuni a justiției și neexplicabil că, pe când la toate tribunalele din țară judecata cauzelor comerciale făcută de judecătorii civili să nu potă da loc la o incompetență din cauza materiei, numai la tribunalul Ilfov, judecata unei asemenea cauze de judecătorii unei secțiunii civile să constituie o incompetență din cauza materiei; că, dar, crearea unei secțiunii comerciale la tribunalul Ilfov, din momentul ce ea se formază cu aceiași judecători și în același mod ca toate cele-alte secțiunii ale acestui tribunal, nu poate fi privită de cât ca o măsură ce legiuitorul, în vederea numărului crescând al cauzelor comerciale din acel județ, a crezut utilă a o adopta pentru celeritate ce reclamă judecarea lor.

Considerând că părțile nici n'au ridicat d'inaintea justiției de fond această excepțiune, și că, nefiind vorba de o incompetență *ratione materiae*, ea nu poate fi invocată pentru prima oră în casațiune;

Că așa fiind, acest mijloc urmază a fi respins ca nepropus la instanța de fond.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 548

DELAPIDARE DE BANI PUBLICI. — Intențiune frauduloasă.
(Art. 40 din codul penal).

Intențiunea frauduloasă este cerută și pentru delictul de sustragere de bani publici, prevăzut de art. 140 din codul penal, și ea reiese din chiar faptul însușirii de bani publici.

No. 453. — Respingerea recursului făcut de Marin Vasilescu contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, No. 573 din 1897.

3 Septembre 1898

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu;

Pe d. P. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Violarea art. 140 din codul penal. Nu există delictul de sustragere în sensul articolului menționat, fără stabilirea intenției frau-

»dulose, ori lipsa acestui element constitutiv al delictului este egală »cu neexistența delictului însăși.

»Onor. curte de apel din Galați, pe lângă starea de minoritate a »recurentului atunci când a săvârșit faptul, mai stabilește că dânsul »a lucrat cu nepricepere și că nu i se poate imputa nici o intențiune »frauduloasă. O atare premisă duce necesarmente la conclusia ne- »responsabilității faptului; deci, curtea condamându-l a violat art. »140 din codul penal. Solicităm casarea decisiunii No. 573 din 1896.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul fiind dat judecății pentru sustragere de bani publici și fals în acte publice, instanțele de fond constată culpabilitatea sa numai în cât privesc delictul de sustragere precedat și pedepsit de art. 140 din codul penal, apărându-l de ori-ce responsabilitate în ce privesc falsul, tocmai pentru motivul că, lucrând fără pricepere, intențiunea frauduloasă, unul din elementele constitutive ale acestui delict, nu există;

Considerând că, pentru consumarea delictului prevăzut de art. 140 din codul penal, intenția frauduloasă este asemenea necesară și ea reiese din faptul constatărei însușirii unor bani publici; că dacă și curtea constată că recurentul și însușise o sumă oarecare din banii percepți, art. 140 din codul penal avea a fi aplicat, acea constatare implicând și constatarea intenției frauduloase;

Că așa fiind, motivul are a fi respins.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 549

LEGITIMĂ APĂRARE. — Lovire. — Dacă recunoșcerea culpabilității implică că delicuentul nu era în legitimă apărare.

Prin faptul că o instanță judecătorească recunoște culpabilitatea unui prevenit, dat judecății pentru delictul de lovire, prin aceasta implicit recunoște că dânsul nu era în legitimă apărare când a comis delictul.

No. 454. — **Respingerea recursului făcut de Hipolit Hagiesky contra decisiunii curței de apel din București, secția I, No. 165 din 1897.**

3 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Omisiune esențială și violarea art. 58, 250 și 256 din codul civil. Am ajuns d'inaintea curței, apărarea peremptorie, că mă aflam în stare de legitimă apărare și am și dovedit lucrul; curtea în sentința sa nu spune nimic în această privință; urmând ast-fel, curtea comite o omisiune esențială și prin acesta chiar violază sus citatele texte de lege».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că rezultă din actele aflate în dosar că, d'inaintea tribunalului, recurentul, urmărit pentru delictul de lovire, a susținut că ar fi fost provocat la săvârșirea acestui delict, și numai înaintea curței de apel apărătorii săi au pus chestiunea de legitimă apărare ;

Considerând că, de altminterlea, chiar din faptul că curtea recunoște culpabilitatea recurentului, prin acesta implicit recunoște că dânsul nu se află în legitimă apărare ;

Că, prin urmare, mijlocul invocat are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II

No. 550

FALIMENT. — Consecințele lui. — Cum se pot înlătura. — Reabilitare.

Declararea de faliment are consecințe pentru falit și implică ne-capacități cari nu pot fi înlăturate de cât prin formalitățile reabilitărei.

No. 190.— Respingerea, dupe o divergință, a recursului făcut de Mayer Zaharia, contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, No. 10 din 1897.

3 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ștefănescu ;

Pe d. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. jude-sindic, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

» Exces de putere și violarea art. 350 din codul comercial, din următoarele puncte de vedere :

» a) Că eu am fost declarat falit numai pentru că n'ași fi achitat polițele ce le-am girat, însă acele polițe nefiind comunicate girantului în timpul util, s'a pierdut acțiunea cambială ;

» b) Curtea intervertesce ordinea de probațiune și distruge printr'o simplă afirmare nesprizinită, nici justificată cu nimic, că eu ași putea avea și alți creditori, de și presintăm achitate polițele în virtutea cărora fusesem declarat în stare de faliment, cum și »certificatul grefei că n'am nici un creditor«.

Având în vedere că prin decisiunea supusă recursului se constată că asupra recurentului s'a declarat stare de faliment prin sentință judecătorească; că el făcând opoziție în contra acestei sentințe, curtea de apel, prin decisiunea supusă recursului, constată din nou faptele cari au determinat punerea lui în stare de faliment, și declară că tribunalul, când a declarat starea de faliment, s'a conformat legii ;

Având în vedere că, în deosebii, recurentul a cerut retractarea acelei sentințe declarative de faliment, și pentru motivul că toți creditorii cari au cerut declararea de faliment au fost achitați, și că n'au nici un creditor că curtea răspunde că sentința declarativă de faliment este bine dată, și nu poate fi reformată, și că prin nimic nu se justifică că toți creditorii au fost achitați, de orice n'ar fi având avere, și că ar fi dispărut ;

Considerând că este a-se sci dacă, în urma opoziției sau apelului, se poate retracta sentința declaratorie de faliment, bine și în regula dată, pentru motivul desinteresării creditorilor ;

Considerând că declararea de faliment are consecințe grave pentru falit, și implică necapacități care nu pot fi înlăturate de cât prin formalitățile reabilitării ;

Considerând că, de altminterlea, desinteresarea tuturilor creditorilor nu a fost dovedită, și nu poate fi dovedită, de ôre-ce curtea constată că falitul nu are nici o avere ;

Considerând că decisiunea supusă recursului se susține pe motive și de drept și de fapt ;

Considerând că intru cât privește motivul *b* nu s'a propus și discutat la curte precum se formulază; că din contră recurentul a susținut numai că polițele pentru neplata cărora fusese falimentul declarat său achitat, și că întrebarea la care are a se răspunde în drept, și la care răspunde curtea de apel este : »dacă achitarea acestor creditori poate să facă să înceteze o stare reală constatată prin sentința declarătoare de faliment«;

Considerând că, în cât privește motivul II, curtea nu se poate încrimina a fi intervertit ordinea probațiunii, de ôre-ce ea susține și declară că nu e constant că toți creditorii ar fi putut fi achitați, nefiind nici o avere ;

Că de aceea motivele fiind neîntemeiate urmază a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 551

BANCRUTĂ SIMPLĂ. — Registru-jurnal. — Netrecerea zilnică a operațiunilor. — Când este un motiv de bancrută. (Art. 876 din codul comercial).

Netrecerea în fie-care zi, de către un comerciant, a operațiunilor sale în registrul-jurnal, nu este prin ea însăși un motiv ca acel comerciant să fie condamnat ca bancrutat în cas de încetare de plăși, aceste operațiuni putând fi trecute și la o săptămână, dacă se constată că registrul-jurnal a fost ținut în regulă și fără omisiuni sau mistificări.

No. 455. — **Respingerea, dupe o divergință, a recursului făcut de procurorul general al curței de apel din Iași contra decisiunii aceleiași curți, secția I, cu No. 54 din 1897, în cauză Paulinei Iacovitz.**

9 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. »Curtea a violat dispozițiunile art. 876, alin. 5 și 23 din codul comercial, care obligă pe comerciant a ține registre, și a trece operațiunile sale comerciale și cu și, de ore-ce, din instrucțiune și din raportul expertului, se constată că falita nu a ținut de loc registre de la 1893 până la 1 Septembrie 1895; că pentru restul timpului nu a trecut operațiunile sale în mod regulat, și că strața la care se referă curtea că ar putea servi de control este ținută numai pe 3 luni (fila 26, rap. exp.);

II. »A violat dispozițiunile art. 877, alin. I :

»Falita mărturisește la instanță și la tribunal (58 și 86) că a făcut comerț de la 1898 până la 16 Aprilie 1896, fapt care se mai dovedește din raportul judeului-comisar (f. 12), din dosarul No. 492 din 5 Martie a. c. al percepției din Iași și 3.463 din 19 Martie a. c. al prefecturii poliției locale.

»Curtea luând în instanță negarea apărătorului, drept negarea falitel, căci din notele grefei se constată că dânsa n'a fost interogată de curte, admite că începutul anului comercial trebuie a se calcula de la data când comerciantul și legalizează registrele la tribunal, și nu din ziua de când a început a și exercita profesiunea de comerciantă.

III. »A violat dispozițiunile art. 877, alin. III :

»Curtea nu motivează în fapt cari sunt împrejurările cauzei că falita nu a fost în încetare de plăți, fiind-că aceste împrejurări constituie elementul delictului de bancrută simplă și este constatat, în afară de mărturisirea falitei, prin hotărârea tribunalului (f. 2), prin care o declară în stare de faliment; că falita avea polițe pentru mai

» multe mil de lei protestate cu mai bine de o lună de zile înaintea cererii de a fi declarată în stare de faliment ».

Având în vedere că din constatările cuprinse în decizia curței de apel din Iași, contra căreia e îndreptat recursul procurorului general, rezultă că Paulina Iacovitz a început noul comerț, de care ea este chemată a răspunde, la 1 Septembrie 1895 și a continuat până la 1 Aprilie 1896 ;

Că a cerut registrele cerute în regulă ; că în deosebi, în registrul jurnal trecerile s'au săvârșit la o săptămână ;

Că lipsa inventariului pentru scurta durată a comerțului nu i se poate imputa ;

Considerând că în cât privește motivul de recurs, violarea art. 876, alin. 5, și 23 din codul comercial, curtea de apel declară că în registrul-jurnal trecerile s'au efectuat nu în fie-care zi, ci la o săptămână că nu s'a dovedit însă nici o greșală sau inexactitate ;

Că din contră toate trecerile sunt întărite și prin strață ;

Că într'adevăr dacă registrul-jurnal are a fi oglinda succintă a tuturor operațiunilor trecute în fie-care zi, însă nimic nu se opune că trecerile se pot efectua și pe intervale de opt zile, destul ca ele să fie complete și sincere, și sub acest raport registrul-strață produs contribuie a dovedi că nu este omisiune ;

Că, de altmintearea, însăși legiuitorul admite că cheltuelile casei n'au a fi trecute zi pe zi, ci numai pentru o întrégă lună ;

Că netrecerea în fie-care zi atunci ar fi un motiv spre a imputa că comerciantul e culpabil conform art. 876 din codul comercial, când într'adevăr și în netrecere ar fi o omisiune sau o mistificare sau când trecerea n'ar fi completă ;

Că dacă în fapt nimic din acestea nu se dovedește, nici condițiile pentru aplicarea art. 876, alin. V din codul comercial nu sunt ;

Considerând că în cât privește motivul II el se respinge prin constatarea de fapt a curței de fond, că prevenita n'a început comerțul de cât la 1 Septembrie 1895 ;

Considerând că în cât privește motivul III, lipsa de motivare nu poate fi un motiv, când în această privință curtea de apel constată și declară, între altele, că din împrejurările cauzei reese că inculpata a avut motive puternice de a se crede într'o stare de strîmtorare numai momentană ;

Că, dar, toate motivele sunt neîntemeiate și recursul câtă a se respinge.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 552

APEL. — Parte civilă. — Sentință achitătoare. — Dacă constituie lucru judecat pentru partea civilă. (Art. 197 din procedura penală).

Partea civilă are dreptul să facă apel în contra sentinței primei instanțe, și acest drept nu poate fi întru nimic subordonat acțiunii ministerului public, și nici poate fi privată de acest drept prin faptul că prima instanță a pronunțat o sentință achitătoare pentru prevenit, sentință rămasă neapelată de ministerul public, căci această sentință nu poate fi considerată ca lucru definitiv judecat față cu partea civilă.

No. 456. — Respingerea recursului făcut de A. M. Feder contra deciziei curții de apel din Bucuresci, secția II, No. 211 din 1897.

9 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu, și
Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. »Eróre grosieră și esențială de fapt, motivare.

»Din contractul de compt curent, vițat de d. jude-instructor al cabinetului III, cum și din însăși recunoșcerea falitului în bilanțul său »sub No. 49, se vede în mod patent că Feder era creditorul lui Veimstein cu suma de 3.000 lei, pe când curtea declară în consideran- »tele sale că întru nimic nu se constată că ar fi existat între ei acest »raport, fără a motiva acesta».

Considerând că pentru admiterea acestui motiv se cere o verificare a faptelor și o dovedire a acelei relație de care se face mențiune ;

Că fiind vorba de verificare de fapte, constatate, de altminteralea, de instanța de fond în sensul contrariu, și nefiind dovedită afirmarea în privința raportului, motivul are a fi respins.

Asupra motivului II :

II. »Eróre grosieră și lipsă totală de motivare, în ceea ce privește primul punct de cerere, căci curtea admite ca dovedit faptul înstrăinării butoiului de cositor, fără a arăta de unde reiese proba și plecând de la această premisă eronată în fapt, nu 'mi recunoște dreptul de retențiune prevăzut de art. 387, combinat cu art. 33 și 437 din codul comercial pe care le violază ast-fel«.

Având în vedere că curtea constată în fapt că Veinstein nu datora nimic recurentului pentru cheltuelile de transport ce el făcuse, căci recurentul, pentru a exercita dreptul de retențiune asupra butoiului de cositor ce pretinde că avea conform art. 387 din codul comercial, trebuia a face lui Veinstein somațiune să arate ce anume i se datorază, și, în fine, să îndeplinească obligațiunile ce i se pun prin art. 388 și următorii din codul comercial ;

Că recurentul singur a mărturisit faptul reținerii acelu butoi cu cositor, și, dar, el însușindu'și fără nici un drept averea altuia, nici acest motiv nu e întemeiat și trebuie a fi respins.

Asupra motivelor III și IV :

III. »In specie, fiind vorba de despăgubiri pretinse ca derivând din neexecutarea unui contract de transport intervenit între părți, cum acesta constată în fapt, curtea sesizată de apelul părții civile, nu putea, fără a călca principiile generale de drept, să judece această cerere în accesoriu ; ci trebuia neaparat să formeze obiectul unei acțiuni principale, în specie comercială, pentru a nu se priva alt-cum partea de toate mijlocele de apărare prevăzute de lege în asemenea «casuri«.

IV. »Chiar dacă s'ar admite că acele despăgubiri ar resulta dintr'un delict pentru care inculpatul a fost achitat de prima instanță, totuși instanța sesizată de apelul părții civile, în stabilirea faptelor care dau naștere la despăgubiri, nu poate să contradică hotărîrea achitătoare în penal, în ceea ce privește faptele și elementele delictului din care ar decurge acele despăgubiri, căci alt-cum este a lovi autoritatea lucrului judecat a acelei hotărîri, cum în specie curtea «a făcut«.

Considerând că din coprinsul art. 197 din procedura penală reiese că dreptul de apel al părții civile, în materie corecțională este absolut în general, fără a fi subordonat întru nimic acțiunii ministerului public ;

Că ori-care ar fi sentința dată de prima instanță, partea civilă, are dreptul să stabilească înaintea curții de apel existența delictului pentru interesele sale civile, pentru că despăgubirile civile sunt pagubele pe care faptul prevenitul i le-a ocazionat și partea civilă nu se poate plânge de aceste pagube de cât atât cât faptul este calificat ca delict ;

Că acesta fiind dreptul părții civile, ea nu poate fi privată de acest drept prin faptul că prima instanță pronunțând o sentință neapelată de ministerul public, s'ar fi ridicat faptului imputat prevenitul ori ce caracter de delict penal, căci o asemenea declarațiune din partea primilor judecători nu poate fi privită ca definitivă față cu partea civilă, investită cu dreptul de apel fără a se nimici prin acesta chiar acest drept de apel ; că, dar, nu poate fi vorba de autoritatea lucrului judecat pentru existența și calificarea faptului și pentru partea ce prevenitul a luat la perpetrarea sa ;

Considerând, în specie, că curtea de apel, asupra apelului părții civile contra sentinței achitătoare a primilor judecători, recunoscând faptelor imputate recurentului, caracterul de delict și condamându-l la despăgubiri civile către Veinstein, n'a violat nici un principiu de drept, și ast-fel, și aceste motive sunt neîntemeiate și urmază a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 553

HOTĂRIRI. — Comunicarea cărților de judecată corecționale. —
Extract. (Art. 45 din legea judecătorilor de pace din 1894).

Asemănat art. 45 din legea judecătorilor de pace din anul 1894, comunicarea cărților de judecată corecționale se face în extract, prin administrațiune, fără ca acest text de lege să arate ce trebuie să conțină extractul.

No. 457. — Respingerea recursului făcut de Tiță G. Iorgulescu și Ghică Isbășoiu contra sentinței tribunalului Prahova, secția II, No. 471 din 1897.

9 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe d. C. Cristescu, în dezvoltarea motivului II de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 45 din legea judecătoriilor de pace din 1894.

» Am invocat înaintea tribunalului nulitatea comunicării ce ni s'a făcut a extractului cărței de judecată pronunțată în lipsă-ne de judecătorul de pace, pentru că el nu era în regulă, adică nu coprindea și faptul pentru care am fost condamnați, și, ca consecință a acestei anulări, am cerut să admită apelul nostru ca făcut în termen.

» Tribunalul ne respinge acest apel pe motiv că extractele nu au fost comunicate conform art. 45 sus citat, și nu pot fi anulate pentru că nu s'a indicat în ele și faptul pentru care am fost condamnați, credem și susținem că această teorie este greșită și violază art. 45.

» Prin comunicarea unei hotărâri condamnatorii în materie corecțională în extract, iar nu în copie cum este regula de drept comun, legiuitorul n'a putut înțelege o simplă comunicare a pedepsei fără să se arate obiectul și faptul pentru care prevenitul a fost condamnat, ci comunicarea cel puțin a dispozițiunii hotărârii, fără motivele ei, dispoziție care trebuie, dupe art. 191 din procedura penală, să arate faptele pentru cari s'a pronunțat condamnarea, pedepsa și condamnățiunile civile.

Considerând că art. 45 din legea judecătoriilor de pace din 1894 prescrie că comunicarea cărților de judecată corecționale se face în extract prin administrațiune, fără a arăta ce trebuie să conțină extractul.

Că, în specie, din contractul aflător în dosar să constata că densusul coprinde numărul cărței de judecată prin care recurenții sunt condamnați, articolul în baza căruia sunt condamnați și numele persoanelor către care sunt condamnați ;

Că acest extract se vede că este întocmit cu dispozitivul cărței de judecată ;

Că ast-fel fiind, recurenților le era foarte ușor a afla faptul pentru care au fost condamnați, articolul fiind arătat în extract și această lipsă a copririnderii faptului nu e de natură a anula extractul, și, deci, tribunalul respingând acest mijloc de apărare, n'a violat nici un text de lege ;

Că, dar, motivul e neîntemeiat și urmează a fi respins ;

Având în vedere că recurenții renunță la motivul I de casare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 554

COMPETINȚĂ. — Regulament de competență. — Furt calificat.
(Ar. 525 din procedura penală ; art. 309, alin. V din codul penal ; art. 71 din legea judecătorilor de ocóle din 1896).

Furtul prevădut și pedepsit de art. 309, alin. V din codul penal, ori cât de mică ar fi valoarea obiectelor furate, este de competența tribunalelor corecționale a 'l judeca.

No. 458. — Regularea competenței în cauza lui Ristea Burcea, în urma cererii făcută de d. procuror general al curței de casație.

9 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi, și Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;

Deliberând,

Având în vedere că Ristea Burcea și Niță Șerban, fiind dați judecâței pentru că au comis faptele de furt de lemne de la Machedon Dumitru, tribunalul județului Argeș, prin sentința cu No. 464 din 1897, și declină competența de a-l judeca pe motiv că cererea de despăgubiri a reclamantului este de 15 lei, și că judecătorii de ocol sunt competente a judeca delictele prevădute de art. 308 din codul penal când despăgubirile civile sunt mai mici de 100 lei ;

Că, în urmă, judecătoria ocolului I Pitești, sesizată de această afacere, prin cartea de judecată cu No. 496 din 1897, și declină de asemenea competența pe motiv că faptul intră în previsionsile art. 309, alin. V din codul penal, și dupe art. 71 din legea judecătoriilor de pace, judecătoriile de ocol nu sunt competente a judeca faptele prevădute de art. 309 din codul penal ;

Considerând că ambele hotăriri rămânând definitive, cursul justiției este întrerupt, și, dupe art. 525 din procedura penală, curtea de casație e chemată să pronunțe un regulament de competență ;

Având în vedere că se afirmă că inculpații au comis faptul de furt de lemne în séra de 8 spre 9 Decembre, fapt care petrecându-se pe la orele 6 când e întuneric, acesta constituie delictul prevădut și pedepsit de art. 309, alin. V din codul penal, și, prin urmare, de competența tribunalului, iar nu a judecătorului de ocol a fi judecat.

Pentru aceste motive :

Regulând, etc.

Penal, secția II.

No. 555

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Când are loc. — Când există conflict. — Dacă decizia unui comandant de corp de armată poate da loc la conflict. (Art. 524, 525 și 529 din procedura penală).

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. -- Opozițiune. — Dacă există drept de opozițiune.

- 1) *Există conflict negativ când două jurisdicții sesizate și declină competența prin hotăriri rămase definitive, și nu este nevoie ca ambele jurisdicții să fie sesizate de odată, ci una dupe alta.*
- 2) *Comandantul unui corp de armată este o autoritate ce are dreptul a pune acțiunea publică în mișcare pentru delictele militare, și a da decizie relativ la instruirea cauzei, și, deci, decizia sa prin care și declină competența poate veni în conflict cu decisiunea altei jurisdicțiuni, și să dea loc, în asemenea cas, la un regulament de competență.*
- 3) *Nu este conflict de competență când o decizie sau alta este încă supusă unei căi de retractare prin opoziție sau apel.*
- 4) *Decisiunile curții de casație prin care ordonă un regulament de competență în materie penală nu sunt supuse opozițiunii.*

No. 459. — **Respingerea** opozițiunii făcută de Octavian Turculeț contra decisiunii acestei curți cu No. 276 din 1897, dată asupra regulării de competență în cauza în care numitul este implicat pentru ultragiū.

9 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Giani, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Greșită interpretatiune și aplicațiune a dispozițiunilor art. 525 din codul penal. Un recurs în casație în materie de regulare de conflict între două tribunale sesizate cu judecata unei infracțiuni, este inadmisibilă, dupe cum unul sau ambele tribunale să pronunțat. »Dacă pentru existența unui conflict trebuie ca două tribunale să se aplece în cercetarea aceleiași infracțiuni, înalta curte, nu are a fi supus debaterilor sale nici un conflict, și acesta pentru cuvântul că :

»1) Nu am fost supus judecăței a două tribunale, și 2) admitând că am fost, acele tribunale se pronunțaseră mai înainte de a se cere un regulament de conflict.

»Dacă pentru existența unui conflict se cere ca o acțiune publică să se aplece în cercetarea a două tribunale, pentru a se putea cere înaltei curți un regulament de conflict și cum atunci când înalta curte a fost sesizată pentru a da în specie o decisiune de conflict, nu se găsea două tribunale în cercetarea culpei ce mi se aduce, dar numai unul, adică tribunalul de Buzău, și cum acesta se pronunțase încă de la 4 Martie a. c., urmază că înalta curte nu are supus debaterilor sale nici un conflict, și, deci, recursul d-lui procuror general, din acest punct de vedere privit, cată a fi respins ca inadmisibilă.

Considerând că există conflict negativ, precum e în specie, când două jurisdicții sesizate prin decisiile rămase definitive, și declină competența; că pentru ca să fie conflict nu se cere ca ambele jurisdicții de o dată să fie sesizate, ci una dupe alta, căci dacă în specie, mai întâiu jurisdicția militară și declină competența și apoi și jurisdicția

penală civilă la care se îndreptăză cauza, asemenea 'și declină competența, este conflict negativ, și este în condiție de a se pronunța un regulament de competență; Că, de altmintrelea, declinarea din partea comandantului corpului III de armată este din partea unei autorități ce are dreptul a pune acțiunea în mișcare și a da decizie relativ la instruirea cauzei ; că de aceea motivul este neintemeiat.

Asupra motivului II de casare :

» Violarea dispozițiilor art. 524 din codul de procedură criminală, și a dispozițiilor art. 78 din codul de procedură militară.
 » Art. 524 din procedura criminală, explică în destul că nu putem admite conflict dupe ce tribunalele s'aū pronunțat, dar că părțile interesantă 'i este rezervată calea prevădută în acel articol 524».

Considerând că într'adevăr nu e conflict, intru cât o decizie saū alta este încă supusă unei căi de reformare saū de retractare prin opoziție saū apel ; că, de altmintrelea, dacă sentința unei instanțe a rămase definitivă prin afacere de apel, sunt condițiile art. 524 din procedura penală pentru a putea cere un regulament de competență ; că, în specie, ambele decizii ale jurisdicțiunei penale militare și ale jurisdicțiunei penale civile sunt definitive, prin urmare, este cazul că pôte cere regulare de competență conform art. 529 din procedura penală ; că de aceea și acest motiv este neintemeiat.

În cât privesce motivul III :

» Opozițiunea mea este admisibilă, fiind-că înalta curte, când a pronunțat deciziunea cu No. 276 din 1897, a judecat fără a 'mi cere memoriū, și, deci, conform dispozițiilor art. 527 din codul de procedură criminală, a judecat cu drept de opoziție, drept ce cătă a fi exercitat în termenul de trei zile de la notificarea deciziunei sale, conform art. 532 din codul de procedură criminală, și care necomunicându-mi-se, opozițiunea este în termen legal făcută și deci admisibilă.

» Greșită aplicațiune a art. 52 și 53, alin. III din codul justițiet militară, căci dupe ce înalta curte constată că în ziua de 29 August, anul expirat, când mi se impută delictul mă găsiam concentrat, și deci, chemat sub arme, și, deci, justițiabil de tribunalele militare, conform dispozițiilor art. 52 din codul penal militar, 'mi face totuși dispozițiunile art. 53, alin. III din codul justiției militare, sub cuvânt că, în ziua de 29 August expirat, mă găsiam în permisie saū

»congediū la domiciliul meu ; chiar dacă am admite că oficerii de rezervă concentrați, însă în congediu, li se aplică art. 53, alin. III din codul justiției militare, cum nimeni n'a probat, că în adevăr situațiunea mea era în ziua de 29 August 1896, când 'mi se impută că ași fi săvârșit un ultragiū de oficer de rezervă concentrat, în congediū său în permisie, așa că textul care ar urma să mi se aplice ar fi art. 52 din codul justiției militare, ca oficer de rezervă concentrat ce eram«.

Considerând că motivele coprinse în decizia curței de casație din 20 Maiū 1897, contra căreia se face opoziție sunt întemeiate ;

Considerând că, de altmintrelea, prin decisiunea curței de casație din 20 Maiū 1897, regulându-se competența și declarându-se că a facerea e de competența tribunalului de Buzău, contra acestei decisiū pronunțată în materie penală nu este opoziție, precum nu se admite opoziție la curtea de casație contra unei decisiuni în materie penală ;

Că de aceea și acest motiv e neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 556

COMPETINȚĂ. — **Infracțiunii la legea vânătorului.** — **Dacă sunt contravențiuni sau delict.** (Art. 525 din procedura penală ; art. 8 și 9 din codul penal ; art. 14, 18, 19 și 20 din legea vânătorului ; art. 69 din legea judecătorilor de ocōl).

Ceea-ce determină caracterul unei infracțiuni ca contravenție sau delict, este pedepsa, și întru cât infracțiunile la legea vânătorului se pot pedepsi cu o amendă mai mare de cât amenda maximă de 25 lei pescrișă de art. 9 din codul penal pentru contravențiuni, aceste infracțiuni nu pot fi de cât delict de competența tribunalului corecțional a le judeca.

No. 460.—**Regularea competenței în cauza lui D. Mocanu și Niculae Ilie în urma cererei făcută de d. procuror-general al acestei inalte curți.**

9 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând :

Având în vedere că Dumitru Mocanu și Nicolae Ilie, fiind dați judecăței pentru că nu au contravenit la legea vânătorului, judecătoria acolului Horincea, prin cartea de judecată No. 215 din 1897, și declină competența de a-l judeca, pe motiv că, dupe dispozițiunea art. 21 din legea vânătorului, aceste infracțiuni se judecă de tribunalul de prima instanță ;

Că în urmă tribunalul Covurluiă, secția I, sesizat de această afacere prin sentința No. 405 din 1897, și declină de asemenea competența, pe motiv că, din dispozițiunile art. 14, 18, 19 și 20 din legea vânătorului, rezultă că infracțiunile la această lege constituiesc contravențiuni, și dupe art. 69 din legea judecătorilor de ocole, care e posterioară legii vânătorului și care o abrogă în dispozițiuni contrarii, toate contravențiunile de simplă poliție, de ori-ce natură, decurgând din ori-ce lege, sunt date în competența judecătorilor de ocol ;

Considerând că ambele aceste hotărâri rămânând definitive, cursul justiției fiind intrerupt, și, dupe art. 525 din procedura penală, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Având în vedere că e constatat de ambele instanțe că inculpații au comis o infracțiune la legea vânătorului ;

Având în vedere că dupe art. 8 și 9 din codul penal se pedepsește cu amendă de la 26 lei în sus delictete, iar de la 25 lei în jos contravențiunile ;

Că dupe art. 14 din legea vânătorului infracțiunile la această lege se pedepsește cu amende de la 10—100 lei ;

Că de aci rezultă că infracțiunile la legea vânătorului putând fi pedepsite cu o amendă mai mare de 25, lei prescrisă pentru contravențiuni de art. 9 citat, aceste infracțiuni nu pot fi de cât delictete ;

Considerând că obiecțiunea că dupe art. 14, 18, 19 și 20 din legea vânătorului, infracțiunile la această lege constituiesc nisce contravențiuni, nu poate determina caracterul acelor infracțiuni, fiind-că le-

giutorul întrebuințază expresia contravenție, în sens de infracție, și pe lângă ele mai găsim în legea respectivă și expresiile delict și delincuenți ;

Că ceea-ce determină caracterul unei infracțiuni ca contravenție sau ca delict este pedepșa, și întru cât amenda pronunțată de lege este mai mare de 25 lei, este învederat că infracțiunile la legea vènatului sunt delict, și, prin urmare, judecarea e de competența tribunalului.

Pentru aceste motive .

Regulând competența, etc.

Penal, secția II

No. 557

INTEROGATORIU.—**Chemare la interogatoriu.** — **Apreciere suverană a instanțelor de fond.**—**Poprire.**—**Poprire în materie comercială.**—**Cum se pòte face.**—**Cambie protestată.** (Art. 907 și 908 din codul comercial).—**Casațiune.**—**Mijlòce nepropuse la fond și întemeiate pe violarea art. 409 și următorii din procedura civilă.**—**Neadmisibilitate.** (Art. 409 din procedura civilă).

- 1) *Judecătorii nu sunt finuși a admite chemarea la interogatoriu ori de câte ori se cere de părți, destul numai să motiveze neadmiterea unei atarî probațiuni.*
- 2) *În materie comercială, propria se pòte face în baza unei cambii protestate la termen, fără a fi nevoie de un titlu executoriu.*
- 3) *Nu se pòte invoca pentru prima oră în casațiune motivul întemeiat pe violarea art. 409 și următorul din procedura civilă, dacă nu a fost propus mai întéiu la instanța de fond.*

No. 193.—**Respins ca nefondat recursul făcut de Iiie Iordănescu, contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, No. 1.897 din 1896, în proces cu A. Achterian.**

9 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré ;

Pe d-nii Budişteanu și I. Brătescu, avocații recurentului Ilie Iordănescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Caracaș, avocatul intimatului A. Achterian, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Exces de putere și violarea dispozițiilor relative la modul de probațiune. În adevăr tribunalul, fără nici un motiv, 'mî respinge » cererea ce făcusem de a se chema la interogatoriū creditorul următor spre a afirma dacă nu știe că în momentul când se făcuse » poprirea în mâinile mele, debitorul creditorului următor numai » era în serviciul meu. Cu modul acesta tribunalul, în mod abusiv, m'a » pus în imposibilitate de a mă apăra«.

Considerând că, dupe regulele de procedură civilă, judecătorii nu sunt ținuuși a admite chemarea la interogatoriū ori de câte ori se cere de părți, destul numai să motiveze neadmiterea unei atari probațiuni;

Că, în specie, tribunalul, prin sentința supusă recursului, constată că recurentul n'a articulat nici un fapt asupra căruia intimatul să fie interogat și, apreciând diferitele împrejurări, a găsit că această chemare nu e de cât un mijloc de amânare ;

Că, dar, motivând neadmiterea cererei de chemare la interogatoriū, tribunalul n'a comis nici un exces de putere și mijlocul fiind neîntemeiat urmază a se respinge ;

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 455 și următorii din codul de procedură civilă, de » ore-ce nu avea titlu executor și nu putea face, deci, poprirea, nefiind » dator nimic«.

Având în vedere că din dosar se constată că proprirea făcută de intimat s'a făcut în baza unei poliți protestate la scadență ;

Considerând că dupe art. 907 și 908 din codul comercial, care regulază materia în specie, poprirea se pôte face în baza unei cambiî protestată la termen ;

Că, dar, nu era nevoie de un titlu executoriū a face poprirea și motivul fiind neîntemeiat are a fi respins.

Asupra motivului III de casare :

» Violarea art. 409 și următorii din codul de procedură civilă, de » ore-ce un salariū nu era de cât o sumă ce se plătea zilnic pentru » întreținere și care nu este supusă poprirei«.

Considerând că acest motiv n'a fost propus la instanța de fond și el neputând fi propus pentru întâia oară în casație urmază a fi respins.

Asupra motivelor IV și V de casare :

» Violarea art. 459, 460 și următorii din codul de procedură civilă, » căci declarațiunea mea de la procesul-verbal lipsesce și este făcut » în lipsa mea ca și a debitorului meu; declarațiunea mea înaintea » instanței a fost și este că nu sunt dator și declarațiunea debitorului » urmărit nu poate să facă probă în contra mea mai ales când însuși » ține că muncea cu ziua și primea banii de munca lui și nici nu se » determină expres când a fost în serviciu, înainte sau în urmă.

» Erôre grosieră de fapt și rea interpretare a deposițiilor martorilor » și a faptelor, căci din acele deposițiuni nu se constată că sunt dator » ceva, ci afirmă numai că l-a văzut în serviciu, și din acesta nu re- » sultă că sunt dator ceva și cât anume, și, deci, rău mă condamnă la » plata sumei ce datora Boga, când din nimic nu se constată că a- » vém să dau și că eram dator în momentul poprirei sau când s'a » pronunțat sentința ».

Având în vedere că acțiunea dedusă înaintea instanței de fond a fost aceea că poprirea efectuată dupe cererea intimatului pe salariul lui Boga Iosef, care se afla în serviciul recurentului să fie destințată, de ôre-ce Iosef a părăsit serviciul din momentul poprirei ;

Având în vedere că instanța de fond constată că de la 22 Aprilie 1895, data poprirei, Iosef a mai fost în serviciul recurentului până la Iulie 1896 ;

Că recurentul nu s'a apărat la tribunal în sensul cum formulează ați motivele de casare, care fiind ast-fel neintemeiate, urmază a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 558

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICA. —
Recurs în casațiune. — Notificarea lui. (Art. 29 și 53 din legea de expropriere; art. 74 și 76 din procedura civilă; art. 92 din legea organizării judecătorești din 1865)

Recursul în casațiune, în materie de expropriațiune, trebuie să fie notificat părții adverse prin portărei, în termen de opt zile

de la declararea lui la greșa tribunalului. Această formalitate este esențială, așa că îndeplinirea ei, nu prin oficiul portăreilor, ci prin agenții administrativi, este nulă și face ca recursul să fie neadmisibil.

No. 196. — Respingerea recursului făcut de primăria urbei Turnu-Severin contra decisiunii juriului de expropriere și a ordonanțelor judeului-director al tribunalului Mehedinți, secția I, din 3 Maiu 1897, cu Soir P. Iovănel.

10 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré ;

Pe d. Georgescu, care ceru a se anula recursul, fiind comunicat prin poliție, și

Pe d. Porumbaru, care ceru respingerea incidentului ;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitate a recursului :

Vedând art. 53 și 29 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică ;

Considerând că din combinațiunea acestor texte de lege rezultă că recursul în materie de expropriere trebuie a fi notificat părții adverse în termen de opt zile, calculat de la declarațiunea lui la greșa tribunalului ;

Considerând că prin termenii »tribunalul va împărtași recursul »până în opt zile proprietarului, etc.«, întrebuițați de art. 29 sus citat, trebuie a se înțelege că notificarea are a fi făcută prin agenții judecătorești alipiți pe lângă tribunal ;

Că dupe art. 92 din legea organizării judecătorești din 1865, posterioară legii de expropriere, numai portăreii au competența de a face toate actele câte se impun de lege agenților judecătorești ;

Considerând, de asemenea, că art. 74 din procedura civilă prescrie că procesul-verbal de constatarea îndeplinirii unui act de procedură trebuie dresat de agentul judecătorec, asistat de un sub-comisar sau alt agent administrativ, iar art. 76 din procedura civilă pronunță nulitatea verii-cărui act făcut cu neobservarea formelor prescise de art. 74 ;

Că, în specie, notificarea recursului fiind făcută intimatului de către un sub-comisar, această notificare nu poate fi considerată ca valabilă făcută, și, prin urmare, trebuie a fi declarată nulă ;

Considerând că recursul în materie de expropriere judecându-se fără chemarea părților și de urgență, singurul mijloc ce legea acordă intimatului pentru apărarea dreptului său este notificarea sa în termenul și forma prescrisă de art. 29; că, dar, această formalitate fiind esențială, lipsa îndeplinirii ei face ca recursul să nu fie admisibil.

Pentru aceste motive :

Declară recursul neadmisibil, etc.

Civil, secția II.

No. 559

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —
Constituirea comisiei juraților. — Numărul lor. (Art 46 din
legea de expropriere).

Juriul se consideră constituit când sunt prezenți nouă jurați, și acest număr trebuie să fie observat și menținut, și numai prin recusarea exercitată de o parte sau alta se admite că juriul poate lucra cu opt sau șapte jurați, și judele-director nu poate constitui juriul cu șapte jurați când sunt opt sau nouă prezenți, din cari numai unul s'a recusat.

No. 198. — **Casarea** deciziunii juriului de expropriere și ordonanța judeului-director al tribunalului Teleorman din 26 Aprilie 1897, dupe recursul direcțiunii căilor ferate cu colonel P. Maca.

10 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe d. Duca, în dezvoltarea motivelor de casare, cerând și cheltueli ;

Pe d. Răchtivan, în combateri, cerând și cheltueli ;

Deliberând :

Asupra mijlocului de casare invocat :

• Violarea art. 46, combinat cu 53 din legea de expropriere și ilegală constituire a juriului de ore-ce precum rezultă din procesul-

»verbal al judeului-director, aŭ răspuns la apel nouă jurați cu cari în »mod riguros trebuia să se constituie comisiunea.

»Direcțiunea recusând pe un jurat și expropriatul pe nici unul, »judecătorul-director, prin exces de putere și prin violarea citatelor »texte de lege, exclude, fără motiv, pe un jurat suplimentar, și ast- »fel ne privează de unul din judecătorii noștri de drept».

Motivul e de ordine publică.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director supuse recursului ;

Având în vedere că din procesul-verbal, încheiat de judele-director al tribunalului Teleorman, se constată că la apelul nominal aŭ fost prezenți opt jurați titulari și unul suplimentar, și din acest număr reprezentantul direcțiunei căilor ferate a recusat un jurat ordinar, iar judele-director, pentru a constitui comisiunea, a reținut numai pe cei șapte jurați ordinari depărtând pe juratul suplimentar ;

Considerând că dupe dispozițiunile art. 46 din legea de expropriere juriul se consideră constituit când nouă jurați sunt prezenți ;

Că acest număr trebuie să fie observat și menținut și numai prin recusare, exercitată de o parte sau de alta, se admite că juriul poate lucra cu opt sau șapte jurați; că însă alt-fel judele-director nu poate constitui juriul cu șapte când sunt opt sau nouă jurați, din cari numai unul s'a recusat ;

Considerând că judele-director exclușând din numărul de nouă jurați, pe lângă cel recusat de direcțiunea căilor ferate, și pe juratul suplimentar, fără nici un motiv legal a înlăturat pe un jurat care face parte din comisie, făcând ast-fel o greșită aplicațiune a citatulu text de lege ;

Că de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 560

IPOTECĂ. — Ameliorațiuni aduse imobilului ipotecat. (Art. 1.777 din codul civil).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Imobil ipotecat vîndut de debitor. — Contra cui se îndreptază urmărirea.

- 1) *Ipoteca se întinde asupra tuturilor ameliorațiunilor făcute imobilului ipotecat în urma constituirii ipotecei.*
- 2) *Când debitorul vinde imobilul ipotecat, urmărirea se îndreptăză atât în persoana deținătorului imobilului, cât și în aceea a debitorului.*

No. 199. — **Respingerea recursului** făcut de Iorgu N. Gheorghiu și Petre I. Protopopescu contra ordonanței de judecare cu No. 907 din 1897, a tribunalului Dolj, secția comercială, cu Theodor T. Bodescu.

15 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ;
Pe d-nii Protopopescu și Delavrancea, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Chebacji, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare comun ambelor recursuri :

„Că onor. tribunal a comis un adevărat exces de putere, de ôre-ce în loc de un imobil care a fost ipotecat, a vândut două imobile, a vândic și cel cumpărat și clădit de mine pe care 'l-am alipit cu cel ipotecat, și tribunalul, respingând excepțiunea ridicată la vânzare de primul debitor Protopopescu, a violat art. 1.775 și 1.776 prin aplicațiunea art. 1.777 din codul civil, ast-fel că creditorul urmăritor voesce a profita de ocaziune și ar percepe un venit anual de lei 1.200“.

Având în vedere ordonanța de judecare supusă recursului ;

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 1.777 din codul civil, ipoteca se întinde asupra tuturilor ameliorațiunilor survenite în urma constituirii imobilului ipotecat ;

Considerând că ast-fel fiind, cu drept cuvânt tribunalul a menținut urmărirea și a dependențelor alipite în urmă la imobilul ipotecat, așa că mijlocul de casare urmăză a fi respins ca nefundat.

Asupra mijloacelor IV și V din cele invocate de Iorgu Gheorghiu :

IV. „Că tribunalul vânzând aceste imobile a violat art. 506, alin. II, din procedura civilă, de ôre-ce în publicațiunii nu se prevede toate condițiunile prevăzute în actul de ipotecă, sarcinile și împrejurările sub

»ce condițiunii am cumpărat acest imobil, lăsând să se creadă că averea
»e tot a debitorului Protopopescu, și concurenții, știind că nu mai
»estea a lui Protopopescu, s'au retras de la aceea concurență, așa că
»creditorul a profitat de absența recurenților și imobilul s'a adjudecat
»asupra sa cu un preț de nimic«.

V. »S'a violat art. 546 din procedura civilă, de ôre-ce onor. tribunal
»prin procesul-verbal și afișul lipit la ușa tribunalului prevede că
»s'au vîndut casele lui Protopopescu când acesta nu mai avea nici un
»rol în cauză, dupe cum singur tribunalul prevede prin ordonanța
»de adjudecare«.

Considerând că în privința acestui mijloc tribunalul constată în
fapt că recurentul nu a dovedit cu nimic că imobilul urmărit se găsea
închiriat în momentul urmăririi;

Considerând că rezultă din lucrările aflate în dosarul de urmărire
că imobilul a fost ipotecat de recurentul Protopopescu pe când se
găsea proprietar al lui și posterior l-a vîndut lui Gheorghiu;

Că, prin urmare, cu drept cuvînt urmărirea a fost îndreptată atât
în persoana deținătorului imobilului, cât și în aceea a debitorului, ast-
fel că și acest mijloc se găsește neîntemeiat.

Asupra mijloacelor VI și VII:

VI. »Tribunalul a violat art. 552, de ôre-ce am protestat ca să nu
»primescă creanța drept ban, fiind o terță persoană în joc«.

VII. »Tribunalul a violat art. 378 din procedura civilă, de ôre-ce
»creanța mea era certă și lichidă, căci urma a trîmite pe creditor
»să facă cerere în lichidare față de mine«.

Considerând că tribunalul de urmărire, pentru a admite creanța
intimatului Bodescu drept preț al imobilului adjudecat asupra sa,
stabilește că aceea creanță se găsea în rang util și necontestată și de
o valoare mai mare de cât aceea a adjudecării;

Că afară de acesta pretențiunea recurentului de a se depune pre-
țul în numerar pentru a fi dînsul achitat de valoarea unei părți din
imobilul ipotecat pe care dînsul ar fi cumpărat'o, cu drept cuvînt
s'a respins de tribunal, pe câtă vreme aceea parte din imobil, fiind co-
prinsă în corpul imobilului ipotecat, nu putea fi considerat ca o valoare
care să i se plătescă în mod deosebit;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, mijlocele de casare au
a fi respinse ca neîntemeiate.

Asupra mijloacelor I și III :

I. »Tribunalul a violat principiul de drept, care nu permite la nimeni a se înavuși în paguba altuia, de ôre-ce actul de ipotecă, care »formeză convențiunea între părțile contractante, adică între debitorii »Protopopescu și repausatul Thudor Bodescu, de care a fost cedat »fiului său T. T. Bodescu, conține dispozițiunii convenționale între »părți, adică că creditorul se obligă prin însuși acest act ca să noteze »în josul lui toate sumele ce primesce în comptul creanței, și creditorii »nenotând aceste sume, tribunalul rău a vîndut imobilele prevădute »în țisa ordonanței, violând ast-fel art. 1.020 și 1.021 din codul civil«.

III. »Că cesiunea făcută de repausatul Tudosie Bodescu în persôna »fiului său Theodor T. Bodescu, nu mi s'a notificat mie ca cumpără- »tor al imobilului ipotecat în condițiunile cerute de codul civil, art. »1.398, combinat cu art. 1.122 și 1.124, ca să cunosc în de ajuns »situațiunea plășilor și să fac oferte legale«.

Considerând că aceste mijloce, nefiind nici propuse, nici discutate d'înaintea tribunalului de urmărire, nu pot fi propuse pentru prima ôră d'înaintea acestei curți, întru cât nu sunt de ordine publică.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 561

LEGEA CUMULULUI. — Pensionar. — Diurnă. — Dacă intră în calculul maximului de 300 lei. (Art 1 și 6 din legea cumulului, și 2 din legea pensiunilor din 1890).

Diurna nu intră în calculul pentru maximul de trei sute lei cerut de legea cumulului pentru pensionarii cari ocupă funcțiuni, ast-fel că un pensionar poate primi o funcțiune care, pe lângă lefă, să fie retribuit și cu o diurnă, ori cât de mare, destul ca pensiunea și lefa adunate la un loc să nu trecă peste maximum de 300 lei.

No. 200. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra sentinței tribunalului Dorohoiu cu No. 94 din 1897, cu I. Ivașcu.

15 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N.

Opreanu ;

Pe d. Maniu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Chiriac, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor I, II și III :

I. »Violare și greșită interpretare ce se face art. 6 din legea cumulului invocat de minister ca mijloc de casare«.

II. »Violarea art. 1 din citata lege«.

III. »Greșită aplicare ce se face art. 2 din legea pensiunilor de la 1890, străin de specie«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că intimatul, pensionar al Statului cu suma de 37 lei, 03 bani lunar, în anul 1892, Aprilie 1, a fost numit în postul de polițaiu al orașului Dorohoiu, fiind plătit cu o lăfă de 150 lei lunar de către a minister și cu o diurnă de 200 lei lunar din partea comunei, post în care a funcționat până la 11 Noembrie 1892, în care interval ministerul de finance l-a reținut pensiunea pe motiv că, având o lăfă mai mare de 300 lei lunar, nu putea, dupe legea cumulului, să primască și lăfa și pensiunea ;

Având în vedere art. 1 și 6 din legea cumulului și art. 2 din legea pensiunilor din 1890 ;

Considerând că art. 1 din legea cumulului stabilește că nimeni nu poate ocupa două funcțiuni, ori care ar fi modul lor de retribuțiune, lăfă diurnă, etc. ;

Că art. 6 din aceeași lege prevedând cazul cumulului nu a două funcțiuni, ci a unei pensiuni cu a unei funcțiuni, permite acest cumul sub condițiunea ca lăfa și pensiunea adunate împreună să nu covârșescă suma de 300 lei ; că acest articol de lege nevorbind de cât de o funcțiune retribuită cu lăfă ce s'ar da unui pensionar, condițiunea maximului de 300 lei nu se poate aplica și în cazul când funcțiunea ar fi retribuită nu cu lăfă, ci cu diurnă cum este în specie, ceea ce de alt-fel rezultă în mod nelnduoios și din art. 2 din legea pensiunilor din 1890 ;

Că, așa fiind, mijlocele de casare au a fi respinse ca nelntemeiate

Asupra mijlocului IV :

»Omisiune esențială de a se pronunța asupra art. 1 din legea cummulului invocat de minister ca motiv de casare«.

Considerând că din momentul ce, în specie, nu era vorba de cummulul a două funcțiuni, prescripțiunile art. 1 din legea cummulului nu puteau să aibă nici o aplicațiune, așa că nu se poate susține că tribunalul ar fi omis a se pronunța asupra acestui text de lege invocat de partea recurentă ;

Că, prin urmare, omisiunea neexistând, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 562

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Secretul deliberațiilor juriului. — Decisiune. — Majoritate. (Art. 49 din legea de expropriere).

Comisiunea juraților pentru fixarea indemnisațiunii trebuie să delibereze singură în camera de chibzuire fără a putea eși de acolo înainte de darea hotărârii lor, arătând că această hotărâre este dată cu majoritate de voturi, și atât înainte de darea hotărârii, nici în urmă, nimeni nu trebuie să cunoscă opiniunile individuale ale juraților. Ast-fel, sunt casabile decisiunea juriului și ordonanța judeului-director, când, în cursul desbaterilor, unul din jurați face cunoscut care este valoarea terenurilor la localitatea unde se face exproprierea.

No. 203. — **Casarea decisiunii juriului de expropriere și a ordonanței judeului-director al tribunalului Vâlcea din 27 Maiu a. c., cu Aristița Temelie.**

16 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu, și

Pe d. Avenian, în dezvoltarea motivelor de casare ;
 Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 46 și 49 din legea de expropriere, combinat cu
 »art. 276 din procedura civilă.

»Din momentul ce, dupe constituirea juriului, un domn jurat 'și-a
 »exprimat în public opiniunea sa, mai 'nainte de a se pronunța ho-
 »tărîrea, d. judecător-director, care a constatat cazul, urma să avi-
 »seze la convocarea unui alt juriu».

Considerând că, dupe art. 39 din legea de expropriere pentru cauză
 de utilitate publică, jurații cari formează comisiunea pentru fixarea
 indemnisațiunei trebuie să delibereze singuri în camera de chibzuire,
 fără a putea eși de acolo înainte de darea hotărîrei lor, și această ho-
 tărîre trebuie să arate că e dată cu majoritate de voturi;

Considerând că din sensul acestor dispozițiuni rezultă că nici
 înainte, nici dupe darea hotărîrei, nu trebuie să se scie de către alte
 persoane, afară de jurații comisiunei, opiniunile individuale ale fie-
 căruia din ei, ci trebuie să se păstreze secretul deliberațiunilor și a
 voturilor lor, în scopul de a se evita ori-ce influență exterioră ce
 s'ar putea exercita asupra lor în detrimentul unei drepte judecăți ;

Că, prin urmare, ori-ce alt mod de procedare prin care s'ar divulga
 opiniunile individuale ale juraților trebuie să atragă nulitatea hotă-
 rîrei lor pentru violarea citatelor texte de lege ;

Considerând, în specie, că din procesul-verbal se constată că în
 timpul pledoariei d. avocat al părței recurente, adică când d-sa
 explica juraților prețurile cu cât se vinde pogonul de pământ,
 unul dintre aceștia a răspuns că s'a vindut și cu 1.500 lei jumătate
 de pogon în comuna Paușesci ;

Considerând că urmându-se în modul acesta, s'a divulgat opinii-
 nea acelui jurat în darea hotărîrei și ast-fel s'a violat dispozițiunile
 art. 48 din legea de expropriere.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II. .

CURTE CU JURAȚI — Martori. — Renunțare din partea preveniților a se mai audia martorii absenți. — Dacă trebuie făcută încheiere separată. — Parte civilă. — Renunțare de a se mai constitui parte civilă. — Dacă poate fi ascultată ca martor. (Art. 342 și 347 din procedura penală).

- 1) Când preveniții renunță, înaintea curței cu jurați, la ascultarea martorilor absenți, și ministerul public nu și-i însușesc, nu este trebuință ca curtea să facă o încheiere deosebită de procesul-verbal la audienței pentru a constata această renunțare.
- 2) Partea vătămată, care a declarat că nu se constituie parte civilă, poate să fie ascultată sub prestare de jurământ, mai cu seamă când nu s'a făcut nici o opunere din partea ministerului public sau a acusaților.

No. 470. — Respingerea recursului făcut de V. G. Butan și alții contra decisiunii curței cu juri Tecuciū cu No. 7 din 1897.

17 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Exces de putere și violarea dreptului de apărare, intru cât lipsind martorii invocați, curtea trebuia, prin o decisiune motivată, să declare că ei nu sunt necesari în cauză, nici utili».

Având în vedere decisiunea curței cu juri supusă recursului ;

Considerând că de și se constată că doi din martorii apărării au lipsit în ziua de înfățișarea procesului, însă, dupe cum rezultă din procesul-verbal de audiență, recurenții au declarat că renunță la dănsii, iar ministerul public nu și 'i-a însușit ;

Că, în asemenea împrejurări, nu mai era nevoie de o încheiere a curței care să declare că acei martori nu sunt necesari în cauză, ast-fel că, din acest punct de vedere, mijlocul de casare este ne-intemeiat.

Asupra mijlocului II :

» Exces de putere și violarea art. 342 și următorii, întru cât s'a ascultat ca martor, sub prestare de jurământ, pacientul care era și » parte plângătoare« .

Considerând că procesul-verbal de audiență constată că pacientul, care a declarat că nu se constituie parte civilă, a jurat conform cu art. 342 din procedura penală, fără nici o opunere din partea ministerului public sau a apărării ;

Considerând că reese din art. 342 și 347 din procedura penală că partea vătămată, care a declarat că nu se constituie parte civilă, poate să fie consultată sub prestare de jurământ, mai cu seamă dacă, ca în specie, nu s'a făcut nici o opunere la audierea ei ;

Că, așa fiind, și acest mijloc de casare are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 564

PENSIUNI. — Certificate de anii serviți de un funcționar. —

Curte de compturi. — Competință. (Art. 60 din regulamentul legii pensiunilor din 1890).

PENSIUNI. — Calculul lor. (Art. 2 din legea pensiunilor din 1890).

1) *De și este adevărat că curtea de compturi, lucrând ca autoritate administrativă, este singură în drept de a libera certificate de numărul anilor serviți de un funcționar și de salariul ce a primit, totuși nu este mai puțin adevărat că ori de câte ori asemenea certificate coprind greșeli care jicnesc un drept privat, partea se poate adresa instanțelor judecătorești pentru a cere și obține pe această cale rectificarea lor.*

2) *Art. 2 din legea pensiunilor din 1890 trebuie înțeles că la calcularea pensiunii trebuie să se neglige fracțiunile mai mici de un leu din léfa funcționarului, iar nici de cum ca în pensiunea calculată dupe retribușiunea de mijloc să nu se țină în seamă fracțiunile mai mici de un leu.*

No. 204. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra decisiunii curței de apel din Iași, secția I, cu No. 26 din 1897, cu Ion Mihnea.

17 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Phe-
rekyde, și

Pe d. V. Maniu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

„Violarea art. 60, alin. I din regulamentul legii de pensiune“.

Având în vedere deciziunea supusă recursului ;

Considerând că este adevărat că curtea de compturi, lucrând ca
autoritate administrativă, este singura în drept, dupe art. 60 din re-
gulamentul legii pensiunilor din anul 1890, de a libera certificate de
numărul anilor serviți de un funcționar și de salariul ce a primit,
totuși nu este mai puțin adevărat că, ori de câte ori certificatele de
mai sus copriind o greșelă care jignesce un drept privat, partea se
poate adresa instanțelor judecătorești pentru a cere și obține pe
această cale rectificarea lui ;

Că, față cu acest principiu, curtea de apel a fost în drept ca, con-
statând erorea, să o rectifice, întemeiându-se pentru acesta pe certi-
ficatul liberat de ministerul de interne unde intimatul servise ca
funcționar ;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere mijlocul de casare are
a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului I :

„Violarea art. 2, alin. III, din legea pentru pensiuni“.

Considerând că art. 2 din legea pentru pensiuni din 1890 înțe-
lege că la calcularea pensiunii se vor neglija fracțiunile mai mici de
un leu din lefa funcționarului, iar nici cum ca în pensiunea calculată
dupe retribuțiunea de mijloc să nu se țină în seamă fracțiunile mai
mici de un leu ;

Că, prin urmare, și acest mijloc fiind neîntemeiat, are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 565

APEL. — Cum trebuie făcut. — Aprecierea judecătorilor dacă apelul este regulat. — Pe ce trebuie să se întemeieze judecătorii. — Casațiune.

APEL. — Ratificare. — Termen.

1) *De și legiuitorul nu prescrie, sub pedepsă de nulitate, modul cum are a se declara apelul, lăsând la aprecierea judecătorilor de a constata intențiunea ce partea a avut de a declara apel contra chiar a hotărârii condamnătore, totuși însă judecătorii fondului nu pot face o asemenea constatare de cât întemeiându-se chiar pe impregiurările rezultate din însuși actul de procedură, cum ar fi petițiunea de apel.*

Ast-fel, este casabilă hotărârea când instanța de apel, pentru a declara că un apel e făcut în contra cutărei hotărâri, când în petițiunea de apel nu se arată ce anume hotărâre se apellază, se întemeiază nu pe petițiunea de apel, ci pe alte acte și elemente, și declară apelul că este îndreptat în contra cutărei hotărâri, când din petițiunea de apel nu rezultă o asemenea intențiune a apelanților.

2) *Apelul neregulat făcut nu poate fi ratificat de cât în intrul termenului de apel.*

No. 205. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 537 din 1894, în urma recursului făcut de Anton M. Cohenescu cu I. Theodoru et Mihăilescu.

17 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr.

Lahovari ;

Pe d. B. Cernea, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. E. Pantazi, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II :

» Exces de putere și eróre grosieră de fapt.

» Apelul interjectat de Teodoru et Mihăilescu nu arată ce carte de judecată a atacat, nici părțile între cari a fost pronunțată, nici cel puțin ziua în care s'a pronunțat, și totuși tribunalul se întemeiază pe un act străin petițiunii de apel, certificatul judecătoriei, care

„vorbesce de două cărți de judecată, una în lipsă și alta în opoziție, pentru a decide că apelul s'a făcut contra celor date în opoziție, de și de nicăeri acest lucru nu rezultă“.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că intimații Teodoru și Mihăilescu, fiind condamnați de judele de ocol la plata unei sume de bani și la restituirea unei polițe către recurentul de apel, au declarat apel la tribunal fără însă ca prin petițiunea introductivă să arate ce anume carte de judecată apellază, părțile între care a fost pronunțată, sau cel puțin ziua în care acea carte s'a pronunțat, dupe cum acestea se constată din dosarul tribunalului ;

Considerând că de și legiuitorul nu prescrie, sub pedepsă de nulitate, modul cum are a se declara apelul, lăsând la aprecierea judecătorilor de a constata intențiunea ce partea a avut de a declara apel contra chiar a hotărârei condamnătore, totuși însă judecătorii fondului nu pot face o asemenea constatare de cât întemeiându-se chiar pe împregiurările rezultate din însăși actul de procedură, cum în specie este petițiunea de apel ;

Considerând că tribunalul, pentru a decide că apelul făcut de intimații Teodoru și Mihăilescu se referă la cartea de judecată No. 368 din 1893, se întemeiază nu pe petițiunea de apel a intimaților, ci pe alte acte și elemente, din care deduce apoi că acel apel ar fi valabil, fără însă ca din acea petițiune să resulte asemenea intențiune a intimaților ;

Considerând că nu se poate susține că intimații ar fi ratificat apelul lor prin petițiunea de redeschiderea dosarului dată tribunalului la 16 Septembrie 1893, întru cât această ratificare, nefiind făcută în intrul termenului de apel, nu putea fi ținută în seamă ;

Că ast-fel fiind, prin acest mod de a proceda, tribunalul a săvârșit un învederat exces de putere, și, dar, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta primul mijloc :

Casază, etc.

Civil, secția II.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Mandatar însărcinat a vinde. — Dacă poate deveni adjudecatar. — Dacă creditorul urmăritor poate deveni. (Art. 1.308 din codul civil).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Lipsă de concurenți. — Amânare. — Dacă este obligatorie. (Art. 544 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Ipotecă constituită dupe prima afișare de urmărire. — Netrecerea ei în publicațiunea de vinzare. — Dacă atrage nulitatea urmăririi. (Art. 512 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Nedepunerea prețului. — Revindere în comptul adjudecatarului. — Diferință de preț. — Cine se citează la revindere. (Art. 554 și 557 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Eróre de număr a dosarului unei sarcini. — Dacă atrage nulitatea afiștelor.

- 1) Mandatarii averei ce sunt însărcinați să vindă, nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecatarii acelei averi. Creditorul urmăritor însă poate deveni adjudecatarul averei ce urmăresce.
- 2) Amânarea adjudecațiunii pentru lipsă de concurenți nu este obligatorie, când creditorul urmăritor stăruiesce pentru efectuarea vinzării.
- 3) Ipotecile, ca și înstrăinările, făcute de debitorul urmărit dupe cea d'ânteiți afișare de urmărire, fiind nule de drept, netrecerea unor asemenea sarcini în publicațiunea de vinderea imobilului urmărit, nu poate atrage nulitatea urmăririi.
- 4) Când vechiul adjudecatar nu depune prețul, lucrul se va adjudeca pe sêma aceluia care va da un preț fie și mai mic, iar fostul adjudecatar va fi îndatorat, prin chiar încheierea care constată adjudecarea, să plătescă diferența de preț rezultată la revindere, precum și cheltuelile ocașionate cu noua adjudecare.
- 5) În cas de revindere pe comptul adjudecatarului ce n'a depus prețul, numai debitorul urmărit se încunoscincțeză despre această nouă licitațiune, nu și adjudecatarul în comptul cărui se revinde.
- 6) Eróre de numărului dosarului unei sarcini în afiște și publicațiuni nu este o cauză de nulitate când se arată prin acele afiște sarcina ce conține acel dosar.

No. 206. — Respingerea recursului făcut de M. Litman, cât și cel făcut de Al. Teodosiade, contra ordonanței de adjudecare No. 110 din 1897, pronunțată de tribunalul Ilfov, secția de notariat, în fa proces cu Iulia Iani și Mihail A. Popișeanu.

22 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ;
Pe d-nii Misir, Durma și Cernea, în dezvoltarea motivelor de
casare, și

Pe D. Nacu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I propus de recurentul Teodosiade comun cu
mijlocul VI din cele propuse de recurentul Litman :

»Violarea art. 1.308 din codul civil, sub pedepsă de nulitate; nu se
»pöte face adjudecatar mandatarul însărcinat să vinđă, dispozițiunea
»de ordine publică prevădută și în interesul și al debitorilor și al cre-
»ditorilor.

»In fapt se constată că M. Popițeanu, avocat, a fost însărcinat cu
»vinđarea acestui imobil, și, dupe cum reiese din lucrările aflătore în
»dosarul tribunalului, d- sa, în calitate de mandatar al d-nei Iulia Iani,
»a cerut de două ori vinđarea și a asistat la efectuarea ei, iar la ul-
»timul termen fixat pentru vinđare d. Popițeanu devine adjudecatar
»în disprețul și al moralei filosofice și al moralei legale, ceea ce face
»ca ordonanța de adjudecare dată în atari condițiuni să fie nulă prin
»violarea sus citatului text de lege«.

Avënd în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 1.308, alin. 2 din codul civil,
nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecările nici chiar prin
persöne interpușe, mandatarul ai averei ce sunt însărcinați să vinđă ;
că de aci rezultă că creditorul urmăritor nefiind vinđătorul imobilu-
lui, mandatarul său, nu este mandatarul însărcinat să vinđă, și, dar,
nu cade sub proibițiunea articolului sus citat ;

Considerând, afară de acesta, că o asemenea nulitate nefiind creată
de cât în interesul mandantului, ea nu pöte fi invocată, în specie, de
cât de creditörea urmăritöre ;

Că ast-fel fiind, din ambele puncte de vedere, mijlocul de casare
are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II comun ambilor recurenți :

»Exces de putere, nemotivare și violarea art. 544 din procedura
»civilă. Am cerut amânarea pentru lipsă de concurenți.

»Tribunalul a respins cererea, dicënd că s'aü presintat trei con-

»curenții, fără a arăta cine anume și fără a arăta dacă au depus garanție și s'au conformat legii; în fine, fără a spune dacă acești trei concurenți ce se pretinde a fi existat au avut condițiunile și intențiunile unor concurenți sinceri și serioși, tribunalul a dat curs licitației și a pronunțat adjudecarea vinzării fără a ținea măcar seamă că singur se contradice arătând mai la vale că singurul concurent a fost d. Papițeanu, care a oferit 20.000 lei.

»Tote acestea prin exces de putere, nemotivare și violarea dispozițiilor legii în paguba mea, a cărui casă s'a vindut cu mult mai puțin de cât chiar jumătatea derisoriului preț ce eșise la prima licitație».

Considerând că de și din art. 544, alin. ultim, reiese că amânarea adjudecățiunii nu este obligatorie pentru lipsă de concurenți, în cazul când creditorul urmăritor stăruiesce pentru efectuarea vinzării, totuși, în specie, tribunalul de urmărire constată în fapt că la ziua fixată pentru revinderea imobilului pe comptul adjudecatarului Litman au fost de față trei concurenți cari au și luat parte la licitația imobilului;

Că așa fiind și acest mijloc are a fi respins ca nefundat.

Asupra mijloacelor III și IV din recursul lui Teodosiade :

III. »Exces de putere și violarea art. 507 și 512 din procedura civilă. În adevăr am cerut înaintea tribunalului să se constate că afpotele și publicațiunile sunt complectamente ilisibile și, prin urmare, inexistente.

»Tribunalul, de și recunoște faptul, pretinde însă că acesta nu e un motiv de nulitate și respinge incidentul prin exces de putere și violarea sus citatelor texte din procedură».

IV. »Violarea art. 538 din procedura civilă și nerespectarea publicității legale. În ziua adjudecării provisorie nu se constată că s'au îndeplinit cerințele art. 538 din procedura civilă, cari sunt de ordine publică și se pot invoca pentru prima dată în casațiune».

Considerând că în privința acestor puncte, tribunalul constată în fapt că afpotele și publicațiunile, de și scrise cu caractere mici, se puteau citi cu ochi liberi; că, pe lângă acesta, formalitățile prevădute de art. 538 din procedura civilă au fost observate, lucru ce, de alt-fel, se constată și din lucrările aflate în dosarul de urmărire;

Că, prin urmare, și aceste mijloce urmăzătoare a fi respinse ca inexacte în fapt și nefundate.

Asupra mijlocului V din recursul lui Teodosiade, comun cu mijlocul suplimentar depus ađi de către recurentul Litman :

»Violarea art. 506, alin. 2 din procedura civilă. In ađpite s'a omis a se trece o sarcină și anume a creditorului ipotecar M. Litman.

»Nulitatea e prevăđută de art. 512 din procedura civilă, și ađpitele constituind un element de publicitate, se póte invoca pentru prima órá in casađiune«.

Considerând, in principiu, că art. 514 din procedura civilă declară intr'un mod general și absolut nulitatea ori-cărei înstrăinări făcută de debitorul urmărit dupe cea d'ântéiú ađșare de urmărire, in scopul de a ridica de la acéstă dată debitorului urmărit dreptul de a împuđina gagiul creditorilor urmăritorí existenđi la acea epocă ; că de ac resultă că și ipoteca, care este unul din modurile de înstrăinare făcută in aceste condiđiuni, este nulă de drept ;

Considerând, in specie, că se constată din actele aflate in dosarul de urmărire că sarcina ipotecară pretinsă de recurenđi că nu s'ar fi trecut in publicađiunile de revindere, a luat nascere posterior facerei primelor publicađiuni de vndăre ;

Că, dar, o asemenea sarcină fiind nulă de drept, nu putea figura in publicađiunea de revindere a imobilului urmărit, ast-fel că și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlócelor I și VII din cele propuse de de recurentul Litman :

I. »Greșită aplicare a art. 557 din procedura civilă«.

»In adevăr e de principiu că nimeni nu póte fi condamnat fără nsă fie judecat și nici nu póte fi judecat fără a fi citat. Adjudecatarul »Litman, in contul căruia s'a pus in vndăre imobilul, nu putea fi »condamnat nici chiar in principiu la diferinđa pređului fără a fi citat. »Din economia legéi resultă că o asemenea judecată s'ar putea urma »fără citađie.

»Tot ce a invocat legea nóstră a fost că nu e obligator să se judece »și acéstă cestiuine, și de aceea a suprimat citarea adjudecatarului, »dupe cum era in legea genovesă«.

VII. »Exces de putere :

»Ordonanđa de adjudecare are putere de titlu executariú numai »intre adjudecatar și expropriatul, nu și față de falsul adjudecatar ; »evident este, dar, că atunci când tribunađul de urmărire face aplicađiunea art. 557 din codul procedurí civile, declarând resiliat con-

»tractul judiciar, neindeplinit de falsul adjudecatar, nu tot aceeași instanță are și căderea de a-l condamna și la plata diferenței. Diferința însemnând daune interese, persoana în drept pentru dobândirea lor va trebui să le obțină pe calea principală prin cele două grade de jurisdicțiune conform dreptului comun».

Vedând art. 557 din procedura civilă ;

Considerând că, dupe dispozițiunile acestui text de lege, dacă vechiul adjudecatar nu va depune prețul, lucrul se va adjudeca pe seama aceluia care va da un preț fie și mai mic ; iar fostul adjudecatar va fi îndatorat a plăti diferența până la prețul adjudecării sale, precum și cheltuelile ocazionate cu noua adjudecare ;

Că de aci rezultă că tribunalul de urmărire este în drept ca chiar prin încheierea care constată adjudecarea, să condamne pe primul adjudecatar la plata diferenței rezultată la revindere ;

Considerând că nu se poate susține că pentru acesta ar necesita o cerere deosebită sau citarea vechiului adjudecatar, întru cât cererea creditorului de a se repune imobilul în vânzare pe contul vechiului adjudecatar, implică în sine și condamnarea acestuia la diferență ;

Că, de asemenea prin art. 554 din proc. civilă, se stabilește că, în cas de revindere pe contul primului adjudecatar, are să se încunoscuteze despre această nouă licitațiune numai debitorii urmărit, și nici acest articol, nici ver-un alt text de lege nu prescrie a se face cunoscut primului adjudecatar termenul de revindere, ci numai a se face publicațiunii, ceea ce în specie se constată că s'a efectuat ;

Că, prin urmare, din toate aceste puncte de vedere, ambele mijloace au a fi respinse ca neîntemeiate.

Asupra mijlocului IV, din cele invocate de recurentul Litman :

»Exces de putere.

»Printre sarcinile imobilului trecute în afișe și publicațiunii și în *Monitorul Oficial*, se indică dosarul cu No. 433 din 1894, că dosarul în baza căruia se pune în vânzare imobilul, pe câtă vreme acel dosar poartă în realitate No. 432 din 1896, prin urmare, alt dosar, înscriindu-se astfel o sarcină care nu există asupra imobilului, aducând prin urmare o vătămare celor interesați».

Considerând că de și se constată că printre sarcinile imobilului trecute în afișe și publicațiunii, precum și în *Monitorul Oficial* se indică dosarul No. 433 din 1894, în loc de dosarul No. 432 din 1896,

totuși, însă această simplă eróre nu póte da loc la nici nulitate, întru cât tot prin aceleași așteptări și publicațiunii se prevede anume sarcina ce conține acel dosar, cu toate dezvoltările cerute de lege;

Că, din acest punct de vedere, și acest mijloc este neîntemeiat;

Considerând, în fine, că în cât privește mijlocele III și V, recurența Litman a declarat că renunțe la dăsele.

Pentru aceste motive:

Respinge ambele recursuri, etc.

Civil, secția II.

No. 567

CURTEA DE COMPTURI. — Dacă póte revisui un compt asupra căruia s'a pronunțat. — In ce mod și cum. (Art. 66 din legea curței de compturi din 1895).

Curtea de compturi póte revisui un compt asupra căruia va fi dat o decisiune definitivă ori va fi pronunțat o declarațiune, și acesta fie dupe cerererea comptabilului, fie a garantului său, basată pe acte justificative pe care curtea nu le-a avut în vedere la pronunțarea decisiunii.

No. 207. — Respingerea recursului făcut de I. Popovici contra decisiunilor curței de compturi, secția II, cu No. 207 și 530 din 1896.

22 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde;

Pe d. N. Durma, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat:

„Exces de putere și violarea art. 18 și 15 din legea curței de compturi. În adevăr, mă ved condamnat la plata sumei de 507 lei
 „numal pe basa unei adrese a ministerului de interne, de și prin
 „duoé decisiuni ale curței de compturi sunt cu totul achitat; prin ur-

mare, când, în afară de compturi, cari s'au găsit în regulă, mă condamnă curtea pe baza unei adrese, care e afacere de drept comun, aiese din atribuțiunile ei și comite exces de putere prin violarea acestor texte sus citate.

Având în vedere decisiunile înaltei curți de compturi supuse recursului ;

Vedând art. 66 din legea curței de compturi din anul 1895, sub imperiul căreia s'a pronunțat sus arătatele decisiunii ;

Considerând că, dupe dispozițiunile acestui text de lege, curtea de compturi va putea revisui un compt asupra căruia va fi dat o decisiune definitivă sau va fi pronunțat o declarațiune, sau, dupe cererea comptabilului său a garantului său, basată pe acte justificative, pe cari curtea nu le-a avut în vedere la pronunțarea decisiunii ;

Considerând, în specie, că curtea de compturi, pentru a respinge cererea recurentului de a se revisui decisiunea cu No. 270 din 1896, care 'l obligă la plata unei sume de lei 507, bani 80, constatăți asupra'i din materiale și furagiuri de pe timpul când funcționase ca director de penitenciare, constată în fapt că numitul nu a prezentat curței nici un act din cele pretinse de art. 66 sus citat ;

Că în asemenea condițiuni, cu drept cuvânt curtea de compturi a respins cererea de revisuire formulată de recurent, fără ca prin acesta să violeze întru ceva dispozițiunile art. 15 și 18 din legea curței de compturi vădate în mijlocul de casare, și cari, de alt-fel, nu au nici o aplicațiune în specie.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 568

JURĂMENT SUPLETORIŪ. — Materie comercială. — Când poate fi dat de judecată reclamantului. — Registre comerciale. (Art. 53 din codul comercial).

Judecata poate deferi jurământul supletoriu reclamantului numai atunci când partea intimată, căreia i s'a cerut aducerea registrelor sale comerciale, refuză de a le înfățișa, iar nu și în cazul când nu posedă registre comerciale.

No. 209. — Respingerea recursului făcut de I. Antipas contra sentinței tribunalului Tulcea cu No. 10 din 1897, cu Marcu Cinametis.

22 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Popov, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

» Exces de putere și violare de lege.

» Tribunalul de Tulcea admitând apelul lui Marcu Cinametis, pe motiv că el a dovedit cu certificatul grefei tribunalului de Tulcea » că n'a dat tribunalului registre comerciale spre a fi numerotate, » parafate și sigilate, și că, prin urmare, comercianții cari se află în » asemenea împrejurări ar fi dispensați de a prezenta registrele lor, » fie chiar ținute în regulă, când li s'ar cere conform art. 53 din co- » dula comercial, comite și un exces de putere și violă și dispoziți- »unile clare ale art. 1, 51, 52, 53 din codul comercial, combinate cu » art. 1.199 din codul civil ».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vedând art. 53 din codul comercial ;

Considerând că dupe dispozițiunile citatului articol judecata poate deferi jurământul supletoriu reclamantului numai atunci când par- tea intimată, căreia i s'a cerut aducerea registrelor sale comerciale, refuză de a le înfățișa, iar nu și în cazul când nu posedă registre comerciale ;

Considerând că, în specie, tribunalul constată în fapt că intimatul de apel, căruia i s'a pretins la prima instanță prezentarea registrelor, n'a ținut nici o dată asemenea registre ;

Considerând că ast-fel fiind, instanța de fond infirmând cartea de judecată apelată, care a deferit reclamantului jurământul supletoriu, de și s'a dovedit că părțile nu are registre, departe de a viola, judecând ast-fel art. 53 din codul comercial, a făcut din contră o drăpță aplicare a legii ;

Că de aceea mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 569

FALS ÎN ACTE PUBLICE. — Falsificarea datelor. — Fată mai mică de 15 ani. — Inlesnire de căsătorie. — Prejudiciu social. — Element al delictului. (Art. 127 din codul civil).

Nu se poate tăgădui existența prejudiciului ca element constitutiv al delictului de fals, când acest delict, săvârșit în actele stărei civile cu intențiunea de a se înlesni căsătoria unei fete care nu avea încă 15 ani deplină, cauzază un prejudiciu social, întru cât art. 127 din codul civil, dicând că nu este ertat bărbatul înainte de 18 ani și femeii înainte de 15 să se căsătorească, înțelege că acești ani trebuie să fie împliniți.

No. 476. — Casată, dupe divergință, în urma recursului făcut de d. procuror general al curței de apel din Iași, decisiunea acelei curți, secțiunea I, cu No. 287 din 1897, dată în cauza preotului M. Lapteș, C. Cămăldău și G. Ciureanu.

23 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;

Pe d. Cernea, avocatul intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

• Violarea art. 127 din codul civil și art. 125 din codul penal.

• Curtea a achitat pe preotul Michail Lapteș, Costache Cămăldău și Gr. Ciureanu, pentru motivul că art. 127 din codul civil n'ar prevedea 15 ani deplină, ci numai începutul lor, și ast-fel, în specie, nefiind prejudiciu, lipsesce unul din elementele delictului de fals, și, prin urmare, nu este infracțiune penală. Curtea, deci, a violat art. 127 din codul civil. Legiuitorul, afară de terminologia juridică, a păstrat geniul limbii române. Românul, când dice 15 ani, înțelege deplin, el nici o-dată nu înțelege că 14 ani și o zi ar însemna 15 ani. În specie, curtea violază și dispozițiunile art. 125 din codul penal, eliminând unul din elementele acestui articol, care în specie există.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că, Ecaterina Tulbure, voind să se căsătorească cu intimatul Ciureanu, și dânsa, neavând vârsta de 15 ani, cerută de art. 127 din codul civil, intimatul preotul M. Laptes, ajutat de C. C. Cărnădău și Ciureanu, au falsificat datele din actele stărei civile, în scopul de a înlesni această căsătorie, fapt pentru care, fiind dați judecâței, au fost condamnați de tribunalul Vasluiului pentru delictul prevăzut de art. 125 și 126 din codul penal ;

Că, în contra sentinței primilor judecători, numiții făcând apel, curtea, de și constată existența delictului, totuși, prin decisiunea atacată, îi apără de verice penalitate, pe motivul că ar lipsi prejudiciul, unul din elementele constitutive ale acestui delict, deducând acesta din faptul că art. 127 din codul civil nu ar prevedea ca acei 18 sau 15 ani, ceruți pentru căsătorie, să fie impliniți, ci numai începuți ;

Că ast-fel fiind faptele, cestiunea dedusă în judecata acestei curți, prin recursul de față, este aceea de a se ști dacă acei 18 ani ceruți pentru bărbat și 15 ani pentru femei, trebuiesc a fi considerați ca impliniți sau numai începuți ;

Considerând că art. 127 din codul civil, dicând că nu este ertat bărbatul înainte de 18 ani și femeii înainte de 15 ani să se căsătorească, înțelege, fără îndoială, 18 sau 15 ani impliniți, și fiind-că excepțiunea contrarie (*annus coeptus habitur pro completo*) nu poate să existe fără o anume lege ;

Considerând că dacă legiuitorul nostru ar fi voit să inoveze, reducând vârsta de 18 și 15 ani impliniți la 17 și 14 ani, ar fi spus-o formal, când a tradus textul frances corespunzător, și ar fi zis : 17 și 14 impliniți ;

Considerând, prin urmare, că reiese din textul art. 127 citat și din principiile regulătoare ale interpretațiunii timpului că dupe legea noastră nu este ertat bărbatul înainte de a implini 18 ani și femeii înainte de a implini 15 ani să se căsătorească ;

Că ast-fel fiind, fără cuvânt curtea de apel, plecând de la o permisă greșită, a tăgăduit existența prejudiciului social în delictul de fals, săvârșit de intimați, și, prin urmare, mijlocul de casare se găsesce întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

CURTEA CU JURAȚI.—Cestiuni puse juraților.— Tentativă.—
Dacă trebuie să formeze o cestiune deosebită de cestiunea principală asupra faptului. (Art. 361 din procedura penală).—Comunicarea listei juraților.—Termen. (Art. 284 din procedura penală).

- 1) *Imprejurările tentativei trebuiesc să fie puse în aceeași cestiune cu faptul la care se referă ele, nu într'o cestiune separată, căci dacă agentul ar fi declarat culpabil de o tentativă, fără ca faptul să fie specificat, o asemenea tentativă abstractă n'ar putea să fie obiectul unei urmăriri penale.*
- 2) *Comunicarea listei juraților acusatului făcându-se pentru a l' pune în pozițiune să cugete asupra recusațiunilor ce este în drept a face, nu se violază legea când această comunicare s'a făcut acusatului cu mai mult de 24 ore înainte de ziua judecății.*

No. 477.—**Respingerea recursului făcut de Vasile Radu contra decisiunei curței cu jurf din județul Brăila No. 8 din 1897.**

23 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

„Violarea art. 361 din procedura criminală. Cestiunea pusă juraților este complexă. În adevăr, dupe ce curtea pune juraților întrebarea dacă acusatul este culpabil că a comis omorul cu voință, a daogă mai departe, crimă săvârșită însă neisbutită. Acestă din urmă particularitate având de efect a micșora pedepsa până la minimum pedepsei ce s'ar fi cuvenit de s'ar fi executat. Curtea trebuia să facă din ea o a doua cestiune».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că se constată din această decisiune că recurentul a fost acusat că cu voință a comis omucidere asupra persoanei lui Ion Dumitrescu, crimă săvârșită dar neisbutită ;

Considerând că împrejurările tentativei trebuie să fie puse în aceeași chestiune cu faptul la care se referă ele, căci dacă agentul ar fi declarat culpabil de o tentativă, fără ca faptul de mai sus să fie a-nume specificat, o asemenea tentativă abstractă n'ar putea fi obiectul unei urmăririi penale;

Că, dar, din acest punct de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat;

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 284 din procedura criminală. Dupe acest articol »lista juraților trebuie comunicată acusatului cu 24 ore înainte. Lista »a fost comunicată cu 48 ore înainte«.

Considerând că scopul pentru care se comunică acușăților lista juraților este ca să 'i pună în pozițiune să cugete asupra recusațiunilor ce sunt în drept a le face ;

Că, dacă asemenea listă s'a comunicat recurentului mai 'nainte de ajunul zilei de judecată, acesta este în avantajul său, de óre-ce a putut avea mai mult timp material a lua cunoștință de numele juraților spre a usa de dreptul de recusare acordat ;

Că ast-fel fiind, acest fapt neconstituind nici un motiv de nulitate, mijlocul de casare este neintemeiat.

Asupra mijlocelor III și IV :

III. »Violarea art. 284, 346, 329 și 349 din procedura criminală. »Un martor în descărcarea mea lipsind, iar procedura nefiind îndeplinită în privința lui, curtea intră în cercetarea cauzei fără a face »vre-o încheiere«.

IV. »Violarea art. 358 din procedura criminală. Președintele curței »a închis debaterile prin surprindere, fără să mai întrebe dacă mai »am ceva de adăogat«.

Considerând că se constată din procesul-verbal de audiență că toți martorii recurentului au fost față la întârșire și numai unul din martorii acușățiunii a lipsit, la care recurentul, prin apărătorul său, a declarat că nu și 'l însușește ;

Că de asemenea se mai constată că președintele curței, înainte de a închide debaterile, a întrebat pe recurent de mai are ceva de adăogat ;

Că, prin urmare, ambele aceste mijloce au a fi respinse ca inexacte în fapt ;

Considerând, în fine, că toate formalitățile au fost observate și legea a fost bine aplicată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 571

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Intrunirea juraților în altă sală la tribunal de cât aceea a ședințelor. — Descindere locală. — Continuarea desbaterilor în mai multe ședințe. — Constituirea juriului. — Număr. (Art. 48 și 46 din legea de expropriere).

- 1) *Faptul că comisiunea juraților a ținut ședința sa în altă sală a tribunalului de cât aceea a ședințelor, nu poate da loc la nici o nulitate.*
- 2) *Juriul este în drept să meargă la fața locului spre a face diferite cercetări de cari are nevoie, iar discuțiunile ce au loc înaintea sa pot fi continuate în mai multe ședințe.*
- 3) *Juriul se consideră constituit când nouă jurați sunt de față, putând însă delibera în număr de șapte, fără a se distinge între jurații ordinari și cei suplimentari.*

No. 210. — Respingerea recursului făcut de primăria comunei Bacău contra deciziunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director al tribunalului Bacău din 1 Iulie 1897, cu Iosef Leib Hertzan și alții.

23 Septembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari ;

Pe d. Cancicof, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Vilner, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»S'a violat legea de procedură civilă atunci când ședințele juriului de expropriere nu s'au ținut în sala tribunalului local, ci într'o sală

»a palatului, acesta fără a exista măcar o încheiere a judeului-director
 »iar după suspendarea ședinței dânsa s'a continuat într'o altă sală,
 »câlcându-se ast-fel principiul publicității debaterilor, publicul ne-
 »sciind unde se ține asemenea ședințe«.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director supuse recursului ;

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar că comisiunea juraților a fost convocată de judele-director în conformitate cu art. 42 din legea de expropriere ;

Că singurul fapt că comisiunea a ținut ședința sa în o altă sală a tribunalului de cât aceea a ședințelor, nu poate da loc la nici o nulitate, o asemenea cerință nefiind prevădută de legea de expropriere ;

Că așa fiind, mijlocul invocat este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

»S'a violat dreptul de procedură, prin faptul că, descomplectându-se numărul juraților, ședința, în loc să se încheie și să se anuleze lucrările pentru a se constitui o nouă comisiune de jurați, s'a suspendat, iar după 3 zile s'a continuat debaterile cu aceeași comisiune«.

Considerând că după dispozițiunile art. 48 din legea de expropriere, juriul este în drept să meargă la fața locului spre a face diferite cercetări de cari are nevoie, iar discuțiunile ce au loc înaintea sa pot fi continuate în mai multe ședințe ;

Considerând, în specie, că, după cum rezultă din procesul-verbal al judeului-director, comisiunea juriului, înainte de a se începe debaterile, a cerut să se transporte la localitate ;

Că această cerere fiindu'i admisă și comisiunea neputând termina cercetările sale chiar în acea zi, judele-director a amânat deschiderea debaterilor după trei zile ;

Considerând că prin acest mod de a proceda nu s'a violat întru nimic prescripțiunile art. 49 din legea de expropriere, ast-fel că și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

»S'a violat art. 40, 44 și 46 din legea de expropriere, de ôre-ce s'a constituit juriul fiind prezenți numai 7 jurați ordinari și 2 suplimentari, pe când legea cere cel puțin nouă jurați ordinari și trei suplimentari ca juriul să se pôtă constitui«.

Având în vedere că, după art. 46 din legea de expropriere, juriul

se consideră constituit, când nouă jurați sunt de față, putând însă delibera în număr de șapte, fără să distingă între jurații ordinari și jurații suplimentari;

Considerând că, în specie, fiind nouă jurați față, din care două suplimentari, și părțile nerecusând nici unul, comisiunea de judecată s'a compus din toți acești nouă jurați, adică din numărul prevăzut de art. 46 sus citat;

Că așa fiind, dispozițiunile acestui text de lege nefiind violate, mijlocul invocat este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 572

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Recurs în casațiune. — Termen. (Art. 29 și 53 din legea de expropriere).

Recursul în materie de expropriere trebuie să fie comunicat părții adverse în termen de opt zile, calculate de la declarația lui la grefa tribunalului.

No. 214. — Respingerea recursului făcut de Șulem Ștern contra decisiunei juriului de expropriere și ordonanței județului-director al tribunalului Iași din 25 Iunie 1897, cu căile ferate române.

24 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d. avocat Avenian, care declară că retrage recursul făcut de direcția căilor ferate române, și

Pe d. Șulem Ștern, care cere admiterea recursului său ;

Deliberând :

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului făcut de Șulem Ștern, întemeiat pe motivul că recursul numitului n'a fost notificat direcției căilor ferate române ;

Având în vedere art. 29 și 53 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică din anul 1864 ;

Considerând că din combinația acestor articole rezultă că recursul în materie de expropriere trebuie să fie comunicat părții adverse, în termen de opt zile, calculate de la declarațiunea lui la grefa tribunalului;

Considerând că, în specie, din dosar se constată că recursul făcut de Șulem Ștern, în ziua de 4 Iulie a. c., n'a fost notificat părții adverse, direcției C. F. R., în termenul legal ;

Că așa fiind, recursul lui Ștern cată a se respinge ca inadmisibil ;

Având în vedere adresa cu No. 106.964/7.010 a direcției generale a C. F. R., prin care declară că retrage recursul ce făcuse contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director de pe lângă tribunalul Iași, date în ziua de 25 Iunie a. c.

Pentru aceste motive :

la act de decarația făcută de direcția C. F. R. că retrage recursul ce făcuse contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director al tribunalului Iași din 25 Iunie 1897 ;

Respinge recursul lui Ștern, etc.

Civil, secția II.

No. 573

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUZĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Recusări. — Casațiune. (Art. 45 din legea de expropriere).

De și este adevărat că numărul recusarilor este mărginit și că o parte nu poate să facă mai multe recusări de cât 'i îngăduie legea, însă partea care a făcut mai multe recusări nu poate face chiar ea din acesta un motiv de casare.

No. 215. — Respingerea recursului făcut de direcția căilor ferate române contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director al tribunalului Muscel din 28 Iunie 1897, cu N. Smaranda.

24 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ;
Pe d. Avenian, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe intimat, care ceru respingerea recursului;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

«Violarea art. 45 din legea de expropriere și vicioasă constituire a juriului, de ore ce în contra prescripțiunilor formale ale textului sus citat a fost recusați două jurați, în loc de unul de o parte, în cât ast-fel comisiunea s'a constituit în mod ilegal și am fost privați de unul din judecătorii noștri de drept».

Considerând că de și este adevărat că numărul recusărilor este mărginit și că o parte nu poate să facă mai multe recusări de cât 'i îngăduie legea, însă rațiunea acestui principiu este că o parte care ar face mai multe recusări de cât i se cuvine ar călca dreptul celeilalte părți ;

Considerând că în cazul de față însuși recurentul de adă, adică reprezentantul direcției căilor ferate române, a făcut două recusări în loc de una și, deci, nu se poate plânga că i s'ar fi adus prin acesta o atingere dreptului său.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 574

CURTE CU JURAȚI. — Nebunie. — Cererea unei expertise medicale. — Respingere. — Când există exces de putere.

Nu comite un exces de putere curtea care respinge cererea apărătorului unui acusat care cere o expertisă medicală spre a constata starea mintală a acusatului, când însuși acusatul declară curței că n'a fost nici o-dată nebun, că are cunoștința de modul cum a săvârșit crima, susținând numai că ar fi fost în stare de beție când a săvârșit'o

No. 489. — Respingerea recursului făcut de Ghiță D. Mihăilescu contra decisiunei curței cu juri din Brăila cu No. 19 din 1897.

29 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al.

Degré, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Curtea cu jurații din Brăila m'a condamnat la două ani muncă silnică pentru crima de omor. Înaintea pronunțării verdictului s'a ridicat de apărare incidentul ca să se numescă o comisiune de medici spre a examina dacă acusatul a avut sau nu întregimea facultăților sale intelectuale și curtea a respins această cerere, și cu modul acesta a comis un exces de putere“.

Având în vedere deciziunea curței cu jurați supusă recursului ;

Considerând că se constată din procesul-verbal al acestei deciziei că de și apărătorul recurentului a cerut curței a se ordona o expertisă medicală spre a constata starea mintală a numitului, totuși, însă, recurentul a declarat curței că nu a fost nici o dată nebun și că are cunoștință de modul cum a săvârșit crima, susținând numai că ar fi fost în stare de beție ;

Că, prin urmare, față de această declarațiune a recurentului, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact în fapt și neîntemeiat ;

Considerând că, de altminterlea, cele-alte formalități se văd îndeplinite și legea bine aplicată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 575

COMPETINȚĂ. — **Infracțiuni la legea poliției rurale.** (Art. 525 din procedura penală, art. 103 alin. II din legea poliției rurale și art. 69 din legea judecătorilor de ocôle din 1896).

Judecătorile de ocôle fiind competente a judeca contravențiunile de simplă poliție, de ori-ce natură și din ori-ce lege ar decurge, urmând că și infracțiunile prevădute și pedepsite de legea poliției rurale sunt de competența acelor judecătorii a le judeca.

No. 500. — **Regularea competenței în cauza lui Marin Radu Ciocă, Neagu Lixandru Ciocă, Ioniță Marin și Stan Radu Mitruș, în urma cererii făcută de d. procuror general al acestei curți, dați judecății pentru furt de struguri.**

30 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu, și

Pe d. procuror C. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Având în vedere că Marin Radu Ciocă, Neagu Lixandru Ciocă, Ioniță Marin și Stan Radu Mitruși fiind dați judecâței pentru furtul de struguri, judecătoria de pace a ocolului Alexandria, prin cartea de judecată No. 910 din 1896, 'și-a declinat competența de a' judeca, pentru motivul că dispăgubirile civile pretinse de reclamantul Dumitru S. Mihăilescu trec peste suma de 100 lei ;

Că afacerea fiind trimisă tribunalului din Teleorman, acesta, prin sentința No. 883 din 2897, dată asupra opozițiunii inculpaților, 'și-a declinat de asemenea competența pentru motivul că furtul de struguri este o contravențiune polițienescă prevădută și pedepsită de art. 103, alin. II din legea poliției rurale, și dupe art. 69 din legea judecătoriilor de pace de competența judecătoriilor de ocol a o judeca ;

Că ambele aceste hotărâri rămânând definitive, cursul justiției este întrerupt, și, conform art. 525 din procedura penală, această curte e chemată a pronunța un regulament competență ;

Având în vedere că din dosar se constată că Marin R. Ciocă și ceilalți trei indiviși au furat struguri din via lui Dimitrie S. Mihăilescu ;

Considerând că acest fapt constituie o contravenție la legea poliției rurale, prevădută și pedepsită de art. 103, alin. II al acestei legi ;

Considerând că, dupe art. 69 din legea judecătoriilor de pace, judecătoriile de ocol sunt competente a judeca contravențiunile de simplă poliție de ori-ce natură și de ori-ce lege ar decurge ;

Că, dar faptul imputat sus numiților, intrând în prevederile art. 103 alin. II din legea poliției rurale, este de competența județului ocolului Alexandria a' judeca.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 576

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Decisiune. — Majoritate. — Unanimitate. — Osebită părere.
(Art. 49 din legea de expropriare).

1) *Juriul chemat a fixa cătimea indemnisațiunei are a 'și da decisiunea sa cu majoritate de voturi, și chiar când a fost dată cu unanimitate, trebuie să se menționeze că s'a dat cu majoritate.*

2) *Singurul fapt că un jurat 'și-ar fi dat o deosebită părere nu poate atrage casarea deciziunii.*

No. 222. — **Respingerea recursului** făcut de direcțiunea căilor ferate române contra decisiiei juriului de expropriare și ordonanței judeului-director al tribunalului Muscel din 28 Iunie 1897, cu Sache Dumitrescu Gioglovan ;

30 Septembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. Avenian, avocat, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Durma, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea art. 49 din legea de expropriare și a principiului relativ la secretul deliberațiunilor, de ôre-ce unul din jurați care a fixat indemnisațiunea, și asemenea juratul titular I. Micescu, a făcut opiniune separată“.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriare și ordonanța judeului-director supusă recursului ;

Vădând art. 49, alin. 2 din legea de expropriere ;

Considerând că, dupe dispozițiunile acastui text de lege, juriul chemat a fixa cătimea indemnisaței, are a 'și da decisiunea lor cu majoritate de voturi ;

Că de aci rezultă că chiar de atunci când o asemenea decisiune a fost dată cu unanimitate de voturi nu trebuie să se menționeze că s'a dat cu unanimitate, ci cu majoritate de voturi ;

Considerând, în specie, că se constată din dosarul afacerii că decisiunea juriului care a fixat indemnisațiunea cuvenită intimatului, a fost dată în majoritate de voturi, dupe cum prescrie art. 49 sus citat ;

Că singurul fapt că unul din jurații ce au compus comisiunea și ar fi dat o deosebită părere în scris, nu poate atrage casarea decisiunii juriului, întru cât nici art. 49, nici vre-o altă dispozițiune a legii de expropriare, nu prevede o asemenea nulitate ;

Că ast-țel fiind, din acest punct de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

B U L E T I N U L
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASATIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

S E C T I U N E A I

No. 577

COMPETINȚĂ. — Acțiune relativă la venitul unui imobil. —
Dacă judecătoria situațiunei imobilului este competente a o judeca. (Art. 77 din legea judecătorilor de ocôle din 1896).

Legea judecătorilor de ocôle din 1896, prin art. 77, derogând la la art. 58 și 59 din procedura civilă, a menșinut competența acestor instanțe de a judeca tôte acțiunile ce le sunt deferite prin lege, relative la imobilele situate în resortul lor, fără a distinge dacă aceste acțiuni sunt personale, mobiliare sau imobiliare.

Ast-fel fiind, o acțiune relativă la venitul unui imobil, intentată d'înaintea judecătoriei de ocol a situațiunei imobilului, este deferită unei instanțe competente a o judeca.

No. 341. — Respins, ca nelntemeiat, dupe divergință, recursul făcut de direcția generală a căilor ferate contra sentinței tribunalului Vâlcea cu No. 88 din 1897, dată în procesul cu D. Tudorică.

1 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte de secțiune Gr. Lahovari;

Pe d. Gr. Duca, avocatul recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. P. Borș, avocatul intimatului, în combaterii;

Deliberând,

Asupra motivului II rămas în divergență :

»Violarea art. 58 din procedura civilă; căci, după ce se constată că nu ne aflăm în fața unei acțiuni derivând din expropriere, ci ne aflăm în fața unui quasi-delict, ni s'a respins excepțiunea incompetență ratiōne personae«.

Având în vedere sentința atacată, care stabilește că Dumitru Tudorică a intentat o acțiune personală și mobilă direcțiunei căilor ferate, relativă la venitul imobilului de care densus a fost lipsit prin faptul că acea direcțiune l-a luat din posesiune imobilul său, fără nici o prealabilă despăgubire ;

Considerând că, după art. 58 din procedura civilă, o asemenea acțiune trebuie intentată la tribunalul domiciliului părțului, iar după art. 59 din aceeași procedură, numai acțiunile pentru imobile se întind la tribunalul în județul căruia se află situat imobilul ;

Considerând însă că, în acțiunea de față, tribunalul a judecat numai ca instanță de apel, și, dar, competența sa urmează să se determine după competența primei instanțe ;

Considerând că prin art. 77 din legea judecătorilor de ocôle din 1896, derogându-se la art. 58 și 59 din procedura civilă, se menține competența județului de ocol în resortul căruia se află situat imobilul, a judeca toate acțiunile deferite prin lege judecătoarei sale relative la acel imobil, fără a distinge dacă aceste acțiuni sunt personale, mobiliare sau imobiliare ;

Că, dacă legiuitorul din 1896 ar fi voit a restrânge competența acestui judecător numai la acțiunile imobiliare, el s'ar fi exprimat formal în acest sens, după cum se exprimă în art. 59 din procedura civilă ;

Considerând că această derogățiune la regulile procedurii civile se explică prin solitudinea legiuitorului de a asigura imprecizia și o justiție promptă și economică în afacerile date competenței județului de ocol ;

Că, în specie, acțiunea fiind intentată d'inaintea județului de ocol al

situațiunii imobilului, iar nu la domiciliul părții direcțiunii, ea a fost judecată de instanțele competente a o judeca.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 578

PĂMĒNT RURAL. — Locuitor improprietărit pe moșiile Statului. — Nestrămutarea lui efectivă pe acea moșie. — Neplata ratelor. — Reluarea pământului de către Stat. (Art. 5, 6 și 8 din legea rurală din 1864; art. 8 din regulamentul de la 20 Iunie 1878 pentru executarea art. 5 și 6 din legea rurală din 1864).

Asemănat art. 8 din legea rurală din 1864, combinat cu art. 8 din regulamentul de la 20 Iunie 1878, pentru executarea art. 5 și 6 din acea lege, dacă locuitorul improprietărit pe o moșie a Statului în virtutea aceluși regulament, nu se strămută efectiv în noua comună și nu achită ratele de rescumpărare, atunci Statul este autorizat să și reia pământul dat aceluși locuitor și să dispună de el, dându-l altui sătĒn în drept, fără ca această măsură să pōtă da loc la vre-o pretențiune de despăgubire din partea orĒ-cuĒ.

No. 342. — Respingerea recursului făcut de Radu T. Oniceanu contra sentinței tribunalului Tecuciă No. 41 din 1897, cu Paraschiva Jalbă și altul.

1 Octombre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Buiuciu ;

Pe d. Davidescu, asupra motiivelor de casare, și

Pe d. Comăneanu, în combaterĒ ;

Deliberând,

Aupra motivelor I și II :

I. »Exces de putere și tăgadă de dreptate. Am dovedit cu acte ale autorităților publice că parcela No. 296 în întindere de 2¹/₂ falcĒ,

»pământ arabil și de casă din Tecuciu nou, moșia Statului Odaia, că
 »era proprietatea defunctului meu părinte improprietarit la 1864 și
 »că eu, fiind fiu legitim, mi se cuvenea mie. Tribunalul, neținând seamă
 »de actele mele, nici de drepturile mele de fiu, cu senină 'mi tăgă-
 »ducesce dreptul de proprietate și de fiu legitim».

II. »Violarea art. 8 din legea rurală din 1864, combinat cu art. 8
 »din regulamentul de aplicațiune. Tribunalul, pentru a mă deposeda
 »pe mine că în considerarea vinzerei făcută de ministerul domeniilor
 »asupra parcelei mele de pământ cu No. 296 către defendore, fără
 »să observe că acel teren era încă proprietatea defunctului meu pă-
 »rinte, și în consecință a mea, căci părintele meu nu fusese depose-
 »dat pentru plata dărilor impuse de lege și nici nu există declara-
 »ție din partea lui că nu voesce a păstra proprietatea sa, condiție im-
 »pusă prin art. 8 sus șis pentru a se declara vacant un teren rural».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că
 Toma Onceanu, părintele defunct al recurentului de ađi, a fost im-
 proprietarit pe moșia Statului Odaia, dându-i-se parcela cu No. 296 ;
 că sus numitul, abandonând această proprietate și încetând plata ra-
 telor, a fost declarat desposedat de acel teren ; că lotul în cestiune a
 fost posedat de primărie până în anul 1894, când, în urma unei ce-
 rerii a intimatei Paraschiva J. Jalbă, i s'a dat acestea prin ordinul
 ministerial No. 10.510 din 1894 ;

Considerând că dupe art. 8 din legea rurală, combinat cu art. 8
 din regulamentul de la 20 Iunie 1878, pentru executarea art. 5 și 6
 din sus șisa lege, dacă locuitorul improprietarit pe moșia Statului în
 virtutea celui regulament nu se strămută efectiv în noua comună și
 nu achită ratele de rescumpărare, atunci Statul este autorizat a și
 relua pământul dat celui locuitor și a dispune de el dându'l altui
 sătén în drept, fără ca această măsură să pótă da loc la vre-o preten-
 șiune de despăgubire din partea ori-cui ;

Considerând că, dupe cum constată în fapt instanța de fond, lotul
 cu care intimata Paraschiva a fost acum improprietarită, încetase de
 a mai face parte din patrimoniul lui Toma Onceanu încă de pe când
 acesta era în viață, din cauza neîndeplinirii din parte'i a condițiu-
 nilor sub cari numai i se înstrăinase acel pământ ; că, așa fiind, cu
 bun temeiú instanța de fond a respins acțiunea în revendicare a fiu-
 lui și moștenitorului său, recurentul de ađi, ce pretindea un drept de

moștenire asupra unui pământ care nu se mai găsea în patrimoniul părintelui său, în momentul încetării acestuia din viață, și care trecuse din 1894 în stăpânirea paraschivei J. Jalbă; că, deci, ambele mijloce invocate, urmază a fi respinse ca nefondate.

Asupra motivului III :

»Violarea art. 5 din legea rurală din 1864. În adevăr Paraschiva »Jalbă nu era nici clăcaș, nici cap de familie, nici văduvă cu copil, și »nici nu era locuitoare în acea comună. Contrariu se dovedește că era »improprietărită în comuna Negulesci cu acte în regulă«.

Considerând că, dupe cum stabilește instanța de fond, întemeiându-se pe copia de pe ordinul ministerului către casieria generală, lotul în litigiu nu s'a dat Paraschivei Jalbă în calitate de moștenitoare a defunctului Toma Onceanu, cum susținea recurentul d'înaintea acelei instanțe; că întru cât sus șisul teren i s'a dat în baza art. 8 din regulamentul de aplicațiune pentru executarea art. 5 și 6 din legea rurală, era indiferent a se discuta dacă sus numita improprietărită, avea sau nu și vre-un drept de moștenire față de cel deposedat; că așa fiind, și acest mijloc urmază a fi respins tot ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 579

COMPETINȚĂ. — Judecătorii de ocóle. — Transacțiune. — Carte de judecată de expedient. (Art. 56 din legea judecătorilor de ocóle de la 1879).

Judecătorul de ocol este competent ca printr'o carte de judecată de expedient să omologe o transacțiune prin care părțile sting un proces de competența judecătorilor de ocóle.

No. 344. — Respingerea recursului făcut de Tănase Ignatiu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, cu No. 193 din 1897, cu I. Haritiadi.

6 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. P. Borș, asupra motivelor de casare, și

Pe d. N. Papadat, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I, resumat ast-fel :

»Exces de putere. Judecătorul de ocol nefiind competent a da cartea de expedient cu No. 1.192 din 1886, se poate cere anularea tranșacțiunii pentru eroré în privința obiectului în proces«.

Având în vedere sentința supusă recursului, care respinge contestațiunea lui Ignatiu contra executării cărței de judecată pronunțată pe cale de expedient la 1886, între densus și Haritiadi ;

Având în vedere că această carte de judecată a avut de obiect stingerea unui proces deschis pe cale posesorie de Haritiadi, și, deci, de competența judelei de ocol, conform art. 56 din legea de la 1879 căci, prin petițiunea sa de intentare, Haritiade s'a plâns de o turburare de posesiune, cerând dărîmarea calcanului de zid ridicat peste terenul usurpat, iar tranșacțiunea încheiată de densus cu Ignatiu are de obiect stingerea acestei acțiuni ;

Considerând că, așa fiind, cu drept cuvânt tribunalul a declarat competent pe judele de ocol a omologa și a da puterea unei hotărîri de expedient tranșacțiunii din 1886, care sfîrșind un proces intentat în posesoriu, nu conținea, deci, nici o eroré în privința obiectului din acel proces ; că, prin urmare, mijlocul invocat urmăzează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II, care în resumat coprinde :

»Omisiune esențială. Tribunalul nu se pronunță asupra cercetării locale ce s'a cerut«.

Considerând că Ignatiu, prin avocatul său, a cerut în subsidiar a se ordona o expertisă spre a constata dacă densus a făcut ver-o-încălcare așa cum se prevede în actul său de tranșacțiune, și în cazul când expertisa ar fi stabilit această încălcare, cu cât urma ca densus să se retragă de pe terenul încălcat ; că asupra acestui punct instanța de fond omite a se pronunța în sentința atacată ;

Considerând însă că respingînd în principiu anularea sus șisei tranșacțiunii, care determină partea încălcată de Ignatiu, prin această

chiar instanța de apel nu mai putea ordona o expertisă asupra unor puncte definitiv hotărîte între părți prin actul lor de transacțiune; că de și tribunalul omite a se pronunța anume asupra acestei cereri, omisiunea totuși nu este esențială.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 580

CASAȚIUNE. — Sechestrul judiciar. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 1.632 din codul civil).

Asemănat art. 1.632 din codul civil, judecătorii fondului sunt suverani să ordone sau nu înființarea sechestrului judiciar, chiar și în casurile anume arătate de acel articol, și aprecierea lor în această privință scapă de censura curței de casațiune.

No. 345. — **Respingerea recursului făcut de B. Rabinovicî contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 145 din 1896, cu Elisa Nenișanu.**

6 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gh. P. Petrescu ;

Pe d. M. Dancovicî, asupra motivelor de casare, și

Pe d. G. Barozzi, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I :

»Violarea art. 1.632 din codul civil. Curtea de apel refuză a aplica acest articol în materie de eșire din indivisiune și hotărăște că eă,
»B. Rabinovicî, nu am interes la înființarea sechestrului, de și comoș-
»tenitorii cari ocupă imobilul cu de la sine putere nu aă de cât un
»drept forte mic în moștenire«.

Considerând că art. 1.632 din codul civil, lasă la facultatea judecătorului a ordona înființarea sechestrului judiciar, chiar și în casurile anume arătate de acel articol ;

Considerând că, în specie, instanța de fond, constatând că cererea

de sechestrul a lui Rabinovici intră în prevederile art. 1.632, stabilește însă în fapt, și întemeiându-se pe expertisa ordonată, că imobilul succesoral e întreținut în bună stare de comoștenitori, așa că măsura cerută de Rabinovici nu s'ar putea justifica prin nimic în specie;

Considerând că această apreciere e de atributul suveran al instanței de fond și ea scapă de controlul casațiunei; că, deci, mijlocul invocat urmază a fi respins ca neîntemeiat în fapt.

Asupra motivelor II și III:

»Exces de putere, greșită și rea interpretare a faptelor. Luiza Nemțeanu și Ghita Rabinovici au ca moștenitoare mai puțin de a șaptea parte, de ore ce eu am cumpărat de la altă soră Sosi partea ei de moștenire, și numai cu porțiunea aceștia cei-alți moștenitori au drept la o a șaptea parte. Afară de acesta moștenitorii nu au făcut reparațiuni radicale imobilului succesoral și nu au asigurat de cât partea lor.

»Violarea art. 1.201 din codul civil. Am cerut ca să se citeze toți moștenitorii, iar curtea menține numai pe cei ce dețin imobilul, conștientându-se cu o altă decizie anterioară și conchidând de aci că eu, B. Rabinovici, nu aș avea interes a cere sechestrul.

Considerând că, dupe cum rezultă din decisiunea atacată, mijlocele invocate prin acest motiv, nu au fost propuse și debătute d'inaintea instanței de fond; că așa fiind, ele nu pot fi discutate pentru prima oară în casațiune.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 581

TUTELĂ. — Tutore ales. — Demisiunea sa din tutelă. — Administrarea provisorie a tutelei. — Comunicarea unei hotăriri acestui tutore demisionat mai înainte ca tribunalul să 'i fi primit demisiunea. — Dacă comunicarea este bine făcută. (Art. 380 din codul civil).

Tutorele ales, care a cerut de la tribunal dispensarea sa de tutelă, fiind dator să administreze provisoriu tutela până la decisiunea tribunalului, comunicarea unei hotăriri judecătorești făcută acestui tutore, este bine făcută dacă comunicarea s'a făcut mai înainte ca tribunalul să admită demisiunea sa din tutelă.

No. 347. — Casarea sentinței tribunalului R. Sărat cu Nă. 343 din 1896, dupe recursul făcut de Maria H. Catafani, în proces cu I. Alexandrescu, tutorul casei defunctului P. Costescu.

7 Octombrie 1877

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hëntzescu ;

Pe d. B. Misir, avocatul recurentei, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. Gherghiceanu, în combateri, și

Pe d. procuror general G. Filitti, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. »Violarea art. 380 și 391 din procedura civilă, combinat cu art. 76 din legea judecătorilor de ocóle de la 9 Martie din 1879. Tribunalul, dupe ce constată în fapt că tutorele I. Alexandrescu a dimisionat la 21 Iunie 1895 și că la 5 August același an s'a ales alt tutore, d. Dr. Goronescu, a cărui demisie se primesce la Septembrie 1895, cond cosiliul de familie alege și în locul acestuia pe d. C. Botescu pentru că d. Dr. Goronescu nu voia să depună garanția, totuși tribunalul susține că în drept tot I. Alexandrescu era tutor la 12 Septembrie 1895 și că lui trebuia să se înmăneze în acea zi cartea de judecată cu 616 din 1895, rămasă de finitivă, și astfel violază și rău interpretează art. 380 și 391.»

II. »Greșită aplicare a art. 418 din codul civil. Imprejurarea că un tutor n'a depus încă socotelile la eșirea sa din tutelă, nu 'i conferă titlul de tutore, el nu pôte fi considerat ca având încă această calitate în tot timpul cât va refusa a depune compturile, acesta îl pôte supune penalității prevădută de lege, iar nici de cum nu 'l îngădue a păstra tutela și a fi considerat ca atare, mai ales când alt tutore a fost confirmat în locu'!»

III. »Eróre grosieră de fapt, din cauză ca la 12 Septembrie 1895 era tutore al casei Petrescu, Dr. Gorănescu, iar nu Alexandrescu, și, deci, lui nu i se putea comunica cartea de judecată cu No. 616 din 1895.»

IV. »Violarea art. 735 din procedura civilă. Tribunalul nu putea

»declara nul actul de procedură cu data de 12 Septembrie 1895, de
 »ore-ce nu era făcut nici de un funcționar incompetent, nici nulita-
 »tea nu era formal pronunțată de lege, nici nu s'a călcat ver-o-formă
 »care ar fi ridicat părței dreptul de a o putea repara; din contră, dacă
 »partea adversă pretinde că comunicarea nu a fost făcută în confor-
 »mitate cu legea, n'avea de cât să useze de calea apelului probând
 »că e în termen a 'l face«.

Având în vedere sentința atacată cu recurs, din care rezultă că
 Maria Cațafani a intentat acțiune în revendicare înaintea judecătoru-
 lui de pace Plăinesci, cerând a fi obligați moștenitorii defunctului P.
 Costescu, reprezentăți prin tutorul lor I. Alexandrescu a 'l lăsa în
 posesie și plină proprietate o întindere de pământ; că această reclama-
 țione a fost admisă de judele de pace prin cartea de judecată cu
 No. 616 din 1895, în lipsa intimațiilor minore;

Că în acest timp tutorele Alexandrescu, cerând a fi apărat de
 această tutelă, cererea a fost admisă și consiliul de familie, la 5 Au-
 gust 1895, a ales tutore pe Dr. Gorănescu sub condițiune de a da
 garanție; că de la această dată I. Alexandrescu încetase de a fi tutore
 și că tutorele ales era Dr. Gorănescu;

Considerând că, în această stare fiind lucrurile, Maria Cațafani co-
 munică copie de pe menționata carte de judecată în persóna noului
 tutore Dr. Gorănescu și contra acestei cărți nefăcându-se opozițiune
 ea rămâne definitivă, și dupe cererea recurentei de ađi se investese
 cu formula executorie și se pune în executare contra minorilor; că la
 această executare I. Alexandrescu, reales din nou tutore, face contes-
 tație și obține de la judele de pace cartea de judecată cu No. 106
 din 1896, prin care se anulează titlul executiv pe motiv că comunica-
 rea copi-ii de pe cartea de judecată rău a fost făcută în persóna doc-
 torului Gorănescu ca tutore, de ore-ce și densus ceruse a fi apărat
 de tutelă și această cerere fusese încuviințată; că această carte de
 judecată a fost confirmată de tribunalul R.-Sărat prin sentința ata-
 cată cu recurs;

Considerând însă că cartea de judecată a fost comunicată d-rului
 Gorănescu la 12 Septembrie 1895 și tribunalul n'a admis apărarea
 sa de această tutelă de cât la 30 Septembrie același an; că dar comu-
 nicarea fusese făcută înainte de decisiunea tribunalului;

Considerând că ultimul aliniat al art. 380 din codul civil pune

Indatorire tutorelui ales, care a cerut apărarea sa, a administra provisoriu tutela până la decisiunea tribunalului; că din momentul ce este constant că atunci când s'a comunicat cartea de judecată doctorului Gorănescu, tribunalul nu admisesse apărarea sa, și că dar el avea, în virtutea legii, administrarea provisorie a acelei averi, este învederat că comunicarea cărței de judecată făcută în persoana sa, este o comunicare făcută persoanei în drept și, prin urmare, opozabilă minorilor.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 582

DOTĂ. — Cine intentă acțiunile relative la imobilul dotal. — În contra cui se îndreptăza asemenea acțiuni când sunt intentate de terții persoane. (Art. 1.242 din codul civil).

Dreptul de a intenta acțiune trage cu sine, în regulă generală, și pe acela de a se apăra în contra unei asemenea acțiuni, și această regulă se aplică și la acțiunile dotale.

Ast-fel, ori-ce acțiuni relative la averea dotală imobiliară a femeii, neputând fi intentate în timpul căsătoriei de cât de către bărbat, urmază neapărat că asemenea acțiuni când sunt intentate de terții persoane, nu pot fi îndreptate de cât în contra bărbatului.

No. 349. — Casată, dupe recursul făcut de I. Niculescu, decizia curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 107 din 1897, în proces cu Elena N. Niculescu, N. Niculescu, Elena I. Niculescu și Nicolina Constantinescu.

8 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. avocat N. Al. Papadat, din partea recurentului, în dezvoltarea motivului de casare ;

Pe d. Ștefănescu Priboiu, din partea intimaților, în combatere ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 1.242 și rea aplicare; căci din principiu că bărbatul are drept a administra averea dotală, rezultă că numai dânsul și în contra lui trebuie intentată ori-ce acțiune relativă la fondul dotal, și acesta reiese și mai învederat din dispozițiile art. 536 din codul civil, care acordă usufructuarului dreptul de a se folosi de lucru întocmai ca însuși proprietarul.

»Majoritatea curței însă mî-a respins contestația mea, pe motivul că acțiunea imobiliară vădînd imobilul meu dotal, a fost bine îndreptată contra soției mele, interpretare pe care o cred în contra spiritului art. 1.242 din codul civil».

Avînd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că I. Niculescu, ridicînd contestațiune la executarea unei decisiuni cu No. 78 din 14 Aprilie 1890, a susținut în instanța de contestațiune că sus țisa decisiune nu i este opozabilă lui, de ôre-ce acțiunea fusese îndreptată numai contra soției sale, iar dânsul nu a fost pus în cauză de cât pentru autorizarea soției;

Considerînd că dupe art. 1.242 din codul civil, ori-ce acțiuni relative la averea dotală imobiliară a femeii nu pot fi intentate în timpul căsătoriei de cât de către bărbat; că dreptul de a intenta acțiune trage cu sine, în regulă generală, și pe acela de a se apăra în contra unei asemenea acțiuni; că nu este nici un motiv pentru a nuse aplica această regulă și la acțiunile dotale; că, prin urmare, când instanța de fond respinge contestațiunea lui I. Niculescu, de și constată că acțiunea rezolvată prin decisiunea cu No. 78 din 1890 era relativă la imobilul dotal și totuși fusese îndreptată numai contra Elenei I. Niculescu, prin acesta dă o greșită interpretare prescripțiunilor art. 1.242 citat, și, deci, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 583

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA BĂUTURILOR SPIRTUOȘE. —
Constatare. — Confiscațiune. — Nearătarea în procesul-verbal de constatare a domiciliului agentului ce a făcut-o, însă arătarea acestuia domiciliu în procesul-verbal de constatare a confiscațiunii. — Dacă procesul-verbal de constatare este nul. (Art. 9, 31, 33 și 36 din legea impositului asupra băuturilor spirțușe.

In materie de contravențiune la legea impositului asupra băuturilor spirțușe, când confiscațiunea și constatarea contravențiunii s'au făcut printr'o singură operațiune, însă prin două procese-verbale diferite, aceste procese-verbale constituie un singur context, și este destul ca numai într'unul din aceste procese-verbale, fie chiar numai în acela de confiscațiune, să se arate domiciliul agentului care a făcut aceste operațiuni, pentru ca cerințele legii în această privință să fie îndeplinite, și, deci, violază legea tribunalul care în asemenea cas ar anula procesul-verbal de constatare, pe motiv că nu se arată în el domiciliul agentului ce l-a încheiat.

No. 350. — Casată, după recursul făcut de ministerul de finanțe, sentința tribunalului Vlașca cu No. 285 din 1896, în proces cu Edmond I. Töpfer.

8 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu;

Pe d. avocat Stăfănescu, din partea recurentului minister, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d. Priboy, din partea intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

» Exces de putere și violarea art. 29, 31, 33 și 36 din legea băuturilor spirțușe, întru cât numai procesul-verbal pentru constatarea infracțiunii prin care s'a confiscat marfa și s'a amendat contravenientul, conform art. 26 aceeași lege, constituie titlu executoriu, decât acesta trebuie aprobat de minister. Acest proces-verbal, în contradicția contravenientului a făcut apel, conținea domiciliul agentului

„fiscal care a constatat contravenția și tribunalul Vlașca, luând procesul-verbal care conținea investigațiunile primordiale, prept procesul verbal pentru constatarea contravențiunii prevădută de art. 26, „a comis un exces de putere, aduînd apelul și anulând procesul-verbal de contravenție, întru cât procesul-verbal pentru investigațiunii nu era de cât un act pregătitor».

Avînd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că agentul fiscal Vasile Constantinescu, încheind, printr'o singură operațiune două procese-verbale, în ziua de 6 Septembrie 1896, a constatat la fabrica de bere a lui Edmond Töpper, că acest fabricant a produs în trei fermentări succesive o cantitate mai mare de bere, punînd în consumațiune 500 litri peste cele declarate; că, în urma apelului făcut de Töpper, tribunalul din Vlașca, anulează procesul-verbal de contravențiune, cum și decisiunea aprobativă a ministerului, apărînd pe contravenient de amendă și confiscațiune, pe motiv că acel proces-verbal, nu indică domiciliul agentului care l-a încheiat, duple cum prescrie art. 31 și 33 din legea băuturilor spirtoase;

Considerînd că de și sus țisul proces-verbal nu conține arătarea domiciliului lui V. Constantinescu, contro'orul fiscal de pe lângă casieria din Vlașca, este necontestat, însă, că procesul-verbal de confiscare, alăturat pe lângă cel d'întîu și aprobat de minister, îndeplinesce condițiunile cerute de art. 31 și 33 din legea băuturilor spirtoase; că într'adevăr în acest proces-verbal se arată ca agentul V. Constantinescu domiciliază în orașul Giurgiu;

Că întru cât procesul-verbal de constatare, împreună cu cel de confiscare, constituie un singur context, de ôre-ce s'a încheiat în aceeași zi de către același agent, constatînd o aceeași contravențiune, tribunalul nu putea să anuleze acest act și decisiunea aprobativă a ministerului, domiciliul agentului instrumentator fiind arătat în procesul-verbal de confiscare și cerințele legii fiind îndeplinite; că anulându le, deci, tribunalul a violat art. 29, 31, 33 și 36 din legea băuturilor spirtoase.

Pentru aceste motive:

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 584

POPRIRE. — Poprire făcută în mânilor unei terțe persoane de către un creditor pe sumele datorite debitorului său. — Efectele acestei poprirei. — Pe ce sume 'și întinde aceste efecte. (Art. 1.718 și 1.719 din codul civil; art. 455 și 464 din procedura civilă).

Poprirea făcută în mânilor unei terțe persoane de către un creditor pe sumele datorite debitorului său nu 'și întinde efectele sale de cât în sumele poprirei.

No. 351. — **Respingerea recursului** făcut de Iacob Kapeluș contra decisiunii curței de apel din Iași, secția I, cu No. 181 din 1896.

8 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. avocat Chebaczi, din partea recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. Barozzi, din partea intimatului principele Grigore M. Sturdza, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

»Exces de putere și violarea art. 455, combinat cu 464 din procedura civilă, și 1.718 și 1.719 din codul civil, întru cât debitorul meu, »având depusă ca garanție suma de 20.000 lei afectați la plata arendelor, și întru cât eu, făcând poprire asupra acelei sume, ea nu se »putea restitui în total sau în parte debitorului meu d. Turtureanu, »cum a făcut principele Sturdza, restituind 17.500 lei noui și dispunând de suma poprită, fără a aștepta hotărîrea justiției«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că principele Gr. M. Sturdza, arendând moșia sa Drăcșani fraților Leon și Constantin Turtureanu, a stipulat în art. 15 al contractului său de arendă că, pentru regulata plată a câștiurilor și executarea condițiilor contractului, arendașii vor depune o sumă de lei 20.000, care să rămână ca garanție în depositul proprietarului, scăzându-se din câștiul cel de pe urmă ;

Că încă de la început arendașii neachitând nici un câștig și sumele ast-fel datorite întrecând pe aceea a garanției, între sus numiții și principele Grigore M. Sturdza a intervenit actul de transacțiune de la 23 Octombrie 1895, prin care, resiliându-se contractul de arendă, s'a lichidat pretențiunile reciproce ale părților, arendașii abandonând proprietarului pentru achitarea câștiurilor datorite pe trecut în sumă de 90.000 lei, produsele și obiectele aflate pe moșia Drăceșani, cum și garanția de 20.000 lei;

Că prin o notă adițională actului de transacțiune se declară că de ôre-ce produsele și averea trecută în deplină proprietate principelui Gr. M. Sturdza, represintă o valóre totală de 97.770 lei, s'a remis de către acesta, d-lui Turtureanu, excedentul ce trece peste sumele datorite pentru câștiuri, adică 7.770 lei;

Considerând că așa fiind, castiunea delusă d'inaintea instanței de fond era a se sci dacă principele Gr. M. Sturdza putea să remită arendașilor sêi sus arătata sumă, întru cât recurentul Iacob Kapeluș făcuse poprire pe întréga garanție încă de la 1894, adică înaintea actului de transacțiune din 23 Octombrie 1895;

Considerând că poprirea făcută în mânilor unei terțe persoane de către un creditor pe sumele datorite debitorului sêu, conform art. 455 și următorii din procedura civilă, nu 'și întinde efectele sale de cât la sumele poprite;

Considerând, că în specie, se constată că recurentul Iacob Kapeluș n'a poprit în mânilor principelui Grigore M. Sturdza de cât suma de 20.000 lei ce arendașii acestuia îi depusese ca garanție pentru a asigura regulata plată a câștiurilor și exacta îndeplinire a condițiunilor din contractul de arendare;

Considerând că pe cât timp de o parte curtea constată că principele Gr. M. Sturdza a oprit această garanție pentru plata câștiurilor întârziate și dênsul era îndrept să facă acesta în virtutea privilegiului acordat proprietarului asupra averii mobile a arendașului, ceea ce nici nu a fost contestat; iar pe cât timp curtea constată de altă parte că suma de 7.770 lei, reclamată de recurent, provenea dintr'o avere a debitorului acestuia în privința căruia dênsul nu luase nici o măsură asigurătoare și nu făcuse nici o poprire, apoi cu drept cuvânt curtea a respins pretențiunile reclamantului, căci de ar fi decis într'alt-fel, ori ar fi nesocotit drepturile de preferință ale proprietaru-

lui, ori ar fi întins efectele poprirei peste sumele poprite și care singure formați obiectul poprirei ;

Că ast-fel fiind, curtea n'a comis nici un exces de putere și n'a violat nici un text de lege ;

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 585

REA CREDINȚĂ. — Dacă reua credință se presupune. — Dacă trebuie dovedită. (Art. 1.169 din codul civil).

Reua credință a părților litigante nu se presumă, ci trebuie să fie dovedită în fie-care afacere.

No. 353. — Respingerea recursului făcut de ministerul financelor contra sentinței tribunalului Covurluii cu No. 92 din 1892, cu Alexandrina I. I. Berceanu și alții.

10 Octombre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu, și

Pe d. Carp, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Berceanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere și violarea art. 1.169 din codul civil. Din inventariul averii defunctului A. Panaitescu se constată că averea rămasă de la densus și asupra căruia au fost puși în posesiune inițiali, succesorii săi, este superioară valorii declarate înaintea consiliului de Brăila. Afirmațiunea succesorilor că în inventar sunt trecute valori cari nu se pot realiza, sau că parte din debitorii sunt insolvabili, trebuia să fie dovedite conform dreptului comun. Ori tribunalul Covurluii, luând ca dovadă a acelei afirmațiuni faptul că

»unul din succesorii intimați, dupe ce a obținut eșirea din indivisiune
 »asupra întregii averi lăsată de la Alecu Panaitescu, a chemat în
 »judecată pe văduva acestuia ca să 'i libereze partea sa din succe-
 »siune pe care o evaluează la aceeași sumă la care o evaluase înaintea
 »casierului, nu constituie dovadă suficientă că acesta era valoarea reală
 »a averii lăstate, iar nu cea arătată în inventar, pentru că și înaintea
 »justiției ca și înaintea casierului nu se face de cât o simplă alegațiune,
 »Tribunalul, luând această alegațiune drept dovadă că acesta este va-
 »lorea reală a averii cuprinsă în inventariul defunctului Al. Panai-
 »tescu, avere asupra căreia moștenitorii săi au fost puși în posesiune.
 »a comis un exces de putere și a violat art. 1.169 din codul civil».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Statul, făcând contestațiune în privința evaluării averii mobile rămasă de la defunctul Alecu Panaitescu, a pretins că moștenitorii acestuia, intimați de ađi, cu ocaziunea facerii inventarului, au declarat ca fără valoare două bunuri turcești și alte efecte, și că au exagerat cheltuielile de înmormântare făcute de dênșii numai spre a frustra fiscul de taxele datorite;

Că sentința atacată, întemeindu-se pe hotărîrea definitivă pronunțată asupra partagiului succesiunii între Ștefana Panaitescu, muma, cu nepoții defunctului, constată în fapt că partea de moștenire a nepoților în concurență cu muma defunctului, se urcă la suma de 362.076 lei;

Având în vedere că pentru această sumă dênșii au plătit taxele convenite, conform art. 48 din legea timbrului și înregistrării;

Considerând că réua credință a părților litigante nu se presună, ci trebuie să fie dovedită în fie-care afacere; că de și sus đisa evaluare rezultă dintr'o sentință în care Statul nu figurase ca parte și care nu putea fi invocată ca lucru judecat față cu Statul, totuși ea putea servi ca un titlu contra căreia proba contrarie era admisă și în specie, Statul, care pretindea că această evaluațiune ar fi greșită, nu a adus din parte'i nici o dovadă spre a stabili veracitatea alegațiunii sale;

Că tribunalul, respingând această alegațiune ca nedovedită cu nimic, departe de a fi comis verî-un exces de putere, nu a făcut de cât o justă aplicațiune a art. 1.169 din codul civil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiua I.

No. 586

CASAȚIUNE. — Omisiune esențială. — Când există. — Imobilul rural. — Revendicare. — Revendicant străin. — Mijloc de apărare invocat de posesor și întemeiat pe calitatea de străin a revendicantului. — Nepronunțarea instanței judecătorești asupra acestui mijloc. (Art. 7, par. 5 din Constituțiune).

Comite o omisiune esențială instanța judecătorească care nu se pronunță asupra unui mijloc de apărare ce era de natură a schimba cu totul soluțiunea procesului.

Ast-fel când, într'o acțiune de revendicarea unui imobil rural, posesorul invocă ca mijloc de apărare că revendicantul este străin și ca atare nu poate dobândi imobile rurale în România și instanța judecătorească nu se pronunță asupra acestui mijloc de apărare, prin acesta comite o omisiune esențială, și, deci, hotărîrea sa este casabilă.

No. 356. — Casarea deciziei curței de apel din București, secția III, cu No. 250 din 1896, dupe recursul făcut de Ioana I. Vasilescu și Ion Vasilescu, în proces cu Jujea Anton Covaci.

11 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari;

Pe d. G. Stănescu-Jiu, avocatul părții recurente, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. R. Dragomirescu, avocatul părții intimat, în combateri;
Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Omisiune esențială. La curte am invocat că d-na Jujea Covaci este străină, și, conform art. 7 din Constituție, d-sa nu poate dobândi imobile rurale în România, și, prin urmare, nici n'are exercițiul dreptului de a revendica proprietatea rurală.

„Curtea, dupe ce ne admite martorii propuși de noi pentru a dovedi că d-na Covaci e străină, omite a se pronunța asupra mijlocului nostru de apărare. Omisiunea este esențială, căci dispozițiile art. 7, § 5 din Constituție, ast-fel cum e modificat la 13 Octombrie 1879,

»sunt de ordine publică și isbesce de nulitate ori-ce act contrariu
»acelei legi«.

Având în vedere sentința tribunalului adoptată în totul de curte,
din care rezultă că obiectul dedus în judecata instanței de fond constă
în cererea intimatelor Jujea Anton Covaci de a fi obligați recurenții
să 'i delase în posesiunea și proprietatea sa 11 pogone loc de pe moșia
Statului Metelea-Șcutelnici, cu care numita a fost împroprietărită
conform legii din 1882 ;

Având în vedere că din posesiunea acestui loc numita fusese scosă
de comisiunea comunală instituită conform legii pentru constatarea
și perceperea, veniturilor Statului și că comisiunea 'i cedase lui Du-
mitrache Nancu, autorul recurenților de astăzi, care 'i și stăpânesc ;

Având în vedere că înaintea curții de apel recurenții, pentru a
combate această cerere, au invocat ca mijloc de apărare că intimata
Covaci este de naționalitate străină, și, ca atare, conform art. 7, § 5,
din Constituțiunea de la 1879, nu poate dobândi imobile rurale în
România, și, prin urmare, n'are nici calitatea de a face o acțiune tin-
dând la recunoșterea unui asemenea drept ;

Considerând că curtea de apel, prin considerantele deciziunii sale
a omis a se pronunța asupra acestui mijloc de apărare care era de
natură a schimba cu totul soluțiunea procesului ;

Că, dar, omisiunea fiind esențială, mijlocul de casare este inte-
meiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 587

MARTORI. — Stare de smintelă obicinuită. — Dacă se poate do-
vedi cu martori. (Art. 499 din codul civil).

*Starea obicinuită de smintelă a unei persoane nu poate fi dovedită
prin martori dacă nu se constată că acea persoană fusese inter-
disă sau cel puțin că se ceruse interdicțiunea ei, și când nici
din actele făcute de acea persoană nu reiese că ar fi fost privată
de facultățile sale mintale.*

No. 457. — Respingerea recursului făcut de Barbu Ionescu, contra deciziei curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 216 din 1894 cu Dr. I. Atanasescu.

13 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gh. Petrescu ;

Pe d. Em. M. Porumbaru, asupra motivelor de casare ;

Pe d. M. Sipsom, în combateri, și

Pe d. procuror general Gh. Filitti, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

• Greșită aplicare a art. 449 din codul civil. În specie, noi am invocat o incapacitate basată pe starea mintală anormală în momentul facerii actului, iar nu permanentă. Așa fiind nu mai putea fi vorba de aplicarea art. 449 și de opunerea finei de neprimire trasă din faptul că în viață fiind de cujus, nu se ceruse interdicția sa ».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, care, în ce privește proba de smintelă a minții repausatei Ana I. F. Popescu, dedusă de recurenți din actul medical de autopsie, stabilește în fapt că starea de alcoolism cronic și de epilepsie a decedatei, constatate prin acel act medical, nu echivalază cu o adevărată stare de smintelă în care desordinea și turburarea facultăților intelectuale să fi fost atât de mari, în cât prin ea însăși această stare să fi exclus existența unui consimțământ relativ liber și conscient al sus numitei, și că la încheierea actelor de arendare a căror anulare se cere astăzi de tutore, această constatare reese pentru instanța de fond din însuși actul medical exhibit de recurent ;

Considerând că în ce privește proba testimonială cerută de tutore pentru a dovedi starea de smintire a defunctei, curtea de apel nu o admite în urma constatărilor făcute de medic și stabilește iarăși în fapt că această probă a fost cerută spre a se dovedi o incapacitate permanentă de smintire, iar nu o stare trecătoare de aberațiune a defunctei în momentul și cu ocasiunea încheierii acestui contract de arendă cu Dr. Atanasescu ; că această dovadă a stărei obicnuite de smintelă nu putea fi nici dovedită prin martori, conform art. 449

din codul civil, intru cât interdicțiunea defunctei Ana J. F. Popescu nu fusese pronunțată și nici măcar cerută în tot timpul vieții sale ; că nici din copriinderea acestor contracte, curtea nu vede că repausata ar fi fost privată de facultățile sale mintale ; că așa fiind, mijlocul invocat urmază a fi respins ca nefondat și inexact în fapt.

Pentru aceste motive și de acord cu d. procuror general :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 588

MĂRTURISIRE JUDICIARĂ. — Probă. — Dacă mărturisirea judiciară face probă contra celui ce a mărturisit. (Art. 1.170 și 1.206 din codul civil).

Mărturisirea judiciară face deplină dovadă contra celui ce a mărturisit.

No. 359. — Respingerea recursului făcut de N. Marcu contra deciziei curței de apel din Galați, secția I, No. 251 din 1897, cu D. Marcu.

13 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. Gh. Panu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Flondor, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare, renunțându-se la cel de al doilea :

» Exces de putere. Am cerut curței ca să ne recunoască, prin o hotărâre judecătorească, drepturile prevădute în actul de la 16 Noembrie 1891. Partea adversă a obiectat că acele drepturi sunt gerate de datorii și a cerut să dovedească cu martori existența acelor datorii. » Curtea, fără a motiva, ne condamnă la plata de datorii, de și nu dovedise existența acelor datorii, ci propusese să facă cea dovadă ».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că

intimatul de ađi, Dumitru Marcu, făcând apel, a cerut ca fratele său Nicolae Marcu să contribue la datoriile asociațiunei ce are cu densusul, invocând proba testimonială spre a dovedi cuantumul lor; că N. Marcu, recurentul în casațiune, a recunoscut în instanță obligațiunea sa de a participa la plata acelor datorii, conform actului de asociațiune încheiat cu fratele său la 16 Noembrie 1891, mărghinindu-se a obiecta în ce privesce numai cuantumul lor, că el nu pôte fi determinat și lichidat, de cât în urma introducerii unei acțiuni deosebită în partagiū ;

Considerând că întru cât recurentul a recunoscut în instanță obligațiunea ce luase de a contribui la plata datoriilor asociațiunei, curtea de apel cu drept cuvânt a obligat pe Nicolae Marcu, asociatul apelantului, să participe la plata datoriilor proporțional cu partea sa de asociat, conform actului de la 16 Noembrie 1891; că mărturisirea juciară făcând deplină dovadă contra celui ce a mărturisit, instanța de fond departe de a fi comis vre-un exces de putere, nu a făcut de cât o justă aplicațiune a dispozițiunilor art. 1.170 și 1.206 din codul civil, admițând în principii cererea lui Dumitru Marcu și condamnând pe recurent a contribui la plata datoriilor asociațiunei, datorii ce se vor constata și lichida pe calea unei acțiuni principale, ast-fel dupe cum ceruse însuși recurentul d'inaintea instanței de fond.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 589

STRĂIN. — Succesiune. — Imobile rurale. — Dreptul străinului la valôrea în bani a imobilelor rurale moștenite de el. (Art. 7, paragraf 5 din Constituțiune).

Articolul 7 din Constituțiune neridicând străinilor dreptul de moștenire în România, este învederat că această calitate dênșii trebuie să o aibă, în principii, cu toate efectele ce legea civilă recunoșce unui moștenitor, și cu aceea de a fi investit prin simplul fapt al morței persoanei căreia îi succede cu dreptul de proprietar al averei mobile și imobile cădute în moștenirea sa.

Ast-fel, de și dupe paragraful 5 al art. 7 din Constituțiune, străinii nu pot dobândi imobile rurale în România, însă străinul moștenitor poate reclama valoarea imobililor rurale ce moștenesce, de ôre-ce asupra lor legea civilă îi dă, în calitatea sa de moștenitor, un drept de proprietate, și acest drept nici o altă lege nu 'l atribue altei persoane.

No. 364. — Respins, în ce privește primul motiv, recursul făcut de N. N. Luscan contra decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 28 din 1897, dată în proces cu Eleonora A. Anagnastopol și Zinca Luscan.

15 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consiliar N. Predescu;

Pe d. avocat B. M. Missir, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat M. Antonescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Greșită interpretare și violare a art. 7, § 5 din Constituțiune, de »ôre-ce curtea a recunoscut d-nei Anagnastopol, străină prin căsă- »torie, un drept și asupra proprietăței rurale rămasă de la repausa- »tul N. Luscan, ordonând ca eșirea din indivisiune să se facă și asu- »pra acestei averi rurale«.

Considerând că art. 7 din Constituțiune, neridicând străinilor dreptul de moștenire în România, este învederat că această calitate densiș trebuie să o aibă, în principiu, cu toate efectele ce legea civilă recunoște unui moștenitor, și cu aceea d'a fi investit, prin simplul fapt al morței persoanei căreia 'l succede cu dreptul de proprietar al averei mobile și imobile cădute în moștenirea sa ;

Că dacă § 5 de sub-citatul art. 7 nu recunoște străinilor dreptul de a dobândi imobile rurale în România, de aci însă nu se poate deduce că legiuitorul a voit a admite pentru transmiterea acestor bunuri o altă ordine de succesiune, de cât acea prevădută de codicele civil, nici a deroga la următorul principiu ce rezultă din legea civilă, că adică, în regularea ordinii transmiterei succesiunii, nu se ține sémă de natura bunurilor ; că o asemenea modificare și derogare la regulile sta-

bilite de dreptul civil nu se pot presupune că trebuie să rezulte dintr'un text expres de lege, text însă ce nu există;

Considerând că ast-fel fiind, singurul înțeles ce se poate da acestui articol 7, înțeles care să fie în concordanță cu dispozițiunile legii civile în materie de moștenire, nu este altul de cât acela că legiuitorul a voit, în cas când în moștenirea deferită unui străin se află și imobile rurale, să ridice acestui moștenitor dreptul de a poseda asemenea imobile în natură, însă nu a putut înțelege a nu 'l recunoște dreptul la valoarea acestor imobile, de orice asupra lor legea îi dă, în calitatea sa de moștenitor, un drept de proprietate și acest drept, dupe cum s'a ținut, nici o altă dispozițiune de lege nu 'l atribuie unei alte persoane;

Considerând că, în specie, curtea de fond, reformând sentința tribunalului Buzău și recunoscând că Elena A. Anagnostopol, devenită străină prin căsătoria sa cu Aristide Anagnostopol, e în drept a exercita acțiunea sa în partagiu asupra întregii averi rămasă de la defunctul ei părinte legitim N. Luscan, cu restricțiunea că partea ei din imobile rurale să 'și o ia în bani, iar nu să fie trecută fratelui ei recurentul Nicolae N. Luscan, departe de a fi dat o greșită interpretare și de a fi violat art. 7, § 5 din Constituțiune, a dat unica interpretare ce se poate da acestui text de lege.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 590

PEREMPTIUNE. — Opozițiune. — Dacă în materie de perempțiune există dreptul de opozițiune. (Art. 257, 258 și 329 din procedura civilă).

Hotărârile date asupra perimării sunt supuse căilor de retrac-tare prevădute de dreptul comun, ca și toate cele-alte hotărâri; prin urmare, în această materie, există dreptul de opozițiune pentru părțile interesate.

No. 15. — Casarea decisiunii curței de apel din Iași, secția I, cu No. 5 din 1897, dupe recursul făcut de Șae Rosen, în proces cu firma Ionas Löbel și Comp.

16 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe d. avocat Toma Stelian, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat B. Sculy-Logothetides, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. » Exces de putere și violarea art. 154 din procedura civilă precum și a principiului de drept, că toate încheierile și hotărârile instanțelor judecătorești pronunțate în lipsa părților, pot fi atacate pe calea opozițiunii.

» În materie de preempțiune este adevărat că legiuitorul nostru n'a admis nici sistemul generos dupe care preempțiunea se pronunță de judecătorii, din oficiu, nici pe cel frances, dupe care preempțiunea se pronunță de judecător, în urma chemării în acest scop a părților, ci un sistem mixt în sensul că preempțiunea se pronunță de judecător dupe cererea părții interesate și fără chemarea părților.

» De aici nu urmează însă că nu există drept de opoziție contra încheierilor sau hotărârilor pronunțate în această materie ; opozițiunea este o facultate de drept comun acordată părții care nu a fost ascultată în apărările sale, și, deci, admisibilitatea ei se acordă în toate cazurile în care legea nu o refuză prin un text formal ; în specie, nici un text de lege nu opresce opoziția la încheierile sau hotărârile pronunțate în materie de preempțiune ».

II. » Curtea, prin decisiunea anterioară, No. . . , ordonând o expertisă și imputând firmei Ionas Löbel sarcina de a prezenta registrele pentru efectuarea lucrării ordonate în interesul descoperirii adevărului și având cunoscut că d. Silberman, reprezentantul firmei întârzie prezentarea registrelor, precum rezultă din somațiunea ce însăși curtea i-a adresat la . . . , n'a putut să admită perimarea, dupe cererea tocmai a părții căreia se incumbă sarcina de a face posibilă această lucrare și care înandins a întârziat.

» Prin acesta a violat spiritul legii, art. 257 din procedura civilă și principiul de echitate ».

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului, rezultă că recurentul Șae Rosen, făcând apel în contra sentinței tribunalului

Iași, secția II, cu No. 108 din 1895, acest apel a fost perimat de curtea de apel din Iași, secția I, prin încheierea sa cu No. 142 din 27 Ianuarie 1897, în urma cererii făcută de firma Ionas Löbel & Comp, intimată în recurs;

Că, în contra acestei încheieri, făcându-se opozițiune de către Șae Rosen, curtea din Iași, prin decisiunea supusă ați recursului, 'i-a respins opozițiunea ca neadmisibilă;

Având în vedere că, dupe art. 257 din procedura civilă, perempțiunea se pronunță, dupe cererea părții interesate, printr'o hotărîre dată fără citarea părților, și fără ca partea contra căreia se pronunță să fie cel puțin pusă în măsură de a cunoște existența unei asemenea cereri;

Considerând că de și următorul art. 258 recunoște că această hotărîre nu stinge dreptul părții da a intenta o nouă acțiune, însă efectul perempțiunii fiind, în virtutea aceluiași articol 258, stins, toate actele de procedură făcute până atunci, și dar și acțiunea intentată, rezultă că prescripțiunea 'și-a urmat cursul în tot timpul cât acțiunea a fost pendinte, și, prin urmare, dreptul de acțiune să fie iluzoriu în cazul când în acel interval de timp s'a împlinit termenul prescripțiunii dreptului din care ea derivă;

Considerând de asemenea că în cazul când judecata în apel este perimată, această perimare are, în virtutea art. 329 din proced. civilă, de efectat a da hotărîrei care s'a apelat puterea lucrului judecat;

Considerând dar că perimarea putend avea de efect stingerea dreptului chiar ce forma obiectul acțiunii, ar fi contrariu principiului de procedură dominant în materie de judecată, ca instanța, înaintea căreia fusese deduse judecata acestui drept, să 'l pôtă declara stins, și acesta într'un mod definitiv și irevocabil, fără ca partea să fi fost pusă în cauză;

Considerând, afară de acesta, că hotărîrea de perimare în modul cum ea a fost dată, nu pôte fi privită de instanța care a pronunțat'o ca avend pentru dênса autoritatea lucrului judecat, căci puterea lucrului judecat, prevădută de art. 1.201 din codicele civil, presupune o hotărîre dată asupra unui proces, adică pe cale contenciosă și hotărîrea de perimare fiind dată în urma cererii uneia din părți și fără ca ceea-altă parte să fie pusă în cauză, adică pe cale graciosă, ea n'a statuat asupra unui litigiu, de óre-ce nici există ver'l-un litigiu în

acastă privință, în momentul când ea a fost dată, și, dar, acea hotărîre neputînd fi opusă ca autoritate a lucrului judecat, urmîză că partea contra căreia s'a pronunțat este în drept a deduce în judecată temeinicia acestei primări;

Considerînd că o-dată stabilit că partea are acest drept, cestiunea ce rămîne de rezolvat este aceea d'a se sci înaintea căreia instanțe partea trebuie să introducă plîngerea sa;

Considerînd că din momentul ce este constant că acea hotărîre nu pôte fi opusă ca lucrul judecat și, dar, că n'are caracterul unei hotărîri definitive, urmîză că nu dă dreptul pe calea recursului în casațiune să pôtă obțiune anularea ei, căci recursul în casațiune nu este deschis de cât în contra hotărîrilor și actelor judecătorești definitive; că afară de acesta mijlocele ce s'ar invoca înaintea curței de casațiune pentru a se stabili că instanța ce a pronunțat primarea a violat legea, nefiind dedusă mai întîi în judecata acelei instanțe, ele nu pot fi invocate pentru prima oră în casațiune, căci această curte nu judecă o cauză de cât tot în aceiași termeni și cu aceleași elemente cu care fusese judecată de instanța de fond;

Considerînd acum că plîngerea ce partea ar aduce contra hotărîreii de primare constituind învederat un incident litigios, urmîză că instanța care a pronunțat primarea, să fie singură competentă a statua asupra a celei plîngerii, căci instanța cărei 'i era dedusă judecata acțiunii ce dînsa a declarat perimată, este singură chemată a statua asupra tuturilor incidentelor ce s'ar ivi în cursul acelei judecări;

Considerînd că, ast-fel fiind, când curtea de apel din Iași declară inadmisibilă opozițiunea ce recurentele de astăzi a făcut la acea hotărîre, a dat art. 256 din procedura civilă o întindere ce legea n'a voit să 'i dea, aceea adică de a recunoște unei hotărîri, dată pe cale grațiosă, puterea lucrului judecat și a ridica părții, contra căreia acea hotărîre a fost dată, calea de drept comun deschisă pentru a putea ajunge la reformarea unei hotărîri pronunțată în neînța sa și fără ca dînsa să fi fost pusă în putință de a se apăra.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secțiunii-unite.

AUTORITEA LUCRULUI JUDECAT. — Imprumut ipotecar. — Dobânzi. — Executarea actului ipotecar. — Cerere în judecată, separată pentru plata dobânzii. — Dacă astă cerere violază autoritatea lucrului judecat.
DOBÂNZI. — De când trebuiesc plătite dobânzile. (Art. 1.586 din codul civil).

- 1) *Creditorul ipotecar poate cere, prin acțiune separată, plata dobânzilor datorite dupe expirarea termenelor de plată a sumei împrumutată, de și actul de ipotecă s'a pus în executare, când se constată că în act nu sunt prevădute dobânzi convenționale și că actul de ipotecă nu s'a pus în executare de cât pentru capital, fără ca prin această acțiune separată să se violeze în ceva autoritatea lucrului judecat.*
- 2) *Dacă împrumutatul nu înapoiază, la timpul încuviințat, împrumutul său, el trebuie să plătească dobânzi din ziua în care se va fi cerut, prin judecată, plata acelui împrumut, nu din ziua cererii de plata dobânzilor, întru cât debitorul a fost pus în întârziere din ziua cererii de plată a capitalului.*

No. 365. — **Respingerea recursului făcut de Th. Cămărășescu contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, No. 184 din 1896, cu Panait M. Iacob.**

17 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari;

Pe d. Th. Cămărășescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. B. Păltineanu, în combateri ;

Deliberând :

Asupra motivului I :

«Curtea violază autoritatea lucrului judecat, când pe temeiul unor acte ale căror efect a fost suspendat prin hotărîrea tribunalului Olt, rămasă definitivă, face să fiu condamnat la plata de procente».

Considerând că dupe cum constată decisiunea atacată, tribunalul Olt a suspendat urmărirea averii ipotecată de recurent intimatului Panait M. Iacob până la facerea unui partagiū între coproprietari ;

că prin această, însă, nu se poate înțelege, după cum a susținut recurentul în instanță, că s'ar fi suspendat ori-ce alte urmări ale titlurilor sale de împrumut; că așa fiind, creditorul ipotecar a fost îndreptățit să facă acțiune pentru plata procentelor neprevăzute de la scadență în sus și celelalte acte, și, judecând astfel, curtea din Craiova nu a violat în nimic autoritatea lucrului judecat; că, deci, motivul invocat urmărește să fie respins, nefiind întemeiat.

Asupra motivului II :

»Actele pe temeiul cărora am fost condamnat în specie acte ipotecare, fiind puse în executare, adversarul nu mai putea recurge la altă cale, mai violându-se și lucrul judecat».

Considerând că, după cum stabilește instanța de fond, actele de ipotecă ale intimatului Panait N. Jacov, neprevădând dobânzi convenționale și din comandamentele adresate debitorului constatându-se că sus arătatele acte nu s'au pus în executare decât pentru capital, cu drept cuvânt instanța de fond a hotărât că P. N. Jacov, creditor ipotecar, a putut, prin acțiune separată, să ceară, cum a și făcut, plata dobânzilor datorite după expirarea termenelor de plată, fără ca prin această să se violeze în ceva autoritatea lucrului judecat.

Asupra motivului III :

»Curtea a violat legea, făcând să curgă interesele și fără cerere în judecată».

Considerând că după art. 1.586 din codul civil, dacă împrumutul nu înapoiază la timpul înscuvințat împrumutul său, el trebuie să plătească dobânzi din ziua în care se va fi cerut prin judecată plata acelui împrumut; că în specie recurentul fiind obligat a plăti capitalul împrumutat, în baza unor acte deja investite cu formulă executorie, debitorul a fost pus în întârziere din ziua cererii de plată, și, deci, el urma a plăti și dobânda legală până la achitare, conform art. 1.586 citat; că așa fiind și acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

TESTAMENT. — Revocarea lui. — Testament posterior nul.
(Art. 920 din codul civil).

TESTAMENT. — Testament conjunctiv. — Dacă era proibit sub codul Calimach. — Cum vine legatarul la moștenirea fie-cărui testator. (Art 857 din codul civil, art. 735 și 908 din codul Calimach).

- 1) *Testamentele se pot revoca prin acte autentice cari să conțină o clausă expresă în acest sens sau prin alte testamente posteriore valabile, căci testamentul posterior autentic, care se anulează pentru vîșii de formă nu pôte fi considerat ca act revocatoriu al unui testament anterior ;*
- 2) *Proibițiunea testamentului conjunctiv prevădută de art. 857 din codul civil, nu era prevădută de codul Calimach, numai moștenirile și legatele cu nădejde de resplătire erau prohibite de codul Calimach.*
- Ast-fel, dupe codul Calimach, era perfect valabilă dispozițiunea testamentară prin cari doi testatori legaū averea lor la una și aceeași persónă cu restricțiunea folosinței acestei averi în favoarea testatorului supravieșuitor.*
- 3) *Când două persóne institue, prin unul și același testament, — lucru permis sub codul Calimach, — pe unul și același legatar, cu restricțiunea folosinței averei testată, în favoarea testatorului supravieșuitor, legatarul vine la succesiunea acestor două testatori în virtutea testamentului fie-cărui, și nu se pôte susține că vine la moștenirea testatorului decedat în urmă în virtutea testamentului testatorului decedat mai întevu.*

No. 366. — Respingerea recursului făcut de Dr. G. Bălăceanu și alții contra decisei curței de apel din Iași, secția II, No. 167, cu Aristița Timuș.

17 Octombree 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. Sculi-Logothetides, asupra motivului de casare, și

Pe d. T. Stelian, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Nemotivare. Un testament anterior pôte fi revocat printr'un act »care nu conține dispozițiunf testamentare«.

Având în vedere deciziunea supusă resursului, din care rezultă că recurenții, în calitate de moștenitori ai defunctului Vasile Timuș, au cerut de la soția acestuia intimata Aristița Timuș, întreaga avere ce deșna posedă cu titlu de legatară universală a sofului ei, în virtutea unui testament din 1882, invocând în sprijinirea cererelor lor, atât testamentul ulterior al defunctului din 1885, cât și petițiunea sus numitului prin care a cerut autentificarea lui;

Că, dupe cum stabilește deciziunea atacată, de și V. Timuș, în vederea micșorării patrimoniului său, a alcătuit la 1885 un alt testament autentic, prin care revoca pe cel anterior, însă acest al doilea testament a fost declarat nul prin hotărâre judecătorească, de ôre-ce nu conținea mențiunea că testamentul s'a citit din cuvânt în cuvânt, în auzul părții; că așa fiind, instanța de fond a conchis la respingerea cererilor recurenților de ađi, constatând că testamentul din 1885, nul ca atare, nu putea valora nici ca act revocator; că, în tot cazul, prin acel testament, Vasile Timuș instituind iarăși pe soția sa legatară universală, nici bănuială nu pôte fi în specie că testatorul ar fi voit să revôce instituțiunea de erede la care s'a oprit prin testamentul său din 1882;

Considerând că, dupe cum reiese din art. 920 din codul civil, un estament nu pôte fi revocat, în tot său în parte, de cât ori printr'un act legalizat de tribunalul competent, care act va coprinde mutarea voinței testatorului, ori printr'un alt testament posterior; că nici testamentul din 1884, nici suplica prin care s'a cerut autentificarea lui, neconținând dispozițiuni de bunuri cu efect legal, căci succesiunea s'ar fi deschis ab-intestat, dacă nu există testamentul valabil din 1882, cu drept cuvânt instanța de apel a respins pretențiunile recurenților a se considera ca revocat testamentul anterior, și, judecând ast-fel, deciziunea sa cată a fi menținută, fiind conformă cu legea și suficient motivată.

Asupra motivului II :

»Dispozițiunile mutuale prin unul și același testament sunt prohibite de art. 735 și 908 din codul Calimah«.

Considerând că proibițiunea testamentului conjunctiv, conținută în art. 857 din codicele civil, nu era prevădută în legiuire dupe care urma a se judeca validitatea acestui testament;

Că dacă § 735 din codul Calimah declară fără tărie moștenirea

ce se rânduiesce cu nădejde de răsplătire, iar § 908 repeta aceeași proibițiune în privința legatelor, de aci nu pôte să resulte implicit, abolirea testamentelor conjunctive;

Că, în specie, nefiind cestiune de o instituțiune cu nădejde de răsplătă, dupe cum stabilește în fapt curtea de apel, căci frații Nicolae și Costache Timuș, ajunși în vârstă, dupe ce au fost nedespărțiți în viața lor, decid, prin unul și același testament, să lase fie-care averea sa nepotului lor de soră, Vasile Timuș, căruia de mic îi au dat dreptul a le purta numele, socotindu'l ca și un fiu al lor, cu restricțiunea folosinței acestei averi în favoarea fratelui supraviețuitor; că această mutuală instituțiune, neputând în nimic să fie asimilată unei dispozițiuni captatorii, era, prin urmare, perfect valabilă dupe codul Calimah, și, hotărind ast-fel, curtea de apel nu a violat § 735 și 908 al acelei legiuiri; că, deci, mijlocul invocat urmază a fi respins.

Asupra motivului III :

„Testamentul fraților Timuș trebuia să fie declarat nul, de ôre-ce testatorul precedat dispune de averea supraviețuitorului său“.

Considerând că din dispozițiunile testamentului atacat, resultă că Vasile Timuș era instituit ca legatar universal de frații Nicolae și Costache Timuș, unchiil acestuia, de fie-care pentru partea ce aveau în acea avere comună, acesta însă cu reserva în favoarea fratelui supraviețuitor a folosinței părței ce fratele decedat avea în această avere; că, prin urmare, el era chemat la succesiunea unchiului precedat nu în virtutea testamentului unchiului supraviețuitor, ci chiar în virtutea testamentului aceluia, și deci și acest motiv este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 593

MĂRTURISIRI JUDICIARE. — *Mărturisire complexă.* — **Indivisibilitate.** (Art. 1.206 din codul civil).

Principiul indivisibilităței mărturisirei nu suferă ca să se ia din faptele mărturisite ca constant numai faptul principal.

Ast-fel, mărturisirea defendorului că: »am datorat dar am plătit» trebuie luată în întregul ei.

No. 367.—Respingerea recursului făcut de Gr. B. Athanasiu contra sentinței tribunalului Brăila, No. 669 din 1896, cu Sandu D. Amăreanu și alții.

17 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi;

Pe d. Borș, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Urlățeanu, în combateri;

Deliberând :

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 1.206 din codul civil. Am întrebat la prima instanță »pe adversari dacă recunosc înscrisul ce 'l exhibam, și răspunsul lor »a fost: Il recunoscem, însă suma conținută în act eă, Dobrița Amăreanu, am plătit'o reclamantului în trei rate.

»Acéstă mărturisire s'a considerat de judele de ocol ca divisibilă »și fiind de reclamant dovedită partea întâiă, iar de părți nefiind »dovedită partea a doua, se admite reclamațiunea. Tribunalul, însă, »a considerat ziua mărturisirii ca nedivisibilă, și respinge prin opoziție cererea noastră.

»Este de necontestat principiul indivisibilităței la mărturisirile »simple, dar ore tot așa să fie regula generală și la mărturisirile »complexe? Noi nu credem acésta. Dacă între diferitele părți ale »declarațiunei există o legătură intimă și o conexitate naturală, adică »dacă acele părți forméză un tot continuu unic și complet, se va »aplica regula indivisibilităței; însă, dacă faptele sunt cu totul dis- »tincte și independente una de alta, adică fără nici o legătură juri- »dică între dênsele, se va aplica regula divisibilităței. Acéstă din »urmă regulă urma să se aplice casului nostru în specie, ceea-ce ne »făcându-se s'a violat precitatul text de lege«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care resultă că Athanasiu a intentat acțiune contra intimațiilor, spre a fi obligați să îi plătescă suma de lei 650; iar în sprijinirea pretențiunei sale a adus, ca singură dovadă, mărturisirea complexă a sus numiților, cari,

recunoscând datoria, declară însă că a achitat-o în trei rate deosebite;

Considerând că o atare mărturisire, — am datorat, dar am plătit, — trebuie luată în întregul ei, conform art. 1.206 din codul civil, căci mărturisirea plății este conexă prin obiectul ei faptului principal al existenței datoriei; că această indivisibilitate având drept consecință apărarea intimaților de plata sumei susmise, în lipsă de ori-ce alte probe, instanța de fond cu drept cuvânt a respins acțiunea recurentului, și judecând ast-fel, nu a violat, ci din contră a dat o bună și exactă aplicațiune art. 1.206 din codul civil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 594

ACTE DE STARE CIVILĂ. — Cum se pot dovedi. — Când se pot dovedi prin înscrisuri sau prin martori. — În acest caz ce trebuie dovedit în prealabil. (Art. 32, 33 și 292 din codul civil).

APEL. — Cerere nouă. — Acțiune în revendicare. — Cererea defendorului de a i se da despăgubiri pentru îmbunătățirile aduse imobilului revendicat. — Dacă este o cerere nouă sau mijloc de apărare. (Art. 327 din procedura civilă).

1) *Actele stărei civile nu se pot stabili sub actualul cod civil prin alte dovezi scrise de cât registrele de stare civilă, și prin martori, de cât când nu ar fi existat registre de stare civilă pe timpul când s'a petrecut faptul civil alegeat, sau când acele registre se vor fi perdut.*

În ori-ce caz însă, cel ce voește a usa de proba cu martori sau de proba cu alte înscrisuri de cât registrele de stare civilă, trebuie să dovedească prealabil neșinerea sau perderea registrelor de stare civilă.

2) *Cererea prin care defendorul într'o acțiune în revendicare cere despăgubiri pentru îmbunătățirile și construcțiunile făcute pe imobilul revendicat, nu este o cerere nouă, ci un mijloc de apărare, și, deci, poate fi făcută pentru prima dată în apel.*

No. 370. — **Casarea** deciziei curței de apel din București, secția I, No. 180 din 1896, dupe recursul făcut de Caterina Kerestaș și alții en Tinca Gheorghe și alții.

20 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de 'd. consilier Gr. Buiuciu ;

Pe d. G. Meitani, asupra motivelor de casare, și

Pe d. G. Anghelescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Eronată interpretare a art. 292 din codul civil » .

Având în vedere că din decizia supusă recursului rezultă că Const. Zlate și Ecaterina Georgescu, — cu autorizația soțului său C. Georgescu, — în calitate de fiu legitim al lui Zlate sin Grigore Dogaru, au acționat pe soțul Ecaterina și Ferentz Kerestaș, să delase în posesia și proprietatea lor imobilul din strada Traian No. 78, care a fost al tatălui lor, și pe care Zamfira Zlate, mama intimaților, fără drept, 'l-a vindut recurenților, în timpul minorității lor ;

Considerând că soții Kerestaș, în apărarea lor, au opus lipsa calității de fiu legitim al lui Zlate sin Grigore Dogaru, contestând existența căsătoriei acestuia cu mama lor Zamfira, iar intimații au invocat proba testimonială, pentru a dovedi existența acestei căsătorii, de orice nu prezintă actul de stare civilă care să o constate ;

Considerând că, dupe art. 32 din codul civil, starea civilă a persoanelor se dovedește cu extracte din registrele oficiului stărei civile respectiv ;

Că art. 33 din același cod face excepțiune la această regulă numai în cazul când nu se vor fi ținut registre pe timpul când s'a petrecut faptul civil alegat sau când acele registre se vor fi pierdut, admitând pentru aceste cazuri și proba înscrisă și proba prin martori ;

Considerând, dar, că partea care voește a usa de una sau alta din aceste probe, urmăzează, conform art. 33 citat, să dovedească prealabil neșinerea sau pierderea registrelor de stare civilă, în care trebuia a fi trecut actul care constată faptul și numai dupe facerea unei asemenea probe căsătoriile, născerile și încetările din viață se pot dovedi cu alt-fel de probe ;

Având în vedere că reclamantul, intimații de ați, s'au mărginit a prezenta curței actele lor de născere, cerând a face proba despre căsătoria părinților lor prin martori ;

Că curtea, întemeiându-se pe dispozițiile art. 292 din codul civil, și fără a ține seamă că se contestă existența căsătoriei, a admis de-a dreptul proba testimonială pentru dovedirea ei ;

Considerând că, dacă s'ar admite o astfel de probă fără să se vedescă în prealabil imposibilitatea de a se prezenta extracte de pe actele de stare civilă, ar fi să se înlăture cu totul regulile și sistemul de probe întocmit de legiuitor în materie de acte de stare civilă, ceea ce nu se poate admite ;

Considerând că, procedând astfel, curtea a dat o greșită interpretare art. 292 din codul civil, violând și regulile de probațiune în materie de stare civilă, și, prin urmare, acest mijloc de casare este întemeiat.

Asupra mijlocului V :

„Curtea a violat art. 327 din procedura civilă neadmițându-ne dreptul de retențiune.“

Având în vedere că, din încheierea cu No. 957 de la 11 Aprilie 1897, pronunțată în mod contradictoriu și în ședință publică, rezultă că soțul Kerestaj a cerut a li se admite proba testimonială pentru a stabili îmbunătățirile și construcțiunile ce au făcut la imobilul în litigiu ;

Că curtea de apel, considerând această cerere ca o cerere nouă, care nu a fost propusă la prima instanță, o respinge ca neputând fi făcută pentru prima dată în apel ;

Considerând că art. 327 din procedura civilă prevede două excepțiuni la regula generală, după care nimini nu poate fi lipsit de beneficiul a două instanțe, și anume : că se pot face în apel, întâi, cereri de compensațiune, și, al doilea, cereri care servesc ca mijloc de apărare la acțiunea principală ; că prin această din urmă specie de cereri legiuitorul a înțeles cererile reconvenționale, care, stând în legătură cu acțiunea principală, au de obiect de e o nimici sau de a 'i micșora efectele ;

Considerând că, în specie, soțul Kerestaș pretindea că imobilul revendicat este dreptă lui proprietate; însă, pentru cazul când justiția ar decide că el trebuie să fie restituit reclamantilor, dânsul a cerut să fie despăgubiți de îmbunătățirile și construcțiile făcute la acel imobil ;

Că, dar, era vorba de o cerere care, de și nu avea de scop de a

respinge acțiunea reclamanților C. Zlate și Ecaterina Georgescu în totul, dar totuși tindea să micșoreze pentru recurenții soții Keretaș efectele acelei acțiuni și să 'i impuțineze pierderea la care erau expuși, și, dar, cererea lor era în strinsă legătură cu cererea principală; că, intrunind aceste condițiuni, ea nu putea fi privită ca o cerere nouă, ci ca un mijloc de apărare la acțiunea principală, care intră în previsionsunile excepționale ale art. 327 citat, și putea fi propusă pentru prima oră în apel ;

Considerând că, ast-fel fiind, și întru cât curtea de apel a respins cererea recurenților soții Keretaș ca o cerere nouă făcută pentru prima oră înaintea sa, curtea a interpretat greșit și a violat art. 327 din procedura civilă ;

Considerând că împrejurarea că recurenții ar fi renunțat la această cerere și că 'și-ar fi rezervat dreptul de a face o nouă cerere pe cale principală nu pôte fi considerată ca o renunțare la cererea făcută, întru cât curtea, prin decisiunea luată anterior la 11 Aprilie 1897, sub No. 957, respinsese ca inadmisibilă cererea soților Keretaș, și, așa fiind, rezerva nu a fost făcută de cât în vederea acelei decisiuni ;

Că, așa fiind, și acest mijloc de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 598

ACTE ORIGINALE. — Copii de pe ele. — Când fac probă în justiție. — Cine trebuie să dovedească că partea ce se servă cu copie posedă originalul. (Art. 28 și 29, partea III, cap. II, codul Caragea, și art. 1.188 din codul civil).

TESTAMENTE. — Succesiune. — Viții de formă. — Executarea lui voluntară de moștenitor. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 1.167 din codul civil).

1) *Atât dupe legiuirea Caragea, cât și dupe cōdul civil actual, copiile de pe originale, adeverite de judecătorie sau de către alți funcționari publici, fac probă în justiție ca și originalul, însă originalele acte trebuiesc înfățișate dacă sunt cerute și dacă se posed de partea ce presintă numai copia lor. In asemenea cas, cel*

ce cere aducerea originalului trebuie să dovedescă că partea care se servă cu copie posedă originalul ;

- 2) *Atât în codul Caragea, cât și în legiuirea actuală, executarea voluntară de către moștenitor a unui testament nul pentru vîșii de formă ridică moștenitorului dreptul de a mai invoca, dupe executare, nulitatea de care dînsul a avut cunoștință, și, în asemenea cas, aprecierea împrejurărilor ce stabilesc că moștenitorul a avut cunoștință de vîșiele testamentului și că dînsul voluntar a executat acel testament este o cestiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului.*

No. 372. — **Respingerea recursului** făcut de Al. Alexandrescu contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția I, No. 243, cu Maria N. Alexandrescu-Pleșoianu.

20 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier N. Predescu ;

Pe d-nii Catargi și M. Schina, asupra motivelor de casare ;

Pe d. M. Antonescu, în combateri, și

Pe d. procuror-general, în conclusiuni.

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Violarea art. 28 și 29, partea III, capitolul II, din codul Caragea, și art. 1.188, alin. IV, din codul civil, de ôre-ce copia de pe testament ce se prezintă nu pôte avea nici o valóre, partea fiind tot-d'»a-una datóre să presinte originalul când i se cere«.

Considerând că atât dupe codul Caragea, cât și dupe legiuirea actuală, copiile de pe originalele adeverate de judecătorie sau de către alți funcționari publici, fac probă în justiție ca și originalul; că totuși originalele acte trebuie: a fi infățișate, dacă sunt cerute și să posed, de partea ce prezintă numai copia acelui act ;

Considerând că dupe cum constată curtea de fond, întemeindu-se pe certificatul cu No. 24.276 din 1895, a grefei tribunalului din Buzău, copia prezentată de intimați dupe testamentul defunctei Maria Pleșoianu, nescütóre de carte, a fost scósă chiar din condica tribunalului, unde se află trecut testamentul sus đisei, purtând originalele semnături ale judecătorului și grefierului ce au efectuat legalizarea ; că așa fiind, ea are tôte caracterile unei copii scóse de pe original;

Considerând, pe de altă parte, că de și recurentul a cerut prezentarea originalului, dânsul nu a dovedit însă cu nimic că actul în original s'a aflat veri o-dată în mâinile intimașilor ; că din contră, după cum stabilește iarăși în fapt instanța de fond, întemeindu-se pe certificatul sus arătat al grefei tribunalului Buzău, actul original s'a primit de la acel tribunal de I. Pleșcoianu, soțul testatoarei și legatarul usufructului; că faptele fiind ast-fel, copia prezentată de intimași urma să aibă aceeași tărie ca și originalul conform căruia a fost scosă, atât după vechia legiuire, cât și după codul actual, și, deci, motivul invocat este nefondat și neexact.

Asupra motivului II :

» Violarea art. 1.167 din codul civil, curtea, din redacțiunea actului de vânzare și din confirmarea testamentului, deduce cunoștința viciurilor de care era atins acel testament și că am avut intențiunea de a separa acele viciuri«.

Considerând că în codul Caragea, ca și în codul actual, executarea voluntară de către moștenitor a unui testament uul pentru vișii de formă, ridică moștenitorului dreptul de a mai invoca după executare nulitatea de care dânsul a avut cunoștință ;

Că, în speciă, instanța de fond constată în fapt că recurentul a avut asemenea cunoștință în ce privesc vișiiile testamentului, trecut în condica tribunalului Buzău, și că totuși dânsul a înțeles să respecte voința testatoarei, executând de bună voie testamentul ei ;

Considerând că aprecierea împrejurărilor ce stabilesc că recurentul Alexandrescu a avut cunoștință despre aceste vișii, și că dânsul voluntar a executat acest testament, constituesc o apreciere pură de fapt ce scapă de censura curței de casațiune ;

Pentru aceste motive și de acord cu d. procuror general :

Respinge motivul I și II, iar asupra motivului III, s'a renunțat în instanță.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 596

DAUNE INTERESE. — Ce coprind. — **Aprecierea suverană a instanțelor de fond.** — **Limita acestei aprecieri suverane.** (Art. 998, 999, 1.073, 1.079, 1.081 și 1.084 din codul civil).

Daunele interese coprind nu numai pierderea suferită, ci și beneficiul de care a fost lipsit cel ce a suferit paguba, și de și cuantumul despăgubirei intră în aprecierea suverană a instanței de fond de a 'l fixa dupe fapte și împrejurări, însă este casabilă hotărîrea care nesocotesce cele două elemente specificate mai sus ale daunelor interese.

No. 373. — **Casarea deciziei curței de apel din Bucuresci, secția III, No. 73 din 1895, dupe recursul făcut de Grigore Știrbulescu cu Zoe Colonel Al. Anghelescu.**

20 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari ;

Pe d. V. Dimitropol, asupra motivelor de casare, și

Pe d. V. Lascar, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Asupra motivului I de casare întemeiat pe exces de putere violare și o interpretare a art. 998 și 999, 1.073, 1.079, 1.081 și 1.084 din codul civil, cum și întréga economie a legii rurale«.

Avénd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul, revendicénd de la autorii intimatei 34 pogóne, și voind să execute sentința cu No. 277 din 1878 a tribunalului Dâmbovița, ce îi recunosea dreptul la terenul revendicat, a găsit acele pogóne stăpánite în parte de locuitorii împroprietării conform legii rurale ;

Că pierdénd procesul intentat contra locuitorilor pentru pogónele stăpánite de aceștia timp de 10 ani și cu bună credință, recurentul Știrbulescu a intentat o acțiune în despăgubirea intimatei Zoe Al. Anghelescu, cerénd echivalentul terenului obținut prin sentința definitivă, pe care nu 'l mai putea dobénda în natură din cauza acelei împroprietării ;

Considerând că instanța de apel, pe motiv că nu ar fi just ca Gr. Știrbulescu să ia mai mult de cât suma ce ar fi primit la 1864 cu ocasiunea împroprietăririi dacă porțiunea de teren câștigată la 1878 ar fi fost de la început în posesiunea sa, ordonă restituirea numai a indemnisațiunii primită de autorii intimatelor la împroprietăririi din 1864, cu singurile despăgubiri convenite lui Știrbulescu ;

Considerând că instanța de apel nu stabilește în specie că intimata ar fi dovedit faptul, că dacă terenul usurpat se posedă de recurent la 1864, clăcașii autorilor ei s'ar fi împroprietărit pe moșia recurentului și că dănsul ast-fel nu ar fi beneficiat de cât de bunurile rurale, perțind pământul concedat sătenilor cu toate veniturile lui ;

Considerând că, dupe art. 1.084 din codul civil, daunele interese cuprind nu numai pierderea suferită, ci și beneficiul de care a fost lipsit cel ce a suferit paguba; că de și cuantumul despăgubirii intră în aprecierea suverană a instanței de 'fond de al 'l fixa dupe fapte și împrejurări, ea nu poate însă nesocoti cele două elemente ale despăgubirii arătate de lege ; că fixând, arbitrar și prin o adevărată confușiune a situațiunii, că recurentul nu ar fi avut drept de cât la valoarea bunurilor date posesorilor din 1864 al pogónelor în cestiune, curtea de fond a violat în adevăr, textele invocate de recurent, prin acest mijloc de recurs.

Pentru aceste motive, fără a mai discuta ee cele-alte :

Casăză, etc.

Civil, secția I.

No. 597

DOL. — Sugestiune. — Probă. — Martori. — Când este admisibilă proba testimonială pentru dovedirea dolului și sugestiunii. (Art. 960 și 1.191 din codul civil).

Dolul și sugestiunea se pot dovedi cu martori, însă pentru acesta trebuie ca faptele cari se alegă pentru a stabili dolul și sugestiunea să fie precise și bine articulate.

No. 375. — Respingerea recursului făcut de Anica Dumitru Stoenescu contra deciziei curței de apel din Bucuresci, secția II, No. 27 din 1896, cu Ghiță Rădulescu și altul.

21 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hëntzescu ;

Pe d. Antonescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Gh. Bădulescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I :

„Onor. curte, ca și tribunalul, când 'mi respinge proba cu martori, ca să dovedesc mașinațiunile dolose întrebuițate de Ionică Dumitrescu și G. Rădulescu, sub cuvânt că am început de dovadă scrisă, violéză art. 960 din codul civil, căci legea nu cere acesta ; iar dolul trebuie dovedit prin martori, fiind vorba de un fapt. Eu am articulat faptele anume dolose ce s'aũ întrebuițat de către amunduoii ca să mă determine a face actul de vânzare, și apoi dênșii să facă actul de ipotecă, ca să mă despoe de avutul meu, și aceste manopere nu le puteam dovedi de cât prin martori ; și fiind vorba de un fapt, tribunalul, ca și curtea, violéză și art. 1.191 și următorii din codul civil când 'mi respinge proba cu martori».

Având în vedere decisia supusă recursului, din care rezultă că Anica Dumitru Stoenescu a intentat acțiune lui Ionică Dumitrescu și Ghiță Rădulescu, având de obiect anularea actului de vânzarea imobilului din strada Fluverului No. 13, autentificat la No. 9.089 din 1892 și transcris în registrele tribunalului Ilfov, secția de notariat, față de Ionică Dumitrescu, fiul său, ca fiind obținut prin întrebuițare de manopere frauduloase și sugestiuni întrebuițate de acesta asupra mamei sale ; iar față de Ghiță Rădulescu anularea actului de ipotecă intervenit între dênșul și I. Dumitrescu, cerere care 'i-a fost respinsă de tribunalul Ilfov, secția II, prin sentința cu No. 114 din 1894 ; că Anica Dumitru Stoenescu interjectase apel în contra mai sus citatei sentințe ; curtea de apel din București, secția II, o confirmă prin decisiunea cu No. 49 din 1896, decisiune atacată în recurs de Stoenescu ;

Având în vedere că tribunalul, prin sentința sa, ale cărei motive curtea, găsindu-le bine întemeiate atât în fapt cât și în drept, le adoptă în totul, constată că recurența, ce alegă manopere frauduloase și sugestiuni, n'a specificat și n'a precizat anume ce manopere și su-

gestiunii s'aŭ întrebuințat spre a se obține actul de vânzare atacat, și din această cauză 7 respinge proba cu martorii ;

Considerând că dacă este adevărat că proba dolului și sugestiunea se poate face prin martorii, totuși faptele care se alegă pentru a stabili dolul și sugestiunea trebuiesc să fie precise și bine articulate ;

Considerând că, odată stabilit că nu s'a invocat nici un fapt precis, cu drept cuvânt curtea a respins proba testimonială, și, dar, acest mijloc rămâne neîntemeiat.

Asupra mijlocului II de casare, relativ la actul de ipotecă intervenit între Ionică Dumitrescu și Ghiță Rădulescu :

Considerând că din momentul ce actul de vânzare intervenit între recurenta Anica D. Stoenescu și Ionică Dumitrescu este declarat valabil, apoi ipoteca constituită de I. Dumitrescu în favoarea lui Gh. Rădulescu, asupra imobilului în litigiu, neinteresând pe recurentă, mijlocul de casare formulat în această privință cată să se respingă ca fără interes.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 598

MARTORI. — **Aprecierea depunerilor lor.** — **Apreciere suverană a instanțelor de fond.**

JURĂMENT SUPLETORIU. — **Când se poate da.** (Art. 1.219 și 1.220 din codul civil).

1) *Cestiunea de a se ști dacă martorii ascultați merită sau nu încrederea justiției este o cestiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului.*

2) *Jurământul supletoriu nu se poate da de cât când cererea sau excepțiunea nu sunt pe deplin justificate, sau când cererea sau excepțiunea nu sunt lipsite cu totul de probe.*

Ast-fel, judecătorul nu poate da jurământ supletoriu părții pentru a completa proba cu martori, când martorii ascultați nu fac nici o credință în justiție.

No. 376. — **Respingerea recursului făcut de Toma Matei Crețan și altul contra sentinței tribunalului Gorj No. 42 din 1896, cu Florea Șendroi.**

21 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe d-nii Chebapci și Budișteanu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Titu Frumușeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Exces de putere greșită interpretare și violare a art. 1.222 și art. 191 din procedura civilă, de ôre-ce usucapiunea prin o posesie de 30 de ani se pôte dovedi exercițiul acestei posesiuni prin martori, probă pe care am și administrat'o. Tribunalul, prin o regulă generală și fară a cântări în sine ôisele martorilor, le înlătură pe cuvânt că nisce ômenî de 64 ani nu ar putea avea cunoștință de fapte petrecute acum 30 — 40 de ani.

»În materie de usucapiune proba testimonială, ca și presupțiunile, sunt admisibile, deci și jurământul supletoriu se pôte da, aceea ce n'a greșit cum socotea tribunalul când l'a dat judecătorul de ocol«.

Având în vedere sentința tribunalului, din care rezultă că frații Toma și Ion Matei Creșan au acționat pe Florea Șendroi u a le delăsa în posesie și plină proprietate o curea de pământ care ar fi fost a lui Const. Creșan, al cărui nepoți și singuri moștenitori sunt dênșii ; că Șendroi u necontestând calitatea lor, aceștia au invocat prescripția de trei-deci ani și au produs martori cari au afirmat că au cunoștință de acéstă lungă posesie a lui Const. Creșan ; că judecătorul de pace Têrgu-Jiu, considerând acésta ca un început de probă, și pentru a'și complecta convingerea, a dat reclamanților jurământul supletoriu, și aceștia prestându'l, le-a adjudecat pământul reclamat ;

Având în vedere că, în urma apelului lui Florea Șendroi u, tribunalul Gorj, prin sentința cu No. 42 din 1896 atacată cu recurs, declară că depunerile martorilor nu sunt de natură a lumina conștiința judecătorilor, de ôre-ce începutul prescripțiunei invocată se urcă la o epocă de mai bine de 58 ani îndărăt, și la acea epocă martorii trebuiau să fie într'o etate prea fragedă pentru a păstra o amintire precisă de faptele petrecute ;

Considerând că întru cât instanța de fond nu ridică în principiu că martorii nu pot fi crezuți de cât pentru o perioadă de timp scurt, ce cântăresce numai gradul de creșterea ce se putea da unor martori cari relatează fapte de mai bine de 58 ani îndărăt, apoi cestiunea de a se sci dacă martorii ascultați în specie merita încrederea justiției rămâne o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond și, ca atare, scapă de sub controlul acestei înalte curți ;

Că, ast-fel fiind, prima parte a mijlocului de casare rămâne neintemeiată ;

Considerând că, dupe art. 1.220 din codul civil, jurământul suplertoriu nu se pôte da de cât cu condițiune : 1) ca cererea să excepția să nu fie pe deplin justificată, și 2) ca cererea să excepțiunea să nu fie lipsită cu totul de probe ;

Considerând că întru cât este constant că deposițiile martorilor nu făceau credință în justiție, și ast-fel cererea era cu totul lipsită de probe, cu drept cuvânt tribunalul a decis că nu se putea da jurământul din oficiu, conform art. 1.219 din codul civil, și, dar, și această a doua parte a mijlocului de casare urmază a fi respinsă ca neintemeiată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 599

BĂUTURÎ SPIRTUOASE. — Contravențiuni la legea impositului asupra băuturilor spirtuoase. — Proces-verbal de constatare. — Rectificarea lui de administrațiunea financiară superiôră. — Dacă legea permite această rectificare. (Art. 31, 32, 33, 34, 37 și 38 din legea impositului asupra beuturilor spirtuoase).

In materie de contravențiune la legea impositului asupra beuturilor spirtuoase administrațiunea financiară superiôră, care are dreptul de a aproba sau infirma procesul-verbal încheiat de agenții săi pentru constatarea contravențiunei, pôte, in in-

teresul chiar al contravenientului, ca, aprobând procesul-verbal, să reducă în același timp cifra amendei și a confiscățiunei dacă ele au fost calculate în mod greșit de agenți, și contravenientul, dupe a căruia cerere s'a făcut această rectificare, nu se poate plânge de acestu, iar tribunalul nu poate anula procesul-verbal de constatare și încheierea administrațiunei financiare superioare pe motiv că această administrațiune nu are dreptul să modifice, să rectifice, procesul-verbal de constatare.

No. 377. — Casarea sentinței tribunalului Iași, secția I, No. 77 din 1897, dupe recursul făcut de Stat cu M. Faierstein.

22 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca;

Pe d. Vivescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. P. Bors, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor invocate :

»Exces de putere, greșită interpretare și violare a art. 31 și 33 din legea băuturilor spirtoase, tribunalul violază aceste texte, când admite nulitatea procesului-verbal pe motiv că administrația superioară n'avea dreptul să modifice procesul-verbal, ci numai să 'l confirme în totul, sau numai să 'l infirme.

»Exces de putere și violarea art. 32, 34, 37 și 38 din aceeași lege. Din textul și spiritul acestor texte reiese că procesele-verbale de contravențiuni pot fi examinate de instanțele chemate a se pronunța asupra faptului de contravenție, și rectificate în erorile sau neexactitățile coprinse, fără ca prin acesta să se violeze dispoziția legii că nu se pot admite pentru contravenient circumstanțe ușurătoare sau scuze«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că intimatul Nuță M. Faierstein, fiind supus la amendă și confiscățiune, pentru că a contravenit legii băuturilor spirtoase, a făcut apel contra decisiunei condamnatore, iar tribunalul din Iași, prin sentința atacată cu recurs, stabilind ca principiu că, dupe art. 34 din sus și

lege, administrațiunea superioară nu pöte nimic să schimbe la cele constatate de agenții săi, ci numai să aprobe sau să infirme constatările lor, a anulat procesul-verbal încheiat contra intimatului, și a apărut pe acesta de ori-ce pedepsă, pe motiv că procesul-verbal al inspectorului Constantinescu a fost modificat, dupe cererea contravenientului, de administrația superioară, găsindu'l în parte greșit și reducënd ast-fel amenda prevăduță într'ensul de la 2.900 lei, 84 bani, numai la 2.534 ; iar confiscarea la 25.345 grade spirt, în loc de 290.843 ;

Considerând că aprobațiunea prescrișă de art. 34 din legea bëturilor spirtuöse nu exclude dreptul administrațiunei că, în interesul chiar al contravenientului, să pötă reduce cifra amendei și confiscatiunei dacă ele au fost calculate în mod greșit de agenți, ceea-ce reiese clar din cuvintele aliniatului II „administrațiunea superioară va fixa cifra amendei“;

Considerând că, în nici un cas, nu contravenientul care beneficiază dupe a sa cerere de o asemenea notificare, pöte cere tot dënsul anularea unui proces-verbal rectificat în favórea sa; că tribunalul, ridicând acest drept autorității superioare, fără nici un text pozitiv de lege prin sentința atacată, a comis un vedit exces de putere, și a violat legea bëturilor spirtuöse; că, deci, motivele invocate sunt întemeiate.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 600

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Dreptul de preempțiune al proprietarilor expropriati asupra terenurilor neintrebuinate.

Renunțarea administrațiunei la expropriere și în urmă cererea din nou a executarei ordonanței de executare. — Dacă este răspundătoare de daune catre proprietari. — Dacă hotărîrea de expropriere pöte fi opusă ca lucru judecat la contestațiunile proprietarilor când administrațiunea revine și cere din

noú executarea exproprierii. (Art. 67 și 68 din legea de expropriere).

DAUNE.—Dacă, pe cale de contestațiune, se pôte rezolva și cesțiunea daunelor.

- 1) *Aseménat art. 67 din legea de expropriațiune, dacă proprietățile cumpérate pentru lucrări de utilitate publică nu se vor mai întrebuița în acest scop, fostii proprietari, sau urmașii lor, au un drept de preempțiune, căci singura cauză ce legitimează exproprieria este numai utilitatea publică, iar în afară de acest motiv, proprietatea particularilor nu pôte fi luată.*
- 2) *In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, când administrațiunea expropriantă face cunoscut proprietarilor expropriați că terenurile expropriate nu îi mai sunt necesare și că proprietarii pot dispune de ele cum vor voi, fără însă a îndeplini dispozițiunile art. 68 din legea de expropriere, și când mai târziu aceeași administrațiune cere iarăși executarea ordonanței de expropriațiune, acea administrațiune este răspundătoare, conform dreptului comun, de toate prejudiciile cauzate proprietarilor din negligența și imprudența sa, și, drept reparațiune a acestor prejudicii, pôte fi condamnată să lase proprietarilor terenurile ce o dată fuseseră expropriate.*
- 3) *Aprecierea daunelor ce formeză accesoriul contestațiunii principale, pôte fi hotărîtă pe cale de contestațiune, căci nicăieri legea nu ordonă ca părțile să fie trâmise spre a fi judecate, în asemenea cas, de aceleași instanțe, însă pe cale de acțiune principală.*
- 4) *Hotărîrea care ordonă exproprieria pentru cauză de utilitate publică, nu pôte fi opusă ca lucru judecat în contestațiunile ce proprietarii expropriați fac când administrațiunea expropriantă, dupe ce le-a făcut cunoscut că nu mai are trebuință de terenurile expropriate și că ei pot dispune de ele, cere din nou executarea exproprierii.*

No. 378. — **Respingerea** recursului făcut de primăria București contra deciziei curței de apel din București, secția I, No. 36 din 1897, cu Luxița Gavrilescu.

22 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gh. P. Petrescu ;

Pe d. Antonescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. B. Missir, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I, II și V :

I. »Exces de putere și incompetență din partea curței de a anula efectele sentinței de expropriere și ordonanța judeului-director pe »cale de cont-stație«.

II. »Exces de putere, violarea autorității lucrului judecat și violarea art. 63 din legea de expropriere. Curtea, anulând titlul executoriū pus de tribunal pe ordonanța definitivă a judeului-director, »a violat autoritatea lucrului judecat și a comis cel mai vedit exces »de putere«.

V. »Greșită interpretare a art. 999 din codul civil și exces de »putere, când curtea admite că primăria, prin trimiterea acelei adrese »de renunțare la expropriere, a putut cauza un prejudiciu adversari- »lor, nu putea de cât să reserve dreptul la daune pe cale principală, »nu să transforme daunele în lăsarea imobilului expropriat în mâinile »expropriaților și acesta pe cale de cotestație«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că, la 29 Septembrie 1888, tribunalul Ilfov a expropriat, dupe cererea primăriei din Bucuresci, pe intimata Luxița Gavrilescu de un imobil, pentru care juriul 'i-a acordat indemnizarea cuvenită; că, însă, în urma unei încheieri a consiliului comunal, aceeași primărie, la 5 Iunie 1889, comunică sus numitei că imobilul de care fusese expropriată, nu mai este necesar comunei, și că dânsa poate dispune de proprietatea ei cum va voi; că, dupe primirea acestei adrese a autorității comunale, Lu-xița Gavrilescu, socotindu-se reintrată în stăpînirea imobilului, viade, la 1892, mare parte dintr'ênsul Mariei Teodorescu, ce și 'l constituie dotă la căsătoria sa cu C. Voiculescu-Pop; că, în urma tuturilor acestora, la 1895, primăria revenind asupra încheierii sale din 1889, cere e-xecutarea ordonanței de expropriere, și, la această executare intimații fac contestațiune, ce li se admite prin decisiunea atacată a curței de apel din Bucuresci;

Considerând că, dupe art. 67 din legea de expropriere, dacă pro-prietățile cumpărate pentru lucrări de utilitate publică, nu se vor mai întrebuița în acest scop, foștii proprietari sau urmașii lor au un drept de preempțiune, căci singura cauză ce legitimază exproprie-rea, este numai utilitatea publică, iar, în afară de acest motiv, pro-

prietatea particularilor nu p \acute{o} te fi luat \acute{a} , \acute{s} i nici o expropriere legal \acute{a} nu mai p \acute{o} te efectua ;

Consider \acute{a} nd c \acute{a} , de \acute{s} i in specie prim \acute{a} ria nu a indeplinit formele cerute de art. 68 pentru asemenea casur \acute{i} , ci s' \acute{a} m \acute{a} rginit a comunica pur \acute{s} i simplu Luxi \acute{e} l Gavrilescu, inc \acute{a} de la 1889, c \acute{a} p $\acute{o$ te dispune cum va voi de imobilul ce nu mai era necesar comunei, prin ac \acute{e} sta in \acute{s} \acute{a} , dupe cum constat \acute{a} in fapt instan \acute{c} a de fond, prim \acute{a} ria a cauzat intima \acute{t} ilor din neglijen \acute{t} a \acute{s} i impruden \acute{t} a, un prejudiciu real de care d \acute{e} nsa este r \acute{e} spond \acute{e} tore, conform dreptului comun ;

C \acute{a} din acest cuasi delict, comuna fiind r \acute{e} spond \acute{e} tore ca ori-ce alt \acute{a} pers \acute{o} na, instan \acute{c} a de fond hot \acute{a} rasce, c \acute{a} cea mai bun \acute{a} \acute{s} i complet \acute{a} desp \acute{a} gubire ce, pentru culpa prim \acute{a} riei, se p $\acute{o$ te acorda intimatei Gavrilescu, este a i se l \acute{a} sa cel pu \acute{t} in proprietatea imobilului ;

Consider \acute{a} nd c \acute{a} nimic nu se opune c \acute{a} aprecierea daunelor ce form \acute{e} z \acute{a} accesoriul contesta \acute{t} iunii principale, s \acute{a} p \acute{o} t \acute{a} fi hot \acute{a} rite pe cale de contesta \acute{t} iune, c \acute{a} ci nic \acute{a} er \acute{i} legea nu ordon \acute{a} ca p \acute{a} r \acute{t} ile s \acute{a} fie tr \acute{a} mise spre a fi judecate, in acest cas, de acelea \acute{s} i instan \acute{c} e, pe cale de ac \acute{t} iune principal \acute{a} ;

C \acute{a} este inexact, de asemenea, a se \acute{d} ice c \acute{a} s' \acute{a} r fi violat autoritatea lucrului judecat, rezult \acute{a} nd din sentin \acute{c} a de expropriere, \acute{s} i c \acute{a} s' \acute{a} r fi anulat efectele ei, ca decisiune definitiv \acute{a} , in $\acute{t$ ru c \acute{a} t raporturile supuse judec \acute{a} tei \acute{s} i rasolvate in instan \acute{c} a de contesta \acute{t} iune, sunt raportur \acute{i} cu totul altele, n \acute{a} scute din fapte posterioare exproprierei, a \acute{s} a c \acute{a} nu intrunesc elementele cerute de art. 1.201 din codul civil, pentru ca s \acute{a} p \acute{o} t \acute{a} exista autoritatea lucrului judecat.

Asupra motivelor III \acute{s} i IV :

III. »Violarea art. 20 din procedura civil \acute{a} , combinat cu art. 40 »alin. III din legea comunal \acute{a} din 1897«.

IV. »Omisiune esen \acute{t} ial \acute{a} \acute{s} i violarea art. 261 din procedura civil \acute{a} . »Curtea ned \acute{e} dic \acute{e} nd nimic asupra mijlocului pentru care tribunalul a »respins contesta \acute{t} ia, lipsa de acceptare a desist \acute{a} rei de c \acute{a} tre d-na »Gavrilescu, prin ac \acute{e} sta a f \acute{a} cut o omisiune esen \acute{t} ial \acute{a} , viol \acute{a} nd \acute{s} i art. »261 din procedura civil \acute{a} «.

Consider \acute{a} nd c \acute{a} in specie nu este cestiune de o desistare din partea prim $\acute{a$ riei, ci de r \acute{e} sponderea acesteia din cauza unui cuasi delict.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, sec \acute{t} ia I.

No. 601

CERCETARE LOCALĂ. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond.

CONVENȚIUNI SAŢI CONTRACTE. — Cum se pot modifica stipulațiunile din ele. — Locațiune. — Dacă locatorul pôte, dupe incheierea contractului, să comunice locatarului că a înțeles a 'i spori prețul locațiunei. (Art. 1.437 din codul civil).

1) *Instanțele de fond sunt în drept să refuze o cercetare locală, dacă din cele-alte elemente ale cauzei își formeză convingerea asupra punctului supus judecătorei sale.*

2) *Stipulațiunile dintr'un contract nu pot fi modificate de cât cu consimțimentul tuturilor părților contractante.*

Ast-fel, în reinouirea unui contract de locațiune, dacă nu se face nici o mențiune de mărirea prețului chiriei, comunicarea posterioră a locatorului, care a și executat acel contract către locatar, făcându'i cunoscut că a înțeles că la reinouire să 'i sporească chiria, nu pôte avea nici un efect dacă locatarul nu a consimțit la acest spor al prețului locațiunei.

No. 380. — **Respingerea recursului făcut de primăria Galați contra sentinței tribunalului Brăila cu No. 283, cu I. Lahminovic.**

24 Octombree 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gh. P. Petrescu ;

Pe d. P. Borș, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Avenianu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

» Exces de putere. Suma urmărită de primărie și depusă de adversar e just datorită de dēnsul nu numai două locuri concese lui cu chirie în baza decisiunei consiliului comunal, ci și pentru un al treilea loc ocupat clandestin de el fără a fi plătit chiria. Când dēnsul, prin acțiunea în repetițiune intentată primăriei, înțelege să i se restituiască și suma locului al treilea ce 'l speculă și la a cărui plată de chirie se refuză, este drept să se țină în seamă acest condei și a cărui restituire nu i se cuvine.

» Primăria, în mod principal și nici cum subsidiar, cum afirmă sen-

»tința atacată, a cerut tribunalului să constate veracitatea acestui fapt, care constituie un mijloc esențial de apărare.

»Modul de procedare al tribunalului de a fi condamnată primăria la restituirea unei sume în care se include și o valoare legalmente datorită, trimițându-ne să intentăm un proces separat, refuzându-ne ast-fel cercetarea locală cerută, este a viola dreptul de apărare și a comite un adevărat exces de putere».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că, dinaintea tribunalului, avocatul primăriei a cerut în mod subsidiar o cercetare locală, spre a dovedi că intimatul a deținut și un al treilea loc comunal, fără a plăti ver-o chirie; că tribunalul, din actele prezentate și din interogatoriul primarului, formându'și convingerea că suma de 400 lei, depusă de Lahminovici, nu era relativă la acest al treilea loc, respinge ca inutilă cercetarea locală, rezervând toate drepturile primăriei, dacă în adevăr locatorul ei s'a folosit și de un al treilea loc, pe lângă cele două pentru cari s'a depus sus arătata sumă;

Considerând că instanța de fond este în drept a refusa o cercetare locală dacă din cele-alte elemente ale cauzei își formează convingerea asupra punctului supus judecăței sale; că întru cât sentința atacată motivează în acest sens refuzul ei de a încuviința o cercetare locală, mijlocul invocat urmăzează a fi respins ca neintemeiat.

Asupra motivului II:

»Greșită aplicare a art. 1.437 din codul civil, omisiune esențială și exces de putere. Pentru a proba instrucția de fond că suma celor două locuri, a căror repețire se cere de adversar, am prezentat următoarele acte: a/ decizia consiliului din 4 Iunie 1892, când s'a clasificat, între cele 9 locuri de pescărie ce primăria are la port, locurile d-lui Lahminovici ca locuri de clasa I, cu o plată superioară; b/ că această măsură, luată de consiliul comunal, i-a modificat-o cu adresa No. 3.639 din 9 Iunie 1892, cum dovedește conceptul original aflat în dosarul primăriei cu No. 151 din 1892, confirmat cu iscălitura lui Lahminovici din condica de expediție, așa că el a avut cunoștința de noile condiții de închiriere.

»Când tribunalul înlătură aceste acte fără a le examina și discuta, și face aplicarea articolului din lege precitat, sub cuvânt că n'am dovedit evident că acest mod de procedare arbitrar justifică pe deplin dreptatea acestui motiv de casare».

Considerând că, dupe cum constată în fapt sentința atacată, primăria, din cauza construirii la 1889 a dockurilor din Galați, pe locurile închiriate de dânsa pescarilor acelei comune, a fost nevoită a da acestora în schimb alte locuri, pe jumătate mai mici; că, în urmă, spre a împlini întinderea de teren ce locatarii ei au avut-o la început, primăria a mai dat la fie-care câte un loc spre complectare, tot în condițiunile cele vechi de chirie; că și intimatul Lahminovici, continuând a plăti, pentru locul ast-fel complectat, aceeași chirie de 800 lei anual, la 20 Aprilie, dupe achitarea examinei de la 1 Aprilie 1893, se vede somat de primărie a plăti un adaos de 400 lei, pe un an, de la 1 Aprilie 1892, sub cuvânt că această sporire a fost încuviințată de consiliul comunal;

Considerând că stipulațiunile dintr'un contract nu pot fi modificate de cât cu consimțimentul tutulor părților contractante; că în specie, dupe renouirea locațiunei, prin faptul că primăria a primit pentru semestrul din Aprilie 1893, chiria de 400 lei fără obiecțiune, comunicațiunea posterioară, adresată de dânsa lui Lahminovici că înțelege a augmenta chiria primită, nu putea să aibă de urmăre schimbarea condițiunilor locațiunei fără prealabil consimțiment al locatarului; că, prin urmăre, ordonând restituirea sumei de 400 lei, deținută fără cauză de primărie, tribunalul nu a violat în nimic art. 1.437 din codul civil, și nu a comis ver-un exces de putere sau ver-o omisiune esențială.

Pentru aceste motive :
Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 602

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA TIMBRULUI. — Dacă eforii și funcționarii așezămintelor de bine-facere sunt funcționari publici. — Dacă pot fi supuși la amendă pentru primire sau adeverire de acte netimbrate sau netimbrate suficient. (Art. 61 din legea timbrului).

Eforii și funcționarii unor așezăminte de bine-facere, cum este și Spiridonia din Iași, nu sunt funcționari publici în serviciul cerut de art. 61 din legea timbrului și, deci, nu pot fi pedepsiți cu amendă când primesc sau adeveresc acte fără plată de taxe de timbru sau înregistrare, sau fără taxe suficiente.

No. 381. — Respingerea recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Iași, No. 291 din 1896, cu Grigore Ghica Deleanu.

24 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi;

Pe d. Ștefănescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. T. Stelian, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. » Exces de putere și greșită interpretare a art. 61 din legea timbrului, întru cât eforii unui așezământ óre-care lucrând ca administratori și aprobând plăți la lucrările Eforiei, sunt considerați ca funcționari publici în această calitate, căci, nefiind considerați ca atari, legea timbrului, față cu d-lor, nu ar mai putea avea o aplicare, ceea ce nu a fost nici intenția legiuitorului, nici spiritul legii care trebuie aplicată, având sancțiune și față cu toți aceia cari administrează o instituțiune publică«.

II. » Greșită interpretare a art. 71 din legea timbrului; întru cât numai o singură amendă s'a aplicat pentru toți contravenienții sociali; dupe acest articol, pentru totă suma, fiind o singură antreprisă«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că tribunalul, admitând contestațiunea intimatului, l-a apărat de amenda prevădută în art. 61 din legea timbrului, la care fusese condamnat printr'un proces-verbal al inspectorului Luca Ionescu, pe motiv că, în calitate de epítrop al așezămintelor Sf. Spiridon din Iași, a dat curs unui act, pentru care nu se plătise toate taxele de înregistrare;

Considerând că art. 61 din legea timbrului, are în vedere numai pe funcționarii publici, cari, în exercițiul funcțiunii lor, ar da curs, ar adevări, ar transcri sau ar înscri acte înfățișate autorității și încheiate de particulari între dênșii, fără să fi plătit taxele de înregistrare și timbru, sau pentru cari au plătit taxe mai mici de cât cele convenite;

Considerând că eforii unui așezământ ca Spiridonia din Iași nu sunt funcționarii de ramul administrativ sau judecătoresc, așa cum fi prevede art. 61 din legea timbrului, căci dênșii nu dețin în numele

Statului nici o porțiune din autoritatea publică, ci sunt simplii agenți sau însărcinați ai unui așezământ creat din bine-facerile particulare, și pus din cauza scopului său social, sub ocrotirea și tutela Statului;

Considerând că așa fiind, art. 61 din legea timbrului nu 'și poate găsi aplicațiune în afară de casurile expres arătate într'ensul; ca, deci, tribunalul, judecând ast-fel, a dat o exactă interpretare aceluși articol, nu a violat art. 71 din aceeași lege și nici a comis veri-un exces de putere.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 603

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. —

Proces-verbal de constatare. — Arătarea domiciliului accisarului la biuroul său de percepere. — Dacă această arătare este valabilă. (Art. 107 din regulamentul de constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

Arătarea în procesul-verbal constatător al unei contravențiuni la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, cum că accisarul comunei își are domiciliul la biuroul său de percepere, îndeplinesce condițiunile cerute de art. 107 din sus menționatul regulament, și un asemenea proces-verbal este valabil.

No. 385. — Casarea cărței de judecată a judeului de pace Snagov, cu No. 159 din 1897, dupe recursul făcut de I. Dumitrescu, în proces cu C. Velescu și altul.

27 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. Cornea, asupra motivelăr de casare, și

Pe d. Davidescu, în combateri ;

Deliberând :

Asupra motivului de cësare :

Judele de ocol, prin exces de putere și greșită aplicare a art. 107 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale a putut să anuleze procesul-verbal de constatarea contrabandei și decisiunea consiliului comunal pe motiv că în acest proces-verbal nu se arată domiciliul meu, accisarul, de ôre-ce din citirea acestui proces-verbal se constată până la evidență, că domiciliul meu este arătat prin acest proces-verbal, spunând că 'l-am în comuna Militari.

Având în vedere cartea de judecată supusă recursului, prin care se anulează procesul-verbal aprobat de consiliul comunei Militari, ce ordona confiscarea mărfurilor introduse în contrabandă de intimatul Teodor Velescu, comerciant în acea comună ;

Având în vedere că acel proces-verbal, încheiat de primarul comunei la 18 August 1896, arată lămurit că accisarul I. Dimitrescu, își are domiciliul acolo unde să găsesce biuroul său de percepere din comuna rurală Militari ;

Considerând că așa fiind, când judele de pace din Znagov anulează sus ăisul proces-verbal, pe motiv că el nu ar conține arătarea domiciliului accisarului Dimitrescu, comite un adevărat exces de putere și violază în mod manifest art. 107 din regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 604

PENSIUNE MILITARĂ. — Militari rămași infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace. — Când pot lua pensune. — Dacă, pentru a putea lua pensune, trebuie să intervină un decret regal de reformare. — Art. 3 din legea de la 4 Ianuarie 1878 pentru pensiunile militarilor morți sau rămași infirmi din cauza războiului, și art. 7 și 20 din legea de la 11 Iunie 1878 asupra pozițiunei ofițerilor).

Militarii rămași infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace au dreptul la aceeași pensune ca și acei morți

sau r ma si infirmă din cauza evenimentelor răsboiului, dacă aceste infirmit  i  i pun in stare de a numai putea r m nea in activitate  i le ridică chiar posibilitatea de a mai reintra mai târziu in armată,  i dacă au fost reforma i pentru infirmit  i incurabile prin decret regal.

No. 386. — Casată, fără tr mitere, decisiunea curței de apel din Bucuresti, secția II, No. 28 din 1897, dupe recursul făcut de ministerul de resbel in proces cu Victor Holban.

24 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in caus  de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. P rvulescu, din partea Statului, in desvoltarea motivelor de casare III  i IV rămase in divergin   i

Pe d. Mitescu, avocatul intimatului Holban, in combateri ;

Deliberând :

Asupra motivului al III-lea rămas in divergin  :

»Exces de putere, violare de lege  i necompetin , intru cât curtea de apel, constat nd in fapt că infirmitatea de care se pl nge intimatul, de  i incurabilă este numai *incompatibilă* cu serviciul militar, o consideră totuși că 'l pune in stare a numai putea r m ne in activitate  i 'l indică posibilitatea de a intra mai târziu in armată in condițiunile art. 3 din legea de la 4 Ianuarie 1878, pe care 'l viol z , stabilind ast-fel, fără competen   i prin amestec de atribu iuni, că intimatul era in cas de reformat, in contra art. 22 din legea pozi iei oficerilor, pe care iar , 'l viol z   i dupe care reforma pentru infirmit  i incurabile se pronun  numai prin *decret regal*, ca fiind un drept atribuit exclusiv șefului puterii armatei».

Având in vedere că, prin decisiunea supusă recursului, curtea de apel, pentru a acorda pensia cerută de locotenentul V. Holban, stabileste că d nsul a deb ndit, cu ocazia unui serviciu comandat, infirmit  i incurabile  i incompatibile cu serviciul militar ;

Consider nd că, dupe art. 3 din legea de la 4 Ianuarie 1878, oficerii nu se pot folosi de beneficiile acestei legi, de c t dacă infirmit  ile, dob ndite in circumstan ele de mai sus,  i pun in stare de a nu mai

putea rămânea în activitate și le ridică chiar posibilitatea de a mai reîntra mai târziu în armată ;

Considerând că pozițiunea unor asemenea oficeri, cari nu mai pot fi întrebuințați într'un serviciu militar, este aceea a oficerilor reformați pentru infirmități incurabile, ast-fel precum rezultă din termenii art. 7 din legea de la 11 Iunie 1878, asupra pozițiunii oficerilor;

Considerând că, dupe art. 20 din această lege, reforma oficerilor pentru infirmități incurabile se pronunță prin decret regal ;

Considerând că pe cât timp trecerea oficerilor în pozițiune de reformă nu se poate face de cât prin decret regal, și pe cât timp un asemenea decret nu există pentru locotenentul V. Holban, apoi prin exces de putere curtea 'i acordă pensia cerută; căci, pentru a ajunge la acest rezultat, curtea este nevoită a declara pe acest oficer în pozițiune de reformă, ceea ce nu 'i este permis de a face în fața textului pozitiv al art. 20 din legea pozițiunii oficerilor.

Pentru aceste motive, fără a mai discuta motivul al IV-lea :

Caséză, fără trâmilitere.

Civil. secția I.

No. 605

IMOBILE. — Străini. — Israeliti. — Imobile urbane. — Interdicerea străinilor de a cumpăra imobile de ori-ce natură în România prin legea din 20 August 1864. — Dacă această lege privea și pe israelitiții pământeni. — Ce se înțelege prin străini. — (Art. 3 din legea de la 20 August 1864 pentru drepturile străinilor de a cumpăra imobile și art. 1.431 din codul Calimach).

Legea din 20 August 1864, care oprea pe străini de a dobândi imobile de ori-ce natură în România, nu se aplică și israelitiților pământeni, cari de și nu se bucură de drepturile politice, dar nu este mai puțin adevărat că ei nu pot fi considerați ca străini în înțelesul strict al cuvântului, căci străini sunt aceia cari, aparținând unui alt Stat politic organizat, se bucură de toate drepturile în general fie politice, fie civile, în acel Stat.

Ast-fel, sub imperiul acelei legi, israelitiții puteu cumpăra imobile urbane, drept ce aveau prin § 1431 din codul Calimach.

No. 387.—Respingerea recursului făcut de Natalia Agapie, fostă Dobrovici, contra deciziunii curței de apel din Iași, secția II, No. 3 din 1897, dată în proces cu Th. I. Gheorghiu.

28 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Predescu;

Pe d. avocat S. Panu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat P. Borș, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare în resumat:

»În ceea ce privește cererea de revendicare a distului imobil, pentru motiv că Nusin sin Iancu, ca străin și de rit mosaic, în anul 1871, nu avea dreptul a dobândi proprietate imobiliară în România, fiindu'î interzis acest drept de legea din 19 August 1864 și majoritatea curței a dat o interpretare greșită, denaturând art. 2 din menționata lege din 1864«.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care rezultă că obiectul acțiunii de față este cererea recurentei Natalia Agapie de a fi obligat intimatul Theodor Gheorghiu să 'î lase în proprietatea sa imobilul din Iași strada de Sus No. 54;

Având în vedere că recurenta și întemeiază cererea pe motivul că actul de împrumut cu ipotecă și antihresă, pe temeiul căruia Gheorghiu deține acel imobil, este nul întru cât ascunde o vindere-cumpărare a acelui imobil, care era prohibită la data confecționării lui (12 Martie 1871), de legea din 20 August 1864, pentru că cumpărătorul său Nusin sin Iancu, autorul lui Gheorghiu, era evreu, și evreii erau opriți, prin citata lege, de a dobândi imobile, de ori-ce natură, în România.

Considerând că din chiar intitulatul legii: »Pentru drepturile străinilor de a cumpăra imobile«, rezultă evident că legea din 1864, vizează numai pe străinii aparținând altor State, cărora le acordă dreptul de a cumpăra imobile în România sub condițiunea reciprocității;

Considerând că israeliții pământeni, de și nu se bucură de drepturile politice, dar nu este mai puțin adevărat că ei nu pot fi considerați ca străini în înțelesul strict al cuvântului, caei străini sunt acei

carî aparținând unui alt Stat politic organizat, se bucură de toate drepturile în general, fie civile, fie politice, în acel Stat ;

Considerând că ast-fel fiind, nici dispoziția din art. 3, legea citată, care ține că : toate dispozițiunile contrarii acelei legi sunt și rămân abrogate nu se poate susține că a abrogat dispozițiile § 1.431 din codul Calimach prin care se permite evreilor de a cumpăra case și du-ghele în orașe, căci art. 3 citat vedează dispozițiile contrarii legii privind pe străin ;

Considerând, în fine, că legea din 1864 nu face nici o mențiune în privința drepturilor evreilor de a cumpăra imobile urbane; prin urmare, trebuie să conchidem că situațiunea lor rămâne aceeași cum era regulată de legile și regulamentele anteriore ;

Considerând că așa fiind acest mijloc de casare, rămâne neinte-mariat ;

Considerând, că avocatul părții recurente a declarat că nu mai susține cele-alte mijloce de casare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 606

PRESCRIPTIUNE. — Actul intreruptiv prevădută de art. 1.865 din codul civil.— De la cine trebuie să emane.

PRESCRIPTIUNE. — Ce este. — Dacă poate fi invocată de debitor când creanța nu s'a plătit din cauza sa. (Art. 1.865 din codul civil).

- 1) *Actul intreruptiv de prescripțiune, prevădută de art. 1.865 din codul civil, trebuie să emane de la persoana care se prevalăză de dănsul, sau de la autorul acestei persoane.*
- 2) *Prescripțiunea fiind pedăpsa neglijenței creditorului, nu poate fi invocată de debitor când creanța nu s'a plătit din cauza unui fapt al debitorului.*

No. 390.—Respingerea recursului făcut de C. D. Șutzu contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, No. 15 din 1897, cu N. T. Iarca și altul.

29 Octobre 1897

CBRTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Oeconomu;

Pe d. Brătianu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Antonescu, în combateri;

Deiberând,

Asupra motivului de casare :

„Cer casarea acestei decisiuni, pentru motivul că curtea face o greșită aplicare a art. 1.865 din codul civil, declarând că prescripțiunea se găsește întreruptă, de și d. Iarca și Ana Perințeanu n'au făcut nici unul din actele cerute de art. 1.865 ca cauze de întreruperea prescripțiunii“.

Considerând că de, i este adevărat că actul întreruptiv de prescripțiune prevăzut de art. 1.865 codul civil, trebuie să emane de la persoana care se prevală de dănsul său de la autorul acestei persoane;

Considerând, însă, că în specie, instanța de fond constată existența unui asemenea act întreruptiv de prescripțiune din partea lui Ioniță Vernescu, autorul intimațiilor;

Considerând că în contra acestui început de urmărire, Gr. Șutzu, autorul recurentului, făcând contestațiune la 9 Aprilie 1877, instanța deschisă de acesta a rămas până și acum pendinte d'inaintea curței din Iași, fără să fi intervenit o hotărîre definitivă care să decidă dacă intimații mai au drept la pământul și veniturile lui, a cărui restituire s'a ordonat prin decisiunile din 1872 și 1874 a curței din Focșani;

Considerând că prescripțiunea fiind pedepsă neglijenței creditorului, ea nu poate fi invocată de debitor când creanța nu s'a plătit numai din cauza unui fapt al debitorului; că din momentul ce nu se tagăduiesce că la 1877 a existat un act valabil întreruptiv de prescripțiune, de la această dată prescripțiunea nu a mai putut curge contra lui Vernescu sau a succesorilor săi, întru cât urmărirea începută de autorul lor a fost împiedicată prin chemarea în judecată făcută de autorul recurentului; că judecând ast-fel, instanța de fond nu a violat art. 1.865 din codul civil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 607

URMĂRIRE. — Când se poate face urmărirea. — Somațiune. — Titlul executoriū.

EXCEPȚIUNI. — Lipsă de titlu executoriū. — Dacă excepțiunea basată pe lipsă de titlu executoriū, trebuie propusă înainte, de ori-ce apărare asupra fondului. (Art. 111, 411 și 455 din procedura civilă).

- 1) Nimeni nu poate fi urmărit de cât în virtutea unui titlu executoriū în contra sa și dupe o prealabilă somațiune.
- 2) Excepțiunea, basată pe lipsa unui titlu executoriū, constituie o adevărată și peremptorie apărare în fond, iar nu o simplă cerere de anulare a actelor de procedură, și, deci, poate fi propusă și dupe ce s'a luat concludsiuni și asupra fondului, cum ar fi dupe ce instanța a statuat asupra admisibilităței probei testimoniale.

No. 391. — Respingerea recursului făcut de M. Gredingher contra decisiunei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 121 din 1896, cu Preotul V. Alexandrescu și altul.

29 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. Biucliu ;

Pe d. Borș, asupra motivelor de casare ;

Pe d. Panu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. » Violarea art. 111 din procedura civilă și exces de putere ; curtea a violat acest articol, întru cât era vorba de un incident relativ
 » la nulitatea unui act de procedură a modului iregular de chemare
 » în judecată și întru cât a admis o excepțiune de nulitate a unor
 » acte de procedură dupe ce statuase în fond asupra unor proceduri
 » de ascultare de martori. Săvârșește un exces de putere, fiind-că prin
 » gravă eróre de fapt, afirmă că nu ar fi respins deja prin jurnalul
 » No. 1.042 de la 31 Maiū 1896 acel incident, când acest act autentic este la dosar spre a atesta contrariul.

II. »Exces de putere, greșită aplicare a art. 455 din procedura civilă și violarea art. 411 din procedura civilă. Curtea neadmițându-ne proba cu martori de a dovedi simulațiunea, a comis un exces de putere, de a nu judeca cestiunea și a o rezolva tocmai dupe art. 411 din procedura civilă, întru cât dacă persoana preotului dispărând și valorile fiind dovedite că sunt în patrimoniul debitorului nostru, personal Manoliu, prin proba testimonială instrumentată nu mai putea fi vorba de a fi obligați a ne conforma art. 455 din procedura civilă, fiind tocmai în cazul art. 411 din procedura civilă, dupe care aveam dreptul a urmări plata creanței noastre din orice avere am găsit la debitorul nostru».

Având în vedere decizia supusă recursului, care stabilește că recurentul obținând condamnarea lui V. Manoliu la o sumă de bani, prin decizia curții de Iași cu No. 19 din 1895 a executat, în virtutea acestui titlu, pe preotul Alexandrescu, punând sechestru pe vr'o 4 jumătate pogone ovéz, aflătoare la domiciliul preotului, în localul școlii din comuna Rosnov, și că acele produse au fost cumpărate de la un anume Angenstreik, care și densus le-a cumpărat la licitație cu ocazia vințerei averii lui Manoliu, urmărit de Stat pentru neplata de câștiuri; că așa fiind, această avere se găsea în posesiunea de fapt a preotului Alexandrescu, stabilită prin acte și necontestată chiar și de Gredingher care a înființat sechestru asupra ei;

Considerând că nimeni nu poate fi urmărit de cât în virtutea unui titlu executoriū în contra sa dupe prealabila somațiune de executare;

Că de și este exact că instanța de contestație a admis proba testimonială propusă de Gredingher spre a dovedi simulațiunea cumpărărilor, prin care acel ovéz a ajuns proprietatea preotului Alexandrescu, și că recurentul a susținut că așa fiind excepțiunea ridicată de acesta, nefiind propusă *in limine litis*, ar fi tardivă;

Considerând însă că această excepțiune, basată pe lipsa unui titlu executoriū în contra sa, constituia o adevărată și peremptorie apărare în fond, iar nu o simplă cerere de anulare a actelor de procedură ce putea fi propusă, dupe ce instanța a statuat asupra cestiunii relative la admiterea probei testimoniale;

Considerând că și susținerea recurentului că instanța de contestație nu ar mai fi putut reveni o dată ce s'a pronunțat asupra acestui mijloc de apărare prin încheierea cu No. 1.042 din 1896, este de

asemenea neintemeiată, de ôre-ce în sus ȃsa încheiere curtea de fond nu s'a pronunțat de cât în privința litis pendenței, iar nici de cum asupra validității urmării;

Că holărind ast-fel instanța de fond, nu a comis nici un exces de putere și nici a violat art. 114, 411 și 455 din procedura civilă.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 608

TESTAMENT. — Autentificare. — Citirea în fața testatorului a testamentului de către judecător. — Dacă legea cere cuvinte sacramentale pentru îndeplinirea acestei formalități. — Dacă pôte rezulta din complexul procesului-verbal. (Art. 861 și 862 cod civil. Art. 8, 10 și 18 din legea autentificării actelor).

Legea nu cere cuvinte sacramentale pentru constatarea îndeplinirii unei formalități ce densu prevede și că este destul, pentru validitatea actului, ca îndeplinirea acestei formalități să rezulte din cei-alți termeni întrebuiințați într'ênsul.

Ast-fel, pentru autentificarea unui testament, formalitatea citirii testamentului de către judecător în fața testatorului pôte să rezulte din cuvintele «citindu-i-se» și «ce i s'a citit», și este casabilă decisiunea care anulează un testament pe motiv că întrebuiințarea unor asemenea cuvinte nu rezultă că toate formalitățile autentificării, cum este aceea a citirii testamentului, au fost îndeplinite de judecător cum cere legea, și pôte de o altă persoană ce ar fi fost față, când din complexul procesului-verbal încheiat de judecător rezultă, în mod neînduois, că atât formalitatea citirii, cât și toate cele-alte formalități, ce au precedat ori au urmat citirea, au fost îndeplinite numai de judecător.

No. 392. — Casată, dupe recursul făcut de N. Sofian, decisiunea curței de apel din Iași, secția I, No. 9 din 1897, în proces cu V. V. Miclescu, M. V. Miclescu și Ecaterina Bonachi.

29 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buincliu ;

Pe d-nii E. Stătescu și Stelian, din partea recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat P. Missir, din partea intimaților, în combatere;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

»Exces de putere, greșită interpretare și rea aplicare a art. 862 codul civil.

»Curtea anulează testamentul autentic al defunctei Ruxandra Sofian, pe motivul că procesul-verbal de autentificare n'ar cuprinde mențiunea că: »testamentul s'a citit testatoarei de către judecător«, »de ôre-ce formula »citindu-i-se«, întrebuițată de judecător, n'ar fi îndestulătoare, și în procesul-verbal n'ar fi nici un alt cuvânt prin care judecătorul să afirme, conform art. 862, că citirea s'a dat de el însuși«.

II. »Exces de putere, violarea art. 861 și 862 codul civil, combinate cu art. 8, 10 și 18 din legea pentru autentificarea actelor. »Formula întrebuițată de judecător pentru a exprima solemnitatea citirei, este cu atât mai satisfăcătoare cu cât legea de autentificare modificând în privința formelor de autentificare dispozițiile relative la »testamente, judecătorii nu citesc ei însuși actele ce autentifică, ci »controlază numai citirea«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, care pronunță anularea testamentului defunctei Ruxandra Sofian, pentru motivul că, în procesul-verbal de autentificare, judecătorul instrumentator a menționat formalitatea citirei testamentului, numai prin cuvintele »citindu-i-se« și »ce i s'a citit«; că această formă gramaticală, pe care instanța de fond o declară ca impersonală și neechivalentă cu »citindu-l« sau »l-am citit«, nu indică în de-ajuns, dupe părerea curții de fond, dacă citirea s'a făcut chiar de judecător; că de și însăși instanța de fond constată, în decisiunea atacată, că în mențiunile ce preced, sau urmăză pe aceia a citirei, se indică precis că formalitățile autentificării s'au îndeplinit tôte, pe rând, de judecător în persoană, dar întru cât, pentru citire, nu s'a repetat din nou, în procesul-verbal încheiat, că și această formalitate tot de judecător a fost îndeplinită, există posibilitate pentru instanța de fond ca citirea să se fi făcut, sau de către avocatul a cărui prezență e consemnată în acel proces-verbal, sau de către o altă persoană ce ar fi participat la formalitățile solenne

ale autentificării, citind actul, și totuși nu a fost menționată de judecător în procesul-verbal de autentificare ;

Considerând că din complexul aceluia proces-verbal rezultă, în mod neîndoios, că atât formalitatea citirii, cât și toate cele-alte formalități ce au precedat ori au urmat dupe citire, au fost îndeplinite numai de judecător ; că dupe transportarea acestuia, împreună cu greșierul său, la domiciliul testatōrei, existența, adică, în prezența pasivă a celor-alte persoane anume arătate în procesul-verbal, i s'a citit acelei testatōrei testamentul ei, în formule prescrise de lege în acest scop, și, la întrebările puse, tot de judecătorul instrumentator, testatōrea a declarat acestuia că testamentul citit este al ei, făcut de liberă voință, iscălindu'l în prezența aceluia judecător, atât dēnsa cât și redactorul testamentului de față la aceste formalități ;

Considerând că legea nu cere cuvinte sacramentale pentru constatarea îndeplinirii unei formalități ce dēnsa cere și că este destul, pentru validitatea actului, ca îndeplinirea acestei formalități să rezultă din cel-alți termeni întrebuințați într'ēnsul ;

Că întru cât, din întreg procesul-verbal de autentificare al testamentului Ruxandrei Sofian, se constată în mod formal și evident că judecătorul a instrumentat în persoană, îndeplinind el însuși formele prevăzute în legea autentificării, instanța de fond nu era în drept a bănuși că aceste forme au fost îndeplinite de alții și nici a presupune ipotetic că alte persoane, în afară de cele expres menționate, au săvârșit sus dizele formalități constatate de judecător printr'un act autentic ;

Că judecând ast-fel, curtea de fond a comis un adevărat exces de putere și a violat art. 861 și 862 din codul civil, cum și art. 8, 10 și 18 din legea autentificării actelor.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 609

MĂRTURISIRE JUDICIARĂ. — Indivisibilitatea ei. — Dacă se atacă principiul indivisibilității când hotărîrea se întemeiază nu numai pe mărturisire, ci și pe alte probe. (Art. 1.206 din codul civil).

De și mărturisirea judiciară făcută de o parte prigonitoare nu se poate despărți în contră'i, însă nu se atacă principiul indivisibilității mărturisirii când hotărîrea nu se întemeiază exclusiv numai pe recunoșcerea ce coprinde o mărturisire ci și pe alte probe.

No. 17.—Respingerea motivului trimis în judecata secțiunilor-unite din recursul făcut de Ștefan Stamatescu contra decisiunii curței de apel din București, secțiunea III, No. 251 din 1895, dată cu Atina Popovăț și C. Popovăț.

30 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d. avocat Take Ionescu, în desvoltarea motivului de casare ;

Pe d. avocat Gr. Stănescu-Jiu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului trimis în judecata secțiunilor-unite ;

»Violarea art. 1.206 din codul civil«;

»Curtea, ca să mă osândescă, trage concluziuni în contra mea din »mărturisirea mea și susținerile mele, cum că am propus d-nei Popovăț, să împărțim moștenirea pe din două, dar nu ține seamă de restul »mărturisirii mele, cum că această propunere am făcut'o cu condiție »ca d-na Popovăț să contribuie cu jumătate la plata datoriilor și legatelor și să înainteze fondurile necesare, și că d-sa nu a îndeplinit »această condiție, neîndeplinire, în urma căreia a și primit de la mine »legatul particular conform testamentului. Curtea, scindând mărturisirea mea și punând la sarcina mea dovada acestei condițiuni, a violat »șisul text de lege«.

Având în vedere că, din decisiunea atacată cu recurs, rezultă că repausatul Apostol Stamatidis a lăsat, prin testamentul său autentic, surorii sale Athina Popovăț, intimată aici în recurs, un legat particular de 1.000 lei, iar restul averii sale, dupe plata mai multor alte legate făcute la diferite persoane, 'l-a lăsat fratelui său Ștefan Stamatescu, recurent astăzi, care a fost instituit executor testamentar ; că Athina Popovăț a reclamat de la Ștefan Stamatescu împărțirea restului averii decedatului Stamatidis, pe motiv că ar fi inter-

venit o condițiune verbală între ea și Stamatescu de a renunța la dispozițiunile testamentului și de a împărți frățește averea ce va prisoși dupe plata legatelor; că, în sprijinul acestei alegațiuni, Athina Popovăț a prezentat mai multe scrisori ale lui Ștefan Stamatescu referindu-se și la mărturisirea acestuia care recunoscuse propunerile făcute de el surorii sale în sensul pretins de dânsa, adăogând însă că acele propunerile erau făcute sub condițiunea de a contribui și dânsa la plata legatelor, ceea ce dânsa n'a făcut și chiar a renunțat la acele propunerile, spunea Stamatescu, de ore-ce 'și-a primit integral legatul de 1.000 lei, dupe cum dovedesce o chitanță a ei cu data de 27 Septembrie 1892;

Că cererea Athinei Popovăț fiind admisă de curtea de apel din Galați, secția II, prin hotărîrea cu No. 182 din 1895, care s'a întemeiat pe scrisorile lui Ștefan Stamatescu și pe faptul că el n'a dovedit cu nimic condițiunea invocată de dânsul că și sora sa se obligase să contribuie la plata legatelor, Stamatescu a făcut recurs, și această curte de casațiune, secția I, prin decisiunea cu No. 192 din 1896, a casat decisiunea curței de apel din Galați, pentru cuvîntul că acea curte, scindând mărturisirea lui Stamatescu, a violat art. 1.206 din codul civil, și a trâmîs afacerea spre a fi judecată din nou de curtea de apel din Bucuresci;

Că această curte de trâmîtere, prin decisiunea supusă astăzi recursului, a admis și dânsa acțiunea intentată de Athina Popovăț în contra fratelui său Ștefan Stamatescu, ordonând ca averea rămasă de la decedatul Apostol Stamatidis să se împartă în părți egale între Athina Popovăț și Ștefan Stamatescu, întemeiîndu-se curtea, pentru a admite această acțiune, pe o serie de acte emanate de la Stamatescu, din cari rezultă că acesta avea un mandat de gestiune din partea surorii sale ca să administreze averea succesiunii; că în tot-d'a-una dânsul 'i presenta compturile și daraverile succesiunii; că dar o considera ca o moștenitoare legală a fratelui său, nu ca pe o simplă legatară particulară a unui legat pe 1.000 lei, și, în fine, că dânsul, Stamatescu, nu 'și-a dovedit alegațiunea cum că Athina Popovăț nu s'ar fi ținut de convențiunea urmată între dânsul de a plăti împreună toate sarcinile succesiunii, perclînd prin acesta recunoscerea sa de succesoră în averea lui Stamatidis și rămânînd simplă legatară particulară;

Având în vedere că de și art. 1.206 din codul civil prevede că mărturisirea judiciară făcută de o parte prigonitoare nu se poate despărți în contră'i, însă nu se atacă principiul indivisibilității mărturisirii când hotărîrea nu se întemeiază în mod exclusiv numai pe recunoșcerea ce cuprinde o mărturisire, ci și pe alte probe ;

Considerând că, în specie, întru cât decisiunea supusă recursului, nu se întemeiază numai pe recunoșcerea făcută de Stamatescu pentru a da câștig de cauză surorii sale, ci pe o serie de acte și fapte din care se dovedește învoiala intervenită între ei de a împărți egal moștenirea rămasă de la Stamatiadis, și că au procedat împreună la lichidarea succesiunii, decisiunea se menține pe aceste considerante, și, deci, motivul invocat este neintemeiat și ca atare urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge ca neintemeiat motivul trimis în judecata secțiunilor-unite.

Trămite înapoi la secțiunea I acest recurs spre a se judeca motivul întâi pentru care afacerea nu a fost trimisă în secțiuni-unite.

Civil, secțiuni-unite.

No. 610

PĂMÎNT RURAL.—Dacă poate fi urmărit și înstrăinat silit.—

De cine. (Art. 7 din legea rurală din 1864 și art. 1 și 2 din legea din 13 Februarie 1879 interpretativă legii rurale).

Pământurile rurale date foștilor clăcași impropietariși nu pot fi urmărite și vindute pentru veri-ce fel de datorii de cât de persoanele către cari pot fi ipotecate și înstrăinate de bună voie dupe legea rurală.

No. 18.—Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra decisiunii curței de apel din Iași, secția I, cu No. 14 din 1896, dată în proces cu Maria Gavril Smeu.

30 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu, și

Pe d. avocat Carp, din partea ministerului de finance, în desvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

» Exces de putere și violare art. 132 din Constituțiune, precum și art. 7 din legea rurală din 1864, combinate cu art. 1.718 codul civil, întru cât de și onor. Curte de apel din Iași recunoște că art. 132 din Constituție n'a abrogat art. 7 din legea rurală de la 1864; că, prin urmare, pământurile rurale se pot vinde către un alt sătén sau către comună, totuși limitéză această alienabilitate restrinsă, numai la vânđerile de bună-voie, excluđend fără nici un motiv fundat vânđerile prin licitație publică, și împiedecând ast-fel pe Stat de a și urmări pe cale de expropriere silită contribuțiunile datorite de sătén ».

Avénd în vedere decisiunea asupra recursului, din care resultă că intimata Maria Gavril Smeu, datorind Statului o sumă de bani, casierul județului Roman a cerut tribunalului de a urmări și vinde pământul rural posedat de numita intimată, cerere ce a fost respinsă atât de tribunal, cât și de curtea de apel prin decisiunea supusă recursului ;

Avénd în vedere că, dupe art. 7 din legea rurală din 1864 și art. 1 și 2 din legea din 13 Februarie 1879, interpretativă legii din 1864, în termenul prevăđut de acele articole, nici săténul improprietărit, nici moștenitorii săi, nu vor putea înstrăina nici ipoteca pământul ce li s'a dat, nici prin testament, nici prin acte între vii, de cât către comună sau către vre-un alt sătén.

Considerând că din momentul ce legea a dispus că pământurile date foștilor clăcași improprietăriți nu pot fi înstrăinate sau ipotocate de bună-voie de cât unor anumite persóne, aceste pământuri au fost scóse din comerciú, prin lege chiar, pentru tóte cele-alte persóne ce nu sunt menționate în lege și, deci, nu pot fi înstrăinate nici silit de alte persóne, de cât de cele arătate de lege că pot dobândi asemenea pământuri ;

Că Statul, nefind din aceste persóne, cu drept cuvént curtea de apel a respins cererea Statului de a se urmări și vinde pământul rural al intimatei Maria Gavril Smeu și, deci, motivul invocat este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiuni-unite.

MARTORI. — Presumpțiuni. — Sumă ce trece de 150 lei. — Inceput de dovadă scrisă. (Art. 1.191, 1.197 și 1.198 din codul civil).

Proba cu martori și presumpțiuni pentru dovedirea unei sume ce trece peste 150 lei, nu este admisibilă de cât în cazul când există un început de dovadă scrisă, emanată însă de la partea în contra căreia s'a făcut cererea sa de la acela pe care dânsa 'l re-presintă.

No. 394. — Respingerea recursului făcut de Luxița Andronescu contra deciziei curții de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 38 din 1896, cu V. Racottă.

31 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. Athanasovici, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Meitani, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Rea aplicare și violarea art. 1.191 din codul civil și exces de putere din partea curții de apel, când nu voesce a considera faptul că testamentul autentic al Sevastiței Constantinescu, prin care se instituia ca legatar universal C. Racottă și se arată că acesta din urmă datorază testatoarei Sevastița Constantinescu, autorea mea, suma de 1.000 galbeni ca o mărturisire a debitorului, chiar a datoriei reclamate ați de d-na Luxița Andronescu».

Considerând că dupe art. 1.191 din codul civil, dovada despre o sumă mai mare de 150 lei nu se poate face de cât printr'un act autentic sau subsemnătură privată, emanat de la debitor ; că singura excepțiune ce legiuitorul prevede în afară de casurile arătate la art. 1.198, este când există un început de dovadă scrisă, conform art. 1.197 din codul civil, în care cas dovada se poate completa cu martori și presumpțiuni ;

Considerând că, dupe cum constată în fapt decisiunea atacată, recurenta nu a putut să presinte nici un început de dovadă scrisă, emanând de la debitor, spre a dovedi că defunctul C. Racottă, autorul intimațiilor, 'i-ar fi rămas dator suma de 1.000 galbeni ; că presupțiunea ce se trage din faptul că la Constantia Racottă s'a găsit un testament al Sevastiței Constantinescu, autorea recurentei, în care testatōrea afirma că ar avea de luat 1.000 galbeni de la C. Racottă, nu putea constitui o probă admisibilă și suficientă spre a stabili o datorie de peste 150 lei ; că respingēnd pretențiunea ca nedovedită, curtea de fond nu a violat în nimic art. 1.191, și a dat o interpretațiune bine acestui text de lege.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiia I.

B U L E T I N U L
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASATIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

S E C Ț I U N E A I I

No. 612

**MARTORI. — Utilitatea și oportunitatea ascultării lor. — Aprecie-
riere suverană a instanțelor de fond. (Art. 377 din procedura
penală).**

*Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze utilitatea și opor-
tunitatea ascultării martorilor invocați de către o parte în
apărarea sa, așa că ori de câte ori se vor convinge că audierea
martorilor este inutilă, pot respinge o asemenea probă, destul
numai ca decisiunea lor în această privință să fie motivată.*

**No. 507. — Respingerea recursului făcut de Ion Luca Bolboceanu
contra decisiunii curței cu juri din Județul Putna, cu No. 15 din
1897.**

1 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu, și
Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat de d. procuror, că s'ar fi violat
dreptul de apărare, prin faptul că curtea cu jurați a respins cererea

de amânare a recurentului pentru a se cita martorul absinte propus de acusație, la care, de și ministerul public renunțase, dar recurentul și-l însușise precum asemenea și aceea de a se cita noui martori.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului;

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 377 din procedura penală, că instanțele de fond sunt suverane a aprecia utilitatea și oportunitatea ascultării martorilor invocați de către o parte în apărarea sa ; că, conform acestui principiu, ori de câte ori judecătorii fondului se vor convinge că audierea martorilor este inutilă, poate respinge o asemenea probă, destul numai ca decisiunea lor în această privință să fie motivată ;

Considerând, în specie, că judecătorul curței cu jurați, pentru a respinge cererea recurentului de a se cita atât martorul absinte în ziua de judecată, cât și alți martori noui, și motivează această decisiune în sensul că audierea acelor martori o găsește inutilă în cauză ;

Că, prin urmare, mijlocul de casare invocat de d. procuror este neîntemeiat ;

Considerând că de alt-fel toate formalitățile fiind observate și legea bine aplicată, și în lipsa de alte motive din partea recurentului, recursul de față are a fi respins.

Pentru aceste motive,

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 613

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Afipste. — Lipirea lor la ușa tribunalului și la imobilele urmărite. — Publicațiuni. — Comunicarea ei procurorului și impiegatului ce ține registrele de ipotecă. — Dacă aceste formalități sunt de ordine publică. — Dacă se pot invoca pentru prima oră în casațiune. (Art. 507 și 511 din procedura civilă).

In materie de urmărire imobiliară prescripțiunile art. 507 din procedura civilă, relative la lipirea afipstelor la ușa tribunalului, la casa ce se urmărește sau la comuna unde este situat bunul rural, precum și prescripțiunile art. 501 aceeași lege, relative la depunerea copieii de pe publicațiunea urmăririi la procurorul

tribunalului și la impiegatul însărcinat cu ținerea registrelor de ipotecă, nu sunt de ordine publică, și, deci, neobservarea lui nu poate fi invocată pentru prima oră în cauză.

No. 224. — **Respingerea** recursului făcut de Dimitrie S. Popovici contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Neamțu, cu No. 155 din 1897, cu Nicolae Theodorescu.

1 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degre ;

Pe d. G. Panu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Stelian, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului al 5-lea de casare, singurul care a fost susținut de recurent :

»Cu ocazia revinderii imobilului s'a violat din nou dispozițiunile art. 507 și 511 din procedura civilă; iar unul din procesele-verbale de lipirea afișelor este contrasemnat de un sub-comisar clasa II și contra dispozitivului art. 74 din procedura civilă».

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului;

Considerând că punctele care formează obiectul acestui mijloc de casare nefiind propuse nici discutate la instanța de urmărire, întru cât nu sunt de ordine publică, nu pot fi propuse pentru prima oră d'inaintea acestei curți;

Că așa fiind, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat ;

Considerând că în cât privește cele-alte mijloce de casare, recurentul a renunțat a le mai susține.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 614

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUZĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Când și cum poate fi expropriat un proprietar. — Ce se înțelege prin cauză de utilitate publică. (Art. 19 din constituțiune).

Nimeni nu pöte fi expropriat de cât pentru cauză de utilitate publică legalmente constatată și dupe o dreptă și prealabilă despăgubire, și prin cauză de utilitate publică se înțelege numai comunicațiunea și salubritatea publică, precum și lucrările de apărarea țerei.

No. 227. — Respingerea recursului făcut de Elena Constantinescu contra sentinței tribunalului Gorj, No. 187 din 1897, cu primăria Tergu-Jiu.

1 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier d. Cuculi;

Pe d. Davidescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii Daniileanu și Frumușeanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului I:

»Tribunalul, conform art. 14 din legea de expropriere, nu putea hotări în cauză, de vreme ce dispozițiunile art. 2 din aceeași lege nu erau îndeplinite de autoritatea comunală; tribunalul, procedând ast-fel, a săvârșit un exces de putere, violând ambele texte de lege citate».

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că se constată din menționata sentință că cercetarea prealabilă prescrisă de art. 2 din legea de expropriere a fost făcută de consiliul comunal;

Că întru cât utilitatea publică era de interes comunal, cerințele citatului articol au fost îndeplinite, ast-fel că mijlocul de casare este neintemeiat.

Asupra mijlocului II:

»Tribunalul violază art. 19 din Constituțiune, de vreme ce acest articol, fiind numai limitativ al atributului dreptului de proprietate, nu admite exproprierea de cât în cele 3 casuri prevădute în acel articol, singurele considerante de casuri de expropriere pentru casuri de utilitate publică, cu care privilegiu tribunalul mai violază și art. 2 din legea de expropriere».

Vădând art. 19 din Constituțiune;

Considerând că, dupe dispozițiunile alin. I de sub citatul articol,

nimeni nu p $\acute{o$ te fi expropriat de c \acute{a} t p \acute{e} ntru cauz \acute{a} de utilitate public \acute{a} legalmente constat \acute{a} t \acute{a} , \acute{s} i dupe o dr \acute{e} p \acute{t} \acute{a} \acute{s} i prealabil \acute{a} desp \acute{a} gubire; iar prin aliniatul II se prevede c \acute{a} prin cauz \acute{a} de utilitate public \acute{a} urm \acute{e} z \acute{a} a se \acute{i} n \acute{t} elege numai comunica \acute{t} iunea \acute{s} i salubritatea public \acute{a} , precum \acute{s} i lucr \acute{a} rile de ap \acute{a} rarea a \acute{t} er \acute{e} i ;

Consider \acute{e} nd, in specie, c \acute{a} tribunalul, pentru a declara expropriat terenul intimatel pentru utilitate public \acute{a} , stabileste, prin sentin \acute{t} a sa, c \acute{a} aceste exproprieri se face in interesul salubrit \acute{a} tei ora \acute{s} ului T \acute{e} rgu-Jiu \acute{s} i l \acute{a} rgirea stradelor pentru comunica \acute{t} ie;

C \acute{a} ast-fel fiind, tribunalul, prin sentin \acute{t} a ce a pronun \acute{t} at, nu numai c \acute{a} nu a violat intru nimic dispozi \acute{t} iunile art. 19 din Constitu \acute{t} iune, ci din contr \acute{a} s'a conformat textului \acute{s} i spiritului acestui articol, a \acute{s} a c \acute{a} \acute{s} i acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, sec \acute{t} ia II.

No. 615

FURT. — Servitori cari 'si insu \acute{s} esc pe nedrept boul din curtea unei pers \acute{o} ne din ordinul st \acute{a} p \acute{a} nului lor. — Dac \acute{a} delictul este caracterizat c \acute{a} nd se pretinde c \acute{a} partea v \acute{a} t \acute{e} mat \acute{a} datora st \acute{a} p \acute{a} nului o sum \acute{a} de bani. — Apel. — Martori audia \acute{t} i la tribunal. — Dac \acute{a} curtea 'si p $\acute{o$ te \acute{i} ntemeia decisiunea sa pe depunerile lor. (Art. 186 din procedura penal \acute{a}).

AGENT PROVOCATOR. — Elementele delictului de provoca \acute{t} iune. (Art. 47 din codul penal).

- 1) *Faptul unor servitori de a lua boul din curtea unei pers \acute{o} ne cu cuget de a 'si'l insu \acute{s} i pe nedrept, chiar indemna \acute{t} i fiind la ac \acute{e} sta de st \acute{a} p \acute{a} nul lor, nu este o simpl \acute{a} samavolnicie, ci un furt caracterizat, chiar adev \acute{e} rat de ar fi c \acute{a} partea v \acute{a} t \acute{e} mat \acute{a} datora o sum \acute{a} de bani aceleia din ordinul c \acute{a} ruia s'a luat boul.*
- 2) *Curtea de apel e in drept a 'si \acute{i} ntemeia decisiunea sa pe depunerile martorilor asculta \acute{t} i la tribunal in audien \acute{t} a public \acute{a} \acute{s} i sub prestare de jur \acute{a} m \acute{e} nt, \acute{s} i nu viol \acute{e} z \acute{a} urm \acute{a} nd ast-fel principiul publicit \acute{a} tei consfin \acute{t} it de art. 186 din procedura penal \acute{a} .*
- 3) *Constatarea instan \acute{t} ei de fond c \acute{a} furtul s \acute{e} vir \acute{s} it de servitori a fost din ordinul st \acute{a} p \acute{a} nului lor, c \acute{a} lucrul furat a fost adus in curtea acestuia \acute{s} i c \acute{a} d \acute{e} nsul a t \acute{a} g \acute{a} duit ac \acute{e} sta la inceput, t $\acute{o$ te*

aceste constatări, constituind prin ele însăși elementele delictului de provocațiune, cu drept cuvânt instanța de fond consideră pe stăpân de agent provocator al delictului de furt, întru cât art. 47 din codul penal nu cere ca instrucțiunile date să fie însoțite de daruri, promisiuni sau amenințări.

No. 512. — **Respingerea**, dupe divergință, recursului făcut de Spiru Migliarezi, Barbu Moga și Gh. Ion Popa contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția I, No. 391 din 1897.

6 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Phe-rekyde ;

Pe d-nii G. Meitani, V. Athanasovici și P. Borș, advocații recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. C. D. Sărățeanu, procuror de secțiune, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 186 din codul procedurii penale, exces de putere și eróre grosieră de fapt.

» Am dovedit cu acte scrise autentice, cartea de judecată a judecătorului de Drăgășani, No. 940 din 1895, ș. a., cum și cu martorii nasermentați, că boul părții civile a fost luat de pe holdele arendașului și dus de noi, în lipsă de obor comunal, la conacul arendașului Migliarezi, și că eu, Migliarezi, m'am opus a'l elibera, fiind-că partea civilă 'mă datora banii ; deci, am dovedit că boul nu era furat. » Totuși, curtea de apel 'mă înălătură tóte aceste dovești, și pune temeiu pe procesele-verbale din 8 și 14 Noembre 1896 ale primarului comunei Ștefănesci acte primordiale de instrucțiune, cari nu fac probă juridică dupe art. 186 din codul procedurii penale. Regula publicității și oralității, prescrisă de acest articol, este nu numai sub pedepsă de nulitate, ci și de ordine publică, căci garantéză în supremul grad dreptul sacru al apărării.

» Decisiunea curței de apel, deducând probe și din acte instructorii nediscutate în public și necontradictorii, violéză art. 186 din codul procedurii penale, și comite un exces de putere și o eróre grosieră de

„fapt, când ȳice că eu, Migliarezi, n'am dovedit că partea civilă avea datorie de bani către mine».

Având in vedere decisiunea supusă recursului ;

Consider nd că decisiunea supusă recursului deduce, din arătările martorilor ascultați la tribunal, sub prestare de jur m nt, că inculpații Barbu Moga și Gh. Ion Popa, a  luat printr'ascuns, in timpul nopței, un bo  din curtea reclamantului, cu cuget de a și'l însuși pe nedrept, indemn ți fiind la ac sta prin ordinul st p nului lor Spiru Migliarezi ;

Consider nd că așa fiind, e clar că faptul s virișit de recurenții de ast di nu se infățișează numai ca o simplă samavolnicie, ci ca un furt caracteristic, chiar adevărat de ar fi că partea vătămată datora lui Spiru Migliarezi o sumă de bani ;

Consider nd că instanța de fond e in drept a'și intemeia decisiunea sa pe depunerile martorilor ascultați la tribunal in audiența publică și sub prestare de jur m nt, și nu viol z  nici cum urm nd astfel principiul publicit ței, consfințit de art. 186 din procedura penală ; așa că din aceste puncte de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca inexact in fapt și neintemeiat.

Asupra mijlocului II de casare :

„Violarea art. 47 din codul penal.

„Când instanța de fond declară pe un inculpat culpabil ca autor intelectual sau agent provocator al unui delict, trebuie să arate, prin hot r rea ce dă, elementele constitutive ale infracțiunii pentru cari 'l face responsabil, căci nimeni nu răspunde de c t pentru faptele sale proprii și se tratéză de un provocator numai c nd se stabilește că se găsește in condițiunile art. 47 din codul penal.

„Omisiunea de a se indica ordinul, mandatul sau consiliul, adică că provocațiunea sau instrucțiunile date la comiterea infracțiunii s'a  s virișit prin abus de autoritate ori de putere, sau prin machinațiunii falaci se, sau prin daruri ori promisiuni, sau prin amenințări, face ca delictul să fie caracterizat, și nestabilirea, prin consecința, a acestor fapte constitutive ale delictului, este o atingere adusă precitatului text de lege.

„Decisiunea curței de apel din Craiova, secțiunea I, cu No. 391 din 28 Martie 1897, atacată cu acest recurs, cade in ac st  manifestă greșală, când ea, din probele ce menșion z , se mărginesce, ca-

» caracterisând răspunderea lui Sp. Migliarezi în a ține : »că din toate acestea rezultă că Sp. Migliarezi a îndemnat pe cei două d'ânteu în »culpași, cari erau servitorii săi, de a comite acest fapt».

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 47 din codul penal, sunt agenții provocatori acei cari, prin daruri, promisiuni, amenințări, abus de autoritate sau de putere, uneltiri culpabile, vor fi provocat la o infracțiune sau vor fi dat instrucțiuni spre a o comite ;

Considerând, în specie, că curtea de apel, pentru a declara pe recurentul Migliarezi ca agent provocator al delictului de furt săvârșit de cei-alți recurenți, constată, în fapt, că recurenții au săvârșit furtul din ordinul său, că acel boiu a fost adus în curtea sa, și că recurentul Migliarezi a tăgăduit, la început, că acest boiu ar fi în curtea sa ;

Că, prin urmare, toate aceste constatări, constituind prin ele însăși elementele delictului de provocațiune, cu drept cuvânt curtea de apel a considerat pe recurent ca agent provocator al delictului de furt, întru cât menționatul articol nu cere ca instrucțiunile date să fie însoțite de daruri, promisiuni sau amenințări ;

Că ast-fel fiind, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 616

CURTE CU JURAȚI. — Comisiunea juraților. — Dacă pot figura jurați cari au luat parte și în altă sesiune în cursul aceluiași an. (Art. 286 din procedura penală).

CURTE CU JURAȚI. — Suspendarea audienței. — Comunicarea juraților cu persoane străine. — Cine trebuie să dovedească acest fapt. (Art. 376 din procedura penală).

CURTE CU JURAȚI. — Martori. — Suveranitatea judecătorilor fondului. (Art. 328, 329 și 377 din procedura penală).

CURTE CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Cum trebuie puse. — Dacă se pot pune și cestiuni rezultând din desbateri. (Art. 365 din procedura penală).

1) Faptul că în comisiunea de judecată au figurat jurați cari au mai luat parte ca jurați și în altă sesiune în cursul aceluiași an, nu constituie un cas de nulitate a verdictului.

- 2) Președintele curței cu jurași este în drept să suspende desbaterile când trebuința cere, și cei ce pretind că pe timpul suspendăreii, jurașii ducându-se pe la casele lor au comunicat și au fost influențați asupra procesului, trebuie să dovedescă acesta.
- 3) Judecătorii fondului sunt suverani să nu amâne judecarea pentru a se cita martorii absenți propuși de părți, când faptele ce părțile voesc a doveni cu acești martori se pot dovedi și cu martorii prezenți.
- 4) Președintele curței cu jurași este în drept ca, pe lângă cestiunile ce rezultă din actul de acuzațiune, să pună jurașilor și cestiuni modificătoare rezultând din debateri.

No. 516. — Respingerea recursului făcut de Marin Dumitru Nichersu și alții contra decisiunii curței cu jurași din județul Olt cu No. 28 din 1897.

6 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I :

„Viciôsă constituire a juriului contrariu dispozițiunilor art. 286 din procedura penală, căci și la sesiunea trecută, ca și în această sesiune, mai tot aceiași jurași au fost chemați pentru constituirea juriului de judecată”.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că nu se dovedesce cu nimic că jurașii ce au compus comisiunea de judecată a recurenților ar fi mai sigurat și în alte comisiuni din același an ;

Că, afară de acesta, chiar dovedit fiind că mai mulți din acești jurași ar mai fi luat parte și în altă sesiune în cursul aceluiași an, totuși acest fapt nu constituie un cas de nulitate a verdictului, de ore-ce dispozițiunile art. 286 din procedura penală prevede un drept lăsat de legiuitor la facultatea jurașilor de vor voi se useze de el ;

Că ast-fel fiind, recurenții nu pot invoca în favorul lor un drept creat de lege în favorul jurașilor, și, deci, mijlocul de casare este neintemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 367 din procedura criminală, căci jurații, înainte de a delibera și a își forma declarațiunea lor, au eșit din camera lor nefiind păziți de nici un gendarm, dar, ce e mai mult, au fost lăsați liberi afară din localul curței, pe stradă și la locuințele lor, astfel că au putut foarte ușor fi influențați de partea civilă și cei cari doriau ca noi să fim condamnați!».

Considerând că, după dispozițiunile art. 376 din procedura penală, președintele curței cu jurații este în drept se suspende desbaterile când trebuința cere pentru repausul juraților și judecătorilor ;

Că, față cu acest principiu, președintele curței a putut suspenda desbaterile pentru un timp determinat, fără ca prin acesta să violeze în ceva citatul text de lege, mai cuosebire că, în specie, recurenții nu aduc nici o dovadă că jurații, în timpul suspendării ședinței, pe când erau liberi pe la casele lor, ar fi comunicat cu cineva din afară relativ la cauza asupra căreia erau chemați a își da verdictul lor ;

Că, prin urmare, și acest mijloc cată a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului III :

»Violarea art. 328, 329 și 377 din procedura penală, cum și a dreptului întreg de apărare prin respingerea cererii noastre de a se amâna procesul și a se aduce martorii cari lipsesc și cari erau folosiți, cu atât mai mult cu cât acei martori ce depuseseră la instrucție și înaintea curței, erau influențați și intimidați de către agenții administrativi».

Considerând că judecătorii curței, pentru a respinge cererea recurenților de a se cita și cei-alți martori cari lipseau, constată, prin deciziunea lor, că pentru dovedirea aceluiași fapte pentru cari martorii absenți fuseseră propuși, se mai propuseseră și alți martori, căci dânsii erau față și puteau face depozițiunile lor ;

Că, prin urmare, pe câtă vreme faptele ce recurenții voiau să dovedescă se puteau dovedi și prin alți martori de cât cei absenți, curtea era în drept să nu acorde o amânare ce, în ochii ei, avea caracterul unei pure șicane ;

Că, așa dar, și acest mijloc urmăză a se respinge ca neintemeiat.

Asupra mijlocului IV :

»Violarea art. 365, alin. II, din codul proced. penale; căci d. președinte al curței, în greutatea noastră, a dat primului jurat două rân-

»duri de cestiuni, pe când legea cere numai un rënd cu ori-ce fel de »adnotări din partea d-sale».

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 365 din procedura penală, președintele are a pune juraților cestiunile ce rezultă din actul de acusațiune și din desbateri;

Că, față cu acest principiu, președintele curței era în drept ca, pe lângă cestiunile ce rezultă din actul de acusațiune, să pună juraților și alte cestiuni modificătoare rezultând din desbateri;

Că ast-fel fiind, și acest mijloc este neîntemeiat;

Considerând, în fine, că toate formele au fost îndeplinite și legea bine aplicată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 617

CURTEA DE COMPTURI. — Autoritatea lucrului judecat. — Dacă se poate invoca pentru prima oră în casațiune.

CURTEA DE COMPTURI. — Competință. — Casieri de județe. — Deficite rezultând din delapidările perceptorilor. — Cine este răspunător. — Dacă casierii sunt justițiabili de curtea de compturi în prima și ultima instanță. — Controlorii fiscali. — Apel. (Art. 129 din legea comptabilității din 1893; art. 24 din legea curței de compturi din 1895; art. 88 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe din 1893).

- 1) *Excepțiunea lucrului judecat, dacă nu a fost invocată înaintea curței de compturi, nu poate fi propusă pentru prima oră în casațiune, nefiind de ordine publică, adică părțile putând renunța la o asemenea excepțiune.*
- 2) *Casierii de județe, atât sub vechea lege a curței de compturi, cât și sub legea nouă din 1895, se judecă și se judecă de acea curte în prima și ultima instanță, pentru deficitele ce ar rezulta din cauza delapidărilor perceptorilor fiscali, deficite de care casierii sunt răspunători, perceptorii fiind prepușii lor. Numai controlorii fiscali se judecă de curtea de compturi în apel.*

No. 228. — Respingerea recursului făcut de Teodor S. Florian contra decisiunii curței de compturi cu No. 142, secția I, și No. 582 din 1896, secția II, cu ministerul de finance.

6 Octombre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier M. Pœnaru-Bordea ;

Pe d. P. Borș, în dezvoltarea motivelor de csare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I, II, III și IV :

»Violarea autorității lucrului judecat și exces de putere«.

»Onor. minister de finance înainteză înaltei curți de compturi un
»tabloù de repartițiunea deficitului atribuit fostului perceptor al cir-
»cumscripțiunei X Văleni, din județul Olt, pe care tabloù se vede
»trecut și subsemnatul, ca fost casier general, cu lei 3.000. Contra
»acestui tabloù am adresat curței o contestațiune prin care, arătând
»cul revine responsabilitățile și instanța care trebuie a le desemna.
»Am cerut declinarea competenței și trimiterea facerei judecătoreului
»sifresc desemnat de art. 129 din legea comptabilităței publice. Înalta
»curte, citându-mă la bară, și judecând în secțiuni-unite contestația
»mea, pe de o parte și declină competența de a judeca în primă și
»ultimă instanță cestiunea delapidărei, fiind de un ordin excepțional,
»și, în unire cu conclusiunile d-lui procuror, hotărăsca, prin decisiu-
»nea No. 26 din 1895, ca onor. minister de finance să facă us de
»art. 129 din legea comptabilităței publice, judecând cestiunea ca
»tribunal de prima instanță, de ôre-ce înalta curte este competente a
»judeca și decide numai în apel. Acastă decizie s'a comunicat minis-
»terului de finance a o aduce la îndeplinirea onor. minister, în loc
»de a face us de art. 129 din legea comptabilităței publice, sau, în
»cas contrariu, să cêră atacarea cu recurs a hotărîrei No. 26 din
»1895, drept ceșl avea dupe art. 65 și 72 din legea înaltei curți de
»compturi; intervine prin d. procuror respectiv ca curtea să facă
»aplicațiunea art. 24 din legea organică ađi în vigore. Înalta curte, fără
»a ține sêmă de autoritatea lucrului judecat, revine asupra decisiu-
»nei No. 26 din 1895, fără alt motiv legal, o retracteză și dă deci-
»siunea No. 142 din 1895, condamnându-mă la suma de lei 5.841,
»banî 97, în solidum cu trei foști controlori fiscali din timpul gesti-
»unei mele, fără a ține sêmă că decizia No. 26 din 1895 a rêmas

»definitivă și executorie prin neatacarea cu recurs și revisuire de către fisc«.

II. »Violarea neretroactivității legilor prescrise de art. 1 din codul civil și exces de putere.

»Jurnalul înaltei curți de compturi, secția II, No. 167 din 1897, cum și însăși decizia No. 26 din 1895, dovedesc că atât faptele, cât și judecata pornită în cestiunea delapidării imputată perceptorului Bărbulescu, a avut loc înainte de promulgarea noiei legi a curței de compturi, care l-a pus în vigoare la 1 Aprilie 1895, adică sub imperiul legii din 1864, și, prin urmare, cererea onor. minister de finance din adresa No. 2.662 din 1897, către d. procuror al curței pentru a interveni ca curtea să facă aplicațiunea art. 24 din legea sa organică este ilegală, iar înalta curte, prin faptul că a înlăturat hotărîrea No. 26 din 1895 și a pronunțat contradictoriu pe aceea cu No. 142 din 1896, în primă și ultimă instanță, în loc de a judeca ca curte de apel, dupe cum pretinde art. 129 din legea comptabilității publice, în materie de necompetință, a violat art. 1 din codul civil, dupe care competența unei instanțe judecătorești se regulează conform legilor existente în momentul introducerii acțiunilor«.

III. »Violarea art. 129 din legea comptabilității publice.

»Onor. minister de finance neconformându-se decisiunii înaltei curți de compturi cu No. 26 din 1895, dată în secțiunii-unite, adică de a face us de dispozițiunile disului articol ca tribunal de primă instanță și înalta curte revenind asupra acestei decisiuni, fără nici un drept sau motiv legal, și, prin hotărîrea cu No. 142 din 1896, mă condamnă omiso medio, în primă și ultimă instanță, prin organe de drepturi ce nu sunt consacrate prin lege, a comis o călcare flagrantă a dispozițiunilor art. 129 din legea comptabilității publice, lege fundamentală în materie de finance.

»Am atacat în revisuire hotărîrea No. 142 din 1896 și am sulevat, prin cererea mea, ca mijloc de apărare, a fi retractată și hotărîrea No. 142 din 1896, ca fiind dată fără competență, întru cât înalta curte de compturi nu putea să mă priveze de întéiul grad de jurisdicțiune, și să mă judece în primă și ultimă instanță, ci numai ca instanță de apel.

»Înalta curte, însă, prin hotărîrea sa în revisuire, mi indică că mo-

»tivatele revisuirii fiind cestiuni de drept, urmază să mă prevalez de »dreptul recursului în casație«.

IV. »Contrarietate de hotărâri între cea anterioară No. 26 din 1895 și cea posterioară No. 142 din 1896, în una și aceeași cauză, tot »între mine cu onor. minister de finanțe și tot în aceleași circumstanțe înalta curte de compturi dă, la interval de un an, două hotărâri »ale căror dispozițiuni sunt diametral opuse, căci una exclude pe alta. »Menirea înaltei curți de casație, între altele, dupe art. 53, § 4 al legel »sale organice, este de a menține armonia și justiția și a nu to- »lera ca aceeași curte de fond să sdruncine echilibrul judecăților, »evident că este cazul a cere casațiunea fără trimitere a hotărârii »No. 142 din 1896, ca una ce este contrarie cu hotărârea No. 26 »din 1895.

»Solicităm această casare în baza art. 40, lit. C. din legea organică »a curții de casație«.

Având în vedere decisiunea curții de compturi supusă recursului, și anume decisiunea No. 142 din 1896 și decisiunea No. 582 din 1896 dată asupra revisuirii, din care se stabilesc următoarele fapte :

Către finele anului 1894, curtea de compturi, sesizată fiind de ministerul de finanțe a lua în cercetare gestiunea casierului de Olt pe anii 1892—93 și 1893—94, și constatând delapidările săvârșite de perceptorul Bărbuleanu pe acest interval, a stabilit suma delapidată la cifra de 10.769, bani 91, pe care repartisând'o asupra casierilor ce au funcționat în acel timp la dîsa casierie, și cari, conform legii, erau răspunzători de aceste deficite, găsește că partea de deficit ce cădea în sarcina recurentului era de 3.458 lei, 69 bani ;

Considerând, însă, că și prin decisiunea No. 26 din 1895, rostită în secțiunii-unite, curtea de compturi își declină competența de a judeca această afacere, pe motiv că, dupe art. 129 din legea comptabilității din 1893, nu ar avea cădere să judece pe casierii răspunzători de delapidările săvârșite de perceptorii fiscali, de cât în apel ;

Considerând totuși că art. 129 citat, fiind aplicabil numai funcționarilor însărcinați direct și special cu supraveghierea comptabililor și cu controlul comptabilității lor, și nici cum casierilor, curtea de compturi, secția I, stabilește, prin hotărârea No. 124 din 1896, că întregul deficit constat în sarcina recurentului, este de lei 5.481, bani 97 ;

Considerând că recurentul se plânge acum, prin mijlocele de casare de mai sus, că curtea de compturi, judecând ast-fel, ar fi violat autoritatea lucrului judecat, dând două hotăriri contradicțoare, cu atât că obiectul celor două hotăriri de mai sus nu era același. Cea întâiu hotărire având în vedere un deficit de 3.458 lei, iar cea a doua având în vedere un deficit de 5.481 lei ;

Considerând că excepțiunea lucrului judecat de care e vorba n'a fost invocată d'inaintea curței de compturi și nu se poate, prin urmare, propune pentru întâia oară în casajie, căci motivul acesta nu e de ordine publică, în acest înțeles că părțile pot renunța la excepțiunea lucrului judecat ;

Considerând, de asemenea, că fără cuvint se dice că curtea de compturi, prin hotărirea No. 142 din 1896, a violat art. 129 din legea comptabilităței din 1893, și a dat putere retroactivă art. 24 din legea organică a curței de compturi din 29 Ianuarie 1895, căci adevărul este din contră că casierii se judecau și înainte de legea din 1895 de curtea de compturi în primă și ultimă instanță ;

Considerând în adevăr că art. 129 citat, care dă cădere curței de compturi numai în apel, se aplică numai controlorilor, iar nu și casierilor cari răspund de delapidările perceptorilor fiscali, nu pe temeiul art. 129 citat, ci în virtutea principiului că perceptorii fiind numiți în funcțiune dupe propunerea lor, ei caută să răspundă de faptele prepușilor lor ;

Că, prin urmare, motivele urmază a fi respinse ca neintemeiate.

Asupra motivului V :

„Nemotivarea hotăriri No. 142 din 1892. Funcționarii direcți și speciali, însărcinați cu inspectarea și supraveghierea comptabililor, și cu controlul comptabilităței lor, dupe art. 129 din legea comptabilităței publice sunt : controrii fiscali și inspectorii financiari.

„Asemenea art. 2 și 26 din instrucțiunile pentru controlorii fiscali și art. 1 și 2 din legea inspectorilor de finance, art. 18 și 19 din instrucțiunile de serviciu, prevede obligațiunile și responsabilitățile acestor funcționari.”

„In specie, se dovedesce, din ordinul d-lui ministru de finance No. 36.675 din 1 Iulie 1893, că onor. ministru contrariat de neglijența controlorilor, din a căror cauză s'a înregistrat o mulțime de delapidări comise de perceptori fiscali în dauna Statului, a însărcinat pe

»d-niî inspectorii financiarî a inspecta pe toţi percepătorii din ţeră.
 »Prin consecinţă şi percepătorul circumscripţiunii X Văleni, din judeţul Olt, Bărbuleanu, a fost inspectat, la 9 Decembrie 1893, de către inspectorul financiar respectiv, şi, prin procesul-verbal de rezultatul inspecţiunii, se constată că numitul percepător s'a găsit în regulă, şi că toate operaţiunile efectuate, în cea mai perfectă concordanţă şi exactitate, când la acea dată, întregul deficit imputat percepătorului era deja consumat, şi în acest caz art. 2 din lege a inspectorului de finance îl face răspunzător de întregul deficit.

»Acastă împrejurare a pus pe înalta curte de compturi a pronunţa decizia No. 26 din 1895, prin care a cerut ca ministerul de finance să facă aplicaţiunea art. 129 din legea comptabilităţii publice şi dacă, prin decizia No. 142 din 1896, dată posterior, deficitul lui Bărbuleanu mi se impută şi mie, acăsta este o decisiune cu totul lipsită de motive, şi, ca atare, nu-şi poate avea validitatea cuvenită.

»Ceva mai mult, compturile gestiunii mele pe anii 1890, 1891, 1892, 1893 ale casieriei Olt sunt toate verificate, şi găsite în regulă, asupra cărora s'au pronunţat decisiunile cu No. 231 din 1893, 207 din 1894, 90 din 1895, 131 din 1895, cu dispoziţiuni de achitare».

Considerând că hotărîrea No. 142 din 1896 de mai sus, nu e nemotivată cum pretinde recurentul, căci constată din contră, forte lămurit, că percepătorul Bărbuleanu, a delapidat sumele de mai sus, delapidare de care, dupe art. 88 din legea pentru constatarea şi perceperea contribuţiunilor directe din 29 Maiu 1893, sunt răspunzători cu averea lor şi casierii generali;

Că de aceea şi acest motiv urmează a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului VI:

»Atât prin contestaţiune, cât şi prin cererea de revisuire sprijinită de certificatul casieriei generale de Olt şi administratorul creditului din acel judeţ, am probat că în anii 1892 şi 1893, la care se atribue deficitul de lei 1.915, bani 17, casieria girată atunci de subsemnatul n'a fost debitată cu nici o sumă pe comptul creditului, şi, de ôre-ce n'am fost debitat, nu pot fi răspunzător, căci așa prevede art. 17 din legea comptabilităţii publice.

»Că eu, în calitate de casier general de judeţ, n'aveam nici un drept şi nici o datorie în administraţiunea creditului agricol.

»Că responsabilitatea gestiunii acestei administraţiuni priveşte nu-

»mai pe administratorul sucursalei care are depusă o garanție de »5.000 lei pentru daunele ce ar cauza creditul.

»Că compturile administratorului sucursalei de Olt pe anii 1892 »și 1893 sunt verificate și garanția liberată, iar deficitul de mai sus »de lei 1.915, banii 17, trecut în comptul »deficit și pierderi«, con- »form legii creditului, și, deci, acesta e o sumă cu totul fictivă.

»Că, în fine, administratorul creditului este justițiabil de ministerul »de finance în primă instanță, și numai în apel de curtea de compturi, »și, că, prin consecință, eu, ca terță persoană, străină de administra- »țiunea creditului, nu pot, în tot cazul, a avea o pozițiune mai rea«.

Considerând că se constată din decisiunea curței de compturi, dată asupra cererii de revisuire a recursului, că întregul deficit constat se repartizează asupra diferitelor case, între cari se coprinde și creditul agricol;

Că intru cât casierii sunt răspunzători de ori-ce sumă dată în debitul perceptorilor, și din momentul ce și suma de lei 1.915, banii 17, era dată în debitul perceptorului Bărbuleanu, cu drept cuvânt recurentul a fost făcut răspunzător și de această sumă delapidată de perceptor, care era repusul său.

Că așa fiind și acest mijloc are a fi respins ca nelintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 618

COMPETINȚĂ. — Lovire. — Șef de garnisonă. — Lovirea lui de un soldat. (Art. 525 din procedura penală. Art. 52, 53, 216 și 217 din codul de justiție militară).

Pentru ca un militar, fie chiar în rezervă, să fie justițiabil de tribunalele militare pentru faptul de lovire în persoană altui militar, în timpul său cu ocaziunea serviciului, trebuie ca acest fapt să fi fost săvârșit asupra unui superior.

Ast-fel, faptul că, într'o comună rurală, un rezervist sau un recrut a lovit pe șeful de garnisonă, chiar cu ocaziunea serviciului de șef de garnisonă, nu este de competența tribunalelor militare, ci de competența tribunalelor civile, dacă acest șef de garnisonă este tot soldat, căci calitatea de șef de garnisonă nu este un grad ci numai o funcțiune.

No. 528.— **Regularea competenței în cauza lui Dumitru Bolovan și recrutul Panait Constantin Logofețu, în urma cererii făcută de d. procuror general al acestei înalte curți.**

7 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. G. Liciu, și
Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;
Deliberând,

Având în vedere că soldatul rezervist Dumitru Bolovan și recrutul Panait Constantin Logofețu, fiind dați judecăței pentru bătaia ce au aplicat lui Ion Dinu Diaconescu șeful garnisonului din comuna Obislavu, în ziua de 16 Octombrie 1897, cu ocaziunea exercițiului funcțiunii lui, tribunalul R.-Vâlcea, prin sentința No. 1.073 din 1897, rămasă definitivă, și-a declinat competența de a-l judeca pe motiv că, dupe art. 52 și 53 din codul justiției militare, densiți sunt justițiabili de consiliul de război;

Că trămițându-se afacerea la consiliul de război al corpului I de armată, raportorul consiliului de război, prin ordonanța sa No. 544 din 1897, rămasă definitivă, și acesta a declarat că inculpații nu sunt justițiabili de acest consiliu și nu e loc a se aplica art. 52 și 53 din codul de justiție militară, căci șeful garnisonului din comuna Obislavu, este simplu soldat fără nici un grad, și că bătaia a avut loc afară de exercițiul funcțiunii reclamantului;

Că ambele hotărâri fiind rămase definitive și cursul justiției fiind întrerupt, această curte, conform art. 525 din procedura penală, e chemată a pronunța un regulament de competență;

Având în vedere, art. 52, 53, 216, 217 din codul de justiție militară;

Considerând că din cuprinsul acestor articole reiese că, spre a fi justițiabil de tribunalele militare, un militar, chiar în rezervă fiind, trebuie să fi săvârșit faptele de lovire în contra superiorului său;

Că în specie se constată în fapt că soldatul Ion D. Diaconescu nu avea un grad superior inculpaților, de ore-ce calitatea de șef de garnisonă este numai o funcțiune iar nu un grad, și așa fiind, faptele inculpaților nu pôte fi considerat de lovirea superiorului;

Că ast-fel fiind, afacerea urmează a fi trimisă în judecata tribunalului ordinar.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, trimite afacerea la tribunalul R.-Vâlcea.

Penal, secția II.

No. 619

CALOMNIE.—Când există.—Insultă. (Art. 294, 297 și 300 din codul penal).

Constituie delictul de calomnie faptul de a prepune, prin cuvinte rostite în public, prin strigări, etc., asupra unei persoane, fapte cari, de ar fi adevărate, ar supune pe prepus la pedepsă sau cel puțin la ura și disprețul cetățenilor.

Faptul însă de a spune, fie chiar în public, că procurorul tribunalului este „hoț” și că sunt acte compromițătoare în contra sa nu constituie o calomnie, întru cât nu se impută părții vătămăte vre-o faptă determinată, ci constituie pur și simplu o insultă.

No. 592.—**Casarea** deciziei curții de apel din Craiova, secția I, No. 558 din 1897, în urma recursului făcut de N. P. Radian.

8 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. Borș, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II :

„Violarea art. 300 din codul penal și greșită aplicațiune a art. 294 din același cod.

„Expresionile ce se pretind ca profesate de mine în public, și despre cari se menționează în procesul-verbal al procurorului și în deciziunea curții de apel, constituie o insultă prevădută de art. 300 din codul penal, nici cum o denegare pentru un fapt caracteristic

„determinat prevădut de art. 294 din codul civil, ce ilegal mi s'a aplicat».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul a fost dat judecăței și condamnat de instanțele de fond pentru faptul că, față de mai multe persoane și prin cuvinte rostite în public, ar fi făcut pe procurorul tribunalului Olt „hoț» și că »are acte compromiștore în contra sa» ;

Vedând art. 294 din codul penal ;

Considerând că, dupe dispozițiunile citatului articol, este culpabil de delictul de calomnie acela care, prin cuvinte rostite în public, prin strigări, etc., va prepune asupra unei persoane, fapte carî, de ar fi adevărate, ar supune pe prepus la pedepsă sau cel puțin la ura și disprețul cetățenilor ;

Considerând, în specie, că cuvintele adresate de recurent, de și erau rostite în public, totuși nu constituie o calomnie în sensul art. 294 sus citat, întru cât nu se aduce părței vătămăte nici o imputare, pentru vre-o faptă determinată, ci pur și simplu o insultă prevădută și pedepsită de art. 300 din codul penal ;

Că ast-fel fiind, când curtea de apel a considerat faptul săvirșit de recurent ca o calomnie, și a aplicat numitului pedepșa prevădută de art. 294 și 297, ultimul aliniat, din codul penal, a făcut o greșită aplicațiune citatelor texte de lege, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 620

COMPETINȚĂ.—Primar.—Delicte comise de el ca agent administrativ.—De cine se judecă. (Art. 493 din procedura penală).

Delictele săvirșite de primarul unei comune rurale, nu în calitate de agent al poliției judiciare, ci în calitate de agent administrativ, sunt de competența tribunalelor a le judeca în prima instanță și de curtea de apel în a doua instanță.

No. 530.— **Respingerea recursului** făcut de Constantin Ciocianu
 contra deciziunii curței de apel din Craiova, secția II, No. 504 din
 1897.

8 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. Barotzi, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Violarea art. 493 din procedura criminală, întru cât atât tribu-
 »nalul, cât și curtea de apel, constatând că pretinsul delict ar fi fost
 »comis de mine, în exercițiul funcțiunii mele de oficer al poliției ju-
 »diciare, cu ocazia cercetării pretinsei victime, pentru un delict, to-
 »tuși tribunalul m'a judecat în prima instanță, fără a 'și declina com-
 »petința pe care am propus'os».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că primarul având o înduoită calitate de agent admi-
 nistrativ și agent al poliției judiciare, justițiabil, în cas de abatere,
 în primul cas, de instanțele ordinare, și în cel din urmă direct de
 curtea de apel, pe cât timp, când a comis delictul n'a intervenit pentru
 a face acte de acelea ce cad în sarcina oficerilor de poliție judecăto-
 rescă, ci, ca agent administrativ, în asemenea cas, numai instanțele
 ordinare au căderea, dupe lege, de a se pronunța asupra faptului să-
 virșit de asemenea agent ;

Considerând, în specie, că curtea de apel stabilește, prin decisiunea
 atacată, din actele de instrucțiunii și din chiar mărturisirea recuren-
 tului, că densusul a săvirșit delictul, nu în calitate de oficer al poliției
 judiciare, ci ca agent administrativ ;

Că ast fel fiind, cu drept cuvânt tribunalul, ca primă instanță, și
 curtea de apel au statuat asupra delictului imputat recurentului, și,
 prin urmare, mijlocul de casare urmază a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

FALIMENT.—**Sindic.**—**Dacă pöte fi reprezentat prin advocați.**—**In ce mod.** (Art. 733 din codul comercial).

FALIMENT.—**Incetare de plăți.**—**Declarare in faliment.**—**Plata datoriilor neajunse la scadență.**—**Plată nulă.** (Art. 720 din codul comercial).

FALIMENT.—**Incetare de plăți.**—**Plata datoriilor ajunse la scadență făcută înainte de declararea in faliment.**—**Plată nulă.** (Art. 722 din codul comercial).

1) *Sindicul pöte cere tribunalului să se numescă advocați de ale căror servicii s'ar simți nevoie in afacerile falimentului, și această cerere trebuie să fie incuviințată de tribunal, și autorisarea, o-dată dată de tribunal, pöte servi pentru toate instanțele, legea neprescriind ca această autorisare să fie repetată pentru fie-care instanță.*

In puterea acestei autorisări sindicul pöte da procură unui advocat să 'l represinte înaintea instanțelor judecătorești.

2) *Este nulă, față cu masa creditorilor, plata datoriilor neajunse la scadență, făcută de un comerciant falit in urma datei incetării plăților și a sentinței declarativă de faliment.*

3) *Plata unei datorii, chiar ajunsă la scadență, făcută de un comerciant dupe incetarea plăților sale, cu toate că nu a fost încă declarat in stare de faliment, se anulează fiind presupusă ca făcută in fraudă creditorilor, când cei de al treilea cunoscêu starea de incetare a plăților.*

No. 231. — **Casarea** decisiunii curței de apel din Galați, secția I, No. 1 din 1897, in urma recursului făcut de S. Steinbruch cu Leon Butter, sindicul falimentului C. Știflea.

8 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in cauză de d. consilier G. Liciu ;

Pe recurent, care susține că procura ce are d. Livescu din partea sindicului falimentului Știflea, nu e conformă art. 733 din codul comercial, și

Pe d. Livescu, din partea sindicului falimentului Știflea ;

Deliberând,

Asupra incidentului ridicat de partea recurentă, pe motiv că intimatul de ađi, sindicul falimentului C. Știflea, nu e autorisat de tri-

bun conform art. 733 din codul comercial pentru a putea fi reprezentat prin avocat ađi in instanță ;

Având in vedere că, dupe art. 733 din codul comercial, sindicul pöte cere tribunalului să se numescă advocađi, de ale căror servicii s'ar simđi nevoie in afacerile falimentului, și că această cerere trebuie să fie incuviințată de tribunal ;

Că nicăieri legea nu cere ca autorisađia tribunalului să fie repetată pentru fie-care instanță, putend, decl, fi dată o-dată pentru reprezentarea sindicului la diferite infățisări și diferite instanțe ;

Considerând, in specie, că din dosar se constată că sindicul a fost autorisat de tribunal a angaja un avocat pentru a 'l reprezenta, și fiind la dosarul acestei curđi procura dată de sindic, conform autorisađiunii ce are, pentru ca d. avocat Livescu să 'l represinte la această curte, el e bine reprezentat și incidentul ca neintemeiat are a fi respins.

Dupe care,

CURTEA,

Ascultând pe d. Stern, in dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Livescu in combateri ;,

și amânând pronunțarea pentru điua de 8 Octombree, când :

Deliberând,

Asupra mijlócelor de casare invocate :

I. -Violarea art. 720, alin. 2, din codul comercial. Curtea violază acest articol, invalidând plata de lei 4.097 ce am primit de la C. Ștefla, in urma datei incetării plăđilor de la 16 Septembrie 1889*.

II. -Exces de putere și eróre grosieră de fapt. Dacă se admite că curtea s'a intemeiat pe art. 720, atunci ea a comis un exces de putere, căci se intemeiază pe un motiv nediscutat de părđi, și, in orí-ce cas, comite o eróre grosieră de fapt, admiđend că datele când am primit acompturile asupra cambiei sunt anterióre scadenței*.

Având in vedere decisiunea supusă recursului, din care resultă că recurentul Steinbruch primind suma de lei 4.097 pentru achitarea unei cambii de la debitorul C. Ștefla, curtea il condamnă să restituie masei credale acea sumă, fiind-că a primit'o dupe ce Ștefla incetase plăđile sale ;

Având in vedere art. 720, alin. 2, din codul comercial, care prevede

formal că este nulă față cu masa creditorilor plata datoriilor neajunse la scadență făcute în urma datei încetării plăților ;

Că, dar, acest principiu cere ca, pentru ca plata făcută în urma datei încetării plăților să fie nulă, datoria să nu fie ajunsă la scadență în momentul plății ;

Considerând că, în specie, curtea de apel constată în fapt că C. Șteflea fiind declarat în stare de faliment, prin sentința tribunalului Constanța No. 7 din 9 Noembrie 1889, s'a fixat data încetării plăților la 16 Septembrie 1889 ; că cambia semnată de Șteflea a devenit exigibilă la 18 Octombrie stii vechi 1889, și că Steinbruch a primit de la Șteflea diferite acompturi plătite cu începere de la 23 Octombrie până la 30 Octombrie, adică dupe ce cambia ajunsese la scadență ;

Că, ast-fel fiind, plata făcută dupe 16 Septembrie, data fixată pentru încetarea plăților, era a unei datorii ce ajunsese la scadență, și, prin urmare, bine făcută conform citatului art. 720, alin. 2, din codul comercial ;

Că, dar, curtea, întemeiându-se pe acest articol pentru a obliga pe recurent să restituie suma primită, a dat o interpretare greșită și a violat acest text de lege ;

Că teoria curței ar fi bună numai în cazul prevăzut de art. 722 din codul comercial, dupe care plata unei datorii, chiar ajunsă la scadență, făcută de un comerciant dupe încetarea plăților sale, cu toate că nu e declarat încă falit, se anulează fiind presupusă ca făcută în fraudă creditorilor când cei de al treilea cunoscă starea de încetare a plăților, însă curtea nu se întemeiază pe acest articol și nici nu constată reua credință a recurentului, în care cas nu mai putea să 'l oblige de a restitui sumele primite ;

Că, ast-fel fiind, motivele fiind întemeiate, decisiunea urmază a se sfârâma.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—
Constituirea juriului. — Când este constituit. — Dacă se face
vre-o distincțiune între jurații ordinari și cei suplimentari. —
Dacă același juriu poate judeca mai multe cauze. (Art. 46 și 45
din legea de exproprieri).

- 1) *Juriul se consideră constituit când sunt nouă jurați față, fără a se face vre-o distincțiune între jurații ordinari și cei suplimentari, destul numai ca toți jurații să fi fost citați.*
- 2) *Legea de expropriere nu se opune ca, cu consimțământul explicit sau implicit al părților, mai multe afaceri să fie supuse la judecata unuia și aceluiași juriu, și partea, care n'a ridicat nici o obiecțiune înaintea judelei-comisar în această privință, numai este în drept a face un motiv de casare din faptul că același juriu a judecat mai multe afaceri.*

No. 233.—Respingerea recursului făcut de ministerul lucrărilor publice contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judelei-director al tribunalului Ilfov, secția III, din 28 Maiu 1897.

8 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe d. avocat I. Brătescu, în combaterea recursului făcut de ministerul lucrărilor publice, declarând că retrace recursul d-lor făcut de Ion Tănăsescu și cei-alți, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

În cât privește recursul făcut de ministerul lucrărilor publice ,

Asupra mijloacelor I și II :

»I. Violarea art. 48 din legea de expropriere, exces de putere din partea judelei-director.

»În adevăr, judele-director trebuia să formeze tabloul de oferte și cereri, conform lucrărilor anterioare, sprijinite pe acte scrise, de exemplu, în specie, la ofertele ministerului făcute d-lor Maria Nicolaid, Chiriac Nicolae, Ivan Petcu și Gh. Birjaru, aceștia prezentând

»ministerului cereri în scris, urma ca judele-director să formeze tabloul ofertelor și cererilor pe temeiul acestor dovezi. În loc de această procedură și față de protestarea ministerului d-sea formeză tabloul luând drept basă ofertele ministerului, și cererile expropriațiilor făcute în instanță, iar nu cele scrise, și acesta fără ca cel puțin expropriat să notifice ministerului în termenul legal revenirea asupra cererilor deja formate în scris».

»II. Violarea principiului de publicitate al hotărârilor judecătorești, căci procesul-verbal al juraților, după ce s'a citit de președintele comisiunii, se înmănează judelei-director, care nu are altă calitate decât a-l declara executoriu. În specie procesul-verbal al juriului, după cum se constată dintr'însul, n'a fost dat în ședință publică, ci pur și simplu confirmat de judele-director».

Având în vedere deciziunea juriului de expropriere și ordonanța judelei-director, supuse recursului ;

Considerând că se constată din procesul-verbal, dresat de judele-director însărcinat cu conducerea expropriațiunii, că după depunerea jurământului a supus juraților tabloul de oferte și cereri, precum și cele-alte acte prevăzute de art. 48 din legea de expropriere ; că de asemenea, din același proces-verbal, se constată că judele-director, după ce a contrasemnat, împreună cu grefierul, deciziunea juriului, i-a dat citire în ședință publică, declarând-o apoi executorie ;

Că, ast-fel fiind, ambele aceste mijloce urmăză a fi respinse ca inexacte în fapt.

Asupra mijlocului III :

»Violarea art. 40, 46, 44 și 45 din legea de expropriere, de orice judecătorul-director, pentru formarea comisiunii juriului, înlocuiesc pe trei din jurații titulari absenți cu jurați suplimentari. Or, această înlocuire stă în competența judelei-director a o face numai în cazurile de incompatibilitate și excludere a juraților ordinari, nu și în cazul de absență».

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 46 din legea de expropriere, juriul se consideră constituit când sunt nouă jurați față, fără a se face vre-o distincțiune între jurații ordinari și cei suplimentari, destul numai ca toți jurații să fi fost citați ;

Că ast-fel fiind, într-o dată, în specie, au fost față nouă jurați, din

care șese ordinari și trei suplimentari, juriul a fost bine constituit, și dar și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului IV :

„Violarea art. 40 combinat cu . . . din legea de expropriere. »exces de putere al judeului-director, care a judecat în o singură instrucțiune și prin aceeași comisiune a juriului șese diferite expropriări, fără consimțimentul expres al ministerului».

Considerând că nici art. 45, nici vre-o altă dispozițiune a legii de expropriere, nu se opune ca, cu consimțimentul explicit sau implicit al părților, mai multe afaceri să fie supuse la judecata unuia și aceluiași juriu ;

Considerând că rezultă din procesul-verbal al judeului-director, că același juriu, judecând mai multe cereri de indemnizare, reprezentantul ministerului, care era față, nu a ridicat nici o obiecțiune în această privință ;

Că, ast-fel fiind, reprezentantul ministerului nu mai are astăzi dreptul de a critica prin mijlocul de casare operațiunile juriului din acest punct de vedere, așa că și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat :

Considerând că, în cât privește recursul introdus de Ion Tănăsescu și ceil-alți, dănșii au declarat ađi că 'l retrag.

Pentru aceste motive,

În unire cu d. procuror :

Respinge, etc.

Civil, secțiia II.

No. 623

DIVORȚ. — Apel. — Repetarea probelor. — Dacă este obligatoriu. —

Martori. (Art. 232 codul civil și art. 332 procedura civilă).

DIVORȚ. — Constituirea instanței. — Ministerul public. — Dacă este cerută prezența sa. (Art. 1 și 2 din legea din 1877, pentru atribuțiunile ministerului public).

1) Curtea de apel poate, în materie de divorț, să respingă cererea unei părți de a se asculta noii martori înaintea sa, ori de câte ori găsește că probele făcute deja la tribunal sunt complete și nedefectuoase.

2) *In materie de divorț, prezența ministerului public la constituirea instanței judecătorești nu este necesară, când nu sunt în discuțiune interese de minori.*

No. 235.—Respingerea recursului făcut de Elena N. Cadelcu contra decisiunii curței de apel din Galați, secția I, No. 6 din 1897 în proces cu N. Cadelcu.

8 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de d. președinte N. Măndrea;

Pe d-nii Ciulea și A. Dunca, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. Niculescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare:

»Exces de putere prin violarea dispozițiilor art. 230 din codul civil, întru cât instanța a refuzat contra-probă cu martori».

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Considerând că de și din combinațiunea art. 232 din codul civil cu art. 332 din procedura civilă, rezultă că și în materie de divorț se poate repeta în apel probele făcute la prima instanță, totuși, însă, nu este mai puțin adevărat, că instanța de apel poate respinge cererea unei părți de a se asculta noii martori înaintea sa, ori de câte ori găsește că probele făcute deja la tribunal sunt complete și nedefectuoase;

Considerând, în specie, că curtea de apel, pentru a respinge cererea recurentei de a se cita martori noi, stabilește, în decisiunea sa, că proba administrată la tribunal este completă pentru a 'i forma deplină convingere în cauză, așa că repetarea unei asemenea probe d'înaintea sa o crede inutilă;

Că, prin urmare, față cu această constatare de fapt, mijlocul de casare urmăzătoare a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II:

»Violarea prescripțiilor art. 80 din procedura civilă și art. 2 din legea atribuțiilor ministerului public, care n'a fost reprezentat în instanță, de și în cauză figurați minori».

Considerând că prin legea din 1877, care restrânge atribuțiile ministerului public în materie civilă, se prevăd anume cauzele în

carl concludsiunile ministerului public sunt obligatoril, și anume atunci când sunt în discuțiune interese de minori și interdiși ;

Că, în specie, fiind vorba de un proces de divorț, în care nu se discută interese de minori, nu era necesară asistența procurorului, așa că curtea a fost regulat constituită, și, prin urmare, motivul este nefondat.

Asupra mijlocului III :

» Exces de putere, comis prin aceea că tribunalul de prima instanță » a încuviințat reînceperea judecăteli care fusese suspendată prin re- » prezentarea părților, și acesta s'a făcut prin o simplă rezoluție pusă » asupra cererii de redeschidere ».

Considerând că acest mijloc ne fiind nici propus, nici discutat d'ina-ntea curței de apel, nu poate fi propus pentru prima dată d'ina-ntea acestei curți ;

Că din acest punct de vedere, și acest mijloc are a fi respins.

Pentru aceste motive ;

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 624

DOBROGEA.— Constituirea tribunalelor în Dobrogea. (Art. 35 din legea organizării judecătorești a Dobrogei din 1886 ; art. 164 din legea organizării judecătorești din 1890 și art. 98 și 125 din legea judecătorilor de ocôle din 1896).

Asemănat dispozițiunilor art. 35 din legea organizării judecătorești din Dobrogea din 1886, dispozițiuni ce nu au fost abrogate nici prin legea organizării judecătorești din 1890, nici prin legea judecătorilor de pace din 1896, tribunalele de județ din Dobrogea se constituiesc cu complectul de cei trei membri ai săi, și dacă unul din ei lipsesce sau este ocupat cu alte afaceri de serviciu, tribunalul se constituie și judecă în complectul de doi membri, neputând da hotărîrea de cât cu unanimitate de două voturi.

Ast-fel, esterău constituit tribunalul în Dobrogea, când, neputând lua parte la ședința de cât două membri, se chiamă un avocat pentru a se face complectul de trei judecători spre a judeca

apelurile venite de la judecătoriile de pace, și sentința sa este casabilă, întru cât tribunalul se putea legal constitui numai cu doi judecători.

No. 538.—**Casarea sentinței tribunalului Tulcea No. 619 din 1897**
 în urma recursului făcut de procurorul tribunalului și de Stat, în
 cauza lui Costea Popa și alții ¹⁾).

13 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N.
 Opreanu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Rea constituire a tribunalului dupe dispozițiunile art. 34 și 35
 „din legea organizării judecătorești din Dobrogea ; tribunalele de
 „județ din această parte a țării, în casurile în cari judecă în prima
 „instanță și cu drept de apel, pot ține ședințe și da hotăriri și cu
 „un singur judecător, iar când judecă în ultimul resort ca instanță
 „de apel, pentru afacerile venite în apel de la judecătoriile de ocôle,
 „cum e specia ce ne preocupă, ele se vor constitui în complectul de
 „trei membri, cum prevede și art. 98 din legea judecătoriilor de pace
 „din 1896, și vor da hotăriri cu majoritate de doi, când unul din
 „cei trei membri lipsește, sau e ocupat cu alte afaceri de serviciu,
 „tribunalul va judeca în complectul de doi membri și hotărirea se
 „va da cu unanimitate de două voturi. Tribunalul, însă, se constituie
 „din membrul de ședință, din supleant, președintele fiind bolnav, și
 „judele-instructor, fiind ocupat la cabinetul de instrucție, și din unul
 „din avocații prezenți, în conformitate cu art. 18 din legea organi-
 „zării judecătorești, care articol nu e aplicabil tribunalelor din Do-
 „brogea, întru cât art. 164 din această lege declară formal că legea
 „organizării judecătorești din 1890 este aplicabilă Dobrogei numai
 „în dispozițiunile privitoare la pozițiunea membrilor ordinului jude-
 „cătorec și la onorariul lor, cum partea finală a art. 35 din legea

1) În același sens și deciziunea No. 546 din 21 Octombrie 1897, prin care s'a
 casat sentința tribunalului Tulcea No. 620 din 1897.

»organisării judecătorești din Dobrogea e abrogată prin art. 125 din legea judecătorilor de ocôle din 1896, care, prin art. 98, cere a fi neapărat trei judecători la judecata apelurilor și recursurilor de la judecătorii de ocôle, iar art. 18 din legea organizării judecătorilor de ocôle din 1890, neputându-se aplica tribunalelor din Dobrogea, fiind oprit prin art. 164 din acea lege».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vedând art. 35 din legea organizării judecătorești din Dobrogea ;

Considerând că din dispozițiunile citatului articol, relative la constituirea tribunalelor de județ din acea localitate, rezultă că, dacă unul din cei trei membri ai tribunalului lipsește sau este ocupat cu alte afaceri de serviciu, tribunalul va judeca în complectul de două membri și hotărîrea nu se va da de cât cu unanimitate de două voturi ;

Considerând că nu se poate susține că legea organizării judecătorești din 1890, sau legea judecătorilor de pace din 1896, ar fi abrogat dispozițiunile legii speciale pentru Dobrogea din anul 1886, de ore-ce legea din 1890, prin art. 164, prevede în mod clar că dispozițiunile ei sunt aplicabile Dobrogei numai în cât privesc pozițiunea membrilor, ordinului judecătorec și onorariul lor ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât este de principiu că o lege generală nu derogă la dispozițiunile unei legi speciale, cum este aceea a Dobrogei, este învederat că toate dispozițiunile legii din 1886, privitoare la organizarea judecătorească din Dobrogea, sunt încă în vigoare și aplicabile instanțelor judecătorești din acea localitate ;

Că ast-fel fiind, când tribunalul, pentru a judeca apelul intimașilor, Costea Popa și cei-alți, implicași pentru delict silvic, s'a constituit cu trei judecători, a interpretat și a aplicat în mod eronat dispozițiunile art. 35 din legea organizării judecătorești a Dobrogei, și prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat ;

Considerând că în cât privesc recursul făcut de avocatul Statului contra aceleiași sentințe, această sentință fiind casată dupe recursul procurorului, recursul are a fi respins ca fără interes.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

CURTEA CU JURAȚI. — Comunicarea listei de jurați acusatului. — Arătarea numelui de botez al unui jurat numai prin inițială. — Dacă vițiază comunicarea. (Art. 284 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Punerea cestiunilor. — Scuză legală. — Când trebuie pusă din oficiu. (Art. 361 și 362 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Crimă. — Stare de beție. — Dacă este o scuză legală.

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Omor. — Precugetare. (Art. 226, 232 și 234 din codul penal).

- 1) *Arătarea numai a inițialei numelui de botez a unui jurat în lista comunicată acusatului, nu poate viția procedura înaintea curței cu jurați când acusatul nu a ridicat nici un incident în această privință înaintea curței cu jurați, și nici nu probează că din cauza arătării prin inițială dănsul a putut fi indus în eroré la recusațiunile ce voia să facă ;*
- 2) *Președintele curței cu jurați, trebuind să pună cestiunile cum rezultă din actul de acusațiune și din debateri, nu violază nici un text de lege când nu pune din oficiu o cestiune asupra unei scuze legale, dacă nu a rezultat nici din actul de acusațiune, nici din debateri ;*
- 3) *Starea de beție a unui acusat în momentul săvârșirii crimei nu poate constitui o scuză din cele prevădute de lege ;*
- 4) *Când din debateri a rezultat că un acusat a comis crima de omor ce i se impută cu precugetare, președintele este în drept a pune juraților o cestiune și asupra precugetării.*

No. 539. — Respingerea recursului făcut de Petrache Marin contra decisiunii curței cu jurați din județul Ilfov cu No. 75 din 1896.

13 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ;

Pe d-nii Chiru și Theodorescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror, C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;

Deliberând.

Asupra mijlocului I de casare :

»Violarea art. 284 din procedura penală, de ôre-ce lista juraților, în modul cum s'a comunicat, nu intră în previsiunile acestui articol, al cărui scop este ca acusatul să pôta cunoște persoanele cari au a »a'l judeca pentru a putea face recusările în cunoștință de cauză ;

»Lista nu coprindea numele a unui mare număr de jurați, ci numai inițialele«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului ;

Considerând că nici prin art. 284, nici prin ver-o altă dispozițiune a legii penale, nu se prescrie modul desemnării juraților în lista ce se comunică acusatului ;

Că de aci rezultă că arătarea numai a inițialei numelui de botex a unui jurat, din lista comunicată, nu pôte vicia procedura, înaintea curței cu jurați, întru cât, precum este cazul în specie, acusatul n'a ridicat nici un incident în această privire înaintea curței juraților, și nici nu se probéză de către recurent că din cauza acelei lipse densusul a putut fi indus în eróre la recusațiunile ce voia să facă ;

Că, prin urmare, mijlocul de casare este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Violarea unei forme esențiale și în specie a art. 361 din procedura penală, căci în cestiunile puse juraților nu se face nici o mențiune despre circumstanța în care s'a aflat acusatul când a comis omorul, adică că densusul se afla în o stare anormală produsă de beție și gelosie, fapt despre care face mențiune actele instrucțiunii, precum și ordonanța judelei-instructor«.

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 361 și 362 din procedura penală, președintele curței cu jurați are a pune juraților cestiunile ce rezultă din actul de acușațiune și din debateri ;

Că în specie neresultând ver-o scuză legală pentru recurent, nici din actul de acușațiune și nici din debateri, cu drept cuvânt nu s'a pus juraților, din oficiu, o cestiune separată în această privință și nici s'a făcut de recurent ver-o cerere pentru acest scop ;

Considerând, de altmintrelea, că starea de beție a recurentului, în momentul săvirșirii crimei, nici că pôte constitui o scuză din cele prevădute de lege ;

Că de aceea și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

»Aplicațiune eronată a legii și violarea art. 234 din codul penal, »care țice: omorul se va pedepsi cu munca silnică pe totă viața, »când va fi avut de scop ori a prepara, ori a înlesni, ori a executa »un delict. In specie, faptul nefiind însoțit de nici una din aceste con- »dițiuni, nu se putea aplica penalitatea prevădută prin decisiunea »atacată cu recurs«.

Considerând că rezultă din decisiunea supusă recursului că jude- »cătorii curței au aplicat recurentului dispozițiunile art. 232 din codul »penal, iar nu 234 cum se arată prin mijlocul de casare;

Că din acest punct de vedere, mijlocul de casare ast-fel cum este »formulat, are a fi respins ca neexact in fapt.

Asupra mijlocului IV :

»Eronată aplicație a legii și in special violarea art. 226 din codul »penal, căci unul din elementele constitutive ale crimei de asasinat, »adică premeditarea, nu se constată prin nimic cert din actele in- »strucțiunei«.

Considerând de asemenea că din verdictul juraților rezultă că re- »curentul a comis crima ce i se impută cu preceputare;

Că, prin urmare, intru cât acest element a rezultat din desbateri, »cu drept cuvânt președintele curței a pus juraților și această cestiune, »la carî jurații răspundând afirmativ, dispozițiunile art. 226 din codul »penal au fost bine aplicate, ast-fel că și acest mijloc este neinte- »meiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 626

OBLIGAȚIUNI COMERCIALE. — Probă. — Martori. — Jurământ »supletoriu. (Art. 46 din codul comercial).

CASAȚIUNE. — Mijloce de nemulțumire in contra hotărîrii pri- »mei instanțe nepropuse in apel. — Dacă se pot invoca d'a-drep- »tul in casațiune.

OBLIGAȚIUNI COMERCIALE. — Jurământ. — Când se dă jură- »mânt părței care a declarat că dă creșemânt registrelor ad- »versarului. (Art. 53 din codul comercial).

- 1/ *Obligațiunile comerciale se pot dovedi și prin martori, ori de câte ori judecătorii fondului vor țâsi de cuviință a admite asemenea probă, și în cas când depunerile martorilor nu le-au făcut convingere, pot da jurământ supletoriu uneea din părți, și anume aceleea care le inspiră mai multă încredere.*
- 2/ *Mijlocele de nemulțumire în contra unei cărți de judecată, data în prima instanță, nu se pot invoca d'a-dreptul înaintea curței de casațiune, dacă nu au fost propuse înaintea tribunalului care a judecat cauza în apel.*
- 3/ *Asemănat art. 53 din codul comercial, judecata pôte da jurământ părței care s'a oferit să dea credemânt registrelor celei-alte părți care ar refusa presentarea lor, numai în cas când acea parte a stârunit în aducerea registrelor.*

No. 237.— Respingerea recursului făcut de Petru Bejan, contra sentinței tribunalului Suceava No. 3 din 1897, cu Ana Veintraub, tutore.

13 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier Al. Degré ;
Pe d-nii Durma și Brătescu, în desvoltarea motivelor de casare ;
Pe d. Cernea în combateri, și
Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;
Deliberând,

Asupra mijlocelor I, II și III de casare :

I. » Rău judecătorul de pace a dat jurământul supletoriu reclamantului, violând dispozițiunile art. 1.219 din codul civil, de ôre-ce, » o-dată admisă proba cu martori, nu mai putea da și jurământul » supletoriu.

III. » Violarea dispozițiunilor art. 196 din procedura civilă, de » ôre-ce martorii n'au depus jurământul când au fost ascultați, ne- » făcându-se nici o mențiune, dacă și cum a fost săvârșit.

II. » Violarea dispozițiunilor art. 53 din codul comercial, de ôre-ce eũ » dând credemânt registrelor comerciale ale părței adverse, cari nu » le-a presintat, jurământul trebuia dat mie«.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 46 din codul comercial, obligațiunile comerciale se pot dovedi și prin martori, ori de câte ori

judecătorii fondului vor găsi de cuvîință a admite o asemenea probă; că față cu aceste principii, întru cât în specie litigiul dintre părți avea caracter comercial, cu drept cuvînt instanțele de fond au admis proba testimonială.

Considerând de asemenea că judecătorii fondului sunt în drept atunci când proba testimonială este admisibilă să dea jurământul supletoriu uneia din părți care 'i inspiră mai multă încredere, în cazul când din acele depuneri nu 'și-au format pe deplin convingerea;

Considerând că mijlocele de nemulțumire în contra unei cărți de judecată, dată în prima instanță, nu se pot invoca omisso medio d'ina-
ntea curței de casare, dacă nu au fost propuse d'înaintea tribu-
nalului care a judecat cauza în apel;

Considerând că recurentul se plînge astăzi că judecătorul de ocol ar fi violat dispozițiunile art. 1.219 din codul civil și art. 196 din procedura civilă, fără să fi pomenit măcar de aceste articole în apel, și că, deci, mijlocele I și III de casare câtă a se respinge ca inadmi-
sibil;

Considerând că, după art. 53 din codul comercial, jurământul tre-
buia în adevăr deferit recurentului, numai dacă d'însul ar fi stăruit
să se aducă registrele și intimatul ar fi refuzat a le presenta;

Considerând însă că sentința supusă recursului constată din con-
tra că recurentul de astăzi n'a mai stăruit în cele din urmă să se
aducă registrele, și că deci și mijlocul II de casare are a se respinge
ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive, și în unire cu d. procuror :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 627

CAMBIE.—Scrisóre de schimb.— Nemenționarea adaosului „bun și aprobat”. — Ce text de lege cărmuesce o asemenea scrisóre de schimb. (Art. 270, 275 și 349 din codul comercial și art. 1.180 din codul civil).

CAMBIE. Act.— Act fără adausul „bun și aprobat”. — Inceput de dovadă scrisă. (Art. 349 din codul comercial și art. 1.180 din codul civil).

JURĂMÎNT SUPLETORIÛ.—Când sunt în drept judecătorii a 'i da. (Art. 1.219 din codul civil).

- 1) O scrisoare de schimb lipsită de adaosul »bun și aprobat«, este cărmuită de art. 1.180 din codul civil, iar nu de art. 349 din codul comercial.
- 2) Un act neregulat din cauza lipsei adaosului »bun și aprobat«, poate servi ca început de dovadă scrisă.
- 3) Judecătorii fondului sunt în drept, atunci când cererea sau excepțiunea nu sunt pe deplin justificate, să dea jurământ suppletoriu aceleia din părți cari le inspiră mai multă încredere în complectarea deplinei lor convingeri.

No. 239. — Respingerea recursului făcut de Teodor Rusu contra deciziunii curței de apel din Galați, secția I, No. 11 din 1897, cu Dumitru Vasiliu.

13 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré ;

Pe d. Avenian, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. Livescu, în combateri, cerând cheltueli ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Violare și greșită interpretațiune a art. 349 și 275 din codul comercial. În adevăr, am susținut în apel că intimatul nu poate fi ascultat în excepțiunea de neplata cambiei, de orice nu aduce întru această no probă scrisă, ba chiar a recunoscut semnătura; curtea însă făcând no confusiune între condițiunile esențiale de formă a cambiei, prevădută în art. 270 din codul comercial și între cazul art. 275 din c. comercial care prescrie că polița dacă nu e scrisă în întregime de »debitor, ci numai subscrisă, să aibă mențiunea »bun și aprobat«, arătându-se în litere și suma, fără ca lipsa acestor mențiuni să fie »lovită cu nulitate, a admis interogatorul, violând ast-fel și interpretând rău textele citate«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că reiese din art. 275, combinat cu 1.180 din codul civil, că o scrisoare de schimb, lipsită de adaosul »bun și aprobat« e cărmuită de art. 1.180 din codul civil și nu de art. 349 din codul comercial ;

Considerând că dupe art. 1.180 din codul civil, un act neregulat din cauza lipsei adaosului »bun și aprobat« poate servi ca început de dovadă scrisă ;

Considerând, prin urmare, că judecând ast-fel instanța de fond, departe de a viola art. 349 din codul comercial, din contră, a făcut o dréplă aplicare a legéi ;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, mijlocul de casare e neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

» Violarea art. 1.220 din codul civil. Jurământul supletoriu nu se » putea da adversarului, de cât dacă acesta ar fi adus un început de » probă. Acesta o recunósce însăși curtea, orî, începutul de probă, » rezultând din cambie, măcar imperfectă, 'l-am adus eu, precum » iarăși curtea recunósce, totuși dá jurământul supletoriu, nu mie, » ci adversarului meu, care prestându'l, i se admite apelul, violându- » se ast-fel textul sus citat«.

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 1.219 din codul civil, judecătorii fondului sunt în drept, atunci când cererea saú excepțiunea nu sunt pe deplin justificate, să dea jurământul supletoriu acelelea din părți cari le inspiră mai multă încredere în complectarea deplinei lor convingeri ;

Că, față cu acest principiu, curtea a fost în drept, pentru a 'și forma convingerea sa, să dea jurământul supletoriu intimatului, considerând cambia prezentată ca un început de dovadă ;

Considerând că ast-fel fiind și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 628

ACTE DE STARE CIVILĂ.— Nascere.— Netrecerea în registre.— Perderea registrelor.— Cum se póte dovedi nascerea — Maritori.— Competință.— Ce tribunal e competente a face astá dovadă. (Art. 56 și 57 din codul civil).

In principiu tribunalele sunt competente a indeplini lipsa actelor de nascere orî de câte orî i se va dovedi de către persóna ce face o asemenea cerere că nu se găsece înscrisă în registrele de nascere ale stărei civile, sau că aceste registre sunt perdute, și

dovețile ce vor îndeplini lipsa unor asemenea acte de nascere sunt declarațiunea a 5 martori, făcute înaintea tribunalului locului nașterii acelei persoane sau al domiciliului său.

No. 240. — Respingerea recursului făcut de ministerul de finance contra decisiunii curței de apel din Iași, secția I, No. 51 din 1897, cu Vasile Filipescu.

13 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca;

Pe d. Maniu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. D. Chebapci, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijloacelor I, II și III:

I. »Necompetința tribunalului de Huși de a forma actul de nascere, urmată în urbea Târgu-Frumos, de sub jurisdicțiunea tribunalului Iași.

»Cestiunea statului civil și poliției fiind ca și gradele de jurisdicțiune de ordine publică, intervenirea lor nu poate fi permisă, și formarea documentului juridic, mai ales de nascere, nu se poate opera de un tribunal străin locului de nascere.

»Prin excepțiune, legea țerei, prin art. 56 și 58 din codul civil, permite dovedirea nașterii de către un tribunal străin locului de nascere exclusiv numai în vederea căsătoriei.

»Așa fiind, rămâne bine probată necompetința tribunalului Huși, și, deci, greșit curtea apelativă, înlăturând principiile de ordine și textul legii, a respins apelul, confirmând sentința atacată.

II. »Violarea art. 33 și 43 din codul civil și greșita lor interpretațiune.

»Prin textul literal de la art. 33 din codul civil, se dispune că »proba testimonială întru dovedirea nașterii se admite prin excepțiune, numai în cazul când nu vor fi existat registrele stărei civile. »Certificatul primăriei Târgu-Frumos No. 727 din 1897 și însăși sentința tribunalului N. 73 din 1897, departe de a constata lipsa registrelor de nascere, afirmă în unire existența lor, și cu toate acestea »se admite probațiunea testimonială.

III. »Greșită aplicațiune, făcută prin analogie, a art. 56, 57, 58 »din codul civil, la specia noastră, de ôre-ce nu se cerea constatarea »nascerei în vederea căsătoriei.

»Duce jurisprudența înaltei curți de casațiune, o asemenea dove- »dire făcută de autoritatea judecătorească, de la domiciliul viitorilor »soți în vederea căsniciei n'are puterea unui act de nascere«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând în principiu că tribunalele sunt competente a înde- plini lipsa actelor de nascere ori de câte-ori li se vor dovedi de către persóna ce face o asemenea cerere că nu se găsește înscrisă în regis- trele de naștere ale stărei civile, sau că acele registre sunt pierdute ;

Considerând de asemenea că, dupe dispozițiunile art. 56 din codul civil, tribunalul competente a îndeplini lipsa acestor acte, este acela al locului nașterii sau al domiciliului părții, iar prin art. 57 din codul civil se prevede că dovedile, ce vor îndeplini lipsa unor asemenea acte, sunt declarațiunea a cinci martori ;

Considerând în specie că intimatul, în lipsă de act de nascere, adre- șându-se tribunalului domiciliului, acesta a fost în drept, față cu dis- pozițiunile art. 56 din codul civil, că, dupe ce i s'a probat de intimat lipsa înscrierii sale în registrele de naștere din comuna Târgu-Fru- mos, locul nașterii sale, să admită proba cu martori, pentru dovedi- rea vârstei sale, și să libereze intimatului actul care să înlocuiască actul de nascere, fără ca prin acesta să violeze în ceva textele de lege vădate prin mijlocele de casare ;

Că ast-fel fiind, mijlocele de casare au a fi respinse ca neîntemeiate.

Asupra mijlocului IV :

IV. »Omisiune esențială. Intre alte mijloce de apărare s'au mai »invocat și următoarele :

»La tribunal s'a invocat cazul că el nu va putea să ordone înscrie- »rea sentinței sale în registrele oficiului stărei civile din Târgu-Fru- »mos de sub jurisdicțiunea tribunalului de Iași.

»La curtea de apel s'a relevat faptul că tribunalul n'a ținut seamă »de împrejurarea cum că în certificatul No. 727 din 1897 nu se »spune că s'ar fi cercetat și alte registre anteriore sau posterioare »anului 1842, și nu se indică ziua nașterii.

»Asupra ambelor acestor mijloce tribunalul și curtea lipsind a se »pronunța a comis, evident, o esențială omisiune«.

Considerând că intru cât este neînduoios că tribunalul Fălciu era competente a constata vârsta intimatului, iar pe de altă parte, intru cât tribunalul 'și formase deplina convingere că intimatul se născuse în anul 1842, omisiunea tribunalului și a curței de a se pronunța asupra punctelor cari formeză obiectul acestui mijloc de casare nu pôte fi considerată ca esențială ;

Că de aceea și acest mijloc este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 629

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Publicarea șilei vinđerei prin *Monitor*. — Nemenționarea în afiște despre publicațiunea în *Monitor*. — Dacă atrage casarea ordonanței de adjudecare. (Art. 61, 62 și 63 din legea creditului funciar).

In materie de urmărire imobiliară, dacă ziua vinđerei a fost publicată prin »Monitor«, chiar dacă în afiște nu s'a menționat despre publicațiunea în »Monitor« neobservarea unei asemenea formalități nesubstanțiale nu pôte să atragă casarea ordonanței de adjudecare.

No. 241. — Respingerea recursului făcut de Dumitru Bunea, contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Buzău No. 919 din 1896 în proces cu creditul funciar urban din Bucuresci și Maria M. Jecu, tutorea minorilor sêi fi.

13 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. G. Ștefănescu ;

Pe d-nii D. Chebapci și M. Antonescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii Em. Pantazi și I. Vilacros, în combateri ;

Deliberând,

Asupra tuturor mijlócilor de casare :

I. »Violarea art. 62 din legea creditului funciar, pentru că :

»a/ Prima vinđare nu s'a făcut în termen de trei luni de la publicațiunea în *Monitorul Oficial* și

»b/ Publicațiunea vinđerei n'a fost repetată în *Monitorul Oficial* de două ori înaintea termenului».

II. »Violarea art. 62 din legea creditului funciar, pentru că nu s'a făcut două publicațiuni în *Monitorul Oficial* pentru ultima vinđare care a avut loc la 6 Noembrie 1896».

III. »Violarea art. 63 din legea creditului funciar, întru cât în asiptele lipite la primăria comunei, unde se află situat imobilul și în cele date debitorului, nu se face mențiune că ziua hotărîtă pentru vinđare este inserată în *Monitor*.

IV. »Violarea art. 61 din legea creditului funciar și exces de putere, căci vinđarea nu se putea cere de credit de cât dupe un an de la comunicarea celor două somațiuni pentru plata capitalului integral dobândilor și cheltuelilor. În specie, a doua somațiune a fost comunicată debitorului la 19 Septembrie 1894, și cererea creditorului de punere în vinđare este prematură, fiind făcută la 20 Iunie 1895. De asemenea s'a făcut înaintea expirării termenului de un an și formalitățile urmăririi, cum de exemplu, punerea asiptelor la primărie care a avut loc la 9 August 1895».

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că, independent de cestiunea de a se sci, dacă aceste mijloce urmau a fi propuse mai întâiu d'înaintea tribunalului de urmărire sau de-a dreptul în casațiune, în specie, însă, tribunalul stabilește în fapt, prin ordonanța de adjudecare, că vinđarea s'a făcut în conformitate cu dispozițiunile art. 62 din legea creditului funciar și toate termenele prevăđute în citatul articol au fost strict observate, ceea ce, de alt-fel, se constată și din *Monitorele Oficiale* cu No. 113, 136 și 161 din Octombrie 1895, unde se ved anume publicațiunile cerute de sus citatul articol ;

Considerând de asemenea că din nimic nu se dovedesce că în asiptele puse la primăria unde se află situat imobilul, nu s'ar fi prevăđut că ziua hotărîtă pentru vinđare este însemnată în *Monitor* ;

Considerând că, de altmintrelea, întru cât este neînduoios că ziua vinđerei a fost publicată prin *Monitor*, chiar dacă în asipte nu s'ar fi menționat despre publicațiunea în *Monitor*, neobservarea unei

asemenea formalităţii nesubstanţiale nu p $\acute{o$ te s \acute{a} atrag \acute{a} casarea ordonanţei de adjudecare ;

Consider \acute{a} nd, in fine, c \acute{a} se constată din ordonanţa de adjudecare c \acute{a} creditul, pentru a ajunge la v \acute{i} ndarea imobilului recurentului, a indeplinit t $\acute{o$ te formalităţile prescrise de art. 61 din legea creditului urban, făc \acute{e} nd recurentului somaţiunile prescrise de acest articol in termenele stabilite ;

C \acute{a} intru c \acute{a} t recurentul nu a dovedit cu nimic contrariul, mijl $\acute{o$ cele de casare invocate, a \acute{u} a fi respinse ca neintemeiate.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secţiia II.

No. 630

CASAŢIUNE.—Act de paupertate. — Plată de foncieră. — Neadmisibilitatea recursului. (Art. 30 din legea timbrului).

CASAŢIUNE.—Pers \acute{o} na ce n'a figurat ca parte in proces inaintea instanţelor de fond. — Neadmisibilitatea recursului.

- 1) *Este neadmisibil recursul făcut cu act de paupertate, când casierul atestă, in viđa sa, c \acute{a} pers \acute{o} na pretinsă pauperă este in scrisă in rol cu dare de foncieră.*
- 2) *Pers \acute{o} na care n'a figurat ca parte in proces inaintea instanţelor de fond nu p $\acute{o$ te face recurs in casaŢie.*

No. 243. — Respingerea recursului făcut de Elena Ştefănescu şi Ghişă Ştefănescu, contra ordonanţei de adjudecare a tribunalului Brăila No. 2.603 din 1897.

14 Octobre 1897

CURTEA,

Ascult \acute{a} nd citirea raportului făcut in causă de d. consilier C. C. Ştefănescu ;

Pe d. S \acute{a} chelarie, pentru recurent, şi

Pe d-n \acute{u} l Conţescu şi Durma, pentru intimat;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitate ridicat de partea intimată, pe motiv că recurentul Ghiță Ștefănescu n'a plătit taxa recursului și actul de paupertate de care se servă constată că plătesce foncieră, iar recurenta Elena Ștefănescu, nefigurând la instanța de fond, n'are interes a face recurs.

Având în vedere art. 30 din legea timbrului ;

Considerând că, dupe acest articol, nici un act de paupertate nu poate fi primit de instanțele judecătorești, dacă nu va fi revestit de vița casierului general, confirmând că purtătorul actului nu plătesce nici un impozit fonciar ;

Că, în specie, din actul de paupertate liberat de primăria comunei Brăila sub No. 2.820 din 1897, se constată, prin vița casierului general de Brăila, că recurentul G. Ștefănescu plătesce impozit fonciar ;

Că, dar, densus neconformându-se citatului articol din legea timbrului, recursul său are a se respinge ca inadmisibil.

În ce privește pe recurenta Elena Ștefănescu :

Considerând că din ordonanța de adjudecare supusă recursului se constată că n'a figurat înaintea instanței de fond în nici o calitate ;

Că, prin urmare, ori-cari ar fi motivele ce dânsa ar putea invoca în cauză, întru cât n'a figurat la instanța de fond ca parte interesată pentru a propune acele motive, ea n'are interes a se plânga ași contra ordonanței supusă recursului, și ast-fel recursul său cată a se respinge ca fără interes.

Pentru aceste motive :

Admite incidentul :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 631

CURTEA CU JURAȚI. — Lista generală a juriului. — Neafișarea ei la primăria locală. — Necontestarea ei în termen. — Dacă se mai poate face un motiv de casare din acest fapt. (Art. 266, 267 și 268 din procedura penală).

Dacă lista generală a juriului din care s'a compus comisiunea de judecată, nu a fost contestată în termenul prevădut de art. 268

din procedura penală, ea se consideră definitivă, și, prin urmare, nu se mai poate face un motiv de casare a verdictului și a deciziunii curței cu jurați, din faptul că acea listă nu a fost afișată la primăria locală, cum cere art. 267 din aceeași procedură

No. 540. — Respingerea recursului făcut de Gh. Mateescu și Constantin G. Mateescu contra deciziunii curței cu juri din Teleorman No. 5 din 1897.

15 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. M. Poenaru-Bordea, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, care cere respingerea recursului ;
Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»S'a violat art. 267 procedura penală, căci lista juraților din care s'a format comisiunea care ne-a judecat pe noi, la formarea ei, în Iulie 1895 n'a fost afișată în comuna Măgureni unde locuiam noi, și prin urmare noi n'am putut cunoște capacitățile ori incapacitățile persoanelor trecute în ea ca să putem usa de dreptul de recusare ce 'l avem de la lege când am fost judecați».

Având în vedere deciziunea curței cu jurați supusă recursului ;

Vădând art. 266, 267 și 268 din procedura penală;

Considerând că primele două articole sus citate, arătând modul cum are să se formeze lista generală a juraților din care se compune apoi comisiunile de judecată, iar art. 268, arătând modul și timpul cum și când au a fi contestate acele liste pentru înscrieri ilegale omisiuni, etc., apoi, prin ultimul alineat, declară că, odată acele termene expirate, listele rămân definitive ;

Considerând că, ast-fel fiind, întru cât lista generală din care s'a compus comisiunea de judecată a recurenților nu a fost contestată în termenul prescriș de art. 268 din procedura penală, ea se consideră definitivă, și, prin urmare, recurenții nu mai pot formula ađi un mijloc de casare cu privire la faptul că nu ar fi fost afișată la primăria locală, cum prevede art. 267, chiar de ar fi adevărat acest fapt, cu toate că deșii nu au dovedit cu nimic asemenea alegațiune;

Că, prin urmare, mijlocul invocat este neîntemeiat :

Asupra mijlocului II :

„S'a violat art. 258, alin. II din procedura penală, căci între jurații ce a compus comisiunea care ne-a judecat pe noi, a figurat și unul Grigore Constantinescu proprietar din Roșiorii-de-Vede, care n'are venitul anual de 1.500 lei, dupe cum cere citatul articol, ci numai lei 520, care nu 'l îndreptățește să fie jurat».

Considerând, cu privire la acest mijloc, că recurenții cu nimic n'au dovedit ați înainte a curței că juratul Grigore Constantinescu, care a figurat în comisiune, nu ar întruni condițiunile cerute de art. 258, alin. II din procedura penală, pentru a putea fi jurat;

Că ast-fel fiind și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat;

Considerând, de altminterlea, că toate formele se văd îndeplinite și legea bine aplicată.

Pentru aceste motive :

De acord cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 632

CONTROLORI FINANCIARI. — Curte de compturi. — Justițiabili. — Competință. — Instanță de apel. — Ministrul de finance. — Jurisdicțiune directă. (Art. 24, 25 și 74 din legea curței de compturi și art. 129 din legea comptabilității generale a Statului).

CASAȚIUNE. — Causă neprimitoare de a fi judecată în fond. (Art. 29 din legea curței de casațiune și art. 74 din legea curței de compturi).

1) *Controlorii financiari neintrând în categoria mănuiitorilor prevăduți de art. 24 din legea organică a curței de compturi, nu sunt justițiabili direct de această curte.*

2) *Curtea de compturi nu poate judeca pe asemenea funcționari pentru delapidările perceptoilor, cu a căror supraveghiere sunt însărcinați, de cât ca instanță de apel și când a mijlocit în contra lor o decisiune motivată a ministrului de finance, prin care se ficeză și suma cu care sunt răspunđetori.*

Ast-fel fiind, când curtea de compturi judecă pe un controlor financiar în primă și ultimă instanță, fără să existe o decisiune ministerială, hotărîrea sa este dată fără competență.

3) Din dispozițiunile art. 74 din noua lege organică a curței de compturi nu se poate deduce voința legiuitorului de a modifica principiul prevădut de art. 29 din legea curței de casațiune, în sensul ca această curte să trimită în judecata curței de compturi o afacere ce nu poate fi judecată de dânsa, căci ar fi a obliga pe curtea de casațiune să supună instanței de trimitere nu fondul unei cauze, ci propria sa decisiune, ceea ce este inadmisibil din punctul de vedere al ierarchiei judecătorești.

No. 13. — Casată, fără trimitere, în urma recursului făcut de N. Protopopescu, decisiunea curței de compturi, secțiunii-unite, cu No. 3 din 1896¹⁾).

16 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherkyde ;

Pe d. D. Nicolescu, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. G. Filitti, procuror-general, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

I. «Subsemnatul, în calitate de controlor fiscal, conform art. 24 și 28 din legea organică a înaltei curți de compturi din 1864 și 1870, nu sunt justițiabil către acea înaltă curte pentru delapidare de bani publici, și, deci, delapidarea ce mi se impută fiind constatată în anul 1891, când legea de mai sus menționată era în vigoare, fapt stabilit și de onor. jurisprudență a acestei înalte curți de casațiune».

II. «Violarea autorității lucrului judecat, întru cât înalta curte de casațiune a casat, fără trimitere, hotărîrea curței de compturi cu No. 11 din 1894, iar hotărîrea cu No. 3 din 1896 nu face de cât să repete condamnațiunea din acea hotărîre».

Considerând că din coprinsul și termenii art. 24 din legea organică a înaltei curți de compturi, rezultă în mod învederat că persoanele enumerate în acel articol nu sunt justițiabile direct de acea înaltă curte și dar judecate de dânsa în primă și ultimă instanță, de cât

¹⁾ În același sens decisiunile No. 14 și 19 date de secțiunile-unite ale curței de casațiune tot în ziua de 16 Octombrie 1897.

numai din cauză că sunt mănuiori de bani, valori, materii publice etc. sau al verii-unuia din așezămintele prevăzute în acel articol ; că din momentul ce este în afară de ori ce înduoială că un controlor financiar nu este un mănuior de bani publici, urmază neapărat că el nu poate fi justițiabil direct de acea înaltă curte, și, deci, judecat de dânsa în primă și ultimă instanță ;

Considerând că ultimul alineat al art. 24, ce se invocă în decisiunea atacată cu recurs, n'a avut în vedere de cât principiul pus de articolul următor 25 No. 2 dupe care înalta curte de compturi nu judecă pe perceptorii da cât ca instanță de apel, și a voit, prin derogățiune la acest principiu, să facă pe perceptorii, în cazul când dânsii au comis o delapidare, direct justițiabili de acea curte, și să fie judecați de dânsa în primă și ultimă instanță, dar însă nu se poate deduce că dupe aceeași procedură are să fie judecată și răspunderea ce controlorul financiar are, în virtutea art. 88 din legea de constatare și percepere, etc., pentru delapidarea comisă de perceptor, căci acesta ar fi o excepțione la principiul general ce s'a arătat că rezultă din citatul art. 24, și excepțiunile nu se presupun, ele trebuiesc să rezultă dintr'un text expres de lege ; că ori-ce înduoială în această privință dispăre în urma dispozițiunilor conținute în articolul următor 28 și în care se dice că sunt justițiabili direct de curtea de compturi mănuiorii de bani, valori, etc., prevăduți în art. 24, de unde urmază că controlorul financiar, nefiind un asemenea mănuior, nu poate fi justițiabil direct de acea înaltă curte ;

Considerând, afară de acesta, că controlorul nefiind de cât un funcționar, însărcinat cu supravegherea și controlarea gestiunei comptabililor, mănuiori de bani publici și dar și al perceptorilor, art. 129 din legea comptabilităței publice determină și cazul în care el sunt răspundători de gestiunea acelor comptabili și autoritatea care are să judece și să stabilească această a lor răspundere ; că citatul articol, dupe ce face pe controlorii răspundători în cazul când deficitul ar proveni din cauza lipsei de verificare asupra gestiunei comptabilului, dă cădere ministrului de finance a fixa, prin o decisiune motivată, suma de care dânsul este răspundător ; că, în contra acestei decisiuni ministeriale, controlorul are dreptul de apel la acea înaltă curte, care statuiază în mod definitiv și asupra răspunderii sale și asupra sumei ce urmază a plăti Statului ; de unde rezultă că un controlor nu poate fi ju-

decat de curtea de compturi de cât dacă a mijlocit în privință' o decisiune ministerială, și, dar, numai ca instanță de apel ;

Considerând că fiind constant, în specie, că în contra recurentului de astăzi n'a fost dată nici o decisiune ministerială și că înalta curte de compturi l'a judecat în primă și ultimă instanță, urmază că decisiunea atacată cu recurs este dată fără competență, și, dar, motivul invocat este întemeiat ;

Considerând că, în virtutea art. 39 al legii sale organice, curtea de casațiune, când casează o hotărîre, nu trimite cauza înaintea unei instanțe de cât ca să judece fondul pricinii, și dar numai atunci când înaintea acelei instanțe pricina este de fire a primi o urmare de judecată ; că, prin urmare, când, cauza nu este primitoare de a fi judecată în fond, hotărîrea se casează fără trimitere ;

Considerând că din dispozițiunile art. 74 din noua lege organică a înaltei curți de compturi, nu se poate deduce, dupe cum se pretinde, voința legiuitorului de a modifica, când este vorba de acea înaltă curte, principiul de mai sus, în înțelesul ca curtea de casațiune să trimită în judecata înaltei curți de compturi o afacere ce nu poate fi judecată de dînsa, căci ar fi a obliga pe această curte să supună judecătii instanței de trimitere, nu fondul unei cauze, ci chiar decisiunea sa, ceea ce este inadmisibil din punctul de vedere al ierarchiei judecătorești.

Pentru aceste motive :

Casează, fără trimitere, etc.

Civil, secțiuni-unite.

No. 633

HOTĂRÎRE. — Formulă executorie. — Cerere de desființare. —

Dacă se poate face pe cale de contestațiune. (Art. 399 din procedura civilă).

OPOZIȚIUNE. — Carte de judecată. — Opozițiune respinsă ca nesustînută. — Necunoscința termenului. (Art. 30 și 54 din legea judecătorilor de pace din 1894 și art. 74 din legea curței de casațiune).

1) *Desființarea formulei executorie pusă pe o hotărîre judecătorească se poate face pe cale de contestațiune.*

2) De și dupe art. 30 și următorii din legea judecătoriiilor de pace, părțile nu se cîtără înaintea acestor judecătoreii și procedura se îndeplinește de reclamant, însă din faptul că partea reclamantă este ținută să îndeplinească procedura la domiciliul părților, nu rezultă că legiuitorul a voit ca o parte să fie judecată fără să fi fost încunoscîințată de termenul fixat pentru înfățișare; de unde urmără că se dă o interpretare greșită articolelor sus citate cînd se respinge o opozițiune ca nesusținută, de și era cert că oponentul nu avusese cunoscînță de termen.

No. 16. — Casată, în urma recursului făcut de Jac Zoller, sentința tribunalului Buzău cu No. 303 din 1896, dată în procesul cu M. M. Teodorescu.

16 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré;
Pe d. Pastia, avocatul recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. M. Teodorescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

„Violarea art. 399 din procedura civilă.

„Tribunalul de Buzău, prin sentința pronunțată, declară că o hotărîre definitivă, investită cu formula executorie, nu se pôte ataca pe cale de constatație de către partea condamnată; această parte o pôte ataca numai pe calea revisuirii și a recursului; că asemenea hotărîri pot fi atacate pe cale de contestațiune numai de către terșile persoane interesate în cauză“.

Avënd în vedere că din sentința supusă recursului rezultă că M. M. Teodorescu, intimat în recurs, aducënd la îndeplinire, în contra recurentului Jac Zoller, cartea de judecată cu No. 488 din 1895 a judecătoreiei ocolului Călărăși, investită cu formula executorie, Zoller a făcut contestațiune pe motiv că nu a fost citat la darea acelei cărți de judecată; că această contestațiune fiind respinsă atât de judele de pace, cât și de tribunalul Ialomița, în apel, prin sentința cu No. 49 din 1895, Zoller a recurs la curtea de casațiune în contra acestei sentințe, invocând ca mijloc de casare că tribunalul a violat

art. 399 din procedura civilă, dîcînd că desființarea formulei executorie nu se pôte face de cît pe cale principală ;

Că acestă înaltă curte, secțiunea II, găsind sentința tribunalului Ialomița greșită și mijlocul de casare întemeiat, prin decisiunea sa cu No. 74 din 1896, a casat acea sentință a tribunalului Ialomița și a trîmis afacerea spre a fi judecată din nou de tribunalul județului Buzău ;

Că acest tribunal de trîmitere a respins din nou apelul lui Zoller, atît pe motivele pe cari se întemeiasc tribunalul de Ialomița, cît și pe motivul că de și Zoller n'a fost citat cînd s'a pronunțat cartea de judecată pusă în executare, însă, dupe art. 54, combinat cu art. 30 din legea judecătorilor de ocôle, dînsul ca oponent, era obligat să îndeplinească procedura, iar nu intimatul, și prin urmare, dînsul este de vină dacă n'a fost citat, și în ori-ce cas presupus că a avut cunoștință de termen ;

Avînd în vedere că, dupe art. 399 din procedura civilă, o executare se pôte contesta de către partea condamnată sau de către cei de al treilea interesați ;

Că, dar, din acest text de lege rezultă lămurit că desființarea formulei executorie pusă pe o hotărîre judecătorească se pôte face pe cale de contestațiune ;

Că tribunalul de Buzău, judecînd că desființarea formulei executorie nu se pôte cere de cît pe căile ordinare, rău a interpretat și a violat art. 399 din procedura civilă, și, deci, acest motiv este întemeiat.

Asupra motivului II de casare :

„Violarea art. 54 și 30 din legea judecătorilor de pace din 1894, combinat cu art. 3 din regulamentul aceleeași legi. Tribunalul de Buzău, prin hotărîrea atacată cu recurs, dă o interpretare greșită art. 54 și 30 din legea judecătorilor de pace din 1894, iar prin considerantele inserate în acea hotărîre, declară că partea care face opozițiune, conform art. 3 din regulament, este datoră a face și cerere la judecătorie pentru îndeplinirea procedurii prin administrație, lucru neexact, căci acest articol e facultativ pentru parte și nici de cum imperativ».

Avînd în vedere că, de și, dupe art. 30 și următorii din legea judecătorilor de pace, părțile nu se citéză înaintea acelor judecătorii și procedura se îndeplinește de către partea reclamantă, însă, din faptul

că partea reclamantă este ținută să îndeplinească procedura la domiciliul părților, reiese învedereat că legiuitorul nu a voit ca o parte să fie judecată fără ca să fi fost încunoscîntată de termenul fixat de judecător pentru înfățișare ;

Că, dar, întru cât în specie recurentul a fost judecat în opozițiunea ce a făcut în contra cărței de judecată cu No. 180, fără ca dînsul să fi avut cunoscîntă de termen, tribunalul a dat o greșită interpretare articolelor vădate în motivul de casare invocat, când a declarat că judecătorul de pace a respins cu drept cuvînt opozițiunea recurentului ca nesustînută, de și era cert că acesta nu avusese cunoscîntă de termen ;

Că așa fiind și acest motiv este întemeiat.

Avînd în vedere, în ceea ce privește primul motiv, că tribunalul de Buzău, funcționînd ca tribunal de trîmitere, a adoptat aceeași soluțiune ca și tribunalul de Ialomița, a cărui sentință fusese casată tot pentru acest prim motiv, invocat, în recursul de față, în contra sentinței tribunalului de Buzău ;

Că, dar, sentința tribunalului de Buzău casându-se și pentru acest prim motiv, tribunalul la care are a fi trîmisă din nou această afacere are a se conforma, însă numai în ceea-ce privește acest prim motiv, art. 74, alin. II, din legea organică a curței de casațiune ;

Avînd în vedere, însă, în ce privește secundul motiv, că s'a violat art. 54 și 30 din legea judecătoriilor de ocole, care se invocă pentru prima oară în casațiune, tribunalul de Prahova îl va judeca ca un tribunal de trîmitere, conform art. 39 din legea curței de casațiune.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secțiuni-unite.

No. 634

SECHESTRU ASIGURĂTOR. — Contestațiune. — Opozițiune. —
Dacă există drept de opozițiune. (Art. 399, 400, 402, 423,
613 și 618 din procedura civilă).

In materie de contestațiune la un sechestrul asigurător nu există drept de opozițiune.

No. 244. — Respingerea recursului făcut de Manton Cohn contra deciziunii curței de apel din București, secția II, No. 26 din 1897, cu Peisach Schwamtzeiberg.

20 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Polizu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Exces de putere și violarea art. 402 din codul procedurii civile.

„Dacă este oare-care asemănare între sechestrul asigurător și urmărirea silită, totuși diferența între ambele este mare, atât prin natură cât și prin efectele lor.

„Impotrivirea sau opunerea unei terțe persoane asupra unui sechestrul asigurător, în scop de a fi ridicat ca rău aplicat asupra unei averi străine și care nu este a debitorului său, chiar fiind făcută sub formă de contestațiune, în realitate, prin natura sa caracteristică, ea nu poate fi considerată de cât ca o cerere principală, căci tinde la distrucțiunea unei averi, care nu este gagiul creditorului, nici nu s'ar putea susține contrariul, întru cât legea nici nu indică calea de împotrivire asupra procedurii de urmat în materie de sechestrul asigurător.

„Or, mijlocul de atac în contra unui act de procedură nul, care tinde a fi denegat orice valoare juridică și, prin consecință, a-l anula, nu constituie o contestațiune la executare, și care să îndrituiască pe instanța de apel a o respinge, pe baza art. 402 din codul procedurii civile, ca neexistând legalmente dreptul de opozițiune. Interpretarea acestui articol de lege este de drept strict și nu este permis judecătorilor a-l întinde prin analogie la dreptul comun.

„Procedarea curței de apel care m'a lipsit de dreptul apărării, neadmitându-mi dreptul de opozițiune, justifică pe deplin motivul.

Având în vedere deciziunea supusă recursului ;

Având în vedere că cesțiunea dedusă în judecata acestei curți, și care formează obiectul mijlocului de casare, este aceea de a se sci,

dacă în materie de contestațiune la un sechestrul asigurător calea opozițiunii este deschisă contestatorului;

Având în vedere art. 613 și 618, precum și art. 428 și 400 din procedura civilă;

Considerând că legiuitorul, prin art. 613 și 618, nu face și nu consideră sechestrul asigurător de cât ca o măsură, pe care o pune la îndemâna unui creditor ca să 'și pôtă asigura drepturile și efectele dreptăților sale constatate printr'un titlu necontestat sau pronunțat de justiție, și care nu se pôte îndeplini de cât cu aceleași forme ca și cele cerute pentru urmărirea mobilelor;

Că atât din natura proprie a unei asemenea măsuri urgente, cât și din voința formală a legii de a asemenea sechestrul asigurător cu ori-care altă urmărire asupra mobilelor, rezultă evident că dânsa a supus ambele aceste acțiuni la aceleași regule și la aceleași forme;

Că voința legii fiind într'un mod formal exprimată (art. 400 și 428 din procedura civilă) ca, pentru urmărirea de mobile, termenele să fie scurte și urgența pronunțată pentru toate casurile, atât când este vorba de opunerile, contestațiile și ori-ce alte cereri incidente, ridicate atât din partea debitorului urmărit, cât și din partea terților, urméză neapărat ca aceste regule și forme de la urmărirea mobilă să fie aplicabile și sechestrului judeciar, cari sunt asemenate cu dânsa;

Având în vedere că în materie de contestație la urmărirea mobilă, legiuitorul, prin art. 399 și următorii din procedura civilă, a creat o procedură excepțională derogând la dreptul comun, atât în privința citărei părților, cât și a termenului de apel, pe care îl reduce la o lună, socotit de la data pronunțării hotărârii, fără distincțiune între hotărârile date în lipsă sau contradictoriu; de unde rezultă că partea judecată în lipsă în asemenea contestațiuni nu pôte usa de dreptul de opoziție;

Considerând că, de alt-fel, o asemenea dispozițiune își are rațiunea în urgența ce legiuitorul a voit să domine în această materie, ne mai acordând părților aceleași căi de retractare de cari ele au putut usa cu ocaziunea judecării fondului procesului;

Că ast-fel fiind, când curtea de apel a tăgăduit recurentului dreptul de a usa de calea opozițiunii în asemenea materie, departe de a săvârși un exces de putere, s'a conformat tocmai principiilor

stabilite de procedura civilă în materie de execuțiunii silite, și, prin urmare, mijlocul de casare urmăzează a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 635

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Executare. — Domiciliu ales. —
Dacă executarea se poate face și la domiciliul real. (Art. 97 din codul civil).

CASAȚIUNE. — Hotărîre. — Motive greșite. — Neviolarea însă a nici unui text de lege. — Dacă o asemenea hotărîre este casabilă.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Adjudecațiune. — Nedepunerea prețului. — Revindere. — Dacă prețul se poate depune și peste termen. — În ce cas. (Art. 553 din procedura civilă).

- 1) Când părțile și aleg un domiciliu special pentru executarea vre-unui act, aceea executare se poate face și la domiciliul real, afară numai dacă partea interesată nu va dovedi că alegerea domiciliului special s'a făcut pentru interesul ei exclusiv.
- 2) De și motivele unei hotărîri pot fi greșite, însă aceea hotărîre nu este casabilă dacă de fapt nu s'a făcut nici o violare de lege.
- 3) Dacă la expirarea termenului de patru săptămîni adjudecatură nu va fi depus prețul, tribunalul, sau de la sine, sau dupe cererea unuia din părțile interesate, va scote din nou imobilul în vânzare. Acastă dispozițiune fiind facultativă pentru tribunal, prețul se poate depune în mod valabil și dupe expirarea termenului de patru săptămîni dacă nici o parte interesată n'a făcut cerere de revindere, și chiar dacă s'a făcut vre-o asemenea cerere, însă nu i s'a dat curs din cauză că n'a fost însoțită de timbru legal.

No. 247. — Respingerea recursului făcut de Gheorghe Corbu contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Drohoiă, No. 587 din 1897, cu locotenent-colonel Romulus Boteanu și alții.

21 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ;
Pe d-nii Vrăbiescu și Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii Mandrea și Pilat, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

»Exces de putere.

»Atât la licitația de la 17 Decembrie 1896, cât și la supra-licitația de la 21 Aprilie 1897, eu, recurentul, am ridicat óre-carți incidente, »relative la acte de procedurá. Așa p. e. că eu avem stabilit, prin »însăși creanța ipotecară a creditorului urmăritor un domiciliu ales, »hotelul Zoller din Dorohoiu, în privința actelor de procedurá. Pu- »blicațiunea vînderei care trebuia, conform art. 509 din procedura ci- »vilă, (prescris sub pedepsă de nulitate de art. 512) să mi se comu- »nice la acel domiciliu potrivit art. 97 din codul civil și art. 74 din »codul procedurii civile, ilegal mi s'a notificat la domiciliul real. Că »chiar așa cum mi s'a comunicat s'a făcut cu cãlcarea art. 74 prescris »sub pedepsă de nulitate, dupe art. 76 din codul procedurii civile.

»Atari incidente fiind relative la acte de procedurá nu intrá cãtuși »de puțin între contestațiunea prevădută de art. 525 din codul pro- »cedurii civile pentru a fi făcută în scris pe timbru și comunicabile »părților, ci ele pot fi propuse oral în instanță și chiar în ziua vin- »derei.

»Tribunalul urmăririi refuzându'mi de a examina atari mijloce de »apărare, și înlăturând discuțiunea și de a se pronunța asupra lor, »pe motivul ilegal că trebuiesc făcute în scris și pe timbru, a sãvîrșit »un exces de putere«.

Avënd în vedere că prin actele din dosar se constată că, din cauza lipsei de concurenți, vîndarea imobilului nu s'a făcut la termenul de 17 Decembrie 1896, pîntru când s'a făcut recurentului notificarea publicațiunei la domiciliul său real, în loc de a se face la acel ales prin actul de ipotecă, ci la termenul de 8 Aprilie 1897, pentru când acea notificare de publicațiune i s'a făcut la hotelul Zoller din Dorohoiu, adică la domiciliul ales, și ast-fel chiar dacă greșită ar fi fost prima notificare de la domiciliul real, ea n'a avut nici o consecință dăunătoare pentru recurent ;

Considerând că, de altmintrelea, dupe înțelesul art. 97 din codul ci- vil, chiar când părțile 'și aleg un domiciliu special pentru executarea vre-unui act, totuși acea executare se póte face și la domiciliul real, afară numai dacă partea interesată nu va dovedi că alegerea domi-

ciliului s'a făcut pentru interesul ei exclusiv, ceea ce în specie nu s'a probat de recurent ;

Considerând ast-fel că de și în specie sunt greșite motivele pentru cari tribunalul a respins incidentul ridicat de recurent în această privire, totuși motivul de casare trebuie a se respinge ca nefondat, întru cât de fapt nu s'a comis nici o violare de lege în prejudiciul recurentului.

Asupra motivului II :

» Exces de putere și violarea art. 553 din procedura civilă.

» Moșia mea Borolca-Corbu, din județul Dorohoiu, s'a adjudecat definitiv asupra d-lui G. Pilat în ziua de 21 Aprilie 1897, cu prețul » 77.600 lei. Adjudecatarul în loc să depue acest preț în termenul » legal de patru săptămâni, cum rostesc art. 551 din procedura civilă, » l depune tocmai dupe două luni și două zile, și anume la 23 Iunie » 1897, de și se ceruse tribunalului revinderea pentru nedepunerea » prețului de către creditorul urmăritor.

» Nedepunerea prețului în termenul legal în materia vânzărilor silite, este anularea *ipso jure* a vânzării silite.

» Contravenirea la dispozițiunile art. 551 din procedura civilă este » desființarea în mod retroactiv a efectelor adjudecațiunei.

» Dupe art. 583 din procedura civilă tribunalul, chiar când nimeni » nu a cerut, este ținut de la sine, *ex officio*, să pună imobilul în revin- » dăre, presupunându-se proprietatea imobilului redevenită în patri- » moniul debitorului. Tribunalul, prin procedura sa, dând ordonanța » de adjudecare recalcitrantului adjudecatar, a săvârșit un exces de » putere și a violat art. 553 din codul procedurii civile ».

Având în vedere art. 553 din procedura civilă, care prescrie că dacă la expirarea termenului prescris de lege, adjudecatarul nu va fi depus prețul, tribunalul, sau de la sine, sau dupe cererea uneia din părțile interesate, va scóte din nou imobilul în vânzare ; că dispozițiunile acestui articol fiind facultative pentru tribunal, pe cât timp o parte interesată nu va fi făcut cerere de revindere, depunerea prețului și dupe expirarea termenului de patru săptămâni cerut de lege este valabilă, și se poate libera adjudecatarului ordonanța de adjudecare ;

Considerând că, în specie, de și creditorul urmăritor a făcut cerere la tribunal, în ziua de 20 Iunie 1897, pentru scóterea imobilului în revindăre pentru nedepunerea prețului de către adjudecatar

în termenul de patru săptămâni, și de și acea depunere de preț s'a efectuat peste trei zile în urmă, adică la 23 Iunie, totuși tribunalul n'a făcut o greșită aplicațiune a citatului articol, fiind-că menționata cerere a creditorului urmăritor nu era făcută cu timbrul legal, și astfel tribunalul n'a putut să îi dea curs ;

Că, prin urmare, și acest motiv e nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 636

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Decisiunea juriului. — Nemenționarea că a fost dată cu majoritate. — Dacă decisiunea este nulă. (Art. 49 din legea de expropriere).

Lipsa mențiunii în decisiunea juriului de expropriere că acea decisiune s'a dat cu majoritate de voturi, nu atrage nulitatea decisiunii.

No. 248. — Respingerea recursului făcut în cauză de primăria Capitalei contra decisiunii juriului de expropriere și a ordonanței județului director al tribunalului Ilfov, secția III din 14 Iunie 1897, cu Zoe Tănăsache I. Guță.

22 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu;

Pe d. Voreas, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Urlățeanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„ Violarea art. 49 din legea de expropriere ; căci din paragraful II al citatului articol se cere, ca decisiunea juriului să fie dată cu majoritate de voturi și din procesul-verbal nu se vede absolut nimic „.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța județului-director supusă recursului;

Având în vedere că de și dupe dispozițiunile art. 49, alin 1 din legea de expropriere, decisiunea juriului, ca toate decisiunile judiciare, urmează a fi date cu majoritate de voturi, totuși însă, nici art. 49, nici vre o altă dispozițiune a legii de expropriere, nu prescrie că lipsa acestei indicațiuni în decisiune este de natură a isbi de nulitate o asemenea decisiune ;

Considerând că, de altmintrelea, în specie, faptul că decisiunea a fost dată cu majoritate de voturi, rezultă suficient din semnăturile puse de toți membrii comisiei juriului în joesul decisiunii lor, căci este inadmisibil a se crede că comisiunea ar fi atestată prin semnăturile lor o decisiune care nu era de cât opera minorității ;

Că ast-fel fiind, decisiunea comisiei fiind dată în conformitate cu cerințele art. 49, alin. 1 din legea de expropriere, mijlocul ce se invocă are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 637

COMPETINȚĂ. — Agenți ai poliției judiciare. — Delicte săvârșite de ei în exercițiul funcțiunii. — Curte de apel. — Primă și ultimă instanță. — Dacă incompetința se poate invoca pentru prima oră în casațiune. (Art. 493 din procedura penală).

Asemănat dispozițiunilor art. 493 din procedura penală, când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit ca făptuitor în exercițiul funcțiunii sale de un delict care utrage dupe sine o pedepsă corecțională, ministerul public de pe lângă curtea de apel îl va cita înaintea acestei curți, care se va pronunța în primă și ultimă instanță. Acest articol având de scop nu numai a apăra pe acești funcționari în contra unei urmăriri nedrepte dar a și asigura societatea și ordinea publică în contra nepepsirei acestor funcționari, neobservarea dispozițiunilor acestui articol se poate invoca și pentru prima oră în casațiune.

No. 550. — Casarea decisiunii curții de apel din Galați No. 461 din 1897, în urma recursului făcut de Tănase Oprea.

27 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. M. Poenaru Bordea ;

Pe d. Budişteanu, în dezvoltarea motivului de casare, şi

Pe d. procuror C. D. Sărăţeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Violarea art. 493 din procedura penală, de ore ce curtea mă judecă ca instanţă de apel pentru un fapt care mă făcea justiţiabil de » curte direct şi în primă şi ultimă instanţă.

» Curtea comite ast-fel un exces de putere vădit ».

Având în vedere că Tănase Oprea, recurentul de aşf, fiind dat judecăţei, prin rechizitorul procurorului tribunalului R.-Sărat No. 4.869 din 1895, pentru delictul prevăzut de art. 147 din codul penal, tribunalul 'l a condamnat la 6 luni şi o zi închisore corecţională, pentru că în calitate de primar al comunei Biliţăşii, chiar în localul primăriei acelei comune, cu voiaţă a aplicat lovituri lui N. Nişulescu, cauzându'î incapacitate de lucru ;

Că curtea de apel, prin deciziunea supusă recursului, confirmă sentinţa tribunalului, constatând în fapt că recurentul în calitate de primar, în exerciţiul funcţiunei sale şi cu ocaziunea cercetărilor ce făcea ca agent al poliţiei judecătoreşti, a lovit pe Nişulescu, bănuit ca hoş de caf pentru a 'l sili a face declaraţiuni de culpabilitatea sa ;

Având în vedere art. 493 din procedura penală ;

Considerând că acest articol prescrie că, » când oficerul poliţiei judiciare va fi prevenit ca făptuitor, în exerciţiul funcţiunei sale, de un delict care atrage dupe sine o pedepsă corecţională, ministerul public de pe lângă curtea de apel 'l va cita înaintea acestei curţi, care se va pronunţa fără apel » ;

Considerând că recurentul, în loc de a fi citat de procurorul general d'înaintea curţii de apel, precum prescrie art. 493 citat, a fost urmărit şi judecat, cu violarna acestui articol, dupe dreptul comun ;

Considerând că art. 493 din procedura penală, nu are numai de scop de a apara pe funcţionarii ce 'î enumără în contra unei urmăririi nedrepte, dar şi de a asigura societatea şi ordinea publică în contra nepedepsirei acestor funcţionari ;

Considerând așa, dar, că puțin importă că recurentul n'a invocat excepțiunea de necompetință d'inaintea instanței de fond, căci neîn-
duos este din contra că o necompetință de ordine publică se poate
propune pentru prima dată în casajie ;

Considerând că așa fiind, urmăzând neapărat că hotărîrea de mai sus
n'a ținut seamă de regulile speciale de competență consfințite de art.
493 din procedura penală, și are dar a fi casată, ca dată fără com-
petință ;

Considerând totuși că casarea trebuie să se pronunțe în cazul de
față cu trimitere la o altă curte, căci sentința condamnatore a tribu-
nalului de prima instanță fiind confirmată în apel, rămâne încă, cu
tota casarea hotărîrei curței de apel, în picioare.

Pentru aceste motive, de acord cu d. procuror :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 638

**OPOZIȚIUNE. — Materie penală. — Lipsa oponentului de la în-
fățișare. — Imposibilitate de a se înfățișa înaintea instanței. —
Certificat medical. — Presintarea lui dupe anularea opozițiu-
nei. — Greșala arhivei. — Dacă dă loc la casare. (Art. 184
din procedura penală).**

*Nu se violază dreptul de apărare când instanța, anulând o opozi-
țiune în materie penală, constată că de și oponentul a înaintat
un certificat medical, prin care se atestă că este în imposibilitate
de a veni la înfățișare, acest certificat i s'a presintat dupe pro-
nunțarea decisiunii de anulare a opozițiunii. Acastă simplă
greșelă a arhivei de a nu presinta la timp certificatul medical
al oponentului, nu poate da loc la casarea decisiunii, ci ar putea
atrage numai o pedepsă disciplinară a funcționarului culpabil.*

No. 551. — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de M. Predescu
contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 546
din 1897.

27 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P
Petrescu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra unicului mijloc de casare :

»Violarea dreptului de apărare și omisiune esențială, de ôre-ce
»curtea n'a avut în vedere și nu s'a pronunțat asupra cererii mele
»de a se amâna pricina din cauza imposibilității de a mă prezenta
»înaintea curței, atestată prin certificat medical«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că de și este exact în fapt că recurentul a înaintat
curței de apel, în ziua judecătoi opozițiunei ce făcuse, un certificat
medical, care atesta imposibilitatea sa de a se prezenta în acea zi
înaintea curței, totuși nu este mai puțin adevărat că curtea de apel
constată, prin încheierea No. 1.233 din 1897, că acel certificat i s'a
presintat dupe ce pronunțase decisia, prin care se anulase opozițiunea
recurentului ;

Considerând că, dupe art. 148 din procedura penală, dacă oponentul
nu se înfățișază, opozițiunea rămâne nulă, fără să fie îngăduit
curței să intre în fondul caunei săi să facă veri-o cercetare, ținută
fiind numai a verifica din oficiu dacă oponentul a fost regulat citat ;

Considerând că, de altmintrelea, simpla greșelă a arhivei de a nu
presenta la timp actele de mai sus nu pôte da loc la casare, ci ar
putea atrage numai o pedepsă disciplinară a funcționarului culpabil ;

Că ast-fel fiind, mijlocul de casare invocat urmază a fi respins ca
neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 639

MANDATARI.— Tutori.— Intimat.— Lipsa unuia din mandatarii
săi tutori de la înfățișare. — Dacă se aplică art. 151 din proce-
dura civilă.

*Nu este loc la aplicarea art. 151 din procedura civilă, când există
un singur intimat, represintat de mai mulți mandatarii săi*

tutori și unul din aceștia lipsesce de infățișare, căci în acest caz unul singur din mandatarî sau tutori p^ote represinta pe mandant, dac^ă legea sa^u contractul nu hot^ărasce anume alt-fel.

No. 252. — Respins, dupe divergință, incidentul ridicat de a se aplica art. 151 din procedura civilă, de *ore-ce* unul din tutori, în urma recursului făcut de Sofia C. Penescu, tutore, și C. B. Penescu, cotutor al minorului Lupu T. Balaiș, contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Vaslui^u, cu No. 147 din 1897, în procesul cu Gh. Racoviță și St. Gheorghiu.

27 Octombree 1897

CURTEA,

Ascultând pe d. P. Borș, avocatul recurentului C. B. Penescu, asupra incidentului de a se aplica art. 151 din procedura civilă, de *ore-ce* lipsesce tutoreea Maria C. Penescu;

Pe d. Th. Stelian, avocatul intimaților, în combateri, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra incidentului rămas în divergință, relativ la cestiunea de a se ști dac^ă unul din tutori lipsind, partea fiind regulat citată, este loc a se aplica art. 151 din procedura civilă:

Considerând că reiese din art. 918 și 1.515 din codul civil, articole cari copriind aplicațiunii speciale ale unei regule generale de drept, că ori de câte ori sunt mai mulți mandatarî, unul singur p^ote represinta pe mandant, dac^ă legea sa^u contractul nu hot^ărasce anume alt-fel;

Considerând că față cu acest principiu, neînduios este că art. 151 din procedura civilă are a se aplica numai dac^ă din duoi sa^u mai mulți intimați lipsesce unul, iar nu când există un singur intimat, ca în cazul de față, și din duoi tutori sa^u mandatarî lipsesce unul.

Pentru aceste motive:

Respinge incidentul, etc.

Civil, secția II.

No. 640

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Tutor. — Minor. — Interese contrarii. — Dacă tribunalul este obligat să numască din oficiu un tutor ad hoc. (Art. 346 și 747 din codul civil și art. 693 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Mijloce cari n'au fost propuse la tribunal. — Dacă se pot propune d'a-dreptul în casațiune.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Aște și publicațiuni. — Cum se dau în cunoștința debitorului. (Art. 509 și 74 din procedura civilă). —

- 1) Numirea de tutor ad hoc unui minor, care are interese opuse cu tutorul său, nu poate fi făcută de tribunal din oficiu, ci după cererea celor în drept și dovedindu-se contrarietatea de interese și cesțiunea de a se ști dacă este contrarietate de interese e o cesțiune de fapt și de apreciere.
- 2) In materie de urmărire imobiliară, nu se poate propune ca motiv de casare mijloce cari n'au fost discutate la tribunal, de cât numai dacă se stabilește că s'a omis o lucrare ce trebuia îndeplinită din oficiu.
- 3) Este bine îndeplinită procedura și conformă cu art. 74 din procedura civilă, când agentul judecătoresc constată în procesul său verbal că a găsit la domiciliul părții o servitoare, care, nevoind a'i declara numele său și nici primi citațiunea, a lipit'o pe ușa domiciliului.

No. 252 bis. — Respins, ca nefintemeiat, dupe divergință, recursul făcut de Sofia C. Penescu și C. B. Penescu, cotutoriî minorului Lupu T. Bălăiș, contra ordonanței de adjudecare cu No. 147 din 1897, a tribunalului Vasluii, în procesul cu Gh. Racoviță și St. Gheorghiu.

27 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari;

Pe d-nul P. Borș și G. Mărzescu, avocații recurenților, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. Th. Stelian, avocatul intimaților, în combateri, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

» Violarea principiului cuprins în art. 346, 747 din codul civil și

»693 din procedura civilă. Minorul expropriat Lupu T. Balaiș n'a fost legal reprezentat în instanța de urmărire, fiind că eă mama sa, fiind creditore ipotecară în fond și, prin urmare, interesată a fi satisfăcută, nu puteam fi și creditorea și tutricea lui în această urmărire, și trebuia a fi numit un tutor ad hoc cu care să se facă urmărirea».

Având în vedere ordonanța de adjudecare, supusă recursului;

Considerând că dacă este adevărat că trebuie să se numescă minorului un tutor ad hoc, când interesele sale sunt în opozițiune cu acele ale tutorului, nu este mai puțin adevărat că cesțiunea însă de a se ști de există sau nu interese opuse, este o cesțiune de fapt și de apreciere;

Considerând că d-na Sofia Penescu n'a intervenit în instanța de urmărire și n'a arătat tribunalului următor că interesele d-sale, ca creditore ipotecară, sunt în conflict cu interesele minorului, adică ale datornicului urmărit;

Considerând, prin urmare, că tribunalul următor nu era dator să numescă un tutor ad hoc, căci o asemenea numire nu se face din oficiu, ci dupe cererea celor în drept și dovedindu-se contrarietatea de interese;

Considerând că în materie de urmărire imobiliară, un mijloc nou nu se poate propune pentru prima oară în casațiune, de cât dacă se stabilește că s'a omis o lucrare care trebuia să se îndeplinească din oficiu;

Că, prin urmare, mijlocul de casare urmază a fi respins ca nelondat.

Asupra mijlocului II de casare:

»Violarea legel. Executarea s'a făcut în baza obligațiunei executorie, subsemnată de defunctul Teodor Balaiș, tatăl minorului, în contra minorului în calitate de moștenitor al acestuia, fără ca acest titlu să fi fost prealabil încunosciințat tutorilor în persoană sau la domiciliu, dupe cum cere art. 398 din procedura civilă, sub pedepsă de nulitate».

Considerând că se constată că notificarea cerută de art. 398 din procedura civilă s'a făcut în persoană și la domiciliul ambilor tutori, dupe cum rezultă din dovedile, cu data de 21 și 25 Aprilie, prezentate de intimați;

Că, prin urmare, mijlocul de casare este inexact în fapt.

Asupra mijlocului III de casare:

»Violarea art. 74 din procedura civilă. Actul și publicațiunea termenului de vindare al imobilului nu s'a comunicat tutricei con-

»form legel. Afiptul și publicațiunea nu se constată că s'a lăsat unei »servitoare a tutricel, ci unei servitoare ce se afla în curtea caselor, »neindicând nici numele acelei servitoare».

Având în vedere dispozițiunile art. 509 din procedura civilă, care prescrie că un exemplar dupe publicațiune se va încunoscința în persóna saú la domiciliul debitorului urmărit;

Considerând că art. 74 din procedura civilă, care arată că modul cum asemenea încunoscințări au a fi făcute, prevede că dacă agentul judecătoresc nu găsește la domiciliu persóna citată, nici pe verí-una din rudele sale, saú cel puțin verí-un servitor, citațiunea o va da îndată unui vecin, care va subscri de primirea ei; iar în cas de refuz, va lipi citațiunea pe ușa saú pórtá părțel citate;

Că, în specie, se constată din procesul-verbal, dresat de agentul judecătoresc, că densus a găsit la domiciliul recurentel o servitoare, însă acésta nevoind a 'și declara numele, nici a primi citațiunea, a lipit citațiunea pe ușa domiciliului recurentel;

Că, procedând ast-fel, densus n'a făcut de cât să se conforme dispozițiunilor art. 74 din procedura civilă, ast-fel că încunoscințarea fiind regulat făcută la domiciliul recurentel, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 641

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Jurați. — Cine pot fi. — Dacă pot fi cei ce nu plătesc foncieră.

(Art. 39 din legea de expropriere).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —

Tragera la sorți a listel juraților de tribunal. — Dacă se póte face în camera de consiliu. (Art. 40 din legea de expropriere).

- 1) *In materie de expropriere neputând fi jurați de cât acei ce plătesc cea mă mare foncieră în orașul saú în plasa respectivă, urméză că cei ce nu plătesc nici o foncieră nu au dreptul a fi jurați.*
- 2) *Tragera la sorți a listel juriului de expropriere de către tribunal, din lista anuală alcătui'ă de consiliul județian, fiind un*

act de procedură grațiosă sau un act de administrațiune interioară la care părțile nu iau concluziuni nici participă, se poate face în camera de consiliu, întru cât nici legea de expropriere nu prescrie alt-fel.

No. 253. — Respingerea recursului făcut de direcția căilor ferate române contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței județului-director al tribunalului Vâlcea, din 14 Iunie 1897.

27 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari ;

Pe d. G. Avenian, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. N. Durma, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 39, combinat cu 40 și 53 din legea de expropriere, și vițiosă constituire a juriului, de ore-ce unul dintre jurații care a dat decisiunea nu însușia condițiunile legale, neavând censul cerut. »Motivul privind organizarea jurisdicțiunii, prin acesta este de ordine »publică«.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța județului-director supus recursului ;

Vădând art. 39 din legea de expropriere ;

Considerând că de și dupe dispozițiunile acestui text de lege nu pot fi jurați în materie de expropriere pentru cauză de utilitate publică de cât acei ce plătesc cea mai mare foncieră în orașul său plasa respectivă, de unde urmază consecința că cel ce nu plătesce nici o foncieră nu are dreptul de a fi jurat, totuși, însă, în specie, reprezentantul direcțiunii n'a dovedit înaintea curței că juratul, care a fost și președintele comisiunii, nu ar plăti impositul fonciar cerut de art. 39 sus citat ;

Că singura adresă a administrațiunii financiare din județul Vâlcea către direcțiunea căilor ferate nu poate fi considerată ca o dovadă completă care să formeze convingețiunea curței că acel jurat nu ar mai poseda censul suficient care să'f dea dreptul a figura între jurați ;

Că, prin urmare, mijlocul de casare urmază a fi respins ca nedovedit.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 40, întru cât nu se constată că tribunalul a tras la sorți în ședință publică comisiunea juriului«.

Considerând că prin art. 40 din legea de expropriere se prescrie că din lista făcută de consiliul județian în sesiunea anuală, tribunalul, la treburință, are a trage la sorți numărul de jurați prescris de lege a forma juriul; că această operațiune fiind un act de procedură grațioasă sau un act de administrațiune interioară la care părțile nu iaă concludiuni nici participă, tragerea la sorți se poate face în camera de consiliu, întru cât nici legea de expropriere nu prescrie alt-fel ;

Că, de altmintrelea, independent de aceste considerațiuni, în specie, nici că se dovedește că tragerea la sorți a comisiunei nu s'ar fi efectuat în ședință publică ;

Că de aceea și acest mijloc urmază a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 642

ORDONANȚĂ DE ADJUDECARE. — Afapte și publicațiuni. — Sarcini netrecute. — Creditor ipotecar. — Dacă se poate plânge d'a dreptul în casațiune despre omisiunea sarcinei. — Tabloul de ordine. — Neîntocmirea lui în termenul prescris de lege. (Art. 506, alin. II, 512, 568 și 570 din proced. civilă).

Formalitatea prevădută de art. 506, § II, din procedura civilă, fiind edictată în favoarea creditorilor ipotecari, urmază că ei pot ataca d'a dreptul în casație ordonanța de adjudecare când sarcinile lor au fost omise de a se trece în afapte și publicațiuni și când tabloul de ordinea creditorilor nu s'a întocmit în termenul prescris de lege.

No. 254. — Casată, în urma recursului făcut de Maria Eliu Alexianu, ordonanța de adjudecare a tribunalului Romanai, cu No. 2.404 din 1897, în procesul cu N. A. Bibian, Alexe Antoniu și Eliu Alexianu.

27 Octombree 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. P. Borș, avocatul recurentei, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. D. Chebapci, avocatul intimaților, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor I și II de casare :

I. »Violarea art. 506, § II, din procedura civilă, prescriis sub pedepsă de nulitate dupe art. 512 aceeași procedură, prin faptul că, »întru cât atât din corpul ordonanței de adjudecare cu No. 2.404 din »1897, cât și din afișele și publicațiunile vinđerei imobilului scos în »urmărire silită, rezultă că nu s'a făcut mențiune despre ipoteca luată »prin ordonanța de inscripțiune înscrisă în registrele tribunalului »Romanași la No. 21 din 1890, art. 1.753, alin. I, și 1.759 din co- »ndul civil. Pentru asigurarea sumei de lei 4.850, ce 'm'i-a fost con- »stituită ca dotă prin contractul de căsătorie autentificat de tribuna- »lul Romanași la No. 45 din 1889, care, dupe cum voiți proba, această »ipotecă a fost luată în al doilea rang asupra imobilului urmărit și »adjudecat asupra d-lui N. A. Bibianu, ast-fel că dupe dispozițiile »art. 735, alin. II, din procedura civilă, această încălcare de formă, »provenită din partea grefei tribunalului Romanași, 'm'i-a causat o »vătămăre«.

II. »Violarea art. 573, 574, 578, 579 și următorii din procedura »civilă, de ôre-ce fiind vorba de urmărirea unui imobil, nu s'a făcut »tabloul de ordine dupe patru săptămâni de la prima publicațiune, »spre a se putea sci rëndul ipotecelor și contesta de cel în drept«.

Avënd în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Avënd în vedere dispozițiunile art. 506, alin. II, din procedura civilă, care prescrie că : »afișele și publicațiunile trebuie să coprindă, între altele, și diferitele sarcini sau alte împrejurări ale imobilului până atunci cunoscute«, și art. 573 și următorii, care prescriu că un judecător-comisar însărcinat de președinte va forma tabloul ordinei creditorilor, adică al rëndului dupe care ei au a se plăti în conformitate cu titlurile lor de preferință ;

Considerând în specie că, de și se constată că recurenta avea în

imobilul urmărit o inscripțiune ipotecară legală pentru dota sa, inscripțiune luată pe baza ordonanței președințiale din anul 1890 și înscrisă în registrul respectiv la No. 21 din acelaș an, totuși, însă, în afiștele și publicațiunile de vîndare nu se vede să se fi trecut această sarcină;

Considerând de asemenea că, din lucrările aflate în dosarul de urmărire, nu se constată să se fi făcut tabloul de ordinea creditorilor în termenul și condițiunile prescrise de art. 573 și următorii din procedura civilă;

Că de și în dosar există un tablou fără să se constate data facerii lui, însă creanța privilegiată a recurentei nu se vede trecută, cu toate că dînsa a prezentat tribunalului creanța sa și a cerut a fi trecută în tabloul de ordinea creditorilor soșului său;

Considerând că formalitatea prevădută de art. 506, No. 2, din procedura civilă, e prescrisă, nu în interesul celor ce se vor purta adjudecării, căci adjudecatarul primește imobilul liber de orice sarcină (art. 568 din procedura civilă) și nu are, deci, nici un interes să scie de mai există și alte sarcini de cât cele publicate, ci tocmai și mai cu seamă în interesul ipotecarului omis;

Considerând că un mijloc nou se poate propune pentru întîia oară în casație când e vorba de o formalitate de observat din oficiu, care s'a omis de a se îndeplini, știut fiind că legea cere intervențiunea din oficiu a tribunalului numai când e în joc un interes de ordine publică;

Considerând că reiese din art. 506, No. 2, și din art. 570 și următorii din procedura civilă, că trecerea sarcinilor în afiște și întocmirea tabloului de ordine sunt formalități de îndeplinit din oficiu, a căror nepăzire trebuie să atragă casarea ordonanței de adjudecare (art. 512 din procedura civilă);

Considerând, prin urmare, că dovedit fiind, dupe cele de mai sus, că nu se scie de s'a făcut tabloul de ordine în termenul prescris de lege și că s'a omis a se trece sarcina de mai sus în afiște, urmînd că recurentul se plînge cu drept cuvînt de aceste omisiuni d'a-dreptul în casație.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 643

APEL. — **Nepropunerea păcei înaintea tribunalului ca instanță de apel.** — **Dacă atrage nulitatea hotărîrii.** (Art. 29 din legea judecătorilor comunale și de ocôle).

Faptul că înaintea tribunalului, judecând ca instanță de apel o carte de judecată, nu s'a propus părților pacea, nu poate atrage nulitatea hotărîrii, întru cât art. 29 din legea judecătorilor comunale și de ocôle, care prescrie propunerea păcei, este relativ numai la judecătoriile de ocol.

No. 256. — **Respingerea recursului făcut de Florea N. Costian contra sentinței tribunalului Putna cu No. 365 din 1897 cu Stef. Popescu și Filip Panaitescu.**

28 Octobre 1897

CURTEA,

Asultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu, și

Pe d. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Că ambii apelanți la prima instanță au fost obligați, în lipsă, a plăti suma de 1.400 lei, costul a 32 vase, ast-fel că la prima instanță nu li s'a putut propune pacea, prin faptul neprezentării, și tribunalul, în apelul făcut de numiții, a omis a propune pacea, ast-fel că s'a violat în totul dispozițiunile art. 29 din legea judecătorilor comunale și de ocôle«.

Avënd în vedere că din dosar se constată că la prima instanță nu s'a putut propune pacea, dupe cum prescrie art. 29 din legea judecătorilor de pace, de ôre-ce cartea de judecată e pronunțată în prezența numai a uneea din părți, a recurentului ;

Că dacă la tribunal nu s'a propus pacea, nu s'a făcut nici o omisiune, căci art. 29 citat, care cere propunerea păcei, e relativ la judecătoriile de ocol, iar nu și pentru tribunale, unde nici un text nu cere acesta ;

Că, de altmintrelea, chiar dacă omisiune ar fi, întru cât nu s'a propus la instanța de fond nu se poate propune pentru întâia ôră în casajie ;

Că, prin urmare, motivul e neîntemeiat.

Asupra motivului II :

»Că tribunalul, la reformarea cărței de judecată și la admiterea apelului numiților și respingerea acțiunii mele, s'a basat pe patru fracturi No. 392, 393, 396, 397 liberate de gara Ploesci și presintate de apelantul Ștefan Popescu, pe cari eu nu le-am recunoscut nefiind semnate de mine, de primirea vaselor reclamate«.

Având în vedere că prin sentința supusă recursului se constată că înaintea tribunalului intimașii au probat cu scrisorile de trăsură ex-bate că au expediat recurentul, ce pretindea 32 vase goale, aceste vase ;

Că numai dacă recurentul ar fi putut dovedi erore gravă asupra faptelor, ceea ce n'a dovedit, ar fi putut cu succes combate sentința tribunalului ;

Că de aceea și acest motiv e neîntemeiat ;

Considerând că recurentul renunță la motivul III.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 644

PARTE CIVILĂ. — Cum se constituie. — Dacă există veri-o formă sacramentală. — Dacă faptul de a face opozițiune la camera de punere sub acuzare contra ordonanței judeului-instructor dă drept părței care a făcut opozițiunea să fie parte civilă în proces. (Art. 6, 60 și 63 din procedura penală).

APEL. — Apel corecțional. — Unde se declară. — Dacă este bine declarat, când, de și primit de greșier la greșă, petiția însă a fost adresată președintelui. (Art. 198 din procedura penală).

ACHITARE. — Hotărîre achitătoare. — Dacă închide părței civile ori-ce cale pentru a reclama despăgubiri. — Dacă decisiunea ce achită însă acordă și ce cere partea civilă, declarând fără valoare polițe și înscrisuri emanate de la dînsa, este valabilă. (Art. 10 și 11 din procedura penală).

1) *Procedura și legea penală neprescriind nici o formă sacramentală prin care o parte să 'și manifeste voința de a figura ca parte civilă în proces, singurul fapt că aceea parte a făcut*

oposițiune la camera de punere sub acușiune contra ordonanței de neurmărire a judecătorului de instrucțiune, și primirea acelei oposițiuni, îi concedă dreptul de parte civilă în proces, putând în această calitate a apela sentința tribunalului și figura ca parte civilă înaintea curței de apel.

2) *În materie corecțională apelul are a fi declarat la greșă tribunalului care a pronunțat sentința, și apelul este bine declarat chiar dacă petițiunea de apel a fost adresată președintelui tribunalului, însă dacă primirea i s'a constatat de grefier.*

3) *Hotărîrea achitătoare închide părțile civile ori-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile.*

Ast-fel este casabilă decisiunea care, achitând pe un inculpat de faptul că ar deține și dispune fără drept de nisce polițe și înscrisuri ale părții civile, totuși declară fără valoare acele polițe și înscrisuri, întru cât prin această curtea se contrașice în decisiunea sa achitând pe de o parte pe inculpat, iar pe de alta admițînd cererea părții civile de a se declara fără valoare polițele și înscrisurile.

No. 557. — Casarea decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 375 din 1897, dupe recursul făcut de Elefterie Georgescu.

29 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré ;

Pe d-nii avocați N. A. Papadat și C. Marinescu George, din partea recurentului E. Georgescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii avocați P. Grădișteanu și B. Missir, din partea intimatului Grigorie Eliad, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

• Exces de putere și violarea art. 6 și 60, combinat cu 63 din procedura penală. Am contestat d-lui Gr. Eliad dreptul de a figura ca parte civilă, pentru că în procesul de față, născut dupe plângerea sa, nu s'a constituit parte civilă prin ver-o declarațiune formală.

• Curtea de apel confundă plângerea ce cine-va pôte face pentru denunțarea unui delict, sau deschiderea unei acțiuni publice, ca constituire de parte civilă, care nu se pôte face de cât numai printr'o declarațiune formală în procesul născut din acea plângere.

»Inșăși curtea constată că, în procesul născut, Eliad nu s'a constituit parte civilă, deduce însă această constituire din opoziția ce s'a făcut de d. sa la camera de punere sub acuzare, ordonanța căreia nici nu 'm'i-a fost comunicată, lipsa căreia formalității nu pôte să 'm'i agraveze pozițiunea mea. În tot cazul acea opozițiune nu pôte echivala cu o constituire de parte civilă, căci ea a fost făcută atunci când procesul nu era născut, opozițiunea nu era de cât continuarea denunțării. Când curtea în aceste condițiuni admite pe d. Eliad ca parte civilă, pe lângă că violază dispozițiunile art. 6, 60 și 63 din procedura penală, comite și un exces de putere».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Având în vedere că se constată, din lucrările aflate la dosar, că judele-instructor dând o ordonanță de neurmărire în contra recurentului, relativ la furtul unor polițe și înscrisuri pentru care fusese reclamat de intimatul Eliad, acesta a făcut opoziție la camera de punere sub acuzare, care, reformând ordonanța, a trimis pe recurent în judecata tribunalului corecțional ;

Considerând că întru cât nici prin art. 6 din procedura penală, nici prin veri-o altă dispozițiune a legii penale, nu se prevede o formă sacramentală prin care o parte să 'și manifeste voința de a figura ca parte civilă într'un proces, singurul acest act al intimatului, adică facerea opozițiunii la camera de punere sub acuzare, și primirea acelei opozițiunii, 'i concedă dreptul de parte civilă în proces ; ast-fel că din acest punct de vedere intimatul a fost în drept a apela sentința tribunalului, și a figura ca parte civilă d'înaintea curței de apel ;

Că de acea mijlocul de casare invocat are a fi respins ca nelintemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 198 din procedura penală și exces de putere.

»Curtea de apel a admis a figura ca apelant și pe d. Gr. Eliad, atunci când d. sa nu făcuse o declarațiune de apel în conformitate cu art. 198, și acesta cu totă opunerea noastră.

»Intr'adevăr pronunțându-se contradictoriu sentința tribunalului Ilfov, secția I, la greșa acestui tribunal nu se primesce din partea d-lui Eliad în termenul legal de zece zile nici o declarațiune de apel adresată greșierului, ci numai o declarațiune adresată d-lui prim-președinte al acestui tribunal. Această declarațiune este vădată fără nici o competență de greșierul tribunalului Ilfov, care, împreună cu

»apelul d-lui prim-procuror, este înaintat onor. curții de apel din
 »București. Am protestat când am văzut că se permite d-lui Eliad
 »a figura ca apelant ; cu toate acestea curtea, confundând declarațiu-
 »nea de apel ce urmează a se face la grefă, adică ce urmează a se adresa
 »grefierului tribunalului, său, în cazul cel mai rău, primului-președinte
 »al curții de apel, cu pretinsa declarațiune nulă și în formă, admite
 »pe d. Gr. Eliad a figura și pune concluziunii ca apelant«.

Având în vedere că, dupe dispozițiunile art. 198 din procedura pe-
 nală, apelul are a fi declarat la greșa tribunalului care a pronunțat
 sentința ;

Considerând că, în specie, se constată că apelul a fost introdus de
 intimat la tribunalul Ilfov, secția I, care pronunțase sentința prin care
 recurentul era achitat ; că dacă acea petițiune de apel a fost adresată
 președintelui tribunalului, iar nu grefierului, nu este mai puțin ade-
 vărat însă că primirea este constatată de grefierul tribunalului în con-
 formitate cu art. 198 din procedura penală ;

Că, prin urmare, și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

În ce privește mijlocul III :

»Un induoit exces de putere și violarea art. 10 și 11 din codul
 »procedurii penale ;

»Curtea, de și menține hotărîrea tribunalului prin care sunt achi-
 »tat, mă condamnă, cu toate acestea, către partea civilă, de și achita-
 »rea mea față cu ministerul public atrăgea și necondamnarea mea la
 »despăgubiri ; acesta constituie primul exces de putere și violarea ar-
 »ticolelor sus menționate.

»Curtea, de asemenea, mai comite un alt exces de putere și se con-
 »traface când constată că Gr. Eliad, în concluziunile ce a pus înaintea-
 »sa, cerea să se recunoască de către curte cum că el nu datorește ni-
 »mic lui Elefterie Georgescu în virtutea polițelor și a înscrisurilor,
 »cerea, prin urmare, anularea acestora. Curtea pe de o parte declară
 »nule înscrisurile și polițele, cu alte cuvinte admite concluziunile d-lui
 »Eliad, iar pe de altă parte îl respinge apelul, ceea ce constituie o
 »contradițiune flagrantă și un învederat exces de putere«.

Văzând art. 10 și 11 din procedura penală ;

Considerând că, dupe dispozițiunile primului articol sus citat, ju-
 decata are să pronunțe prin a sa hotărîre achitarea ori de câte ori
 se recunoște că faptul imputat nu are sfință, sau că inculpatul nu

póte fi răspunđător de acel fapt ; iar prin art. 11 se prescrie că hotărîrea achitătore închide părţei civile ori-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile ;

Considerând că, în specie, curtea de apel, ca şi tribunalul, stabilind pe de o parte, că faptul disposărei fără drept de către recurent de nisce poliţe şi înscrişuri reclamate de intimant ca proprietate a sa, nu întrunesc elementele vre-unui delict penal, şi că ast-fel recurentul urmăză să fie achitat, iar pe de altă parte declarând ca fără valóre acele acte, prin asemenea mod de procedare a lăsat să se strecóre o contradicere în decisiunea sa, şi, prin exces de putere, a făcut o greşită aplicaţiune a citatului art. 11 din procedura penală ;

Că, prin urmare, motivul de casare este fondat şi decisiunea urmăză să fie casată din acest punct de vedere ;

Considerând însă că în privinţa cestiunei dacă afacerea ast-fel cum se presintă mai este primitóre de o nouă judecată, ivindu-se diverginţă de opiniuni, acest punct urmăză a fi discutat din nou pentru ziua de 2 Decembre în complexul prevăđut de art. 22 din legea organică a acestei curţi ;

Pentru aceste motive :

Respinge recursul făcut de Elefterie Georgescu în ce privesc motivele I şi II ;

Admite ca întemeiat mijlocul III şi caséză decisiunea curţei de apel din Bucuresci, secţia III, cu No. 375 ; iar în privinţa trămiterei ivindu-se diverginţă de opiniuni, rămâne a se judeca din nou de complexul prevăđut de art. 22 din legea organică a acestei înalte curţi.

Penal, secţia II.

No. 645

CURTEA CU JURAŢI. — Cestiuni puse juraţilor. — Răspunsul lor afirmativ la prima cestiune prin care acusatul este declarat autor principal al crimei. — Dacă mai este nevoie să răspundă şi la cestiunile subsidiare privitóre la complicitatea celui acusat la fapt. (Art. 361 din procedura penală).

CURTEA CU JURAŢI. — Participarea tatălui şi fiului în comisiunea juraţilor. — Dacă este incompatibilitate.

- 1) *Nu este nevoie ca jurații să răspundă și la cestiunile subsidiare asupra complicității unui acusat când au răspuns afirmativ la prima cestiune care constată că acel acusat a fost autorul principal al săvârșirii crimei.*
- 2) *Participarea unui tată și a fiului său în comisiunea juraților este permisă întru cât legea nu prevede o asemenea incompatibilitate.*

No. 559. — Respingerea recursului făcut de Ión Șerpeanu și Ilie Ión Miron contra decisiunii curței cu jurați din Botoșani cu No. 8 din 1897.

Respingerea recursului făcut de Iosub Handelman contra aceleiași decisiunii în ce privește motivele : I, II, III, IV, V și VI, iar asupra motivului VII s'a ivit divergență de opinii.

29 Octobre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. D. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

În cât privește recursul făcut de I. Handelman ;

Asupra mijloacelor I și II de casare :

I. »Violarea dreptului de apărare ce constituie un exces de putere, întru cât curtea, prin procesul-verbal, constată că nu s'a acordat cel din urmă cuvânt apărării asupra cererii de amânare pentru a se asculta martorul propus de mine. Legea de proc. penală impune sub pedepsă de nulitate ca judecătorul să acorde acusatului cuvântul la urmă«.

II. »Nulitatea jurnalului de respingerea încuviințării martorilor, întru cât nu se constată că a fost pronunțat în ședință publică«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului ;

Considerând că rezultă din procesul-verbal al decisiunii că apărătorii recurentului, cerând amânarea pentru a se cita martorii Gheorghe Andoni și G. Felciuc, președintele curței cu jurați, pe baza puterilor sale discreționare ce i este dată prin lege, a dispus aducerea acelor doi martori, din cari unul a și fost audiat, iar cel-alt G. Andoni, care de alt-fel nu era propus de recurent, ci de un alt acusat, negăsindu-se, nu s'a putut audia ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât cererea recurentului a fost satisfăcută, rămâne fără nici un interes a se mai discuta mijlocele de casare ast-fel cum sunt formulate, de ore-ce primul mijloc este neexact în fapt, iar cel de al doilea rămâne fără interes pentru recurent.

Asupra mijlocului III :

»Nulitatea verdictului și violarea art. 361 din procedura penală, »Intru cât jurații declarând că au răspuns la toate cestiunile puse, se »vede că au răspuns numai la unele«.

Considerând că de și președintele curții a pus juraților, pe lângă cestiunea principală, și alte două cestiuni subsidiare la care jurații nu au răspuns însă, de ore-ce jurații au răspuns afirmativ la prima cestiune, care constată că recurentul a fost autorul principal al săvârșirii crimei, nu mai era nevoie a răspunde și la cele-alte două cestiuni subsidiare relative la complicitate;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului IV :

»Violarea art. 342 și exces de putere, întru cât s'a ascultat fără »jurământ sergentul, dupe ce urmaseră desbaterile«.

Considerând că din procesul-verbal al audienței curții se constată că martorul Gheorghe Ungureanu a fost ascultat, dupe cererea procurorului general, în ziua de 20 Iunie 1897, iar desbaterile au urmat în ziua de 21 Iunie;

Că, prin urmare, acest martor fiind ascultat înainte de a se începe desbaterile mijlocul invocat are a fi respins ca neexact în fapt.

Asupra mijlocului V :

»Rea constituire a juriului, de ore-ce au fost doi jurați, tată și »fiu, anume: Bolfoș Bogdan și Bolfoș tatăl«.

Considerând că chiar de ar fi exact în fapt că în comisiunea de judecată ar fi figurat doi jurați, tatăl și fiul, ceea ce nu s'a dovedit de recurent, totuși în lege nefiind prevădută o asemenea incompatibilitate, mijlocul de casare ce se invocă în această privință urmăzează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului VI :

»Neobservarea și violarea art. 365 din procedura penală, întru »cât nu se arată dacă s'a dat juraților dosarul, ori dacă dându-se saă »descusut din el depunerile martorilor«.

Considerând că rezultă din procesul-verbal al audienței că președintele curței a îndeplinit față de jurați dispozițiunile art. 365 din procedura penală ;

Că, prin urmare, din acesta rezultă implicit că dosarul a fost dat juraților și că depunerile martorilor au fost scose din acel dosar mai înainte de a' l înmâna comisiunei; ;

Că, prin urmare, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Considerând, în fine, că, în cât privesce mijlocul VII, ivindu-se divergență de opinii, rămâne ca acest mijloc să se discute din nou în complectul prevăzut de art. 22 din legea organică a acestei curți;

În ce privesce pe recurenții Ión Șerpeanu și Ilie Ión Miron :

Considerând că dênșii nu invocă prin recurs sau osebit memoriu nici un mijloc de casare în susținerea recursului lor ;

Că, ast-fel fiind, și întru cât formele sunt bine îndeplinite și legea bine aplicată în privința lor, recursul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 646

COMPETINȚĂ. — Regulament de competență. — Crimă sau delict săvârșit de un militar în complicitate cu un civil. — De cine se judecă. (Art. 525 din procedura penală ; art. 72 din codul de justiție militară).

Crima sau delictul săvârșit de un militar în complicitate cu un civil se judecă nu de tribunalele militare ci de instanțele civile represive.

No. 560. — Regularea competenței în cauza lui Lefter G. Vârlan și Vasile G. Vârlan, în urma cererei făcută de d. procuror general al acestei înalte curți.

29 Octombrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N.

Opranu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând :

Având în vedere că Lefter Vârlan, sergent în regimentul 6 roșiori, fiind dat judecăței pentru că prin lovituri a cauzat mărtea tatălui său Ghiță Vârlan, căpitanul raportor de pe lângă consiliul de război permanent al corpului III de armată, constatând că la bătaia lui Ghiță Vârlan, a participat și fratele inculpatului Vasile Vârlan, minor, prin ordonanța cu No. 828 din 4 Iunie 1897, confirmată de generalul corpului III de armată, în baza art. 72 din codul justiției militare, și declină competența de a judeca această afacere; că în urmă judele-instructor de pe lângă tribunalul județului Covurluii instruind din nou afacerea și constatând culpabilitatea acușailor, prin ordonanța cu No. 86 din 26 Iulie 1897, confirmată de decizia camerei de punere sub acușățiune a curței de apel din Galați cu No. 122 din 11 August 1897, a trimis afacerea la curtea cu jurați;

Că, în fine, curtea cu jurați din județul Covurluii, prin deciziunea cu No. 24 din 1897, și declină competența de asemenea de a judeca afacerea pe motiv că inculpații fiind dați judecăței pentru două fapte distincte, neregulata conexitate a acestor fapte nu poate atrage dupe sine schimbarea instanțelor, și că nici împrejurarea că acușaii au cooperat la comiterea faptului ce li se impută nu se stabilește nici în drept nici în fapt;

Că atât ordonanța raportorului consiliului de război permanent al corpului III de armată, cât și deciziunea curței cu jurați din județul Covurluii, rămânând definitive, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Având în vedere că din toate actele de instrucțiune formate în cauză se constată că Lefter Vârlan, ajutat și de fratele său Vasile Vârlan, în ziua de 23 Aprilie 1897 a aplicat lovituri părintelui lor natural Ghiță Vârlan, din care cauză numitul a și încetat din viață în noaptea de 23 spre 24 Aprilie;

Considerând că de și acușatul Lefter Vârlan, în momentul comiterii crimei se găsea sergent în regimentul 6 roșiori, însă, întru cât se stabilește că la săvârșirea crimei a fost ajutat și de fratele său Vasile Vârlan, care nu era militar și, prin urmare, nejustifiabil de consiliul de război, ambii acușai sunt justifiabili de instanțele ordinare, în specie, de curtea cu jurați din județul Covurluii, față cu dispozițiunile art. 72 din codul justiției militare.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, trimite, etc.

Penal, secția II.

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECTIUNEA I

No. 647

ARMATĂ. — Administrațiunea ei. — Perderi din forță majoră saū din delapidări. — Cine este în drept să decidă despre acoperirea acelor pierderi. — Ministerul de război. — Competință. — Intervenirea instanțelor judecătorești. — Casare fără trāmitere. (Art. 42 din regulamentul de administrațiune militară, și art. 39 din legea organică a curții de casațiune).

Asemēnat art. 42 din regulamentul de administrațiune militară, numai ministrul de război are să decidă, dupe raportul șefului de corp, pentru acoperirea pierderilor provenite din forță majoră saū din insolvabilitatea delapidatorilor vinovați, ast-fel că instanțele judecătorești nu pot, fără să se calce în atribuțiunile disciplinare și administrative ale puterii executive, să critice și să desființeze ordinele legalmente date de autoritatea militară pentru acoperirea acelor pierderi, și, în cas când ar interveni asemenea hotăriri, ele se casază fără trāmitere.

No. 395. — Casarea sentinței tribunalului Iași, secția I, No. 335 din 1896, dupe recursul făcut de Stat, în proces cu locot.-colonel Al. Galeriu.

3 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. G. Părvulescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Vlădescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violarea art. 15 și 42 din regulamentul de administrație militară decretat la 1 Decembre 1883 și art. 999 din codul civil, întru cât tribunalul a apărât de răspundere pe un ajutor de șef de corp pentru o pagubă rezultând din faptul său de a nu priveghea dacă banii primiți la corp se înregistrau sau nu de comptabil, și întru cât asemenea fonduri se acoper dupe decisiunea ministrului, așa că instanțele judecătorești nu pot decide alt-fel fără a se comite un »exces de putere«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, prin care ministerul de război a fost condamnat să restituie locot.-colonelului Al. Galeriu suma de 1.141 lei, reținuți din solda acestuia pentru acoperirea delapidărilor comise de sergentul Hugo din regimentul 12 de dorobanți ;

Având în vedere că, în specie, dupe raportul șefului corpului IV de armată, care a arătat că răspunderea urma să cadă asupra maiorului Galeriu, în calitate de comandant și ajutor al șefului de corp, ministerul de război a răspuns cu ordinul No. 1.256 din 7 Ianuarie 1892, aprobând ca suma de 1.635 lei, 70 bani, delapidată de sergentul Hugo, să fie plătită d'impreună cu casierii din acel timp, de locot.-colonel Galeriu, care a funcționat ca șef și ajutor în timpul sustragerii ;

Considerând că, dupe art. 42 din regulamentul de administrație militară, se atribuie exclusiv ministerului de război a decide, dupe raportul șefului de corp, acoperirea perderilor provenite din forță majoră sau din insolabilitatea vinovaților ; că instanțele judecătorești nu pot, deci, fără să se calce în atribuțiunile disciplinare și administrative ale puterii executive, să critice și să desființeze ordinele legalmente date de autoritatea militară pentru acoperirea acelor pierderi ;

Considerând că în zadar se susține că art. 42 ar fi aplicabil numai ofițerilor de administrație, de óre-ce articolul fiind așezat în

regulament sub capitolul VII, relativ la oficerii comptabili, este aplicabil, fără nici o îndoielă posibilă, și șefilor de regiment sau ajutorilor acestora ;

Că, de asemenea, este indiferent dacă la deschiderea acțiunii locot.-colonel Galeriu era retras din armată, intru cât în momentul când s'a comis delapidarea și chiar în acela când a fost declarat răspundător de minister, locot.-colonelul se afla încă sub arme și era supus, ca atare, legilor și regulamentelor acestei instanții ;

Vădând art. 39 din legea organică a înaltei curți ;

Considerând că instanțele judecătorești fiind incompetente a statua asupra pretențiunilor locot.-colonel Galeriu, acum în retragere, hotărîrea atacată a tribunalului Iași urmăzează a se casa, fără să mai pôtă fi loc la trâmitemea afacerii d'înaintea unui alt tribunal, tot atât de incompetente.

Pentru aceste motive :

Casază fără trimitere, etc.

Civil, secția I.

No. 648

CASAȚIUNE. — **Recurs făcut în numele recurentului de o altă persoană.** — **Ratificare.** — **În ce termen se pôte ratifica.** (Art. 44 din legea organică a curței de casațiune).

Ratificarea de către recurent a unui recurs făcut în numele său de o altă persoană nu se pôte face de cât în întrul termenului de recurs.

No. 396. — **Respingerea recursului făcut de Ecaterina și Maria Ilie Jormescu contra deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 187 din 1894, cu Costache Vasiliu.**

3 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând pe d. avocat I. Filitis, în susținerea admisibilității recursului, și

Pe d. A. Teodoreanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra admisibilității recursului :

Având în vedere că prin jurnalul cu No. 683 din 10 Iunie 1897 cercetarea recursului de față a fost amânată, cu obligațiune formală pentru partea recurentă a aduce procura în virtutea căreia d. avocat A. Teodoreanu, a făcut recurs în numele Mariei și Ecaterina Jormescu ; că această procură nu s'a putut prezenta de sus numitele nici până în prezent, cu totă obligațiunea expres impusă la precedentă înfățișare ;

Considerând că, chiar admitând că procura cu No. 3362 din 22 Aprilie 1895, dată d-lui avocat Sipsomo, s'ar putea socoti ca ratificare posterioară a recursului făcut de d. A. Teodoreanu în numele Mariei și Ecaterina Jormescu, totuși, cum decisiunea atacată poartă data de 17 Decembre 1894, recurentele nu au dovedit că acea ratificare, peste termen de la pronunțare, a fost făcută în termenul util prevăzut în art. 44 din legea organică a înaltei curți.

Pentru aceste motive :

Respinge ca inadmisibil, etc.

Civil, secția I.

No. 649

CASAȚIUNE. — Cercetare locală. — Martori. — Aprecieri suverană a instanțelor de fond.

MARTORI. — Jurământ. — Ascultarea lor sub prestare de jurământ. — Nemenționarea despre acesta în notele ținute de grefier, însă menționarea în hotărîre. (Art. 188 și 196 din procedura civilă).

- 1) *Instanțele de fond sunt suverane aprecietóre a faptelor stabilite printr'o cercetare locală și printr'o audiare de martori urmată d'inaintea lor, și această apreciere scapă de censura curței de casațiune.*
- 2) *Când o hotărîre constată că martorii au fost ascultați, fiecare în parte, sub prestare de jurământ, împrejurarea că grefierul nu a menționat despre acesta în notele ce a luat dupe acele depuneri, nu poate da loc la casare, și mai cu semnă când partea*

s'a servit cu depunerile acestor martori inaintea instanței de fond, cas în care nulitate de ar fi fost, s'a acoperit prin tăcerea și consimțământul părții.

No. 397. — Respingerea recursului făcut de Nae Costache contra sentinței tribunalului Ilfov, secția III, No. 505 din 1896, cu Petre Ionescu.

3 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier N. Predescu ;

Pe d. I. Brătescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Stănescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II :

I. »Incompetință și violarea principiului că în materie de acțiuni posesorii ea trebuie intentată în curs de un an, alt-fel, trebuie intentată pe cale petitorie, și din cartea de judecată și depozițiile martorilor și actul de expertisă se constată că lucrările sunt făcute de mine și drepturile mele sunt născute de acum 16 ani, și deci nu puteam să fiu condamnat a le desființa, și apoi e vorba de a desființa o proprietate imobiliară care costă peste 30.000 lei, și dublă necompetință ratione materiae ;

II. »Eröre grosieră și rea interpretare a depozițiilor martorilor, de orice din ele rezultă tocmai din contra de ceea ce susține în sentință, căci el afirmă că lucrările sunt făcute de la Maiu și că apele nu se scurg pe teritoriul său«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că P. Ionescu a chemat în judecată pe recurent, spre a fi obligat să desființeze cele două calcane de scânduri construite de curând, a căror scurgere cade în proprietatea intimatului ; că, în urma descinderii locale ordonate de prima instanță, adevărindu-se că reclamațiunea este fundată, judele de pace hotărăște desființarea lucrărilor săvârșite de N. Costache ;

Având în vedere că tribunalul, ca instanță de apel, a admis proba testimonială invocată de recurentul de apel, spre a dovedi că dânsul în tot-d'a-una a posedat locul în asemenea condițiuni și că scurgerea apelor nu a provenit din construcțiunile de scânduri făcute de dânsul ;

că, în urma ascultării martorilor, tribunalul, constatând în fapt că dovezile aduse în apărarea sa nu a fost făcute de recurent, confirmă cartea de judecată apelată ;

Considerând că acțiunea ast-fel introdusă la judele de pace, și judecată în apel de tribunal, intră, fără nici o îndoială, în competența acestor instanțe, conform legii din 18 Martie 1895 ;

Că aceste instanțe de fond fiind suverane apreciatore a faptelor stabilite prin o cercetare locală și o audiare de martori urmată d'înaintea lor, această apreciere scapă de censura casațiunii, și deci ambele mijloce urmază a se respinge ca neintemeiate.

Asupra motivului III :

III. »Nemotivare absolută, de ôre-ce nu răspunde la nici una din cerțiunile puse de noi în apel, și ast-fel numai se înțelege că poate respinge apelul nostru, și în adevăr dacă ar fi discutat cesțiunea și ar fi motivat sentința pe faptul că e făcut de la Maiu și că este vorba de dărimarea unui imobil«.

Considerând că în apel recurentul s'a mărginit a susține că scurgerea nu provenea din cauza sa și că dănsul mai de mult posedă în aceste condițiuni terenul învecinat cu Ionescu ; că din depunerile martorilor rezultând contrariu, instanța de apel a confirmat soluțiunea primei instanțe, dând ast-fel o sentință suficient motivată, așa că și acest mijloc urmază a fi respins.

Asupra motivului IV :

IV. »Tribunalul violază art. 196 și 188 din procedura civilă, de ôre-ce nu constată că s'a îndeplinit dispozițiile acestor articole, cari sunt prescrise sub pedepsă de nulitate, și una din dispoziții lipsește din dosar«.

Considerând că hotărîrea atacată constată că cei doi martori au fost ascultați, fie-care în parte, sub prestare de jurământ ; că împrejurarea nementionării despre acesta în notele luate de grefier asupra ambelor depozițiuni, cari amândouă se găsesc în dosarul cauzei, nu poate da loc la casare, căci ori-ce nulitate de formă este acoperită, de ôre-ce recurentul nu numai că n'a propus'o instanței de fond, dar chiar s'a servit ca unică dovadă cu aceste mărturisiri spre a și susține apelul d'înaintea instanței de fond.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 650

PĂMÎNT RURAL. — Inalienabilitatea prevădută de Constituțiunea din 1884. — Ce se înțelege prin această inalienabilitate. (Art. 132 din Constituțiunea din 1884; Art. 7 din legea rurală din 1864).

Inalienabilitatea pământurilor rurale, prevădută de art. 132 din Constituțiunea din 1884, nu oprește pe sătenii de a înstrăina pământurile lor, în total sau în parte, la alți săteni cari s'ar găsi în condițiunile legii rurale din 1864 și celei interpretative din 1879, căci prin acest articol Constituțiunea nu a făcut alt-ceva decât a dat un caracter constituțional inalienabilității acelor pământuri și a prelungit termenul acestei inalienabilități.

No. 401. — Respingerea recursului făcut de Vasile Drăgoiu contra sentinței tribunalului Putna cu No. 81 din 1897.

4 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. Ștefănescu ;

Pe d. Tășulescu, asupra motivelor de casare, lipsind intimatul ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Violarea art. 132 din Constituție, modificat prin legea de la 8 Iunie 1884, dupe care pământurile date conform legii rurale de la 1864, cum era al meu, fiind alienabile în curs de 30 de ani, înstrăinarea făcută de mine către intimat prin actul transcris în registrele tribunalului Putna la No. 449 din 1892 este absolutamente nulă, și tribunalul Putna, în disprețul acestui text formal din Constituție, mi-a respins acțiunea“.

Având în vedere că nici din textul art. 132 din Constituțiunea de la 1884, nici din desbaterile ce au avut loc cu ocaziunea discutării și votării acestui articol, nu rezultă că Constituanta a avut intenția să modifice art. 7 din legea rurală din 15 August 1864, precum și executarea sus menționatului art. 7 în sensul de a opri pe sătenii de a înstrăina pământurile la alți săteni în condițiunile prevădute de acele legi;

Considerând că prin art. 132 din Constituțiunea de la 1884 legiuitorul menținând inalienabilitatea pământurilor rurale cu excepțiunile prevădute în legea rurală de la 1864 și cea interpretativă din 1879, n'a voit a face alt ceva de cât să dea inalienabilităței pământurilor rurale date sătenilor un caracter constituțional și să prelungească termenul fixat pentru această stare de inalienabilitate;

Considerând că, în specie, tribunalul constată că Alexe Oprea, cumpărătorul, este sătén și îndeplinesce toate condițiunile cerute de legile din 1864 și 1879;

Că, așa fiind, cu drept cuvânt tribunalul a respins acțiunea recurentului și dar mijlocul de casare nu este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 651

PENSIUNI MILITARE.—De când ia nascere dreptul la pensiune pentru militari. (Art. 1, 2, 18 și 19 din legea pensiunilor militare din 1889, modificată în 1891).

Dreptul la pensiune pentru militari ce se retrag ori s'au retras din armată ia nascere de la cererea ce dênșii fac ca să li se reguleze acest drept, confirmată prin decretul care acordă pensiunea, iar nu din ziua retragerii lor din armată.

No. 402. — Casarea decisei curței de apel din Bucuresci, secția I, No. 63 din 1897, dupe recursul făcut de ministerul de război.

4 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier N. Predescu;

Pe d. G. Părvulescu, asupra motivelor de casare;

Pe d. S. Dumitrescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Greșita interpretare și violarea art. 1, 18 și 19 din legea pensiunilor militare de la 9 Iunie 1897, întru cât dreptul de pensie nu se »pöte exercita și curge efectiv de cât în urma unei cereri adresată »ministerului, însoțită de actele doveditoare și a decretului regal prin »care se fixează pensiunea, iar nu din ziua în care militarul se re- »trage din serviciu, cum a hotărît instanța de fond«.

Avënd în vedere că din dosar rezultă că d. Ionescu II, căpitan în retragere, a acționat pe ministerul de război, pentru a'î plăti suma de 3.630 lei, ce reprezintă pensiunea de câte 225 lei lunar, cuvenită pe timpul de la 1 Februarie 1894, data retragerii sale din armată, și până la 5 Iunie 1895, data când a cerut și ministerul 'l-a înscris la pensie, susținënd că regularea sa la pensie trebuia să se facă din ziua retragerii din serviciu, iar nu de la data cererii ;

Considerând că numitul căpitan în retragere Ionescu II s'a retras din armată la 1 Februarie 1894 și a cerut regularea sa la pensie la 5 Iunie 1895 ;

Că legea în vigoare, care regulă drepturile militarilor la pensie, era aceea din 1889, modificată în parte prin legea din 1894 ;

Considerând că această lege nu fixează în mod categoric epoca de când începe a curge dreptul la pensie pentru militari în casurile când ei se retrag din serviciu ;

Considerând că de și dreptul la pensie decurge pentru militari de la lege, însă acest drept este subordonat unor anumite condițiuni ;

Considerând că, dupe art. 1, 2, 18 și 19 din legea citată, pentru ca militarul să 'și pötă constitui un drept la pensie trebuie să dovedescă că aü îndeplinit condițiunile prevădute în aceste articole, pe baza cărora și în urmă ministerul de război acordă retragerea și fixează quantumul pensiunii, iar decizia sa se supune Regelui spre decretare ;

Considerând că de aci rezultă că acest drept nu începe a curge de cât de la îndeplinirea acelor condițiuni, adică de atunci când militarul va arăta prin cererea ce face către ministrul de război de a i se lichida dreptul la pensie că acele condițiuni s'aü îndeplinit ;

Considerând, așa dar, că dreptul la pensie ia naștere de la cererea

celor ce au drept la pensie de a li se regula acest drept, confirmată prin decretul care acordă pensiunea;

Considerând că, în specie, curtea, prin decizia atacată cu recurs, adoptând în totul motivele din sentința tribunalului, prin care se recunoște căpitanului D. Ionescu II dreptul la pensie din ziua retragerii sale din serviciu, a interpretat greșit articolele citate, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casăză, etc.

Civil, secția I.

No. 652

HOTĂRIRI.— Motivarea lor.— Suveranitatea judecătorilor fondului.— Dacă sunt ținuți să discute totă seria de amănunte și fapte secundare dezvoltate de părți.— Considerante inutile.— Casațiune.

- 1) *Judecătorii fondului fiind suverani apreciatori ai tuturilor imprevjurărilor invocate de părți, și pot forma convingerea lor chiar și dintr'un singur fapt supus debaterilor lor, fără să fie ținuți să discute pe rând totă seria de amănunte și fapte secundare ce părților le-a convenit să dezvolte înaintea lor, și această apreciere a lor scapă censurei curței de casațiune.*
- 2) *Când o parte din considerațiile unei hotăriri sunt suficiente spre a justifica în fapt soluțiunea dată prin acea hotărire, cele-alte considerante, cari nu schimbă în nimic această soluțiune, devin inutile și nu pot atrage casarea hotăriri.*

No. 403.— **Respingerea recursului făcut de Alexandrina Savopol contra deciziei curței de apel din Craiova, secția I, No. 178 din 1894, cu Anghel Stoianovicl.**

5 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré;
Pe d. Em. Porumbaru, asupra motivelor de casare, și
Pe d. B. Brătianu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Curtea dă o hotărîre nemotivată, comite o omisiune esențială și »face o gravă eróre de fapt, prin care se denaturează conclusiunile puse »de noi în instanță, căci nu arată motivele pentru cari ne refușă de a »ne acorda măsurile de siguranță cerute în baza art. 281 din codul »civil și nu discută nici motivul esențial, invocat de noi, cum că d. Stoianovici 'și prepară o insolvabilitate aparentă, nici probele aduse de »noi în sprijinul acestui motiv«.

Având în vedere decisiunea supuză recursului, din care rezultă că recurenta a cerut ca fostul ei soț, intimatul Stoianovici, să fie obligat a 'i garanta plata lunară a celor 200 lei de pensiune alimentară, susținând că densus înstrăinează imobilele sale spre a 'și pregăti în dauna ei o insolvabilitate aparentă ;

Având în vedere că, dupe cum constată în fapt decisiunea atacată, Stoianovici a înstrăinat forțat parte din imobilele sale, ele fiind cum-părate cu călcarea legii de Stoianovici, care este străin ;

Că din aceste împrejurări, deduse din acte și debateri, instanța de fond 'și formeză convingerea că Stoianovici a rămas pe față și real-mente solvabil dupe înstrăinările ce a făcut și că densus, continuând a servi regulat pensiunea datorită, cu nimic nu s'a dovedit că pregă-tesce o insolvabilitate, fie și aparentă, contra beneficiarei acelei pen-siunii ;

Considerând că de și, spre a stabili această intențiune, recurenta a mai invocat la instanța de fond că Stoianovici a vîndut și o casă din Cămpina lui Papadopolu, care nu ar fi, dupe cum afirmă densus, de cât funcționarul și procuratorul fostului ei soț ;

Considerând însă că instanța de fond, suverană apreciatore a tutu-lor împrejurărilor invocate, 'și putea forma această convingere chiar și dintr'un singur fapt supus debaterilor ei, fără să fie ținută a dis-cuta pe rînd totă seria de amănunte și fapte secundare ce părței 'i-a convenit a desvolta d'inaintea ei ; că această apreciere, pură de fapt, scăpînd de sub censura casațiunei, motivul urmază a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului II :

»Curtea dă o hotărîre nemotivată, comite o nouă omisiune esențială »și face o gravă eróre de fapt asupra celui de al doilea cap de cerere.

»Curtea se întemeiază pe art. 1.104 din codul civil pentru a respinge cererea, făcută de noi, ca plata pensiunii alimentare să se facă la domiciliul creditoarei, fără a se pronunța asupra cesiunii dacă acest articol se aplică și la obligații rezultând din delictive civile sau din sentințe judecătorești, făcând o gravă eroră de fapt, afirmând că »nu am declarat că facem alegere de domiciliu«.

Având în vedere că recurenta, atât în acțiune cât și în desbateri, a cerut ca intimatul să fie condamnat a 'i plăti pensiunea la domiciliu, făgăduind că are să și 'l alégă de aci în colo în țără, fără să arate însă anume în ce loc ;

Considerând că instanța de fond, în vedere că obligațiunea lui Stoianovici ar deveni mai onerosă dacă, în loc de a servi pensiunea la domiciliul său, ar fi condamnat a o plăti la domiciliul ce recurenta, acum stabilită în străinătate, și 'l-ar alege în oră-ce localitate din țără, respinge și acest al duoilea cap de cerere; că, întru cât sus arătatele considerante sunt suficiente spre a justifica în fapt soluțiunea dată, este inutil a examina pe cele cari nu schimbă în nimic această soluțiune

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 653

PENSIUNI. — Rețineri. — Funcționarii primăriei Capitalei. — Dacă pot cere restituirea reținerilor. (Art. 966 și 969 din codul civil).

Funcționarii primăriei Capitalei nu pot cere restituirea sumelor reținute din lefurile lor pentru fondul pensiunilor, aceste rețineri fiind făcute în baza unei învoeli valabile între părți și având o cauză licită.

No. 404. — Casată, dupe divergență și în urma recursului făcut de primăria comunei București, sentința tribunalului Ilfov, secția III, cu No. 126 din 1897, dată în procesul cu C. N. Iorgulescu.

5 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d-nii Theodoreanu și Clinceni, avocații recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. D. Băjescu, avocatul intimatului, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivelor I și II de casare :

»Greșită interpretare și violare a art. 966 și 969 din codul civil ;
»tribunalul înlăturând declarațiile lui Iorgulescu că fără cauză a violat menționatele texte«.

»Exces de putere și violarea art. 956 din codul civil. Tribunalul nu a cercetat și discutat dacă declarațiunea lui Iorgulescu e bună sau smulsă prin violență, declarațiune pe care Iorgulescu dând'o la numirea sa în funcțiune, a format convențiunea contractuală sub care i s'a acordat și primit funcțiunea, convențiune pe care, conform art. 956, a aprobat'o și repetat'o tot timpul cât a ocupat funcțiunea sa la primărie«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că C. N. Iorgulescu a chemat în judecată primăria Capitalei, spre a fi condamnată să plătească suma de lei 399, reținută din salariul său pe timpul cât a servit ca șef de echipă al acelei primării; că, în apărarea sa, primăria recunoscând că s'a făcut rețineri, a invocat însă declarațiunea scrisă și subscrisă la 16 Maiu 1889 de Iorgulescu, prin care acesta renunță la ele în scop de a se forma un fond de pensiuine, conform dispozițiunilor luate de primărie încă de la 27 Aprilie 1887 ;

Considerând că tribunalul, ca instanță de apel, fără a examina al doilea cap de cerere a lui Iorgulescu, dacă declarațiunea sa 'i-a fost smulsă prin violență, ordonă restituirea sus țisei rețineri, de orice, în lipsa unei legi pentru pensiunile funcționarilor comunali, consimțimântul dat de Iorgulescu de a i se reține 10 la sută din salariu nu pôte fi un consimțimânt valabil și primăria ar reține, așa dar, fără cauză sus arătata sumă ;

Considerând că de și este exact că între Iorgulescu, ca funcționar, și primărie, ca autoritate, nu pôte să existe de cât raporturi publice și oficiale ; că deci nu se pôte concepe între densusil un contract particular valabil și existând, un asemenea contract, el ar fi ilicit și, deci, fără nici o țarie dupe lege ;

Considerând însă că nimic nu se opune ca o învoială particulară

să se stabilească sub patronajul primăriei între funcționarii ei și că această autoritate, în calitate de reprezentantă a acelor funcționari, să întocmescă ea însăși și să reguleze, sub forma unei ordonanțe cu caracter general, cum este cea din 27 Aprilie 1887, modul de prelevare și cuantumul de salariu destinat la formarea unui fond de pensiune, în temeiul acestei învoeli; că o asemenea convențiune nefiind fără cauză, ea urmează să aibă putere de lege între părți, ca oricare convențiune licită, și, deci, tribunalul, hotărând în majoritate restituirea reținerilor făcute în baza acelei învoeli, sub cuvânt că reținerile au fost făcute fără cauză, violă art. 966 și 969 din codul civil.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția I.

No. 654

PROPRIETATE IMOBILIARĂ. — Dreptul proprietarului, — Locațiune. — Locatar. — Dacă se poate plânga că proprietarul a desființat ulucile ce separa curtea caselor în două. (Art. 1.846 din codul civil. Art. 60 din legea judecătorilor de pace din 1896).

Proprietarul unui imobil poate dispune de lucrul său în mod exclusiv și absolut, întru cât nu vatămă alte drepturi.

Ast-fel locatarul nu se poate plânga că proprietarul a desființat ulucile ce despărțeau curtea caselor sale în două curți, întru cât prin această desființare nu se turbură întru nimic dreptul de abitațiune al locatarului.

No. 405.—**Respingerea recursului** făcut de Maria Ionescu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția I, No. 133 din 1897, cu Iosef Adamescu.

5 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. Grigorian, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Caracostea, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. »Tăgadă de dreptate și violarea art. 1.846 și următorii din codul »civil, combinat cu art. 60 din legea judecătorilor de ocóle de la 1 »Junie 1896. Am făcut acțiune posesorie contra d-lui Iosif Adamescu. »Am dovedit acțiunea mea, și totuși onor. tribunal și judecătorul de »ocol, cu exces de putere, 'mi tăgăduesce atât existența acțiunii, cum »și probele mele cari erau peremptorii.

II. »Omisiune esențială. Am dovedit cu martorii și cu expertisă »atât existența dreptului meu de posesie, cum și turburarea posesiei »mele, ceea ce determină câștigul acțiunii, și tribunalul, trecând peste »acest mijloc, comite o omisiune esențială, fără de care această hotă- »rîre nu se pôte pronunța.

III. »Violarea art. 118 din procedura civilă. Tribunalul nu se pro- »nunță asupra motivelor invocate și nu arată motivele pe cari se in- »temeiază când 'mi respinge acțiunea«.

Avënd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că Adamescu, proprietar al caselor din strada Vespasian, gășind mai avantajios a avea o singură curte, a desființat ulucile ce despărțeau în două ogrăđi curtea caselor sale, și fiind chemat în judecată de re- curentă pentru acesta, atât judele de pace cât și tribunalul au res- pins cererea sus numitel, constatând că dënșa are numai un drept de locuință și că defendorul Adamescu era, prin urmare, autorizat, ca proprietar, a desființa acele uluci ;

Considerând că proprietarul unui imobil pôte dispune de lucrul său în mod exclusiv și absolut, întru cât nu vatămă alte drepturi ; că instanțele de fond, stabilind în fapt că Adamescu, prin desființarea ulucilor sale, nu a turburat în nimic dreptul de abitațiune asupra casei, ele întemeiat au respins pretențiunile recurentei.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

TESTAMENT. — Legat. — Legat făcut cu condițiune ca legatară să 'și constituie dotă imobilul legat. — Când este licită, această clausă. — Clausă de absolută inalienabilitate. — Clausă nelicită. — Dotă. — Obligațiune. — Apreciere suverană a instanțelor de fond. (Art. 968, 1.248, 1.255 și 1.008 din codul civil).

Este licită și valabilă obligațiunea impusă de un testator ca legatară să 'și constituie ca zestre imobilul lăsat ei de testator sub această condițiune.

Dacă însă această clausă nu este de cât un accesoriu și o consecință a unei prohibițiuni absolute de inalienabilitate, fără nici o limită sau restricțiune, ca formeză o dispozițiune în întregul ei ilicită și neobligatorie pentru legatară.

Instanța de fond judecă în mod suveran când constată existența unei asemenea clause ilicite întemeiându-se pe întregul contest al testamentului supus judecăței sale.

No. 409. — Respingerea recursului făcut de colonel Cialic, ca tutore legal al minorilor sêl copii, contra deciziei curței de apel din Craiova, secția II, No. 175 din 1896, cu Teodora Christidi.

7 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. I. Lahovari, asupra motivelor de casare ;

Pe d. C. Disescu, Take Ionescu, în combateri ;

Pe d. procuror de secție, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și II :

I. » Violarea art. 968, 1.248 și 1.255 din codul civil. Am invocat înaintea curței că, dupe testamentul lui Gr. Berendeiș, » Elisa Berendeiș era datore să adopte regimul dotal, cu o clausă » legală de inalienabilitate, în cas de a se recăsători, și numai » sub această condiție dânsa, ca legatară universală, devenea proprietara moșiei. Muma noastră, fără a ține seamă de această clausă, ipotecă » ză d-nei Christide, în timpul celei de a doua căsătorii, averea

»noastră rămasă de la Gr. Berendeiū, pe care creditorea o și cumpără
»tot în timpul căsătoriei.

»Curtea, confundând clauza ilicită din testamentul lui Gr. Beren-
»deiu cu alte clause ale testamentului său, împedică ast-fel chiar și
»pe acesta din urmă de a produce efecte legale și, o-dată confundată
»cu cele alte, proclamă că, dupe principiile abstracte ale economiei
»politice, ordinea publică ar fi interesată ca dreptul de proprietate
»să nu fie știrbit, și că ori unde modalitatea de inalienabilitate ar
»afecta ver-o liberalitate, proprietatea trebuie să fie considerată ca
»intrată în patrimoniul beneficiarului și transmisibilă fără condiție;
»prin această argumentare curtea omite de a se pronunța la mijlocul
»nostru, precis și peremptoriū, că însăși textul pozitiv al legii con-
»sacră inalienabilitatea, în condițiile noastre, și ori cari ar fi teoriile
»abstracte ale curței în ce privesc clauza specială care prevede o
»inalienabilitate în sensul legii, ea conține o dispoziție valabilă, con-
»siderată chiar de către legiuitor că e în interesul familiei și al or-
»dinei publice.

II. »Violare și rea interpretare a principiilor relative la condițiile
»ilicite și în special a art. 1.008 din codul civil. Condiția impusă de
»testator liberalității sale de a se impune regimul dotal fiind licită
»și neavând nimic contrariū bunelor moravuri, iar partea finală a
»acelei condiții, chiar dacă n'ar fi admisibilă, urma a se considera ca
»nescrisă, rămânând în vigoare dispoziția cea licită a testamentului».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
»minorii Cialic au invocat dinaintea instanței de fond că prin testa-
»mentul său delunctul Gr. Berendeiū instituind pe muma lor Elisa
»ca legatară universală, 'i-a impus, între altele, condițiunea valabilă și
»licită ca moșia Dobrosloveni, lăsată ei moștenire, să 'și-o constituie
»sus numita ca dotă, fără să aibă dreptul a o aliena sau ipoteka în
»timpul căsătoriei; că muma lor recăsătorindu-se cu locotenentul
»Cucu Statostescu, a stipulat, din contra, în actul ei dotal, dreptul de
»a întrăina și ipoteka sus ținutul imobil, lăsând ca această proprietate să
»trcă ast-fel la creditorea ipotecară, intimata Teodora Christidi, cum-
»părătoare prin adjudecațiune a acelei moșii; că recurenții, în calitate
»de donatari ai mumei lor, prevalându-se de obligațiunea impusă ei
»în testamentul lui Gr. Berendeiū, au cerut instanței de fond anu-
»larea atât a actelor de ipotecă consimțite de muma lor, cât și a or-

donanței de adjudecare, intervenită în baza acestor acte, prin care întimată a devenit proprietara moșiei Dobrosloveni;

Considerând însă că este inexact că instanța de fond ar fi declarat în deciziunea atacată că este ilicită și nevalabilă obligațiunea impusă de un testator legatarului sale a 'și constitui ca zestre imobilul moștenit sub această condițiune;

Că, interpretând în mod suveran clauzele cuprinse în testamentul lui Berendei, curtea de fond constată că din întregul context al acestui testament reiese în mod evilent și sigur unica intențiune, precis exprimată de testator, ca moșia Dobrosloveni să nu pătă fi înstrăinată sau ipotecată veri o-dată cât va fi în viață legatarul sa fiică, spre a trece ca moștenire copiilor ce i se vor naște;

Că numai ca o consecință a acestei idei fundamentale, Gr. Berendei exprimă dorința că dacă Elisa Berendei se va mărita dupe înțetarea sa din viață, Dobrosloveni cu trupurile și numirile ce are, să se constituie zestre, spre a nu se putea aliena sau ipoteca, nici chiar în casurile permise de lege, căci pe această moșie odihnesc țărina părintelui său și tot acolo testatorul voesc să se adăpostescă pe vecie și mormântul său;

Că întru cât testamentul în cestiune conține o clausă absolută de inalienabilitate, fără limită și restricțiune, din care dispozițiunea invocată de recurenți nu forma de cât accesoriul necesar și inseparabil al obligațiunii principale, cu drept cuvânt curtea de fond a respins cererea de anulare, această cerere fiind întemeiată pe o clausă în întregul ei ilicită și neobligatorie pentru legatară; că judecând ast-fel deciziunea atacată a interpretat bine art. 968, 1.248, 1.255 și 1.008 din codul civil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 656

COMPETINȚĂ. — Apel. — Dupe ce se regulază competența ultimei instanțe. (Art. 57 din procedura civilă).

DOTĂ. — Act dotal. — Autentificare și transcriere dupe celebrarea căsătoriei. — Act nul. — Dacă acest act dotal, nul ca act dotal, este bun ca act de creanță ordinară și pôte obliga pe soț la restituirea dotei. (Art. 1.228 din codul civil și art. 708 și următorii din procedura civilă).

- 1) *Competința în cea din urmă instanță se fixează dupe suma coprinsă în cererea adresată la prima instanță, iar nu dupe suma ce s'a acordat de această primă instanță.*
- 2) *De și convențiunile matrimoniale trebuiesc făcute, în formele stabilite de lege, înainte de celebrarea căsătoriei, sub pedepsă de nulitate, însă un act dotal autentificat și transcris dupe celebrarea căsătoriei, de și nul ca act dotal, însă este valabil ca creanță ordinară ce constată predarea dotei de către constitutor și primirea ei de către soț, și, prin urmare, cu un asemenea act soțul poate fi obligat la restituirea dotei.*

No. 410. — Casată decisiunea cu No. 35 din 1897 a curței de apel din Craiova, secția II, dupe recursul făcut de Maria Anghelescu, cu consimțământul soțului său Căpitan C. Anghelescu.

10 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Gianni;

Pe d. avocat I. Brătescu, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat I. N. Lahovari, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului II de casare.

„Curtea, când judecă în apel această cestiune, comite un exces de putere și violază regulele competenței și art. 55 din procedura civilă, de ore-ce capitalul fiind suma de 1.179, dobânda nefiind pe an de cât 60 lei, sentința pronunțată era în ultima instanță, căci capitalul și dobânda pe 6 ani nu atingea capitalul de 1.500 lei ca fiind mulțumită pe dânsa, și deci rău reformează această sentință; cerem casarea fără trimitere“.

Având în vedere că, prin acțiunea intentată, Maria Anghelescu a cerut la prima instanță ca fostul ei soț Gh. Pascu să fie condamnat a'î plăti suma de 1.179 lei, plus 825 lei, bani 30, dobânda cuvenită de la desfacerea căsătoriei până la intentarea acțiunii, deosebit de dobânda cerută de la chemarea în judecată până la achitare pentru întreaga sumă, capete și dobânzi, de 2.004 lei, bani 30;

Considerând că, dupe art. 57 din procedura civilă, competența în cea din urmă instanță se fixează dupe suma coprinsă în cerere, iar nu dupe suma ce s'a adjudecat de tribunal; că în calculul acestei sume

intrând și dobânda cerută pentru trecut, înainte de intentarea acțiunii, mijlocul al doilea urmând a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului I :

»Curtea, anulând actul meu dotal, violază și rău interpretează art. 1.228 și următorii din codul civil și 710 și următorii din procedura civilă, și comite un exces de putere când nu consideră actul dotal »nici ca act de creanță pur și simplu«.

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului rezultă că Gh. Pascu a fost condamnat de prima instanță a restitui fostei sale soții, recurenta Maria Angheliescu, valoarea trusoului ei în sumă de 1.174 lei; că, în apel, curtea reformează acea sentință, pe motiv că actul dotal în care Pascu declară că a primit trusoul în cestiune fiind autenticat și transcris dupe 3 ani de la celebrarea căsătoriei, este un act nul și inexistent ce nu poate produce efecte legale, așa că obligațiunile și convențiunile coprinse într'ênsul urmând a fi socotite ca nise simple proiecte, fără valoare juridică, chiar și între părțile contractante ;

Considerând că de și este adevărat că, dupe art. 1.228 din codul civil, convențiunile matrimoniale trebuiesc făcute dupe formele stabilite în art. 708 și următorii din procedura civilă înainte de celebrarea căsătoriei, sub pedepsă de nulitate ;

Considerând însă că de aci nu rezultă că un act, nul și inexistent ca act dotal din cauza lipsei acestor formalități substanțiale, nu poate valora nici măcar ca o creanță ordinară care constată predarea obiectelor ce constituitorul ar fi voit să fie dotale, cum și primirea lor efectivă de către soț ;

Că intru cât, în specie, actul, autenticat și transcris dupe celebrarea căsătoriei, constată primirea unor asemenea obiecte, ele, dupe desfacerea căsătoriei, nu mai puteau fi reținute de fostul soț Gh. Pascu; că instanța de fond, refusând restituirea acelor obiecte saū în lipsă condamnarea sus numitului la valoarea lor sub cuvânt că titlul doveditor al existenței și primirea lor nu are valoare și fiindă ca act dotal, violază în adevăr art. 1.228 din codul civil.

Pentru aceste motive ;

Respinge motivul II și casază pentru motivul I, etc.

Civil, secția I.

No. 657

PĂMĒNT RURAL. — Sătĕncă. — Testament. — Acțiune în revendicare. (Art. 7 din legea rurală din 1864 și art. 1 din legea interpretativă din 1879).

O sătĕncă cultivatōre de pămĕnt, avĕnd calitate a avea pămĕnt dupe legea rurală, pōte poseda un asemenea pămĕnt prin moștenire testamentară

No. 411. — Respingerea recursului făcut de C. Zilută contra deciziei curței de apel din Crăiova, secția I, cu No. 217 din 1896, cu Maria G. Buduran.

10 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca ;

Pe d. Rovinaru, asupra motivelor de casare, și

Pe intimată, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 7 din legea rurală din 1864 și art. 1 din legea de la 13 Februarie 1879 pentru menținerea și executarea art. 7 mai sus citat. Femeea n'a fost considerată ca muncitoare de pămĕnt pentru că ea nu a clăcuit».

Avĕnd la vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul a deschis o acțiune în revendicare contra intimatei Maria Buduran, pe motiv că dĕnsa nu ar putea stăpăni pămĕntul lăsat ei prin testament autentic de defunctul Vlădușoiu ;

Considerând că instanța de fond stabilește că Maria Buduran posedă pămĕntul revendicat nu ca improprietărită în virtutea legii rurale, ci în baza unui testament al lui Vlădușoiu, defunctul improprietărit ; că intimata, care, de altmintealea, e sătĕncă și cultivatōre, avĕnd calitate a poseda acel pămĕnt prin moștenire testamentară, acțiunea în revendicare a recurentului, întemeiată pe lipsa de calitate legală a Mariei Buduran de a poseda acel pămĕnt, trebuie să fie respinsă, neavĕnd verĕ-un temeiū legal, și, hotărând ast-fel prin decisiunea atacată, curtea de fond nu a violat în nimic art. 7 din legea rurală de la 1864 sau art. 1 din cea de la 1879.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA LICENȚELOR. — Amendă. — Confiscațiuni. — Mărtea contravenientului. — Ce se pôte urmări în contra moștenitorilor săi. — Dacă amenda se pôte urmări sau numai confiscațiunea. (Art. 12 din procedura penală).

In materie de contravențiuni la legile fiscale, amendile au un caracter penal, și, ca atare, ele fiind personale se sting prin mărtea contravenientului și nu se mai pot executa în contra erediilor săi.

In ceea ce privesc însă confiscațiunea obiectelor, ce au dat loc la contravențiune, cum ar fi de exemplu confiscarea unor bături spirtoase, această confiscare ce tinde a urmări obiectul confiscat, nu pôte fi considerată ca o dispozițiune penală, ci ca o acțiune civilă care se urmărește odată cu acțiunea publică, și, deci, care nu se stinge prin mărtea contravenientului, ci se pôte urmări în contra moștenitorilor săi, întru cât obiectele confiscate trec în patrimoniul lor prin moștenire.

No. 413. — Respingerea, ca neadmisibil, a recursului făcut de Stat contra sentinței tribunalului Vlașca No. 125 din 1897, cu Anghel Vlad, în ceea ce privesc amenda și amânarea, în ceea ce privesc confiscațiunea băuturilor pentru a se cita moștenitorii delicuentului Stancu Oprea, încetat din viață.

11 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari ;

Pe d. Radu Constantin, care cere închiderea dosarului, căci delicuentul Stancu Oprea a încetat din viață și pedepsele nu se execută asupra moștenitorilor, și

Pe d. Ștefănescu, care susține că în materie de contravențiune fiind vorba de o despăgubire, se urmăresc și moștenitorii ;

Deliberând :

Asupra incidentului ridicat de intimat cum că dănsul nu pôte fi urmărit pentru amenda la care fusese condamnat contravenientul Stancu Oprea, acum încetat din viață, pentru că nu este el moștenitorul acestuia, și chiar dacă ar fi, amenda la care fusese condamnat

Stancu Oprea ca contravenient la legea licențelor, fiind o pedepsă, s'a stins prin mórtea condamnatului, și, deci, nu se mai póte urmări în contra moștenitorilor ;

Având în vedere că, dupe art. 12 din codul de procedură penală, acțiunea publică se stinge prin mórtea prevenitului ;

Având în vedere că o amendă ordonată de lege pentru pedepsirea unei infracțiuni nu póte fi urmărită de cât prin acțiunea publică ;

Având în vedere că în materie de contravențiuni la legile fiscale, amendele au un caracter penal ; că ele fiind personale se sting prin mórtea contravenientului, și nu se mai pot executa în contra erediilor s'eí ;

Considerând, în specie, că Stancu Oprea fiind condamnat la amendă și confiscarea unor bėuturi spirtuóse pentru că ar fi debitat asemenea bėuturi fără a fi posedat licența, și densus încetând din viéță, acțiunea pentru urmărirea amendei se află stinsă și nu póte fi urmărită în persóna moștenitorilor s'eí ; că ast-fel, în privința amendei, recursul Statului cată a fi declarat ca neadmisibil față cu moștenitorii lui Stancu Oprea ;

Considerând însă, în ceea ce privește confiscarea bėuturilor spirtuóse, că confiscarea fiind o dispozițiune particulară relativă la mărfurile ce forméză obiectul unei contravențiuni, și care tinde a urmări marfa chiar, iar nu pe contravenient, nu póte fi considerată ca o dispozițiune penală care se aplică numai persónei și care se stinge când prevenitul a încetat din viéță, ci ca o acțiune civilă care se urmărește o-dată cu acțiunea publică ; că de aci urméză că confiscarea obiectelor, din cauza unei contravențiuni la o lege prohibitivă, póte fi cerută și urmărită în contra moștenitorilor contravenientului, dupe mórtea acestuia, întru cât mărfurile confiscate, sau cari trebuiesc confiscate, trec, prin mórtea contravenientului, în posesiunea moștenitorilor s'eí ;

Că, dar, în ceea ce privește confiscarea, recursul făcut de ministerul de finance póte a fi judecat față cu moștenitorii lui Stancu Oprea.

Pentru aceste motive :

Declară recursul neadmisibil în ceea ce privește amenda ;

Amână judecarea în ce privește confiscațiunea, etc.

Civil, secția I.

No. 659

- CONTRAVENȚIUNI VAMALE. — Proces-verbal de constatare. — Când face deplină credință până la înscriere în fals. (Art. 192 din legea vămilor).**
- CONTRAVENȚIUNI VAMALE. — Proces-verbal de constatare. — Ce trebuie să arate. (Art. 179 din legea vămilor).**
- CONTRAVENȚIUNI VAMALE. — Cărăuș. — Transportul mărfii de contrabandă. — Complicitate. — Când există. (Art. 171 din legea vămilor).**

- 1) *Procesele-verbale de constatare a contravențiunilor la legea generală a vămilor, aprobate de administrațiunea superioară, fac deplină credință, până la înscrierea în fals, pentru toate constatările de visă făcute de cei ce au constatat contravențiunile.*
- 2) *Procesul-verbal de constatarea unei contravențiuni vamale trebuie să arăte data descoperirii infracțiunii și locul unde contrabanda a fost comisă, și data procesului-verbal este și data descoperirii contrabandei dacă acel proces-verbal a fost încheiat chiar în ziua când contrabanda a fost prinsă.*
- 3) *Simplul fapt al descoperirii unei mărfi de contrabandă constituie pe cărăușii angajați de proprietarul mărfii cu transportarea ei, în stare de complicitate, dacă se constată că dînșii au participat într'un mod ôre-care la introducerea mărfii prin frontieră și că au avut un interes la faptul de contrabandă comis de proprietar.*

No. 414. — Respingerea recursului făcut de Ion Nic. Uretu și Iosif Zingoiu contra sentinței tribunalului din Muscel cu No. 11 din 1897, cu Statul.

11 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lahovari ;

Pe d. P. Borș, asupra motivelor de casare, și

Pe d. D. Carp, în combateri ;

Deliberând,

Asupra primului motiv :

»Procesele-verbale relative la contrevențiile vamale fac probă până la înscrierea în fals, numai când constată în flagrant delict ; în toate

»cele-alte cazuri instanța de fond este în drept să cumpănască mijloacele de probație și ori-ce aprecieri făcute de agenții vamali asupra »culpabilității contravenienților.

»In specie ne fiind vorba de nici un flagrant delict, tribunalul a »violat art. 192 din legea vămilor, și principiul admisibilității probelor de drept comun pentru descoperirea adevărului, în care intră »și proba martorală«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurenții Ion Nicolae Uretu și Iosif Zingoiu, au fost supuși la o amendă de 525 lei, și la confiscarea mărfurilor, pentru faptul că Ion N. Uretu în complicitate cu căraușul Zingoiu, au introdus din Austro-Ungaria în România, prin locuri ascunse și afară din vamă, țesături de lână, zebii și dimii în valoare de 1.050 lei;

Că în contra procesul-verbal încheiat de șeful circumscripțiunii vamale, și întărit prin deciziunea aprobativă a administrațiunii superioare, recurenții făcând apel, tribunalul a respins acest apel, menținând condamnățiunea la amendă și confiscarea mărfurilor, pe motiv că procesul-verbal constată că contravenienții au fost surprinși, aproape în momentul când au introdus mărfurile, la o mică distanță de frontieră, în locuri retrase și foarte greu practicabile, prin urmare, au fost prinși în flagrant delict, cas în care procesul-verbal face deplină probă până la declarația în fals, declarație ce recurenții nu au făcut înaintea tribunalului;

Considerând că, dupe prescripțiunile art. 192 din legea generală a vămilor, procesele-verbale de constatarea contravenienților la acea lege, aprobate de administrațiunea superioară, fac deplină credință, până la înscrierea în fals, pentru toate constatările *de visu* făcute de cei ce au constatat cotraveniențile;

Că, în specie, tribunalul întemeindu-se pe constatările făcute *de visu* de agenții ce au primit și constatat această contrabandă, cu drept cuvânt a respins apelul, întru cât recurenții nu s'au înscris în fals în contra procesul-verbal de constatare;

Că, dar, motivul invocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II :

»Violare a art. 179 din legea vămilor și eróre de fapt; tribunalul »primind de valabil un proces-verbal în care nu se constată data comiterii pretinsei contravenienți, confundă această dată esențială pen-

»tru validitatea procesului-verbal cu ziua în care ne-a oprit pe drum
»în interiorul țerei, la o distanță foarte depărtată de frontieră, pe
»când plecaserăm de la casele noastre la tîrg și ne-a dus la primăria
»Rucăr«.

Avînd în vedere că, dupe art. 179 din legea vamală, procesul-verbal de constatarea unei contrabande trebuie să arate data descoperirii infracțiunii și locul unde ea a fost comisă ;

Considerînd că, în specie, din procesul-verbal de constatare reiese că data descoperirii contrabandei este chiar data procesului-verbal, întru cât chiar în ziua când recurenții au fost prinși cu mărfurile au fost duși la primărie, unde s'a și încheiat procesul-verbal arătându-se și locul, apropiat de frontieră, unde contravenienții au fost prinși și pe unde dar contrabanda s'a comis ;

Că contrabandiștii fiind surprinși în flagrant delict, aproape de frontieră, data descoperirii infracțiunii este și data comiterii ei ;

Că întru cât procesul-verbal arată data descoperirii contrabandei, cerințele articolului 179 din legea vămilor se ved bine îndeplinite, și, deci, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului III :

»Art. 172 din legea vămilor obligă pe agenții vamali, când e vorba de o contrabandă, nu prinsă în flagrant delict, ci descoperită mai în urmă de a se adresa ministerului public, pentru a obține informațiuni judiciare. În specie, agentul vamal a avut autorizația parchetului pentru a face perchisițiunile numai la câte-va case din cătunul »Dâmbovicioara, nu însă și în comuna Rucăr ; că autorizațiile nepuținându-se da de cât în mod cu totul individual, și din acest punct de vedere s'a violat legea«.

Avînd în vedere că, din sentința supusă recursului și din procesul-verbal de constatare, rezultă că contrabanda a fost descoperită la locurile unde șeful circumscripției vamale, care a descoperit'o, avea autorizațiunea parchetului de a face perchisițiuni ;

Că, dar, și acest motiv este neîntemeiat.

Asupra motivului IV :

»Omisiune esențială, nemotivare și violarea art. 171 din legea vămilor ; tribunalul omite a se pronunța asupra mijloacelor de apărare în ce privește pe complicele Iosif Zingoiu. Am cerut anularea procesului-verbal și achitarea lui, pe motiv că simplul fapt al tran-

»sportărei unei mărfi, presupusă descoperită în contrabandă, nu constituie pe cărauşii angajaţi de proprietarul ei, în stare de complicitate, dacă nu se constată că dênşii au participat într'un mod óre-care la introducerea acelei mărfi la frontieră şi că ar fi avut cel puţin veri-un interes la faptul de contrabandă comis de proprietar, şi, în specie, nici o dovadă nu s'a făcut înaintea instanţei de fond despre culpabilitatea complicei; cu toate acestea tribunalul ne respinge apelul, fără ca cel puţin să statueze asupra acestui mijloc esenţial şi să arate motivele pentru care 'l-a înlăturat».

Având în vedere că simplul fapt al descoperirii unei mărfi de contrabandă, constituie pe cărauşii angajaţi de proprietarul ei în stare de complicitate, dacă se constată că dênşii au participat într'un mod óre-care la introducerea mărfii prin frontieră şi că au avut un interes la faptul de contrabandă comis de proprietar;

Considerând, în specie, că tribunalul constată în fapt, din procesul-verbal încheiat cu ocasiunea descoperirii contrabandei, că şi cărauşul Iosif Zingoiu s'a opus la perchisiţiune; că a pornit cu carul de la locul unde fusese surprins, aprópe de frontieră, şi că numai dupe ce a fost ajuns de pe urmă şi dus la primărie s'a putut face perchisiţiune în căruţa; că toate aceste fapte 'dovedesc exacta sa sciinţă că marfa era de contrabandă, că a participat la introducerea ei în ţeră şi că avea interes să nu se descopere contrabanda;

Că, dar, tribunalul a constatat în fapt complicitatea cărauşului Jingoî, şi, deci, şi acest motiv este neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secţia I.

No. 660

VÎNDARE. — Viţiuri ascunse ale lucrului vindut. — Obligaţiunea vinďetóruí în asemenea cas. — La ce póte fi condamnat când cunoscea acele viţiuri. (Art. 1.354, 1.356 şi 998 din codul civil).

VÎNDARE. — Viţiuri ascunse. — Cunoştiinţa acelor viţiuri de către vinďetóruí. — Constatarea lor. — Cestiuni de fapt. — Apreciere suveraná a instanţelor de fond.

- 1) Vindeătorul este dator, in cas de vişuri ascunse, sau să întorcă preşul, primind inapoi lucrul vindut, sau să sufere un scădemēt din preş, dupe alegerea cumpērătorului, şi când vindetorul cunoscea vişurile ascunse ale lucrului vindut, el pōte fi obligat şi la plata de daune-interese suferite de cumpērător.
- 2) Constatarea existenţei vişurilor ascunse ale lucrului vindut şi a cunoscīnei acelor vişuri de către vindetor este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanşelor de fond.

No. 418. — Respingerea recursului făcut de Adam Beierlein şi Rosina Beierlein contra decisiunei curşei de apel din Bucureşci, secşia I, cu No. 127 din 1897, datā in pōces cu Maria Ciurescu.

14 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultānd citirea raportului făcut in causā de d. preşedinte Gr. Lahovari ;

Pe d. avocat M. D. Sipsomo, in desvoltarea motivelor de casare, şi
Pe d. avocat N. A. Papadat, in combateri ;

Deliberānd,

Asupra motivelor de casare :

I. »Curtea face o eronatā aplicare a art. 1.352 din codul civil, dupe »care vindetorul e supus la rēspundere numai atunci cānd vişile ascunse ale lucrului vindut fac ca lucrul să nu fie bun de intrebuintat, sau micşorēzā intrebuintarea sa in aşa mod in cāt cumpērătorul »să se presume că nu 'l-ar fi cumpērat sau n'ar fi dat pe el ceea ce »a dat«.

II. »Curtea interpretēzā şi aplicā greşit dispoşişile din art. 1.352 »şi 1.353 din codul civil, dupe cari numai acele vişii se considerā »ascunse şi dau loc la rēspunderea vindetorului despre cari cumpērătorul n'a putut să se convingā«.

III. »Curtea, condemnāndu-ne la 5.000 lei cu titlu de despāgu-bire, a comis un exces de putere, a dat o decisie fără basā legalā, »a interpretat greşit art. 1.355 din codul civil, combinat cu art. 1.352, »şi a violat art. 1.356 şi 1.357 din codul civil«.

Avēnd in vedere decisiunea supusā recursului, din care rezultā că

Maria Ciucurescu a chemat în judecată pe Adam și Rosina Beierlein, spre a o despăgubi de faptul că imobilul vîndut de sus șișii a avut vișuri ascunse, din cauza cărora zidurile s'au crăpat, amenințând edificiul cu o completă ruină ;

Considerând că reclamanta a invocat atât art. 1.354 și 1.356, cât și art. 998 din codul civil ;

Considerând că, dupe art. 1.354, vîndătorul este dator, în cas de vișuri ascunse, sau să întorcă prețul, primind înapoi lucrul vîndut, sau să sufere un scădemînt din preț, dupe alegerea cumpărătorului ;

Considerând însă că în specie instanțele de fond n'au condamnat pe vîndători numai la scădere din preț, dar și la despăgubire, conform art. 1.356 și 998 ;

Considerând că, pentru a justifica o atare condamnățiune, instanțele de fond stabilesc, conform cerințelor acestor articole, că vîndătorii au cunoscut vișurile ascunse, căci constată că, în momentul vînderei, interogații fiind de cumpărătoare despre crăpăturile ce se dicea că există la casă, cumpărătorii au afirmat că acele crăpături fuseseră astupate de dînșii prin reparațiuni serioase și au garantat soliditatea casei ;

Considerând că ast-fel fiind, și instanțele de fond constatînd în fapt că vișurile ascunse au existat și că vîndătorii au cunoscut acele vișuri în momentul vînderei, cu drept cuvînt au făcut aplicațiunea art. 1.356 și 998 din codul civil, cari amînduoș le dă dreptul, în asemenea cas, de a condamna pe vîndători nu numai la scădere din preț, dar și la tôte daunele-interese suferite de cumpărător ;

Considerând că ast-fel fiind, mijlocele invocate de recurenți nu sunt fondate, căci constatarea existenței vișurilor ascunse, precum și cunoștința ce vîndătorii au avut de existența acestor vișuri, sunt cestii de fapt, cari aparțin în mod suveran instanțelor de fond, și, în dată ce aceste cestii de fapt sunt stabilite de ele, condamnarea la despăgubirile rezultînd din acele fapte este pe deplin justificată.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 661

AUTORITATEA LUCRULUI JUDECAT. — Dacă acest mijloc de apărare poate fi invocat din oficiu.

Mijlocul intemeiat pe autoritatea lucrului judecat constituie un mod de apărare ce nu poate fi examinat din oficiu de instanța de fond dacă nu se aduce în discuțiune precis și deslușit de partea ce are interes a 'l invoca.

No. 422. — Respingerea, în urma unei divergențe, a recursului făcut de Luxandra Coridali contra decisiunii curței de apel din București, secția II, cu No. 197 din 1893, cu preotul Cercel și alții.

17 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier N. Predescu ;

Pe d. avocat M. Corbescu, în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat V. Dimitropolu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului III, rămas în divergență, dupe retragerea motivului II :

»Curtea aplică greșit efectele lucrului judecat, nu motivează decizia sa și comite o omisiune esențială, întru cât, admitând în totul contestațiunea, anulează executarea nu numai despre punctu IV a vecinătății moșiei Negresci, dar și despre osebita vecinătate a moșiei Statului Furesci, relativ la care există lucru judecat irevocabil contra autorilor contestatorilor atât prin decisiunea curței de apel No. 83 din 1860, la a cărui executare chiar ei au figurat ca părtași și procuratori ai moșnenilor Dobresci, cât și prin sentința cu No. 110 din 1870, în care aceiași autori ai contestatorilor fusese citați și judecați nu personal și distinctiv, ci în calitate de moșneni Dobresci«.

Având în vedere că, în urma respingerii motivului întâi, rămâne câștigat desbaterilor că decisiunea a cărei executare a fost începută contra succesorilor lui Cârstea Cercel și Ion Popa Stan nu li s'a comunicat acestora, de și dênșii au fost citați și recunoscuți ca proprietari, deosebiți de moșnenii Dobresci, chiar de către Luxandra Coridali, în ce privește hotarul despre Negresci ;

Considerând că mijlocul întemeiat pe autoritatea lucrului judecat, exclusiv și numai în ce privește hotărul despre Furesci al Statului, unde autorii intimațiilor se țin că au figurat la 1867, ca procuratorii ai moșnenilor Dobresci, constituie un mod de apărare ce nu putea fi examinat din oficiu de instanță ; că întru cât în cele două serii de concluziuni depuse d'inaintea curței nu se aduce în discuțiune precis și deslușit acest mijloc de fapt, și, din acest punct de vedere, motivul invocat urmază a fi respins ca nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 662

TIMBRU.—Taxă de înregistrare.—Ce este. — Restituirea ei. — Când se restituie. (Art. 10 și 46 din legea timbrului).

Taxa de înregistrare este un impozit pus asupra actului juridic intervenit între părți, iar nu o taxă pentru legalizarea instrumentului constatator al aceluși act, și această taxă percepută urmază a se restitui ori de câte ori convențiunile sau actele ce părțile au proiectat a face nu s'au desvârșit, fie prin voința lor, fie prin circumstanțe independente de a lor voință.

No. 423. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția de notariat, cu No. 281 din 1896, dupe recursul făcut de C. G. Zisu și alții, cu Statul.

17 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hentzescu ;

Pe d. B. Păltineanu, asupra motivelor de casare ;

Pe d. D. Carp, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Violarea art. 46 din legea timbrului și exces de putere. Actul de ipotecă pentru care s'a plătit taxa de înregistrare a căruia restituire „o cerem nu s'a operat în mod definitiv, nici n'a devenit perfect re-

»lativ la scopul pentru care era destinat, fiind înlocuit cu un altul »identic înainte de a se înscrie, și rezultând în mod învederat din combinația acestor două acte; că cel d'ântéiu n'a avut o ființă reală în »sensul legii și al intenției părților«.

Considerând că taxa de înregistrare este un impozit pus asupra actului juridic intervenit între părți, iar nu o taxă pentru legalizarea instrumentului constatator al aceluși act; că, dupe cum rezultă din art. 10, combinat cu art. 46 din legea timbrului, ale cărui dispozițiuni sunt enunțiative, și nu limitative, taxa de înregistrare percepută urmăzează a se restitui de câte ori convențiunile saū actele ce părțile aū proiectat a face nu s'aū desvîrșit, fie prin voința lor, fie prin circumstanțe independente de a lor voință, fiind-că legiuitorul nu face nici o distincțiune în această privire.

Considerând că, în specie, nu s'a contestat că părțile aū renunțat de la început la împrumut, înainte de a 'l fi înscris și pus în lucrare, formând un nou act în locul celui la care aū renunțat, și pentru care s'a perceput din nou o a doua taxă de înregistrare, ca și cum s'ar fi făcut două împrumuturi;

Considerând că, în asemenea împrejurare, nu se pôte dice că legiuitorul a prohibit restituirea taxei percepută fără cauză, de ôre-ce, în mod clar și expres, el prevede o atare restituire la vinđeri și ordonanțe de adjudecare, fără să fie nici o rațiune a nu se admite restituirea și pentru contractele nedesvîrșite de împrumut;

Considerând că tot atât de neintemeiat e argumentul ce se deduce din faptul că veniturile provenite din aceste taxe sunt prevădute în budget, căci ceea ce deosibesce taxele în cestiune de un impozit direct este tocmai nestatornicia în producerea lor, care nu se pôte preciza cu siguranță de mai înainte, și care depinde de numărul eventual și importanța transacțiunilor încheiate în cursul unui an bugetar; această împrejurare, unită cu faptul că nu se pôte cere două taxe de înregistrare pentru unul și același act, justifică în de ajuns restituirea permisă de art. 46 al legii timbrului în modul cel mai expres;

Considerând că, din toate acte puncte de vedere, când instanța de fond respinge cererea recurenților de restituire, ea comite un exces de putere și violéază art. 46 mai sus citat.

Pentru aceste motive:

Caséză, etc.

Civil, secțiia I.

TUTELĂ. — Mamă tutore legală. — Trecerea ei în o a doua căsătorie fără îndeplinirea dispozițiilor art. 347 din codul civil. — Tutelă de fapt. — Cotutelă de fapt din partea noului său soț. — Obligațiuni. — Responsabilitate. (Art. 347 din codul civil).

TUTELĂ. — Cotutore de fapt. — Dacă se poate face adjudecatar al averii minorilor. — Prohibițiune. (Art. 348 și 1.308 din codul civil).

1) *Mama remăritată, care păstrează tutela fără a îndeplini formalitățile prevădute de art. 347 din codul civil, pierde tutela legală, dar rămâne, până la înlocuirea ei, tutore de fapt, iar noul său bărbat cotutor de fapt, și soții sunt răspunzători de violarea oricărei obligațiuni ce legea impune tutorilor.*

2) *Prohibițiunea ca tutorii să se facă adjudecatari a averii minorilor de sub a lor tutelă se aplică și cotutorului de fapt.*

No. 425. — Casarea, în urma unei divergențe, a deciziunii curței de apel din București, secțiunea II, cu No. 95 din 1897, în urma recursului făcut de Maria T. Ilescu, în proces cu Iohan Künel.

18 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hentzescu ;

Pe d-nii avocați B. Păltineanu și Comșa, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. avocat B. Cernea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului III de casare :

»Curtea comite o eroré de drept, când afirmă că soțul de al doilea al femeii recăsătorită, care n'a îndeplinit formalitățile prevădute de art. 347, dar care de fapt se poartă ca tutrice a minorului, ar putea să scape de incapacitatea prevădută în art. 1.308, No. 1, din codul civil.

»Acéstă stranie teorie conduce la acest rezultat monstruos, la care curtea a ajuns în specie, ca soțul de al doilea să potă face indirect și prin fraudă aceea ce n'ar fi putut să facă direct și cu bună creștință.

»Idea de gestiune de afaceri, pusă înainte de curte, constituie o necesitate de drept pentru cazul nostru, care n'are de loc caracterul »quasi-contractului de gestiune de afaceri, prevădută de art. 987 și »următorilor din codul civil«.

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs rezultă că imobilul ce se revendică de recurentă era avere a defunctului său părinte Constantin Dumitriu; că, dupe încetarea acestuia din viață, mama sa, trecând în a doua căsătorie cu Ion Brătescu, n'a cerut de la judecătoria convocarea consiliului de familie ca să hotărască de se cuvine a se lăsa tot asupra ei tutela; că de și n'a îndeplinit această formalitate, ea a continuat însă de fapt a fi tutore, și a cerut, sub numele de Elena Dumitrescu, adică sub numele primului său soț, și ca tutore a recurentei, omologarea avisului consiliului de familie, prin care era autorizată a vinde acest imobil, ca fiind în interesul minorei; că obținându-se de la tribunal omologarea acestui avis, imobilul a fost pus în vânzare prin licitațiune publică și s'a adjudecat asupra actualului soț Ion Brătescu;

Considerând că de și art. 347 din codul civil declară pe mama care a trecut în a doua căsătorie, fără a îndeplini formalitatea prevădută în acest articol, că a pierdut de drept tutela, de aci însă nu se poate deduce că atunci când dânsa a continuat de fapt a gera afacerile acestei tutele, că gestiunea sa, în acest cas, nu mai este supusă regulilor și garanțiilor ce legea ia în vedere a minorilor; că este inadmisibilă că obligațiunile impuse ca garanție pentru minori, celor cari au obținut gestiunea acestei tutele, dupe ce s'au conformat cerințelor legii, ca aceste obligațiuni să înceteze pentru cel ce a continuat, în contra legii, a deține această administrațiune, căci ar fi a se pretinde că legea a voit să creeze celor ce au violat-o o pozițiune mai avantajoasă de cât aceea ce o are acel ce s'a supus ei;

Considerând, afară de acesta, că art. 347 calificând de tutelă această gestiune ținută de mamă fără drept, și făcând pe soți răspunzători solidarî de toate urmările acestei tutele, este învederat că a considerat această gestiune ca o tutelă de fapt și a înțeles a face pe soți răspunzători de violarea oricărei obligațiuni ce legea impune tutorilor ca garanție în favoarea minorilor, și dar a și supune la toate aceste obligațiuni;

Considerând că art. 1.308 din codul civil, în vederea acestei ga-

ranții, prohibă, sub pedepsă de nulitate, ca tutorii să se facă adjudecarii al averii minorilor de sub a lor tutelă ; că această prohibițiune aplicându-se învederat și soțului care ar fi fost numit cotutor în cazul prevăzut de art. 348 din citatul cod, urmăzând, după cele susdise, că această prohibițiune există și pentru soțul ce s'ar afla în cazul art. 347 ;

Considerând că ast-fel fiind, când curtea de apel admite ca valabilă adjudecațiunea făcută asupra celui de al doilea soț al mamei recurente, violăzând citutul art. 1.308 și dar, din această privire, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 664

APEL. — Apel făcut de o femeie măritată fără autorizațiunea soțului de a sta în judecată. — Dreptul intimatului în asemenea cas. — Ce poate face instanța de apel. — Dacă poate anula apelul ca neregulat făcut. (Art. 200 din codul civil).

Intimatul în apel este în drept a cere să nu se dea curs apelului până când apelanta nu va fi autorizată conform legii, fie de soțul său, fie de justiție, să stea în judecată, fără însă ca de aci să rezulte pentru intimat dreptul de a cere nulitatea apelului introdus fără o asemenea autorizare.

Ast-fel este casabilă hotărîrea instanței de apel când respinge ca neregulat un apel făcut de o femeie măritată neautorizată, fără cel puțin să motiveze de ce nu a autorizat-o dînsa și de ce i-a refuzat amînarea cerută în scop de a obține autorizațiunea soțului ei.

No. 428. — Casarea sentinței tribunalului din Bacău No. 343 din 1896 după recursul făcut de Maria C. Botez și altul cu Anica C. G. Cobzaru.

19 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de d. consilier N. PreDESCU;

Pe d. avocat Bôrș, asupra motivelor de casare;
 Pe d. avocat Chebapci, în combateri;
 Pe d. procuror-general Gh. Filitti, în concluziuni;
 Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Tribunalul 'mi respinge apelul interjectat în contra cărței de judecată a județului de pace Tergu-Ocna, susținuându-se că apelul era »neregulat, fiind făcut fără să fi fost autorizată de soțul meu, deși el »ratificase acel apel, și mai mult încă, fusesem asistată de el la prima »instanță, așa că prin faptul facerii apelului nu am făcut alta de cât »un act de conservare a dreptului meu în procesul de împărțelă cu »d-na Anica G. Cobzaru și Apostol Măzărescu.

Considerând că intimatul în apel este în drept a cere să nu se dea curs apelului până când apelanta nu va fi autorizată, conform legii, a sta în instanță, fără ca de aci să rezulte dreptul pentru dânsul a cere nulitatea apelului introdus de soție fără o asemenea autorizare;

Considerând că, după art. 200 din codul civil, tribunalul poate el însuși acorda această autorizare;

Considerând că așa fiind, când tribunalul respinge în specie apelul recurentei ca neregulat, fără să motiveze cel puțin de ce nu a autorizat-o el însuși și de ce 'l-a refuzat amânarea cerută în scop de a obține autorizarea soțului ei, prin acest procedeu instanța de fond a săvârșit un exces de putere și o omisiune esențială.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 665

HOTĂRIRI — Executarea hotărîrii. — Regulele prevăzute de art. 31, 32, 33 și 34 din regulamentul pentru facerea și executarea hotărînicilor. — Când se aplică.

Formele prevăzute de art. 31, 32, 33 și 34 din regulamentul hotărînicilor sunt relative la hotărînicii, și dar sunt fără aplicațiune când hotărîrea a cărei executare s'a cerut, se mărginesce a menține o stare de lucruri anterioară operațiunilor prelimi-

nare și cererei de confirmare a hotărniciei, infirmată de aceea hotărire, și, în acest cas, nefiind cestiune de aședare saü modificare de hotare, executarea are a se face dupe regulele ordinare, ca pentru ori-ce hotărire câștigătoare și definitivă.

No. 429. — Respingerea recursului făcut de Stat contra decisiel curței de apel din București, secția I, No. 62 din 1897, cu moșneni Topliceni.

19 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Hânzescu ;

Pe d. avocat Popovici Costi, asupra motivelor de casare, și

Pe d. avocat P. Grădișteanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 31, 32 și 33, combinate cu 34 regulamentul pentru facerea și executarea hotărnicilor. În adevăr, de și curtea, recunșce și constată prin decisia sa că în specie era vorba de executarea unei alte decisiü No. 19 din 1887, pronunțată în materie de hotărnicie, totuși decide că nu simplul proces-verbal încheiat de un portărel pôte ține locul actului de executare, prevăduț de art. 33 din citatul regulament«.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că prin dispozitivul hotărreii cu No. 346 din 1884, confirmată definitiv de curte, s'a infirmat planul și hotărnicia moșiei Statului Brătășesci, menținându-se moșneni Topliceni în posesiunea lor din vechime;

Vădund art. 31, 32 și 33, combinat cu art. 34 din regulamentul pentru facerea și executarea hotărnicilor ;

Considerând că formele prevăduț de aceste articole sunt relative la hotărnicii; că așa fiind, ele sunt, fără aplicațiune, când decisiunea a cărei executare s'a cerut, se mărginesce a menține o stare de lucruri anterioră operațiunilor preliminare și cererei de confirmare a hotărniciei infirmată de dënșă; că, în asemenea cas, neputënd fi cestiune de aședare saü modificare de hotare, executarea urméză a se

face dupe regulele ordinare, ca pentru ori-ce decisiune câștigătoare și definitivă.

Pentru aceste motive :
Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 666

IPOTECĂ. — Creditul fonciar rural. — Sechestrul asupra recoltei. — Arendaș. — Contracte de arendare posterioare împrumutului. — Dacă sunt ținute în sémă când nu s'au acceptat de credit. — Dacă recoltele pot fi sechestrate de credit fără ca dênșul să fi intrat în posesiunea imobilului. (Art. 55 și 57 din legea creditului fonciar rural).

- 1) *Clausa prevădută în contractele de împrumut ale creditului fonciar rural, prin care se stipulează că ori-ce arendări posterioare nu vor fi ținute în sémă dacă nu vor fi fost supuse societății și acceptate de dênșă, este oposable terțiilor, cari, din momentul înscripțiunii ipotecii, sunt presupuși că au luat cunoștință despre stipulațiunile contractului de împrumut.*
- 2) *Facultatea punerii în posesiune, prevădută de art. 57 din legea creditului, constituind un drept, iar nu o obligațiune, urmează că dacă societatea nu a usat de dênșă, acesta nu modifică întru nimic dreptul ei de a nu ține în sémă contractele de arendare făcute fără scirea și consimțământul său.*

No. 430. — Casarea decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția I, No. 51 din 1897, în urma recursului făcut de creditul fonciar rural, în proces cu I. P. Casanova și alții.

19 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe d. Gr. Vulturescu, avocatul părții recurente, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. C. Marinescu George, avocatul intimaților, în combateri, și

Pe d. G. Filiti, procurorul general, în concluziunile emise.

Deliberând,

Asupra motivului III de casare :

»Omissionea esențială și nemotivare. Onor. curte nu se pronunță de loc asupra motivului invocat de societate, că clauza de a nu fi ținute în seamă contractele de arendare făcute posterior actului de împrumut și neaprobrate de dânsa, este conținută și în contractul său de împrumut ipotecar, care s'a adus la cunoștința celor de al treilea prin înscripțiunea lui în registrele de înscripțiuni ale tribunalului, și astfel această clausă este opozabilă tuturilor represintanților debitorului ei. Prin urmare, preținșii arendași, cunoscând această clausă, nu puteau opune contractul lor de arendare societății, care nu l-a recunoscut. Acesta fiind un punct esențial în cauză, onor. curte a omis de a l discuta și nici n'a motivat pentru ce mi l-a respins».

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că creditul funciar rural având a lua de la decedatul Eftimiu suma de 64.245 lei rate întârziate, a obținut înființarea unui sechestrului asupra recoltei aflată pe moșia ipotecată ; că în contra acestui sechestrului, efectuat de portărel la 1896, s'a ridicat contestațiune din partea lui I. Casanova, Sofocle Damala și G. Emanoil, pe motiv că recolta sechestrată este averea lor, în baza contractului de arendare intervenit între dânsii cu defunctul Eftimiu ;

Considerând că prin actul de împrumut, autentificat și înscris la No. 647 din 25 Octombrie 1882, se stipulează în art. 10 că oricare contracte de arendare vor trebui să fie prezentate pentru acceptare societății împrumutătoare, sub pedepsă de a nu fi ținute în seamă de dânsa, potrivit celor țise în alin. III de sub art. 57 al legii creditului funciar ;

Considerând că, după cum reiese și din acest art. 57 de lege, societatea creditului funciar nu este datoră să respecte contractele de arendare făcute în urma celui de ipotecă al societății, întru cât aceste contracte nu au fost supuse acceptării și primite de societate;

Considerând că împrumutul ipotecar grevează însăși moșia și veniturile ei, abstracțiune făcând de proprietar, sau de cel ce vor fi obținut posterior împrumutului oricare alte drepturi de la dânsa ;

Considerând că prin înscrierea contractului de împrumut, stipulațiunile coprinse într'ensul și conforme de altmintrelea cu dispo-

țiunile legel, să primit publicitatea necesară spre a putea fi cunoscute și opozabile terților; că deci, contractantul ce în urmă încheie cu împrumutatul un contract de arendă, nu poate excipa de buna sa credință, față cu dispozițiunile precise ale art. 57 citat, care presupune cunoscut de terți contractul înscris;

Considerând că așa fiind, împrejurarea că societatea nu a usat de facultatea ce 'i acordă tot art. 57 citat, a se pune în posesiunea moșiei, nu modifică în nimic dreptul acordat ei prin acest articol, de a nu ține în seamă contractele de arendare făcute fără scirea și consimțământul său; că facultatea punerii în posesiune constituind un drept, iar nu o obligațiune pentru dânsa, a 'i impune exercițiul acestui drept ar fi dăunător adesea pentru credit, și în tot-d'a-una pentru debitor său terți contractanți cu dânsul a căror situațiune s'ar voi să se ocrotască;

Că, prin urmăre, când instanța de fond cere ca o condițiune specială această punere în posesiune, pentru ca societatea să se potă prevala de dispozițiunile art. 57 și următorii și nu voesce a se pronunța asupra mijlocului peremptoriu invocat în această privință de credit, că arendașul e presumpț a cunoște, prin faptul inscripțiunei, existența anterioră a contractului de împrumut și condițiunile lui, ea rău interpretează și violază art. 55 și 57 din legea creditului funciar, comițând o nemotivare și o omisiune esențială.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta pe cele-alte:
Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 667

LOCAȚIUNE. — Indatoririle locatorului. — Imobilul închiriat devenit impropriu pentru locuit. — Resiliere. (Art. 1.425, 1.434, 1.439 și 1.447 din codul civil).

Locatorul având îndatorire să trădeze lucrul închiriat, în stare de a putea fi întrebuințat, urmăzând că contractul de locațiune se desființază când lucrul închiriat s'a făcut netrebnic spre obținuta lui întrebuințare.

No. 434. — Respingerea recursului făcut de I. Ștefănescu contra sentinței tribunalului Dolj No. 240 din 1897, cu Tache I. Veleanu.

21 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. Duca, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Saita, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Violarea art. 1.425, 1.434 și 1.447 din codul civil și greșită aplicare de art. 1.439«.

Considerând că dupe art. 1.421 din codul civil, locatorul are îndatorire să trădeze lucrul în stare de a putea fi întrebuințat, iar dupe art. 1.439 din același cod contractul de locațiune se desființează când lucrul închiriat s'a făcut netrebnic spre obiceinuita lui întrebuințare ;

Că, în specie, dupe cum constată instanța de fond, imobilul închiriat lui Tache I. Veleanu a devenit impropriu de locuit din cauza igrasiei și a vițiilor constatate prin expertisa ordonată ; că așa fiind, cu drept cuvânt instanța de fond a pronunțat resilierea contractului în cestiune, fără să fi violat prin acesta art. 1.425, 1.434 și 1.447 din codul civil, sau să fi făcut o rea aplicare a art. 1.439 din codul civil.

Asupra motivelor II și III :

II. »Exces de putere, căci tribunalul pronunțând resilierea contractului atunci când era constatat în fapt că intimatul urmărea pe sub-locatar la plata chiriei care era asigurată și prin sechestru și creează această anomalie că eu, proprietarul, nu am dreptul a cere de la el chiria imobilului, pe când el, ca chiriaș, se folosese de chiria de la sub-locatar.

III. »Violarea autorității lucrului judecat, pentru că chiriașul meu fiind condamnat prin o hotărîre definitivă la plata chiriei pe trimestrul Aprilie, nu mai putea pronunța resilierea contractului pe acest timp fără a nu viola lucrul judecat rezultând din această sentință și fără a nu da loc la contrarjetate între dênsele«.

Având în vedere că aceste mijloace nu au fost propuse d'inaintea instanței de fond; că ele nu se pot discuta pentru prima dată în cauză.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 668

LEGEA TIMBRULUI. — Restituiri de taxe. — Incheieri pe cale grațiosă. — Dacă părțile au dreptul de opozițiune. (Art. 46 din legea timbrului).

Incheierile pe cale grațiosă în materie de restituire de taxe de timbru se pot ataca cu opozițiune de partea judecată în lipsă.

No. 435. — Casarea, în urma recursului făcut de ministerul de finanțe sentinței tribunalului Prahova, secția I, cu No. 141 din 1897, dată în procesul cu T. Petrescu.

21 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Giani,
Pe d. D. Carp, avocatul recurentului, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. N. Durma, avocatul intimatului, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Exces de putere și violarea art. 46 din legea timbrului, combinat cu art. 154 din procedura civilă, și întru cât de și legea timbrului prin art. 46, nu vorbește nimic de dreptul de opozițiune, acest drept există în favoarea ambelor părți, într'un mod virtual, în baza principiului că opozițiunea fiind un drept natural, el există ori de câte ori o lege nu 'l interzice expres“.

Având în vedere că art. 46 din legea timbrului, care se ocupă cu casurile în care taxa de înregistrare, o dată percepută, se poate restitui, vorbește numai de termenul de apel acordat părților contra încheie-

rilor tribunalului, care statuază asupra cererilor de restituirea unor asemenea taxe, nu și de dreptul de opozițiune, fără însă ca prin acest articol din legea timbrului să se interzică părților, în asemenea cas, dreptul de opozițiune;

Că, dar, într-un cât nici un articol din legea timbrului, lege specială, nu interzice în materie de restituire de taxe de înregistrare dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsă, urmând a se lua de basă în asemenea cas dreptul comun, și a se acorda, prin urmare, fie părții care cere restituirea, fie Statului, dreptul de opozițiune;

Considerând că chiar din debaterile Corpurilor legiuitoare, urmate cu ocaziunea discuțiunii și votării sus menționatului articol 46, reiese învederat intențiunea legiuitorului de a acorda părților dreptul de opozițiune în materie de restituire de taxe de înregistrare, căci în cursul discuțiunilor, propunându-se un articol adițional, prin care se ridică dreptul de opozițiune părților în asemenea materie, după mai multe discuțiuni, acest articol a fost retras, rămânând astfel pentru părți deschisă calea opozițiunii;

Că, dar, în specie, rău tribunalul, prin sentința supusă recursului, a declarat neadmisibilă opozițiunea făcută de Stat contra încheierii dată pe cale grațioasă, fără ca ministerul să fi fost citat spre a se apăra; că, deci, mijlocul invocat este în toate privințele întemeiat.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 669

PROPRIETATE IMOBILIARĂ. — Dreptul proprietarului de a 'și-o îngrădi. — Ce restricțiune are la acest drept. — Servitute de trecere legală pentru locurile vecine și infundate. (Art. 585 și 616 din codul civil).

CĂI FERATE. — Gară. — Curtea gărei. — Dreptul direcțiunii a o îngrădi.

- 1) *Orî-ce proprietar este în drept să 'și îngrădască proprietatea sa, cu singura excepțiune că trebuie să sufere o servitute legală de trecere în favoarea proprietății vecine, însă numai dacă*

locul învecinat este infundat și nu are nici o altă eșire la calea publică.

2) *Curtea unei gări nu este un drum public și direcțiunea căilor ferate este în drept a o îngrădi.*

No. 436. — Casarea sentinței tribunalului Vâlcea cu No. 358 din 1897, dupe recursul făcut de direcția căilor ferate române, cu P. Iliescu.

21 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. Stefănescu;

Pe d. Duca, asupra motivelor de casare, și

Pe d. C. Disescu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I și al motivului suplimentar:

»Eróre grosieră de fapte, căci tribunalul afirmă în considerantele sale, că prin îngrădirea ce am făcut la curtea gării din Râmnicu-Vâlcea, am închis toate eșirile imobilului d-lui P. Iliescu, pe când din procesul-verbal al cercetării locale făcută de judele de ocol, se constată că are o eșire suficientă și comodă din curtea sa la drumul public.

»Omisiune esențială și violarea dreptului de proprietate. Tribunalul admitând acțiunea d-lui P. Iliescu, a violat dreptul de proprietate al direcției asupra curței gării, prin aceea că 'l supune la o servitute în contra legii care declară dreptul de proprietate sacru și inviolabil.

Având în vedere sentința supusă recursului, prin care direcțiunea generală a căilor ferate este condamnată a desființa gardul de fer al gării Râmnicu-Vâlcea spre a lăsa trecere liberă prin curtea acelei gării lui P. Iliescu, de la intrarea principală a prăvăliei sale;

Considerând că dupe art. 585 din codul civil, ori-ce proprietar este în drept a 'și îngrădi proprietatea sa; că singura excepțiune la acest articol este prevădută în art. 616 din același cod, care acordă o servitute legală de trecere în favoarea proprietății vecine, însă numai dacă locul învecinat este infundat și nu are nici o altă eșire la calea publică;

Considerând că în specie, singura basă pe care se rezimă tribunalul spre a condamna direcțiunea, este actul de expertisă al primei instanțe, din care reiese în mod clar și pozitiv, că nici una din cele două condițiuni cerute de art. 616 citat nu se găsesc îndeplinite;

Considerând că dupe cum stabilește sus țisa expertisă, P. Iliescu poate să 'și deschidă trecerea cu piciorul și chiar cu căruța, atât în partea extremă despre răsărit în linie cu fațada casei sale, cât și despre miază-zi; că de și este adevărat, dupe cum constată actul de expertisă, că în dreptul prăvăliei spre fațada despre răsărit, se află, la o distanță de două metri, gardul de fier al gării, care întrerupe pe o întindere de veri-o 16 metri comunicațiunea intrării principale a acelei prăvălii cu curtea gării, însă de aci nu urmează, și nici tribunalul nu o spune în mod expres, că locul în chestiune ar fi înfundat peste tot, așa că prima condițiune prevădută de art. 616 din codul civil lipsesce cu desăvârșire;

Considerând că nici a doua condițiune cerută de acest articol nu este stabilită în specie; că numai prin o altă eroră grosieră de fapt și prin o manifestă confuziune, tribunalul califică curtea îngrădită a gării ca un drum public, de și el însuși recunoșce că acea curte prin expropriere a fost destinată serviciului public al gării, ceea ce nu însemnează cătuși de puțin că acea curte ar fi un drum public, și nu un local ce, în interesul publicului, direcțiunea era în drept și chiar datoră a 'l îngrădi, ori-cât ar fi putut să sufere proprietățile învecinate de curtea gării.

Pentru aceste motive:

Casază, etc.

Civil, secția I.

B U L E T I N U L
DECISIUNILOR
CURȚEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

S E C T I U N E A II

No. 670

RECUSARE. — Când se casază decisiunea curței ce statuază asupra recusărei. (Art. 118, 119 și 285 din procedura civilă).

MARTORI. — Aprecierea și interpretarea depunerilor. — Cestiune de fapt.

- 1/ *Numai respingerea recusărei contra unuia din membrii curților apelative poate provoca casarea unei decisiuni, iar nu și atunci când vre-unul din membrii curței nu ia parte la cercetarea unei cauze fără ca să fi mijlocit vre-o iucheiere de admiterea recusărei.*
- 2/ *Aprecierea și interpretarea depozițiilor martorilor formază o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond.*

No. 261. — Respingerea recursului făcut de Dionisie A. Calinicos contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, No. 6 din 1896 cu Fratelli Bach și alții.

3 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d-nii Disescu și Pascal, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe d. Grădișteanu, în combaterii;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Violarea art. 118 și 119 din codul de procedură civilă și art. 14
»din Constituțiune, în specie, am fost judecat de un alt judecător de
»cât acela ce ni'l dă legea, de ôre-ce nu există o hotărîre de recu-
»sare, întru cât încheierea prin care se admite recusarea d-lui M.
»Beștelei și P. Ionescu este neexistentă nefiind semnată de către d-nii
»judecătorii cari au dat'o«

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că se constată din lucrările aflate la dosar că, în ziua
de 3 Februarie 1896, când a venit la ordinea șii judecarea procesu-
lui dintre recurent și intimatî; duoi din consilierii curții s'au recusat
a judeca afacerea, iar cu ocasiunea judecării motivelor recusării
ivindu-se divergință de opiniuni între cei trei judecătorii rămași, tot
în aceeași și curtea s'a complectat cu alți duoi judecătorii, ast-fel că
dupe ce acest număr de cinci consilierii au admis cererea de recusare,
propusă de consilierii Ionescu și Beștelei, a compus secțiunea și a ju-
decat procesul în fond ; iar decisiunea, atât în privința resolvării di-
verginței, cât și a fondului procesului, se vede semnată de toți acești
cinci consilierii ; că, prin urmare, și întru cât acesta a fost o lucrare
continuu din acea și constatată atât prin procesul-verbal semnat de
complectul curții, cât și prin decisiune, formalitățile prevădute de
procedura civilă sunt îndeplinite ;

Considerând că, de alt-fel, dupe dispozițiunile art. 285 din proce-
dura civilă numai respingerea recusațiunei unui membru al curții
pôte provoca casarea unei decisiuni, iar nu și atunci când vre-unul
din membrii curții nu ia parte la cercetarea unei cauze fără ca să fi
mijlocit vre-o încheiere de admiterea recusațiunei ;

Că, prin urmare, din ambele aceste puncte de vedere, mijlocul de
casare este nefundat.

Asupra mijlocului II :

»Exces de putere.

»Curtea, spre a'mi respinge apelul, denaturază prin exces de pu-
»tere depozițiile martorilor care 'mi sunt cu totul favorabile, decla-
»rând că ar fi contra mea«.

Având în vedere că aprecierea și interpretarea depozițiilor martorilor formeză o chestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond, ast-fel că decizia lor în această privință nu pôte fi censurată de curtea de casație ;

Că, de alt-fel, recurentul cu nimic nu a dovedit curței că prin modul cum curtea de apel a interpretat aceste depozițiuni le-ar fi denaturat în sine, și în ce anume constă această denaturare ;

Că de aceea și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 671

PRESCRIPTIUNE. — Transport. — Acțiune derivând din contract de transport. (Art. 948 din codul comercial).

COMPENSAȚIUNE. — Când are loc. (Art. 1.143 și 1.144 din codul civil).

1) *Acțiunile cărăușilor, derivând din contractul de transport se prescriu prin trecere de șese luni.*

2) *Compensațiunea legală nu are loc de cât între două creașe certe și lichide.*

No. 262. — Respingerea recursului făcut de direcțiunea generală a căilor ferate române contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 947 din 1897, cu Ep. Ciocaneli.

3 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. Duca, în desvoltarea motivelor de casare, cerând și cheltuell, și

Pe d. Cornea, în combateri, cerând și cheltuell ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

» Rea interpretare și violarea art. 948 din codul comercial.

» Pretențiunea d-lui Ciocaneli derivând dintr'o învoială pentru

»transport de pietriș cu drumul de fer, acțiunea trebuia respinsă ca fiind prescrisă din momentul ce s'a intentat peste 6 luni de la data efectuării transportului«.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vedând art. 948 din codul comercial ;

Considerând că, dupe dispozițiunile citatului articol, se prescrie prin trecerea șese luni acțiunile cărașilor derivând din contractul de transport ;

Considerând că, în specie, se constată din lucrările aflate în dosar că acțiunea introdusă de intimat în contra direcțiunei căilor ferate tindea de a i se restitui pe către direcțiune suma de una mie lei ce depusese ca garanție pentru un tren de basalt ce i se pusese la dispozițiune pentru transportare de pietriș ;

Că, prin urmare, întru cât acțiunea nu era relativă de cât la liberarea unui deposit, dispozițiunile art. 948 din codul comercial nu puteu fi aplicabile, și de aceea mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 1.143 și 1.144 din codul civil.

»Din momentul ce stabilém că d. Ciocaneli ne datora pentru transportul efectuat de noi un rest de 712 lei și 90 bani, tribunalul trebuia să discute și să admită compensațiunea care se operază de drept fără se mai fie necesitate din parte-ne de vre-o dovadă scrisă și altele pe cari ne rezervăm dreptul a le indica la timp«.

Având în vedere că tribunalul constată în fapt că suma opusă de direcțiunea căilor ferate în compensația sumei ce se reclamă de către intimat nu era nici certă nici lichidă și că direcțiunea nu făcuse cerere reconvențională în această privință ;

Că, prin urmare, când instanța de fond a refuzat de a statua asupra acestui mijloc de apărare, care formeză obiectul motivului de casare, nu a violat întru nimic dispozițiunile art. 1.143 și 1.144 din codul civil, întru cât compensațiunea legală nu are loc de cât între două creanțe certe și lichide, ceea ce în specie nu este ;

Că de aceea și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 672

FALIMENT. — Bancrută. — Complicitate. — Creanțe simulate.
(Art. 878 din codul comercial).

Asemănat art. 878 din codul comercial, se fac pasibili de pedepșa arătată în acest text de lege și acei ce se vor dovedi culpabili că în mod fraudulos au produs în faliment creanțe simulate în numele lor propriu.

No. 565. — Respingerea recursului făcut de Isac Schwartz contra decisiunei curței de apel din București, secția I, cu No. 189 din 1897.

4 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe d. Cernea, în desvoltarea motivului de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Exces de putere și violarea art. 878, alin. II din codul comercial. Curtea de apel mă osândește la o lună închisore, pentru faptul »prevădit și pedepsit de art. 878, alin. II din codul comercial, de și »lipsea elementul esențial pentru existența delictului din citatul »text, intenția dolosivă și prejudiciul«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Isac Schwartz, recurentul de ađi fiind dat judecăței pentru că s'a presintat cu creanțe fictive spre verificare la falimentul unui Isidor Neuman, pentru a mări activul acestuia, curtea de apel constată acest fapt și din însăși mărturisirea recurentului, și 'l condamnă la o lună închisore corecțională ;

Având în vedere art. 878 din codul comercial ;

Considerând că dupe acest articol se fac pasibili de pedepșa arătată într'ensul și acei ce se vor dovedi culpabili că în mod fraudulos au produs în faliment creanțe simulate în numele lor propriu ;

Că existența elementelor pentru aplicarea art. 878 din codul comercial sunt constatate chiar printr'un considerant din sentința tri-

bunalului, adoptată de curtea de apel prin deciziunea supusă recursului, în cât sub acest raport motivul precum e scris are a fi respins ca neintemeiat ;

Considerând că dacă se susține adî că recurentul 'și-a retras creanța de la instrucțiune chiar, acésta spre a stabili lipsa fraudei, și că ar fi o omisiune esențială nediscutând curtea asemenea propunere, acésta este neexact ;

Că dar curtea făcînd o bună aplicațiune a art. 878, alin. II din comercial, n'a comis nici un exces de putere, și motivul fiind neintemeiat, recursul urméză a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 673

CURTEA CU JURAȚI. — Constituirea comisiunii de judecată. —

Jurați suplimentari și complimentari. (Art. 281 și 277 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Martori rude cu acusatul. — Dacă pot jura. — Nulitate. (Art. 347 din procedura penală).

1) *Comisiunea de judecată de 12 jurați trebuie să fie trasă la sorși din 25 jurați prezenți la ziua judecării și noatinși de veri-una din incompatibilitățile prevădute de lege, și dacă nu răspund la apelul nominal 25 jurați ordinari, atunci se completează acest număr cu jurați suplimentari și complimentari, după ordinea eşirei la sorși, însă cu jurați suplimentari și complimentari nu se poate trece peste numărul de 25.*

2) *Persoanele în grad de rudenie cu acusatul, și prevădute în art. 347 din procedura penală, nu pot fi ascultate ca martori sub prestare de jurământ, și acésta interdicțiune este prescrisă sub pedepsă de nulitate când una din părți sau ministerul public se opune.*

No. 566. — Respingerea recursului făcut de Marin Ion Voicu și alții contra deciziunii curței cu jurați din Romanași, cu No. 16 din 1897.

4 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. Durma, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra primului motiv de casare :

» Rea constituire a juriului prin exces de putere și violarea art. 281 din procedura criminală. În adevăr, s'a format comisiunea juraților din Iancu Ștefan Jianu și Ioniță Mărculescu, jurații complimentari, cari nu puteră să ia parte la alcătuirea juriului, ci cei d'antăi » jurații ordinari, apoi complectându-se pentru numărul de 25 din » suplimentari și apoi complimentari ».

Având în vedere că, dupe art. 281 din procedura penală, comisiunea de 12 jurați trebuie să fie formată din 25 jurați prezenți la ziua judecării și neatinși de veri-una din incompatibilitățile prevăzute de lege ;

Că din combinația acestui articol cu art. 277 din procedura penală rezultă că jurații suplimentari și complimentari pot lua parte la compunerea comisiunii de judecată când la apelul nominal nu răspund 25 jurați ordinari și atunci numai în limita complectării acestui număr și dupe ordinea eșirei lor la sorți ;

Considerând că, în specie, din procesul-verbal de audiență se constată că la apelul nominal au răspuns 18 jurați ordinari, 2 suplimentari și 11 complimentari ;

Că ast-fel fiind compusă comisiunea, a fost compusă conform prescripțiunilor legii, și, deci, motivul e neîntemeiat ;

Că afară de acesta, juratul Iancu Ștefan Jianu se constată din dosar că nici nu era jurat complementar, ci ordinar, așa că este neexact ceea-ce se susține despre el ;

Asupra motivului II :

» Exces de putere, nemotivare și violarea art. 347 din procedura penală, prin faptul că curtea a refuzat de a audia martorii apărării, » nu motivează cu nimic pretinsa rudenie, și nici cel puțin nu 'i-a audi » diat ca simplii informatori ».

Având în vedere că art. 347 din procedura penală opresce ascu-

tarea martorilor cari sunt rude cu acusații; că acesta e prescris sub pedepsă de nulitate când una din părți sați ministerul public se opune;

Că, în specie, fiind constatat că martorii Păuna I. Danciu și Maria Ion Cimpoeru, pe care apărarea a cerut a fi ascultați, s'au găsit în grad de rudenie opriți de citatul articol a fi ascultați, fiind sócră și soție;

Că, dar, curtea, refusând ascultarea lor, n'a violat nici un articol și motivează indestul decizia sa.

Pentru aceste motive, în unire cu d. procuror:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 674

COMPETINȚĂ. — Regulament de competență.—Pedepse.— Contopirea lor. (Art. 40 din codul penal).

Instanța judecătorească care a pronunțat cea din urmă pedepsă este competentă să judece și să se pronunțe asupra cererei făcută de condamnat de a i se contopi diferitele pedepse.

No. 572. — Regularea competenței în cauza lui Dumitrașcu Ghiță Jurebie, în urma recursului făcut contra decisiunii curții cu jurați din județul Gorj cu No. 14 din 1897.

4 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

»Curtea cu jurați din Gorj a violat dispozițiunile art. 40 din codul penal, care prevede în mod clar și nelnduoios contopirea pedepse-
lor la cari am fost supus, această cestiune trebuia rezolvată de cur-
tea cu jurați din Gorj, de óre-ce pedepsa cea mai mică, care urma
»să fie contopită în pedepsa cea mai mare, a fost pronunțată de cur-

»tea cu jurații din Gorj, dupe cum rezultă acesta din decisiunea sus numitei curți cu No. 16 din 1895, comparată cu decisiunea curței de apel din Craiova cu No. 394 din 1896.

»In tot cazul am adresat cerere de contopire de pedepse atât curței de apel, care a pronunțat decisiunea cu No. 315 din 1897, cât și curței cu jurații din Gorj, care a pronunțat hotărârea cu No. 22 din 1896, ambele aceste instanțe declinându'și competența«.

Având în vedere că Dumitrașcu Ghiță Jurebie fiind condamnat, prin decisia cu No. 16 din 1895, mai întâiu de curtea cu jurații din Gorj la trei ani închisore corecțională pentru faptul de tâlhărie, și mai în urmă, prin decisia cu No. 394 din 1896, de curtea de apel din Craiova, secția II, la trei ani și jumătate închisore corecțională pentru faptul de furt prin efracție, numitul a cerut ambelor acestor instanțe a 'i contopi pedepsa de trei ani în aceea de trei ani și jumătate :

Că atât curtea cu jurații din Gorj, cât și curtea de apel din Craiova, prin decisiunile lor rămase definitive, au refusat de a judeca cererea de contopire a numitului, și ast-fel fiind un conflict negativ de jurisdicțiune, această înaltă curte e chemată, prin recursul făcut de Jurebie, a pronunța un regulament de competență ;

Având în vedere art. 40 din codul penal ;

Considerând că acest articol pune principiul că un inculpat având a fi judecat simultaneu pentru diferite crime sau delictes sévirsite, nu va putea fi condamnat de cât la pedepsa cea mai grea sau la maximumul pedepsei dupe deosebirile ce se arată într'ensul ;

Că rațiunea pe care se rezimă acest principiu e aceeași și pentru cazul când un inculpat se dă judecățel succesiv pentru diferite fapte comise înaintea primei condamnațiuni ;

Că ast-fel fiind, e învederat că în urma primei condamnațiuni definitive, judecătorii cari se pronunță în urmă vor avea a stabili, ținând sémă de principiul pus a nu pronunța pe lângă pedepsă anterioremente pronunțată, încă o pedepsă în contra aceluiași principiu ;

Că întru cât curtea de apel din Craiova care a pronunțat în urmă o pedepsă n'a ținut sémă de acel principiu, partea era în drept a se adresa numai la cea din urmă care a judecat spre a contopi pedepsele pronunțate ea numai fiind competente ;

Că, prin urmare, fiind un conflict negativ, curtea, regulând com-

petința, decide că e de competența curței de apel de a judeca dacă și întru cât cererea de contopire e întemeiată.

Pentru aceste motive și în unire cu d. procuror :

Regulând competența, trâmite, etc.

Penal, secția II.

No. 675

CURTEA CU JURAȚI. — Incunosclințarea acusatului că are cinci zile pentru a cere nulitatea deciziunii camerei de punere sub acuzare. — Dacă trebuie îndeplinită la toate amănările. — Dacă acusatul poate cere nulitatea acelei deciziuni și dupe ce curtea cu jurați a dat deciziunea definitivă. (Art. 321 și 322 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Martori. — Comunicarea neregulată a listei martorilor. — Dreptul acusatului. (Art. 340 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Constituirea comisiei de judecată. (Art. 285 din procedura penală).

- 1) *Îndeplinirea dispozițiilor art. 321 din procedura penală ca președintele să încunosclințeze pe acusat că are cinci zile spre a putea cere nulitatea deciziunii camerei de punere sub acuzare nu este prescrisă a se face de atâtea ori de câte ori procesul se amână.*
- 2) *Dreptul acusatului de a cere nulitatea deciziunii camerei de punere sub acuzare poate fi exercitat de el și dupe pronunțarea deciziunii definitive a curței cu jurați.*
- 3) *Comunicarea neregulată a listei martorilor nu dă alt drept acusatului de cât a se opune la ascultarea acelor martori înainte a curței cu jurați.*
- 4) *Pentru constituirea comisiei de judecată se va pune în urnă numele tuturor juraților ordinari nescuși și nedispensași, ori-care ar fi numărul lor present la audiență, și dacă art. 285 din procedura penală prevede un număr de 25 jurați pentru începerea lucrărilor, acest număr nu este fixat de cât ca minimum al numărului juraților ce trebuiesc să fie prezenți la audiență.*

No. 576. — Respingerea recursului făcut de Tudor Căpățână contra deciziunii curței cu juri din județul Vlașca cu No. 6 din 1897.

5 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. Brătescu, în dezvoltarea motivelor, renunțând la al treilea ;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Curtea violază art. 321 din procedura penală, căci primesce să se înfățișeze cauza fără să se pună în vedere acusatului că are cinci zile pentru nulitatea ordonanței, ceea ce este prescris sub pedepsă de nulitate, și faptul că nu a relevat nulitatea, nu se poate pune în sarcina lui».

Având în vedere deciziunea curței cu jurați supusă recursului ;

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar că dispozițiunile art. 321 din procedura penală au fost îndeplinite față de recurent de către președintele tribunalului care l-a luat interogatoriul ; că dacă procesul a fost amânat pentru altă sesiune, din nici un text de lege nu rezultă că înștiințarea prescrisă de art. 321 are a se face de atâtea ori de câte ori procesul se amână ;

Considerând că, de altminterlea, chiar dacă recurentul nu ar fi fost în cunoștință, cum prescrie art. 321, totuși, față cu dispozițiunile art. 322 din procedura penală, dânsul putea să exercite dreptul de a ataca în nulitate deciziunea camerei de punere sub acuzare și dupe pronunțarea deciziunei definitive a curței cu jurați, ceea ce dânsul însă nu a făcut ;

Că, prin urmare, din ambele aceste puncte de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Curtea violază prescripțiunile codului de procedură criminală, care prescrie ca lista să se comunice coprinzând numele și pronumele, profesiunea și locuința martorilor, alt-fel este nulă comisiunea».

Considerând că chiar de ar fi exact că notificarea listei de martori s'ar fi făcut în mod neregulat, ceea ce în specie nu s'a dovedit, totuși dispoziția art. 340 din procedura penală, nu dă alt drept recurentului de cât a se opune la ascultarea unor asemenea martori la curtea cu jurați, ceea ce în specie recurentul nu a făcut ;

Că de aceea și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului IV :

»Din procesul-verbal se constată că în urnă s'a pus 30 de nume de jurați, când urma să se pună numai 25, și acesta reiese din întreaga economie a legii, și punându-se mai mult de 25 se schimbă puțința »recusațiunilor«.

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 285, combinat cu art. 290 din procedura penală, rezultă că numele tuturilor juraților ordinari necusați și nedispensați, prezenți la apelul nominal, are a se pune în urnă pentru a se compune, prin tragere la sorți, comisiunea de judecată ; de unde rezultă că toți jurații ordinari, ori-care ar fi numărul lor, trebuie să participe la compunerea comisiunei de judecată ;

Că dacă art. 285 prevede un număr de 25 jurați pentru începerea lucrărilor, acest număr nu este fixat de cât ca minimum al numărului juraților ce trebuiesc se fie prezenți la audiență ;

Că, prin urmare, când președintele curței a pus în urnă 30 nume de ale juraților ordinari ce erau prezenți, s'a conformat întocmai dispozițiunilor procedurii penale, și de aceea și acest mijloc este neîntemeiat.

Considerând că în cât privesce mijlocul III, recurentul a renunțat a-l mai susține.

Pentru aceste motive, în unire cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 676

MARTORI. — Admiterea lor. — Aprecieri suverană a judecătorilor fondului.

PREOT. — Cult. — Mergerea preotului cu botezul în prima zi a luni. — Dacă exercită funcțiunea sa. — Insulta și lovirea preotului în acest exercițiu. — Ce delict constituie. (Art. 211 din codul penal).

1) *Judecătorii fondului sunt suverani să respingă proba testimonială ori de câte ori se vor convinge de inutilitatea ei, destul să și motiveze hotărîrea lor în această privință.*

2) *Faptul mergerei unui preot în prima zi a fiecărei luni cu botezul prin locuințele creștinilor este un act important al cul-*

tului pe care 'l exercită preotul, și a'l insulta sau a'l lovi în exercițiul acestui act, este a comite delictul prevădut și pedepsit de art. 211 din codul penal.

No. 577. — Respingerea recursului făcut de Stoian Petcu contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 845 din 1897.

5 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. Broșteanu, din partea recurentului, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea dreptului de apărare, exces de putere și eröre grosieră de fapt, de ôre-ce curtea respinge cererea mea de a se aduce martorii în descărcare, de și nu se ascultaseră atât, la tribunal cât și la curte, de cât martorii acușățiunei ; curtea se întemeiază numai pe deposițiunile martorilor acușărel și pe mărturisirea mea, pe care o denaturază și care nu pôte servi ca o probă a culpabilităței mele“.

Avënd în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că utilitatea și oportunitatea audierel martorilor invocăți de către o parte în sprijinirea cererel ce face, este lăsată la aprecierea judecătorilor de fond ; că, conform acestui principiu, orî de câte orî se vor convinge că audierea martorilor este de prisos, pot decide respingerea lor, destul numai se motiveze decisiunea lor în această privință ;

Considerând, în specie, că curtea de apel, pentru a respinge proba cu martori invocată de recurent, constată și declară, prin decisiunea sa, că o asemenea probă o găsesce inutilă față cu deposițiunile marturilor deja audiați coroborată și cu mărturisirea recurentului ;

Că, prin urmare, și întru cât decisiunea de respingerea probei invocată de recurent este suficient motivată, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

„Violarea și greșită aplicare a art. 211 din codul penal, combinat cu art. 299, alin. II din codul penal, și exces de putere, de ôre-ce

» curtea stabilește că obiceiul de a merge cu botezul la fie-care sfârșit » de lună ar constitui un element al funcțiunii de preot; chiar dacă » s'ar constata acest obicei ca o funcție, în acest caz legea pedepsece » numai când preotul se află în exercițiul funcțiunii sale, nu și în ca- » sul când se află cu ocazia funcțiunii sale, ori, în cazul de față, preo- » tul fiind insultat dupe ce plecase din primărie, dupe cum rezultă din » deponiția martorilor, nu mai era în exercițiul funcțiunii sale și in- » culpatul nu mai putea să fie pasibil de cât de art. 299, alin. II din » codul penal«.

Considerând că în privința acestui mijloc curtea de apel stabilește că, pe timpul când preotul a fost insultat de către recurent, se găsea în exercițiul funcțiunii sale și arătând anume felul exercițiului; că nu pôte fi înduoială că actul din partea preotului, ori cât am crede în necesitatea suprimării lui, este privit ca un act important al cul- tului, precum se practică în ziua întéia a fie-cărei luni, și declararea curței în această privință că preotul era în exercițiul funcțiunii lui, nu e arbitrară;

Că ast-fel fiind, cu drept cuvânt curtea de apel a aplicat recuren- tului dispozițiunile art. 211 din codul penal, și de aceea și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive, în unire cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 677

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Intocmirea listei anuale a juriului.— Dacă consiliul județian o pôte întocmi și într'o sesiune extraordinară și când. (Art. 39, 40 și 53 din legea de expropriere).

Consiliul județian este competent a întocmi lista anuală a juriului de expropriere și într'o sesiune extraordinară, dacă lista fă- cută în sesiunea obicinuită s'a recunoscut că nu era bine întocmită.

No. 265. — Respingerea recursului făcut de direcțiunea generală a căilor ferate române contra decisiunii juriului de expropriere și ordonaței județului-director al tribunalului Iași, cu S. Veisengrün și alții.

5 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu, și

Pe d. Brezeanu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

» Violarea art. 39, combinat cu 40 și 53 din legea de expropriere.

» Tribunalul dând la o parte lista alcătuită de consiliul județian în sesiunea anuală de la Noembre 1896 și înaintată tribunalului conform legii, a tras la sorți comisiunea juraților dintr'o listă ilegal formată de consiliul județian, în zilele de 17 Martie și 18 Aprilie. Acest motiv interesând ordinea publică, se poate propune pentru prima oră în casațiune«.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judele-diretor supusă recursului ;

Considerând că de și este constant în fapt că jurații cari au compus comisiunea pentru fixarea indemnisațiunilor cuvenite intimaților, au fost trași la sorți din o listă alcătuită de consiliul general al județului Iași, nu în sesiunea ordinară, ci în cea extraordinară a anului 1897, acesta nu e un viciu pentru care s'ar putea recurge și cere casarea, fiind-că rezultă din dosarul cauzei că lista alcătuită de consiliu în sesiunea ordinară nu era în regulă, lucru ce a și provocat adunarea consiliului general în sesiune extraordinară pentru a alcătui o nouă listă comunicată în urmă tribunalului ;

Că consiliul era competente a întocmi o listă și în altă sesiune, dacă lista făcută în sesiunea obișnuită s'a recunoscut că nu era bine întocmită ; că așa dar lista din care s'a tras jurații are a fi considerată ca făcută în conformitate cu art. 39 din legea de expropriere, și de aceea mijlocul de casare invocat are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijloacelor II și III :

II. » Violarea art. 39, combinat cu 40 și 53 ; Juratul titular Gh. Șerban fiind decedat încă din 1895 și ne mai rămânând de cât 11 jurați, urma ca judele-diretor să restituie tribunalului lista spre a procede la o nouă tragere la sorți. În loc de a procede ast-fel, judele-direktor trage la sorți pe juratul complimentar Pavlov, în locul unui jurat titular G. Gavrilă Sêrbu, care nici nu figura pe listă,

»căci Gh. Gavrilă Șerban, care era în listă decedase de mai mult timp«.

III. »Violarea art. 39 și 44. Chiar juratul Pavlov cu care s'a com-
»plectat comisiunea nu este tras dupe lista plășei situa-
»țiunei fondului, ci din acea a orașului Iași«.

Considerând că se constată din procesul-verbal al judelei-director
că juratul suplimentar Pavlov a fost exclus de către judele-director,
ast-fel că densusul nu a figurat în comisiunea juriului care a fixat in-
demnisațiunile ; că, prin urmare, chiar de ar fi exacte arătările direc-
țiunei în privința acestui jurat, totuși rămâne fără interes a se mai
discuta aceste mijloce de casare, întru cât direcțiunea nu a suferit
nici un prejudiciu ;

Că, din acest punct de vedere, ambele aceste motive aũ a fi res-
pinse ;

Considerând că, în cât privește mijlocul IV, singura adresă a ad-
ministrațiunei financiare către direcțiunea căilor ferate, cu care vo-
esce a constata lipsa completă de impozit a juratului Racovița, cur-
tea găsind'o insuficientă, acest mijloc rămâne a se discuta din nou,
când partea recurentă va produce certificat în regulă cu care să do-
vedescă că numitul jurat nu plătesce nici un impozit funciar în in-
tréga plasă din care s'a constituit comisiunea juriului.

Pentru aceste motive :

Respinge motivele I, II și III ;

Amână în privința motivului IV, etc.

Civil, secția II.

No. 678

RĂPIRE DE MINORI. — Elementele acestui delict. (Art. 280 din
codul penal).

PEDEPȘE. — **Inchisóre.** — **Amendă.** — **Grădarea lor.** — **Circum-
stanțe atenuante.** — **Inlocuirea inchisorei prin amendă.** (Art.
60 și 28 din codul penal).

1) Pentru ca să existe delictul de răpire de minori, se cere ca ră-
pirea, ascunderea sau strămutarea minorului din locul unde
era așezat de către acela sub a cărui autoritate ori direcție este

supus ori încredințat, să fie săvârșită prin viclenie sau violență, și judecătorul fondului este dator să stabilească dacă acest delict imputat unui prevenit s'a comis în condițiunile cerute de legea penală prin art. 280.

2) Amendă, ori-care ar fi cuantumul ei, este o pedepsă cu un grad mai jos de cât închisoarea corecțională, astfel că nu face nici o agravare de pedepsă curtea care, în urma apelului în culpatului, acordând circumstanțe ușurătoare apelantului, înlocuiește pedeapsa de trei luni închisoare prin amendă de 500 lei, cu aplicarea art. 28 din codul penal în cas de insolvabilitate.

No. 578. — Respingerea recursului făcut de preotul Stan Popescu contra decisiunii curței de apel din Craiova, secția II, No. 756 din 1897.

10 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N.

Opreanu ;

Pe d. Chebacpi, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludsiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Greșită aplicare și violare a art. 280 din codul penal și nemotivarea decisiunii în privința constatărei unora din elementele esențiale ale delictului de răpire, adică că fata a fost în adevăr așezată la femeea de la care am luat'o, și că numai în potriva voinței mamei ar fi ridicat'o de acolo, că afară de acesta nu s'a stabilit că aceea ce se dedea de mamă era în adevăr mamă”.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Vedând art. 280 din codul penal ;

Considerând că dupe dispozițiunile citatului articol, pentru aplicarea lui se cere ca răpirea, ascunderea sau strămutarea minorului din locul unde era așezat de către acela sub a cărui autoritate ori direcție este supus ori încredințat, să fie săvârșită prin viclenie sau violență ; că judecătorul fondului este dator să stabilească numai dacă faptul a fost comis în condițiile art. 280 din codul penal sus citat, și dacă s'a săvârșit prin viclenie sau violență ;

Considerând în specie că, atât tribunalul cât și curtea de apel,

stabilesc în fapt, din actele de instrucțiune și depozițiunile martorilor, că răpirea s'a săvârșit de către recurent prin violenție în toate circumstanțele prescrise de art. 280 din codul penal ; că în deosebi faptele a căror constatare recurentul o cere sunt anume constate.

Că, prin urmare, față cu asemenea constatări de fapt, cari nu au fost contestate de recurent la instanțele de fond, mijlocul de casare ce se invocă are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

» Violarea art. 186 din codul procedurii penale, întru cât curtea spre » a stabili faptul și unele elemente se întemeiază pe instrucțiunea scrisă » contrar art. 186 din procedura penală, care prescrie, sub pedeapsă de » nulitate, ca instrucțiunea să fie orală și publică ».

Considerând că curtea de apel pentru a declara pe recurent culpabil de delictul de răpire ce i se impută, se întemeiază pe depozițiunile martorilor audiați la tribunal în ședință publică ;

Că, prin urmare, și întru cât instrucțiunea a fost publică și orală, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

» Exces de putere și contrarietate între considerante și dispositive » întru cât se fixează că, în cas de insolvabilitate, va suferi trei luni în- » chisore, pedeapsă dată de tribunal ; cu toate că se admisesse apelul și » circumstanțe atenuante consecutive, căruia urma a se reduce pe- » deapsa ».

Considerând că legea noastră penală în gradarea pedepselor a așezat pedeapsa amendei dupe cea a închisorei ; că, prin urmare, ori-care ar fi quantumul acestei amenzi, ea este o pedeapsă cu un grad mai jos de cât cea a închisorei ; că față cu aceste dispozițiuni ale legii penale, curtea de apel a putut cu drept cuvânt ca, aplicând art. 60 din codul penal să înlocuască pedeapsa închisorei cu 500 lei amendă, și cu aplicațiunea art. 28 din codul penal în cas de insolvabilitate a recurrentului, fără ca prin acesta să săvârșescă vre-un exces de putere în pronunțarea decisiunii lor ;

Că ast-fel fiind, și acest mijloc urmază a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive și de acord cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 679

CURTEA CU JURAȚI. — Președintele curței. — Puterea sa discreționară. — Cerere de amânare. — Ascultare de informatori. — Suspendarea ședinței. (Art. 301, 302, 331, 342, 347 și 376 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Grefierul curței. — Variațiuni în depunerile martorilor. — Datoria grefierului a le constata. (Art. 395 din procedura penală).

- 1) *Președintele curței cu jurați este suveran să aprecieze seriozitatea motivelor de amânare propuse de un acusat, și, prin urmare, a încuviința sau nu amânarea.*
- 2) *Președintele curței cu jurați este în drept, în virtutea puterii sale discreționare, să asculte ca simpli informatori, fără jurământ, verice persoane va găsi de cuviință pentru a descoperi adevărul, chiar pe muma și soțiu acusatului, și pe martorii a căror listă nu ar fi fost notificată recurentului.*
- 3) *Președintele curței cu jurați este în drept a suspenda ședința când trebuința va cere acesta pentru repaosul judecătorilor, juraților și martorilor, și faptul că, în timpul suspendării ședinței, unul din jurați a comunicat cu o persoană străină, nu atrage nulitatea deciziunii, când se constată, prin procesul-verbal de audiență că juratul nu a comunicat cu acea persoană relativ la proces, ci pentru a înlesni juraților cele necesare pentru a prânzi.*
- 4) *Grefierul curței cu jurați este îndatorat a constata schimbările, variațiunile și contradicțiile martorilor când asemenea variațiuni există.*

No. 579. — Respingerea recursului făcut de Ion Popa Dăianu contra deciziunii curței cu juri din Vlașca cu No. 24 din 1897.

10 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„In cursul desbaterilor am fost nevoit să cer amânarea pentru a putea constata purtarea martorului. și a deduce, prin.

»urmă, că dispărutul Cucu a putut să fie omorît în casa acestuia,
»drept ce 'l aveam în puterea art. 331 din procedura criminală, și
»curtea, respingînd această cerere, a violat acest articol».

Avînd în vedere decisiunea curței cu jurații supusă recursului;

Considerînd că, după dispozițiunile art. 331 din procedura penală,
președintele curței cu jurații e suveran a aprecia serioșitatea motive-
lor de amânare propuse de un acusat, și, prin urmăre, a încuviința
său nu amânarea cerută;

Că, în specie, curtea, găsiind neresiōse motivele invocate de recu-
rent în susținerea cererii de amânare a procesului, cu drept cuvînt
a respins o asemenea cerere de amânare fără a viola prin această dis-
pozițiunile art. 331 vîdat în mijlocul de casare, așa că acest mijloc
este neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 342, de ôre-ce parte din martorii aũ fost dispensați
»de prestarea jurămintului».

Considerînd că rezultă din procesul-verbal al decisiunei că martor-
rii cari aũ fost audiați fără jurămint nu fusese notificați recurentului;

Că, prin urmăre, în asemenea cas președintele curței a fost în
drept a 'l asculta ca simpli informatori în virtutea puterei discrețio-
nare ce 'l este concedată prin art. 301 și 302 din procedura penală;

Că, din acest punct de vedere, și acest mijloc are a fi respins ca
neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

»Violarea art. 347, de ôre-ce atât muma unuia din acusați, cât și so-
»ția sa, aũ fost îngăduite a face depozițiuni contra fiului și bărbatului».

Considerînd că, după dispozițiunile art. 302 din procedura penală,
președintele curței fiind investit cu o putere discreționară de a as-
culta verî-ce persoane va găsi de cuviință pentru descoperirea adevê-
rului, a fost în drept a asculta ca simpli informatori și pe muma și
soția unuia din acusați, fără ca prin această să violeze în ceva dispozi-
țiunile art. 347 din procedura penală;

Că de aceea, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului IV :

»Violarea art. 367, de ôre-ce unul din jurați, după cum se con-
»stată cu procesul-verbal al ședinței, a comunicat cu persoane străine.
»Violarea art. 376 pentru aceeași împrejurare».

Considerând că rezultă din dispozițiunile art. 376 din procedura penală că președintele curței cu jurați este în drept a suspenda ședința când trebuința va cere acesta pentru reposesul judecătorilor, juraților și martorilor ;

Că dacă în timpul suspendării unul din jurați a comunicat cu secretarul poliției, curtea constată, prin procesul-verbal, că acel jurat nu a comunicat cu acea persoană relativ la proces, ci pentru a înlesni juraților cele necesare pentru a prânzi;

Că, prin urmare, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului V :

„Violarea art. 395, de orice grefierul curței în procesul-verbal al ședinței n'a arătat variațiunile dintre depunerile martorilor“.

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 395 din procedura penală, grefierul curței cu jurați este îndatorat a constata în procesul-verbal schimbările, variațiunile și contradicțiile martorilor, când asemenea variațiuni există; în specie cu nimic nu s'a dovedit că ar fi fost orecari variațiuni sau contradicții în depozițiuni pe cari grefierul nu le-ar fi semnalat în procesul-verbal ;

Că de aceea și acest mijloc din acest punct de vedere are a fi respins.

Pentru aceste motive și de acord cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 680

CURTEA CU JURAȚI. — Compunerea curței — Incompatibilități. — Membrii curței de apel cari au compus secția vacanțelor și au lucrat la camera de punere sub acuzare. — Grefierii cari au luat parte. (Art. 248 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Minoritate. — Dacă trebuie pusă. — Cine o rezolvă. (Art. 363 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Secretul deliberațiunilor. — Ordin scris dat gendarmilor de pază. — Dacă este prevădută sub pedepsă de nulitate. (Art. 367 din procedura penală).

- 1) Membrii curței de apel cari vor fi compus secțiunea vacanțelor și cari vor fi votat punerea sub acuzare la camera de punere sub acuzare nu pot, în aceeași cauză, se face parte din curtea cu jurați. Această incompatibilitate însă nu se poate întinde și la grefierii cari vor fi luat parte, în această calitate, la camera de punere sub acuzare, cari, dar, pot lua parte ca grefieri la curtea cu jurați.
- 2) Președintele curței cu jurați este dator să pună juraților cestiunea minorității, când este cerută de acuzat, întru cât cestiunea minorității este o cestiune de fapt ce nu poate fi rezolvată de cât de jurați.
- 3) Îndeplinirea dispozițiilor art. 367 din procedura penală, ca președintele curței cu jurați să dea în scris ordin gendarmilor de serviciu ca să păzescă eșirile camerei de deliberare a juraților, spre a se garanta secretul deliberațiilor, nu este prevădută sub pedepsă de nulitate.

No. 586. — Respingerea recursului făcut de Mihalache P. Ionescu și alții contra deciziunii curței cu juri din Dolj No. 42 din 1897.

11 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Cîru Oeconomu;

Pe d. Popovici-Costi, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare:

»Violarea art. 248 din procedura penală. Din spiritul acestui articol, precum și din întreaga economie a legii de procedură criminală, rezultă că, precum un consilier al curței de apel, care, în calitate de membru al camerei de punere sub acuzare a semnat deciziunea de punere sub acuzație, nu poate presida curtea cu jurați, tot asemenea nici grefierul acelei camere nu poate lua parte la lucrările curței cu jurați, întru cât nu există nici o rațiune temeinică pentru a face distincțiune între unul și cel-alt, și acesta cu atât mai mult în materie criminală, cu cât în civil legea nu distinge (art. 287 din procedura civilă).

»În specie se constată, din actele cauzei, că grefierul Gheormăneanu, care a contrasemnat deciziunea camerei de punerea mea sub acu-

»sație, tot dânsul a luat parte în calitate de grefier la judecarea procesului înaintea curței cu jurați din Craiova».

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Având în vedere art. 248 din procedura penală, după care membrii curței de apel care vor fi compus secțiunea vacanțelor și care vor fi votat punerea sub acuzare nu pot, în aceeași cauză, face parte din curtea juraților;

Considerând că nulitățile din cauza necompatibilității, prevădute de art. 248, nu se pot întinde la alte cazuri de cât acelea arătate intrânsul;

Că nici în articolul indicat, nici în art. 287 din procedura civilă invocat de recurent, nu se prevede cas de nulitate din cauza participării, în aceeași cauză, a aceluiași grefier, atât la camera de punere sub acuzare, cât și la curtea cu jurați, precum în specie a fost;

Că, dar, art. 248 citat n'a fost violat, și motivul, fiind neîntemeiat, are a fi respins.

Asupra motivului II:

»Violarea art. 363 din codul penal, exces de putere. Din toate actele instrucțiunii, precum și din extractul meu de naștere, rezultă că în momentul când s'a săvârșit crima eu nu împlinisem 20 de ani; totuși, președintele curței cu jurați a pus juraților o cestiune deosebită în privința minorității mele».

Având în vedere că în specie, din procesul-verbal de audiență se constată că apărătorul lui Mihalache Ionescu a cerut — de orice din instrucția făcută d'înaintea curței cu jurați rezultând că dânsul n'are 20 de ani împliniți — a se pune juraților și cestiunea minorității, ceea ce s'a și pus juraților, care au răspuns afirmativ;

Considerând că, după art. 363 din procedura penală, președintele curței cu jurați e dator a pune juraților cestiunea minorității propusă de acuzat; că cestiunea minorității e și cestiune de fapt, ce nu poate fi rezolvată de cât de jurați;

Că, dar, președintele curței, punând separat juraților cestiunea minorității, bine a procedat și n'a violat nici un text de lege;

Că, astfel, și acest motiv e neîntemeiat.

Asupra motivului III:

»Violarea art. 367 din procedura penală și exces de putere. În adevăr, din actele aflate la dosar se constată că ordinul ce preșe-

»dintele curței cu jurași este obligat de lege, sub pedepsă de nulitate, »pentru violarea secretului deliberațiilor jurașilor, să 'l dea la mâna »capului gendarmilor de serviciu, nu s'a înmănat celui în drept«.

Considerând că din procesul-verbal de audiență se constată că președintele curței a dat scris șefului gardei de serviciu ordinul prescris de art. 367 din procedura penală, care ordin există în concept și în dosar;

Că presupțiunea este că s'aū indeplinit dispozițiunile citatului articol, care nici nu e prescris sub pedepsă de nulitate în ce privește acest ordin;

Că, dar, și acest motiv e neintemeiat.

Pentru aceste motive,

În unire cu d. procuror:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 681

COMPETINȚĂ. — Regulament de competență. — Oficer în retragere. — Distingere. (Art. 53, alin. III, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 27 Martie 1894; 52, 211, 214, 216 și 217 din codul de justiție militară).

Asemenat art. 53, alin. III din codul de justiție militară, ast-fel cum a fost modificat prin legea de la 27 Martie 1894, oficerii de rezervă, când nu sunt sub arme, sunt justițiabili de consiliul de război, în timp de pace, numai pentru crimile și delictele prevăzute la art. 211, 214, 216 și 217 din citatul cod; iar pentru delictele de drept comun sunt justițiabili de instanțele civile ordinare.

Ast-fel un oficer în retragere, prevenit că ar fi comis delictul de distrugere, se judecă de instanțele represive civile.

No. 588. — **Regularea competenței în cauza căpitanului în retragere Gheorghe Rombeanu, inculpat pentru distrugerea unui gard, în urma cererii făcută de d. procuror general al acestei înalte curți.**

11 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;
Deliberând,

Având în vedere că căpitanul în retragere Rombeanu Gheorghe, fiind dat în judecată pentru faptul că a distrus un gard, judecătoria de pace din Tecuci, prin cartea sa de judecată No. 353 din 1897, rămasă definitivă, și-a declinat competența de a-l judeca, pe motiv că, dupe art. 52 din codul de justiție militară, oficerii sunt justițiabili de consiliul de război;

Că trâmîțându-se afacerea la consiliul de război al corpului III de armată, raportorul acelui consiliu, prin ordonanța sa cu No. 2.076 din 1897, rămasă și acésta definitivă, asemenea și-a declinat competența, pe motiv că dupe art. 53 No. 3 din codul justiției militare, modificat la 27 Martie 1894, oficerii de rezervă sunt justițiabili de consiliul de război numai pentru crimele și delictele prevăzute la art. 211, 214, 216 și 217 din codul de justiție militară;

Că cursul justiției fiind ast-fel întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, conform art. 525 din procedura penală, acésta înaltă curte e chemată să pronunțe un regulament de competență;

Considerând că dupe art. 53, alin. 3 din codul justiției militare, modificat la 27 Martie 1894, oficerii de rezervă când nu sunt sub arme, sunt justițiabili de consiliul de război, în timp de pace, numai pentru crimele și delictele prevăzute la art. 211, 214, 216 din codul justiției militare;

Că, de altmîntrelea, oficerii de rezervă sunt justițiabili de instanțele civile ordinare pentru delictele de drept comun săvîrșite de dînșii;

Că, fiind vorba de un delict imputat unui oficer în retragere, urmază ca el să fie judecat pentru acest fapt de instanțele civile ordinare;

Având în vedere că, în specie, se constată că căpitanul Rombeanu Gheorghe, în timpul când se inculpă a fi comis delictul de distrugere nu mai era în serviciul armatei, ci pus în retragere;

Că ast-fel fiind, afacerea are a fi trâmîsă în judecata judecătoriei ocolului Tecuci.

Pentru aceste motive, în unire cu d. procuror:
Regulând competența, trâmîte, etc.

Penal, secția II.

No. 682

CURTEA DE COMPTURI. — Perceptori. — Rămășițe neincasate. — Când sunt răspunzători perceptorii. (Art. 79 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe).

Perceptorii sunt răspunzători de rămășițele neimplinite și puse în sarcina lor numai dacă nu vor proba că au făcut la timp toate diligențele și urmărirea legale pentru împlinirea acelor sume.

Ast-fel ei nu pot răspunde de nesolvabilitatea contribuabililor și de rămășițele cauzate prin acea nesolvabilitate, când se constată că ei au îndeplinit toate formele de urmărire la timp conform legii.

No. 270. — Respingerea recursului făcut de administratorul financiar al județului Teleorman contra decisiunii curței de compturi No. 27 din 1897.

11 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe intimatul N. Dimitrescu, în combaterea recursului, și

Pe d. procuror, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

»Violsarea art. 78, 79 și 81 din legea de percepere și constatare,
»de ôre-ce curtea de compturi, prin hotărîrea No. 27 din 1897,
»apără pe fostul perceptor N. Dumitrescu de răspunderea rămășițelor
»la care fusese condamnat de casieria generală a județului Teleorman,
»în sumă totală de lei 53.921, bani 18, de la 1882—83 până la 30
»Octombrie 1892, data eșirei sale din funcțiune, rămășițe cari urmau
»a fi lichidate în termen de cel mult două luni de la darea lor în de-
»bitul său, apoi nici la eșirea din funcțiune nu s'a conformat art. 81
»din citata lege de percepere spre a preda liste de rămășițe și să
»justifice că a aplicat la timp măsurile de urmărire contra debitorilor
»rămăși înapoi cu plata, în plus că pentru sumele coprinse în ta-
»bloul înaintat curței de compturi există acte temeinice de insolva-

abilitatea debitorilor de care curtea de compturi urma a ține soco-
teli».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că N. Dumitrescu, fost perceptor fiscal al circumscripției 21 Miroși, fiind condamnat de casierul general al județului Teleorman a plăti suma de 53.921 lei rămășițe de prin anii 1882—83 și până la Octombrie 1892, curtea de compturi, în urma apelului făcut de N. Dumitrescu, constatând că, la data judecării apelului, toate rămășițele fusese încasate, minus o sumă de 2.220 lei, pentru care apelantul a prezentat actele de urmărire făcute, admite apelul, și 'l scuteste de de plata rămășițelor la cari casierul 'l condamnase ;

Având în vedere că, dupe art. 79 din legea de constatare și percepere a contribuțiilor directe, perceptorii sunt răspunzători de rămășițele neîmplinite și puse în sarcina lor, numai dacă nu vor proba că au făcut la timp toate diligințele și urmăriile legale pentru împlinirea acelor sume ;

Că, în specie, curtea de compturi, pentru a apăra pe Dumitrescu de plata rămășițelor de 2.220 lei, constatată că densus a prezentat o dată cu conturile și actele de urmărire făcute la timp ;

Considerând că un perceptor nu poate răspunde de nesolvabilitatea contribuabililor și de rămășițele cauzate prin acel fapt al nesolvabilității, când, de altmintrelea, se constată, că el a îndeplinit toate formele de urmărire la timp conform legii ; că de aceea întru cât îndeplinirea acelor forme este constatată ca îndeplinite în timpul cerut, motivul are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 683

HOTĂRÎRI. — Executarea ei. — Contestație. — Cerere de suspendare. — Declarație în fals a dovezii de comunicare. — Cum trebuie să fie acțiunea în fals ca să suspende. (Art. 168 și 170 din procedura civilă).

HOTĂRÎRI. — Comunicare. — Societate. — Dovadă de comunicare, semnată de șeful serviciului contencios al societății.

- 1) Suspendarea executărei unei hotăriri cerută de o parte, pe motiv că a declarat în fals dovada de comunicarea acelei hotăriri poate fi respinsă de judecată când constată că acțiunea în fals nu este în condițiunile art. 168 și 170 din procedura civilă.
- 2) Este bine comunicată către o societate, cum ar fi o societate de asigurare, o hotărire judecătorească, când este primită de șeful serviciului contencios care a dat dovadă de primire.

No. 271. — Respingerea recursului făcut de P. Buescu, directorul general al societății de asigurare „Unirea” din București, contra decisiunii curței de apel din București, secția II, No. 46 din 1897, cu I. Petrescu.

11 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d-nii Disescu și Tache Ionescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii Cornea și M. Schina, în combateri, cerând și cheltueli de judecată ;

Deliberând,

Asupra motivelor I și III de casare :

„Violarea dreptului de apărare și exces de putere. De și n'am ridicat de cât un incident de suspendarea judecării apelului nostru, totuși curtea, fără să se pronunțe mai întâiu asupra incidentului, sau cel puțin să unescă incidentul cu fondul, și apoi să dea cuvântul asupra fondului, ne respinge incidentul și tot de o-dată și apelul nostru, privându-ne ast-fel, prin exces de putere, de dreptul de apărare în acest proces.

III. „Violarea art. 170 din procedura civilă, greșită aplicare a art. 168 din procedura civilă și 1.173 din codul civil și exces de putere. Din momentul ce am declarat dovada de comunicare a sentinței falsă și am arătat pe autor, instanța de fond nu mai era îndrituită să se preocupe de caracterizarea faptului, și, conform art. 170 din procedura civilă, judecata trebuia suspendată».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că

Ion Petrescu, fost inspector incasator al societății »Unirea« din București, a chemat în judecată pe societate spre a'î plăti suma de 34.630 lei, ce pretindea că i se cuvine. Că tribunalul de Ilfov a admis acțiunea reclamantului, în lipsa societății, care, primind copia sentinței, n'a usat de calea opozițiunii și a apelului ;

Că în urmă, la executarea sentinței rămasă definitivă, societatea face contestație, cerând suspendarea executărei, pe motiv că comunicarea sentinței nu se făcuse în regulă, și că, în ori-ce cas, făcuse acțiune penală lui Petrescu, contestație ce se respinge atât de tribunal cât și de curtea de apel ca neintemeiată ;

Că, dar, cesțiunea este dacă instanțele de fond puteau respinge cererea de suspendare a executărei cerută de partea recurentă pe motiv că dovada de comunicarea sentinței, No. 287 din 1896 a fost declarată falsă, intentând societatea și acțiune penală contra falsificatorilor ;

Având în vedere că curtea de apel constată că acțiunea în fals intentată de recurentă este neseriösă, și nu pöte fi vorba de fals, de öre-ce societatea n'a stăruit în defăimarea sa și n'a arătat mijlöcele pe cari se întemeiază, conform art. 168 din procedura civilă, pentru ca judecătorii să fie în măsură a aprecia dacă sunt seriöse sau nu, și cele conținute în dovadă nefiind defăimate, nu există nici cel al treilea element al falsului : alterarea adevărului ;

Că, dar, acțiunea în fals nefiind în condițiunile art. 168 și 170 din procedura civilă, judecătorii erau în drept a nu suspenda executarea hotărării, și, prin urmare, curtea de apel nu comite nici un exces de putere și nici violöză art. 168 și 170 din procedura civilă și nici art. 1.173 din codul civil ;

Că, prin urmare, motivele, fiind neintemeiate, au a fi respinse.

Asupra motivului II :

»Violarea art. 137, combinat cu 74 din procedura civilă, denaturare de acte și exces de putere. Instanța de fond comite un exces de putere, denaturöză actele și violöză sus öisele texte de lege când »declară că Al. Spirescu era procurator general al societății »Unirea«, »cu dreptul de a primi sentința pentru societate ; căci pe de o parte »procura lui Spirescu din 1891, care s'a presintat de intimat curței, »a fost revocată prin destituirea lui Spirescu în 1893, și apoi chiar »în acea procură Spirescu n'avea dreptul să primescă sentințe«.

Considerând că din decizie se constată că Al. Spirescu era impie-
gatul serviciului contencios, recunoscut ca ast-fel de către societate și
că el era procuratorul general al societății înaintea instanțelor ju-
decătorești ;

Că hotărîrea tribunalului avînd a fi comunicată societății re-
curente, dovada de primirea ei, semnată de impiegatul serviciului
contencios, purtând sigiliul societății și atestarea agentului corpului
de portărei, e bine dată și hotărîrea valabil comunicată ;

Că, dar, și acest motiv e neîntemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 684

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. —
Contrabandă. — Proces-verbal de constatare. — Nearătarea
locului și a timpului când și unde a fost comisă contrabanda.
(Art. 102 și 107 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și
urmărirea veniturilor comunale ; art. 172 și 179 din legea vămilor).

*Nearătarea în procesul-verbal de constatare a timpului și locu-
lului când și unde s'a comis o contrabandă nu poate avea de efect
anularea hotărîrei de condamnățiune a contrabandistului,
când aceste omisiuni nu au fost propuse și discutate la fond
și când hotărîrea constată timpul și locul când și unde contra-
banda a avut loc.*

No. 591. — **Respingerea recursului** făcut de Ion Haralamb contra
deciziunii curței de apel din Iași, secția II, cu No. 664 din 1897.

12 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P.
Petrescu ;

Pe d. P. Borș, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I :

»Violarea art. 101 (172 din legea vămilor) din legea constatărei
»veniturilor comunale, exces de putere și omisiune esențială.

»Acțiunea publică pentru delicturile vamale se prescrie printr'un an de la comiterea infracțiunii.

»Am demonstrat că procesele-verbale de constatare, pe cari s'a întemeiat instanța de fond, nu fac prin sine o probă legală, în sensul art. 107 (179 din legea vămilor) din legea constatărei, nici de datele comiterii infracțiunilor, nici de locul săvârșirii lor, în cât este în favoarea noastră prescripțiunea.

»Curtea de apel nu numai că nu examinează acest mijloc de apărare, dar primesce ca probă acte isbite de nulitate și mă condamnă«.

Având în vedere decisiunea curței supusă recursului;

Considerând că se constată din această decisiune că recurentul, d'înaintea curței de apel, s'a mărginit numai a alege că faptul de contrabandă săvârșit de densusul ar fi prescris, fără însă să dovedescă curței această alegațiune;

Considerând că există omisiune în decisiunea supusă recursului, însă că nu e esențială, fiind-că curtea constată că în anii 1893, 1894 și 1895 recurentul a exercitat contrabandă, și de la 1895 până la primele acte de constatare penală, timpul cerut pentru prescripție nu s'a împlinit;

Că neconstatarea timpului și a locului când și unde s'a exercitat contrabanda de procesul-verbal de constatare a contrabandei nu pot avea de efect a produce anularea deciziei când, pe lângă că ele n'au fost propuse și discutate, sunt constatate prin decizia curței de apel;

Că de aceea acest motiv urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului II:

»Violarea art. 114 din legea constatărei (art. 186 din legea vămilor). Nevalabilitatea juridică a actelor de constatare pe cari se întemeiază curtea de apel, întru cât procesele-verbale nu s'au făcut în dublu exemplar, fiind vorba de o contrabandă care a atras dupe sine condamnarea mea la închisoare corecțională«.

Considerând că acest mijloc are a fi respins ca nepropus și nediscutat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

DISTRUGERE DE HOTARE. — Elementele acestui delict. (Art. 355 din codul penal).

Legea penală, prin art. 355, pedepsește cu închisoare și cu amendă pe acela care va desființa ori-ce semn sau lucrare care servă de hotar între proprietăți, și pentru existența acestui delict nu se cere réua voință sau intențiunea culpabilă a delicuentului, ci este destul să se constate faptul distrugerii.

No. 596. — **Respingerea** recursului făcut de Ión C. Chițulescu contra decisiunii curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 438 din 1897.

12 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. Consilier G. Petrescu;

Pe d. Cancicoff, în desvolarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludsiuni;

Deliberând,

Asupra mijlócelor de casare invocate:

I. »Curtea și tribunalul au violat art. 352 din codul penal și art. »355, făcând o rea aplicațiune a acestor texte de lege, cari pentru a »putea fi aplicabile, trebuia să se dovedescă o rea voință, o intențiune »culpabilă din partea mea, ceea ce nici curtea, nici tribunalul n'a »dovedit«.

II. »Curtea și tribunalul a comis un abus de putere când motivéză »sentința condamnatóre pentru distrugere de hotar pe declarațiunea »unul singur martor care afirmă de la sine că acea tufă servea de »hotar, când pentru aplicațiunea art. 355 din codul penal se cere »semnul, hotarul distrus să fi fost juridicesce determinat, ceea ce în »specie n'a existat«.

III. »Curtea a comis o omisiune esențială atunci când, ascultând »martorii propuși de mine, omite a se pronunța asupra deposițiuni- »lor lor«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Védând art. 355 din codul penal;

Considerând că, dupe dispozițiunile acestui text de lege, se pedepcesce cu închisoare și amendă acel care va desființa ori-ce semn sau ori-ce lucrare care servea de hotar între proprietăți, fără ca pentru existența acestui delict să se cêră ca elemente réua voință sau intențiunea culpabilă a celui care săvârșesce delictul ;

Considerând că atât tribunalul, cât și curtea de apel, pentru a declara pe recurent culpabil de delictul prevăduț și pedepsit de art. 355 din codul penal, constată și declară, prin hotărârile lor, față cu instrucțiunea orală urmată în cauză și cu deposițiunile a mai multor martori audiați, că recurentul a distrus un arbore ce servea de hotar între proprietatea sa și a părței reclamante ;

Că, prin urmare, singurul acest fapt al distrugerii celui arbore, fiind suficient pentru a motiva condamnațiunea sa la penalitatea prevăduță de art. 355 din codul penal, sentința tribunalului și decisiunea curței sunt suficient și legal motivate, și, prin urmare, mijlocele de casare au a fi respinse ca neîntemeiate.

Pentru aceste motive,

De acord cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 686

COMUNICARE DE ACTE. — Admiterea ei. — Apreciere a judecătorilor. (Art. 97 din procedura civilă).

INCENDIŪ. — Daune. — Societate de asigurare. — Neplata primei de asigurare. — Cine trebuie să o dovedescă.

- 1) *Admiterea comunicărei de acte cerută de o parte este lăsată la aprecierea judecătorilor.*
- 2) *Când societatea de asigurare se opune la plata daunelor provenite din incendiū, pe motiv că proprietarul lucrului incendiat nu ar fi plătit în prealabil premiul de asigurare, este obligată se dovedescă dēnsa această neplată*

No. 274. — Respingerea recursului făcut de societatea de asigurare „Unirea” contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 1.065 din 1897, cu Paraschiva Rădulescu.

12 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiuclu;

Pe d. Stănescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Barozzi, în combateri, cerând și cheltueli;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Violarea art. 97 din procedura civilă, întru cât ne-a respins cere-
rea de comunicare de acte pe motiv că d-na Paraschiva Rădulescu
»s'a servit numai cu polița de asigurare No. 2.338 din 1895 și care
»emană de la societate, pe când singur tribunalul, într'un conside-
»rant, afirmă că s'a servit cu un proces-verbal al primăriei comunei
»Mihălesci, că acel pătut asigurat s'a distrus prin incendiu provenit
»din trântnet, act de care societatea n'a avut absolut cunoștință și
»nici emană de la societate«.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Având în vedere că, în specie, tribunalul, pentru a respinge cere-
rea de comunicare de acte făcută de reprezentantul societății »Uni-
rea«, constată, prin sentința sa, că partea intimată nu se servea în
instanță de cât de însăși actele emanate de la societate, de cari dânsa
urma a avea cunoștință ;

Considerând că, în asemenea împrejurări, de o comunicare, onform
art. 97, nu putea fi vorba, a cărei îndeplinire este lasată la aprecie-
rea judecătorilor fondului ;

Că, de aceea, acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 5, alin. 5 și 6 din condițiunile de asigurare, cu po-
»lița No. 2.338 din 1895, și exces de putere, întru cât am protes-
»tat înaintea tribunalului că, Paraschiva Rădulescu nu a achitat con-
»tribuția de asigurare, dânsa fiind obligată, a plăti la biurul societă-
»ței premiile datorite, de ore-ce această datorie este a sa portabilă, iar
»nu cherabilă, și, în atare cas, dacă ar fi plătit, trebuia a prezenta chi-
»tanțele, lucru ce nu s'a învrednicit, ca reclamant, a face această probă,
»și tribunalul, ca să ajungă a respinge apelul nostru, motivează eronat
»că noi societatea trebuia să facem această probă reclamantului și că
»singură societatea ar fi încheiat proces-verbal de constatarea dau-

»nei, constatare care nu se face de cât numai când asiguratul are achitate toate premiile; eróre grosieră, căci nici chiar Paraschiva Rădulescu nu a susținut acésta, neavând și nepresintând un asemenea proces-verbal de constatare din partea societăței, căci în instanță, dupe cum singur tribunalul arată, d-na Rădulescu nu a presintat de cât singura poliță de asigurare».

Considerând că se constată din sentința supusă recursului că, la cererea intimatului de a fi desdaunat pentru pătulul distrus de incendiu, societatea, prin reprezentantul său, a opus că intimatul nu ar fi achitat în prealabil premiul de asigurare, pentru a avea dreptul de a face o asemenea cerere;

Că acésta constituind o opunere la plata sumei ce societatea era obligată prin polița de asigurare de a o plăti intimatului în cas de incendiu, sarcina de a dovedi neplata la termen a premiului de asigurare incumbă neapărat societăței;

Că, prin urmare, și întru cât societatea nu a probat la tribunal, și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului III:

»Tribunalul violază contractul dintre societate și asigurat, și ne-motivare, căci d-na Rădulescu n'a asigurat de cât pentru 600 lei »acel pătul, și, în cas de incendiu, să primescă lei 400; nu știu de unde tribunalul motivează în sentință, că 'l-a asigurat pentru lei 800, »și reducând a treia parte, căci 3 din 4 părți era asigurat, ne respinge »apelul, și societatea, care era condamnată în lipsă prin nepresintare la judecătoria de ocol a rămas condamnată la întréga sumă »de lei 600, mai mult de cât a asigurat d-na Rădulescu în cas de »incendiu».

Considerând că tribunalul, pentru a condamna pe societate la plata sumei de lei 600, valoarea pătulului incendiat, s'a întemeiat pe chiar polița de asigurare a societăței, care prevede la art. 2 că suma asigurată este de lei 800, iar suma de plată, în cas de incendiu, va fi de lei 600, sumă ce nu a fost contestată de societate înaintea tribunalului;

Că, din acest punct de vedere, și acest mijloc are a fi respins.

Asupra mijlocului IV:

»Violarea art. 12 din condițiile de asigurare, acordând dobândă și »cheltueli».

Considerând că acest mijloc nefiind propus, nici discutat la tribunal, nu poate fi propus pentru prima dată d'inaintea acestei curți ;

Că, de aceea, mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat și chiar nedovedit.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 687

CURTEA CU JURAȚI. — Constituirea curței. — Magistrați cari s'aū pronunțat asupra mandatului de depunere sau arestare dat contra acusatului. (Art. 248 din procedura penală. Art. 92 din legea organizării judecătorești din 1890, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 28 Maiu 1892).

Asemănat art. 92 din legea organizării judecătorești din 1890, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 28 Maiu 1892, judecătorii cari se vor fi pronunțat asupra mandatului de depunere sau de arestare pot lua parte la judecarea procesului in fond.

No. 604. — Respingerea recursului făcut de Marcu Rivenzen contra decisiunii curței cu jurați din Roman, No. 9 din 1897.

17 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in cauză de d. cosilier D. Cuculi ;

Pe d. Borș, in desvoltarea motivului de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, in conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra unicului mijloc de casare invocat :

»Rea constituire a curței cu jurați din Roman, sau violarea art. 248 din codul justiției criminale.

»Dupe art. 248 din codul instrucției criminale, judecătorul care a dat mandatul de arestare nu poate, sub pedepsă de nulitate, lua parte la judecarea procesului ca judecător asesor al curței cu ju-

»rafi; incompatibilitatea creată de legiuitor, din cauza naturii actului, »există pentru aceeași rațiune și în privința judecătorului care a »menținut și confirmat șiisul mandat; art. 92 din legea organizării »judecătorești, posterioară codului instrucțiunii criminale, care pentru »o mai bună garanție a acușărilor a dat tribunalului dreptul de con- »firmarea mandatului de depunere sau arestare emise de judecătorii »de instrucțiune, n'a înțeles să deroge la incompatibilitatea prescrisă »de art. 248 din codul instrucțiunii criminale, și nici legea vacanțelor »nu face o atare derogățiune la secțiunile de vacanță ale tribunale- »lor, căci ea, prin art. 13, prevede atare derogățiune numai în ceea »ce privește secțiunea vacanțelor a curților de apel.

»Interpretând legea, nu ne este permis, prin analogie, a o estinde și »la alte cazuri, căci atunci ar fi a crea lege. Motivul nostru de ca- »sare este de ordine publică, căci privește compunerea curței cu ju- »rafi, și, ca atare, curtea cu jurafi din Roman fiind rău constituită cu »d. Al. Franc, decisiunea ce pronunță, cu toate actele conținute, sunt »viciate și isbite de nulitate«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurafi supusă recursului;

Considerând că, dupe dispozițiunile ultimului aliniat de sub art. 92 din legea organizării judecătorești din 1890, modificat prin legea din 28 Maiu 1892, se stabilește că, prin derogățiune la art. 248, alin. 3 din procedura penală, judecătorii cari se vor fi pronunțat asupra man- datului de depunere sau de arestare, pot lua parte la judecarea pro- cesului în fond; că această derogățiune a fost introdusă de legiuitor tocmai pentru a înlesni funcționarea curților cu jurafi, cari adesea-oră erau puse în imposibilitate de a judeca din cauză că mai toți judecă- torii tribunalului local, întru cât se pronunțase asupra menținerii unuia mandat de arestare sau de depunere, nu puteau participa ca ase- sorii la constituirea curței cu jurafi;

Că, prin urmare, articolul invocat ne mai având nici o aplicațiune, mijlocul de casare are a fi respins ca neînțemeiat.

Pentru aceste motive,

În unire cu d. procuror:

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 688

COMPETINȚĂ. — Regulament de competență. — Furt simplu. — Valoarea obiectelor furate mai mare de 100 lei. (Art. 525 din procedura penală; art. 308 din codul penal; art. 71 din legea judecătorilor de pace).

Competința determinându-se dupe cerere, când reclamantul, intr'un delict de furt simplu, determină valoarea obiectelor furate la o sumă mai mare de 100 lei, atunci acel delict de furt se judecă de tribunalul corecțional, iar nu de judecătoriile de ocole, intru cât aceste judecătorii nu sunt competente a judeca furtul și tentativa de furt simplu de cât numai când valoarea obiectelor furate nu ar trece de suma de o sută lei.

No. 606. — Regularea competenței în cauza lui N. C. Morghin și Vasile C. Olteanu, în urma cererei făcută de d. procuror general al acestel înalte curții.

17 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând:

Având în vedere că Nicolae C. Morghin și Vasile C. Olteanu fiind dați judecăței pentru delictul de furt, tribunalul Neamțu 'și-a declinat competența de a 'i judeca, pe motiv că, dupe art. 71 al legel judecătorilor de pace, aceste instanțe erau în drept a judeca furturile a căror valoare nu trece peste suma de 100 lei, și, deci, în specie, valoarea productelor furate nedepășind această sumă, judecătorul de ocol avea cădere să judece;

Că trimițându-se pricina la judecătorul ocolului Piatra-Neamțu, acesta 'și-a declinat la rândul său competența, pe motiv că nu era în drept să judece de cât până la concurența sumei de 100 lei, iar partea civilă re lama 200 lei, ceea ce 'l face incompetent să judece;

Că ambele aceste hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind intrerupt, în baza art. 525 din procedura penală, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că, dupe art. 71, alin. II din legea judecătorilor de pace, aceste instanțe sunt competente a judeca furturile simple sau tentativele de furturi numai când valoarea obiectelor furate nu ar trece de suma de lei una sută ;

Considerând că, în specie, se constată din declarațiunea reclaman-tului, făcută înaintea judecătorului de ocol, că valoarea ovézului și scândurilor ce se pretinde că s'ar fi furat de inculpați este de lei două sute, sumă pentru care s'a și constituit parte civilă ;

Că întru cât această valoare s'a determinat de reclamant, tribuna-lul nu mai era în drept să o determine dupe aprecierea sa, fiind-că competența se determină dupe cererea făcută ;

Că, prin urmare, față cu cele ce preced, faptul săvârșit de incul-pați intră în competența tribunalului de a'l judeca.

Pentru aceste motive,

De acord cu d. procuror :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 689

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. —

Contrabandă. — Introducere de mărfuri tarificate prin locuri interzise trecerei. — Inchisore corecțională. — Dacă se cere să fie flagrant delict. — Dacă dispozițiunea legii vamale se aplică și la plata acciselor comunale. (Art. 168 și 172 din legea vămilor și art. 8 din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

Asemănat art. 168, alin. b din legea generală a vămilor, se pedep-sesc cu închisore de la trei luni până la un an contrabanda de mărfuri tarificate făcută prin locuri interzise trecerei mărfurilor, de trei sau mai mulți indiviđi adunați în trupă, și contrabanda nu se cere să fie constatată în flagrant delict, ci constatarea ei pôte fi făcută în timp de un an. Aceste dispozi-țiuni ale legii vamale, relative la contrabandă, se aplică și la contravențiunile, fraudele și contrabandele ce s'ar face, în dauna comunelor, cu mărfuri supuse la drepturi de accise.

No. 609. — Respingerea recursului făcut de Velică Drumea contra decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 237 din 1897, cu primăria Capitalei.

18 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré;
Pe d-nii Panu și Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. Voreas, în combateri, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivelor I și IV de casare :

I. »Atât tribunalul cât și curtea de apel aplică în mod greșit art. 168, alin. b din legea vămilor, de óre-ce dacă în adevăr a fost contrabandă, prin nimic nu se dovedesce ce contrabandă s'a comis în trupă, cum ȳice alin. b; căci din instrucțiune și din fapte rezultă că n'a fost contrabandă în flagrant delict și în trupă de ómeni cari să fi scăutatsă introducă mărfuri tarificate pe sub ascuns, ci din o denunțare că eú ași fi introdus mărfuri în depositul meú, care era afară din Capitală, și că de acolo le-ași fi introdus în Capitală prin mijlocirea unui băiat din prăvălie, saú a'și fi intrat prin locuri ascunse, și, deci, dacă contrabandă ar fi fost, nu putea să cadă pedepsa de cât sub previsionsile art. 166 și 167«.

IV. »Atât tribunalul cât și curtea fac o eróre grosieră de fapte și o rea interpretațiune a faptelor când susține că în cazul de față există o contrabandă, căci din fapte se constată că n'am fost prins cu veri-o marfă introducend'o în oraș, că eú n'am fost de cât un autor intelectual, că eú aveam deposit, și că numai lipsa de mărfuri introdusă în depositul meú îi conduce la stabilirea unei contrabande; or, acestea nu pot da loc la plată de taxă, ci la o judecată civilă, iar nu la contrabandă«.

Avénd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul de astăđi, însoțit de alți trei indiviđi adunați în trupă, făcénd o contrabandă de mărfuri tarificate: ceaiú, cafea, esență de oșet, prin introducerea lor în oraș prin bariera Polonă, loc interđis trecerei mărfurilor, curtea de apel din Bucuresci'l condamnă la 4 luni închisóre corecțională ;

Avénd în vedere că, dupe art. 168, alin. b din legea vămilor, se pedepsește cu închisóre de la trei luni până la un an contrabanda de mărfuri tarificate făcută prin locuri interđise trecerei mărfurilor de trei saú mai mulți indiviđi adunați în trupă ;

Că acest articol nu cere ca contrabanda să fie constatată în flagrant delict și articolul următor 172 arată că constatarea contrabandei se poate face în timp de un an de la comiterea ei ;

Considerând, în specie, că curtea de apel constată în fapt că recurentul introducea diferite mărfuri tarifate în oraș printr'un loc interzis trecerii mărfurilor, și că acesta o făcea în trupă cu alți trei indiviși ;

Că ast-fel fiind faptele, ele constituesc contrabanda prevădută de art. 168 din legea vămilor, pe care curtea bine 'l aplică, și, prin urmare, motivele sunt neîntemeiate.

Asupra motivului III :

»Atât tribunalul cât și curtea își aplică legea vămilor, fără să țină seama că în cestiune nu este contrabandă făcută contra Statului, ci contra comunei, și nu se vorbește nimic de legea de percepție a primăriei și la regulamentul său, care regulază cestiunea și modul cum se constată și se pedepsește faptul de contrabandă făcut contra primăriei «.

Având în vedere că, dupe art. 8 din legea de constatare și percepere a veniturilor comunale, dispozițiunile legii vamale relative la contrabande se aplică și pentru comune ;

Că curtea aplicând, în specie, legea vamală, a aplicat bine această lege, și, dar, și acest motiv e neîntemeiat ;

Considerând că recurentul declară că renunță la cele-alte motive de casare.

Pentru aceste motive,

În unire cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 690

CURTEA CU JURAȚI. — Cestiuni puse juraților. — Acusat mai mic de 16 ani. — De trebuie pusă juraților cestiunea dacă acusatul a lucrat cu pricepere. — Omisiune de a se pune. — Nulitate. (Art. 364 din procedura penală).

Orî de câte orî din instrucțiune saũ din desbateri rezultă că unul din acușați are mai pușin de 16 ani, președintele curței este dator, sub pedepsă de nulitate, a pune juraților cestiunea dacă acusatul a lucrat cu pricepere.

No. 610. — Casarea decisiunii curței cu jurații din județul Tecuci
cu No. 17 din 1897, în urma recursului făcut de Ene Eftimie,
N. Sava și alții.

18 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi;

Pe d. Consilinski, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivului II :

»Violarea art. 364 din procedura penală. Acusatul Nicolae Sava
»având vârsta mai mică de 16 ani, nu s'a pus juraților cestiunea
»dacă acusatul a lucrat cu pricepere».

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Având în vedere art. 364 din procedura penală ;

Considerând că, dupe acest articol, de câte ori, din instrucțiune sați
din desbateri, rezultă că unul din acușați are mai puțin de 16 ani,
președintele curței este dator, sub pedepsă de nulitate, a pune jura-
ților cestiunea dacă acusatul a lucrat cu pricepere ;

Că, în specie, din procesul-verbal al ședinței se constată că acusa-
tul Nicolae Sava era în vârstă mai mică de 16 ani, și președintele
curței, omițând a pune juraților cestiunea priceperii, a violat citatul
articol și, motivul fiind întemeiat, decizia urmează a se casa în ce pri-
vesce pe recurentul Nicolae Sava.

În ce privește motivul I de casare, relativ la toți cel-alți recurenți,
s'a ivit divergență.

Pentru aceste motive,

De acord cu d. procuror :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 691

PRESCRIPTIUNE. — Hotăriri de perimare. — Căi ordinare de
reformare. — Recurs. — »Omisso-medio». — Inadmisibilitate.

*Hotăririle de perimare putând fi reformate pe căile ordinare de
reformare: opozițiune și apel, ele nu pot fi atacate »omisso-
medio» pe calea extraordinară a recursului în casațiune.*

No. 280¹⁾. — Respins, ca neadmisibil, recursul făcut de Irina I. Negulescu, ca moștenitoare a defuncților Toma Petcu și Ion T. Petcu, contra deciziunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 28 din 1896, dată în procesul cu Ion R. Petcu.

18 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu;

Pe d. C. Cociaș, avocatul intimatului, în dezvoltarea incidentului de neadmisibilitate a recursului, și

Pe d. P. Borș, avocatul recurenței, în combaterea incidentului;
Deliberând,

Asupra cererii de inadmisibilitate a recursului, pe motiv că este făcut *omisso-medio*:

Considerând că este constant în drept că o hotărâre de perimare poate fi reformată pe căile ordinare de reformare: opozițiune și apel, și nu poate fi atacată *omisso-medio* pe calea extraordinară a recursului în casațiune;

Că, în specie, recurenții neusând de calea opozițiunii, nu poate face recurs direct la această curte;

Că de aceea recursul este neadmisibil.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 692

CURTEA CU JURĂȚI. — Verdictul juraților. — Majoritate. — Neconstatarea ei. — Nullitate. (Art. 371 din procedura penală).

Deciziunea juraților, atât asupra faptului principal, cât și asupra circumstanțelor atenuante, trebuie a se forma, sub pedepsă de de nulitate, prin majoritate de voturi, și această majoritate nu se poate presupune, ci trebuie constatată de primul jurat în chiar corpul verdictului lor.

1) În același sens s'a pronunțat și decizia cu No. 292 din 26 Noembre 1897.

Ast-fel este nul verdictul când nu se arată de primul jurat că decisiunea juraților a fost dată cu majoritate de voturi.

No. 612. — Casarea decisiunii curței cu juri din județul Fălciu cu No. 13 din 1897, în urma recursului făcut de Tudorache Pancu.

19 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare ridicat din oficiu:

«Că verdictul juraților nu constată că a fost pronunțat cu majoritate de voturi».

Vedând art. 371 din procedura penală;

Considerând că, după dispozițiunile acestui articol, orî-ce decisiune a juraților în contra acusatului, atât asupra faptului principal cum și pentru declararea de circumstanțe atenuante, trebuie a se forma, sub pedepsă de nulitate, prin majoritate de voturi; că această majoritate nu se poate presupune, ci trebuie constatată de primul jurat în chiar corpul verdictului lor;

Considerând că, în specie, în verdictul pronunțat nearătându-se de primul jurat că decisiunea a fost dată cu majoritate de voturi, verdictul dat în asemenea condițiuni e nul și decisiunea curței care se întemeiază pe acest verdict nul este, prin urmare, casabilă.

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate de recurent,

De acord cu d. procuror:

Casază, etc.

Penal, secția II.

CURTEA CU JURAȚI.— Jurați.— Jurat fără cens. — Când anulează verdictul. (Art. 258 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI.—Lista juraților comunicată acusatului.— Neexactități în nume.— Când anulează verdictul. (Art. 284 din procedura penală).

- 1) Numai participarea în comisiunea de judecată a persoanelor ce nu au dreptul a fi jurați atrage nulitatea verdictului și a deciziunii, nu și trecerea acestor persoane în lista juraților comunicată acusatului.
- 2) Neexactitățile în privința numelui său pronumelui unui jurat în lista comunicată acusatului nu poate anula verdictul și deciziunea de cât când s'ar dovedi că erorile strecurate în listă au putut induce în eróre pe acusat asupra individualității persoanei trecută în listă relativ la recusările ce avea drept se facă.

No. 618. — Respingerea recursului făcut de Osias Rubineschi contra deciziunii curței cu juri din Brăila cu No. 27 din 1897.

19 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludsiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Lista juraților, așa cum s'a comunicat, a fost rău comunicată, de ore-ce coprinde persoane cari nu puteau fi jurați. În adevăr, Grigore Ionescu a fost trecut ca jurat în basa profesiunii de antreprenor de lucrări publice; însă din certificatele No. 1 și 2 din Brăila (ale receptorului) cu No. 1.780 și 2.222 din 1897 se constată că d-sa nu mai plătesce nici o patentă pentru această profesiune, și, dar, conform art. 258, § 4 din procedura penală nu mai putea figura ca jurat, de ore-ce industriașii și comercianții nu pot fi jurați de cât dacă plătesc o patentă până la gradul II inclusiv».

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului;

Considerând că, chiar de ar fi exact în fapt că juratul Grigore

Ionescu nu ar fi înscris între pantentarii de clasa II, condițiune care se cere de a putea figura între jurați, totuși, dupe cum se constată din procesul-verbal al decisiunei, această persoană nu a figurat în comisiunea de judecată a recurentului, ast-fel că, din cauza necapacității lui, nu s'a viciat constituirea juriului, și, din acest punct de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca fără interes.

Asupra mijlocului II :

»Lista juraților, așa cum mi s'a comunicat, e necompletă, căci coprinde omisiuni esențiale, și, prin urmare, se poate considera ca și cum nu s'ar fi comunicat ; căci, în adevăr, dacă legiuitorul, prin art. 284 din procedura penală, a prescris a mi se comunica această listă, a înțeles, de sigur, când a prescris a se lua acea măsură, ca această listă se fie formată când mi se comunică în condițiunile cerute prin articolele anterioare, adică să arate în mod clar și precis numele, pronumele, profesiunea, și domiciliul fie-cărui jurat, ast-fel în cât se poate ajunge a nu mai avea nici o înduioială și a fi pe deplin edificat asupra adevărului personalității fie-cărui jurat«.

Considerând, cu privire la acest mijloc, că recurentul nu priciséză cari anume din jurații coprinși în lista ce i s'a comunicat nu ar fi trecut exact cu numele, pronumele, profesiunea și domiciliul ;

Că, de altmintrelea, chiar dacă ar fi exact că acea listă ar coprinde inexactități în privința numelui său pronumelui unul jurat, totuși acesta nu poate anula decisiunea de cât numai atunci când ar fi dovedit că erorile strecurate în listă au putut induce în eróre pe recurent asupra individualității persoanei trecută în listă, relativ la recusările ce avea dreptul se facă, ceea ce in specie nu se dovedesce ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive,

În unire cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 694

CURTEA DE COMPTURI. — Hotăririle ei. — De cine trebuie semnată. — Semnarea ei de un referendar, în loc de grefierul care a luat parte la ședință. — Casare. (Art. 58 din legea curței de compturi din 1864).

Asemănat art. 58 din vechea lege din 1864 a curței de compturi, originalul unei hotăriri a acelei curței trebuie să fie scris de membrii cari au luat parte la judecată și de grefier.

Ast-fel este casabilă deciziunea ce nu este semnată de grefierul care a luat parte, ci de un referendar al curței.

No. 282 — Casarea deciziunii curței de compturi No. 33 bis și 112 din 1895, în urma recursului făcut de T. Smeu și Niță Smeu.

19 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu;

Pe d. Comănescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului III :

»Nici hotărirea cu No. 33 bis din 1895, nici cea cu No. 112 din 1895, ale înaltei curței de compturi, secția II, nu sunt semnate de grefier, conform legii curței de compturi și conform principiului de drept despre legala constituire a unei instanțe judecătorești«.

Având în vedere deciziunile curței de compturi supuse recursului;

Considerând că prin art. 58 al legii curței de compturi din 1864, sub imperiul căreia au fost date deciziunile supuse recursului, se prescrie că originalul unei hotăriri are a fi scris de membrii cari au luat parte la judecată și de grefier;

Considerând că, în specie, se constată că atât originalul hotăriri cu No. 33 bis din 3 Februarie 1895, cât și cel cu No. 112 din 17 Martie 1895, nu se văd semnate de grefierul curței de compturi, ci de un referendar;

Considerând că prezența grefierului în ședințele curței, constatată prin contrasemnarea lui în originalul deciziunii, e cerută de art. 58

al legei curței de compturi din 1864, de óre-ce și grefierul contribuie la constatarea celor sėvirșite și judecate de judecatori, și ea este o formalitate esențială, ast-fel că lipsa unei asemenea semnături atrage nulitatea acelor decisiuni ;

Că, de aceea, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta cele-alte mijloce :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 695

FEMEIA MĂRITATĂ. — Citarea soțului pentru a 'i da autorisație să stea în judecată. — Prezența sa în instanță. — Dacă pôte fi-gura și personal ca parte, fără a mai fi citat și personal.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Contestațiune în privința proprietăței imobilului urmărit. — Când se pôte face. (Art. 527 din procedura civilă).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Depunerea creanței drept preț. — Când se pôte considera contestată și, deci, nu pôte fi depusă drept preț.

- 1) Soțul citat pentru autorisarea soției sale și present în instanță pôte figura în instanță și ca parte, fără a mai fi trebuință a se amăna judecata pentru a fi citat și personal ca parte, când are și acéstă calitate în proces.
 - 2) Ori-ce contestațiune în privința proprietăței ce pretinde un al treilea asupra unui imobil urmărit trebuie făcută înaintea primei adjudecări ; căci în urma scóterei din nou în vinđare a imobilului nu se mai pot face contestațiuni de cât în privința formelor cari ar fi îndeplinite în urma acestei scóteri din nou în vinđare pe socotela ajudecatarului.
 - 3) O creanță ipotecară se consideră ca contestată și nu se pôte depune drept preț al adjudecațiunei numai atunci când asupra procesului ce s'ar fi intentat în privința proprietăței imobilului ipotecat, saũ asupra contestațiunei în privința validității actului de ipotecă, adică a însăși acelei creanțe, a intervenit o sentință definitivă care a admis contestațiunea saũ acțiunea în revendicare.
- O simp'lă acțiune de revendicare dedusă în judecată, saũ o sim-

plă acțiune în nulitatea unui act de ipotecă, asupra căruia judecata încă nu s'a pronunțat, nu îndreptățește pe judecător a considera creanța ca contestată în sensul art. 552 din procedura civilă.

No. 284. — Respins, ca neîntemeiat, recursul făcut de Anica Dumitru Nișu contra ordonanței de adjudecare a tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 3.313 din 1896, dată în procesul cu Bălașa Gh. Gogu și V. Strejea.

19 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. V. Athanasovici, avocatul recurentei, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. C. Ghiță Ioan, avocatul intimatului, în combateri ;

Deliberând :

Asupra incidentului de amânare a judecării recursului, pentru a se cita Gh. Gogu și personal, de ôre-ce a figurat la instanța de fond ca parte în proces ;

Considerând că intimatul Gh. Gogu, de și citat numai ca soț pentru autorisare, însă, întru cât el se prezintă ađi în persoană, nu mai e trebuință a se amâna cauza ca să fie citat anume ca parte, și el pôte figura înaintea curței nu numai în calitatea în care a fost citat, ci și ca parte ; că, de aceea, incidentul urmêzi a fi respins ;

Pentru aceste motive :

Respinge incidentul.

Asupra motivului I de casare :

„Tribunalul 'mi respinge contestațiunea asupra urmăririi pentru »motiv că atunci când imobilul este pus din nou în vânzare în cont »prin nedepunerea prețului adjudecatarului, orî-ce contestațiune saú »oposițiune devine tardivă. Tribunalul, respingênd contestațiunea »mea, a violat dispozițiunile art. 527 și 529 din procedura civilă, »dând o rea interpretare și art. 555 din procedura civilă și comițênd »în același timp și un exces de putere. În adevêr, am susținut că în »tot timpul, până se va termina urmărirea, pot face orî-ce contesta- »țiuni saú oposițiuni când tind mai ales la revendicarea imobilului«.

Având în vedere că contestațiunea de care e vorba în acest motiv avea de obiect scoterea din urmărirea silită a imobilului, de ôre-ce imobilul urmărit este al contestatôrei, contestațiune ce s'a respins ca tardivă, de ôre-ce a fost făcută în urma scoterei în revinđare ;

Considerând că, într'adevăr, ori-ce contestațiune în privința proprietăței, ce pretinde un al treilea asupra unui imobil, are a se face înaintea Ânției adjudecării, conform art. 527 din procedura civilă ; că, în urma scoterei din nou în vinđare a imobilului, nu se mai pot face contestațiuni de cât saũ în privința formelor cari ar fi îndeplinite în urma ordonărei scoterei din nou în vinđare pe socotela adjudecatarului, saũ din partea acestuia ; că, în general, nu se putea scote în vinđare ; nu pôte însă, în acest stadiũ al urmării silite, a se face o contestațiune pentru recunôscerea dreptului de proprietate ; că dacã se face, ea, în adevăr, are a fi respinsă ca tardivă și cu neputință de a fi primită și discutată în acest nou stadiũ al urmării silite ;

Că, de aceea, motivul are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului II de casare :

»Imobilul adjudecându-se, în ziua de 2 Octombree 1896, asupra d-lui Vasile Strejea, creditor urmăritor, plata prețului s'a făcut de »acest din urmă prin depunerea a trei creanțe ipotecare contestate »și două din ele fiind în rangul III ; de și am arătat tribunalului, prin »cererea mea, registrată la No...., că aceste creanțe sunt contestate, »fiind proces pendinte la tribunalul Ilfov, secția II, asupra dreptului de proprietate al imobilului ipotecat și asupra validității actului de ipotecă ; totuși tribunalul de notariat, indus în eróre de către »raportul d-lui jude-supleant, registrat la No. 31.888 din 1896, »primescce creanțele contestate drept preț al imobilului și, cu modul »acesta, violéză dispozițiunile art. 552 din procedura civilă«.

Considerând că recurenta deduce, din procesul ce ar fi intentat în privința proprietăței, că creanțele puteau fi contestate ;

Că, într'adevăr, nu se pôte dice că o creanță ipotecară are a se considera ca contestată până când asupra dreptului proprietăței nu s'a obținut o sentință definitivă ; că întru cât acesta nu s'a obținut, trebuie să se considere creanța ca bună și să se primescă drept preț ; că, de aceea, și acest motiv urmăzã a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 696.

MARTORI. — Dacă judecătorii fondului pot să se întemeieze numai pe unele depozițiuni și să înlăture pe altele.

LOVIRI ȘI RĂNIRE. — Bătae simplă. — Dacă trebuie constatată și voința de a lovi. (Art. 238 din codul penal).

HOTĂRIRI. — Materie penală. — Netrecerea în hotărîre că s'a citit articolul aplicat prevenitului. (Art. 191 din procedura penală).

- 1) Din momentul ce judecătorii fondului sunt în drept să 'și formeze convingerea dupe culpabilitatea unui prevenit din ori-ce împrejurări ale cauzei, pot să 'și facă o asemenea convingere numai din depozițiunile a parte din martori, unite aceste depozițiuni cu cele-alte acte și împrejurări, și să înlăture în același timp unele din depozițiunile martorilor pe cari, în aprecierea lor, le-ar găsi nesincere.
- 2) Constatarea de către judecată că o persoană a fost bătută este suficientă, și nu este trebuință a se constata în deosebă elementul voinței, întru cât faptul de a bate pe cine va implica, din partea autorului, voința de a lovi.
- 3) Neindeplinirea dispozițiunilor art. 191 din procedura penală nu anulează sentința.

No. 623. — Respingerea recursului făcut de Mihail I. Safirescu contra sentinței tribunalului Dolj, secția II, cu No. 1.066 din 1897.

24 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Petrescu;

Pe d. Chehapcea, în desvoltarea motivelor de casare, renunțând la motivul II;

Pe d. Borș, în combateri, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

»Exces de putere și nemotivare, întru cât nu s'a avut în vedere, nici discutat mărturiile ce veneau în descărcarea mea și cari afirmă pe jurământ că se aflau față când pretinde partea vătămată că s'a întemplat faptul».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Considerând că tribunalul, pentru a declara pe recurent culpabil de delictul de lovire îndreptată asupra intimatului, stabilește această culpabilitate din certificatul medical, din depozițiunile martorilor și din instrucțiunea orală urmată înaintea sa.

Considerând că întru cât judecătorii fondului sunt în drept a 'și forma convingerea despre culpabilitatea unei persoane din ori-ce împrejurări ale cauzei, a putut, cu drept cuvânt, în specie, a 'și forma o asemenea convingere din depozițiunile a parte din martori, unite aceste depozițiuni cu cele-alte acte și împrejurări, înlăturând în același timp unele din depozițiuni de martori pe cari, în aprecierea lor, le-a găsit nesincere ;

Că, de aceea, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

„Greșită aplicare a art. 238, întru cât nu se constată din decisiune și nici nu e motivată asupra elementului de voință și de a lovi“.

Considerând că tribunalul constată și declară, prin sentința sa, că recurentul a bătut pe intimat că acest fapt al recurentului implică în sine și voința de a lovi, de ôre-ce nu se pôte să bată pe cine-va fără a avea și voința de a 'l bate, ast-fel că constatarea în deosebi a elementului voinței nu e necesară ;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, și acest mijloc are a fi respins.

Asupra mijlocului IV :

„Omisiune esențială și violarea art. 186 și 406 din procedura penală, întru cât imputările ce se adus unui martor de către inculpat trebuie să fie luate în sémă de către judecători. La tribunal am propus imputarea martorului de a fi servitorul școlei și că el e bătut de părtinire ; de asemenea am produs un certificat al protoerului că în acea și era la protoerie, și tribunalul nu se pronunță“.

Considerând că se constată din sentința supusă recursului că tribunalul a discutat depozițiunile tuturilor martorilor ; că din acesta rezultă în mod implicit că s'a avut în vedere și imputările aduse de recurent unuia din martori în cursul desbaterilor, pe cari, găsindu-le nefondate, le-a putut înlătura, așa că, din acest punct de vedere, omisiune nu există, și prin urmare și acest mijloc este neîntemeiat.

Asupra mijlocului V :

»Violarea art. 191 din procedura penală, întru cât nu se reproduce textul legii aplicate, dispozițiune prevăzută sub pedepsă de nulitate pentru tribunalele polițienesci«.

Considerând că se constată din sentința supusă recursului că articolul de lege este vădit în sentința tribunalului și textul legii relativ la fapt este reprodus ;

Că, de altminterlea, neîndeplinirea dispozițiilor art. 191 din procedura penală nu anulează sentința ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins ca inexact în fapt și neînțemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 697

CURTEA CU JURAȚI. — Achitare. — Condamnare însă la daune-interese către partea civilă. (Art. 381, 382 și 389 din procedura penală).

Chiar în cazul când jurații nu recunosc culpabil pe un acusat de o crimă pentru care fusese trimis în judecata lor, totuși curtea e în drept a se pronunța asupra cererilor de daune pretinse de partea civilă și a le acorda când, materialicește, crima impunită e constantă și constatată.

No. 629. — Respingerea recursului făcut de Gh. Gherman contra decisiunii curței cu juri din județul Tutova cu No. 17 din 1897.

25 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. Buiuciu ;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Comisiunea cu jurați, prin verdictul său negativ, recunoscând că
 „nu suntem vinovați și achitându-ne, nu era în drept curtea și nici
 „nu putea să ne condamne la daune-interese, și, făcând acesta, a co-
 „mis un exces de putere“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că din coprinsul art. 381, 382 și 389 din procedura
 penală reese că, chiar în cazul când jurații nu recunosc culpabil pe
 un acusat de o crimă pentru care fusese trimis în judecata lor, totuși
 curtea e în drept a se pronunța asupra cererii de daune-interese
 pretinse de partea civilă când materialitatea crimei imputată e con-
 stantă și constatată ;

Că, în specie, din decisiunea supusă recursului se constată că recu-
 renții achitați fiind de faptă ce li se imputa, în urma verdictului ne-
 gativ al juraților, curtea a statuat în urmă asupra daunelor interese
 pretinse de partea civilă și l-a condamnat la 1.262 lei daune ;

Că curtea, făcând ast-fel, n'a comis nici un exces de putere, și mo-
 tivul, fiind neîntemeiat, are a fi respins.

Pentru aceste motive,

În unire cu d. procuror :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 698

VÎNÐARE PUBLICĂ PENTRU EŞIRE DIN INDIVISIUNE. — Dacă
 în contra ordonanţei de adjudecare există recurs. (Art. 689,
 537, 538, 542, 554, 545, 546, 551—553, 556 și 557 din pro-
 cedura civilă).

*In contra ordonanţelor de adjudecare dată în materie de vinÐare
 pentru eşire din indivisiune nu este deschisă calea recursului
 în casaþiune.*

No. 287. — Respingerea recursului făcut de Siþa V. Ionescu, cu au-
 torisaþia soþului său V. Ionescu, contra ordonanţei de adjudecare
 a tribunalului Brăila No. 270 din 1897, cu Paraschiviþa Degeanu
 și alþii.

25 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. președinte Gr. Lăhovari ;

Pe d. Degeanu, care ridică incidentul de neadmisibilitate a recursului, și

Pe d. Ștefănescu Guran, din partea recurentei, în combateri ;

Deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitatea recursului, ridicat de partea intimată :

Având în vedere că din ordonanța de judecare supusă recursului se constată că acea ordonanță a fost dată asupra vânzării prin licitațiune publică a unor imobile pentru eșire din indivisiune ;

Considerând că în contra ordonanțelor de judecare date în materie de vânzare pentru eșire din indivisiune nu este deschisă calea recursului în casație, precum acesta rezultă din combinarea art. 689, 537, 538, 542, 554 partea I, 545, 546, 551—553, 556, 557 din procedura civilă și precum acesta este consacrat și prin jurisprudențe continue ale acestei înalte curți ;

Că, ast-fel fiind, recursul de față este inadmisibil.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 699

CITAȚIUNI. — Inmânarea citațiunei către soția citatului său către un chiriaș al său. — Dacă este bine făcută. (Art. 74 din procedura civilă).

Inmânarea citațiunei către soția citatului său către un chiriaș al său este făcută în conformitate cu art. 74 din procedura civilă, întru cât soția este o rudă, în sensul aceluși articol, și chiriașul un vecin, cum cere același text de lege.

No. 288. — Respingerea recursului făcut de Pietro Monti contra deciziunei curței de apel din Galați, secția I, No. 41 din 1896, cu Dimitrie Levantinopol.

25 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. Chebacpi, în dezvoltarea motivelor de casare, cerënd și cheltueli, și

Pe d. Stănescu, în combateri, cerënd și cheltueli ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

»Exces de putere și violarea art. 74 din procedura civilă, întru cât, negăsind pe una din părți presente la domiciliu, agentul judecătoresc nu s'a adresat în ordinea prescrisă la persoanele designate în art. 74 din procedura civilă. De asemenea pentru cea-altă parte«.

Avënd în vedere că art. 74 din procedura civilă prevede, sub pédsă de nulitate, gradația ce trebuie observată de agent pentru înmânarea citațiunilor când partea e absentă de la domiciliu ;

Că, dupe acest articol, agentul judecătoresc trebuie să dea citația veri-unei rude a persoanei citate ; iar în lipsă de rude, unul servitor, și dacă nu găsește nici servitor, unul vecin ;

Considerând că ruda, în sensul și pentru îndeplinirea scopului art. 74 din procedura civilă, este și soția, căreia, în mod valid, se pôte notifica citația ; că asemenea, în sensul și pentru scopurile îndeplinirii aceluiași articol, și chiriașul din casă nu e străin, ci vecin.

Considerând, în specie, că din dosar se constată că citația recurentului a fost dată—în lipsa lui—soției sale ; iar citația lui Dugliotti s'a dat, în lipsă de rude și servitori, chiriașului său ;

Că, ast-fel fiind, citațiile au fost bine înmânate, și motivele, fiind nefundate, au a fi respinse.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 700

FALIMENT. — Agricultor. — Vinđarea in detaliu in prăvălie a produselor sale agricole. — Cumpărare și revindere de produse și de la alții. — Fapte de comerț. (Art. 3 din codul de comerț).

MARTORI. — Aprecierea depunerilor lor. — Cestiune de fapt. — Suveranitatea judecătorilor fondului.

- 1) *Agricultorul care ține prăvălie, unde vinde in detaliu produsele pământului ce ține cu arendă, plătind patentă pentru acest comerț și avându'și firma comercială înscrisă la tribunal, și care mai cumpără și de la alții asemenea produse pentru a le revinde, face prin acesta acte de comerț și, deci, poate fi declarat în stare de faliment.*
- 2) *Aprecierea depozițiilor martorilor este o cestiune de fapt sustrasă censurei curței de casațiune afară numai dacă s'ar constata de instanța de fond contrariul depozițiilor martorilor și dacă motivul de casare s'ar formula în acest sens.*
- 3) *Judecătorii fondului sunt suverani să 'și formeze convingerea numai din depozițiile unor martori, considerându-le ca mai sincere, înlăturând pe cele-alte.*

No. 289. — **Respingerea recursului făcut de Dumitru Penciu contra decisiunii curței de apel din Galați, secția II, cu No. 19 din 1897, cu August Dall'orso.**

25 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pē d. D. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare, cerēnd și cheltueli;

Deliberānd,

Asupra motivelor I și III de casare :

»Greșită interpretare și vedită violare a dispozițiilor art. 5 din codul comercial. În adevăr, acest text de lege dispune că nu se pot considera ca fapte de comerț vinderea produselor pe cari proprietarul sau cultivatorul le are de pe pământul său sau cel cultivat de dēnsul.

»Curtea însă, cu toate că recunoște în fapt că eū țin în arendă o por-

»fiune de pământ ca de vre-o 30 fălci pentru cultivare de zarzavaturî,
 »după cum s'a dovedit cu contractul de arendare viđat de casieria
 »Covurluiu' la No. 2.689 din 1894 și din depozițiunile martorilor,
 »carî aŭ afirmat sub prestare, și din certificatul primăriei comunei
 »Filesci cu No. 295 din 1897, că eŭ nu vind de cât produsele culti-
 »vate de mine, totuși m'a' declarat în stare de faliment, calificând acest
 »fapt de fapt de comerciŭ, și, pentru a ajunge la acest rezultat, a creat
 »o distincțiune între cultivatorul care 'și vind produsele sale pe loc
 »și cel care le aduce singur în tĕrg pentru a le vind în detalî și
 »direct consumatorului, distincțiune arbitrară și contrară legel.

III. »Violarea art. 3, partea I, și art. 7 din cod. comercial. Cu tóte
 »că marfa despre care vorbesce unicul martor, de depoziția căruia se
 »acaparéză curtea, este marfă de sĕmință, despre care vorbesce toți
 »cel-alți martori; totuși, chiar dacă ar fi exact că o-dată ași fi cum-
 »pĕrat și o cătime ore-care de marfă, de care, din întĕmplare, ași fi
 »avut nevoie, acĕstă cumpĕrare mică nu 'mî schimbă starea mea de
 »cultivator în aceea de negustor, fiind-că numai cumpĕrările pentru
 »revindere în mod obiĕnuit constituie fapte de comerciŭ și persóna
 »care exerciteză acĕstă profesiune este comerciant; or, elementele de
 »cumpĕrare și vindere în mod obiĕnuit nu rezultă din nici un act
 »de instrucțiunea procesului, și curtea comite un exces de putere
 »și o violare de lege când, în lipsă absolută de probă, 'mî atribue un
 »caracter pe care nu 'l am».

Avĕnd în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că
 curtea de apel, admitĕnd cererea intimatului Dall'orso, declară în
 stare de faliment pe recurentul Penciu ;

Considerând că, în specie, curtea de apel constată calitatea de co-
 merciant a recurentului nu numai din faptele că dĕnsul are prăvălie
 în care 'și exercită comerciul, vindĕnd obiĕnuit în detalî produsele
 pământului ce ține cu arendă, că el plătesce patentă pentru acest
 comerciŭ, că 'și-a înscris firma comercială la tribunal, dar curtea mai
 constată în fapt că recurentul vindea nu numai produsele sale, dar
 cumpĕra și de la alții asemenea produse pentru a le revinde, și acĕsta
 o face tot-d'a-una când îi lipsește din cișiturî ;

Considerând că faptele constatate de curtea de apel sunt de na-
 tură a atribui lui Penciu calitatea de comerciant ;

Că ast-fel, recurentul făcĕnd fapte de comerciŭ, în sensul art. 3

alin. I din codul comercial, curtea n'a violat nici un text de lege, și motivele, fiind neintemeiate, au a fi respinse.

Asupra motivului II :

»Curtea denaturează arătarea martorilor și ast-fel schimbă natura juridică a actului făcut mine, dupe ce toți martorii depun în sensul »că sunt cultivator de zarzavatură în cantități mari și vînd numai »produsele cultivate de mine. La cestiunile ce li s'au pus, dacă nu »cumpăr și eu mărfuri de grădinărie, au răspuns că cumpăr și eu »une-oră cepă, cartofi, etc., dar nu pentru a le vinde ci pentru a le »întrebuința, ca sămînță de sămănat, cînd sămînțele noastre se strică »sau nu sunt de ajuns pentru o cultură mare; prin urmare, acest act, »destul de bine stabilit, nu constituie un act de comerțiu«.

Considerînd că aprecierea depozițiilor martorilor este o cestiune de fapt sustrasă censurei curței de casație, afară dacă s'ar constata de instanța de fond contrariul depozițiilor martorilor și s'ar formula și motivul în acest sens ; că dacă, de altminterlea, este contrarietate asupra unui fapt în depozițiile martorilor, instanța de fond formîndu'și convingerea ținînd sămă numai de depoziția unora sau unuia din martori ca mai mult sinceră, e o cestiune de apreciere ;

Că, de aceea, și acest motiv urmează a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 701

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. —
Constituirea comisiunii juriului. — Condițiuni de capacitate pentru a fi jurat. — Neplata nici unui impozit funciar — Cestiune de ordine publică. (Art. 39 din legea de expropriere).

Nu pot fi jurați, în materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, de cît contribuabilii domiciliați în orașul sau plasa unde urmează a funcționa și cari plătesc darea funciară cea mai mare, și lipsa de capacitate în persona juratului din cauza neplăței vre-unui impozit funciar pôte fi invocată direct înaintea curței de casație, întru cît constituirea comisiunii juriului este o cestiune de ordine publică.

No. 290. — **Casarea** decisiunii juriului de expropriere și ordonanța judeului-director a tribunalului Iași, secția III, din 20 Septembrie 1897, cu S. Veisengrūn și alții.

25 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d. Brezeanu, în dezvoltarea motivului de casare, și

Pe d. Panu, în combateri, cerend și cheltueli ;

Deliberand,

Asupra motivului IV, remas a se discuta din nou ađi :

»Violarea art. 39, combinat cu 40 și 53. Am fost judecat de juratul Dumitru Racoviță, care nu numai că nu era dintre cei mai im-puși, dar nici că este proprietar de moșie și nici plătesce vre-o dare funciară, și, prin urmare, garanțiile prevădute de lege nu au fost observate«.

Avend în vedere că, dupe art. 39 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică, nu pot fi jurați în această materie de căt contribuabilii domiciliați în orașul său în plasa unde urmază a funcționa și cari plătesc darea funciară cea mai mare ;

Considerand că constituirea comisiunii juriului fiind o ceatiune de ordine publică, pôte fi invocată direct înaintea acestei curți, și că lipsa de capacitate în persóna juratului din cauza neplăței impositului asemenea pôte fi propusă ca motiv de casare, fiind-că existența acestei capacități în persóna juratului este o garanție pentru părțile cari au a fi judecate ;

Considerand că din procesul-verbal al judeului-director se constată că în comisiunea juraților care a judecat și fixat indemnisațiunea pentru imobilele expropriate intimaților a luat parte și juratul Dimitrie Racoviță ;

Că din certificatul cu No. 49.640 din 6 Noembrie 1897, liberat de administrația financiară a județului Iași, singura competentă a face asemenea constatări, se constată că D. Racoviță în matricolele de contribuțiuni ale periodului 1896/97—1900/901 nu s'a găsit înscris cu nici o dare funciară în nici una din comunele plășei Copou-Turia, unde densusul a figurat ca jurat ;

Că așa fiind, dânsul nu putea fi jurat, și prezența sa viciând constituirea comisiei, motivul e întemeiat și decizia urmăzătoare a se casa.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 702

CAUȚIUNE. — Liberare pe cauțiune. — Ce garantează cauțiunea. — Dacă garantează și reparațiunile civile. — Când le garantează. (Art. 117 și 123 din procedura penală. Art. 1.656 din codul civil).

Cauționatorul, prin cauțiunea depusă pentru liberarea provisorie a unui prevenit, garantează presintarea prevenitului la toate actele de instrucțiune și a condamnatului la executarea pedepsei, nu garantează însă și plata reparațiilor civile când condamnatul s'a presintat în tot cursul instrucțiunii și s'a și încarcerat pentru executarea pedepsei, cas în care garanția depusă nu poate fi întrebuințată pentru despăgubiri civile, întru cât numai în cazul când prevenitul său condamnatul nu ar fi următor, fie a se infățișa, fie a'și executa pedeapsa, cauțiunea garantează și reparațiunea civilă.

No. 631. — Casarea deciziunii curței de apel din București, secția II, cu No. 112 din 1897, în urma recursului făcut de S. Fischler.

26 Noembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. Cernea, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. Șoimescu, în combateri, și

Pe d. procuror C. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra unicului mijloc de casare invocat :

» Violarea și rea interpretare a art. 117 și 123 din procedura penală. Noi am depus garanție de 6.000 lei pentru a asigura presintarea lui Herșcovici la toate înfățișările și execuțiunea deciziunii,

»iar nu să servescă ca plată despăgubirilor părții civile, chiar atunci
 »când el nu s'ar fi sustras de la această îndatorire ce am garantat.
 »Curtea de apel neținând compt că garanția noastră a fost depusă în
 »sensul art. 117 și 123 din procedura penală, violază sus țisele texte
 »și numai prin exces de putere ne respinge cererea de liberare pe
 »cauțiune«.

Având în vedere decisiunea curții de apel supusă recursului ;

Considerând că atât din întreaga economie a legii asupra cauțiunii în materie de liberare provisorie, cât și în special din textul articolelor 117 și 123 din procedura penală, rezultă că cauționatorul garantează presintarea preveniturii la toate actele de instrucțiune și a condamnatului la executarea pedepsei ;

Că dacă art. 124 din procedura penală prescrie că acea cauțiune garantează plata reparațiilor civile, această dispozițiune este prevădută numai pentru cazul când prevenitul său condamnatul nu ar fi următor, fie a se înfățișa, fie a'și executa pedeapsa, condițiunile anume cerute de art. 123 din procedura penală ;

Considerând că întru cât, în specie, netăgăduit este că condamnatul Herșcovici s'a prezentat în tot cursul instrucțiunii și s'a și încarcerat pentru executarea pedepsei, urmândă că suma depusă de recurenți nu poate să fie întrebuințată pentru despăgubirea părții civile, întru cât supunerea la plată făcută de dênșii nu este o fidejusiune în sensul și formele art. 1.656 din codul civil, ci în formele cerute de art. 117 din procedura penală, dupe cum a și fost constatată și discutată de curtea de apel ;

Că, de aceea, mijlocul de casare fiind întemeiat, decisiunea curții de apel are a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 703

PUNERE DE FOC. — Pedepsă. — Valóre mai mică de 600 lei.
(Art. 357 și 364 din codul penal).

PEDEPSE. — Preven't mai mare de 60 de ani. — Când i se dă pedepsă cu un grad mai jos. (Art. 14, 357 și 364 din codul penal).

- 1) *Veri-cine, cu voință, va pune foc la zidiri, clădiri, etc., locuite sau servind spre locuință, fie sau nu ale aceluia care pune focul, se pedepsește cu muncă silnică pe timp mărginit ; iar dacă paguba cauzată prin punerea focului nu trece peste suma de 600 lei, judecătorul va putea scobori penalitatea, aplicând în acest cas reclusiunea.*
- 2) *Numai în casul când pedepsa prevădută este munca silnică, fie pe viață, fie pe timp mărginit, se va aplica prevenitului mai mare de 60 de ani dispozițiunile art. 14 din codul penal, nu și în cas când pedepsa este reclusiunea.*

No. 634. — Casarea decisiunii curței cu juri din județul Teleorman cu No. 34 din 1897, în urma recursului făcut de procurorul tribunalului Teleorman, în cauza lui Stanciu Voicu Pitulic.

26 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

» Prin citata decisiune acusatul Stanciu Voicu Pitulic este condamnat la un an și jumătate închisore corecțională, în loc să fie condamnat la reclusiune. Intr'adevăr, pedepsa prescrisă de art. 357 din codul penal este munca silnică pe timp mărginit. Dacă acest text de lege s'ar fi aplicat singur, cum acusatul la pronunțarea decisiunii avea 60 de ani impliniți, curtea urma să facă aplicarea art. 14 din codul penal și să 'l condamne la reclusiune pe același timp pe care ar fi trebuit să 'l osândescă la muncă silnică ; iar dacă art. 357 'l aplică combinat cu art. 364 din codul penal, cum pedepsa în acest cas este reclusiunea, art. 14 din codul penal nu 'și mai găsea aplicațiunea, căci acest text de lege nu 'și are loc de cât atunci când curtea este ținută, dupe verdictul juraților, a aplica munca silnică unui acusat

»In vîrstă de 60 de ani împliniți, și, deci, în specie, acusatul tot la »pedepșa reclusiunii urma să fie supus«.

Avînd în vedere decisiunea curței cu juri supusă recursului;

Vedînd art. 357 și 364 din codul penal;

Considerînd că, dupe dispozițiunile primului articol sus citat, se pedepsește cu munca silnică pe timp mărginit verî-cine cu voință va pune foc la zidiri, clădiri, etc., locuite sau servind spre locuință, fie sau nu ale aceluia care pune focul; iar prin art. 364 din codul penal se prescrie că în cazul prevădut de art. 357 din codul penal, dacă paguba cauzată prin punerea focului nu va trece peste suma de 600 lei, judecătorul va putea scobori penalitatea în sensul că atunci când pedepșa va fi munca silnică va putea aplica reclusiunea;

Considerînd, de asemenea, că, dupe dispozițiunile art. 14 din codul penal, osînda la munca silnică pe vieță sau pe timp mărginit nu se va putea pronunța contra acelora cari la pronunțarea sentinței definitive vor fi împlinit al 60-lea an, și, în locul acestei pedepse, se vor osîndi la reclusiune pe același timp pe care ar fi trebuit a se osîndi la munca silnică;

Considerînd, în specie, că stabilit fiind că intimatul a fost trimis înaintea curței cu jurați pentru crima prevădută și pedepșită de art. 357 din codul penal, întru cât valoarea imobilului incendiat, dupe cum stabilesc actele de instrucțiune, nu trece de suma de 600 lei, pedepșa ce judecătorii curței aveau a aplica era aceea a reclusiunii, prevădută de art. 364 sus citat;

Considerînd că curtea cu jurați aplică intimatului, pentru faptul constatat ca comis de el, pe lângă art. 357 și 364 din codul penal, și art. 14 din codul penal. Că art. 14 din codul penal nu se poate aplica de cât atunci când osînditul condamnat fiind la muncă silnică pe vieță sau pe timp mărginit a împlinit al 60-lea an; că, în specie, nefiind pedepșa care avea a fi pronunțată, munca silnică, nici nu putea fi vorba de aplicarea art. 14 din codul penal; că totuși, aplicîndu'l, săvîrșește prin acésta un învederat exces de putere și violéază în același timp textele de lege sus citate, așa că, din acest punct de vedere, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

De acord cu d. procuror:

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 704

ACȚIUNE COMERCIALĂ. — Apel în contra cărților de judecată comerciale. — Tribunal cu o secțiune specială comercială. — Când este regulat introdus apelul său acțiunea. — Apel tardiv. (Art. 895 din codul comercial, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 1895 ; art. 92 din legea judecătorilor de pace).

La tribunalele ce au o secțiune comercială specială acțiunile comerciale și apelurile asupra cărților de judecată date în materie comercială trebuiesc adresate președintelui acelei secțiuni, și nu pot fi considerate, ca regulat introduse de cât din momentul când ele au fost primite de către președintele secțiunii comerciale, iar nu de când vor fi fost introduse la primul președinte al tribunalului.

Ast-fel este tardiv apelul care, de și dat în termen la primul președinte, a fost primit peste termen la președintele secțiunii comerciale.

No. 291. — Respingerea recursului făcut de A. Aterian contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 293 din 1897, cu G. Ionescu & Comp. și Badea Tănăsescu.

26 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. Gregorian, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Sfetescu, în combateri, cerënd și cheltueli ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Exces de putere și violarea art. 10 din legea de organizare judecătorească din 1 Septembrie 1890 și greșită aplicațiune a art. 895, »alin. ultim din codul de comerț, întru cât apelul meu era în »termen«.

Avënd în vedere sentința supusă recursului ;

Văđënd art. 895, ultimul aliniat din codul comercial ;

Considerând că prin dispozițiunile acestui text de lege, ast-fel cum a fost modificat în 1895, se prevede că la tribunalele cu o secțiune specială acțiunile și apelurile asupra cărților de judecată date în materie comercială se vor adresa președintelui secțiunii respective ;

Că de aci rezultă că acțiunile și apelurile relative la aceste materii nu pot fi considerate ca regulat introduse de cât din momentu când ele au fost primite de către președintele secțiunii comerciale, acolo unde tribunalul are asemenea secțiune specială, cum este tribunalul Ilfov;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât, dupe dispozițiunile art. 92 din legea judecătorilor de ocóle, termenul de apel în contra cărților de judecată pronunțate asupra opozițiunii în materie comercială este de o lună de la pronunțarea lor, cu drept cuvânt tribunalul comercial de Ilfov a considerat ca tardiv apelul recurentului, care a fost primit la această secțiune în ziua de 28 Noembre 1896 și care era făcut contra unei cărți de judecată ce a fost pronunțată asupra unei opozițiuni în ziua de 12 Februarie 1896;

Că dacă apelul a fost introdus în termen înaintea primului-președinte, acesta este fără folos, fiind-că, conform citatul text de lege, primul-președinte nu avea competența a 'l primi;

Că, prin urmare, mijlocul de casare invocat are a fi respins ca ne-intemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 705

OPOZIȚIUNE. — Recunoșcerea oponentului că opozițiunea este semnată de dânsul. — Verificarea semnăturii de tribunal și declarațiunea lui că nu este a oponentului. — Respingerea opozițiunii. — Exces de putere. — Casare.

Recunoșcerea oponentului care declară că opozițiunea sa a fost scrisă de o altă persoană, însă a fost semnată de dânsul, trebuie luată de bună, și comite un exces de putere tribunalul care, ne-admițând această renunțare și procedând de la sine la verificarea semnăturii, respinge opozițiunea, declarând că nu este semnată de oponent.

No. 293. — Casarea sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 1.508 bis din 1896, în urma recursului făcut de G. Isbășescu, cu Em. Bălțeanu.

26 Noembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ;

Pe d. Duca, în desvoltarea motivelor de casare, cerënd și cheltuell ;

Pe d. Flămânda, în combateri, cerënd și cheltuell ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Exces de putere și nemotivare. Am declarat înaintea tribunalului »că semnătura din opoșiția ce o făcusem contra sentinței cu No. 571 »din 1896 a tribunalul comercial Ilfov era a mea; și că opoșițiunea »era scrisă de altă persoană; totuși tribunalul 'mî respinge opoșițiunea, »pe motiv că, verificând semnăturile mele din dosar cu aceea de »pe opoșiție, n'ar fi a mea, fără să motiveze cu ceva acésta, când mai »cu sémă în dosar nu se găsesce nici o semnătură a mea, și tribu- »nalul, avënd în vedere semnătura mea, trebuia să procedeze la o ve- »rificare de scripte«.

Avënd în vedere sentința supusă recursului, din care resultă că re- curentul, făcënd opoșițiune contra unei sentințe a tribunalului Ilfov, secțiunea comercială, acea opoșițiune a fost anulată de tribunal pe motiv că nu ar fi scrisă și semnată de dënsul ;

Considerând că se constată din sentința supusă recursului că recu- rentul fiind interogat de tribunal, dupe cererea intimatului, acesta a declarat că opoșițiunea este scrisă de altă persoană și semnată de dënsul ;

Considerând că, față cu o asemenea declarațiune a recurentului, veri-ce verificare din partea tribunalului era inutilă în cauză; că, ast- fel fiind, când tribunalul, în împrejurările de față, procedéză de la sine la verificarea semnăturii recurentului și declară prin sentința sa că semnătura din opoșițiune nu ar fi a recurentului, de și acea semnă- tură se recunoscuse de dënsul, sêvfrșesce prin acésta un învederat exces de putere, și de aceea mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta cele-alte mijlôce invocate :

Caséză, etc.

Civil, secțiia II.

BULETINUL

DECISIUNILOR

CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

No. 706

POLIȚIA ȘI EXPLOATAREA CĂILOR FERATE. — Construcțiuni și deposite aprindătoare în apropiere de linie. — Măsuri de siguranță. — Neluarea lor de către administrațiunea căilor ferate. — Pagube cauzate prin incendiu din vina acestei administrațiuni. — Responsabilitate. (Art. 2, 9, 12, 15 și 23 din legea din 26 Martie 1870 asupra poliției și exploatării căilor ferate în România).

Asemănat art. 9 din legea asupra poliției și exploatării căilor ferate, este oprit, în mod formal, înființarea de acoperișuri cu șindrilă și, în general, ori-ce deposit de materii aprindătoare la o distanță mai mică de 27 metri de la împrejurimile drumurilor de fer, și administrațiunea căilor ferate are puterea, în virtutea aceleiași legi, să supprime, dupe o dréptă despăgubire, construcțiunile ce ar impieta asupra zonei sus arătate.

Ast-fel, dacă direcțiunea căilor ferate nu ordonă aceste măsuri de siguranță, ce nu sunt luate nu numai în interesul exploatării căilor ferate, este răspundătoare de pagubele ce se cauzază din vina ei.

No. 444. — Casarea deciziei curței de apel din Iași, secția II, cu No. 202 din 1896, dupe recursul făcut de Clara Brudea, tutorea minorei Elena Teodorescu, și soțul ei Ion Brudea, cotutore al minorei Elena Teodorescu, cu direcția căilor ferate române.

2 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiucliu ;

Pe d. avocat I. Barozi, asupra motivelor de casare ;

Pe d. avocat N. Brezeanu, în combateri, și

Pe d. procuror-general G. Filitti, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Rea interpretare și aplicare a articolelor 9, 13, 15 și 24 a legii asupra poliției exploatarei căilor ferate din România și violarea principiului responsabilității derivând din neaplicarea art. 998, 999 și 1000 din codul civil«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, care respingând cererea de daune a recurenților contra căilor ferate, constată, în fapt, că dupe incendiarea de la 1877 a caselor lui Garabet Beraru, situate la o distanță mai mică de 13 metri de la axa drumului de fer și dupe achitarea despăgubirii convenită acestuia pentru expropriarea lui din zona apropiată de linie, direcțiunea căilor ferate l-a permis din nou repararea caselor sale și acoperirea lor cu șindrilă, menținându-le tot în distanța anterioară primului incendiu, contra dispozițiilor prohibitive ale legii asupra poliției căilor ferate de la 26 Martie 1870 ; că, în urma acestora, la 1885, aprinzându-se de a doua oră clădirea lui Garabet dintr'o scânteie aruncată de locomotiva ce trecea spre Pașcani, a luat foc și casele minorilor recurenți, ce din această cauză au fost distruse cu desăvârșire ;

Considerând că art. 9 din legea de poliție și exploatare a căilor ferate prohibă în mod formal înființarea de acoperișuri cu șindrilă și în general ori-ce deposit de materie aprindătoare la o distanță mai mică de 27 metri de la împrejurimile drumurilor de fer ; că, pe de altă parte, art. 15 din aceeași lege acordă administrațiunii căilor ferate puterea ca, în interesul siguranței publice, să suprimă, dupe o dreptă despăgubire construcțiunile ce ar impieta peste zona sus arătată ; că dacă în contra acestor dispozițiuni și chiar dupe plata expropriatiunii, ca în specie, direcțiunea căilor ferate nu ordonă măsurile necesare de pază, pe care o prudență ordinară și însăși legea i le comandă, ea are a 'și imputa sie-și această neglijență și e ținută a repara pagubele cauzate din vina ei ;

Considerând că dispozițiunile prevădute în legea de poliție și exploatare a căilor ferate fiind prevădute într'un interes general și pentru siguranța publică, dupe cum se țice expres în art. 2, 9, 12, 15 și 23 din acea lege, instanța de fond nu a avut nici un temei legal spre a socoti că aceste măsuri ar fi prescrise numai în interesul exploatărei, și legiuitorul care nu face distincțiuni, a lăsat la arbitriul direcțiunei a ordona sau nu suprimarea construcțiunilor ce ar primejdi siguranța publică, fără a avea să se preocupe acea direcțiune de cât de interesele particulare ale călătorilor, fără răspundere față de cei-alți lesați ;

Considerând că tot atât de nefondat este argumentul pe care instanța de fond 'l deduce, din răspunderea ce incumbă lui Beraru ; că dacă acesta este în culpă și răspunător conform legii, de aci nu rezultă cătuși de puțin că direcțiunea căilor ferate urmază să nu fie răspunătoare pentru călcarea și din partea ei, a dispozițiunilor legii ; că, judecând ast-fel, instanța de fond a violat în adevăr art. 9, 13, 15 și 24 din legea de la 26 Martie 1870, cum și art. 998 și următorele din codul civil.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția II.

No. 707

ACT DE PAUPERTATE. — Starea de scăpătăciune a infățişătorului aceluï act. — Aprecierea instanțelor judecătorești asupra acelei stări. (Art. 30 din legea timbrului).

Instanțele judecătorești, de ori-ce treptă, sunt în drept să refuze actul de paupertate când se conving că infățişătorul aceluï act nu se află în starea de scăpătăciune prevădută de lege.

Ast-fel, instanțele judecătorești pot refusa un act de paupertate chiar dacă are viđa administratorului financiar al judefului prin care se arată că infățişătorul nu plătesce nici o dare către Stat, județ sau comună, când din alte acte se constată că persoana ce se servă cu acel act de scăpătăciune dispune de mijloce, făcând comerciū pentru care plătesce patentă, și plătesce o chirie ore-care pentru localul în care 'și face comerciul său.

No. 446. — **Respingerea recursului** făcut de Paraschiva Haralambescu contra sentinței tribunalului Brăila cu No. 564 din 1897, în proces cu căpitanul D. Mândăchescu și altul.

2 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut d. președinte Gr. Lahovari ;
Pe d. Antimescu, care ridică incidentul de neadmisibilitatea recursului, recurenta având avere, și
Pe d. Chebapci, în combateri ;
Deliberând,
Asupra incidentului de inadmisibilitate ridicat de d. avocat al intimaților :

Considerând că, dupe ultimul aliniat al art. 30 al legii timbrului, instanțele judecătorești, de ori-ce treptă, sunt în drept să refuze actul de paupertate când se conving că înfățișătorul aceluși act nu se află în starea de scăpătăciune prevădută de lege ;

Considerând că, în specie, de și în actul de paupertate prezentat de recurenta pentru facerea recursului, administratorul financiar al județului Brăila declară la 14 August 1897 că purtătoarea actului, Paraschiva Haralambescu nu ar plăti nici o dare către Stat, județ sau comună ;

Considerând însă că, din actele prezentate de intimați, rezultă, din contra, că recurenta este înscrisă în roluri la No. 5.856 cu o patentă de cafenea clasa V, în mahalaua Armenescă, strada Sf. Petre No. 23, din Brăila, plătind actualmente pentru acest imobil, în care și exercită comerțul, o chirie de 2.880 lei; că acesta reese atât din certificatul cu No. 2.640 de la 28 Noembre 1897 al perceptorului circumscripției II din Brăila, cât și din certificatul greșei tribunalului aceluși județ cu No. 39.320 din 1897, în care se atestă că firma aceleși cafenele este înscrisă de la 1892. având și o sucursală de la 1893 ; că, de asemenea, din contractul de chirie, vișat de casieria generală cu No. 20.744 din 4 Octombre 1893 și din certificatul cu No. 28.474 din 29 Noembre 1897, prin care același administrator financiar al județului Brăila declară că în adevăr s'a înregistrat contractul de chirie al recurentei pentru imobilul din strada Sf. Petre No. 23, cu începere de 23 Aprilie 1897, se constată că pentru sus țisul imobil

dênsa plătesce în asociație cu Niță Haralambescu o chirie anuală de 2.880 lei; că așa fiind, nu pôte fi cestiune că dênşa nu era în sârăcie și că ar fi putut plăti taxa acestui recurs.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 708

DOTĂ. — Legiuirea Caragea. — Dacă soțul putea înstrăina sau ipoteca imobilul dotal. — Cum putea. (Art. 33, cap. 16, partea III din codul Caragea).

CASAȚIUNE. — Omisiune esențială. — Casare.

- 1) *Asămanat art. 33, cap. 16, partea III din legiuirea Caragea, bărbatul putea pune, cu scirea judecăței alt-ceva în locul zestre, de acelaș preț, și atunci putea vinde sau zălogi lucrul de zestre.*
- 2) *Omisiunea ce face o instanță judecătorească de a se pronunța asupra mijlocului de apărare invocat de un defendor într'o acțiune în revendicare, și întemeiat pe aceea că imobilul revendicat de o femeie măritată ca fiind al ei zestral, 'l are cumpărat de la soțul reclamantei, care, conform codului Caragea, putea vinde imobilul dotal dacă punea în locul său alt-ceva de același preț, este o omisiune esențială de natură a atrage casarea hotărîrii.*

No. 447. — Casarea deciziei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 74 din 1897, dupe recursul făcut de Ghiță Dumitrescu cu I. Amărăscu.

3 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier I. Duca;

Pe d-nii Dragomirescu și Borș, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Brabeșteanu, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului I:

- Violarea art. 33, cap. 16, partea III din codul Caragea și art. 1.254 din codul civil, Onor. curte ne respinge prescripția decenală

»a imobilului deţinut de noi de la data actului de schimb din 19 Iunie 1865, şi pe care adversarul îl revendică prin acţiunea ce ne-a intenţionat la 19 Februarie 1891, pe motivul inalienabilităţii bunurilor imobiliare dotale, fie dupe legea veche, fie dupe legea actuală.

»Acastă afirmare a curţii cade cu desăvârşire faţă de precitatele texte de lege, pe cari ea le violază în mod patent, întru cât ambele legiuri nu stabilesc inalienabilitatea ca o regulă absolută şi inflexibilă».

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că recurentul Ghiţă Dumitrescu a fost chemat în judecată înaintea tribunalului de Romanaşi de către Mariţa Iorgu Mănescu, spre a fi lăsată acestea, în plină proprietate, un loc de casă situat în oraşul Caracal; că tribunalul dând câştig de cauză reclamantei, Ghiţă Dumitrescu a făcut apel, şi până să se judece definitiv apelul, Mariţa Iorgu Mănescu încetând din viaţă, s'a pus în cauză Ana I. Amărăscu, fiica Marişei I. Mănescu;

Că judecându-se afacerea, curtea respinge apelul făcut de Ghiţă Dumitrescu pe motiv că pământul revendicat a fost constituit dotă Marişei Iorgu Mănescu la 1845, sub imperiul codului Caragea, şi această legiuire declarând inalienabile imobilele dotale, din această inalienabilitate rezultă şi imprescriptibilitatea lor în timpul căsătoriei, şi Marişa I. Mănescu încetând din viaţă numai în anul 1890, de la acea dată şi până la 1891, data intentării acţiunii, prescripţiune nu poate exista;

Având în vedere că din decisiunea supusă recursului se constată că înaintea curţii de apel Ghiţă Dumitrescu a invocat, între alte mijloace de apărare, şi pe acela că locul în litigiu l'are cumpărat de la soţul reclamantei Marişa Iorgu Mănescu, care a pus în locul aceluia loc dotal un alt imobil, dupe cum probază sentinţa tribunalului Romanaşi cu No. 157 din 1867, ceea ce era permis de art. 33, cap. 16, partea III din codul Caragea, şi curtea de apel, prin decisiunea sa, nu răspunde nimic la acest mijloc de apărare;

Având în vedere că art. 33, cap. 16, partea III din legiuirea Caragea, prevede că bărbatul poate pune, cu scirea judecăţii, alt-ceva în locul zestrei, de acelaşi preţ, şi atunci poate vinde sau zălogi lucrul de zestre;

Că dar, din momentul ce recurentul Ghiţă Dumitrescu a invocat,

ca mijloc de apărare înaintea curței, cum că a cumpărat imobilul în litigiul de la soțul reclamantei Marița Iorgu Mănescu, și că soțul pusese cu autorizațiune un alt imobil în locul imobilului zestral vîndut, curtea era ținută să discute și să verifice dacă este întemeiat sau nu acest mijloc de apărare, basat pe dispozițiunile sus citațului text de lege;

Că omițînd a se pronunța asupra unui mijloc de apărare întemeiat pe art. 33, cap. 16, partea III din legea Caragea, a violat acest text de lege, și, deci, motivul invocat este întemeiat;

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta cel-alt motiv:

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 709

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA IMPOSITULUI ASUPRA BĂUTURILOR SPIRTUOȘE. — Taxa. — Confiscare. — Denunțatori sau doveditori. — Ce primă iaș dînșii și în ce cas. (Art. 43 din legea din 14 Februarie 1882 pentru aședarea și administrarea impositului asupra băuturilor spiritușe).

Cei ce denunță sau dovedes: fraudele ce se fac la legea pentru aședarea și administrarea impositului asupra băuturilor spiritușe nu au alt drept de cât la jumătate din valoarea productelor confiscate de la fraudatori, și acesta numai în cas când confiscarea a fost consfințită prin sentință judecătorească rămăș definitivă și productele confiscate au fost vindute prin licitațiune publică.

Când confiscarea nu a existat din causă că contravenientul la sus menționata lege a depus taxa cuvenită fiscalui pentru băuturile spiritușe puse în consumațiune, și pe cari le puse în consumațiune prin fraudă, fără a achita în prealabil taxa, denunțatorii n'au nici un drept la jumătate din această taxă.

No. 449. — Casată, în urma recursului făcut de ministerul de finanțe, decisiunea curței de apel din București, secțiunea I, cu No. 50 din 1896, dată în proces cu Paul Zotu și moștenitorii lui Oppler.

5 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Giro Oeconomu;

Pe d-nii avocați M. Antonescu și D. Carp, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. avocat Take Ionescu, în combateri, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând,

Asupra motivului III :

„Exces de putere și greșită interpretare a art. 43 din legea băuturilor spirtoase».

„În fapt este constat că Statul nu a confiscat băuturile lui Oppler, nici a găsit de cuviință că este locul numai de a încasa taxele datorite Statului; prin urmare, în tot cazul, Zotu nu avea dreptul la nici o primă, întru cât art. 43 nu acordă primă de cât în cas de confiscare, dând dovăditorului dreptul la jumătate din valoarea produselor confiscate, constatate prin rezultatul vânzării la licitație».

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului rezultă că, la 28 Iulie 1884, primăria Capitalei s'a adresat parchetului tribunalului Ilfov, plângându-se că la fabrica de bere V. H. Oppler și fiul s'ar fi comițând fraude la perceperea taxei de accise; la această plângere s'a asociat în urmă și Statul, și s'a început o instrucțiune judiciară care a constat că la o cantitate de 498.840 litruri de bere, scosă în consumațiune din fabrică, nu se plătise Statului nici o taxă, ceea ce făcea pentru Stat o pierdere de 64.406 lei și 50 bani, socotită taxa dupe legea băuturilor spirtoase;

V. H. Oppler, pentru a evita confiscarea berii sale din fabrică, s'a grăbit a depune suma de 64.406 lei, 50 bani, drept taxa ce ar fi trebuit să plătească Statului;

Instrucțiunea penală începută în contra lui V. H. Oppler de și a constat existența fraudei și a prejudiciului, totuși a dat caș de neurmărire contra lui Oppler pe motiv că faptul nu constituie un delict comis de dănsul, ci îmbracă numai un caracter delictuos față cu agenții publici cu scirea și cu ajutorul cărora fusese comis;

Oppler atunci intentă proces ministerului de finance, cerend să i se restituie suma de lei 64.406, 50 bani, ce depusese;

În cursul procesului intervine și Paul Zotu, cel care denunțase primăriei că la fabrica Oppler se frustează comuna, cerând să beneficieze de prima de jumătate ce acordă art. 43 din legea impositului asupra băuturilor spirituoase descoperitorilor, și intervenția lui fu admisă ;

Tribunalul, examinând afacerea și întemeiându-se pe dovezile adunate despre existența faptului, în temeiul art. 999 și următoarele din codul civil, care obligă la reparațiune ori-ce act al omului care aduce altuia un prejudiciu, respinge cererea lui Oppler de a i se restitui cei 64.406 lei, 50 bani, și obligă pe ministerul de finanțe să plătească lui P. Zotu jumătate din această sumă, adică lei 32.203, 25 bani ;

Atât ministerul de finanțe, cât și Oppler, au făcut apel, și curtea de apel, prin deciziunea supusă așî recursului, adoptând în totul faptele și motivele din sentința tribunalului, respinge ambele apeluri, atât acela al ministerului de finanțe, cât și acela al lui V. H. Oppler, decedat în cursul procesului și reprezentat prin moștenitorii săi ;

În contra deciziunii curții de apel a făcut recurs numai ministerul de finanțe ;

Având în vedere, că dupe art. 43 din legea din 14 Februarie 1882 pentru aședarea și administrarea impositului asupra băuturilor spirituoase, doveditorii băuturilor supuse confiscării au drept la jumătatea din valoarea produselor confiscate, constatată prin rezultatul vânzării la licitațiune, dupe ce justiția va legitima condamnățiunea prin o sentință având autoritatea lucrului definitiv judecat ;

Considerând, dar, că din copriusul acestui text de lege reese lămurit că denunțătorii nu au alt drept de cât la jumătate din valoarea produselor confiscate, și acesta numai când aceste produse au fost vindute la licitațiune în urma unei sentințe judecătorești definitive care să fi consfințit confiscarea ;

Considerând că, în specie, este constant în fapt că confiscare nu a existat și, prin urmare, nici sentință care se confirme confiscarea și nici licitațiune a produselor confiscate ;

Că, în specie, Oppler, pentru a evita confiscarea, a depus la Stat suma de lei 64.406, 50 bani, sumă ce reprezenta nu valoarea berei ce era în fabrică și care ar fi putut fi confiscată, ci taxa ce Oppler ar fi trebuit să plătească la berea ce scosese din fabrică și o pusese în consumațiune fără a plăti taxa legiuită ;

Că, dar, asupra acestei sume denunțatorul Zotu nu avea nici un drept și, deci, rău curtea de apel l-a acordat ca primă pentru denunțarea sa jumătate din suma depusă de Oppler ;

Considerând că art. 43 vorbind numai de jumătate din valoarea produselor confiscate, de și contravenienții sunt condamnați și la amendă, judecătorii nu pot, prin interpretațiune, întinde prima acordată doveditorilor la altă condamnățiune de cât la valoarea mărfii confiscate, nici substitui la această valoare taxele ce contravenientul n'a plătit de cât în urma denunțării ; că, așa fiind, motivul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive,

Și fără a mai discuta pe cele-alte motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 710

MANDAT. — Mandante. — Mandatar. — Dacă mandantele răspunde de obligațiunile contractate pentru el de mandatar.

PERSOANĂ JURIDICĂ. — Codul Calimach. — Dacă sub regimul acestui cod era necesitate de autorizarea puterii publice pentru crearea și existența unei persoane juridice. — Ce corporații aveau trebuință de autorizare. (Paragrafele 15, 33, 38, 39 și 43 din codul Calimach).

1) *Mandantele răspunde de obligațiile contractate de mandari în numele său.*

Ast-fel când un mandatar cumpără un imobil și declară că l-a cumpărat pentru mandant, acțiunea în revendicarea acelui imobil este bine introdusă în contra mandantelui.

2) *Sub regimul codului Calimach persoanele juridice, ca să existe, nu aveau trebuință de vre-un act al puterii publice în Stat pentru crearea lor și pentru recunoșcerea personalității lor, singura voință a individului său a indivizilor determină crearea persoanei juridice.*

Numai pentru corporațiile neertate, fiind-că erau create de legi sau contrarii siguranței generale, sau buzelor moravuri, se cerea permisiunea Statului de a exista.

Ast-fel, o comunitate, fie chiar străină, cum este comunitatea elină din Galați, cu scopuri religioase și culturale, este o persoană ju-

ridică în sensul codului Calimach, chiar dacă pentru crearea ei n'a intervenit veri-un act de autorizare din partea puterii publice.

No. 20. — Casarea decisiunii curței de apel din Iași, secția I, No. 81 din 1896, duple recursul făcut de comunitatea elină din Galați, în proces cu Michail Gr. Bonachi.

4 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. P. Petrescu ;

Pe d-nii avocați Titu Maiorescu, M. Cornea și B. Missir, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii avocați D. Alexandrescu, Petre Missir și C. G. Disescu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. »Violarea principiului de drept, că o convențiune nu se poate sfârșiri, de cât punându-se în cauză toți cei ce au luat parte la facearea ei.

»Curtea respingând finea noastră de neprimire, întemeiată pe susținerea că acțiunea reclamantului e rău introdusă, de ore-ce ea nu pune în cauză și pe d-nii Sacomano și Panas, cari au figurat în numele lor personal în actul de vânzare, încheiat la 9 Aprilie 1864, »violază sus citatul principiu«.

Având în vedere că decisiunea curței de apel din Iași, supusă recursului, declară că în virtutea actului de vânzare din 1864, C. Gregoriady a vândut comunității eline, iar nu d-lor Sacomano și Panas, cari n'au figurat în act de cât ca mandatarii ai comunității ; că în asemenea condiții acțiunea, așa cum s'a exercitat, nu putea fi îndreptată contra lui Sacomano și Panas ca mandatarî, ci numai contra mandantului, adică contra comunității, de ore-ce mandantele răspunde de obligațiile contractate de mandatarî în numele mandantului, și de aceea, precum în general asemenea și în specie, nu avea cum și pentru ce să fi fost puși în cauză Panas și Sacomano ;

Că de aceea motivul are a fi respins.

Asupra motivului II :

»Violarea paragrafelor : 38, 43 și 15 din codul Calimach. În adevăr dupe codul Calimach, sub imperiul căruia comunitatea elină din Galați a cumpărat imobilul în cestiune (1864), o persoană juridică este ori-ce asociațiune care nu e prohibită de legi, sau care nu e contrarie ordinii publice, ori bunelor moravuri.

»Pentru formarea persoanei juridice nu e necesară existența unei legi speciale sau a unui hrisov, nici de statute întărite de guvern, »e suficient tocmeala părților și, în lipsă, scopul asociațiunii.

Având în vedere că în anul 1864, autorul intimatului vinde comunității eline din Galați un imobil din acel oraș, îndeplinindu-se pentru vânzare formele cerute de sobornicescul hrisov și de codul Calimach ; că la 1893 Gr. Bonachi revendică imobilulul vândut, fiind că cumpărătorul e necunoscut, comunitatea elină ca persoană juridică neavând existența legală ;

Considerând că asupra cestiunii dacă pentru crearea și existența legală a unei persoane juridice, în deosebi, a unei corporații precum ar fi Comunitatea Elină din Galați, dupe prescripțiile codului Calimach era cerută autorisația Statului conferită printr'un hrisov, sau nu, majoritatea curței de apel declară că textele codului Calimach, în paragrafele 33, 15, 38, 39—43, n'ar oferi o soluție ;

Că în lipsa unor texte legale exprese ar trebui să recurgem la principiile generale ; că procedând ast-fel, curtea afirmă că Statul fiind subjectivitatea juridică absolută, numai el putea transmite însușirile acestei subjectivității asociațiilor cari, de fapt, s'ar fi înjghebat, și numai el putea lua inițiativa fundării și creării unor asemenea colectivități, întocmindu-le prin anumite legi ; că și în trecut a fost teoria încorporării de către Stat a persoanelor juridice ca derivând din firea lucrurilor și din organizarea Statului ; că, prin urmare, ar trebui să șicem că și sub imperiul legiuirii Calimach corporațiunile nu pot avea ființă de cât printr'o dispozițiune a legii specială sau generală, ceea ce n'ar fi în specie supusă judecării pentru comunitatea elină din Galați ;

Considerând că a recurge la teoria intervenției Statului pentru crearea unei persoane juridice și în deosebi a unei corporații, nu poate fi admisă când nici sorgintele dreptului roman, nici tradiția istorică a țerei, nici dispozițiile codului Calimach nu impun acesta ; că într'a-

devăr, nu se poate dovedi și susține că dreptul roman justinianeu ar fi prescis pentru crearea unei corporații autorizată Statului și contrariul nu se relevă prin împrejurarea că erau asociații nepermise, cari, din cauze politice și polițienesci, erau oprite; că nici din Basilicale nu se poate deduce necesitatea autorizării; că o tradiție istorică, în sensul necesității autorizării sau intervenirii Statului ca o condiție pentru crearea unei persoane juridice, asemenea nu se poate dovedi și dacă sunt stabilimente și instituții de utilitate publică regulate sau recunoscute prin hrisoave n'au avut însemnătatea a crea acele instituții;

Că, din contră, tradiția istorică a țerei consistă în deplina putere a individului de a crea fundații sau stabilimente de bine-facere, precum și în voința indivizilor de a forma o corporație spre a urmări și realiza un scop util, nu însă lucrativ, pentru singuraticii și vremelnicii membri cari ar compune corporația;

Că nici textele codului Calimach nu confirmă părerea necesității autorizării Statului printr'un act public, printr'un hrisov, pentru crearea persoanei juridice;

Considerând că, în cât privește codul Calimach, contrariul nu rezultă din paragraful 15 nici paragraful 43 al codului Calimach, fiindcă paragraful 15 prescrie că: pentru bresle sau alte obștini, așezările ce se fac spre a lor bună orânduială și folos, să aibă putere legiuită, dacă vor fi întărite de stăpânire, ast-fel că acest paragraf nu conține o normă în privința creării breslei sau obștinei, ci numai a puterii obligatorii a statutelor însăși așezate de bresle; asemenea nu rezultă contrariul din paragraful 43 din codul Calimach, luat din paragraful 27 din codul civil austriac, însă modificat, și care prescrie că supraveghierea Statului asupra obștinei este regulată prin legi speciale, prin hrisoave, ast-fel că aceste hrisoave n'au de scop de cât a regula dreptul de supraveghiere a Statului asupra persoanelor juridice precum existau;

Că, pentru a cunoște voința legiuitorului codului Calimach în cât privește cesiunea ce se discută dacă pentru crearea unei persoane juridice sub regimului lui e trebuință de un hrisov sau de un act analog al puterii publice, între alte dispoziții al codului Calimach avem a recurge la cele din paragrafele 38—42 codul Calimach; că dupe dispozițiile din acele paragrafe se face deosebire între corporațiile

ertate de cele neertate ; că corporațiile ertate sunt persoane juridice, au drepturi, dar pentru crearea lor nu se cere nici o autorizare a Statului, nici un hrisov, și, precum înainte de codul Calimach, asemenea și sub regimul codului Calimach, corporațiile se puteau înființa prin voința creatoare a omului fără intervenirea unui act al Statului ceea ce confirmă și paragraful 33, întru cât presupune că legile n'au de cât scopul de a apăra obștimile întru cât și pre cât există ;

Considerând că se susține, în dreptul austriac, că autorizarea Statului pentru crearea unei persoane juridice rezultă, nu numai din dispozițiile însăși ale codului austriac civil, ci și din alte dispozițiuni ale dreptului austriac public sau administrativ, la care se și referă diferențele dispozițiilor ale codului civil austriac, precum paragrafele 27 și 867 ;

Că și sub regimul codului Calimach, împrumutat în cea mai mare parte din codul austriac, n'ar putea avea altă soluție de cât cea din dreptul austriac, în sens că autorizarea Statului este neaparată pentru crearea persoanei juridice ;

Că pentru înțelegerea dispozițiilor codului Calimach, întru cât s'au primit, putem recurge la interpretările ce se susțin în teoria și practica austriacă, sub condiție că sensul lor să nu se potă determina sau să nu fie determinat prin o tradiție sau prin un obicei contrariu ;

Că însă e neamțisibil a recunoște, pe lângă însăși dispozițiile codului, o autoritate și dispozițiilor dreptului public sau dreptului administrativ, precum există în Austria ; că dacă în Austria, înainte de publicarea codului civil și dupe el până la legea din 1867 pentru crearea corporațiilor ca persoane juridice, autorizarea Statului era neaparată, acesta nu pôte fi primită și pentru regimul persoanelor juridice cari s'au creat și existat sub regimul codului Calimach, de ôre-ce nimic nu ne îndrituesce la acesta a recunoște un efect unor dispozițiilor ale dreptului austriac în afară de codul civil ;

Că, de alt-fel, nu se pôte dovedi din complexul dreptului public și administrativ al Moldovei, nici din tradiția istorică pentru practica dreptului, necesitatea autorizării pentru înființarea, în deosebii, a unei persoane juridice de felul corporației ; că, în fine, a cere această autorizare, pentru că persoana juridică e o ficțiune creată numai prin puterea legiuitorului sau a legel, ar fi a ne inspira, sub codul Calimach, de idei sau doctrine acum în curs, dar cari n'au existat, nici înainte, nici dupe punerea în lucrare a codului Calimach ;

Că în Moldova era, în această privință, o stare de lucruri legală, precum a fost și în alte țări, în care crearea și existența persoanelor juridice nu era supusă unor cerințe prescrise de Stat, și în care numai mai târziu s'a introdus necesitatea autorizării, știut fiind, între altele, că în Franția, pentru crearea corporațiilor, autorizarea Statului nu s'a prescris de cât prin ordonanța din 1629, iar pentru crearea fundațiilor, prin ordonanța din 1749 ;

Considerând că ast-fel sub codul Calimach, fie vorba de o fundație, fie vorba de o corporație, voința individului său a indiviților, determină crearea persoanei juridice și acesta fără concursul Statului și fără necesitatea unei autorizări ; că numai în privința corporațiilor neertate, fiind-că sunt oprite de legi sau contrarii siguranței generale, bunelor moravuri, dupe paragraful 42 din codul Calimach, se cere permisiunea Statului de a exista ;

Că așa se și explică că înainte de codul Calimach, cât și sub codul Calimach, au existat multiple persoane juridice, fie fundații, fie corporații, pentru realizarea și urmărirea de varii scopuri utile, fără ca autorizarea sau intervenirea Statului să fi fost necesară pentru născerea lor, și fără să se fi tăgăduit existența lor din punctul de vedere al dreptului, și asemenea nu era înduoială că ast-fel de corporații sau comunități existau create, sau de locuitorii de neam români, sau de alt neam, precum e în specie comunitatea elină ;

Considerând că nu s'ar putea dice că comunitatea elină din Galați ar fi numai o înjghebare de fapt ;

Că dar urmăză a se sci ceea ce caracterisază corporația ca persoană juridică de ori-ce înjghebare de fapt, de ori-ce asociație ;

Considerând că legiuitorul codului Calimach distinge corporația de ori-ce înjghebare de fapt sau de ori-ce asociație ;

Că pentru născerea și crearea unei corporații se cere, pe lângă recunoscerea în drept a unei asemenea persoane juridice cu efectele ce constituie o persoană juridică, și manifestarea voinței printr'un act din partea mai multor persoane cari se întrunesc pentru urmărirea și realizarea unui scop de folos comun, dând concursul lor, precum și avere, ast-fel ca drepturile și folosul ce ar resulta, cât timp corporația ar exista, să nu privescă pe singuraticii membrii, ci să serve pentru acel scop comun ;

Că, ținând sémă de aceste criterii, nu se pôte denega că o corpora-

ție constituită pentru scopuri culturale varii cum este comunitatea elină din Galați, nu este o înjghebare de fapt, ci o corporație propriu zisă, fiind o persoană juridică.

Pentru aceste motive :

Respinge motivul întâi, admite motivul aldoilea și casază, etc.

Civil, secțiuni-unite.

No. 711

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. — Apel. — Ce se apelază. (Art. 104 și 118 din regulament pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

In materie de contravențiuni la plata acciselor comunale nu procesul-verbal de constatare ci încheierea primăriei se poate ataca cu apel.

No. 451. — Respingerea recursului făcut de Samuel Arie contra cărței de judecată a județului ocolului Călărași cu No. 1.666 din 1896, cu comuna Stelnică.

5 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier N. Predescu ;

Pe d. Gr. Duca, asupra motivelor de casare, și

Pe d. I. Filitis, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

» Exces de putere și rea interpretare a art. 118 din regulamentul de percepere al veniturilor comunale, a art. 8 al acestei legi și » art. 190 din legea generală a vămile. Judecătorul de ocol nu era » în drept să declare neadmisibilă reclamația mea formală în contra » confiscării averii mele pronunțată prin procesul-verbal de confiscare, confirmat de consiliul comunal al comunei Stelnică, de orecă » și a reclamației constituie apelarea ce legea mi dă drept să fac con-

»tra lucrărilor autorităților competente prin care se sancționa confiscarea averii mele».

Având în vedere cartea de judecată supusă recursului, prin care se respinge contestațiunea lui Samuel Arie contra procesului-verbal de confiscățiune încheiat de primarul comunei Stelnica ;

Considerând că dupe art. 104 din regulamentul de percepere, constatare și urmărire a veniturilor comunale, acest proces-verbal nu este de cât actul constatator al infracțiunii asupra căruia consiliul comunal se pronunță printr'o încheiere care are puterea unei sentințe de prima instanță ; că așa fiind, numai încheierea primăriei poate fi apelată în termen de cinci zile de la comunicarea ei, conform art. 118 din acel regulament ;

Considerând că, în specie, recurentul atacând d'inaintea județului de ocol, nu încheierea consiliului comunal, ci procesul-verbal de constatare a contravențiunii, cu drept cuvânt instanța de fond l-a respins contestațiunea ca neregulat făcută, și, judecând ast-fel, nu a comis nici un exces de putere și nici a violat textele invocate în mijlocul de recurs.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 712

PRESCRIPTIUNE. — Întreruperea ei. — Cări cereri în judecată întrerup prescripțiunea. (Art. 1.868 din codul civil).

Cererea ce a fost părăsită nu poate întrerupe prescripțiunea, întru cât numai acele cereri în judecată întrerup prescripțiunea cari sunt incuviințate printr'o hotărîre de nerevocabilă autoritate.

No. 456. — **Respîngerea recursului făcut de ministerul domeniilor contra decisiel curței de apel din Bucuresci, secția III, cu No. 20 din 1894, cu moșnenii Risipițeni și alții.**

8 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreatu ;

Pe d-nii P. Chițu și C. G. Disescu, asupra motivelor de casare, și
Pe d-nii M. Schina și B. Misir, în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului V de casare :

»Instanțele de fond admitând prescripția propusă de moșnenii Risipițeni, a violat principiul de drept că numai posesiunea nelntre-
»ruptă publică și pașnică conduce la prescripție, precum și principiul
»că lucrul judecat este opozabil numai litiganților.

»In adevăr Statul n'a luat parte la jurnalul curței din Craiova, cu
»No. 631 din 1865, iar faptul întreruperii și turburării posesiunii
»moșnenilor Risipițeni l-am dovedit nu numai cu hrisóvele mai sus
»arătate, dar și cu hotărîrea cu No. 113 din 1838 a curței din Cra-
»iova, pusă în executare la 1852, cu învoiala moșnenilor cu hotar-
»nicul gref. Oteteleşeanu la 1840—1841, și cu hotărîrea cu No. 290
»din 1840.

Având în vedere că curtea de apel constată că moșia Risipiții din
care se revendică o parte de către Stat, ca succesor al mănăstirii Că-
lului, se posedă adî de obștea moșnenilor risipițeni prin punctele și
semnele indicate în hrisóvele lui Alexandru Voevod din anii 1617 și
1627, și că acest fapt nici a fost contestat de avocații Statului ;

Având în vedere că curtea de apel admitând chiar că hrisóvele
lui Duca Vodă și Șerban Vodă ar constitui pentru mănăstirea Călului
un titlu opozabil obștei moșnenilor și că aceste hrisóve ar da un drept
de împărțire Statului în această moșie, totuși respinge acțiunea în
revendicare a Statului ca fiind prescrisă, de óre-ce moșnenii au pose-
dat această proprietate în conformitate cu sus óisele hrisóve ale lui
Alexandru Voevod de un timp immemorial ;

Considerând că din decizia curței de apel rezultă că această pre-
scripțiune n'a fost întreruptă nici într'un mod natural, nici într'un
mod civil ;

Că în privința întreruperii naturale curtea de apel constată că
Statul nu numai n'a dovedit că densusul său autorul său ar fi posedat
un singur moment pământul în litigiu, ci din contra constată că au-
torul Statului, adică mănăstirea Călului voind a arenda acest pământ
și moșnenii praprinđ pe arendaș a intra în stăpânire, a fost condam-
nată definitiv a restitui arendașului arenda ce primise pentru motivul

că, arenlase un lucru ce se afla în prigonire, și, dar, ce nu era în stăpânirea sa;

In privința actelor ce se invocă ca constituind o intrerupere civilă;

Considerând că din decisia atacată cu recurs rezultă că hotărîrea cu No. 113 din 1838, fiind dată față cu câte-va persoane cari nu avéu procură din partea obștei moșnenilor, curtea de apel din Craiova, prin jurnalul său cu No. 388 din 1860, popresce de a se pune în lucrare acea hotărîre până ce monastirea nu 'și va regula procesul față cu toți moșnenii;

Că hotărîrea cu No. 290 din 1840 nu face de cât a declara că nu intră în cercetarea pricinii, de ore-ce în această afacere s'a pronunțat hotărîrea de mai sus cu No. 113 din 1838;

Că hotărnicia lui Oteteleșeanu din 1840, curtea de apel stabilește că era făcută în executarea hotărîrei cu No. 113 din 1838, și nu era de cât un proiect intru cât chiar hotarnicul arată că moșnenii s'aū opus a i se da veri-o urmare pentru că sunt în judecată și intru cât judecata ce s'a urmat a avut drept rezultat a se recunoște, prin citatul jurnal cu No. 388 din 1860, că hotărîrea cu No. 113 din 1838 nu pôte fi oposabilă moșnenilor risipițeni;

Considerând că cūrtea de apel constată că Statul, în urma acestui jurnal, s'a văduț nevoit a intenta o nouă acțiune de la prima instanță contra moșnenilor și că asupra acestei noui acțiuni a intervenit decisia atacată astăzi cu recurs;

Considerând că din momentul ce este constat că, prin efectul acestui jurnal din 1860, Statul a fost pus în necesitate de a părăsi acea instanță și de a introduce o nouă cerere în judecată, urmază că cerea care a fost părăsită n'a putut intrerupe prescripțiunea, căci, în virtutea art. 1.868 din codul civil, numai acele cereri în judecată intrerup prescripțiunea cari sunt încuvîințate printr'o hotărîre de nerevocabilă autoritate;

Considerând că ast-fel fiind, motivul este nefondat.

Asupra motivului VI:

„Omisiune esențială.

„Pentru a obține respingerea motivului de apărare basat pe prescripție, am susținut că moșnenii nu putéu prescrie, pentru că din toate actele produse din însăși recunoșterile moșnenilor se constată, căci aū în hotarul Risipiții numai un drept de codevălmășie, așa dar

»posesia lor e precarie ca a oricărei codevălmășii, și, în consecință, nu poate duce la prescripție. Instanța de fond omite de a se pronunța asupra acestui motiv de apărare».

Considerând că cestiunea dedusă în judecată era tocmai aceea de a se ști dacă și Statul are un drept de codevălmășii în hotarul Risipișii; că curtea de apel, respingând cererea Statului pe motivul că moșnenii au posedat cu excluderea verii-unui drept de împărțășire a Statului în acel hotar, și că dar codevălmășie n'a existat între Stat și obștea moșnenilor, răspunde într'un mod suficient la acest mijloc de apărare, și dar și acest mijloc este nefondat;

Considerând că din momentul ce motivele de recurs relative la prescripțiune sunt nefundate, și că, dacă decizia curții se potă menține pe mijlocul de apărare tras din prescripțiune, este fără interes a se mai discuta cele-alte mijloce de casare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 713

CONTRAVENȚIUNI LA PLATA ACCISELOR COMUNALE. —

Constatarea lor. — Competință. (Art. 104 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale).

CONTRAVENȚIUNI VAMALE. — Proces-verbal de constatare. —

Arătarea felului și valorii mărfii. — Pentru ce se cere. (Art. 179 din legea vamală).

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA BĂTURILOR SPIRTUOȘE. —

Pedepse. — Confiscare. — Amendă. (Art. 25 din legea impozitului asupra băturilor spirituoșe).

- 1) *Primarii, în comunele rurale, asistați de receptorul fiscal, pot constata infracțiunile comise la plata acciselor comunale.*
- 2) *Asemănat art. 179 din legea vamală, arătarea în procesul-verbal de constatare a felului și valorii mărfurilor reținute pentru asigurarea amendei nu este cerută pentru a se determina dupe valoarea mărfii confiscată cuantumul amendei.*
- 3) *În materie de contravențiuni la legea pentru așezarea și administrarea asupra băturilor spirituoșe, pe lângă confiscatiunea vaselor conținând băturile, făptuitorii fraudei sunt osebii pedepsiți cu amendă de la 25 până la 600 lei.*

No. 457. — Respingerea recursului făcut de Anica Niculescu contra cărței de judecată a judeului de pace Vida cu No. 502 din 1897, cu primăria comunei Vida-Furculesci.

9 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. C. Ștefănescu ;

Pe d. Stoicescu, asupra motivelor de casare, în lipsa intimatel ;
Deliberând,

Asupra mijlocului I :

„Violarea art. 176 din legea vamală, care prevede că procesul-verbal pentru constatarea contravenției trebuie să fie făcut de două funcționari. Judele de pace afirmă prin cartea sa de judecată că acel proces-verbal a fost făcut de două agenți, primarul și perceptorul. Acesta este inexact, căci acel proces-verbal e făcut numai de primar ; iar perceptorul figurează ca martor printre cei-alți, și afară de acesta, perceptorii nu sunt dintre funcționarii prevăduți de acest articol îndreptății a lua parte la atare constatări».

Având în vedere că prin cartea de judecată atacată cu recurs se constată că procesul-verbal de constatarea contravențiunii imputată recurentei Anica Niculescu este făcut de primarul comunei Vida-Furculesci, în unire cu perceptorul comunal, persoane cari intră în categoria celor prevădute de art. 105 din regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale ;

Considerând că întru cât prin regulamentul citat, care și are originea în art. 6, alin. V din legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale din 1887, se prevăd persoanele competente a face constatări infracțiunilor la sus și sa lege, nu mai era nevoie a se referi la legea vamală ;

Considerând că, ast-fel fiind, mijlocul de casare urmăză a fi respins atât ca neexact în fapt, cât și ca neîntemeiat în drept.

Asupra mijlocului II :

„Violarea art. 179 din legea vamală. Am susținut înaintea d-lui jude de pace că procesele-verbale de constatarea contravenției trebuie să conțină și arătarea valorii mărfii, căci servește la fixarea amendei prevădută de art. 8 din legea pentru constatarea și percepere-

»rea veniturilor comunale, combinat cu art. 167 din legea vamală.
»D. jude omite a se pronunța, ținând că acesta nu este o omisiune
»esențială«.

Având în vedere că art. 179 din legea vamală dispune în mod categoric prin alin. VI că procesele-verbale vor arăta felul și valoarea obiectelor reținute pentru asigurarea amendelor, iar nu pentru a se determina, după valoarea mărfii confiscată, cuantumul amendei;

Că, dar, motivul invocat este nefondat în drept.

Asupra mijlocului IV :

»Violarea art. 8 al legii din 1887, care ține către fine: »totuși amenziile ce se vor pronunța nu vor putea fi mai mari de cât jumătate pentru comunele reședințe de județ, $\frac{1}{4}$ pentru cele-alte comune urbane și a 10-a parte pentru cele rurale din amenziile edictate de legea vamală«.

Având în vedere că art. 25 din legea pentru așezarea și administrarea impozitului asupra băuturilor spirituoase dispune că, în cas de contravențiune, pe lângă confiscarea vaselor conținând băuturile, precum și a mijloacelor întrebuințate pentru transportul lor, făptuitorii fraudei sunt osebit pedepsiți cu amendă de la 25 până la 600 lei;

Că dispozițiunile art. 8, vădat prin motivul de casare, nu pot fi aplicabile, întru cât există o lege specială asupra băuturilor, aceea mai sus citată, care prevede anume cazul;

Că, așa fiind, și acest mijloc nu este întemeiat;

Considerând că partea recurentă a declarat că numai susține mijlocul III;

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 714

CONTESTAȚIUNE. — Dacă se aplică art. 151 din procedura civilă.

RENUNȚARE. — Renunțare la recurs. — Dacă se poate presupune.

CONTESTAȚIUNE LA URMĂRIRE. — Termen. — Legea de urmărire. — Cui se aplică termenul din această lege. — Drept comun. (Art. 10 din legea de urmărire).

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Legea de urmărire. — Duoë urmăririi în concurență. — Dupe ce lege se reglementează. (Art. 3 și 20 din legea de urmărire; art. 420, 518, 521, 523, 573 și 574 din procedura civilă; art. 1.718 și 1.719 din codul civil).

- 1) *In materie de contestațiune de ori-ce natură, chiar când urmărirea silită este făcută conform legii de urmărire, nu se aplică art. 151 din procedura civilă nici chiar înaintea curței de casațiune.*
- 2) *Renunțările nu se pot presupune, ci trebuie să rezulte în mod expres.*
Ast-fel nu se poate deduce că o parte a renunțat de a ataca cu recurs o hotărâre care anula o urmărire, dacă a acționat pe cale principală pe debitorul său pentru datoriile ce urmărise mai înainte.
- 3) *Termenul de 10 zile pentru contestațiune la o urmărire făcută dupe legea specială de urmărire, sau pentru apel în contra încheierei casierului general care respinge o asemenea contestațiune, nu se poate aplica de cât debitorilor sechestrați, iar nu și terțielor persoane, cari nu stau în nici o legătură juridică cu creditorul care face urmărirea în baza legii de urmărire, și, prin urmare, termenul de contestațiune pentru asemenea terțe persoane interesate nu poate fi de cât prevădut de dreptul comun, adică până la cel din urmă act de executare.*
- 4) *Când asupra unei averi aparținând unui debitor se găsește în concurență o urmărire începută dupe dreptul comun și alta posterioară făcută dupe legea specială de urmărire, legea comunei se aplică și se impune.*

No. 458. — Respingerea recursului făcut de Epitropia Sf. Spiridon din Iași contra sentinței tribunalului Iași, secția I, cu No. 303 din 1896, dată în procesul cu D. Bogonos și cu Prima societate de economie din Iași.

9 Decembre 1898

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier;

Pe d. avocat G. C. Athanasiu, din partea Societății de economie, care ceru aplicarea art. 151 din procedura civilă, lipsind intimatul Bogonos, și

Pe d. avocat T. Stelian, din partea recurentei epitropii, care s'a opus, nefiind loc la aplicarea acestui articol;

Deliberând,

Asupra aplicării art. 151 din procedura civilă :

Având în vedere că specia procesul este următoarea :

Societatea de economie din Iași, având a lua de la d. Bogonos suma de 70.000 lei, asigurată cu ipotecă în fondul și veniturile moșiei Vladomira, a cerut și obținut de la tribunalul Iași punerea în vânzare a imobilului ipotecat ; că epitropia casei Sf. Spiridon din Iași, creditore și dânsa a lui d. Bogonos, pentru nisce arendi ale moșiei Blândesci, a procedat, posterior urmăririi începută de societate, și dânsa, însă conform legii de urmărire a veniturilor Statului, la sechestrarea productelor și obiectelor de exploatare aflate pe moșia Vladomira, ipotecată societății ; că în contra acestei urmăriri, societatea a făcut contestațiunea care face obiectul procesului de față ;

Considerând că legea de proced. civilă, prin art. 399 și următorii, a stabilit, în ce privește contestațiunile de ori-ce natură făcute la executările silite, o procedură specială și excepțională, derogând de la dreptul comun ;

Că, prin art. 402 din aceeași procedură, se arată numai o singură cale de reformare a hotărîrilor pronunțate asupra contestațiunilor, apelul ; că de aci rezultă că legiuitorul n'a admis dreptul de opozițiune pentru hotărîrile date în lipsă în asemenea materie, și acesta în scopul de a nu se prelungi o procedură care trebuie să fie sumară și repede ; că dacă nu este admisibilă opozițiunea, nu poate fi loc nici la aplicarea art. 151 din procedura civilă ; că, dupe art. 741, dispozițiunile codului de procedură se aplică la curtea de casațiune, și dar, aceeași rațiune de celeritate, care trebuie să domnască în această materie există și pentru curtea de casațiune ;

Pentru aceste motive :

Declară că nu este loc la aplicarea art. 151 din procedura civilă, și dispune a intra în cercetarea recursului.

D. Anastasiu ridică incidentul de neadmisibilitatea recursului, de ore-ce epitropia, prin faptul că a intentat acțiune pe cale principală pentru sumele de cari tratéză sentința atacată ađi cu recurs, și prin care se hotăra ca epitropia să înceteze cu urmărirea averii mobile de pe moșia Vladomira, ipotecată societății, și se să adreseze la tribunal, se începuse urmărirea imobilului, prin acssta a dat mulțumire pe această sentință pe care o execută, și, prin urmare, nu poate fi primit recursul.

Ascultând pe d. T. Stelian, în combaterea incidentului ;

Curtea, deliberând,

Asupra incidentului de neadmisibilitate :

Având în vedere că renunțările nu se pot presupune, ci trebuie să rezulte în mod expres ; că din faptul că epitropia a pornit acțiune pe cale principală pentru validitatea dreptului său, nu rezultă că dânsa a renunțat la prima urmărire ; că dovadă evidentă că n'a dat mulțumire pe sentința tribunalului, este chiar faptul că dânsa a atacat-o cu recurs ; că ast-fel nici acest incident nefiind întemeiat urmează a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge incidentul, dupe care :

Ascultând pe d. T. Stelian, avocatul recurentei, în dezvoltarea motivului I de casare, renunțând la motivele II și III din petițiunea de recurs, și

Pe d. Atanasiu, avocatul intimatelor, în combaterea ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Exces de putere și violarea art. 20 din legea de urmărire, pentru că contestatorul n'a consemnat prealabil suma urmărită, și introducând contestațiunea peste termenul de zece zile prescris de lege, » tribunalul a respins excepțiunile pentru neconsemnarea sumei și de » tardivitate, ridicate de avocatul epitropiei, când legea nu face nici » deosebire între debitorii urmăriți și terțiile persoane ».

Având în vedere că contestațiunea fiind respinsă de casieria generală de Iași, societatea a făcut apel peste termenul de zece zile prevăzut de art. 20 legea de urmărire ;

Considerând că acest termen fixat pentru facerea contestațiunilor, nu se poate aplica de cât debitorilor sechestrați, iar nu și terțiilor persoane, cari nu stau în nici o legătură juridică cu creditorul care face urmărirea, în virtutea legii speciale de urmărire ;

Considerând că prin expresiunea de » comunicare » nu se poate înțelege de cât comunicarea făcută debitorilor urmăriți, adică persoanelor direct interesate în cauză, iar nu și celor-alte terțe persoane interesate, precum este în specie societatea de economie, care de sigur, în acel moment, n'a avut nici o cunoștință despre urmărirea excepțională exercitată de epitropie, și căreia nu i s'a făcut nici o comunicare,

pentru a'i se aplica un termen așa de scurt de 10 zile prescrist de citatul articol ;

Că, prin urmare, termenul de contestațiune pentru asemenea terțe persoane interesate nu pôte fi acel prescrist de legea specială de urmărire, ci acel prevăduț de dreptul comun, adică până la cel din urmă act de executare ;

Că ast-fiind, cu drept cuvint și fără a viola veri-un text de lege, tribunalul a respins excepțiunea de tardivitate a apelului, și, dar, acest mijloc de casare nu este întemeiat.

Asupra motivului de casare depus în urmă :

»Exces de putere, violarea art. 3 și 20 din legea pentru urmăriri, »greșită interpretare și rea aplicațiune a art. 518 și 521 din procedura civilă. Tribunalul a anulat lucrările de urmărire făcute de casieria Iași pentru epitropia Sf. Spiridon asupra averii d-lui Bogonos, »fostul arendaș al epitropiei, sub cuvint că asupra acelei averi fiind »numit un conservator, conform art. 518 din procedura civilă, dupe »cererea casei de economie, creditore ipotecară a d-lui Bogonos, nici »o altă urmărire, nici chiar în virtutea legii speciale de urmărire pentru veniturile și datorile așezămintelor publice n'ar mai fi posibilă. »Cu modul acesta tribunalul a dat art. 518 și 521 din procedura civilă un sens pe care nu 'l-au, le-a violat interpretându-le greșit și »a comis exces de putere privănd pe epitropie de beneficiul legii de »urmărire care este absolută în dispozițiunile sale«.

Avēnd în vedere că este constant în specie că epitropia Sf. Spiridon tindea, pe baza art. 3 și 20 din legea specială de urmărire, la înființarea unei a doua urmăriri a obiectelor debitorului deja puse în urmărire de societatea de economie din Iași ;

Considerănd că, dupe art. 420 din procedura civilă, când asupra unei averi aparținēnd unui debitor se găsește deja o altă urmărire efectuată, și averea mișcătoare pusă sub pecefi și sub pază de custode, agentul urmăritor, dupe ce constată prin proces-verbal, conform acestui text de lege, că averea este deja urmărită, nu mai pôte face urmărirea acelorași obiecte și se mărginesce numai urmări bunurile debitorului cari n'au fost deja urmărite ; că, de asemenea, din textul art. 523 din procedura civilă, rezultă că dacă mai mulți creditorii urmăresc același imobil, tôte cererile lor se vor întruni ca să se facă o singură urmărire pentru toți, și în acest cas toți creditorii întruniți

aŭ drept egal, afară numai dacă titlul său calitatea lor le acordă un alt drept de proprietate sau de preferință ;

Considerând că, în specie, se constată, prin sentința atacată cu recurs, că societatea de economie începuse urmărirea moșiei Blândesci, împreună cu totă averea mobilă și imobilă aflată pe ea, în care intra și recolta de pe moșie, și acesta cu mult înainte de a se face urmărirea de către epitropia casei Sf. Spiridon asupra aceleiași recolte de pe Țisa moșie ; că, în urma punerii în urmărire a imobilului sus citat și după cererea societății de economie, tribunalul, conform art. 518 și 521 din procedura civilă, numise chiar un conservator pentru a administra moșia și a depune produsul gestiunii sale la casa de consemnățiunii, în scop de a fi distribuit creditorului său creditorilor ce au urmărit sau intervenit, conform tabloului de ordine prevăzut la art. 573 și 574 din procedura civilă ;

Că această procedură prescrisă de legiuitor constituie o garanție pentru toți creditorii unui debitor comun, că vor fi despăgubiți în mod egal, potrivit titlului și rangurilor lor de creanță ;

Considerând că principiul acestei garanții în favoarea tuturor creditorilor, fără nici o distincțiune, e consfințit prin art. 1.718 și 1.719 din codul civil, el își primesce sancțiunea sa și în codul de procedură civilă care reglementează toate măsurile pentru a ajunge la acest scop real ;

Că legea specială și excepțională relativă la urmărirea veniturilor Statului, care se ocupă numai de raportul dintre Stat, comună sau alte așezăminte publice și debitor, nu poate fi aplicabilă față de terțiile persoane, adică de cei-alți creditori ai debitorului ;

Ast-fel, dar, în ipotesă când sunt în concurență două urmărit, una anterioară, începută după legea comună de procedură, și alta posterioară după legea specială de urmărire, legea comună e aceea a cărei aplicațiune se impune, conform dispozițiilor clare ale art. 426 și 523 din procedura civilă ; că o interpretare contrarie, nu numai că nu e prevădută de nici un text de lege, fie din procedura civilă, fie din legea specială de urmărire, dar, încă ar avea de efect a isbi toate principiile de drept, ceea ce ar constitui fără îndoială o adevărată anomalie ;

Că, prin urmare, în asemenea stare de lucruri, dreptul ce rezultă, în cazul de față pentru epitropia casei Sf. Spiridon era de a se asocia

la urmărirea începută de societatea de economie, cerând colocarea sa în tabloul de ordine, pe baza creanței sale, conform art. 574 din procedura civilă;

Considerând că tribunalul, prin sentința atacată cu recurs, n'a atribuit nici un privilegiu creditorului urmăritore, ceea ce reiese și din faptul că, dupe cererea sa, s'a numit un conservator în conformitatea art. 518 și 521 din procedura civilă, el s'a mărginit numai a constata că urmărirea începută pe baza procedurii civile; nu poate fi paralizată și nici dreptul creditorului urmăritor nu poate fi știrbit întru nimic prin urmărirea exercitată posterior de către recurent, pe temeiul legii speciale de urmărire, cu atât mai mult că instanța de fond afirmă chiar că totă averea unui debitor e gagiul tuturor creditorilor, conform principiului stabilit de citatele articole 1.718 și 1.719 din codul civil;

Că ast-fel, dar, tribunalul n'a comis nici un exces de putere și nici nu a violat sus țisele texte de lege; prin urmare, și acest mijloc rămâne nefondat;

Considerând că recurentul a renunțat la motivele II și III de casare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția I.

No. 715

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Indemnisațiune. — Dobânzi la indemnisațiune. — De când curge. — Omisiune esențială. — Casare. (Art. 64 din legea de expropriere).

Comite o omisiune esențială și, deci, pronunță o hotărîre casabilă înținta judecătorească care condamnă pe o administrațiune expropriantă să plătească expropriatului dobânzi la suma indemnisațiunii fixată de juriu, de la expirarea celor trei luni dupe fixarea indemnisațiunii, fără a discuta mijlocul de apărare invocat de administrațiunea expropriantă cum că acele dobânzi nu curg de cât din momentul cererei, iar nu de drept de la expirarea celor trei luni.

No. 461. — Casarea deciziei curței de apel din București, secția I, No. 123 din 1897, dupe recursul făcut de ministerul de război, cu Spiru Șerban.

12 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. Ștefănescu ;

Pe d. Părvulescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Macri, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

I. »Violarea art. 64 alin. 2 din legea de expropriere, dupe care, în cas când administrația n'ar consemna în termen de trei luni valoarea indemnității fixate de juriu, procentele nu curg de drept în favorul părților expropriate, ci sunt cerute anume, lucru ce d. I. Șerban, care se afla într'un asemenea cas, n'a făcut de cât dupe ce i s'a plătit indemnitatea și când nu mai putea fi vorba de plată de procente pentru o sumă deja achitată«.

II. »Lipsă completă de motivare și omisiune esențială întru cât curtea de apel înaintea căreia s'a invocat acest motiv nu se pronunță asupra lui prin nici unul din considerantele deciziunii rostite de denea«.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că Spiru Șerban a chemat în judecată ministerul de război, spre a fi condamnat a'î plăti procente la indemnizarea acordată pentru expropriere, din ziua de când ministerul trebuia să consemneze indemnizarea și până la epoca în care densusul a efectuat plata ; că instanța de apel, întemeiându-se pe art. 64 din legea de expropriere, reformează sentința tribunalului și acordă acele procente de la 22 Februarie 1891, adică de la expirarea celor trei luni dupe fixarea indemnizării ;

Considerând că în conclusiunile puse d'înaintea curței de fond ministerul a susținut că dupe art. 64 citat, aceste procente nu pot fi acordate de cât numai dacă au fost cerute ; că ele nu curg de drept dupe expirarea celor trei luni de la deciziunea juriului, și întru cât o asemenea cerere, dupe conclusiunile apelantului, nu a fost făcută de expropriat până la plata indemnizării, ministerul nu mai putea fi condamnat la plata de dobândi ;

Considerând că asupra acestui punct esențial de apărare, care decidea de soluțiunea ce avea să se dea procesului, curtea de fond omite

cu desévirşire a se pronunţa şi fixeză dreptul la procente al lui Spiru Şerban de la 22 Februarie 1891, fără a cerceta dacă la această dată densus făcuse o asemenea cerere de dobândi, sau a discuta cel puţin dacă în materie de expropriere dobândile la sumele acordate de juriu curg de drept, sau de la cerere, conform dreptului comun ;

Că procedând ast-fel, curtea de apel comite o omisiune esenţială şi pronunţă o decisiune nemotivată.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secţia I.

No. 716

SUCCESIUNE. — Creanţele şi datoriile defunctului. — Drepturile fie-cărui comoştenitor. (Art. 1.060 din codul civil).

Creanţele defunctului, ca şi datoriile lui, împărţindu-se de drept între comoştenitori, şi un comoştenitor nu este în drept a cere plata creanţei succesoriale de cât în proporţiune cu partea sa ereditară, şi debitorul nu pöte fi silit a'i remite integral acea creanţă, peste ceea ce legalmente datoréză.

No. 462. — Casarea decisiunei curţei de apel din Bucuresci, secţia I, cu No. 158 din 1896, dupe recursul făcut de Smaranda Apostoleanu cu Leon Buter şi Maria Buter.

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în causă de d. consilier D. Hentzescu ;

Pe d. Gr. Vulturescu, asupra motivelor de casare, şi

Pe d. D. Chebapci, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

„Violarea art. 1.060 din codul civil. D'inaintea curţei am constatat că d. na Maria Buter a lăsat şese moştenitori şi acum necerându-se de cât de duoi moştenitori executarea decisiiei curţei de

„apel din Bucuresci, secția I, cu No. 96 din 1867, am contestat acestor doi moștenitori dreptul de a executa și-a decizie pentru mai mult de cât părțilelor ereditare; cu toate acestea, onor. curte de apel m'ami respins acest motiv, statuând că acei doi moștenitori pot executa și-a decizie pentru întreaga sumă coprinsă într'ênsa, și astfel a violat dispozițiunile art. 1.060, dupe care erediții nu pot cere creanță succesiunii de cât în proporție cu părțile lor ereditare“.

Având în vedere decisiunea supusă recursului, din care rezultă că Smaranda Apostoleanu, făcând contestațiune la executarea hotărîrii cu No. 96 din 1867 a curței de apel din Bucuresci, în care este condamnată a plăti decedatei Maria Buter suma de 323 galbeni, a susținut, între altele, că pe urma decedatei rămânând moștenitori, cel-alți doi: Leon și Maria, intimații de ași, nu pot urmări; din sus și-a creanță de cât două din șese părți; că instanța de contestațiune asupra acestui punct, de și stabilește în fapt existența a altor patru moștenitori, respinge totuși mijlocul invocat, pe motiv că inacțiunea lor nu poate înlătura dreptul celor-alți doi comoștenitori, din momentul ce dênșii, în această calitate, au vocațiune la întreaga moștenire;

Considerând că, dupe art. 1.060 din codul civil, creanțele defunctului, ca și datoriile lui, sunt de drept împărțite între comoștenitori; că așa fiind, comoștenitorul, care poate deveni mai în urmă și insolubil, nu este în drept a cere plata creanței succesoriale de cât în proporțiune cu partea sa ereditară, și debitorul nu poate fi silit a'i remite integral acea creanță peste ceea ce legalmente datorază, conform art. 1.060 citat; că instanța de fond hotărînd contrariu și condamnând pe recurentă a plăti intimaților suma întreagă, prin acesta chiar a violat sus și-a articol.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta pe cel al doilea :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 717

OPOZIȚIUNE. — Certificat medical de justificare. — Neținerea lui în seamă de instanța judecătorească. — Respingerea opoziției ca nejustificată. — Nemotivare. — Exces de putere. — Casare.

Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărîre casabilă instanța judecătorească care respinge o opozițiune ca nejustificată fără a arăta vre-un motiv pentru ce nu a voit să țină în seamă certificatul medical cu care partea oponentă voia să 'și justifice cauza absenței sale de la înfățișarea când a fost judecată în lipsă.

No. 465. — Casarea deciziei curței de apel din Craiova, secția II, cu No. 10 din 1897, în urma unei divergențe dupe recursul făcut de Stefan Belu cu N. Rădulescu.

16 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier C. Oe-nomu ;

Pe d. P. Borș, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Stefan Cornea, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

„Exces de putere și violarea dreptului de apărare. Certificatul medical exhibit curței, constatând lipsa mea din cauza unei bronșite acute care 'mi impunea șederea mea în casă, face o deplină dovadă de imposibilitatea de a mă fi dislocat din București la Craiova ; curtea de apel, denaturând actul, ajunge la conclusia arbitrară de a 'mi considera ca nejustificată opozițiunea.

„În tot cazul onor. curte de apel nu putea să mă priveze din su-
premul drept de apărare ce legea 'mi dă la ultima instanță de fond,
pentru a aproba, prin citarea doctorului și deferiarea de jurământ,
căci cele atestate de dînsul prin certificat erau adevărate.

Avînd în vedere că, din decisiunea atacată cu recurs, rezultă că recurentul, cu ocazia judecării opozițiunii făcută înainte a celei curți contra primei deciziuni, a prezentat un act medical cu care a voit să dovedească cauza care l-a împiedicat de a se prezenta la acea curte la

prima infățișare ; că defendorul Rădulescu s'a mărginit a susține numai că recurentul Stefan Belu n'a fost bolnav la acea epocă, fără însă a contesta actul medical ;

Considerând că curtea de apel, fără a arăta nici un motiv pentru care certificatul medicului nu face credință despre cele constatate, a respins opozițiunea ca nejustificată ;

Că procedând ast-fel a comis un adevărat exces de putere, dând și decizie nemotivată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 718

PRESCRIPTIUNE. — Când poate fi opusă. — Când se presupune că partea a renunțat a o opune. (Art. 1.842 din codul civil).

Prescripțiunea poate fi opusă, în cursul unei instanțe, până în momentul când curtea de apel va pronunța definitivă sa decizie, afară numai de cazul când cel în drept de a o opune ar trebui să se presume dupe împrejurări, că a renunțat la dânsa, și împrejurarea că o parte nu a propus martori cu ocaziunea unei cercetări locale, nu poate fi interpretată în sensul că aceea parte a renunțat a opune prescripțiunea.

No. 468. — Casarea deciziei curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 192 din 1895, dupe recursul făcut de Aretia Dumba cu ministerul domeniilor.

16 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. N. Mitescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. M. Ciocârdia, în combateri ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea art. 1.842 din codul civil și a principiilor de drept în

»materie de probe. În adevăr am propus înaintea curței de apel pentru întâia oară, în ședința de la 1 Octombrie, 1895 proba cu martorii spre a dovedi posesia mea continuă și neîntreruptă de peste 30 ani pe terenul revendicat de Stat, și că, prin urmare, am dobândit proprietatea lui prin prescripție. Curtea m'î respinge această cerere fără nici un motiv serios, ci numai prin exces de putere și violând suscitatele texte».

Având în vedere că rezultă din decizia supusă recursului că, la 1884, Statul făcând hotărnicia moșiei sale Dienui saŭ Văscăresci, din județul Olt, și depunând la tribunal spre confirmare planul și cartea de hotărnicie, între alte vecinătăți, și despre vecinătatea Belia saŭ Vulturesci proprietate a d-nei Aretia Dumba, 25 pogone cu această ocazie Statul revendică din moșia d-nei Dumba ce se pretinde a fi fost usurpată de acesta, cerere care a fost respinsă de tribunal, de ôre-ce Statul nu s'a presintat ca să o susțină ;

Că înaintea curței de apel Aretia Dumba, în ședința de la 14 Octombrie 1895, a cerut a i se admite proba testimonială pentru a dovedi că a prescis terenul ce revendică Statul, iar curtea respinge ca tardivă această cerere, întru cât, cu ocazia cercetării locale, încuviințată de curte, și deja efectuată, s'a admis și pentru d-na Dumba dreptul de a propune martori spre a dovedi contrariul prescripției invocate de Stat, iar recurenta n'a usat de acest drept ;

Vedând art. 1.742 din codul civil ;

Considerând că dupe acest articol prescripțiunea pôte fi opusă în cursul unei instanțe până în momentul când curtea de apel va pronunța definitivă sa decisiune, afară numai de cazul când cel în drept de a o opune ar trebui să se presume dupe împrejurări că a renunțat la dënса ;

Considerând că din împrejurarea că recurenta de ađi n'a propus martori cu ocazia cercetării locale, nu se pôte conchide că dënса a renunțat a opune prescripția ce invoca în favôrea sa ;

Considerând că ast-fel fiind, curtea a violat art. 1.842 din codul civil și a comis exces de putere când a respins proba cu martori propusă de recurentă, căci recurenta n'ar fi putut presinta martori spre a dovedi că dënса prescrisese acel teren cu ocaziunea cercetării făcută dupe cererea Statului ca să dovedescă posesiunea sa, cum dice

curtea de apel, căci recurenta nici nu invocase încă în acel moment prescripțiunea pe care a invocat'o numai în urmă.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta mijlocul II :

Casază, etc.

Civil, secția I.

No. 719

APEL. — Creri noi — Mijloce de apărare. — Acțiune în anularea unei vinđeri. — Cererea defendorului de a i se restitui prețul în cas când s'ar anula vinđarea. — Daca este o cerere sau un mijloc de apărare. (Art. 327 din procedura civilă).

In apel nu se pot face cereri noi, însă se pot face cereri de compensațiune și cereri cari servesc ca mijloc de apărare, cum sunt cererile convenționale, cari, stând în legătură cu acțiunea principală, au de obiect de a o nimici sau a'i micșora efectele.

Ast-fel cererea defendorului într'o acțiune în anularea unei vinđeri, de a i se restitui prețul plătit de el în cas când s'ar admite acțiunea reclamantului și se va anula vinđarea, nu este o cerere nouă, ci un mijloc de apărare, și dar se poate propune pentru prima oră în apel.

No. 470. — Casarea decisiel curței de apel din Craiova, secția I, cu No. 9 din 1897, dupe recursul făcut de Maria Graure cu Stanca Păun și alții.

16 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gh. P. Petrescu ;

Pe d. Disescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Comăneanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Greșită interpretare și violare a art. 327 din procedura civilă.

»Instanța de fond interpretează greșit și violază sus citatul text de lege «când 'mi respinge cererea de restituirea prețului ce am plătit pentru imobilul ce se revendică, considerând'o ca o cerere nouă ce nu se putea face pentru prima oră în apel».

Având în vedere că obiectul acțiunii de față este cererea făcută de către toți moștenitorii defunctei Maria Păun Popescu, căsătorită cu Constantin Bicică, de a se anula actul de vinđare autentificat de triqunalul Dolj, secția comercială și notariat la No. 2.459 și transcris

la No. 1.625 din 1893, intervenit între Maria Păun Popescu ca vânzătoare și Maria Graure ca cumpărătoare, și, prin cunoscință, a fi obligat Marin Graure ca să le lase în libera lor posesiune și proprietate imobilele vindute prin sus citatul act ;

Având în vedere că tribunalul Dolj respingând această acțiune, iar moștenitorii reclamanți făcând apel, curtea din Craiova, secția I, prin decizia cu No. 9 din 1897, atacată cu recurs, anulând actul de vânzare petrecut în 1893, și obligând pe Marin Graure să delase în posesia și proprietatea moștenitorilor cele două curele de moșie descrise prin actul de vânzare, a respins și cererea făcută de acesta în mod subsidiar, ca în cas când s'ar admite acțiunea reclamanților, să fie aceștia obligați de a 'i restitui prețul cumpărătoarei făcută, pe motiv că acesta ar fi o cerere nouă, pe care nefăcând'o la prima instanță, nu o poate face pentru prima dată în apel ;

Considerând că art. 327 din procedura civilă, prevede două excepții la regula generală, dupe care nimeni nu poate fi lipsit de beneficiul a două instanțe, și anume că se pot face în apel : întâi, cereri de compensațiune, și al doilea cereri cari servesc ca mijloc de apărare la acțiunea principală ; că prin această din urmă specie de cereri, legiuitorul a înțeles cererile reconvenționale cari stând în legătură cu acțiunea principală, au de obiect de a o nimici sau de a 'i micșora efectele ;

Considerând că cererea recurentului de a i se restitui prețul, în cas când s'ar admite acțiunea reclamanților, de și n'avea de scop de a se respinge cererea reclamanților în totul, dar totuși tindea se micșoreze pentru recurentul Marin Graure efectele acelei acțiuni și să 'i împuțineze pierderea la care era expus ; că de asemenea cererea sa era în strânsă legătură cu cererea principală ; că întrunind aceste condițiuni, ea nu putea fi privită ca o cerere nouă, ci ca un mijloc de apărare la acțiunea principală, care intră în previsionsile art. 327 din procedura civilă și putea fi propusă pentru prima dată în apel ;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât curtea de apel a respins cererea lui Marin Graure, ca o cerere nouă făcută pentru prima dată înainte sa, a interpretat greșit și a violat art. 327 din procedura civilă, și, prin urmare, mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, numai în privința cererei subsidiare, etc.

Civil, secția I.

CONTRAVENȚIUNI LA LEGEA LICENȚELOR. — Proces-verbal de constatare. — Formalități. — Nescrierea lui pe toate paginile. — Validitate. (Art. 14 din legea licențelor și art. 41 din procedura penală).

In lipsă de o dispozițiune specială a legii licențelor, în ceea ce privește formalitățile de observare la redactarea procesului-verbal pentru constatarea infracțiunilor la acea lege, urmează a se aplica regulile dreptului comun prevădute de art. 41 din procedura penală, și formalitatea prevădută de acest articol ca procesul-verbal să fie scris pe toate paginile de cei ce l-au redactat și de persoanele ce au asistat la redactarea lui, nefiind prescrisă sub pedeapsă de nulitate, neputând fi privită ca o formalitate substancială, urmează că procesul-verbal de constatarea unei infracțiuni la legea licențelor nu este nul dacă nu este semnat pe toate fețele de cel ce l-a încheiat și de asistenți.

No. 475. — Casarea sentinței tribunalului Argeș cu No. 308 din 1897, după recursul făcut de ministerul de finanțe cu Florea R. M. Popescu.

19 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier N. Predescu ;

Pe d. Ștefănescu, asupra motivelor de casare, și

Pe d. Căpităneanu, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate :

I. „Exces de putere și violarea art. 14 din legea licențelor, întrucât prin acest articol legea prescrie că constatarea contravențiilor se face prin încheiere de procese-verbale, fără să impună pentru formarea lor condițiunea de formă, sub pedeapsă de nulitate, și, prin urmare, tribunalul Argeș când anulează procesul-verbal de constatarea contravențiunii comisă de d. Florea R. M. Popescu, pe motiv că acest proces-verbal nu era semnat pe toate fețele de toți aceia cari au instrumentat, face o greșită aplicare a acestui text de lege”.

II. „Violarea și greșita aplicare a art. 41 din procedura penală

»Chiar când ar fi constant că în specie ar fi aplicabil art. 41 din procedura penală, totuși prescripțiile acestui articol nefiind cerute sub pedepsă de nulitate, nu se pot declara nule procesele-verbale care ar fi fost făcute conform acestor prescripții, căci s'a violat regula de drept strict și că ele nu pot rezulta de cât din dispozițiile exprese ale unui text de lege».

Având în vedere că din sentința supusă recursului se constată că Florea Radu M. Popescu, intimat în recurs, fiind condamnat la 1.200 lei amendă prin procesul-verbal al receptorului din Drăgulești, confirmată de minister, pentru contravențiune la legea licențelor, a făcut apel la tribunal, care, pe motiv că procesul-verbal în chestiune nu a fost scris pe toate paginile de funcționarul instrumentator, de martorii asistenți, și de denunțător, a anulat actul de constatare, apărând pe contravenient de amenda datorită;

Considerând că, după art. 14 din legea licențelor, constatarea contravențiilor se face prin încheiere de procese-verbale, care au putere de hotărâre executorie, după confirmarea lor de către ministerul de finanțe, fără ca legea licențelor sau regulamentul ei să indice formalitățile ce trebuiesc păzite la redactarea acelor procese-verbale;

Considerând că din lipsa unui text de lege asupra acestei materii, urmăzând a mă referi la dreptul comun, și anume la formalitățile cerute de art. 41 din procedura penală pentru redactarea proceselor-verbale;

Considerând că formalitatea ca fie-care fîoie a procesului-verbal să fie scrisă de cei ce au redactat procesul-verbal și de persoanele care vor fi asistat la facerea lui, nu este prescrisă de citatul art. 41 sub pedepsă de nulitate și nici poate fi privită ca o formalitate substanțială;

Considerând că ast-fel fiind, când tribunalul anulează procesul-verbal pentru lipsa acestei formalități, violază art. 41 din legea licențelor și art. 41 din procedura penală.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Civil, secția I.

BULETINUL
DECISIUNILOR
CURTEI DE CASAȚIUNE ȘI DE JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

No. 721

COMPETINȚĂ. — Ofense orale aduse unei persoane de un funcționar în exercițiul și cu ocaziunea funcțiunii sale. (Art. 525 din procedura penală, art. 148 și 238 din codul penal, art. 71 din legea judecătorilor de ocóle).

Faptul de a maltrata, prin ofense orale, pe o persoană, comis de un funcționar în exercițiul și cu ocaziunea funcțiunii sale, constituie delictul prevăzut de art. 148 din codul penal și este de competența tribunalului a' l judeca.

Ast-fel, când un agent fiscal, cu ocaziunea cererei de incasare a dărilor fiscale, maltratează, prin ofense orale și prin lovituri, pe contribuabil, comite delictele prevăzute de art. 148 și 238 din codul penal, de competența tribunalului a le judeca.

No. 647. — Regularea competenței în cauza lui Gh. Nistor și Dumitru Roșioru, în urma cererei făcută de d. procuror general al acestei înalte curți.

1 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier. . . .

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând :

Având în vedere că G. Nistor, agent de percepție, și Dumitru S. Roșioru, sub-comisar la biroul de percepție din Tecuci, fiind urmăriți pentru delictul de bătae, judecătorul de pace al ocolului Tecuci, prin cartea de judecată cu No. 348 din 1897, și declină competența de a judeca această pricină, pentru cuvântul că densusul s'a convins că inculpații au comis două delicte, ofense orale și lovituri aduse femeii Maria I. Mazăre și fiului său, în calitate de funcționari și în exercițiul funcțiunii lor, pe când voiau să ceară plata dărilor fiscale, și densusul adăogă că primul delict, ofensele orale, urmate de un funcționar în exercițiul funcțiunii sale fiind prevădute și penate de art. 148 din codul penal, dupe art. 71 din legea judecătorilor de pace nu este de competența sa ;

Că tribunalul, prin sentința cu No. 760 din 27 Octombrie 1897, și declină de asemenea competența, pentru cuvântul că densusul, dice în specie, inculpații nu sunt dați în judecată de cât pentru delictul de lovituri, prevădute de art. 238 din codul penal, și nici de cum și pentru delictul de ofense prevădute de art. 148 din codul penal ;

Că, deci, în aceste condițiuni art. 71 din legea judecătorilor de pace nu se poate invoca, și judele de pace trebuie să judece el pricina ;

Că ambele aceste hotărâri rămânând definitive și cursul justiției fiind intrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență ;

Considerând că se constată din actele de instrucțiune formate în cauză și din desbaterile urmate înaintea judeului de ocol că, delicuenții, dupe ce mai întâi au maltrat prin ofense orale pe reclamanta Maria Mazăre, apoi au lovit atât pe numita cât și pe fiul ei ;

Că, întru cât densusii aveau calitatea de funcționari și au săvârșit aceste delicte în exercițiul și cu ocazia funcțiunii lor, faptele ast-fel cum sunt constatate de judele de ocol intră în prevederile art. 148, combinat cu 238, alin. III din codul penal, și, prin urmare, sunt de competența tribunalului de ale judeca, de ôre-ce art. 71 din legea judecătorilor de ocole nu dă o asemenea competență acestor instanțe.

Pentru aceste motive :

Regulând competența trâmite, etc.

Penal, secția II.

No. 722

CURTEA CU JURAȚI. — Jurați. — Naționalitate. (Art. 259 din procedura penală).

Nimeni nu poate îndeplini funcțiunea de jurat dacă, pe lângă alte condițiuni cerute, nu se bucură de drepturile publice civile și de familie, și cel ce pretinde că o persoană ce a figurat în comisiunea juraților este străin, trebuie să dovedească acesta, mai ales când acea persoană se află înscrisă și în listele electorale.

No. 652. — Respingerea recursului făcut de Mihaiu G. Popescu contra decisiunii curței cu juri din județul Mehedinți cu No. 42 din 1897.

2 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré;

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludsiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

»Că în comisiunea juraților a luat parte și juratul Grigore Dan, din comuna Strehaia, care n'avea dreptul de a figura în comisiunea juraților, de ore-ce nu este împământenit, est-fel că curtea a violat dispozițiunile art. 259 din procedura criminală, acestea dovedesc certificatul ministerului de justiție sub No. 3.478 din 1896, și că este aceeași persoană, dovedesc cu sentința electorală a tribunalului Mehedinți, secția II, sub No. 67 din 1896, din care se constată că la data de 1 Iulie 1896, când s'a făcut listele definitive de persoanele ce aveau dreptul a figura ca jurați, nu avea calitatea de cetățen român«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului;

Considerând că, de și dupe dispozițiunile art. 259 din procedura penală, nimeni nu poate îndeplini funcțiunea de jurat, dacă, pe lângă alte condițiuni cerute nu se va bucura și de drepturile publice, civile și de familie, totuși, însă, în specie cu nimic nu se stabilește în fapt cum că juratul Grigore Dan, care a figurat în comisiunea de judecată, ar fi străin;

Că de și recurentul a înaintat curței o copie de pe un certificat al ministerului de justiție din anul 1896, cu care voește a dovedi acest fapt, totuși din acest act nu se stabilește nici identitatea juratului Gr. Dan, nici faptul că în adevăr ar fi străin;

Că întru cât acest șurat se bucură de drepturile politice, fiind înscris în listele de alegători din județul Mehedinți, el are dreptul de a fi jurat, și, prin urmare, din acest punct de vedere mijlocul invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 723

CAMBIA. — Scrisă de un altul de cât debitorul. — Cuvintele „bun și aprobat”. — Lipsa lor. — Dacă cambia 'și perde efectele ei. (Art. 270, 271, 272, 273 și 275 din codul comercial).

Art. 275 din codul comercial, care cere ca atunci când cambia e sub semnătură privată și scrisă de un altul de cât debitorul, acesta se adauge la semnătura sa cuvintele „bun și aprobat”, fiind așezat dupe art. 273 nu se poate susține că dispozițiunile aceluși art. 275, ar intra între cazurile enumerate de art. 270, 271 și 272 din codul comercial, cazuri numai în cari o cambie 'și perde efectele sale.

No. 296. — Respingerea recursului făcut de Lally M. Vacas contra decisiunii curței de apel din Galați, secția I, No. 36 din 1897, cu Climis et fils.

2 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. Cociaș, în dezvoltarea motivelor de casare, cerând și cheltueli, și

Pe d. Lascar, în combateri ;

Deliberând,

Asupra unicului mijloc de casare invocat :

» Exces de putere, prin greșita interpretare a art. 275, combinat cu art. 42, 270 și 273 din codul comercial, și omisiune. În apărarea ce făceam înaintea onor. curții de apel din Galați, am invocat și motivul că mandanta mea, d-na Lally M. Vacas, nu putea să fie condamnată în nici un caz în mod solidar la plata sumelor din cambie, de orice-cel în lipsa condițiilor prescrise de art. 275 din codul comercial, acele înscrisuri au pierdut caracterul de cambii, devenind pure obligațiuni civile, și, prin urmare, divisibile. Curtea de apel nu răspunde la acest motiv de apărare, ceea ce constituie o omisiune esențială, și, interpretând în mod eronat art. 275, condamnă pe mandanta mea în mod solidar la întreaga sumă din cambie, contra dispozițiilor art. 42, 270 și 273, ceea ce constituie un exces de putere ».

Având în vedere deciziunea supusă recursului ;

Considerând că curtea de apel, pentru a obliga pe recurenta la plata întregii sume de 40.000 lei cuprinsă în cele două cambii semnate de dânsa, și care formează obiectul litigiului, stabilește, prin deciziunea sa, că în obligațiunile comerciale, debitorii sunt ținuți solidaricesc la plată, iar pe de altă parte lipsa cuvintelor »bun și aprobat«, cerută de art. 275 din codul comercial, nu are, ca consecință, anularea cambiei, întru cât nici legea nu prevede o asemenea sancțiune, ci singura consecință, care rezultă din această omisiune, este că actul nu formează prin el însuși proba completă a obligațiunii, ceea ce a și îndrituit pe curte de a completa proba obligațiunii prin martorii cari au fost audiați înaintea sa ;

Considerând că prin acest mod de argumentare curtea de apel răspunde învederat la mijlocele de apărare invocate de recurentă, și, prin urmare, omisiune neexistând, mijlocul de casare invocat, urmează a fi respins ca neîntemeiat ;

Considerând că, de altminterlea, art. 275 din codul comercial fiind așezat după art. 273, nu se poate susține că dispozițiunile lui ar intra între cazurile enumerate de art. 270, 271 și 272 din codul comercial, cazuri numai în care o cambie și pierde efectele sale speciale.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

CURTEA CU JURAȚI. — Apărător din oficiu. — Dacă se dă și părții civile.

CURTEA CU JURAȚI. — Martori. — Neascultarea tuturilor martorilor. — Dacă acesta privește pe partea civilă.

CURTEA CU JURAȚI. — Comisiunea juraților. — Dreptul de recusare. — Cine 'l are. — Dacă 'l are și partea civilă. (Art. 290 din procedura penală).

CURTEA CU JURAȚI. — Aplicarea pedepsei. — Despăgubiri civile. — Apreciere suverană a judecătorilor.

- 1) *Legea penală nu prescrie nicăeri ca înaintea curței cu jurați să se dea un apărător din oficiu și părții civile când n'are apărător.*
- 2) *Neascultarea tuturilor martorilor citați înaintea curței cu jurați este o cestiune ce nu privește pe partea civilă, când mai cu seamă dânsa nici n'a propus martori.*
- 3) *Numai ministerul public și acuzatul au dreptul a recusa din jurații ce au a compune comisiunea de judecată nu și partea civilă.*
- 4) *Judecătorii au dreptul de apreciere în aplicarea pedepsei, putând da ori-ce pedepsă între minimul și maximul prevădută în articolul ce au de aplicat.*
- 5) *Judecătorii sunt suverani să aprecieze asupra despăgubirilor pretinse de partea civilă.*

No. 656. — Respingerea recursului făcut de Paraschiva C. Penteși contra deciziunii curței cu juri din Mehedinți No. 44 din 1897, ca parte civilă.

3 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consiler R. N. Opreanu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. „Soțul meu și Negreanu, fiind guardi câmpeni, umblând amândoi dupe vânat și întimplându-se să găsească nisce bani, cari au fost duși la Negreanu, fiind mai aproape, ac-sta n'a voit să împartă

»cu soțul meu, într'o Ți plecând iar amânduoi la vânătoare Negreanu
»s'a depărtat la o distanță de 3 metri și a împușcat pe soțul meu,
»declarând apoi că 'l-a împușcat din greșală».

Considerând că acest motiv se referă numai la cestiuni de fapt,
care scapă censurei acestei curți, și care, prin urmare, urmază a fi
respins ca nefondat.

Asupra motivului II :

II. »La Țiua înfățișerei subsemnata, în lipsă de mijloc, n'am avut
»nici apărător, iar advocații acusatului 'mi-aū recusat martorii cei mai
»principali, interogându-se ast-fel din 17 martori, ce am avut numai 4».

Considerând ca nicăeri legea penală nu prescrie a se da un apărător
din oficiu și părței civile care n'are apărător ; că de nu s'aū as-
cultat martorii propuși de o parte, e o cestiune care nu privesce pe
partea civilă, când mai cu sémă dēnsa nici n'a propus martori ;

Că, de altmintrelea, nu se vede din procesul-verbal de audiență ca
recurenta să fi cerut a se asculta martorii care 'l-a cređut cu mai
multe cunoștințe de faptele acusatului, așa că și acest motiv e neîn-
temeiat și are a fi respins.

Asupra motivului III :

III. »Tot asemenea aū fost recusați și partea principală dintre ju-
»rați fără nici un motiv, ast-fel că jurații aū dat verdictul fără a avea
»cunoștință complectă de depozițiile martorilor propuși».

Considerând că art. 290 din procedura penală dă drept numai mi-
nisterului public și acusatului a recusa din jurații ce aū a compune
comisiunea de judecată, nu și părței civile, care n'are nici un cuvēt a
se plānge de acesta, și dar și acest motiv are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului IV :

IV. »Onor. justiție, în acest fapt de crimă a fost prea debilă pen-
»tru numitul acusat, condamnându-'l numai la șapte luni închisōre
»și 300 lei despăgubirii civile».

Considerând că judecătorii aū dreptul de apreciere în aplicarea pe-
dpsēi, putēnd da ori-ce pedpsă între minimul și maximul prevēdūt
în articolul ce aū de aplicat, și de asemenea aū dreptul de apreciere
asupra despăgubirilor pretinse de partea civilă ;

Că, dar, și acest ultim motiv e neintemeiat și are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 725

COMUNĂ. — Alipiri și deslipiri făcute înainte de legea comunală din 1864. — Dacă se pot constata și în urma acestei legi pe cale administrativă. — Competință.

Deslipirile de la o comună și alipirile la altă comună făcute înainte de legea comunală din 1864 se pot constata și în urma acestei legi pe cale administrativă.

No. 658. — Respingerea recursului făcut de Teodor M. Galiță contra sentinței tribunalului Olt cu No. 1.299 din 1897.

3 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi;
Pe d. Borș, în dezvoltarea motivului de casare, și
Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludență;
Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

„Exces de putere și violarea art. 60 din codul procedurii penale, care regulează competența tribunalelor corecționale prescrisă de art. 178 din procedura penală; deci ilegal judele de ocol în prima instanță, și ilegal tribunalul ca instanță de apel, și-a declinat competența“.

Considerând că deslipirea bucății din moșia recurentului nu se dovedește că s'ar fi săvârșit după punerea în aplicare a legii comunale, ci este admis și de recurent că s'a săvârșit înainte de 1864; că dacă de la punerea în aplicare a legii comunale nu se poate săvârși de cât prin lege, și autoritățile administrative, numai prin constatarea lor, nu poate schimba circumscripția, nu pot efectua deslipiri, nu tot așa este și trebuie să fie de acele deslipiri săvârșite înainte de punerea în aplicare a legii comunale din 1864, în privința cărora statul-quo constatat înainte de punerea în aplicare a legii comunale se poate constata administrativ și în urmă;

Că de aceea motivul urmăzează a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 726

DELICT. — Inculpat minor. — Aplicarea art. 63 din codul penal. (Art. 63 și 239 din codul penal).

DELICT. — Inculpat minor. — Prejudiciu. — Responsabilitatea părintelui. (Art. 1.000 din codul civil).

1) *Faptul că instanța de fond aplică unui inculpat art. 63 din codul penal, arată în mod suficient că nu poate fi vorba de cât de un minor dupe distincțiunile aceluși articol, și nu mai este trebuință a constata a nume dacă minorul are vârsta până la 15 ani deplină și alucrat cu pricepere, sau dacă are vârsta de la 15 ani deplină până la 20 de ani deplină, când pedepsa aplicată ar fi fost aceeași pentru ambele cazuri.*

2) *Părintele răspunde de prejudiciul cauzat de copilul său minor ce locuiește la dânsul.*

No. 660. — Respingerea recursului făcut de C. Mirodescu și altul contra deciziunii curței de apel din București, secția I, cu No. 344 din 1897.

3 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde;

Pe d. G. Panu, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d. I. Țepeluș, în combateri, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare:

„Violarea art. 63 din codul penal. Atât tribunalul cât și curtea de apel se mulțumesc a constata că sunt minor fără a constata dacă am lucrat cu pricepere“.

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Având în vedere că instanța de fond, tribunalul, constată că Nicolae Andronescu a săvârșit faptul prevăzut de art. 239 din codul penal, și îl condamnă, fiind sémă că'l minor, conform art. 63 din codul penal, și admitând și circumstanțe atenuante, la 15 zile închisore;

Considerând că dacă instanța de fond nu constată anume dacă minorul are vârsta până la 15 ani deplină și a lucrat cu pricepere, sau

dacă are vârsta de 15 ani deplină până la 20 de ani deplină, învederat însă că, prin aplicarea art. 63, arată în mod suficient că nu poate fi vorba de cât de un minor dupe distingerile art. 63 din codul penal, aplicarea pedepsei în ambele cazuri fiind aceeași. Că, de altmintearea, din declararea recurenților cuprinsă în actele de instrucțiune rezultă că recurentul are vârsta de 18 ani; că, în asemenea condiții, motivul are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului II :

»Atât tribunalul cât și curtea nu constată că fiul meu stă în casă »la mine, cum cere art. 1.000 din codul civil«.

Considerând că tribunalul declară pe tatăl răspunzător de prejudiciul cauzat de fiul, prin săvârșirea faptului penat conform art. 1.000 din codul civil, iar curtea de apel, într'un considerant, stabilește că Niță Andrei, părintele, trebuie să răspundă de prejudiciul cauzat pentru că inculpatul e minor și locuesce la tatăl; Că în aceste împrejurări, învederat că tatăl, conform principiului art. 1.000 din codul civil avea și putea fi condamnat la repararea prejudiciului cauzat ;

Că, afară de acesta, recurentul Niță Andrei nu s'a apărat în sensul motivului la instanțele de fond, și de aceea motivul fiind neintemeiat are a fi respins ;

Considerând că recurentul renunță la cele-alte motive de casare.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 727

CURTEA CU JURAȚI. — Minoritatea acusatului. — Unde trebuie propusă. (Art. 63 din codul penal).

CURTEA CU JURAȚI. — Apărare. — Neincunoscințarea apărătorului ales.

- 1) Cestiunea minorității unui acusat este o cestiune de fapt ce trebuie propusă la fond și supusă juraților, ast-fel că acusatul nu se poate plânge în recurs că nu s'a făcut și aplicarea art. 63 din codul penal, când, prin decisiunea camerei de punere sub acuzare, el a fost declarat major, și densusul n'a făcut nici o

cerere de nulitate a acestei decisiuni, și când nici d'inaintea curței cu jurați n'a propus cestiunea minorității.

- 2) *Factul că un acusat a avut apărător înaintea curței cu jurați și în contra căruia nu a făcut nici o obiecțiune nu 'l mai pôte îndreptăți a se plânga că dreptul de apărare a fost violat, pentru că președintele curței n'ar fi încunosciițat pe avocatul ales spre a veni să apere pe acusat.*

No. 668. — **Respingerea recursului** făcut de Barbu Neacșu Vasile, diș și Bălțatu, contra decisiunei curței cu juri din județul Ilfov, cu No. 31 din 1897.

8 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N.

Opreanu;

Pe d. Chebapci, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiuni;

Deliberând,

Asupra mijlocului II:

„Greșită aplicare a legii, întru cât acusatul nu era major, cum se dovedesce din certificatul de nascere, ci minor.“

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului;

Considerând că, prin decisiunea camerei de punere sub acuzare, recurentul a fost declarat ca major;

Că, întru cât densusul nu a făcut nici o cerere de nulitate a decisiunei pentru acest motiv și nici d'inaintea curței cu jurați nu a propus cestiunea minorității ce invocă prin mijlocul de casare, cu drept cuvânt art. 63 din codul penal nu s'a aplicat recurentului, de orice aplicațiunea acestui articol depinde de o cestiune de fapt ce trebuie supusă juraților;

Că, din acest punct de vedere, mijlocul de casare are a fi respins.

Asupra mijlocului III:

„Violarea dreptului de apărare, întru cât președintele curței cu jurați n'a încunosciițat pe avocatul ales spre a apăra pe acusat, și anume pe d. Stănescu.“

Considerând că independent de faptul dacă președintele curței cu jurați a încunosciițat sau nu pe avocatul ales spre a apăra pe re-

curent, totuși rezultă din procesul-verbal al deciziunii că recurentul a avut apărător d'înaintea curței cu jurați, în contra căruia nu a făcut nici o obiecțiune cu ocazia judecării procesului său ;

Că, de aceea și acest mijloc are a fi respins ca nefundat ;

Considerând că, în cât privește primul mijloc, apărătorul recurentului a renunțat a-l susține.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 728

CONSTATAREA CRIMELOR ȘI DELICTELOR. — Procurori și judecători de instrucțiune. — Procesele-verbale făcute de ei. — Când nu se pot combate cu probe scrise sau testimoniale. (Art. 185 din procedura penală).

Procesele-verbale încheiate de procurori și judecători de instrucțiune nu pot fi combătute prin probe contrarii scrise sau testimoniale, în cazul când cele cuprinse în ele sunt constatări de visu făcute de acei funcționari judecătorești la fața locului, nu și în cazul când acele constatări sunt făcute nu de visu, de la depărtare, cas în care acele procese-verbale se pot combate prin toate probele admise de lege.

No. 669. — Casarea deciziunii curței de apel din Bucuresci, secția I, cu No. 43 din 1897, în urma recursului făcut de I. N. Cristescu.

8 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe d. l. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

»Curtea violază și rău interpretează art. 152 din codul de procedură penală, neadmițând propunerea mea de a combate procesul-

«verbal care mi se opune, nu este făcut în conformitate și înțelesul «acelui articol».

Având în vedere decisiunea supusă recursului;

Considerând că, de și dupe dispozițiunile art. 185 din procedura penală, procesele-verbale încheiate de procuror și judecătorul de instrucție, nu pot fi combătute prin probe contrarii scrise sau testimoniale, totuși instanța de fond nu se poate întemeia pe asemenea proces-verbal, de cât nu mai atunci când cele coprinse în el sunt constatări de visu de către acel funcționar judecătoresc.

Considerând că procesul-verbal, încheiat la 6 Aprilie 1897, nu corespunde condițiunilor de mai sus, funcționarul judecătoresc neconstatând de visu la fața locului, care e persoana care a săvârșit faptul, nici contracăror agenți s'a săvârșit faptul; că acest proces-verbal, încheiat de un judecător de instrucție și de un procuror la depărtare, este un act care nu poate forma o deplină probă în justiție, și, prin urmare, fără cuvânt, instanța de fond a refuzat recurentul cererea de a combate acel proces-verbal prin toate probele admise de lege;

Că de aceea mijlocul de casare se găsește întemeiat.

Pentru aceste motive:

Și fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate:

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 729

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Contestațiune. — Dacă se poate procede la vânzare înainte ca contestațiunea să fie judecată. (Art. 525, 526, 527, 528 și 529 din procedura civilă).

Contestațiunea la urmărirea silită având de scop scoterea din vânzare a imobilului urmărit, nu se poate procede la vânzare dacă contestațiunea n'a fost judecată.

No. 304. — Casarea ordonanței de adjudecare No. 3.018 din 1896, a tribunalului Ilfov, în urma recursului făcut de Anica Dumitru Stoenescu cu Ghiță Rădulescu și Ionică Dumitrescu.

8 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier M. Poenaru-Bordea ;

Pe d. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Antonescu, în combateri, cerënd și cheltueli ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

»Violarea art. 525, 526, 527, 528 și 529 din procedura civilă și
»rea interpretare a lor, de ore-ce contestațiunea era făcută înainte
»de adjudecare și anume în ziua de 25 Octombrie, și sorocită de tri-
»bunal în ziua de 28 Octombrie, și dacă nu s'a îndeplinit procedura,
»causa era a tribunalului, că nu s'au scos citațiunile, și, deci, contes-
»tațiunea nu era tardivă, și, în ori-ce cas, rău a interpretat și aplicat
»art. 259 când a judecat în ziua de 28 Octombrie imobilul, iar con-
»testațiunea a judecat'o în ziua de 1 Noembrie și 'mi-a respins'o ca
»tardivă«.

Avënd în vedere că se constată din lucrările aflate în dosarul de urmărire că intimatul G. Rădulescu, în virtutea unui act ipotecar, a pus în vânzare prin licitațiune publică imobilul debitorului său, vânzare care a fost fixată de tribunal pentru ziua de 28 Octombrie 1896; că anterior vânzării, adică în ziua de 25 Octombrie, recurenta a introdus o contestațiune la tribunal, prin care tindea la revendicarea imobilului urmărit, și, prin urmare, la suspendarea acestei vânzări ; că pentru judecarea acestei contestațiuni s'a fixat ziua de 28 Octombrie, când era fixată și săvârșirea licitației ;

Că la 28 Octombrie s'a amânat judecarea contestațiunii pentru 1 Noembrie, din cauza neîndeplinirii procedurii ; și totuși s'a procedat la vânzarea silită, ast-fel că contestația cu acest mod a rămas nejudecată ;

Considerând că contestația avënd de scop scötorea din vânzare a imobilului, nu putea vânzarea silită să se săvârșescă, fără să se fi judecat acea contestație ;

Că, în specie, nici nu se pöte dice, că partea trebuia să fie diligentă spre a se îndeplini procedura, de ore-ce citațiunile erau să fie făcute de portării gratuit, fiind-că contestatörea avea act de pauperitate ; și că precum judecarea contestației s'a amânat, asemenea și vânzarea silită trebuia să se amâne ;

Că procedându-se ast-fel, s'a săvârșit un adevărat exces de putere, ast-fel că acest mijloc este întemeiat.

Pentru aceste motive:

Fără a mai discuta pe cele-alte mijloce invocate :

Admite motivul II,

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 730

COMPETINȚĂ. — Lovire. — Incapacitate. — Certificat medical.
(Art. 525 din procedura penală. Art. 238 și 239 din codul penal).

In delictul de lovire pentru a se ști dacă lovirile au produs sau nu incapacitate de lucru, nu se poate lua în considerare de cât certificatul medical.

No. 677. — Regularea competenței în cauza lui C. Onofrei și alții, în urma cererii făcută de d. procuror general al acestei înalte curți.

9 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Având în vedere că C. Onofrei, P. M. Bursucan, P. N. To-fan, C. M. Bursucan și Ilie Antohi, fiind dați judecăței pentru faptul de lovire, judele ocolului Simila, din județul Tutova, prin cartea de judecată No. 297 din 1897, și-a declinat competența, pe motiv că de și din certificatul medicului primar rezultă că lo-virile nu au produs incapacitate de lucru, dar din depunerile martorilor reiese că unul din pacienți, Teodor Vanaga, a sufe-rit patru săptămâni incapacitate de lucru, fapt prevădut și pedepsit de art. 239 din codul penal, ast-fel că judecarea faptului nu e de competența judecătorului de ocol a'l judeca ;

Că afacerea fiind trimisă la tribunalul Tutova, acesta, prin sentința cu No. 1.593 din 1897, și declină de asemenea competența, pe motiv că, din certificatul medicului primar și depozițiunile martorilor, rezultă că lovirile nu au cauzat incapacitate de lucru și că faptul cade sub prevederile art. 238 din codul penal, și e de competența judelei de ocol de a' l judeca ;

Că ambele aceste hotăriri rămânând definitive, cursul justiției se află întrerupt și, conform art. 525 din procedura penală, această curte e chemată să pronunțe un regulament de competență ;

Considerând că pentru a se ști dacă lovirile au produs incapacitate de lucru, pentru acesta nu poate fi luat în considerare de cât certificatul medicului primar, din care rezultă că lovirile nu au produs o incapacitate de lucru ; că așa fiind, faptul rămâne ca simple lovirii, prevăzute și pedepsite de art. 238 din codul penal, și, prin urmare, este de competența judecătorului de ocol a' l judeca.

Pentru aceste motive :

Regulează etc.

Penal, secția II.

No. 731

CURTEA DE COMPTURI. — Revisuire. — Când se poate revisui un compt. (Art. 19 din legea veche a curței de compturi).

CURTEA DE COMPTURI. — Revisuire. — Casațiune. — Competință.

- 1) *Asemănat art. 19 din legea curței de compturi din 1864, modificat în 1874, acea curte poate revisui un compt asupra căruia va fi dat hotăriri definitive, când cel ce cere revisuirea va sprijini cererea sa cu acte justificative dobândite în urma dăreii hotărârii sale.*
- 2) *Cu ocasiunea recursului făcut în contra unei deciziuni pronunțată de curtea de compturi în revisuire nu se poate propune și discuta necompetința acelei curți în privința hotărârii a cărei revisuire s'au cerut.*

No. 305. — **Respingerea recursului făcut de Alexandru Stănculescu contra deciziunii curței de compturi, secția II, cu No. 779 din 1894.**

9 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré;
Pe d. Borș, în dezvoltarea motivelor de casare, și
Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;
Deliberând,

Asupra motivelor de casare:

I. »Violarea art. 15, combinat cu art. 38 și 26 din legea anterioară a înaltei curți de compturi și omisiune esențială. Eram consilier comunal când am primit de la consiliul comunal delegațiunea de a achiziționa piatra remisă inginerului comunei, în scopul favorei unor strade în orașul T.-Măgurele, deci nu eram mânuitor de bani dublicți, ci ordonantor, său cel mult avem o misiune de încredere particulară acordată de consiliul comunal. Jurisdicțiunea curței de compturi nu se întinde dupe legea sa organică și asupra unor asemenea acte, cari nu mai face justițiabilul său.

»În tot cazul, onor. înalta curte de compturi nu 'și dă osteneța să discute acest mijloc de apărare anume menționat prin cererea mea scrisă, și, fără să se pronunțe asupra lui, m'a judecat ca și când așași fi fost justițiabilul său.

II. »Violarea art. 19 din legea curței de compturi din 1864, căci nu s'a ținut compt de actele justificative, de și nu eram un comptabil pe cari le-am reprodus, onor. curți de compturi.

»S'a interpretat în mod eronat chestia de fapt adoptată de înalta curte de compturi, imputându-mi-se numai simplul motiv că, pe lângă actele alăturate pe lângă cererea de revisuire, n'am produs și actele de recepțiune din partea inginerului comunei pentru predarea pietrișului depus, căci acesta ne era imposibil nouă pe cât timp nu eram obligați la acesta și nici nu putea fi în mâinile noastre, ci numai în biuroul serviciului tehnic al primăriei T.-Măgurele sași asupra inginerului comunei M. Eremia, care nu se scie pe unde se mai găsește.

Considerând că decisiunea supusă recursului a fost dată asupra cererii de revisuire făcută de recurentul de ași contra hotărârei înaltei curți de compturi secția II, cu No. 287 din 1892, prin care e declarat în debit cu suma de 1.609 lei, pe motiv că, în calitate de consilier comunal din T.-Măgurele, în anul 1885 și cel următor primind

mandate pentru cumpărare de pietre necesare la pavarea oraşului, n'a justificat depunerea pietrilor cumpărate prin veri-un act de recepţiune a inginerului comunei;

Că această cerere de revisuire curtea de compturi l-o respinge pentru că n'a presintat acel act de recepţiune ;

Considerând că, prin art. 19 din legea curţei de compturi din 1864, modificat la 1874, se prevede că curtea de compturi va putea revisui un compt asupra căruia va fi dat hotărîre definitivă, când cel ce cere revisuirea va sprijini cererea sa cu acte justificative dobîndite în urma dăreii hotărîreii sale ;

Că, în specie, curtea constatînd în fapt că recurentul n'a produs actul de recepţiune a pietrelor predate, singurul act cu care cererea de revisuire ar fi fost admisibilă, bine a respins cererea de revisuire, conformîndu-se art. 19 citat ;

Considerând că incompetinţa curţei nu se pôte discuta, întru cât e vorba de o decisiune a curţei de compturi pronunţată în revisuire ;

Că, dar, motivele fiind neintemeiate aũ a fi respinse ;

Că, de altmîntrelea, aceste motive nici n'aũ fost propuse la instanţa de fond şi nu pot fi propuse direct la această curte.

Pentru aceste motive ;

Respinge, etc.

Civil, secţia II.

No. 732

CURTEA CU JURAŢI.— **Variaţiuni în depunerile martorilor.**—

Îndatorirea greşierului de către preşedinte de a lua note de aceste schimbări. (Art. 343 din procedura penală).

Preşedintele curţei cu juraşi trebuie să îndatoreze pe greşier să însemneze adausele, schimbările sau variaţiunile ce ar putea fi între depunerea unui martor şi cele mai d'inainte declarări ale sale numai atunci când asemenea adause, schimbări sau variaţiuni ar exista şi faptul că în procesul-verbal de audienţă nu se prevede că s'a pus asemenea îndatorire greşierului, presumpţiunea este că asemenea variaţiuni nu aũ existat.

No. 680. — Respingerea recursului făcut de Dunia Badea Tudosi contra decisiunii curţei cu juraşi din judeţul Vlaşca cu No. 15 din 1897.

10 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. Buiuclu ;

Pe d. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare :

»Violarea art. 343 și 344 din codul procedurii penale, de ôre-ce nu s'au îndeplinit unele dispozițiuni și nici note nu s'au luat pentru »depozițiunile martorilor și contradicțiunile lor«.

Având în vedere decisiunea curței cu jurați supusă recursului ;

Considerând că dispozițiunile art. 343 din procedura penală au a fi observate de președintele curței numai atunci când ar exista adause, schimbări sau variațiuni între depozițiunile martorilor făcute înaintea curței, și cele de mai înainte declarări ale lor ;

Că, dacă în specie, nu se prevede în procesul-verbal al decisiunii că dispozițiunile acestui articol au fost observate, presumpțiunea este că asemenea variațiuni nu a existat ; că, de altmintrelea, nici recurentul nu a cerut d'înaintea curței de a se îndeplini această dispozițiune a legii, și nici aș nu pretinde că ar fi existat vre-o variațiune în depozițiunile martorilor cari nu ar fi fost constatate de către președinte ;

Considerând de asemenea că se constată din procesul-verbal al decisiunii că dispozițiunile art. 344 au fost îndeplinite de către președintele curței față de martorii audiați, ast-fel că din aceste puncte de vedere mijlocul de casare are a fi respins ca nef întemeiat.

Asupra mijlocului III :

»Rea constituire a comisiunii juraților, de ôre-ce nu numai că lista »este rău comunicată, dar chiar în comisiunea de jurați de judecată »s'au strecurat persoane cari n'aveau dreptul de această calitate«.

Considerând că întru cât recurentul, prin acest mijloc de casare, se mărginesce numai a alege în mod general că comisiunea de judecată ar fi fost rău compusă, fără a arăta cari anume din jurați nu aveau dreptul de a figura în asemenea calitate, și acest mijloc are a fi respins ca nedovedit ;

Considerând că în cât privesce primul mijloc, recurentul a renunțat la dezvoltarea lui ;

Că, în fine, toate formalitățile se văd îndeplinite și legea bine aplicată.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II:

No. 733

CONTRAVENȚIUNI POLIȚIENESCI. — Apel. — Când există drept de apel. (Art. 385 din codul p-nal. Art. 69 din legea judecătoriilor de ocóle din 1896. Art. 96 din legea comunală).

1) În materie de contravențiune polițienescă calea apelului nu este deschisă de cât ținându-se seama de ceea ce s'a pronunțat nu de ceea ce s'a cerut.

Ast-fel, cărțile de judecată pronunțate în contravențiuni polițienesci, nepunând fi apelate, de cât dacă condamnarea este închisorea sau când amendile, restituțiunile și reparațiunile civile vor trece de zece lei, rezultă că în materie de contravențiune la regulamentul pentru construcțiuni, dacă judecata pronunță numai o amendă de cinci lei fără a ordona și dărîmarea construcțiunei, de și această dărîmarea a fost cerută de primărie, acea carte de judecată nu pôte fi supusă apelului.

2) În materie de contravențiuni la regulamentul pentru construcțiuni judecata pôte cerceta și aprecia întru cât o construcțiune, făcută fără autorizare din partea primăriei, este sau nu conformă regulamentelor comunei, și găsind'o că este făcută în conformitate cu acele regulamente, să respingă cererea primăriei de a se dărîma acea construcțiune.

No. 684. — Respingerea recursului făcut de primăria Capitalei contra sentinței tribunalului Ilfov, secția II, cu No. 1.021 din 1897, ca parte civilă, cu Andrei Filipescu.

10 Decembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiuciu ;

Pe d-nii Voreas și Antimescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;
Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

» Violarea art. 96 din legea pentru organizarea comunelor urbane și art. 9 din regulamentul pentru construcție și aliniere. Violarea art. 3 și 7 din legea mărginirii orașului din 8 Maiu 1895 și art. 195 din procedura penală ».

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Având în vedere că se constată din această sentință că Andrei Filipescu, construind în Bucuresci o casă fără a avea autorizație, pentru această contravențiune la regulamentul respectiv, primăria, ca parte civilă, a cerut condamnarea contravenientului la amendă și dărîmarea clădirii ; că judele ocolului III s'a mărginit a declara, prin cartea de judecată că numitul a comis faptul imputat și în virtutea art. 385 din codul penal, l-a condamnat la 5 lei amendă și la taxa înduioță pentru construcțiune, respingând cererea primăriei pentru dărîmarea imobilului ; că primăria apelând, tribunalul Ilfov, secția II, prin sentința supusă recursului, a respins apelul ca neadmisibil, fiind-că dupe art. 69 alin. 2 din legea judecătorilor de ocôle cărțile de judecată sunt supuse apelului numai în cazul când pedepsa trece de zece lei ;

Considerând că prin art. 169 din procedura penală se stabilește că sentințele date în materie polițienescă pot fi atacate pe calea apelului când ele pronunță o închisoare, sau când amenziile, restituțiunile și reparațiunile civile vor trece de zece lei ; că, prin urmare, admisibilitatea apelului atârănă, nu de la cererea ce se va fi făcut, ci de la însăși pronunțarea coprinsă în dispozitivul sentinței ; că, în materie polițienescă, legiuitorul a urmat altor principii și n'a voit a admite calea apelului de cât ținându-se seama de ceea ce s'a pronunțat ;

Că acest principiu în sine e consacrat și prin legea judecătorilor de ocôle din 1896 (vezi art. 69), cu deosebire că valoarea e urcată de la 10 la 25 lei ;

Considerând că nu se poate susține, precum susține primăria, că cărțile de judecată pronunțate în materie polițienescă ar trebui să fie supuse apelului, de și s'a pronunțat numai o amendă numai de 5 lei, pentru că s'ar fi cerut și dărîmarea casei construite, fiind-că această cerere nu și găsește sprijin în legea ce are a fi observată ;

Că dacă judecătoria de ocol a pronunțat numai amenda și a respins cererea pentru dărîmarea, prin această avea a înțelege, de și cartea de judecată nu o lămuresce, că ea a pronunțat numai amenda pentru că contravenientul a construit fără autorizație, însă n'a creștut a ordona dărîmarea, fiind-că s'a convins că contravenientul era în linie saŭ în condiții pentru a putea construi ;

Că dreptul de a constata, cerceta și aprecia, dacă și întru cât construirea fără autorizare este saŭ nu conformă regulamentelor comunale, trebuie a fi recunoscut judecătories de ocol și în această materie, și nu se pôte dice că, dacă primăria cere condamnarea la amendă și dărîmarea, judecătoria ar fi obligată a acorda tot ce se cere fără nici o cercetare dacă în adevăr e locul de a se ordona dărîmarea, care dărîmarea nu pôte fi ordonată de cât dacă s'ar fi zidit în contra condițiilor prescrise de regulamentul comunal pentru construcții și afară din alinierea hotărîtă ;

Considerând că rezervând judecătories de ocol dreptul de a cerceta și declara dacă e și motiv de a ordona dărîmarea unei case, pentru această nu se pôte dice că primăria e desarmată, fiind-că nu se pôte presupune ca judecătories de ocol să nu admită ordonarea dărîmării, atunci când e constant că s'ar fi zidit nu în contra prescripțiilor regulamentului comunei București și în afară de alinierea hotărîtă, fiind-că ar fi a presupune o constatare greșită și un exces de putere ; că, de alt-fel, când o construcție amenință siguranța publică, saŭ este unul din casurile prevădute de art. 96 din legea comunală, autoritatea comunală pôte chiar ordona dărîmarea când pericolul eminent saŭ contravenirea, în contra art. citat 96, sunt constatate în mod administrativ cu suficiență și în mod neînduoelnic și imparțial ;

Considerând că dacă dreptul de apel contra unei cărți de judecată există, de câte ori pe lângă o amendă ori cât de mică se ordonă dărîmarea, el nu pôte fi când amenda pronunțată fiind mai mică de 25 lei nu s'a pronunțat și dărîmarea ca în specie ;

Că de aceea recursul fiind neîntemeiat, are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 734

VASE NAVIGABILE. — Instrăinare. — Cesiune. — Transcripțiune. — Lipsa ei. — Cine o poate opune. — Terții. — Abordagiü. (Art. 491 și 493 din codul de comerciö).

VASE NAVIGABILE. — Abordagiü. — Asigurare în contra daunelor. — Despăgubire. — Convențiune. — Subrogațiune. — Ordine publică (Art. 462 din codul de comerciü).

MĂRTURISIRE JUDICIARĂ. — Conexitatea faptelor mărturisite. — Indivisibilitate. (Art. 1.206 din codul civil).

1) Lipsa de transcripțiune în registrele consulatului a instrăinării sau cesiunii totale sau parțiale a proprietății sau folosinței unui vas se poate opune de cei de al treilea.

In materie de transcripțiune au a se considera ca cei de al treilea acei cari au putut dobândi drepturi asupra imobilului său asupra vasului, fie de la cel din urmă proprietar sau de la reprezentanții lui, fie de la precedenții proprietari, drepturi pe cari le-au conservat, prin urmare, achizitori și creditorii. Chematul în judecată ca autor al abordagiului unui vas, nefiind un terțiu în înțelesul art. 493 din codul comercial, nu poate opune posesorului vasului lipsa de calitate de a reclama despăgubirea, care, dacă justifică dreptul său pe faptul că vasul figurează pe numele lui transcris în registrele consulatului și când dreptul său de proprietate și de posesiune asupra vasului este recunoscut prin acte în regulă chiar înainte de această transcripțiune, este în drept a reclama despăgubirea, afară numai dacă nu i se opune prescripțiunea acțiunii, întemeiată pe faptul că ar fi trecut un an de la săvârșirea abordagiului.

2) Pentru ca o convențiune să nu producă efecte trebuie să fie contrarie ordinii publice sau bunelor moravuri.

Ast-fel, subrogațiunea de drept prevădută de art. 462 din codul de comerciü nefiind de ordine publică poate fi modificată sau suspendată printr'o convențiune contrarie a părților.

3) Mărturisirea judiciară este indivisibilă când între faptele mărturisite există o conexitate strinsă și în asemenea caz mărturisirea trebuie primită în totalitatea ei.

No. 306. — Casată, dupe divergință și în urma recursului făcut de A. Embiricos, decisiunea comercială a curții de apel din Galați, secția I, cu No. 46 din 896, dată în proces cu Fratelli B. Mendel și alții.

11 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe d-nii avocați C. G. Cocias și Take Ionescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe D-nii avocați C. G. Disescu, V. Lascăr și Pascali, în combateri ;
Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Violarea art. 491, și 493 din codul comercial, exces de putere »prin denaturare de acte și violarea principiilor relative la gestiunea »de afaceri, și omisiune esențială.

»Curtea de apel, hotărînd că acțiunea lui A. Embiricos trebuie res- »pinsă fiind-că nu se află numele lui ca proprietar al vasului Croneo »în registrele consulatului grecesc, de și cel în numele cărora stă în- »scris vasul sū recunoscut că A. Embiricos tot-d'a-una a fost pro- »prietarul vasului, comite o înduoită violare a art. 491 și 493 din »codul comercial : înainte, aplicând aceste articole într'o specie la care »și textul și spiritul lor se opune să pōte fi aplicate, și al doilea în- »tîndēnd termenul de terțiil persoane. cari nu sunt măcar nici credi- »tori. Curtea de asemenea a comis un induoit exces de putere prin »denaturare de acte, când, în contra actelor, a declarat că vasul Cro- »neo fusese asigurat de L. Embiricos, pe când în realitate el a fost »asigurat de L. Embiricos în numele lui A. Embiricos, și când din »declarațiunea lui Kidonicos și a moștenitorilor lui L. Embiricos reiese »că vasul în tot-d'a-una a fost al lui A. Embiricos. Curtea trage toc- »mai conclusiunea că vasul n'ar fi fost a lui, substituind ast-fel vo- »ința ei voinței părților. În tot cazul și chiar în ipoteza admisă de »curte, curtea a violat principiile relative la gestiunea de afaceri. Cu »acastă ocazie curtea a comis și o omisiune esențială«.

Avēnd în vedere că, prin decisiunea supusă recursului, se declară că la 8 Ianuarie 1894, șlepul Croneo care avea un caric de grău, fi- »ind isbit de șlepul Spetia al firmei Cuclelis și Mihailidis ce se afla la tribordul remorcherului Mary al fraților Mendl, acel șlep se scufundă fără a se fi putut scōpa de cât o mică parte de marfă ;

Că A. Embiricos în calitate de proprietar al șlepulului și al caricului înecat, despăgubit de societățile de asigurare pentru valoarea șlepulului

și a caricului, chiamă în judecată pe proprietarii remorcherului Mary și al șleplului Spetia ca să fie condamnați pentru valoarea șleplului înecat și a caricului din el;

Având în vedere că înainte de a se discuta împrejurările în urma cărora șleplul Croneo a fost ciocnit și dacă căpitanul remorcherului Mary se poate imputa culpa, chemații în judecată au opus lui A. Embiricos lipsa de calitate de a reclama; că chiar dacă el ar avea calitate, numai societățile de asigurare au dreptul a reclama daunele cauzate prin scufundarea șleplului Croneo și prin pierderea caricului, mijloace de apărare pe care curtea de apel le admite;

Având în vedere că pentru admiterea celui d'ântăi mijloc de apărare, curtea de apel, prin deciziunea supusă recursului, opinază că până la Aprilie 1895, șleplul scufundat a figurat în registrele consulatului elen pe numele lui L. Embiricos și Kidonicos; că în urma ciocnirii A. Embiricos cere rectificarea în actele registre în sens că șleplul era proprietatea lui, și acesta pe temeiul unor declarații făcute de moștenitorii lui L. Embiricos și Kidonicos; că dupe curtea de apel șleplul scufundat în momentul ciocnirii a fost proprietatea lui L. Embiricos și Kidonicos; că aceștia singuri erau în drept a intenta acțiunea intentată de A. Embiricos; că nici proprietatea, nici folosința șleplului scufundat n'ar fi putut trece către A. Embiricos, reclamantul, de cât în virtutea unui act scris și conform art. 491 și 493 din codul comercial; că afară de acesta, A. Embiricos n'ar avea nici buna credință, nici titlu; că ast-fel este a se ști dacă într'adevăr părerea curței de apel este întemeiată, dacă frații Mendl și firma Cuclelis și Mihailidis sunt cei de al treilea, în sensul ar. 493 din codul comercial și pot opune lipsa de transcripțiune când în specie li se cere daune pentru quasi-deliculul săvârșit de remorcherul și șleplul remorcat;

Considerând că nu este a se cerceta dacă dispozițiunile art. 491 și 493 se aplică numai la vase române, nu însă și la vase străine, precum ar fi vasul Croneo, pentru că în cursul debaterilor urmate la instanța de fond nici nu s'a discutat aplicabilitatea sa neaplicabilitatea dispozițiunilor citate la vase străine;

Considerând că, în cât privește formele transcrierei prevăzute de art. 491 și 493, nu se poate susține și dovedi că legiuitorul italian s'ar fi inspirat din formele înscrierii unui imobil în cărți fonciare, precum există în Germania, ca o condițiune neapărată pentru dove-

direa și existența dreptului de proprietate asupra unui imobil în persoana cui-va, și că el ar fi aplicat în această materie institutul german de înscrierea titlurilor de proprietate în cărți fonciare; că legiuitorul comercial italian, ca și dupe el cel român, acordă dreptul celui de al treilea de a opune lipsa transcrierii în registrele consulatului a înstrăinării sau cesiunii totale sau parțiale a proprietății sale folosinței unui vas;

Considerând că în materie de transcripțiune au a se considera ca cel de al treilea acel carel au putut dobândi drepturi asupra imobilului său asupra vasului său de la cel din urmă proprietar sau de la reprezentanții lui, sau de la precedenții proprietari, drepturi pe care le au conservat, așa dar achizitorii și creditorii; că din acest punct de vedere, frații Mendl și firma Cuculelis și Mihailidis nu pot fi considerați ca cel de al treilea, pentru că nu au putut și nu au avut prin ce dobândi nici un drept asupra vasului scufundat Croneo pentru ca să fie căutat a și le conserva; că de aceea în sine ei nici nu pot opune lipsa de transcripțiune în genere sau în timpul oportun; că ei n'au drepturi și au numai obligațiuni create prin quasi-delictul săvârșit prin ciocnirea vasului Croneo, și prin care sau cauzat pagube și ținută sunt ei a despăgubi pe aceea carel reclama despăgubirea în numele vasului scufundat; că în această privință numai ei ar putea avea numai dreptul a lua precauțiunile spre a nu plăti valoarea prejudiciului cauzat de mai multe ori, și asemenea temere nu este, întrucât dreptul lui A. Embiricos de a cere despăgubirea pentru scufundarea vasului se justifică prin faptul nu numai că vasul figurază pe numele lui transcris în registrele consulatului, ci și că dreptul de proprietate și de posesiune asupra vasului scufundat chiar și înainte de acea transcriere se recunoșce prin acte în regulă de către reprezentanții acelora pe al cărora nume figura vasul transcris în registrul consulatului;

Considerând că dacă chemații în judecată, autorii quasi-delictului, sunt în drept a opune prescrierea acțiunii în despăgubire, fiindcă a trecut un an de la săvârșirea quasi-delictului, acesta nu le dă dreptul a cerceta dacă acel care reclamă este proprietar real sau aparent al vasului, sau dacă în timp s'a transcris titlul lui, tocmai fiindcă n'au nici un drept și că nu este un al treilea și numai întrucât n'a trecut anul, el e obligat a plăti;

Că ast-fel fiind, motivul e întemeiat.

Asupra motivului II de casare :

»Violarea art. 462 din codul de comerț, exces de putere și violarea art. 1.206 din codul civil.

»Curtea considerând subrogarea de care se ocupă art. 462 din codul de comerț ca obligatorie pentru asiguratorul care a plătit despăgubirea, declarând că părțile nu o pot suspenda și refuzând să dea curs acțiunii intentată de asigurat, chiar când el o face cu conștiința asiguratorului, dă art. 462 din codul de comerț o înțindere și un înțeles pe care nu'l are și nu'l poate avea.

»Curtea, înlăturând unele din actele produse de Embiricos, ca să dovedească învoiala sa cu asiguratorii, pe cuvânt că le bănuiesce sau că n'au fost produse de cât o-dată cu concluziile scrise, comite un adevărat exces de putere, și acesta cu atât mai mult, cu cât pe aceste acte și pe o rea interpretare a lor se bazează când admite finele de neprimire. O-dată cu aceste acte înlăturate, nu rămâne ca dovadă a faptului pe care se bazează finele de neprimire, de cât mărturisirea mea și acesta nu se poate dovedi în contra mea fără a se viola art. 1.206 din codul civil».

Având în vedere că asupra motivului II de apărare propus de chemații în judecată contra lui A. Embiricos curtea de apel opinază că A. Embiricos o-dată despăgubit, nu poate urmări pe autorii quasi-delictului în numele societăților de asigurare ;

Că prin despăgubirea lui A. Embiricos de către societățile de asigurare, conform art. 462 din codul comercial, s'a operat *ipso jure* o subrogație a acelor societăți, subrogare care nu poate fi suspendată prin o convenție contrară; că A. Embiricos n'are aici un mandat de a exercita acțiunea în despăgubire în numele societăților de asigurare ;

Considerând că e constatat că A. Embiricos fiind despăgubit, acesta s'a făcut cu stipulația expresă ca A. Embiricos să continue procesul în numele său pentru comptul asiguratorilor ; că această convențiune, stabilită în regulă, este a se ști dacă poate sau nu să producă efecte în urma săvârșirii subrogării asiguratorilor în drepturile asiguratului, conform art. 462 din codul comercial ;

Considerând că, pe de o parte, o convențiune ca să nu producă efecte trebuie ca să fie contrarie ordinii publice sau bunelor moravuri ; că convențiunea dintre societățile asigurătoare și asiguratul despăgubit

A. Embiricos nu se poate declara neexistentă din cauză că ar fi contrarie bunelor moravuri sau ordinii publice, sau pentru ori-care altă cauză; că, pe de altă parte, dispoziția din art. 462 din codul comercial în privința subrogării de drept nu e o dispoziție de ordine publică care să nu poată fi modificată sau suspendată prin o convențiune contrarie; că acesta e lăsată la facultatea acelorora pentru cari și în interesul cărora legea comercială le-a declarat subrogarea de drept, și constant este că ele au voit a suspenda subrogarea prin convențiune contrarie; că, ast-fel fiind, sub acest raport motivul e întemeiat;

Considerând că faptul despăgubirei lui A. Embiricos rezultă din actele și mărturisirile produse și făcute de el în instanță; că, însă, A. Embiricos mărturisind acest fapt, a adăugat că plata s'a făcut sub condiție să urmărească procesul contra autorului abordajului; că, în asemenea condiții, curtea de apel nu putea primi ca constant numai faptul plății și a denega lui A. Embiricos calitatea de a urmări acțiunea, fără a contraveni art. 1.206 din codul civil; că într'adevăr, între faptele mărturisite este o conexitate strânsă și, în asemenea condiții, mărturisirea nu se poate împărți, admitând un fapt ca constant și afirmând pentru cel-alt fapt că nu s'ar fi dovedit în cât privește urmărirea acțiunii, sau că n'ar fi mandatul pentru acesta dovedit; că mărturisirea, așa cum reiese că era făcută, trebuia să fie primită în totalitatea ei;

Considerând că ast-fel motivul e întemeiat, atât sub raportul violării art. 463 din codul de comerț, cât și sub raportul art. 1.206 din codul civil.

Asupra motivului III de casare:

»Exces de putere. Curtea respinge în totul acțiunea pentru despăgubirea daunei suferită din pierderea caricului, de și recunoște că »prima fine de neprimire nu privește caricul, și că a doua fine de neprimire nu poate privi de cât trei sferturi de caric. Curtea, pentru »a'mi respinge și această despăgubire în contra mărturisirei mele că »n'am fost despăgubit de întreaga pagubă, invocă nisce socoteli greșite »trase din nisce chitanțe liberate de mine asigurătorilor din Anvers »și în cari chitanțe se arată categoric că nu totă paguba caricului »m'i-a fost plătită de societatea din Anvers«.

Considerând că, în urma casării pentru cele două motive, e fără interes a mai cerceta acest motiv, de ore-ce cauza în totalitatea ei

era a forma obiectul discuției din nou la instanța de fond, la care s'a trâmăis.

Pentru aceste motive :

Caséză, etc.

Civil, secția II.

No. 735

CURTEA DE COMPTURI. — Funcționari ai Statului. — Certificat de constatarea anilor de serviciu ca funcționari. — Competință. (Art. 27 din legea organică a curței de compturi din 20 Ianuarie 1897).

Curtea de compturi nu este datore a libera certificate pensionarilor de cât pentru timpul cât au fost in serviciul Statului și retribuți de Stat ca funcționari, nu și pentru timpul cât au fost elevi în diferitele școli ale Statului.

Ast fel, cu drept cuvânt, curtea de compturi se declară incompetență a libera unuli medic un certificat prin care să se constate și anii cât a servit ca elev în desființata școlă de medicină.

No. 21. — Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de Dr. G. Isvoranu contra decisiunei cu No. 63 din 1897 a curței de compturi, secțiunii-unite.

11 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut in causă de d. consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe d. Capeleanu, avocatul recurentului, in dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. G. Filitti, procuror general, in conclusiuni;

Deliberând,

Asupra motivului invocat :

„Onor. curte de compturi n'a ținut sémă de decisiunea acestei înalte curți, secția II, cu No. 167 din 1897, și, in consecință, a comis un exces de putere și in competență, de óre-ce nu acéstă instanță se pronunță cari din anii mei de serviciu 'mi dau saú nu dreptul la pensiuene.

„Acest drept 'l are comisiunea de pensiuni să judece și să se pro-

»nunțe asupra admiterei saũ neadmiterei cutăror saũ cutăror any
»de serviciũ, conform art. 18 din legea pensiunilor civile, 49, 50 și
»următorii din regulamentul acestei legi, și art. 18 din legea pen-
»sionilor militare«.

Având în vedere că, din decisiunea supusă recursului, rezultă că
recurentul Dr. G. Isvoranu, cerând de la curtea de compturi un certi-
ficat pentru constatarea anilor sêi de serviciũ, a pretins că în acest cer-
tificat să se prevadă și anii cãți a servit în desființat școlă de medicină;

Că asupra refuzului curței de compturi, dânsul a atacat decisiunea
acelei curți pentru exces de putere și incompetență, și această înaltă
curte de casațiune, secția II, prin decisiunea sa cu No. 167 din 1897,
casând decisiunea curței de compturi secția I, cu No. 133 din 1897,
a decis că acea curte este datore să de certificat pe toți anii serviți
de un funcționar, neîind în competența sa de a distinge cași anii sunt
saũ nu utili pentru pensie. Chemată din nou a judeca cauza, curtea
de compturi, secțiunii-unite, prin decisiunea supusă ađi recursului
referindu-se la textul art. 27 din legea sa organică, și declină compe-
tența de a constata anii petrecuți de Dr. Isvoranu în desființata școlă
de medicină, sub cuvânt că, după șisul articol, dânsa are dreptul a
certifica, cât timp a fost a o persoană impiegat al Statului, nu și tim-
pul cât a fost elev;

Având în vedere art. 27 din legea organică a înaltei curți de comp-
turi din 20 Ianuarie 1895;

Considerând că, dupe acest text de lege, curtea de compturi are
în atribuțiunile sale constatarea anilor de serviciũ ai diferiților impie-
gați ai Statului, conform legilor și regulamentelor pensiunilor civile
și militare;

Că dar, curtea de compturi nu este datore a libera certificate func-
ționarilor de cât pentru timpul cât au fost în serviciul Statului și re-
tribuiți de Stat ca funcționari, nu și pentru timpul cât au fost elevi
în diferitele școli ale Statului;

Că, așa fiind, cu drept cuvânt curtea de compturi s'a declarat in-
competentă a libera recurentului un certificat prin care să se constate
și anii cât a servit ca elev în desființata școlă de medicină, și, decl,
motivul invocat cată a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive:

Respinge, etc.

Civil, secțiunii-unite.

No. 736

DELICT. — Apel. — Dacă în apel se poate schimba calificațiunea faptului de către instanța de apel. — În ce condițiuni.

De și instanța de apel este în drept să preschimbe calificațiunea juridică a faptului și să'l califice alt-fel, subsumându'l sub un alt text de lege de cât acela pentru care o persoană fusese tradusă înaintea sa, totuși acest drept 'i este dat instanței de apel numai sub condițiune ca să se întemeieze pe fapte propuse și discutate la prima instanță.

No. 685. — Casarea decisiunei curței de apel din Bucuresci, secția I, No. 226 din 1897, în urma recursului făcut de Moritz Hasan.

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d-nii Misir și Maiorescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului III de casare :

»Exces de putere și violarea dreptului de apărare.

»Admițând chiar că s'ar considera că curtea n'ar fi modificat faptele cari erau aduse înaintea judecăței sale, totuși nu putea să preschimbe chiar calificarea lor juridică dintr'un delict într'altul, când elementele lor sunt deosebite, fără să mi se fi acordat cuvântul de a mă apăra în privința acésta. Nu era posibil nici să mă gândesc la o asemenea apărare, pentru că nici procurorul nu ne-a acusat și nici din diferitele fapte din cari Moritz Hasan era acusat nu se putea gândi nimeni la probabilitatea calificării admise de curte«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Considerând că de și instanța de apel este în drept să preschimbe calificațiunea juridică a faptului și să'l califice alt-fel, subsumându'l sub un alt text de lege de cât acela pentru care o persoană fusese tradusă înaintea sa, totuși acest drept 'i este dat instanței de apel numai sub condițiunea ca ea să se întemeieze pe fapte propuse și discutate la prima instanță ;

Considerând, în specie, că faptul imputat recurentului a fost acela de faliment fraudulos, pe care tribunalul, discutându'l și neconstituind existența fraudei, a pronunțat o sentință achitătoare pentru recurent; că această sentință fiind apelată de ministerul public, rezultă că ministerul public a avut în vedere numai bancruta frauduloasă; curtea de apel discutând din nou faptele, dupe ce stabilește că nu există elementele bancrutei frauduloase, totuși condamnă apoi pe recurent pentru bancrută simplă, fără ca asupra acestei calificări să fi făcut parte recurentul;

Considerând că elementele delictului de bancrută simplă sunt cu totul distincte de acelea ale bancrutei frauduloase, curtea de apel urma neapărat ca mai înainte de a'și da decisiunea să se pue în pozițiune pe recurent de a se apăra de acest delict ce i se imputa, de ôre-ce nici recurentul, nici ministerul public nu pusese conclusiuni în acest sens;

Că procedând ast-fel, curtea de apel a săvârșit un învederat exces de putere, violând în același timp dreptul de apărare, ast-fel că din acest punct de vedere mijlocul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive și fără a mai discuta cele-alte mijloce invocate :

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 737

DELICT SILVIC. — Flagrant delict. — Proces-verbal de constatare. — Cum se combate. (Art. 39 din codul silvic).

Procesele-verbale de constatarea unui delict silvic, în casuri de flagrant delict, sîc probă deplină pînă la înscrierea în fals, și este casabilă sentința tribunalului care se întemeiază pe depunerii de martori spre a anula un asemenea proces-verbal.

No. 686. — Casarea sentinței tribunalului Tulcea No. 843 din 1897, în urma recursului făcut de Stat, de o parte, și procurorul tribunalului Tulcea de altă parte, cu Al. Ivanciu și alții.

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru
Economu ;

Pe recurenți, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate atât de Stat, cât și de pro-
curorul tribunalului Tulcea :

» Violarea art. 39 din codul silvic și exces de putere. În adevăr, bri-
» gadierul, prin procesul-verbal, constată că a surprins în flagrant de-
» licit pe delicuenți, și totuși tribunalul admite proba testimonială,
» dar admitând că delictul n'ar fi flagrant, totuși, din depunerile mar-
» torilor rezultând că s'a comis delictul, tribunalul comite un exces
» de putere vedit, când apără pe delicuenți de despăgubiri.

» Procesul-verbal dresat în ziua de 17 Aprilie 1897 de brigadie-
» rul silvic al punctului Visterna în unire cu primarul comunei con-
» stată un flagrant delict și în conformitate cu art. 39 din codul sil-
» vic, și, deci, reu s'a admis proba cu martori la judecătoria de ocol,
» și apoi chiar din declarațiunile martorilor Ion G. Petrea și Costea N.
» Bucur, audiați la 4 August 1897 la judecătoria Babadag, rezultă
» cu suficientă faptul de delict silvic comis de inculpatul Alexandru
» Ivanciu, servitorul lui Ițic Taler, cu toate aceste probe însă și tribu-
» nalul a achitat pe inculpați.

Având în vedere sentința supusă recursului ;

Vedând art. 39 din codul silvic ;

Considerând că, dupe dispozițiunile citatului articol, procesele-ver-
bale de constatare, în casuri de flagrant delict, fac probă deplină
până la înscrierea lor în fals ;

Considerând, în specie, că se constată din lucrările aflate în dosa-
rul cauzei că delicuenții au fost surprinși în flagrant delict cu o că-
ruță cu lemne tăiate din pădurea Statului ;

Că, prin urmare, fiind un proces-verbal încheat în asemenea con-
dițiuni de către brigadierul silvic, tribunalul nu era în drept să se
intemeeze pe depozițiunile martorilor ascultați de judele de ocol, în-
lăturându-se ast-fel procesul-verbal ;

Că, prin urmare, când tribunalul anulează un asemenea proces-ver-

bal și achită, prin urmare, pe delicuenți, violază art. 39 din codul silvic vădat prin mijlocul de casare, și de aceea mijlocul invocat este întemeiat.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 738

CURTEA CU JURAȚI. — Puterea discreționară a președintelui. — Dacă poate să se pronunțe singur asupra unui incident contencios. — Martori. — Exces de putere. (Art. 301 din procedura penală).

Puterea discreționară de care este investit președintele curței cu jurați în ceea ce privește descoperirea adevărului nu îi dă dreptul să se pronunțe singur asupra unui incident contencios.

Ast-fel, când se ivesc contestațiune asupra ascultării unui martor, fie că se cere ca acel martor să nu fie ascultat de loc, fie că se cere să fie ascultat ca simplu informator, președintele curței cu jurați nu poate decide singur asupra acestui incident, ci în complectul curței, și dacă decide singur, deciziunea curței cu jurați este casabilă.

No. 690. — Casarea deciziunii curței cu juri din județul Vlașca cu No. 17 din 1897, în urma recursului făcut de Dragnea Paraschiv Trifan și alți

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu ;

Pe d. Palade, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului III de casare :

»Exces de putere. De și avocatul acusatului s'a opus la ascultarea soției acestuia pe motiv că fiind vorba de un martor prohibit, »puterea discreționară a președintelui nu putea trece peste această

„prohibițiune, președintele singur, fără concursul curței și fără să asculte pe procuror, rezolvă acest incident de audiență pe care nu putea să 'l rezolve de cât curtea“.

Având în vedere decisiunea curței cu juri supusă recursului;

Considerând că se constată din procesul-verbal al decisiunii că apărătorul recurentului s'a opus la ascultarea martorei Ióna Dragnea Paraschiv Trifan, soția unuia din recurenții de ađi, care era ca martoră citată în proces, cerând ca numita să nu fie ascultată nici ca simplă informatore, și că acest incident s'a rezolvat de către președinte în virtutea art. 301 din procedura penală, dispunând ascultarea acestei martore ca simplă informatore;

Considerând că dacă președintele curței cu jurați este investit de lege cu o putere discreționară în ceea ce privește descoperirea adevărului, însă el nu are și dreptul „singur să se pronunțe“ și asupra-unul incident contencios. Că într'adevăr putea fi discutat precum se și discută, dacă unul din aceia care nu pôte fi martor pôte fi ascultat ca informator d'inaintea curței cu jurați; că asupra cestiunei ascultării dar a unei asemenea persoane, incapabile de a fi ascultate ca martori, ivindu-se sus citatul incident, el nu putea fi rezolvat numai de președintele curței cu jurați;

Că, procedând ast-fel, prin acésta sevrșesce un învederat excés de putere și de aceea mijlocul invocat e întemeiat.

Pentru aceste motive,

Fără a mai discuta pe cele-alte, admite motivul III:

Caséză, etc.

Penal, secția II.

No. 739

OPOZIȚIUNE. — Apel. — Dacă în opozițiune sau în apel se pôte agrava pedépsa oponentului sau apelantului. — Competință. (Art. 262, 310, 352 și 396 din codul penal).

APEL. — Când instanța de apel este în drept a evoca fondul. (Art. 210 din procedura penală).

1) În materie penală, nimeni nu i se pôte agrava pozițiunea prin propriul său demers, și, dar, instanțele judecătorești nu pot agrava pedépsa unui condamnat care, prin căile reformă-

tore a unei hotăriri, acordate lui de lege, cere a i se ușura pedepsa.

Ast-fel, când un condamnat, în lipsă de o judecatorie de pace pentru un delict de competența acelei judecătorii, face opozițiune, judecătorul nu 'și mai pôte declina competența pe motiv că oponentul ar fi comis un delict mai grav ce nu intră în competența sa a'l judeca, căci ar fi a agrava pozițiunea oponentului.

2) *De și, în cas de reformare a unei hotăriri a primei instanțe, instanța de apel este în drept a reține și judeca fondul, însă acest drept e acordat atunci când prima instanță nu a judecat afacerea în fond și când hotărirea ei este desființată în totul de către a doua instanță.*

No. 699. — Respingerea recursului făcut de procurorul tribunalului de Buzău contra sentinței acelu tribunal cu No. 1.314 din 1897, cu G. I. Cătuneanu.

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Buiucliu;

Pe d. Cernescu, în combaterea recursului, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiunii;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

»Violarea art. 210 din procedura penală. Exces de putere. Tribunalul, admitând apelul făcut de G. Cătuneanu asupra declinatorului de competență de către judele de pace, trebuia să evöce fondul și să 'l judece. Evocarea fondului este obligatorie potrivit art. 210 din procedura penală, nu e facultativă. Neavând fondul, violăză dispozițiunile arătatului text, comițând încă și un exces de putere trămițând afacerea spre judecare din nou aceluiași judecător de pace.

»Tribunalul, nefiind instanță de trämire, nu pôte sesiza o altă judecatorie. În specie, tribunalul neevöcând fondul, putea cel mult să își decline competența și să trämită dosarul parchetului spre a sesiza instanța competentă, sau a cere un regulament de competență dacă sentința ar fi rămas neatacată cu recurs, iar nu să dispună prin dispositiv înaintarea dosarului la judecatoria respectivă».

Avënd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că

Coralia Boldur intentând acțiune contra intimatului **G. I. Cătuneanu** pentru distrugerea unei leși și arătării triviale, judecătorul de pace din Pătărlagele condamnă, în baza art. 300, 352 și 396, alin. II din codul penal, pe Cătuneanu la o lună închisore și 1.500 lei despăgubire; că acesta făcând opoziție, judecătorul de pace, dupe cererea d-nei Boldur, calificând expresiunile și arătările triviale de atentat contra pudórei publice, prevăđut de art. 262 din codul penal, 'și declină competența pe motiv că delictul prevăđut de art. 262 nu intră în competența sa;

Că afacerea venind înaintea tribunalului în urma apelurilor ambelor părți, acesta, dupe ce respinge cererea de conexare a ambelor apeluri, judecă apelurile succesiv și, admitând apelul intimatului Cătuneanu contra cărței de judecată prin care judecătorul 'și declină competența desființază acea carte de judecată și trămite afacerea la judecătorul din Pătărlagele spre a judeca fondul dupe opoziția lui Cătuneanu;

Considerând că este principiu constant în materie penală că nimenul nu i se póte agrava pozițiunea prin propriul său demers;

Că instanțele judecătorești nu pot dar agrava pedépsa unui condamnat care, prin căile reformátore a unei hotăriri, acordate lui de lege, cere a i se ușura pedépsa;

Că, în specie, judecătorul de pace declinându-și competența în opoziția făcută de Cătuneanu, calificând alt-fel faptele, a agravat pozițiunea lui prin acest mod de judecată, violând ast-fel principiile de mai sus, și dar tribunalul, admitând apelul intimatului, bine a judecat;

Considerând că, de și în cas de reformare a unei hotăriri a primei instanțe, instanța de apel, dupe art. 210 din cod. proced. penală, este în drept a reține și judeca fondul, însă acest drept e acordat atunci când prima instanță nu a judecat afacerea în fond și când hotărîrea ei este desființată în totul de către a doua instanță;

Considerând că, în specie, tribunalul, în vederea principiului de drept mai sus expus, n'a desființat și n'a putut desființa de cât cartea de judecată prin care s'a agravat pozițiunea intimatului, adică aceea prin care judecătorul 'și-a declinat competența; și, prin urmare, a trebuit să rămână starea procesului ast-fel cum se găsea înainte de declinarea competenței, pentru ca părțile să se póta folosi de ambele grade de jurisdicțiune; că, prin urmare, în asemenea circumstanțe tri-

bunului a făcut o bună aplicațiune a legii (art. 524 proced. penală), și ast-fel motivul de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 740

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — Ministeriū public. — Lucrări efectuate în camera de consiliū. — Ordonanță.

CITAȚIUNE. — Prezența și semnarea primarului. — Când este cerută. (Art. 74 din procedura civilă).

- 1) *Prezența ministerului public ca parte alăturată nu pōte fi cerută și la regulara altor lucrări cari se efectuează în camera de consiliū, unde părțile nu se citéză, precum ar fi în materie de urmărire imobiliară, când s'a dispus darea ordonanței.*
- 2) *Prezența și semnarea primarului sau a ajutorului său în procesul-verbal care constată predarea unui act de procedură de către agenții în drept se cere numai în cazul când persoana citată lipsește de la domiciliu și când citațiunea sau actul judecătoresc se lipsește pe ușa sau pōrta părții citate, iar nu și în cazul când partea citată se găsește la domiciliū, primesce citațiunea, dar nu pōte semna dovada, nesciind carte*

No. 307 — Respingerea recursului făcut de Ioniță Matei, tutorele lui Ioniță I. Mosoroiū, contra ordonanței de adjudecare cu No. 403 din 1897, a tribunalului Ilfov, secția de notariat, cu Ion D. Chi-roviel.

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ch. Pherekyde ;

Pe d. Lungeanu, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe D. Capeleanu, în combateri, cerënd și cheltueli, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în conclusiunī ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

» Rea constituire a tribunalului ; fiind vorba de vinđarea imobilului » unui minor, d. procuror trebuia să ia conclusiunī ; din jurnalul de

»licitare și supralicitare aflat la dosar se constată că ședința a fost
»compusă cu un domn judecător care a ocupat fotoliul ministerului
»public, fără a se indica numele judecătorului, spre a se vedea dacă
»cerințele legii au fost îndeplinite«.

Având în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului ;

Considerând că rezultă din lucrările aflate în dosarul de urmărire
că ministerul public a participat la toate înfățișările până la darea or-
donanței ;

Considerând că, de alt-fel, prezența ministerului public ca parte
alăturată nu poate fi cerută și la regularea altor lucrări care se efec-
tuază în camera de consiliu, unde părțile nu se citéză, precum în
specie a fost când s'a dispus darea ordonanței ;

Că, din acest punct de vedere, mijlocul de casare are a fi respins
ca fără interes.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 74 din procedură, citațiunea fiind predată tutorelui,
»care nu scia carte, fără ca în această operație agentul portărelului
»să fi fost însoțit de autoritatea comunală«.

Considerând că, dupe dispozițiunile art. 74 din procedura civilă,
prezența și semnarea primarului sau ajutorului său în procesul-ver-
bal care constată predarea unui act de procedură de către agenții în
drept se cere numai în cazul când persoana citată lipsesce de la do-
miciu și când citațiunea sau actul judecătoresc se lipesc pe ușa sau
poarta părții citate, iar nu și în cazul când partea citată se găsește
la domiciliu, primesce citațiunea, dar nu poate semna dovada, nesciind
carte, precum este cazul în specie ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 741

OBLIGAȚIUNILE COMERCIALE. — Proba lor. — Martori. (Art. 46 din codul comercial).

PRESCRIPTIUNE. — Materie comercială. — Contract de furnituri. (Art. 1.904 din codul civil; art. 939 din codul comercial).

- 1) *Obligațiunile comerciale se pot dovedi și cu martori verți de câte ori instanța judecătorească crede că trebuie să recurgă la acest mijloc de probațiune.*
- 2) *Când este vorba de executarea unui contract de furnituri, intervenit între părți, iar nu de plată de obiecte, care obicinuit se cere de la comercianți, nu pe temeiul unui contract scris, nu se aplică prescripțiunea din art. 1.904 din codul civil, ci prescripțiunea prevădută de art. 939 din codul comercial.*

No. 309. — Respingerea recursului făcut de ministerul de război contra decisiunii cu No. 43 din 1897, a curței de apel din București, secția III, cu firma Manolescu & Stoenscu.

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu ;

Pe d. Părvulescu, în dezvoltarea motivelor de casare, cerând cheltueli, și

Pe d. Dancovici, în combateri, cerând cheltueli ;

Deliberând,

Asupra primului mijloc de casare :

»Violarea principiului fundamental în materie de probațiune, că nimeni nu poate fi parte și judecător în propria sa cauză, de orice curtea de apel a admis și ascultat ca martor pe d. P. Dancovici, proprietarul firmei cu care s'a făcut contractarea și pe care firmă reclamantul la succedat în comerț ; iar arătările acestuia singur concludente în cauză, a făcut printr'acésta chiar ca decisiunea curței să fie alta de cât ar fi fost dacă ele n'ar fi fost făcute«.

Având în vedere decisiunea supusă recursului ;

Având în vedere că, dupe dispozițiunile art. 46 din codul comercial, obligațiunile comerciale se pot dovedi și cu martori verți de câte

ori instanța judecătorească crede că trebuie să recurgă la acest mijloc de probațiune ;

Considerând că dacă în specie a fost audiat ca martor și Petre Dancovici, recurentul cu nimic nu a dovedit nici d'înaintea curței de apel și nici ați în recurs că această persoană ar fi însăși proprietarul firmei cu care s'a făcut contractarea furniturilor ;

Că, de alt-fel, reprezentantul ministerului de război nu a făcut nici o obiecțiune în această privință cu ocazia audiării aceluși martor ;

Că, din toate aceste puncte de vedere, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului II :

„Violarea art. 939 din codul comercial, combinat cu 1.904 din codul civil. Curtea de apel respingând prescripția invocată de un an, prevădută pentru acțiunile neguțătorilor în ce privește mărfurile ce vînd la particulari, cari nu sunt neguțători sub cuvînt că această prescripțiune se referă numai la vinđerile curente, făcute fără dreșare de acte și trecute numai în registre, o distincțiune pe care legea nu o face“.

Considerînd că în specia de față fiind vorba de executarea unui contract de furnituri intervenit între părți, iar nu de plată de obiecte cari obișnuit se cer de la comercianți, nu pe temeiul unui contract scris, dispoziția art. 1.904 din codul civil nu pöte fi aplicată, ci prescripția prevădută de art. 939 din codul comercial ;

Că, de aceea, și acest motiv e neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secțiã II.

No. 742

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Tragerea la sorți a listei juraților de către tribunal. — Dacă se face cu citarea părților. (Art. 40 din legea de expropriere).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Secretul deliberațiunei juraților. (Art. 49 din legea de expropriere).

1) *Tragerea la sorți de către tribunal a listei juraților în materie de expropriere se face în camera de consiliu, fără citarea*

- părților, și nu este trebuință a se menționa căți anume jurați conține lista din care s'a tras la sorți.
- 2) Faptul că un jurat a eșit din camera de deliberare și a întrebat căți metri pătrați are o falce și faptul că procurorul tribunalului a trecut prin camera în care deliberau jurații, fără însă a le comunica ceva, când se constată că numai pe acolo se putea trece în camera de deliberare a tribunalului, nu violează secretul deliberațiunii juraților.

No. 310.—Respingerea recursului făcut de primăria Piatra-Neamțu contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director al tribunalului Roman din 23 Februarie 1897, cu direcția generală a căilor ferate române.

15 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré ;

Pe d. Chebacpi, în desvoltarea motivelor de casare, cerënd și cheltuell, și

Pe d. Avenian, în combateri, cerënd și cheltuell ;

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare :

„Violarea art. 40 și rea constituire a juriului, întru cât nu s'a făcut tragere la sorți în de fața părților și întru cât nici nu se arată care era numărul de jurați din care s'a tras la sorți ; pe lângă acesta, nu se indică numele judecătorilor, nici al grefierului“.

Avënd în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director, supuse recursului ;

Considerând că legiuitorul, prin art. 40 din legea de expropriere, arată că din lista făcută de consiliul județian în sesiunea anuală tribunalul, la trebuință, trage la sorți dupe acea listă numărul de jurați prescrie de lege a forma juriul ;

Că această operațiune fiind un act de administrațiune interioară, unde părțile nu au a face propunerii, tragerea la sorți are a se face în camera de consiliu, fără citarea părților, întru cât nici din lege nu rezultă contrariul ;

Că, de alt-fel, nici nu era nevoie să se menționeze căți anume jurați conțineau lista din care s'a efectuat tragerea la sorți, întru cât legea nu prescrie o asemenea dispozițiune ;

Considerând de asemenea că se constată din lucrările aflate în dosar că tragerea la sorți s'a efectuat în fața a două judecători, cari formează completul tribunalului, asistați fiind de grefier, cari toți se văd semnați în josul procesului-verbal prin care se constată această operațiune ;

Că de aceea mijlocul de casare are a fi respins ca nefondat și inexact în fapt.

Asupra mijlocului II :

»Violarea art. 40, întru cât încunoscințarea făcută de d. jude-director nu coprinde numele juraților, întru cât nu s'a făcut prin »portărei«.

Considerând că se constată din procesul-verbal al judeului-director că toate formalitățile relative la procedură au fost îndeplinite și nici părțile nu au ridicat vre-un incident înaintea judeului-director în privința modului cum a fost comunicată expropriaților lista juriului.

Că, din acest punct de vedere, și acest al doilea mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra mijlocului III :

»Violarea art. 49 din următoarele puncte de vedere : 1) că unul din »din d-ni jurați au eșit din camera de deliberare și au comunicat cu »publicul, punând și întrebare d-lui judecător ; 2) că d. substitut a »trecurt prin camera de deliberare«.

Considerând că de și se constată că unul dintre jurați a eșit din camera de deliberare, totuși rezultă din procesul-verbal al judeului-director că acel jurat a eșit spre a întreba numai pe judecător câți metri patrați sunt în o falce, la care judecătorul l-a răspuns că nu poate comunica cu nimeni ;

Considerând, de asemenea, că dacă substitutul tribunalului a trecut în camera juraților în timpul deliberării, judecătorul-director constată că intrarea în camera de deliberare a tribunalului era prin acea cameră, așa că silit a fost procurorul să treacă prin ea ;

Că, prin urmare, și întru cât cu nimic nu se dovedește că juratul și substitul ar fi comunicat cu cine-va în privința procesului de expropriere, mijlocul de casare are a fi respins ca neîntemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 743

CIRCUMSTANȚE UȘURĂTORE. — Pedepse. — Aplicarea lor. — Casare. — Trămitere numai pentru aplicarea pedepsei. (Art. 60 din codul penal și art. 439 din procedura penală).

In cas când se recunoște circumstanțe ușurătoare unui acusat dat judecăței pentru o crimă în care legea pronunță maximul unui pedepse criminale, acel acusat nu poate fi condamnat de cât la minimul acelei pedepse, sau la o pedepsă cu un grad mai jos. Ast-fel, când pentru crima pentru care acusatul este recunoscut culpabil legea prevede maximul reclusiunei, atunci judecătorii, dacă se acordă și circumstanțe ușurătoare acusatului, nu pot da de cât minimul reclusiunei, sau chiar o pedepsă cu un grad mai jos, iar nici de cum pedepsa reclusiunei peste minimul acelei pedepse, căci în acest cas hotărîrea lor este casabilă, însă în ceea ce privește numai aplicarea pedepsei.

No. 700. — Casarea deciziunii curței de apel din Galați, secția II, No. 11 din 1897, în urma recursului făcut de Vasile Ilie.

16 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Al. Degré ;

Pe d. Durma, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

»Exces de putere, prin faptul că curtea 'mi-a refuzat proba testimonială ce invocasem, ca să dovedesc că, în ziua de 21 Decembre, »când se pretinde că aș fi comis faptul, eram în altă parte, și prin »faptul că față de unii din martorii mei citațiunile erau restituite, și »cu toate că am declarat formal că nu renunț la martori, totuși curtea a cercetat afacerea, violând cele mai elementare regule admise »în materie de procedură, și respingându-mi-se prin exces de putere »proba cu martori».

Considerând că pentru a respinge cererea recurentului de a se cita din nou martorii absenți precum, și alți martori ce se mai propuneau, curtea motivează în fapt că o asemenea cerere o găsește inutilă :

Că, prin urmare, față cu dispozițiunile art. 377 din procedura penală, curtea a usat de un drept al său suveran, și, dar, decisiunea sa în această privință fiind motivată în fapt, nu cade sub censura acestei curți;

Că, dar, motivul e neintemeiat și are a fi respins.

Asupra motivului II :

» Exces de putere și violare și rea aplicațiune a art. 264 și 60 din codul penal. În adevăr, prin decisiunea atacată cu recurs am fost condamnat la 8 ani reclusiune, când trebuia, în cel mai defavorabil cas, să mi se dea minimum reclusiunei în conformitate cu ultimul alineat din art. 60 din codul penal, de óre-ce curtea recunósce în favórea mea circumstanțe atenuante, și aceste circumstanțe întru nimic nu'mi-aũ folosit dacă mi s'a dat 8 ani de reclusiune. Este, dar, o greșită aplicare a pedepsei comisă de curte, prin violarea sus ȕiselor texte«.

Considerând că curtea, prin decisiunea supusă recursului, constată că există în favórea recurentului circumstanțe atenuante prevăđute de art. 60 din codul penal, pe care îl inseréză în decisiunea sa ;

Considerând că dupe acest articol, în cas când legea pronunță maximumul unei pedepse criminale, curtea va aplica, când va declara circumstanțe atenuante, minimumul aceleeași pedepse sau chiar pedépsa cu un grad mai jos ;

Că, în specie, pedépsa din art. 264 din codul penal, de care recurentul se făcuse culpabil, fiind maximumul reclusiunei, curtea urma, făcând aplicațiunea art. 60 din codul penal, să aplice minimumul acestei pedepse sau ceea ce vine cu un grad mai jos, și, aplicând o pedépsă mai mare, a violat art. 60 prin rea aplicație a sa, și motivul fiind întemeiat, decisiunea are a se casa numai în ceea ce privesce aplicarea pedepsei ;

Considerând că, în urma casării, cauza are a fi trămisă la comisiunea magistraților unei curți cu jurați, conform art. 439 din procedura penală, pentru a aplica pedépsa conform art. 60 din codul penal.

Pentru aceste motive,

Respinge motivul I :

Caséză pentru motivul II, etc.

Penal, secția II.

REGULAMENT DE COMPETINȚĂ. — Crimă. — Camera de punere sub acuzare. (Art. 525 din procedura penală).
COMPETINȚĂ. — Tănuire de efecte militare furate. — Crimă. — Curtea cu jurați. (Art. 240 și 241 din codul de justiție militară).

- 1) Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de competență, dacă faptele constituie o crimă cauză trebuie trimisă camerei de punere sub acuzare, singura în drept a sesiza curtea cu jurați.
- 2) Faptul de a tănuir efecte militare, furate de un militar, constituie o crimă, și tănuitorul civil trebuie trimis înaintea curții cu jurați spre a fi judecat.

No. 701. — Regularea competenței în cauza femeii Maria Ionescu, în urma cererii făcută de d. procuror general al acestei înalte curți.

16 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G. Liciu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni;

Deliberând :

Având în vedere că Maria Ionescu fiind urmărită pentru că a tănuit nise efecte militare care s'ar fi furat de un militar din regimentul 32 infanterie, judecătorul instructor, cabinetul II, de pe lângă tribunalul Prahova, prin ordonanța sa cu No. 83 din 1897, găsește că e cas de urmărire în contra numitei și o trimite în judecata tribunalului Prahova pentru faptul de tănuire prevăzut și pedepsit de art. 308, combinat cu 53 și 54 din codul penal;

Că tribunalul de Prahova, căruia i s'a deferit cauza, prin sentința cu No. 758 din 1897, și declină competența de a o judeca, pe motiv că legea, prin art. 240 și 241 din codul de justiție militară, pedepsește cu pedepse criminale pe tănuitorii de efecte militare și prevenitei i se impută acest fapt;

Că atât ordonanța judeului-instructor, cât și sentința tribunalului, rămânând definitive, cursul justiției este întrerupt și, deci, curtea de casație este chemată, conform art. 525 din procedura penală, se pronunțe un regulament de competență ;

Considerând că atât din ordonanță cât și din sentința tribunalului să constate că Maria Ionescu a ținut nisce efecte furate de un militar în activitate, fapt ce constituie crima prevădută și pedepsită de art. 240 și 241 din codul justiției militare ;

Că ast-fel fiind, judecarea unei crime fiind numai de competența curței cu jurați, cauza urmează a se trimite camerei de punere sub acusare, singura competență a cerceta și califica faptele de crimă și a deferi apoi curței cu jurați pentru a judeca crima imputată.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, etc.

Penal, secția II.

No. 745

ACTE DE COMERCIŪ. — Cari sunt. — Dacă un comerciant pôte face și acte civile. — Competință. — Poprire — Cuasi-delicț. (Art. 3, 4, 890 și 893 din codul comercial).

Sunt considerate ca acte comerciale, și, prin urmare, acțiunile ce derivă dintr'ensele de competența jurisdicțiunei comerciale, acele acte cari, prin natura reală a lor, constituie un act de comerciŪ, abstracțiune făcând de persóna ce le sêvirșesce, de unde rezultă că un comerciant pôte face și acte cari sunt de natură civilă, în care cas nu e supus jurisdicțiunei comerciale.

No. 312. — Respingerea recursului făcut de Toma Țaciu contra sentinței comerciale a tribunalului Ilfov, No. 1.195 din 1897, cu colonel P. Zlăteanu și ministerul de rêsboiŪ.

16 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. Bu-
iucliu ;

Pe d. Saita, în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii Durma și Comșa, în combateri ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Exces de putere și violarea art. 3, 4, 890 și 893 din codul co-
»mercial.

»Ca bancher pe piața Capitalei, am împrumutat pe căpitanul Niculescu, cu 720 lei. La timp am obținut contra numitului hotărîre »pentru suma ce 'mî datora și am poprit în mâinile d-lui comandant »al regimentului III călărăși o parte din solda debitorului meû ; po- »prirea s'a validat prin cartea de judecată No. 2.177 din 1895. Ne- »socotind acéstă hotărîre de validare, d. Colonel Zlăteanu, comandan- »tul regimentului, nu popresce și nu 'mî remite sumele la cari aveam »dreptul. Pentru acest fapt am făcut proces d-lui Colonel Zlăteanu și »ministerului de război. Hotărîrea, ca și actul din care rezultă liti- »giul ce urma a se judeca de tribunalul comercial Ilfov, este, necon- »testabil, de natură comercială și, prin urmare, de competența juris- »dicțiunii comerciale, conform art. 3, 4, 890 și 893 din codul co- »mercial. Tribunalul, judecând că afacerea ar fi de natură civilă, vio- »leză textele arătate și comite un vedit ex ces de putere».

Avënd în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că recurentul Toma Țăciu intentând acțiune contra intimașilor de așl, prin care le impută un cuasi-delict, de ôre-ce nu am vërsat în mâinile recurentului suma de 720 lei, ce se poprise din léfa căpitanului Niculescu, tribunalul comercial de Ilfov 'și declină competența, constatînd că procesul, dupe natura sa, e pur civil ;

Avënd în vedere art. 3, 4, 890 și 893 din codul comercial ;

Considerând că din coprinsul acestor articole reese că sunt considerate ca acte comerciale—și acțiunile ce deriv dintr'ensele de competența jurisdicțiunii comerciale—acele acte cari, prin natura reală alor, constitue un act de comerciù, abstracțiune făcënd de persóna ce le sëvrșesce ;

Că de aci rezultă că un comerciant pôte face și acte cari sunt de natură civilă, în care cas nu e supus jurisdicției comerciale ;

Că, în specie, între recurent și intimași nu s'a sëvrșit nici un act de natură comercială și cuasi-delictul imputat intimașilor, cari nu sunt comercianși, nu arată cu nimic natura de comercialitate a acestul act ;

Că, dar, actul fiind civil, bine tribunalul comercial 'și-a declinat competența, neviolând cu acésta textele de lege citate și, prin urmare, motivul fiind neîntemeiat, recursul are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 746

FALIMENT. — Respingerea unei creanțe de la verificare. — Dacă mai poate intenta acțiune posesorul ei în contra falitului, pentru plată, în urmă. — Autoritatea lucrului judecat. — Mărturisirea falitului. (Art. 1.204 din codul civil).

O-dată ce o creanță a fost respinsă de la masa creditorilor în mod definitiv, în urma contestațiunei făcută de creditor, nu se mai poate admite acțiunea intentată de posesorul acelei creanțe în contra fostului falit pentru plata ei, chiar dacă acesta a recunoscut acea creanță înaintea judecătorului-comisar pe când era falit, fără a se viola autoritatea lucrului judecat.

No. 313. — Respingerea recursului făcut de George Gr. Cantacuzino contra sentinței tribunalului Brăila No. 318 din 1897, cu Leonida Mareș.

16 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. Săulescu, în desvoltarea motivelor de casare, cerând și cheltueli, și

Pe d. Mănescu-Călărăși, în combateri, cerând și cheltueli ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

»Violarea art. 1.204 și 1.205 din codul civil și rea interpretare a acestor texte de lege. În adevăr, onor. tribunal Brăila, în majoritate, consideră mărturisirea lui M. Mareș de recunoșcere a creanței d-lui Cantacuzino, consemnată într'un proces-verbal de verificare a creanțelor de către d. jude-comisar al falimentului L. Mareș, ca nulă și fără valoare, creând în același timp onor. tribunal pentru L. Mareș o incapacitate neprevădută de lege, pe când incapacitățile fiind de drept strict, nu se pot deduce din împregiurări și interpretări«.

Având în vedere că din dosar se constată că recurentul de ași a cerut judelei-comisar al falimentului intimatului, cu ocazia verificării creanțelor, înscrierea sa la pasiv cu suma de 931 lei, 90 bani ; că

acastă creanță, de și recunoscută de falitul Mareș, însă fiind contestată de cel-alți creditor, n'a fost admisă la masa falimentului, și recurentul nefăcând apel conform art. 772 din codul comercial, aceea sentință a rămas definitivă ;

Că, în urmă, recurentul, chemând în judecată pe intimat pentru a fi obligat la plata sumei de 931 lei, 90 bani, tribunalul de Brăila, prin sentința supusă recursului, respinge acțiunea ca nefondată, pe motiv că singura probă a existenței acestei creanțe fiind recunoșterea făcută de Mareș pe când era falit înaintea judelei-comisar însărcinat cu verificarea creanțelor falimentului, această recunoșcere nu'î poate servi ca probă, neputând fi considerată ca o mărturisire judiciară ;

Considerând că, o-dată ce creanța recurentului a fost respinsă de la masa creditorilor într'un mod definitiv, nu se mai putea în urmă admite acțiunea intentată de recurent pentru obligarea lui Mareș la plata aceleiași creanțe fără a se viola autoritatea lucrului judecat, și mărturisirea lui Mareș înaintea judelei-comisar nu mai poate avea ast-fel nici un efect ;

Că, dar, de și mărturisirea lui Mareș e o mărturisire judiciară în sensul art. 1.204 din codul civil, însă, întru cât, în specie, ea n'a putut avea efect la ocazia verificării creanțelor, neținându-se seamă de ea, urmăz că recurentul nu o mai poate invoca pe altă cale de judecată, și, ast-fel, tribunalul, făcând o bună aplicațiune a legii, urmăz că motivul să fie respins ca neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 747

VAGABONDAGIU.—Străin declarat în stare de vagabondagiū. —
Dacă isgonirea din țară aparține autorităților judiciare. (Art. 220 din codul penal.—Legea din 7 Aprilie 1881 asupra străinilor).

Isgonirea din țară a unui străin, declarat în stare de vagabondagiū, nefiind dată expres în atribuțiunea instanțelor judecătorești prin art. 220 din codul penal, acest drept revine și aparține exclusiv puterii administrative, dupe cum și legea din 1881 'l prevede.

No. 702. — Respingerea recursului făcut de d. procuror general al curței de apel din Galați contra deciziunii acelei curți, secția I, cu No. 1.185 din 1897, dată în afacerea C. Capatos.

17 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu, și

Pe d. C. D. Sărățeanu, procuror de secțiune, în concludiuni ;

Deliberând,

Asupra motivului de casare :

„Curtea, respingând apelul, a violat dispozițiunile art. 220 din codul penal, de ore-ce tribunalul, care judecă chestiunea principală a vagabondagiului și a furtului comis, este în drept să judece și chestiunea accesorie a isgonirei din țară, și este mai competentă să aprecieze utilitatea acestei măsuri, ceea ce rezultă și din faptul că, în legislațiunea francesă, de la care s'a împrumutat art. 220 din codul penal român, prevede că „vagabondul de naționalitate străină va fi expulsat prin ordinul guvernului“, cuvinte care s'a suprimat în legislațiunea noastră.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că C. Capatos, de naționalitate străină, a fost declarat în stare de vagabondagiū ; că neavând domiciliū stabil, nici mijloce de hrană și nici exercită obicnuit ver-o profesiune, și fiind condamnat la 2 luni închisore pentru furt, atât tribunalul, cât și curtea, respinge cererea ministerului public de a'l isgoni din țară, pe motiv că isgonirea din țară nu intră în atribuțiunile puterei judecătorești, ci în ale puterii executive ;

Având în vedere art. 220 din codul penal ;

Considerând că de și acest articol prescrie că cei declarați vagabonđi, de naționalitate străină, se vor putea și isgoni din țară, însă acest articol nu arată și autoritatea care pōte pronunța isgonirea ;

Că, dupe art. 179 din codul penal, streinul isgonit din țară nu pōte reintra fără autorisarea specială a guvernului ;

Că, din apropierea acestor două articole, reese că guvernul, având într'un mod formal dreptul a autorisa întōrcerea în țară a unui străin, isgonit în basa art. 220, tot dēnsul are a pronunța și isgonirea din

țără; căci în sistemul contrariu ar fi inexplicabil dreptul guvernului de a putea autoriza întorcerea unui străin în țară, când o sentință jui decătorească ar fi hotărît isgonirea lui ca vagabond, iar dreptul justiției de a pronunța ea isgonirea ar fi iluzoriu;

Că dreptul guvernului de a pronunța isgonirea din țară a unui străin e prevăzut expres și prin legea din 7 Aprilie 1881, care dă acest drept numai guvernului;

Că, prin urmare, isgonirea din țară a unui străin, nefiind dată expres în atribuțiunea autorităților judecătorești prin art. 220 din codul penal, acest drept rămâne și aparține exclusiv puterii administrative, după cum și legea din 1881 îl prevede; că, de altminterlea, singura putere executivă este în pozițiune de a putea aprecia interesele generale ale Statului pentru disposarea și executarea expulsărilor, fără a se provoca conflicte internaționale;

Că, dar, curtea, refuzând a pronunța isgonirea lui Capatos, n'a violat citatul art. 220, și motivul fiind ast-fel neintemeiat, are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 748

APEL. — Parte civilă. — Apelul părții civile contra unei cărți de judecată ce condamnă în lipsă pe un inculpat. — Opozițiune din partea inculpatului contra cărței de judecată. — Respingerea apelului părții civile ca fără interes. — Dreptul său de a face apel în contra cărței de judecată dată asupra opozițiunii.

Este fără interes și, ca atare, se respinge apelul părții civile contra unei cărți de judecată dată în lipsă, când inculpatul condamnat în lipsă prin acea carte de judecată a atacat-o pe calea opozițiunii.

În acest cas, rămâne părții civile dreptul de a face apel în contra cărței de judecată dată asupra opozițiunii.

No. 707. — Respingerea recursului făcut de Coralia Boldur contra sentinței tribunalului Buzău cu No. 1.318 din 1897 cu C. I. Cătuneanu.

17 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concluziuni ;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare :

»Exces de putere și violarea art. 197 din procedura penală«.

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că intimatul Cătuneanu fiind condamnat în lipsă de judele ocolului Pătlagele pentru delictul de distrugere și insultă săvârșit în persoana recurentei, acesta a făcut apel în cât privesce despăgubirile civile ce i s'au acordat, ca fiind prea mici în raport cu faptul săvârșit de intimat ; că constatată fiind că acea carte de judecată fusese opoată de intimat, tribunalul a respins apelul recurentei ca fără interes ;

Considerând că, întru cât este stabilit că cartea de judecată pronunțată de judele de ocol era dată cu dreptul de opozițiune, și intimatul uzase de acest drept, apelul făcut de recurentă contra acelei cărți de judecată nu'și mai avea locul, întru cât prin acest apel sar fi prejudecat hotărîrea ce judele de ocol avea să pronunțe asupra opozițiunii făcută de intimat ;

Că, de altmintrelea dreptul recurentei de a face un nou apel rămâne neatins, și dânsa este în drept a ataca pe această cale cartea de judecată ce s'ar da asupra opozițiunii deja pendinte la judele de ocol ;

Că de aceea, cu drept cuvânt tribunalul a considerat acest apel ca fără interes, întru cât este prematur făcut, și, prin urmare, mijlocul de casare este neintemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Penal, secția II.

No. 749

COMPETINȚĂ. — Răniri prin imprudență. (Art. 294 din codul penal; art. 525 din procedura penală; art. 71 din legea judecătorilor de pace).

Delictul de rănire prin imprudență, independent dacă pacientul ar fi suferit sau nu veri-o incapacitate de lucru din cauza rănilor ce i s'ar fi cauzat, este de competența judecătorilor de pace a'l judeca.

No. 709. — **Regularea competenței în cauza lui Petre Toader Solonaru, în urma cererii făcută de procurorul general al acestei înalte curți.**

17 Decembre 1897

CURTEA,

Așculturând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier R. N. Opreanu, și

Pe d. procuror C. D. Sărățeanu, în concludiuni;

Deliberând:

Având în vedere că Petre Toader Solonaru a fost dat judecăței pentru că, mergând în fuga mare cu calul, a dat peste copilul Gheorghe Tasi Panait, din comuna Satul-Noă, cauzându'i ast-fel grave leziuni;

Că judele ocolului Măcin, județul Tulcea, prin cartea de judecată cu No. 22 din 27 Ianuarie 1897, având în vedere un certificat medical care dovedește că pacientul a stat 14 zile în cura spitalului, și prin urmare, în incapacitate de lucru, 'și declină competența de a judeca afacerea și dispune ca dosarul să fie trimis tribunalului;

Că, tribunalul Tulcea, prin sentința cu No. 724 din 29 Septembrie 1897, considerând că faptul a fost comis din nebagare de sēmă a inculpatului și cade ast-fel în prevederile art. 249 din codul penal;

Având în vedere dispozițiunile art. 71 din legea judecătorilor de ocôle, 'și declină competența, la rëndul sēu, de a judeca procesul;

Că ambele aceste hotăriri rămânând definitive și cursul justiției fiind întrerupt, această înaltă curte este chemată a pronunța un regulament de competență;

Considerând că se constată din lucrările aflate în dosar că de-

lictul ce se impută lui Petre Toader Sălonaru este acela de rănire prin imprudență prevăzută și pedepsită de art. 249 din codul penal ;

Considerând că, întru cât prin art. 71 din legea judecătorilor de ocole se dă în competența acestor instanțe judecarea unor asemenea delikte, independent dacă pacientul ar fi suferit sau nu, ver-o incapitate de lucru din cauza rănirilor ce i s'ar fi cauzat, delictul, ast-fel cum este stabilit, intră în competența judeului de ocol de a 'l judeca.

Pentru aceste motive :

Regulând competența, trămite, etc.

Penal, secția II.

No. 750

INFRAȚIUNE VAMALĂ. — Contrabandă. — Comerciant. —

Art. 50 din legea vămilor. — Rea aplicare. (Art. 166, 167, 168, 171 și 173 din legea vămilor).

Comerciantul care a comis contrabanda prevăzută de art. 166 și următorii nu pôte fi urmărit de cât ca autor al contrabandei, sau ca complice conform art. 171 din legea vămilor, sau pentru faptul de înșelăciune conform art. 173 din legea vămilor, iar nu conform art. 50, acest text de lege aplicându-se numai contra funcționarilor vamali și contra celor însărcinați a'î ajuta în exercițiul funcțiunei lor.

No. 710. — Casată, în urma recursului făcut de Petre Petrici, decisiunea curței de apel din Galați, secția II, cu No. 991 din 1897, dată în afacerea cu comuna Bêrlad.

17 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Gr. M. Buiuciu ;

Pe d-nii T. Maiorescu și D. Chebapci, avocații recurentului, în desvoltarea motivelor de casare ;

Pe d. T. Stelian, avocatul intimatului, în combateri, și

Pe d. C. D. Sărățeanu, procuror de secție, în concluziuni ;
Deliberând,

Asupra motivului II de casare :

» Violarea art. 171 și 50 din legea vamală. Curtea de fond dupe ce constată în fapt, conform sentinței tribunalului și art. 50, alin. I din legea vamală, toate elementele de mituire în sarcina perceptorului comunal, schimbă calificarea faptului, înlătură fără motivare delictul mituirei și, pentru a constitui în defăvorea comerciantului Petrici complicitatea prevădută de art. 171 din legea vamală, declară pe receptorul comunal culpabil de contrabandă, ceea ce este imposibil, pe comerciantul Petrici de complice și aplică și acestuia o pedepsă corporală dupe art. 50, alin. II, care nu se poate aplica la comercianții proprietari ai mărfurilor de contrabandă. Curtea confundă ast-fel speciile de delict corecționale și de contravențiuni vamale, precum și competențele de a le judeca ».

Având în vedere deciziunea supusă recursului și prin care se constată și se declară că Ștefan Gheorghiade, în calitate de receptor comunal al biuroului vamal din Bêrlad, în înțelegere cu recurentul Petrici, comerciant, introduce, precum se exprimă curtea, în cursul anului 1895, în interiorul orașului Bêrlad, diferite cantități de mărfuri, pe unele taxându-le mai puțin, iar pe altele scutindu-le de plata ori-cărei taxe ; că Petre Petrici, pentru înlesnirile acordate de Ștefan Gheorghiade, plătea acestuia câte 200 lei pe an, îl scădea de unele datorii și împărțea cu dânsul o parte din beneficiile realizate prin contrabandă, spre a-i permite a introduce în oraș mărfuri de contrabandă ; că faptele fiind descoperite în urmă, ele constituiesc pentru Ștefan Gheorghiade ađi o contrabandă și, conform art. 50, alin. II din legea vamală, întru cât el ca funcționar, însărcinat cu perceperea taxelor cuvenite comunei, pentru mărfurile introduse în oraș, a favorizat și înlesnit cu bună știință, prin declarații și verificări false, introducerea mărfurilor lui Petre Petrici în oraș, luând une-ori taxe mai mici și alte-ori scutindu-le cu totul de plata ori-cărei taxe în dauna comunei ; că Petre Petrici a participat ca interesat într'un mod direct la faptele săvârșite de Ștefan Gheorghiade și prin acesta s'a făcut posibil de penalitatea prevădută și pedepsită de art. 171, combinat cu art. 50, litera a din legea vamală ;

Considerând că este a se ști dacă legea s'a aplicat bine în cât pri-

vesce pe Petre Petrici; că dacă Ștefan Gheorghiadu nu 'și-a îndeplinit îndatorirea, el poate fi pedepsit conform art. 50 alin. II, fiind un delict special; că culpabil de contrabandă, în spiritul art. 166 și 199 din legea vamală, nu poate fi de cât în genere un comerciant, în împrejurările specificate de art. 166, 167, 168 din legea vamală; iar complice, conform art. 171 din legea vamală, e acela care a participat la un fapt de contrabandă ca întreprinzător, ca asigurator său ca interesat; că autorul contrabandei are a fi pedepsit conform art. 169 și 170 din legea vamală, iar complicele conform art. 171 al legii vamale; că dacă o contrabandă se descoperă mai târziu, însă în mai puțin de un an de la săvârșirea contrabandei, art. 172 din legea vamală prescrie o procedură, în cas când mărfurile nu s'ar putea confiscă, a se înlocui confiscarea prin o sumă în bani; că, în fine, art. 173 din legea vamală pedepsește ori-ce surprindere a unei credințe a agenților vamali prin factură sau scrisori de cărat mincinoase și cauzându-se astfel daune fiscoale, ca înșelăciune, conform codului penal;

Considerând că dacă agentul vamal sau agentul însărcinat cu încasarea taxelor comunale poate fi urmărit pentru delictul prevăzut de art. 50, alin. II din legea vamală, un comerciant care a săvârșit contrabandă, precum e caracterizată prin art. 166 din legea vamală, sau a participat la o contrabandă, nu poate fi urmărit de cât conform art. 166 și următoarele, de cât sau, ca autor al contrabandei, sau ca complice la contrabandă, conform art. 171 din legea vamală, sau pentru faptul de înșelăciune, conform art. 173 din legea vamală; că, prin urmare, faptele imputate lui Petre Petrici sunt rău calificate și legea e greșit aplicată, de ore-ce recurentul nu poate fi nici autor, nici complice al faptului prevăzut de art. 50, alin. II din legea vamală; că sub acest raport și în acest sens motivul fiind întemeiat, decizia următoare a fi casată.

Pentru aceste motive :

Casază, etc.

Penal, secția II.

No. 751

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ. — Tragerea la sorți a juriului. — De cine și cum se face. — Citirea juraților. — De cine se face. — Termen. (Art. 40, 42 și 45 din legea de expropriere).

- 1) *In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate, juriul chemat a fixa indemnisațiunea pentru exproprierile făcute într'o plasă, și regulate a se judeca în aceeași sesiune, se trage la sorți de tribunal din lista juraților acelei plăși, și este dator să tragă nouă jurați ordinari și trei jurați suplimentari, din care se va compune comisiunea de judecată pentru aface-rile dintr'o sesiune.*
- 2) *Judele-director trebuie să citeze pe jurații trași la sorți de tribunal cu șese zile înainte de înfățișare.*

No. 314. — Respingerea recursului făcut de direcția căilor ferate române contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței judeului-director al tribunalului Vâlcea din 21 Octombrie 1897, cu locuitorii comunei Bujoreni.

17 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier D. Cuculi ;

Pe d. Avenianu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-nii Lahovari, Florian și Vericeanu, în combateri, cerând cheltueli ;

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

» Violarea art. 39 și ilegală constituire a juriului, de ôre-ce în afacerea de expropriere dintre intimatul Colonel Jurașcu și direcția căilor ferate nu s'a tras la sorți o listă de 12 jurați, cum prescrie legea, ci judecătorul-director a luat ca jurați pe 12 jurați, cari nău fost trași la sorți de tribunal pentru judecarea altei afaceri de expropriere, care s'a decis la 30 Octombrie 1897 ».

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța judeului-director, supuse recursului ;

Considerând că se constată din dosarul tribunalului Vâlcea că acest

tribunal, prin sentința cu No. 106 din 27 Februarie 1897, a tras la sorți un număr de jurați, din cari 9 ordinari și 3 suplimentari, cari aveau a compune comisiunea de judecată pentru mai multe terenuri expropriate în comuna Bujoreni, între cari și al Colonelului Jurașcu, necesare pentru construirea liniei ferate Râmnicu-Vâlcea-Călimănești ;

Având în vedere art. 40 și 45 din legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică ;

Considerând că, dupe prescripțiunile acestor articole, veri de căteori este trebuință de concursul juriului, tribunalul județului este dator să tragă la sorți pentru toate afacerile de fixarea indemnizațiunei, câte vor fi regulate a se rezolva într'aceeași sesiune pentru plasa în care s'au făcut expropriațiunile, 9 jurați din cari se formeză juriul, și oșebit 3 jurați suplimentari ;

Că, în specie, judele-director, componând comisiunea juriului de judecată pentru exproprierea terenului intimatului Jurașcu din persoanele trase la sorți de tribunal pentru întreaga sesiune, n'a violat nici un text de lege și, prin urmare, motivul e neintemeiat.

Asupra mijlocului II :

» Violarea art. 42, intru cât judecătorul-director, fără a cita pe părți și jurații trași la sorți de tribunal înaintea termenului, fără ca nimeni să aducă vre-o obiecțiune asupra listei juriului, înlocuesce pe trei dintre jurații trași la sorți de tribunal, sub cuvânt că unul a încetat din viață, iar alți doi nu se găsesc la locul indicat, cu alți 3 jurați*.

Considerând că dupe art. 40 și 42 din legea de expropriere tribunalul trebuie să tragă la sorți 9 jurați titulari și 3 suplimentari, iar judele-director să citeze pe jurații eșiți la sorți cu 6 zile înainte de înfățișare ;

Considerând că, în specie, tribunalul efectuând două trageri la sorți pentru completarea numărului de 9 jurați titulari și 3 suplimentari, în locul unui jurat decedat și a doi jurați cari nu domiciliau în plasa respectivă, s'a conformat citatului art. 40 ; iar judele-director citând pe jurații eșiți la sorți, dupe cum au fost trași de tribunal, a îndeplinit bine procedura prescrisă de art. 42, și ast-fel motivul de casare este nefondat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 752

OBLIGAȚIUNI. — Neindeplinirea lor. — Culpa. — Constatăre de fapt. — Apreciere suverană a instanțelor de fond.

OBLIGAȚIUNI COMERCIALE. — Proba lor. — Martori. — Apreciere suverană a judecătorilor fondului. (Art. 46 din codul comercial).

- 1) *Dreptul de a constata în fapt dacă o persoană este sau nu în culpă pentru neindeplinirea unei obligațiuni aparține exclusiv instanței de fond.*
- 2) *De și obligațiunile comerciale se pot dovedi și prin martori, totuși, însă, admiterea unei asemenea probe este lăsată la aprecierea judecătorilor fondului, cari pot să o admită când o vor găsi de cuviință.*

No. 317. — Respingerea recursului făcut de Ilie Gripescu contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, cu No. 1.527 din 1897, în proces cu D. Ionescu.

17 Decembre 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier Ciru Oeconomu ;

Pe d. Davidescu, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. Caracostea, în combateri, cerând și cheltueli ;

Deliberând,

Asupra întâiului mijloc de casare :

„Violarea art. 1.206 și a principiului indivisibilității mărturisirei și exces de putere.

„In adevăr, tribunalul împarte mărturisirea mea, căci eu am recunoscut că d. Ionescu, adversarul meu, s'a prezentat la magazinul meu și a cerut să 'i restituți arvuna, căci nu 'i mai convine să primescă marfa, și tribunalul ia din mărturisirea mea, numai recunoșcerea că s'a prezentat la magazinul meu ; și a doua parte a mărturisirei mele, că a cerut să 'i restituți arvuna, iar nu marfa, care nu 'i mai convine, o înlătură, și ast-fel împărțind mărturisirea mea, fără ca reclamantul să dovedească alt-fel, că s'a prezentat să ia marfa, iar nu arvuna, dupe cum am recunoscut eu, căci din chiar corpul

»hotărîrii se stabilește că reclamantul, pentru a dovedi acest punct
 »că s'a prezentat să ia marfa, a cerut proba cu martori, și tribunalul,
 »fără nici un soiū de probă, m'a condamnat pe mine ca culpabil să
 »restitul arvuna, și ast-fel comite un exces de putere și violază
 »atr. 1.206 din codul civil«.

Considerând că tribunalul, pentru a obliga pe recurent la restituirea sumei de 500 lei către intimat, constată în fapt că, în urma unei convențiuni intervenită între ambele părți, convențiune recunoscută de recurent la judele de ocol, acesta nu a fost următor a și executa obligațiunea sa, de a preda intimatului prăvălia și marfa în termenul stabilit chiar de densusul prin somațiunea făcută intimatului;

Că întru cât, pentru aceste constatări, tribunalul nu se întemeiază pe mărturisirea recurentului, nu se poate susține că s'ar fi scindat în ceva mărturisirea sa.

Că, de aceea mijlocul de casare invocat are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului II :

»Violarea art. 1.298 din codul civil și exces de putere. Într'adevăr,
 »tribunalul, de și constată că eu am somat pe adversarul meu să vină
 »să 'și primescă marfa și să 'mî aducă restul prețului și că el nu s'a
 »presentat să 'și ia marfa, totuși dice că eu sunt culpabil, și ast-fel,
 »cu violarea art. 1.298 și cu exces de putere, mă condamnă să 'i
 »restitul arvuna«.

Considerând că dreptul de a constata în fapt dacă o persoană este sau nu în culpă pentru neîndeplinirea unei obligațiuni aparține exclusiv instanței de fond; că, prin urmare, tribunalul stabilind în fond că în specia de față culpa este a recurentului, ca vinător, a usat de un drept suveran de apreciere care nu poate fi censurat de această curte;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivului III :

»Violarea art. 46 din codul comercial și a probei cu martori. În
 »adevăr, am cerut proba cu martori, să dovesc că adversarul meu a
 »venit să cêră arvuna înapoi, iar nu marfa, căci nu 'i mai convenea;
 »totuși tribunalul, fără să fi avut alte probe din cari să 'și facă con-
 »vingerea, 'mî respinge proba cu martori ca inutilă, și mai cu sêmă

„că tot pentru acest punct și adversarul meu a cerut proba cu martori, și i s'a respins; deci tribunalul, procedând ast-fel, violéază dreptul de probațiune și de apărare și art. 46 din codul comercial».

Considerând că de și, dupe art. 46 din codul comercial, obligațiunile comerciale se pot dovedi și prin martori, totuși însă admiterea unei asemenea probe este lăsată la aprecierea judecătorilor fondului de a o admite când o va găsi de cuviință ;

Că, în specie, tribunalul formându'și convingerea din alte acte și impregiurări, a putut, cu drept cuvânt, respinge proba cu martori, fără ca prin acésta să violeze textul de lege viđat prin mijlocul de casare ;

Considerând că, de alt-fel, se constată din sentința tribunalului că proba cu martori a fost cerută de intimat și numai în mod subsidiar, recurentul a cerut să i se admită contra-probă la acea cerută de intimat ;

Că intru cât cererea intimatului de a i se admite nu a fost admisă de tribunal, implicit urma ca și cererea recurentului să fie respinsă ;

Că, prin urmare, din acest punct de vedere, și acest motiv este nefutemeiat.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

No. 753

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Inlocuirea juraților excluși sau dispensați. — De cine și cum se face. (Art. 44 din legea de expropriere).

EXPROPRIAȚIUNE PENTRU CAUSĂ DE UTILITATE PUBLICĂ.—

Neregularitatea procedurii înainte juriului. — Dacă se poate propune direct în casațiune.

- 1) *Dreptul de a înlocui pe unul din jurații cari, din diferite impregiurări a, fost exclus ori dispensat, aparține exclusiv judecătorului-director, și la acésta operațiune nu este nevoiă să fie asistat de grefier*

2) *Mijlocele relative la neregularitatea procedurii urmată d'ina-
intea juriului de expropriere nu pot fi propuse direct inaintea
curței de casațiune.*

No. 318.— Respingerea recursurilor făcute de ministerul lucrărilor
publice, de o parte, și Al. Iacobescu și Maria Ștefănescu, de altă
parte, contra decisiunii juriului de expropriere și ordonanței jude-
lului-director al tribunalului Ilfov, secția III, din 25 Octombrie 1897.

17 Decembrie 1897

CURTEA,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d. consilier G.
Liciu ;

Pe d. avocat I. A. Brătescu, din partea recurenților Al. Iacobescu
și Maria Ștefănescu, în desvolarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat M. Alexandrescu, din partea Statului, în combateri ;
Deliberând,

În ce privește recursul făcut de Al. Iacobescu și Maria Ștefănescu,
Asupra mijlocului I de casare :

» Tribunalul, trăgând la sorți jurații din județul Ilfov sub motiv că
» nu sunt jurați în orașul Oltenița, violază decisiunea dată de această
» înaltă curte și legea electorală, care dispune că pentru imobile din
» orașe să fie jurați din orașe și pentru imobile rurale să fie proprie-
» tari rurali, și, în ori-ce cas, de și nu se dovedește în fapt dacă nu
» erau judecați acolo, urma să tragă jurații din plasa Oltenița, în
» care se coprinde și orașul Oltenița, și apoi procesele verbale de
» tragere sunt nule, mai ales procesul-verbal de înlocuirea juratului
» Nae G. Marinescu prin Alexandru Dedu, care este tras la sorți de
» judele-director, și procesul necontrasemnat de greșier, ceea ce este
» contrar cu legea de expropriere«.

Având în vedere decisiunea juriului de expropriere și ordonanța
judeului-director supusă recursului ;

Considerând că, în urma casării decisiunii juriului de expropriere
din 3 Februarie 1896, afacerea a fost trimisă la juriul din plasa Ol-
tenița, din a cărei listă urma a se trage la sorți comisiunea de jude-

cată ; că recurenții nu au dovedit cu nimic înaintea curții că jurații carei au compus comisiunea pentru fixarea indemnisațiunii ar fi fost trași la sorți din lista altor plăși a județului Ilfov, iar nu din aceea a plășei Oltenița, înaintea căreia afacerea a fost trimisă ;

Că, din acest punct de vedere, prima parte din acest mijloc are a fi respinsă ca neintemeiată ;

Considerând că, după dispozițiunile art. 44. alia. 1, dreptul de a înlocui pe unul din jurați care, din diferite împrejurări, a fost exclus sau dispensat, aparține exclusiv judecătorului-director, și din nici un text de lege nu rezultă că la această operațiune are a fi asistat și de grefier, sub pedepsă de nulitate a operațiunii ;

Că, prin urmare, și această parte a motivului are a fi respinsă ca neintemeiată.

Asupra motivului II :

»Nu se vede la dosar ofertele făcute, nici nu este contrasemnat de părți tabloul ce se află la dosar, ceea ce implică nulitatea absolută a tuturor lucrărilor, nefiind la dosar nici plan, nici schițe par-celare«.

Considerând că se constată din procesul-verbal al judeului-director că s'a pus în vederea juriului tabloul de oferte și cereri și planul fondului ce se expropriază, care li s'a prezentat de reprezentantul ministerului, în potriva cărora recurenții n'au ridicat nici o obiecțiune înaintea juriului-director ;

Că, de aceea, și acest mijloc are a fi respins.

Asupra mijlocului III :

»Judele-director în procesul-verbal ce redactază, nu trece or-donanța și nici articolele în virtutea cărora dă acea ordo-nanță«.

Considerând că se constată că decisiunea juriului este trecută în întregul ei în procesul-verbal al judeului-director din 25 Octobre 1897, adică chiar în ziua când jurații au fost convocați și și-au dat decisiunea lor ;

Că, prin urmare, și întru cât formele cerute de art. 52 din legea de expropriere sunt îndeplinite, mijlocul de casare are a fi respins ca neintemeiat.

Asupra mijlocului IV :

»S'a comis exces de putere, de óre-ce nu s'a citat proprietara »Barbara Iacobescu, cãci imobilul era de zestre, nu aparținea »soțului, fapt cunoscut ministerului, carea figurat la recursul »precedent«.

Considerãnd cã acest mijloc fiind relativ la procedura urmatã d'ina-intea juriului, și întru cât recurențã nu aũ ridicat nici o obiecțiune în privința modului cum părțile aũ fost citate, mijlocul de casare nu póte fi propus direct d'inaintea acestei curți ;

Considerãnd cã în cât privesce recursul fãcut de ministerul lucrã-rilor publice contra decisiunii aceluiași juriũ, reprezentantul ministe-rului neinvocãnd nici un mijloc în susținerea lui, ca atare, are a fi respins.

Pentru aceste motive :

Respinge, etc.

Civil, secția II.

TABELA

**Articolelor de legi și regulamente ce s'au discutat de
curtea de casațiune, ambele secțiuni, prin decisiunile pronunțate
in anul 1897**

Art.	Codul civil	Pagina	Art.	Pagina
2		863	380	1152
32		1179	390}	
			401}	239
33		{ 858	408	{ 539
		{ 1179		{ 930
56}			457}	
57}		1256	458}	345
97		1273	499	1164
127		1133	561	184
185		{ 8	585	1341
		{ 834	590}	
194		834	591}	696
200		1333	616	1341
212}			652}	
213}		36	677}	843
225		788	678}	
232		{ 973	684	{ 184
		{ 1245		{ 1058
246		10	743	1058
		{ 175	747	1282
250		{ 820	803	317
		{ 834	813	{ 16
280		10		{ 187
281		{ 8	814	16
		{ 117	857	1175
283		8	861}	
292		1179	862}	1209
296		1041	887}	
343		665	888}	518
346		1282	894}	
347}			920	1175
348}		1131	923	847

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
953	{ 296 733	1169	{ 343 823 1161
960	1186	1170	1166
966	{ 704 1310	1172	133
968	{ 704 1314	1179	531
969	{ 745 1310	1180	{ 133 1254
975	303	1188	{ 537 679 1182
983	1056		3'
	{ 176 196 298 309 333 890 1185 1325	1191	{ 323 1186 1216
998		1194	1041
	{ 176 1185	1197	{ 31 133 653 1216
999	{ 550 1459	1198	{ 20 133 1216
1000	{ 125 929	1201	{ 293 392
1003	1314	1203	20
1008	895	1204	{ 340 1499
1014	{ 159 745	1205	340
1020	1442		{ 24 823 1166 1177 1211 1473
1060	511	1206	
1070			{ 20 1046 1055
1073 }	1185	1210	20
1079 }		1211	296
1081 }		1219	{ 1188 1254
1082	301		
1084	1185		
1104	159		
1128	978		
1143 }	1347		
1144 }			
1167	1182		

Art.	Pagina	Art.	Pagina
1220	{ 701	1439	
	{ 1046	1447	1338
	{ 1188	1452	825
1228	{ 172	1457	
	{ 1316	1460	301
1229	653	1504	733
1242	1155	1514	1081
1245	133	1533	20
1247	{ 612	1536	76
	{ 653	1557	
1248	{ 539	1558	137
	{ 1314	1586	1173
1249		1587	650
1250		1597	296
1251		1632	{ 863
1252	539		{ 1151
1253		1642	16
1254			{ 454
1255	1314	1656	{ 701
1259			{ 1405
1263	675	1717	733
1285	653	1718	{ 1159
1295	531	1719	{ 1435
1298	635	1777	1113
1303	{ 1125	1825	812
	{ 1331	1842	1445
1323	745	1846	{ 329
1354			{ 1312
1356	1325	1847	{ 329
1366	324		{ 349
1371		1865	{ 493
1372	895		{ 1205
1375		1868	1429
1410	301	1882	320
1415	1072	1897	22
1420	286	1904	1490
1421	301	1907	{ 198
1425	1338		{ 890
1426	286		{ 1063
1429	159	1913	339
1434	1338		
1436	825		
1437	{ 825		
	{ 1196		
		Pocedura civilă	
		6	929
		56	828

Art.	Página	Art.	Página
57	{ 929 1316	196	{ 438 738 1302
	{ 27 331 908 923	218	738
74	{ 1110 1282 1399 1488	256	192
	{ 27	257	{ 45 132 942 1169
75	{ 331 803	258	1169
76	1110	260 }	1081
94	683	261 }	1345
95	693	285	{ 33 179
97	1377	288	{ 33 526
102	693	291	{ 347 827 324
	{ 515	316	{ 1084 1179 1447
111	{ 683 1207	327	827
113 }	641	328	1169
114 }	641	329	{ 788 973 1245
117	704	332	199
	{ 119	334	274
118	{ 967 1345	372	638
119	1345	398	{ 657 666 821 861 1267 1270
123	198		{ 44 657 666 775 981 1270
135	205	399	666
	{ 296	400	
151	{ 1280 1434	401	
152	692		
154	{ 792 1040		
168 }	1371		
170 }	1371		
188	1302		
191	1049		

Art.	Pagina	Art.	Pagina
	{ 347		{ 547
	{ 657		{ 548
402	{ 666	512	{ 583
	{ 821		{ 908
	{ 1270		{ 1125
403	274		{ 1286
409	1108	514)	
411	1207	515)	289
420	1435	518)	
422	274	521)	
426	946	523)	1435
428	1270		
430	946		{ 205
	{ 657	525	{ 347
	{ 861		{ 759
455	{ 1159	526	{ 1463
	{ 1207		{ 1463
463	657		{ 205
464	1159	527	{ 759
477	657		{ 1392
494	812		{ 1463
496	76	528	1463
497)	{ 76	529	{ 759
498)	{ 908		{ 1463
499	69	530	347
500	88	535	{ 583
501	76		{ 908
	{ 88	537)	{ 765
	{ 638	538)	{ 1398
504	{ 908	539	84
	{ 547		{ 765
506	{ 1286	542	{ 908
	{ 1286		{ 1398
507	1220	544	{ 1125
	{ 548		{ 1398
509	{ 638	545	{ 765
	{ 1282		{ 1005
	{ 88		{ 1398
510	{ 583	546	{ 765
	{ 908		{ 1398
511	{ 930	547	908
	{ 1220	549	84
		550	1005

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
	76		319
	84	731	860
551	248		215
	765	732	319
	1398		860
	84	738	339
552	242	739	777
	765	741	821
	1398	743	777
	248		
553	765	Codul penal	
	1273		
	1398		
	765	8	763
554	1125		1106
	1398	9	1106
	765	14	1407
556	1398	28	1360
	765	38	53
	1125		211
557	1398		254
	84		773
558	248	40	775
	205		790
	289		958
559	765		981
	347		1352
562	1286	41	558
568 }			802
570 }		44	752
	76	46	802
573	242		754
	1435	47	1223
574	1435		264
575	76	53	948
613	1270	54	211
614	863		967
618	1270	60	1360
	765		1494
689	1398		915
693	1282	63	1459
708	1316		1460
709 }	172		
710 }	1316	123	211

Art.	Pagina	Art.	Pagina
	254		108
124	777	270	559
	792	280	1360
	958		257
125	800		500
	912		577
126	792	294	925
	764		1237
140	1091		1504
142	370		257
148	1451	297	577
	81		1237
165	780	298	500
	987		1237
	270	300	1485
182	486	302	486
	905	308	1382
	268		244
183	905		580
207	999	309	990
211	1356		1102
220	1500		244
225	500	310	82
226		317	586
232		323	95
234	1250	330	212
	231	332	609
	497	333	588
	585	336	491
	987	352	1485
238	1002		1376
	1395	355	1407
	1451	357 }	967
	1465	364 }	789
	81	367	709
	225	383	950
239	498		955
	1459	385	971
	1465		1470
241	1007		588
243	763	393	1485
250	927	396	558
262	925	397	
	1485		

Art.	Pagina	Art.	Pagina
Legea din 28 Maiu 1893,			
pentru modificarea unor arti-			
cole din codul penal			
124 c. p.	777	186	233
			716
			939
			1223
		191	1395
			62
		193	490
			967
		197	1098
			62
		198	1290
			716
		206	987
		208	1485
		210	226
		233	1365
		248	1380
			235
			247
			795
		258	802
			927
			1389
			376
		259	1453
			264
		260	53
			742
		262	
		266	
		267	1262
		268	
		274	550
			629
		277	786
			1350
		278	550
			629
		281	786
			1350
			550
			1135
		284	1250
			1389
Procedura penală			
6	1290		
8	915		
10	752		
	1290		
11	1290		
12	1320		
41	164		
	1449		
43	937		
	983		
60			
63	1290		
72	70		
	454		
117	726		
	1405		
119			
120	726		
123	454		
	1405		
141	586		
153	107		
	983		
159	709		
	950		
163	490		
169	935		
176	586		
184	1279		
185	1462		

Art.	Pagina	Art.	Pagina
285	1354	364	1385
286	1226		82
287	550	365	{ 1003
	53		{ 1226
290	{ 434	366	97
	{ 1456	367	{ 795
296}	53		{ 1365
297}			{ 97
301	{ 1363	371	{ 257
	{ 1484		{ 1003
302	1363		{ 1387
318	{ 257	375	740
	{ 550		{ 1014
319}	484	376	{ 1226
320}			{ 1363
321}	{ 53		{ 714
322}	{ 1354	377	{ 1219
328}	1226		{ 1226
329}			{ 219
331	1363	381	{ 740
	53		{ 1397
340	{ 1354	382	1397
341	53	388	790
	53	389	{ 219
	{ 550		{ 1397
342	{ 1120		{ 550
	{ 1363	395	{ 1363
343	1468	398	62
	1120	399	490
346	{ 1350	402	790
	{ 1363	417	489
	53		{ 726
	82	422	{ 948
	257	429	489
	434	439	1494
361	{ 500	477	589
	{ 550	483	236
	{ 1135	492	386
	{ 1250		{ 386
	{ 1294		{ 482
362	{ 53	493	{ 504
	{ 1250		{ 1238
363	1365		{ 1277
		516	905

Art.	Pagina	Art.	Pagina
522	1015	23}	
524	1103	24}	362
	224	29	952
	225	40	848
	231	42	121
	244		239
	491	46	1252
	497		1490
	498		1510
	503	53	1131
	504		1252
	578	77}	
	580	78}	
	581	89}	251
	588	91}	
	630	98}	
	763	106}	
	780	110	733
	971	203}	
525	972	205}	745
	989	251}	
	990	253}	251
	1002	256}	
	1102		748
	1103	270	1254
	1106		1454
	1142	271}	
	1235	272}	1454
	1297		748
	13 2	273	1454
	1368		1254
	1382	275	1454
	1451	277	545
	1465	279}	
	1496	280}	748
	1504	296	545
529	1103	345}	
597	62	346}	271
		347}	
Codul nou de comerț			756
3	1401	349	978
	1497		996
4	1497		1254
13	239	350	271

Art.	Pagina
462	
491	
493	
695	1473
696	440
	440
	623
699	440
720	1240
722	621
	1240
733	1240
869	
870	952
874	
876	1095
878	1349
889	920
890	
893	1497
895	962
895 (ast-fel cum a fost modificat în 1895)	1499
907	
908	1108
939	1490
	722
948	1347
Constituțiunea din 1866, cu modificările aduse în 1879 și în 1884	
	518
7	663
	1163
	1166
19	1221
36	817
58	
59	632
104	817
	14
	42
132	517
	1038
	1305

Art.	Pagina
Legea electorală	
2	632
	575
3	608
	632
4	565
	605
	601
8	608
	632
14	593
15	632
	605
16	610
	615
17	567
18	594
	597
19	604
	616
	591
	605
35	607
	617
	632
38	565
	598
40	564
42	565
	598
44	599
45	603
46	599
Legea electorală comunală	
2	572
	595
7	609
Convențiunea din 7 August 1858	
14	339

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Statutul din 2 Iulie 1864		72	1297
8	339	73	630
Legea pentru modificătiunile indeplinătore statului		211 }	1368
3	339	214 }	1368
Codul silvic		216 }	{1235
3 }	524	217 }	{1368
14 }	524	240 }	{ 630
19	{ 524	241 }	{1496
	904	Legea timbrului din 1884	
	166	1	187
23	{ 267	Legea timbrului din 1886	
	1000	1	1
	1047	10	1329
31 }	513	15	{ 646
33 }	513		807
35	916	21	187
36	{ 509		685
	711	22	{ 825
	96		887
39	{ 250		901
	1482	25	671
41	576	26	187
43	{ 261	27	671
	263		66
	929		528
Regulamentul codului silvic			596
35	907	30	{ 848
Codul de justiție militară și cu modificările introduse prin legea din 27 Martie 1894			1041
52	{ 61		1080
	1235		1261
	581		1415
53	{ 1235	31 }	187
	1368	32 }	187
		33	661
		41	66
		44	1051
			201
		46	{ 322
			1329
			1340

Art.	Pagina	Art.	Pagina
47	193		75
	851		92
48)			103
49)			221
51)			388
53 }	851	39	766
54 }			933
55 }			999
57	848		1284
57 bis	520		1358
	353		1403
61	1051		75
	1198		618
	18		744
	162		766
62	326	40	992
	362		994
	807		1284
	841		1358
63	362		1491
	901		1508
68	851	41	86
69	294	42	112
			1508
			1140
Legea de expropriatiune		44	1243
pentru cauză de utilitate			1508
publică			92
1	837		436
11)			797
12 }	112	46	965
20 }			1112
			1137
27)			1243
28 }	221	47	68
	102	48	378
	221		1137
29	1110		86
	1139		103
30)		49	495
31 }	221		506
32 }			797
36	112		

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
	{ 966		{ 289
	{ 1118		{ 662
49	{ 1143	39	{ 666
	{ 1276		{ 672
	{ 1491		{ 1299
50	744		{ 662
51	112		{ 666
	{ 73	40	{ 672
	{ 75		{ 678
	{ 102		{ 887
53	{ 221		{ 156
	{ 1110	44	{ 1301
	{ 1139		{ 156
	{ 1358	46	820
60	837	73	115
64	1440		{ 161
67 }	{ 837	74	{ 1267
68 }	{ 1192	84	777
Legea organizării judecătorești din 1 Septembrie 1890, și cu modificările făcute prin legea din 28 Maiu 1892		Vechea lege a curței de compturi din 1864	
8	340	19	1466
18	918	22)	142
	{ 340	32)	1391
21	{ 493	58	634
	{ 1088	72	
	{ 1110		
92	{ 1380	Noua lege a curței de compturi din 1895	
140	484	24	{ 770
164	1247		{ 1229
Legea organică a curței de casațiune			{ 1264
	{ 175	25	{ 770
3	{ 820		{ 1264
27	1004	27	1473
29	1264		{ 57
36	273	28	{ 770
37	198		{ 1130
	{ 116	66	625
38	{ 312	71	1264
	{ 1007	74	

Art.	Pagina
Legea judecătorilor comunale și de ocóle din 9 Martie 1879	
56	1149
59	688
74	672
Legea judecătorilor de pace din 1 Martie 1894	
8	169
12	329
30	712
	1267
31	541
	712
32	541
40	814
43	1060
44	541
45	1100
54	1267
64	641
Legea pentru judecătorii de pace din 1 Iunie 1896	
29	1289
60	1312
	586
	971
69	1106
	1142
	1470
	244
	491
	503
	580
	586
71	763
	780
	987
	990
	1002

Art.	Pagina
	1102
71	1382
	1451
	1504
76	1145
92	962
	1409
98)	
125)	1247
Legea din 1886 asupra organisirii judecătorești din Dobrogea	
35	1247
Legea din 29 Octombrie 1877 pentru atribuțiunile ministerului public	
1	259
	940
	1245
2	940
	943
	1245
Legea pentru vacanțele curților și tribunalelor și constituirea secțiunilor acestor vacanțe, din 22 Aprilie 1886	
2	860
12	205
Legea autentificării actelor	
8)	
10)	1209
14)	
15)	306
18	1209
Legea veche din 1864 asupra comptabilității generale a Statului	
89	770

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Legea nouă din 1893 asupra contabilității generale a Statului		14	} 523 678
129	} 770 1229 1264	Regulamentul de la 20 Iunie 1878 pentru executarea art. 5 și 6 din legea rurală din 1864	
		8	1147
Legea rurală din 1864		Legea actuală de urmărire	
5)	1147	1	} 25 29 284
6)	} 14 42 517 523 678 812 1038 1214 1305 1319 1147	10	1434
7	} 25 29 144 182 283 284 293 856	20	} 283 284 293 856
8	1147	Legea cumulului	
16		1	1116
24)	829	6	1116
26)		Legea pensiunilor din 16 Februarie 1868	
27)		5	529
Legea din 13 Februarie 1879 pentru menținerea și executarea art. 7 din legea rurală din 1864		Legea de la 4 Ianuarie 1878, pentru pensiunile militarilor morți sau rămași infirmi din cauza războiului	
1	} 42 517 1038 1214 1319	3	1201
2	1214	Legea din 19 Aprilie 1865 pentru pensiuni militare	
6	678	—	315
8	} 523 678 1080		
13	168		

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Legea pensiunilor militare din 1889 cu modificățiunile din 1891	
1	} 280
	} 1306
2	1306
18	1306
19	} 975
	} 1306
Legea pentru pensiunile funcționarilor civili și eclesi- astici din 10 Maiu 1890	
2	} 1116
	} 1121
8	901
18}	975
19}	975
20	620
22	265
27}	} 232
28}	} 265
Regulamentul pentru punerea în aplicațiune a legii pensiunilor funcționarilor civili și eclesiastici din 31 Octombre 1890	
56}	265
58}	265
60	} 975
	} 1121
71	265
Legea din 8 Aprilie 1894 pentru pensiunile și ajutórele ce se acordá militarilor de ori-ce grad, rãmași înfãrmí în timp de rãșboiú și din cauza unui serviciú comandat în timp de pace	
1	315

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
19}	817
21}	817
24	315
Regulamentul din 1872 pentru medalia „Virtutea militarã“	
20	1066
Regulamentul pentru pensiunile funcționarilor eforiei spitalelor civile din București	
4	673
Regulamentul pentru pensiunile funcționarilor comunei Iași	
8	1070
Legea de la 11 Iunie 1878 așupra pozițiunei oficerilor	
7}	1201
20}	1201
Legea din 1896 asupra poziției oficerilor	
27	571
Legea de la 10 Maiu 1882 pentru constatarea și perce- perea contribuțiunilor directe	
55}	686
59}	686
65	770
Legea din 29 Maiu 1893 pen- tru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe	
1	398

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
	375		273
	396		408
3	414	54	417
	427		444
	442		447
	452		472
	365		393
11	381	55	451
	477		452
20	457	56	481
21	457	78	686
28	391		
29	457	79	686
32	444		1370
33	457		
	468	88	770
36	471		1229
42	369	Legea din 1863 asupra pa-	
43	374	tentelor	
46	784		415
	313		419
	394	1	421
50	427		431
	433		432
	450	2	398
	365		404
	369		419
	381	3	421
	384		425
	391		466
	396	7	446
	411	10	421
51	412	13	419
	422	17	398
	423	Legea căilor de comunicație	
	428		409
	442	4	420
	448	Legea de la 31 Martie 1885	
	452	asupra impozitului funciar	
	469		402
	470	3	
	430		
53	456		
	457		

Art.	Pagina
	313
5	{ 445
	465
6	{ 313
	465
	467
7	465
11	{ 410
	445
12	{ 416
	476

Legea vamală

166) 1505
167)	
168	{1383
	1505
171	{1222
	1505
	128
172	{1374
	1383
173	1505
	1322
179	{1374
	1432
187	154
190	{ 154
	649
191	{ 131
	176
192	{ 128
	1322
193	646
213	128

Legea din 1882, cu modificările din 1886, pentru aşezarea şi administrarea impozitului asupra băuturilor spirtose

1	550
-------------	-----

Art.	Pagina
3) 203
5)	
9	1157
12)	{ 3
21)	
	550
25	{ 3
	550
26)	{1432
29)	
	3
31	{ 3
	157
	1157
32	{1190
	1190
	3
33	{1157
	1190
34	1190
36	1157
37	1190
38	{ 3
	1190
43	1419

Legea din 28 Martie 1889 pentru aşezarea şi administrarea impozitului asupra băuturilor spirtose

4	203
-------------	-----

Legea pentru înfiinţarea dreptului de licenţă

1) 38
3)	
8	157
11	38
	157
14	{ 164
	1449
18	157

Art.	Pagina
Legea pentru constatarea perceperea și urmărirea veniturilor comunale	
5	321
6	646
8	154 182 1383
Regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor co- munale	
52)	182
79)	887
81	182
93)	1053
94)	128
101	1077
102	1374
104	1428 1432
107	328 1200 1374
115	154
118	646 1428
119	646
120	128 154 328
127	646
141	128
Legea maximului	
2	182 331 887 1075
5	1075

Art.	Pagina
7)	182
8)	331 887
134	1075
Tabloul de taxe acordate comunei Râmnicu-Vâlcea	
83	1075
Legea creditului funciar	
55)	1336
57)	638
61)	1259
62)	1259
63	1259
Statutele creditului funciar urban	
96	77
Legea din 9 Martie 1880 pentru organizarea Dobrogei	
4	570
50	598
Legea de la 28 Martie 1872 pentru administrarea dome- niilor Statului	
17)	659
22)	659
24)	659
Legea din 15 Iulie 1875 pentru organizarea persona- lului administrațiunii gene- rale a domeniilor și pădurilor Statului și a serviciilor dependente	
5	659

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Legea din 7 Aprilie 1889 pentru înstrăinarea bunurilor Statului și rescumpărarea embaticurilor	
2	169
Condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului	
14)	513
20)	521
28	524
44	1047
45	166
47	524
66	166
69	521
81	521
Condițiunile generale de exploatarea pădurilor Statului	
18)	40
19)	40
25)	40
Legea din 1887 asupra monopolului tutunurilor	
83	1011
Legea organică a ministerului de externe din 21 Martie 1873	
31	716
Regulamentul poliției porturilor	
87	1011
137	716
Convențiunea încheiată între Franția și România pentru protegierea mărcilor de fabrică	
5	727

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Legea din 5 Martie 1876 modificată la 21 Noembrie 1882, pentru recrutarea armatei	
72)	1066
73)	1066
Regulamentul de administrațiune militară	
42	1299
Regulamentul comptabilităței ministerului de război	
38)	526
39)	526
Regulamentul pentru facerea hotărnicțiilor	
31)	1334
32)	1334
33)	1334
34)	1334
Legea din 26 Martie 1870 asupra poliției și exploatărei căilor ferate în România	
2)	1414
9)	1414
12)	1414
15)	1414
23)	1414
36	504
Legea din 1864 asupra constituirei corpului de advocați	
1)	662
2)	662
Legea din 6 Decembre 1884 asupra constituirei corpului de advocați	
—	662
12	704

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Regulamentul din 7 Iunie 1873 pentru disciplina bisericească		Legea din 30 Martie 1868 pentru drumuri și cu adausul făcut prin legea din 1 Iunie 1882	
42	714	5	831
Legea comunală din 7 Maiu 1887		Legea din 10 Iulie 1878 pentru canalizarea și lărgirea Țâmboviței	
87	306	837
Legea organizării comunelor urbane din 31 Iulie 1894		Legea poliției rurale	
3	887	103	1142
60	955	Legea din 16 Martie 1897 modificătoare legii gendarmeriei rurale	
83	277	33	972
96	1470	Legea sanitară din 1875	
129	887	113 }	1008
Legea din 1882 pentru conversiunea imprumutului comunei București 8% de la 1875		175 }	
3	320	Legea sanitară din 1885	
Regulamentul din 1 Decembrie 1892 relativ la depozite de gaz		133	901
11	51	Legea sanitară din 25 Maiu 1893	
Legea din 28 Februarie 1875 pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutate		177	105
2 }	29	Regulamentul chirurgiei dentare	
7 }		9 }	1008
Legea din 2 Aprilie 1864 pentru consiliile județene		10 }	
89	766	Legea de la 20 August 1864 pentru drepturile străinilor de a cumpăra imobile	
Legea din 31 Martie 1894 pentru consiliile județene		3	1203
92	766		

<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Art.</u>	<u>Pagina</u>
Legea din 7 Aprilie 1881		Codul Calimach	
asupra străinilor			
.	1500	15 }	
		33 }	
		38 }	1422
		39 }	
		43 }	
		45	529
		735	1175
		908	1175
		1431	1203
Legea din 2 Noembrie 1891		Codul civil otoman	
asupra vênatului			
14 }	1106	1660 }	
18 }		1664 }	511
19 }			
20 }			
Legea din 16 Iunie 1892		Regulamentul Organic al	
asupra servitorilor		Munteniei	
2	594	93 }	
		379 }	355
Codul Caragea		Regulamentul Organic al	
<u>Art.</u>	<u>Cap.</u>	<u>Partea</u>	<u>Pagina</u>
7	I	VI . .	146
21	III	IV . .	843
2	V	III . .	1072
28 }	II	III . .	1182
29 }			
33	XVI	III . .	1417
		Moldovei	
		99	573

TABELA GENERALĂ

DE

MATERIILE CE S'AU RESOLVAT DE CURTEA DE CASAȚIUNE

ÎN CURSUL ANULUI 1897

SECȚIUNEA I

A

Pagina

Accise comunale: Vezi »Contravențiunii la plata acciselor comunale«. — »Legea maximului«. — »Taxe comunale«.

Acte autentice: 1° Ori-ce acte încheiate de un funcționar public, în limitele competenței sale, și cu îndeplinirea formelor cerute de lege, au puterea autenticității, și, ca atare, nu pot fi atacate de cât prin înscripțiune în fals.

Ast-fel procesul-verbal încheiat de notarul unei comune rurale împreună cu ajutorul de primar și prin care constată în mod autentic înmânarea unei copii nu poate fi atacat de cât pe calea înscripțiunii în fals . .

1081

— 2° Președintele tribunalului având dreptul, în cas când este chemat a da autenticitate unui act, să facă clasificarea actului în ceea ce privesc taxa la care trebuie să fie supus, și, prin urmare, a interpreta din această privire natura juridică a acelui act, nu poate fi considerat că a comis o contravențiune și supus la o pedepsă pe motiv că dânsul a dat o interpretare eronată actului, întru cât este de principiu că, atunci când legea recunoște unui funcționar un drept de interpretare, această interpretare ori este suverană, ori este supusă unor căi de reformare, dar nici într'un

Acte autentice (urmare):

- cas ea nu p \acute{o} te face pe cel ce a dat'o s \acute{a} fie privit c \acute{a} a comis o contraven \acute{t} iune. 1051
- 3 $^{\circ}$ Pentru autentificarea unui act, judec \acute{a} torul p \acute{o} te stabili identitatea p \acute{a} r \acute{t} ilor prin acte, prin martori, prin cunoscin \acute{t} a sa personal \acute{a} , prin acte de identitate liberate de prim \acute{a} ril, acte ce pot fi semnate \acute{s} i chiar numai de primar, nu \acute{s} i de notar; \acute{s} i in potri va constat \acute{a} rei identit \acute{a} tei de c \acute{a} tre judec \acute{a} tor, partea care atac \acute{a} actul autentificat nu are alt \acute{a} cale de c \acute{a} t cea penal \acute{a} pentru a putea dovedi fraudele, manoperile sau falsurile de car \acute{i} s' \acute{a} r fi servit p \acute{a} r \acute{t} ile pentru a induce in er \acute{o} re pe judec \acute{a} tor 306
- 4 $^{\circ}$ De \acute{s} i conven \acute{t} iunile matrimoniale trebuesc f \acute{a} cute, in formele stabilite de lege, inainte de celebrarea c \acute{a} s \acute{a} toriei, sub ped \acute{e} ps \acute{a} de nulitate, in \acute{s} \acute{a} un act dotal autentificat \acute{s} i transcris dupe celebrarea c \acute{a} s \acute{a} toriei, de \acute{s} i nul ca act dotal, in \acute{s} \acute{a} este valabil ca crean \acute{t} \acute{a} ordinar \acute{a} ce constat \acute{a} predarea dotel de c \acute{a} tre constituitor \acute{s} i primirea ei de c \acute{a} tre so \acute{t} , \acute{s} i, prin urmare, cu un asemenea act so \acute{t} ul p \acute{o} te fi obligat la restituirea dotel. 1316
- 5 $^{\circ}$ Un act dotal intervenit in $\acute{t$ re supu \acute{s} il austro-ungar \acute{i} \acute{s} i autentificat in Romania de un consul austro-ungar, dac \acute{a} nu este valabil ca act autentic, fie din cauza necompetin \acute{t} ei func \acute{t} ionarului, fie din cauza defectuosit \acute{a} tei formei in care a fost autentificat, \acute{s} i nu p \acute{o} te produce efectele privilegiate ale unui adev \acute{e} rat act dotal, totu \acute{s} i, un atare act este valabil ca act sub semn \acute{a} tur \acute{a} privat \acute{a} , c \acute{a} nd p \acute{o} rt \acute{a} semn \acute{a} tura p \acute{a} r \acute{t} ilor \acute{s} i valorez \acute{a} ca un in \acute{s} cris chirografar, care oblig \acute{a} pe so \acute{t} la restituirea dotel dupe desfacerea c \acute{a} s \acute{a} toriei 133
- 6 $^{\circ}$ Legea nu cere cuvinte sacramentale pentru constatarea indeplinirei unei formalit \acute{a} ti ce d \acute{e} nsa prevede, \acute{s} i c \acute{a} este destul, pentru validitatea actului, ca indeplinirea acestei formalit \acute{a} ti s \acute{a} resulte din cel-al \acute{t} i termen \acute{i} in $\acute{t$ rebuin \acute{t} ati in \acute{t} r' \acute{e} nsul.

Ast-fel, pentru autentificarea unui testament, formalitatea citirei testamentului de c \acute{a} tre judec \acute{a} tor in fa \acute{t} a testatorului p \acute{o} te s \acute{a} resulte din cuvintele »citindu-i-se« \acute{s} i »ce i s' \acute{a} citit«, \acute{s} i este casabil \acute{a} decisiunea care anulez \acute{a} un testament pe motiv c \acute{a} in $\acute{t$ rebuin \acute{t} area unor asemenea cuvinte nu result \acute{a} c \acute{a} t \acute{o} te formalit \acute{a} tile autentific \acute{a} rei, cum este aceea a citirei testamentului, a \acute{u} fost indeplinite de judec \acute{a} tor cum cere legea, ci

Acte autentice (urmare):

- póte de o altă persoană ce ar fi fost față, când din complexul procesului-verbal încheiat de judecător rezultă în mod neluânduoios, că atât formalitatea citirei, cât și toate cele-alte formalități, ce au precedat ori au urmat citirea, au fost îndeplinite numai de judecător 1209
- 7° Nu se póte da credință copiei legalisată de pe un titlu autentic când originalul există, și partea contra căreia o asemenea copie se presintă este în drept să cêră înfățișarea titlului original.
- Acastă regulă are de scop de a controla conformitatea copiei cu originalul și 'și are aplicațiunea ori de câte ori se ridică contestațiuni asupra verosimilității ei. 537
- 8° Regula că actul sub semnătură privată, care conține obligațiune de a plăti, trebuie să fie scris în întregul lui de acela care 'l-a scris sau cel puțin ca acesta să adauge »bun și aprobat« la finele actului, se aplică numai actelor cari au fost de la început întocmite ca acte sub semnătură privată, nu și la acelea cari de la început alcătuite sub forma autentică, au rămas însă cu valoarea pe care o au scriptele sub semnătură privată, în puterea art. 1.172 din codul civil, căci, la întocmirea lor, intențiunea părților a fost de a încheia un act autentic valabil, și ele nu au putut, prin urmare, să prevadă încă de atunci că actul lor va trebui făcut conform cu sus menționata regulă 133
- Act de ipotecă :** Vezi »Ipotecă«.
- Act de paupertate :** 1° Actul de paupertate este valabil numai pentru instanța pentru care s'a dat 1080
- 2° Este neadmisibil recursul făcut cu un act de paupertate dat numai pentru a servi la instanțele de fond 528
- 3° Nici un act de paupertate nu póte fi primit de autoritățile publice, dacă nu pórtă viza casierului general, confirmând că presentatorul actului nu plătesce nici o dare în afară de impozitul pentru căile de comunicațiune. Ast-fel este casabilă hotărîrea prin care instanța de fond, apreciând că venitul proprietății unei părți litigante este prea mic pentru a putea plăti taxele de timbru, o admite să se serve cu act de paupertate de și are venit imobiliar 1041
- 4° Instanțele judecătorești, de ori-ce treptă, sunt în

Act de paupertate (urmare):

drept să refuze actul de paupertate când se conving că înfățișătorul acelui act nu se află în starea de scăpătăciune prevădută de lege.

Ast-fel, instanțele judecătorești pot refusa un act de paupertate chiar dacă are viza administratorului financiar al județului prin care se arată că înfățișătorul nu plătește nici o dare către Stat, județ sau comună, când din alte acte se constată că persoana ce se servă cu acel act de scăpătăciune dispune de mijloace, făcând comerciul pentru care plătește patentă, și plătește o chirie óre-care pentru localul în care își face comerciul său 1415

— 5° Motivul cum că actul de paupertate cu care o parte s'a servit înaintea instanțelor de fond a fost în neregulă, nu se poate propune pentru prima óră în casațiune 1064

Act de vânzare : Veđi »Vânzare«.

Act dotal : Veđi »Dotă«.

Act original : 1° Nu se poate da credință copiei legalizată de pe un titlu autentic când originalul există, și partea contra căreia o asemenea copie se prezintă este în drept să cêră înfățișarea titlului original.

Acêstă regulă are de scop de a controla conformitatea copiei cu originalul și 'și are aplicațiunea ori de câte ori se ridică contestațiuni asupra verosimilităței ei. 537

— 2° Atât dupe legiuirea Caragea, cât și dupe codul civil actual, copiile de pe originale, adevărite de judecătorie sau de către alți funcționari publici, fac probă în justiție ca și originalul, însă originalele acte trebuie să înfățișate dacă sunt cerute și dacă se posed de partea ce prezintă numai copia lor. În asemenea cas, cel ce cere aducerea originalului trebuie să dovedescă că partea care se servă cu copia posedă originalul 1182

Act simulat : Veđi : »Simulațiune«.

Actele stărei civile : 1° Dispozițiunile art. 33 din codul civil, relative la actele stărei civile, trebuie să considerate ca enunciative, iar nu ca limitative, și, deci, proba testimonială și presupțiunile pot fi admise și când registrele, examinate de instanța judecătorească, având aparența să fie regulat ținute, totuși s'ar fi omis, din eróre, a se trece în ele actul care stabilește actul civil al unei persoane, și dacă legiuitorul nu a prescris în acêstă privință o regulă formală, este că el a preferat

Actele stărei civile (urmare):

să se raporteze la prudența tribunalelor, lăsându-le facultatea a admite sau a respinge probele cerute, dupe împrejurările de fapt și dupe gravitatea și serioșitatea presupțiunilor deferite suveranei lor aprecieri

858

- 2° Actele stărei civile nu se pot stabili sub actualul cod civil prin alte dovezi scrise de cât registrele de stare civilă, și prin martori, de cât când nu ar fi existat registre de stare civilă pe timpul când s'a petrecut faptul civil alegat, sau când acele registre se vor fi perdut.

In orice cas însă, cel ce voesce a usa de proba cu martori sau de proba cu alte înscrisuri de cât registrele de stare civilă, trebuie să dovedească prealabil neținerea sau pierderea registrelor de stare civilă.

1179

Acte sub semnătură privată : 1° Regula că actul sub semnătură privată, care conține o obligațiune de a plăti, trebuie să fie scris în întregul lui de acela care 'l-a subscris sau cel puțin ca acesta să adauge »bun și aprobat« la finele actului, se aplică numai actelor cari au fost de la început întocmite ca acte sub semnătură privată, nu și la acelea cari de la început alcătuite sub forma autentică, au rămas însă cu valoarea pe care o au scriptele sub semnătură privată, în puterea art. 1.172 din codul civil, căci, la întocmirea lor, intențiunea părților a fost de a încheia un act autentic valabil, și ele nu au putut, prin urmare, să prevadă încă de atunci că actul lor va trebui făcut conform cu sus menționata regulă

133

- 2° De și actele sub semnătură privată, cari copind convențiunii sinalagmatice, sunt declarate de lege nevalabile dacă n'au fost făcute în atâtea exemplare câte sunt părțile cu interes deosebit, totuși lipsa acestei condițiuni nu desființază convențiunea, iar proba care rezultă din acele acte, ca începuturi de dovadă scrisă, se poate complecta atât prin martori, cât și prin presupțiuni.

531

- 3° Un act dotal intervenit între supușii austro-ungari și autentificat în România de un consul austro-ungar, dacă nu este valabil ca act autentic, fie din cauza incompetenței funcționarului, fie din cauza defectuosității formei în care a fost autentificat, și nu poate produce efectele privilegiate ale unui adevărat

- Acte sub semnătură privată (urmare):**
- act dotal, totuși, un atare act este valabil ca act sub semnătură privată, când poartă semnătura părților și valorează ca un înscris chirografar, care obligă pe soț la restituirea dotel dupe desfacerea căsătoriei 133
- Acțiuni :** 1° Orice acțiune primesce natura și caracterul dreptului din care decurge. Ast-fel acțiunea este imobiliară când dreptul cerut în justiție este imobiliar . . 863
- 2° Cel ce face o propunere d'inaintea judecătoarei trebuie să o dovedească 343
- 3° Comite un exces de putere instanța judecătorească când, constatând în fapt că reclamantul are drept la o parte din suma reclamată, și care se deține fără drept de cel chemat în judecată, nu 'i adjudecă această parte, întru cât sistemul actual al procedurii prevede că se poate admite numai în parte reclamațiunea . . 199
- Acțiune comercială :** Dupe art. 21 din legea de organizare judecătorească, tribunalele de județe fac oficiu de tribunale de comerț, fără nici o modificare sau adaus în compunerea lor; și din momentul ce aceiași judecători sunt chemați a judeca atât afacerile civile cât și comerciale, din punctul de vedere al jurisdicțiunii, distincțiunea unei cauze în civilă sau comercială nu mai poate da loc la o incompetență din cauza materiei. Dacă prin art. 8 din citata lege se prevede pentru tribunalul Ilfov o secțiune specială pentru cauzele comerciale, de aci nu se poate deduce că incompetența secțiilor civile ale aceluși tribunal de a judeca afacerile comerciale ar constitui o incompetență ratiōne materiae.
- Alt-fel fiind, când o afacere comercială se judecă de o secțiune civilă, fără ca părțile să fi ridicat excepțiunea de incompetență, o asemenea excepțiune nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune 340
- Acțiune imobiliară :** 1° Asemănat art. 8 din legea judecătorilor de pace din 1894, acele judecători sunt competente să judece acțiunile imobiliare până la concurența de cinci hectare de pământ.
- Factul însă că o asemenea acțiune a fost introdusă direct înaintea tribunalului nu implică necompetența tribunalului, întru cât acesta fiind competent a o judeca în apel, presumpțiunea este că părțile au renunțat la prima instanță și au primit să fie judecate în prima și ultima instanță de tribunal 169

Acțiune imobiliară (urmare):

- 2° Ori-ce acțiune primesce natura și caracterul dreptului din care decurge. Ast-fel acțiunea este imobiliară când dreptul cerut în justiție este imobiliar. 863
- 3° Acțiunile imobiliare pentru imobile situate în România, chiar când sunt posedate de străin, sunt de competența tribunalelor române a le judeca, și părțile nu pot, prin convențiuni particulare, să deroge la acesta 863

Acțiune în revendicare : 1° Acțiunile în revendicare, de și relative la pământuri date dupe legea rurală, se judecă dupe dreptul comun cu drept de apel și recurs. 1080

- 2° De și în regulă generală nimeni nu poate fi lipsit de beneficiul a două instanțe, însă se poate face pentru prima dată în apel cereri de compensațiune și cereri cari servesc ca mijloce de apărare la acțiunea principală, cum sunt cererile reconvenționale, cari stând în legătură cu acțiunea principală, au de obiect de a o nimici sau de a i micșora efectele.

Ast-fel, într'o acțiune în revendicare, acela de la care se revendică, poate cere pentru prima dată în apel ca, la cas când revendicatul ar obține câștig de cauză, el, posesorul de la care se revendică, să fie despăgubit de îmbunătățirile făcute la imobilul revendicat și de valoarea besmanului plătit pentru acel imobil, căci această cerere a sa, neavând alt scop de cât de a micșora pentru densul efectele acțiunii în revendicare și să i imputineze perderile la cari ar fi expus, și fiind și o cerere în strânsă legătură cu acțiunea principală, nu poate fi privită ca o cerere nouă, ci ca un mijloc de apărare la acțiunea principală. 1084

- 3° Când într'o acțiune de revendicarea unui imobil rural, posesorul invocă ca mijloc de apărare că revendicantul este străin și ca atare nu poate dobândi imobile rurale în România, și instanța judecătorească nu se pronunță asupra acestui mijloc de apărare, prin acesta comite o omisiune esențială, și, deci, hotărîrea sa este casabilă 1163

- 4° Cererea prin care defendorul într'o acțiune în revendicare cere despăgubiri pentru îmbunătățirile și construcțiunile făcute pe imobilul revendicat, nu este o cere nouă, ci un mijloc de apărare, și, deci, poate fi făcută pentru prima dată în apel 1179

Acțiune pauliană : 1° Pentru exercițiul acțiunii pauliane se

Acțiune pauliană (urmare):

cere creditorului care usuză de dânsa o creanță anterioară actului pe care 'l atacă ca făcut în fraudă drepturilor sale 303

- 2° Dota constituită de tată în favoarea fiicei sale nu poate fi atacată prin acțiune pauliană de fiul donatar al mamei, când acesta a consimțit la înzestrarea făcută, de orice donatarul, în această calitate, nu poate avea mai multe drepturi de cât donatorul său. 303

Acțiune personală: Dupe legea civilă otomană, acțiunile reale și personale se prescriu, în genere, prin trecerea de 15 ani. Acastă prescripțiune nu se suspendă de cât pentru minori, nebuni, fie că aceștia ar avea sau nu tutori, și pentru aceia cari se află într'o țară îndepărtată cel puțin cu 18 ore de locul unde se află adversarul său; nu se suspendă însă și pentru femeile măritate 511

Acțiune posesorie: 1° Acțiunile posesorii având de scop numai de a se restabili lucrurile în starea în care se aflău mai înainte, fără a prejudicia alte drepturi ce părțile mai pot avea asupra obiectului în litigiu, judecata bine procedeză când nu caută să constate și alte condiții de cât acelea cari dau simpla posesiune, iar nu posesiunea care conduce la prescripțiune . . . 349

- 2° Acțiunea posesorie nu 'și schimbă natura ei, spre a deveni petitorie, când usurpatorul invocă ca mijloc de apărare că a clădit pe terenul cotropit 349

- 3° Cel ce posedă este în drept să discute temeinicia titlului celui care pormesce acțiune posesorie în potriiva sa, și chiar este obligat să se apere, când reclamantul nu a pus în cauză pe adevăratul proprietar, spre a se acoperi față de acesta 13

- 4° Tribunalul, chemat a judeca posesorul ca instanță de apel, nu comite exces putere când ordonă desființarea unor ferestre înființate în contra legel, menținând însă intacte drepturile părțel rezultând din servitutea de vedere ce ar fi fost dobândită și exercitată mai d'înainte, întru cât s'ar mulțumi să observe distanța legală a servituțel ce posedă fondul său 36

- 5° Asemănat art. 12 din legea judecătorilor de pace de la 3 Martie 1894, acțiunile posesorii nu pot fi primite când a trecut mai mult de un an de la turburare, și în cas de contestațiune asupra acestui punct, reclamantului, care cere a fi menținut în po-

Acțiune posesorie (urmare):

sesiune, 'i incumba sarcina a dovedi că are posesiunea de cel puțin un an, în condițiile prevăzute la art. 1.846 și 1.848 din codul civil 329

— 6° Comite o omisiune esențială instanța judecătorească când nu se pronunță și nu constată într'o acțiune posesorie, asupra mijlocului de apărare invocat de intimat, mijloc peremptoriu, cum că acțiunea în complângere a fost intentată de reclamant dupe o trecere de mai mult de un an de la data primei turburări de posesiune, continuată ori repetată în urmă, și, deci, hotărîrea sa este casabilă 329

Acțiuni reale : Dupe legea civilă otomană, acțiunile reale și personale se prescriu, în genere, prin trecerea de 15 ani. Această prescripțiune nu se suspendă de cât pentru minori, nebuni, fie că aceștia ar avea sau nu tutori, și pentru aceia cari se află într'o jără îndepărtată cel puțin cu 18 ore de locul unde se află adversarul său; nu se suspendă însă și pentru femeile măritate 511

Acțiune reconvențională : De și în regulă generală nimeni nu pôte fi lipsit de beneficiul a două instanțe, însă se pot face pentru prima oră în apel cereri de compensațiune și cereri cari servesc ca mijloce de apărare la acțiunea principală, cum sunt cererile reconvenționale, cari, stând în legătură cu acțiunea principală, sũ de obiect de a o nimici sau de a 'i micșora efectele. }1084
}1447

Adjudecațiune : Veđi : „Urmărire imobiliară“.

Administrațiunea militară : Asemănat art. 42 din regulamentul de administrațiune militară, numai ministrul de război are să decidă, dupe raportul șefului de corp, pentru acoperirea perderilor provenite din forță majoră sau din insolvabilitatea delapidatorilor vinovați, ast-fel că instanțele judecătorești nu pot, fără să se calce în atribuțiunile disciplinare și administrative ale puterii executive, să critice și să desființeze ordinele legalmente date de autoritatea militară pentru acoperirea acelor perderi, și, în cas când ar interveni asemenea hotărîri, ele se casază fără trãmitere . . . 1299

Agent de schimb : Intinderea unei garanții, ca obligațiune accesorie, se măsorã dupe aceea a obligațiunii principale pe lângă care este alipită, afară numai dacă părțile ar fi convenit alt-fel.

Agent de schimb (urmare):

Ast-fel, garanția dată de o persoană pentru a asigura buna gestiune a unei persoane numită în funcțiunea de agent de schimb, urmăzând a se înțelege că a fost dată pentru tot timpul cât acea persoană va sta sau va fi menținută în funcțiunea sa 34

Alimente : Datoria de întreținere ce are capul de familie ca părinte și soț, ia naștere din momentul ce dănsul a devenit soțul legitim al femeii și părintele copilului și o dată cu trebuințele existenței acestora, și această datorie primordială subsistă înainte de ori-ce sentință judecătorească și, deci, trebuie acordate din ziua chemării soțului în judecată, nu din ziua pronunțării hotărârii 834

Amânare : Ori-ce incident care tinde la amânare este tardiv când se propune dupe ce s'a urmat desbateri în fond și când s'a și ivit divergența de opinii asupra motivelor de casare propuse și dezvoltate. 347

Amendă : În materie de contravențiuni la legile fiscale, amendele au un caracter penal, și, ca atare, ele fiind personale se sting prin mărtea contravenientului și nu se mai pot executa în contra ereșilor săi.

În ceea ce privește însă confiscarea obiectelor ce au dat loc la contravențiune, cum ar fi de exemplu confiscarea unor băuturi spirtoase, această confiscare, ce tinde a urmări obiectul confiscat, nu poate fi considerată ca o dispozițiune penală, ci ca o acțiune civilă care se urmărește o dată cu acțiunea publică, și, deci, care nu se stinge prin mărtea contravenientului, ci se poate urmări în contra moștenitorilor săi, întru cât obiectele confiscate trec în patrimoniul lor prin moștenire. 1320

Apărare : 1° Nu se violază dreptul de apărare când instanța de apel, refusând admiterea probei testimoniale propusă în mod subsidiar, motivează deciziunea sa asupra acestui punct și arată că din martorii ascultați la tribunal, din desbaterile ce s'a urmat d'inaintea ei și din actele și documentele ce s'a produs de părți, a dobândit mijloce îndestulătoare pentru a se convinge, și că as-fel o nouă probă testimonială a devenit inutilă 355

— 2° Nepronunțarea unei instanțe judecătorești asupra unui mijloc de apărare, propus ca simplu argument

Apărare (urmare):

	de discușiune, nu constituie o omisiune esențială de natură a atrage casarea hotărîrii	355
—	3 ^o De și art. 95 din procedura civilă acordă părților în litigiu facultatea de a vorbi fie-care de două ori, înză art. 102 din aceeași procedură dă drept judecătorilor, dacă se vor crede în deajuns luminați, să nu le mai dea cuvântul.	693
Apel :	1 ^o Apelul este neadmisibil când e făcut de un apelant care nu a figurat ca parte și la prima instanță. . . .	827
—	2 ^o Ori-ce termen ce s'ar împlini într'o Duminică se prelungesce până la cea d'ântéiu și de lucru următoare.	310
—	3 ^o Termenul de apel fiind de ordine publică, judecătorii sunt ținuți a examina și observa din oficiu dacă un apel este în termen și părțile nu pot, prin tăcerea saū renunțarea lor, să prelungească saū să scurteze acest termen	310
—	4 ^o Instanțele judecătorești sunt datore a examina și observa, din oficiu, termenele prescrise de lege, și nu pot de la sine prescurta termenele legale. Ast-fel este casabilă hotărîrea care respinge un apel ca fiind făcut peste termen, când se constată că ultima și pentru facerea apelului a fost o sərbătore legală și apelul a fost făcut a doua și, și acest motiv fiind de ordine publică se pôte invoca pentru prima oră în cașăiune	860
—	5 ^o Aseménat art. 74 din legea judecătorilor de ocóle de la 9 Martie 1879, apelul contra cărților de judecată pronunțate de acele instanțe, se pôte face în termen de o lună de la primirea saū lăsarea cărței de judecată la domiciliul părței	672
—	6 ^o Aseménat art. 43 din legea judecătorilor de pace din 3 Martie 1894, termenul de apel curge de la comunicarea cărței de judecată și nu curge de la pronunțare de cât dacă hotărîrea a fost dată asupra opoșiunii saū contestațiunii părței apelante	1060
—	7 ^o În apel se pot invoca mijloce noul de apărare, chiar mijloce de acele ce ar merge chiar până la nimicirea în tot, saū numai în parte, a cererei originale a reclamantului.	
	Ast-fel, în apel se pôte cere un termen de grație de și un ast-fel de mijloc de apărare nu a fost invocat în prima instanță.	324

Apel (urmare):

- 8° In apel nu se pot face cereri noui, însă se pot face cereri de compensațiune și cereri cari servesc ca mijloc de apărare, cum sunt cererile reconvenționale, cari, stând în legătură cu acțiunea principală, au de obiect de a o nimici sau a 'i micșora efectele.

Ast-fel cererea defendorului, într'o acțiune în anularea unei vinđeri, de a i se restitui prețul plătit de el în cas când s'ar admite acțiunea reclamantului și se va anula vinđarea, nu este o cerere nouă, ci un mijloc de apărare, și dar se poate propune pentru prima oră în apel.

1447

- 9° Cererea prin care defendorul într'o acțiune în revendicare cere despăgubiri pentru îmbunătățirile și construcțiunile făcute pe imobilul revendicat, nu este o cerere nouă, ci un mijloc de apărare, și, deci, poate fi făcută pentru prima oră în apel

1179

- 10° De și în regulă generală nimeni nu poate fi lipsit de beneficiul a două instanțe, însă se pot face pentru prima oră în apel cereri de compensațiune și cereri cari servesc ca mijloce de apărare la acțiunea principală, cum sunt cererile reconvenționale, cari, stând în legătură cu acțiunea principală, au de obiect de a o nimici sau de a 'i micșora efectele.

Ast-fel, într'o acțiune în revendicare, acela de la care se revendică, poate cere pentru prima oră în apel ca, la cas când revendicantul ar obține câștig de cauză, el, posesorul de la care se revendică, să fie despăgubit de îmbunătățirile făcute la imobilul revendicat și de valoarea besmanului plătit pentru acel imobil, căci această cerere a sa neavând alt scop de cât de a micșora pentru dănsul efectele acțiunii în revendicare și să 'i imputăneze perderile la cari ar fi expus, și fiind și o cerere în strânsă legătură cu acțiunea principală, nu poate fi privită ca o cerere nouă, ci ca un mijloc de apărare la acțiunea principală

1084

- 11° Orî ce impricinat judecat în lipsă la prima instanță, poate face apel d'înaintea celei de a doua, cu toate că a făcut opozițiune înaintea celei d'ânteu juri-dicțiunii, rămânând ca în urmă să 'și fixeze una din aceste căi, pe care să o susțină, abandonând pe cealaltă. Este casabilă, dar hotărîrea instanței de apel care respinge ca neadmisibil apelul făcut contra hotărîrii dată în lipsă, pe motiv, că partea atacase cu opoziție acea hotărîre, când se constată că partea a

Apel (urmare):

	renunțat să mai susțină acea opozițiune care 'l-a și fost respinsă ca nesusținută	880
—	12 ^o Când opozițiunea nu se admite, adică când este declarată neadmisibilă, hotărîrea dată în lipsă subsistă și, deci, se poate ataca cu apel. Este casabilă dar hotărîrea instanței de apel care respinge un asemenea apel ca neadmisibil, pe motiv că din momentul ce partea a făcut opoziție în contra hotărîreii dată în lipsă, prin această a renunțat a face apel în contra aceleii hotărîri.	869
—	13 ^o Prin efectul sêii devolutiv, apelul investind instanța d'inaintea căreia s'a făcut cu aceeași plenitudine de jurisdicțiune, de fapt și de drept, ce avea instanța inferioară, partea căreia s'a deferit jurămîntul decisoriu la prima instanță, și nu 'l-a prestat acolo, este în drept a cere să 'l presteze înaintea instanței de apel, precum, 'l-ar fi putut presta înaintea instanței inferioare.	296
—	14 ^o Curtea de apel este în drept să 'și însușescă pur și simplu faptele și motivele din sentința apelată, când înaintea sa nu se produc fapte noul, și nu se invocă mijloce noul de apărare.	189
—	15 ^o De și instanțele de trîmitere sunt datore să reincepă judecata de la cel d'ânteu act pentru care nu se va fi observat formele și pentru care se va fi casat decisiunea, și de și ele sunt chemate, prin efectul devolutiv al apelului, să examineze tôte mijlocele de probațiune ce se puteau propune d'inaintea instanței a cărei decisiune s'a casat, totuși, în urma propunerii jurămîntului de o parte și a acceptărei lui de cealaltă, instanța de trîmitere este mărginită, căci nu mai poate intra în cercetarea mijlocelor de probațiune invocate înaintea deferirii și acceptărei acestui jurămînt, și întru cât jurămîntul o dată prestat, curmază desevrșit diferendul, nici o altă probă directă sau indirectă nu mai poate fi administrată	884
—	16 ^o În materie de contravențiune la legea și regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale, cererea de apel va fi refuzată dacă de o dată cu presintarea ei nu se va justifica plata taxelor pentru citațiunil, al cărui quantum se fixeză de legea timbrului prin art. 15, alin. 6, și citațiunile neputînd servi de cât pentru termenul pentru care sunt scöse, urmîz că taxa trebuie depusă de atâtea ori de câte ori judecarea cauzei se amănă, dacă termenul nu se dă în cunoștința părților	646

Apel (urmare):

- 17° In apelul făcut in materie de contravențiuni la legea și regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale citațiunile se fac pe timbru, nu pe hârtie liberă } 646-
 - 18° Apelul in contravențiunile la legea și regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale trebuie să se judece la ziua fixată, neputându-se amâna înfățișarea de cât in cazul de inscripțiune in fals }
 - 19° In materie de contravențiune la plata acciselor comunale nu procesul-verbal de constatare ci încheierea primăriei se poate ataca cu apel 1428-
 - 20° Intimatul in apel este in drept a cere să nu se dea curs apelului până când apelanta nu va fi autorizată conform legii, fie de soțul său, fie de justiție, să stea in judecată, fără însă ca de aci să rezulte pentru intimat dreptul de a cere nulitatea apelului introdus fără a asemenea autorizare.
- Ast-fel este casabilă hotărîrea instanței de apel când respinge ca neregulat un apel făcut de o femeie măritată neautorizată, fără cel puțin să motiveze de ce nu a autorizat-o dînsa și de ce l a refuzat amânarea cerută in scop de a obține autorizațiunea soțului ei 1333-
- 21° Nu se violază dreptul de apărare când instanța de apel, refuzând admiterea probei testimoniale propusă in mod subsidiar, motivează deciziunea sa asupra acestui punct și arată că din martorii ascultați la tribunal, din desbaterile ce s'aũ urmat d'înaintea ei și din actele și documentele ce s'aũ produs de părți, a dobîndit mijloce îndestulătoare pentru a se convinge, și că ast-fel o nouă probă testimonială a devenit inutilă 355-
 - 22° Asemănat art. 20 din legea de urmăriri, apelul in contra încheierilor casierilor generali se judecă de tribunal, fără drept de opozițiune, când aceste încheieri se referă la persoane și creanțe ce se pot urmări dupe sus șa lege, și această lege fiind de strictă interpretare, instanțele judecătorești nu o pot întinde la alte casuri, depășind cele prevădute in acea lege 293-
 - 23° Procedura excepțională și somară, prevădută de art. 400 și 402 din procedura civilă, este aplicabilă atât in casurile când execuțiunea silită se exercită direct asupra averii ce se deține de debitor, cât și in

Apel (urmare):

casul când se urmărește în mâinile celor de al treilea veniturile unui imobil al debitorului în contra căruia există un titlu executoriu.

Ast-fel fiind, este tardiv apelul făcut în materie de contestațiune la o urmărire de asemenea natură peste termenul de o lună prevăzut de art. 402 din procedura civilă

657

- 24° Recursul în casațiune nu este deschis de cât în contra ordonanțelor de adjudecare și pentru ver-o violare de formă din cele prevăzute de art. 562 din procedura civilă ; dacă, însă, este în cesțiune o contestație, prin care se tinde la revendicarea în tot saū în parte din imobilul urmărit, în asemenea cas, contra hotărîrii dată de tribunal în prima instanță, asupra cesțiunei proprietăței, există calea ordinară a apelului, potrivit art. 525 și următorii din procedura civilă

347

Aplicarea noului cod civil : Veđi : «Codul civil».

Aplicarea art. 151 din procedura civilă : Veđi : «Opozițiune».

Aprecierea instanțelor de fond : Veđi : «Casațiune».

Arendarea bunurilor comunale : Asemănat art. 83 din legea pentru organizarea comunelor urbane de la 31 Iulie 1894, arendările, închirierile și, în genere, orice concesii de exploatare a bunurilor private ale comunei, nu se pot acorda de primar de cât prin licitație publică, și, în cas când durata lor ar fi mai mare de cinci ani, ele trebuiesc supuse, pentru a lor validitate, aprobărei ministeriale

277

Autenticitate : Veđi : «Acte autentice».—«Acte originale».

Autentificare : Veđi : «Acte autentice».

Autorisațiune maritală : 1° Când doi soți, unul în prezența celui-alt, garantéză împreună o datorie a lor, nu mai este nevoie, pentru soție, de autorisațiunea expresă a soțului.

701

- 2° Soțul care răspunde și discută înaintea instanțelor de fond o acțiune ce 'l intentă soția sa, dă implicit autorisațiune soției sale de a 'l acționa în judecată și, deci, nu mai pôte invoca în casațiune, ca mijloc de casare, lipsa de autorisațiune a soției de a sta în judecată

834

- 3° Intimatul în apel este în drept a cere să nu se dea curs apelului până când apelanta nu va fi autorisată

Autorisațiunea maritală (urmare):

conform legii, fie de soțul său, fie de justiție, să stea în judecată, fără însă ca de aci să rezulte pentru întinat dreptul de a cere nulitatea apelului introdus fără o asemenea autorizare.

Ast-fel este casabilă hotărîrea instanței de apel când resping: ca neregulat un apel făcut de o femeie măritată neautorizată, fără cel puțin să motiveze de ce nu a autorizat-o dînsa și de ce 'l-a refuzat amănarea cerută în scop de a obține autorisațiunea soțului ei.

1333

Autoritatea lucrului judecat : 1° Nu există lucru judecat când de și noua judecată se urmăzează între aceleași părți, dacă calitatea lor este diferită și se întemeiază pe o altă cauză de cât în prima judecată

189

— 2° Nu este lucru judecat când nu există identitate de persoane, sau identitate de obiect

298

— 3° Pentru ca să existe lucru judecat nu este nevoie ca hotărîrea ce se invocă ca constituind lucru judecat să fi rezolvat o cerere anterioră cererei în curs de judecată și în care se invocă acea hotărîre ca lucru judecat, destul numai să întrunescă toate elementele cerute de art. 1.201 din codul civil.

892

— 4° Creditorul ipotecar pöte cere, prin acțiune separată, plata dobîndilor datorite dupe expirarea termenelor de plată a sumei împrumutată, de și actul de ipotecă s'a pus în executare, când se constată că în act nu sunt prevădute dobîndi convenționale și că actul de ipotecă nu s'a pus în executare de cât pentru capital, fără ca prin această acțiune separată să se violeze în ceva autoritatea lucrului judecat . .

1173

— 5° Hotărîrea care ordonă exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu pöte fi opusă ca lucru judecat în contestațiunile ce proprietarii expropriați fac când administrațiunea expropriantă, dupe ce le-a făcut cunoscut că nu mai are trebuință de terenurile expropriate și că el pot dispune de ele, cere din nou executarea exproprierii

1192

— 6° Mijlocul întemeiat pe autoritatea lucrului judecat constituie un mod de apărare ce nu pöte fi examinat din oficiu de instanța de fond dacă nu se aduce în discuțiune precis și deslușit de partea ce are interes a 'l invoca

1328

— 7° Nu se pöte propune pentru întéia oră în casațiune mijlocul întemeiat pe violarea autorității lucrului judecat

176

Avocați : 1 ^o Profesiunea de avocat nu este incompatibilă cu aceea de comerciant, întru cât legile din 1864 și 1884 asupra constituirii corpului de avocați nu stabilesc o asemenea incompatibilitate, și regulamentele consiliilor de disciplină care ar stabili că avocatul nu poate fi în același timp și comerciant, antreprenor de lucrări publice, etc., nu pot avea nici o forță legală, chiar dacă ar fi aprobate de ministerul justiției, întru cât nu se pot lua prin regulamente dispozițiuni în contradicție cu legile, și ministerul justiției nu are calitatea să dea tărie actelor contrarii legilor	} 662
— 2 ^o Decisiunile curților de apel prin care se ordonă radierea unui avocat din tabloul avocaților, pe motiv de incompatibilitate între profesiunea de avocat și aceea de comerciant, sunt susceptibile de recurs. Numai decisiunile curților de apel prin care se ordonă menținerea sau ștergerea unui avocat din tablou, ca măsură disciplinară, nu sunt susceptibile de recurs. .	
— 3 ^o Instanța de fond poate reduce onorariul stipulat de un avocat, dacă e din cale afară mare, și, prin urmare, nedrept, dar pentru acest sfârșit trebuie necesarmente să se facă o cerere d'înaintea sa	704
4 ^o Avocatul nefiind decât mandatarul părții litigante, declarațiile lui nu pot fi primite în justiție, de cât numai întru cât ele sunt făcute cu încuviințarea clientului său	1062
Avocați publici : Avocații publici de pe lângă tribunalele de județ sunt ținuți a expedia administrațiunii domeniilor Statului său ministerului respectiv copii de pe sentințele condamnătoare, pentru ca avocații autorităților centrale să declare recurs și să apere pe Stat în cașiune, și termenul de recurs începe a curge de când avocatul public din județ a primit copia de pe hotărîre	659

B

Besman : Veđi: „Embatic“.

Bături spirtoase : Veđi: „Contravențiunii la legea impositivului asupra băturilor spirtoase“.—„Contravențiunii la legea licențelor“.

Bunuri comunale : Asemănat art. 83 din legea pentru organizarea comunelor urbane de la 31 Iulie 1894, arandările, închirierile, și în genere ori-ce concesii de ex-

Bunuri comunale (urmare):

plotare a bunurilor private ale comunei nu se pot acorda de primar de cât prin licitație publică, și, în cas când durata lor ar fi mai mare de cinci ani, ele trebuiesc supuse, pentru a lor validitate, aprobării ministeriale.

277

Bunurilor Statului: Vezi: • Vinđarea bunurilor Statului.

C

Canalisarea Dâmboviței: Legea din 10 Iulie 1878, prin care se autorisă lărgirea și canalisarea Dâmboviței, nu a modificat nici o dispozițiune a legii de expropriere, și proprietarii expropriați pentru această canalizare con-servă dreptul de preemțiune asupra porțiunilor neîntrebuințate din cele expropriate

837

Casațiune: 1° Când două recursuri sunt îndreptate în contra uneia și aceleeași deciziuni, Curtea poate, în interesul unei bune administrațiuni a justiției, să decidă ca aceste recursuri să fie judecate împreună, întru cât conexarea nu poate produce nici un prejudiciu părților.

27

— 2° Recursul în materie civilă este neadmisibil decă nu s'a alăturat pe lângă recurs, în termenul de trei luni prevăđut pentru recurs, și copia de pe hotărîrea ce se atacă

156

— 3° Este neadmisibil recursul făcut în contra unor sim-ple încheieri de amânare cari nu ating și nu prejudecă în nimic fondul, câtă vreme nu a intervenit încă ho-tărîrea definitivă

312

— 4° Este neadmisibil recursul făcut cu un act de pau-pertate dat numai pentru a servi la instanțele de fond.

528

— 5° Nici un act de paupertate nu poate fi primit de au-toritățile publice, dacă nu pörtă viđa casierului gene-ral, confirmând că presentatorul actului nu plătesce nici o dare în afară de impozitul pentru căile de co-municație. Ast-fel este casabilă hotărîrea prin care instanța de fond, apreciând că venitul proprietății unei părți litigante este prea mic pentru a putea plăti taxele de timbru, o admite să se serve cu act de pau-pertate de și are venit imobiliar

1041

— 6° Motivul cum că actul de paupertate cu care o parte s'a servit înainte instanțelor de fond a fost în nere-gulă nu se poate propune pentru prima óră în casa-țiune.

1064

Casațiune (urmare):

- 7° Recursul în casațiune nu este deschis de cât în
contra ordonanțelor de adjudecare și pentru veri-o
violare de formă din cele prevădute de art. 562 din
procedura civilă; dacă, însă, este în cestiune o con-
testație, prin care se tinde la revendicarea în tot său
în parte din imobilul urmărit, în asemenea caș, con-
tra hotărîrei dată de tribunal în prima instanță, asu-
pra cestiunii proprietății, există calea ordinară a a-
pelului, potrivit art. 525 și următorii din procedura
civilă 347
- 8° Termenul de recurs, în materie de contestațiune
la executare pornită în baza legii de urmărire, este
termenul ordinar 659
- 9° Avocații publici de pe lângă tribunalele de județe
sunt ținuuți a expedia administrațiunii domeniilor Sta-
tului său ministerului respectiv copii de pe sentințele
condamnatore, pentru ca avocații autorităților cen-
trale să declare recurs și să apere pe Stat în casa-
țiune, și termenul de recurs începe a curge de când
avocatul public din județ a primit copia de pe ho-
tărîre 659
- 10° Ratificarea de către recurent a unui recurs făcut
în numele său de o altă persoană nu se pôte face de
cât în intrul termenului de recurs 1301
- 11° Renunțările nu se pot presupune, ci trebuie să
resulte în mod expres.
Ast-fel nu se pôte deduce că o parte a renunțat de a
ataca cu recurs o hotărîre care anula o urmărire, dacă
a acționat pe cale principală pe debitorul său pentru
datoriile ce urmărise mai înainte 1434
- 12° În materie de contestațiune de ori-ce natură,
chiar când urmărirea silită este făcută conforma legii
de urmărire, nu se aplică art. 151 din procedura ci-
vilă nici chiar înaintea curței de casațiune 1434
- 13° Decisiunile curților de apel prin cari se ordonă
radierea unui avocat din tabloul avocaților, pe mo-
tiv de incompatibilitate între profesiunea de avocat
și aceea de comerciant, sunt susceptibile de recurs.
Numai decisiunile curților de apel prin cari se ordonă
menținerea său ștergerea unui avocat din tablou, ca
măsură disciplinară, nu sunt susceptibile de recurs . . 662
- 14° Nu se pot invoca pentru prima oră în casațiune
mijlôce ce n'au fost propuse înaintea instanței de apel. 351

Casațiune (urmare):

15 ^o Nu se p ^o te propune pentru ^o nt ^o ia ^o ra ^o in casa- tiune mijlocul intemeiat pe violarea autoritat ^o i lu- crului judecat	176
— 16 ^o Pentru a se dovedi o er ^o re grav ^o de fapt comis ^o de o instan ^o ta de fond, nu se pot presinta inaintea cur- tei de casa ^o tiune acte ce nu au fost presintate si dis- cutate la instan ^o ta de fond	882
— 17 ^o Nu se pot discuta pentru prima ^o ra ^o inaintea cur- tei de casa ^o tiune mijlocele ce nu s'au discutat d'ina- ntea instan ^o telor de fond.	
Ast-fel, cestiunea dac ^o a ere ^o di ^o i rezervatar ^o i, car ^o i au ac ^o tiu- nea in redu ^o ctiune, pot exercita o ac ^o tiune in simula- tiune contra coeredului lor, nu p ^o te fi propus ^o pen- tru prima ^o ra ^o in casa ^o tiune	189
— 18 ^o Marturisirea extra-judiciara ^o verbal ^o a, primit ^o a ca dovada ^o , cand valoarea litigiului trece de 150 lei, nu se p ^o te invoca pentru prima ^o ra ^o in casa ^o tiune, dac ^o a par- tea nu a propus acest mijloc de aparare inaintea in- stan ^o tei de fond	340
— 19 ^o Dispozitiunea art. 20 din legea de urmarire, prin care contesta ^o tiunile pornite in baza acelu ^o i articol ur- mez ^o a sa ^o fie inso ^o ite de recepisa prin care se constata ^o depunerea sumei pentru care s'a inceput urmarirea, nu este de ordine publica ^o si neindeplinirea ei nu p ^o te fi invocata pentru prima ^o ra ^o inaintea cur ^o tei de casa- tiune	182
— 20 ^o Nulita ^o ile de procedura nepropuse de part ^o i inain- tea instan ^o telor de fond r ^o man acoperite prin tacerea part ^o ilor, intru cat insa nu este vorba de exceptiunile de necompetin ^o ta.	
Ast-fel mijlocul intemeiat pe faptul ca un interpret nu ar fi depus juram ^o ntul cerut de lege, nu p ^o te fi propus pentru prima ^o ra ^o in casa ^o tiune dac ^o a nu a fost propus inaintea instan ^o tei de fond	515
— 21 ^o Instan ^o tele judecatoresci sunt datore a examina si observa, din oficiu ^o , termenele prescise de lege, si nu pot de la sine prescurta termenele legale. Ast-fel este casabila hotarirea care respinge un apel ca fiind facut peste termen, cand se constata ca ultima di pentru facerea apelului a fost o serbato ^o re legala si apelul a fost facut a doua di, si acest motiv fiind de ordine publica ^o se p ^o te invoca pentru prima ^o ra ^o in casa ^o tiune	860

Casațiune (urmare):

- 22° Termenul de recurs în casațiune, în materie de contravențiune la legea timbrului, este de o lună de la data pronunțării sentinței tribunalului 520
- 23° Termenul de recurs în materie de contestațiune la evaluarea averei asupra căreia urmează a se plăti taxa de înregistrare, este de trei luni de la comunicarea hotărîrii 848
- 24° Este casabilă hotărîrea care omite a se pronunța asupra mijlocului invocat de un moștenitor de a nu plăti taxa de înregistrare, că averea ce 'i-a rămas a fost a părinților săi 851
- 25° Încheierea tribunalului, prin care ministerul de finance este condamnat în lipsă la restituirea unei taxe de timbru, nefiind definitivă, întru cât ministerul de finance este în drept să o atace pe calea opozițiunii, nu poate fi atacată cu recurs în casațiune . . 322
- 26° Motivul întemeiat pe faptul că reu agenții financiarilor a evaluat o succesiune, înmulțind chiria imobilelor succesoriale cu 20, nu se pot propune pentru prima dată în casațiune 193
- 27° Calculul taxelor de înregistrare se face dupe valoarea declarată de moștenitorii, atunci când este vorba de bunuri lăsate prin succesiune, și, când moștenitorii nu declară această valoare, tribunalul nu comite nici un exces de putere și nici o violațiune de lege admitînd valoarea arătată de agentul financiar întemeiată pe contracte de închiriere încheiate de chiar moștenitorii și respingînd cererea de expertisă reclamată de dînsii 193
- 28° Motivele greșite ale unei hotărîri nu viciază soluțiunea ei dată conform legii 524
- 29° Vișarea greșită a unui text de lege nu dă loc la casarea sentinței, conformă cu textul ce urma să se aplice, cîntî nu se dovedesce că prin acesta s'a adus veri-un prejudiciu părților 1060
- 30° Greșita citare a unui text de lege într'o hotărîre nu constituie un exces de putere, și prin ea însăși nu poate motiva casarea acelei hotărîri 690
- 31° Ori-ce hotărîre judecătorească trebuie să cuprindă motivele, adică rațiunile de drept sau de fapt cari aș condus pe judecătorii la soluțiunea adoptată, și este casabilă hotărîrea care nu cuprinde temeiurile pe cari este basată.

Casațiune (urmare):

- Ast-fel, când o parte invocă în apărarea sa prescripțiunea, și judecata declară pur și simplu că prescripțiunea n'ar fi aplicabilă în specie, fără a arăta motivele pentru care nu este aplicabilă, pronunță o hotărîre nemotivată și, deci, casabilă 198
- 32° Judecătorul de pace, care nu se pronunță asupra tuturilor mijlocelor de apărare ce rezultă din natura pricinii, conform art. 40 din legea judecătorilor de pace din 1894, nu comite o omisiune esențială, când din cartea de judecată reiese că acele mijloce ar fi fost fără de nici o valoare pentru partea care le-ar fi invocat 814
- 33° Comite o omisiune esențială instanța judecătorească care nu se pronunță asupra unui mijloc de apărare ce era de natură a schimba cu totul soluțiunea procesului.
- Ast-fel când, într'o acțiune de revendicarea unui imobil rural, posesorul invocă ca mijloc de apărare că revendicantul este străin și ca atare nu poate dobîndi imobile rurale în România și instanța judecătorească nu se pronunță asupra acestui mijloc de apărare, prin acesta comite o omisiune esențială, și, deci, hotărîrea sa este casabilă 1163
- 34° Omisiunea ce face o instanță judecătorească de a se pronunța asupra mijlocului de apărare invocat de un defendor într'o acțiune în revendicare, și întemeiat pe aceea că imobilul revendicat de o femeie măritată ca fiind al ei zestral, 'i are cumpărat de la soțul reclamantel, care, conform codului Caragea, putea vinde imobilul dotal dacă punea în locul său alt-ceva de același preț, este o omisiune esențială de natură a atrage casarea hotărîrei 1417
- 35° Comite o omisiune esențială și, deci, pronunță o hotărîre casabilă, instanța judecătorească care condamnă pe o administrațiune expropriantă să plătească expropriatului dobîndi la suma indemnisațiunii fixată de juriu, de la expirarea celor trei luni dupe fixarea indemnisațiunii, fără a discuta mijlocul de apărare invocat de administrațiunea expropriantă cum că acele dobîndi nu curg de cât din momentul cererei, iar nu de drept de la expirarea celor trei luni 1440
- 36° Comite o omisiune esențială instanța judecătorească când nu se pronunță și nu constată într'o ac-

Casațiune (urmare):

- țiune posesorie, asupra mijlocului de apărare invocat de intimat, mijloc peremptoriu, cum că acțiunea în complângere a fost intentată de reclamant dupe o trecere de mal mult de un an de la data primei turburări de posesiune, continuată ori repetată în urmă, și, deci, hotărîrea sa este casabilă 329
- 37° Omisiunea ce ar face tribunalul de a se pronunța asupra mijlocului de apărare invocat de apelantul urmărit, conform legii de urmărire, ca termenul de contestațiune să nu fie calculat de la data lăsării sus menționatei somațiuni la domiciliu, ci de la data unei notificări a ministrului de finance, prin care i s'ar fi acordat un termen de grație, nu pôte fi esențială, întru cât chiar dacă tribunalul s'ar fi pronunțat asupra acestui mijloc, el nu ar fi putut să 'și schimbe soluțiunea sa și să nu respingă o contestațiune, tardivă dupe legea de urmărire 144
- 38° Nepronunțarea unei instanțe judecătorești asupra unui mijloc de apărare, propus ca simplu argument de discuțiune, nu constituie o omisiune esențială de natură a atrage casarea hotărîrei 355
- 39° Omisiunea ce o instanță judecătorească face nepronunțându-se asupra probei testimonială invocată de o parte, nu este esențială, când acea probă era neadmisibilă, căci chiar dacă s'ar fi pronunțat ar fi respins'o ca neadmisibilă 20
- 40° Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărîre casabilă instanța judecătorească care respinge o opozițiune ca nejustificată fără a arăta vre-un motiv pentru ce nu a voit să țină în seamă certificatul medical cu care partea oponentă voia să 'și justifice cauza absenței sale de la înfățișarea când a fost judecată în lipsă 1444
- 41° Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărîre casabilă instanța care, judecând o cerere de confirmare de hotărnicie și o acțiune în revendicare, și determinând partea alicotă a fie-cărui codevalmaș, se abține însă a judeca și a fixa această parte a fie-cărui, preținzând ca părțile să 'și limpedescă drepturile lor printr'o deosebită și nouă judecată 644
- 42° Exercițiul unui drept dă loc la despăgubiri ori de câte ori prin asemenea exercițiu s'ar vătămă drepturile altuia.

Ast-fel, comite un exces de putere și violare de lege

Casațiune (urmare):

	tribunalul care, constatând în fapt că un proprietar, prin înălțarea pământului din curtea sa, a produs prejudiciu proprietății vecine, totuși nu acordă despăgubiri proprietarului prejudiciat, pe motiv că proprietarul ce și-a înălțat curtea și-a exercitat dreptul său de proprietate	196
—	43 ^o Comite un exces de putere instanța judecătorească când, constatând în fapt că reclamantul are drept la o parte din suma reclamată, și care se deține fără drept de cel chemat în judecată, nu îl adjudecă această parte, întru cât sistemul actual al procedurii prevede că se poate admite numai în parte reclamațiunea.	199
—	44 ^o Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărâre casabilă instanța judecătorească care, interpretând un act prezentat de o parte, denaturează acel act, schimbându-l însuși natura lui	291
—	45 ^o Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărâre casabilă, instanța judecătorească care judecă o cauză fără a cerceta dacă procedura este în adevăr bine îndeplinită, și când în urmă se constată că o parte nu fusese citată în regulă	692
—	46 ^o Tribunalul chemat a judeca posesorul ca instanță de apel, nu comite exces de putere când ordonă desființarea unor ferestre înființate în contra legii, menținând însă intacte drepturile părții rezultând din servitutea de vedere ce ar fi fost dobândită și exercitată mai dinainte, întru cât s'ar mulțumi să observe distanța legală a servitutei ce posedă fondul său	36
—	47 ^o Constatărea cum că jurământul decisoriu nu a fost propus în timpul dezbaterilor, așa ca instanța să se poată pronunța asupra lui, este o cestiune de fapt ce scapă controlului curții de casațiune	20
—	48 ^o Jurământul decisoriu putând fi dat în orice fel de contestațiune, instanța de fond comite un exces de putere când înlătură jurământul decisoriu acceptat de partea căreia s'a deferit, și, fără să stabilească că el nu îndeplinește condițiunile cerute de lege, deferă din oficiu un jurământ supletoriu	1046
—	49 ^o Se violază art. 1.220 din codul civil când tribunalul deferind din oficiu jurământul supletoriu, nu ține seamă de una din condițiunile sub care putea fi aplicat și nu arată începutul de dovadă care l-a făcut să considere că apărarea părții nu este cu totul lipsită de probă	

Casațiune (urmare);

- 50° Cestiunea de a se sci dacă un jurământ, în modul cum a fost deferit, este sau nu concludent în cauză, depinde de împrejurările și faptele desbătute înaintea instanței de fond, și dar această instanță este singură în măsură să aprecieze dacă jurământul are sau nu acest caracter, și aprecierea sa în această privință scapă de sub censura acestei curți 1055
- 51° Asemănat art. 1.632 din codul civil, judecătorii fondului sunt suverani să ordone sau nu întințarea sechestrului judiciar, chiar și în casurile anume arătate de acel articol, și aprecierea lor în această privință scapă de censura curții de casațiune 1151
- 52° Recursurile contra cărților de judecată date în apel de judecătoriiile de ocol, în materie de contravențiune la legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, sunt admisibile, fără a fi supuse la veri o plată de taxă, de ore-ce aceste recursuri nu intră în prevederile art. 22, § 1 din legea timbrului } 685
} 887
- 53° În materie de contravențiune la legea asupra licențelor, procesele-verbale de constatare se încheie dupe dreptul comun, iar nu dupe prescripțiunile legii impositului asupra băuturilor spirituoase.
Ast-fel este casabilă sentința tribunalului care anulează un asemenea proces-verbal pe motiv că nu s'a arătat în el domiciliul contravenientului, cum cere art. 31, alin. c, din legea asupra impositului băuturilor spirituoase 157
- 54° Asemănat art. 191 din legea generală a vămilor, termenul de recurs în casațiune în contra sentințelor tribunalelor, dată în materie de infracțiuni la legea vămilor este de o lună și este calculat de la pronunțarea sentinței.
Ast-fel se consideră ca făcut peste termen recursul primit la curtea de casațiune în ziua de 15 Maiu, când sentința atacată cu recurs a fost pronunțată la 12 Aprilie, și împrejurarea că recurentul a depus recursul la poștă în ziua de 11 Maiu nu este de natură a face ca recursul să fie în termen, de ore-ce o hârtie nu poate fi considerată ca primită la o autoritate de cât în ziua când se primesce și se trece în registrele autorității căreia 7 este adresată 131

	<u>Pagina</u>
Casațiune (urmare):	
— 55 ^o Instanțele de fond sunt suverane aprecietóre a probelor ce se produc de părți	1084
— 56 ^o Aprecierea depozițiunilor martorilor intră în atribuțiunile suverane ale instanțelor de fond	1064
— 57 ^o Instanțele de fond sunt singure în drept de a aprecia dacă un mijloc de probațiune propus, cum ar fi, de exemplu, o cercetare locală, este sau nu util în cauză.	} 511 693
— 58 ^o Daunele interese coprind nu numai pierderea suferită, ci și beneficiul de care a fost lipsit cel ce a suferit paguba, și de și cuantumul despăgubirei intră în aprecierea suverană a instanței de fond de a 'l fixa dupe fapte și împrejurări, însă este casabilă hotărîrea care nesocotesce cele două elemente specificate mai sus ale daunelor interese	1185
— 59 ^o Estimațiunea pagubei suferită de Stat prin faptul că un arendaș nu a lăsat spre odihnă, de la o treime până la o cincime din întinderea moșiei se poate face printr'o expertisă și cercetare locală, și este casabilă hotărîrea instanței de fond care refuză expertisa și cercetarea locală ca neadmisibile	521
— 60 ^o Proba testimonială cerută de un arendaș al Statului spre a dovedi că nu a făcut nici o stricăciune în pădurea Statului, este admisibilă, și comite un exces de putere, și, deci, pronunță o hotărîre casabilă, instanța judecătorească care respinge o asemenea probă numai pe motiv că constatarea stricăciunilor este făcută de agenții silvici, cum prevede contractul de arendare, fără a constata dacă părțile au înțeles a deroga prin contract, printr'o clausă expres stipulată, la dreptul comun.	697
— 61 ^o Instanțele de fond nu au căderea a critica ci a aplica dispozițiunile ordonate în lege. Ast-fel este casabilă hotărîrea instanței de fond, când în materie de contravențiune la condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului, prin introducerea vite în pădurile Statului, substituie amendei legale, prevădută de codul silvic pentru fiecare vită introdusă, o amendă dupe aprecierea sa	1048
— 62 ^o Instanțele de fond sunt suverane aprecietóre a faptelor stabilite printr'o cercetare locală și printr'o audiare de martori urmată d'inaintea lor, și această apreciere scapă de censura curței de casațiune	1302
— 63 ^o Judecătorii fondului fiind suverani apreciatori ai	

Casațiune (urmare):

	tutului împrejurărilor invocate de părți, și pot forma convingerea lor chiar și dintr'un singur fapt supus dezbaterilor lor, fără să fie ținuți să discute pe rând totă seria de amănunte și fapte secundare ce părților le-a convenit să desvolte înaintea lor, și această apreciere a lor scapă censurii curței de casațiune . . .	1308
→	64 ^o Constatarea existenței vișturilor ascunse ale lucrului vindut și a cunoștinței acelor vișturi de către vinzător este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond	1325
—	65 ^o Aprecierea cuantumului despăgubirilor pentru daunele suferite de o parte este de atributul suveran al instanțelor de fond	531
—	66 ^o Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze actele ce i se prezintă de părți și nu comit nici un exces de putere atunci când interpretarea sa nu le denaturază.	355
	67 ^o Interpretarea actelor legislative care, cum sunt vechile hrisoave domnesci, au eșit din domeniul unei aplicațiuni reale și obligatorii și au intrat în același istoriei, constituie o cestiune de apreciere, lăsată la suverana apreciere a judecătorilor fondului.	355
—	68 ^o Ori de câte ori o instanță de fond, cercetând actele și examinând faptele procesului, își face convingerea într'un sens sau într'altul, aprecierea sa, chiar de ar fi greșită, nu cade sub censura curței de casațiune	655
—	69 ^o Interpretarea convențiunilor părților este de atributul suveran al instanțelor de fond și nu sunt supuse censurii curței de casație, de cât când, prin interpretare, s'a denaturat însăși convențiunea.	47 286 650
—	70 ^o Aprecierea consimțimentului și, prin urmare, a intențiunii părților într'un contract oricare, constituie o cestiune de fapt asupra căreia instanțele de fond au o putere suverană	16
—	71 ^o Instanțele de fond sunt suverane ca, interpretând un contract de împrumut, să aprecieze dacă dobânzile sunt stipulate și pentru timpul ce urmează după expirarea termenului de plată al împrumutului până la achitare.	650
—	72 ^o Cestiunea de a se ști care din părțile contractante este în culpă, este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond și care scapă censurii curței de casațiune	22

Casațiune (urmare) :

- 73° Când instanța de fond, interpretând o dispozițiune testamentară, constată în fapt că testatorul nu a voit, în cas când legatarul nu ar putea lua în natură imobilele lăsate prin testament, să i se dea valoarea lor, această interpretare a voinței testatorului, care nu schimbă întru nimic natura legatului, scapă de sub censura casațiunii **668**
- 74° Ori-ce impricinat judecat în lipsă la prima instanță, poate face apel d'înainte acelei de a doua, cu tôte că a făcut opozițiune înaintea celei d'ântéiū jurisdicțiunii, rămânând ca în urmă să 'și fixeze una din aceste căi, pe care să o susțină, abandonând pe cea-altă. Este casabilă, dar, hotărîrea instanței de apel care respinge ca neadmisibil apelul făcut contra hotărîrel dată în lipsă pe motiv că partea atacase și cu opoziție acea hotărîre, când se constată că partea a renunțat să mai susțină acea opozițiune care 'i-a și fost respinsă ca nesusținută **880**
- 75° Dreptul de opozițiune fiind o favoare acordată de lege justițiabilului judecat în lipsă, densusul poate renunța la această favoare și ataca decisiunea ce 'l condamnă în lipsă de-a dreptul cu recurs în casațiune, iar nu cu opozițiune la instanță ce a pronunțat'o. . . **351**
- 76° Când opozițiunea nu se admite, adică când este declarată neadmisibilă, hotărîrea dată în lipsă subsistă și, decl, se poate ataca cu apel. Este casabilă dar hotărîrea instanței de apel care respinge un asemenea apel ca neadmisibil, pe motiv că din momentul ce partea a făcut opoziție în contra hotărîrel dată în lipsă, prin această a renunțat a face apel în contra celei hotărîri **869**
- 77° Intimatul în apel este în drept a cere să nu se dea curs apelului până când apelanta nu va fi autorizată conform legel, fie de soțul său, fie de justiție, să stea în judecată, fără însă ca de aci să resulte pentru intimat dreptul de a cere nulitatea apelului introdus fără o asemenea autorizare.
Astfel este casabilă hotărîrea instanței de apel când respinge ca neregulat un apel făcut de o femeie măritată neautorizată, fără cel puțin să motiveze de ce nu a autorizat'o densusa și de ce 'i-a refuzat amânarea cerută în scop de a obține autorisațiunea soțului ei. **1333**
- 78° Constatarea neglijenței unui preceptor, spre a se

	<u>Pagina</u>
Casațiune (urmare):	
stabili responsabilitatea sa pentru rămășițele neincasate de Stat, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond.	686
— 79 ^o Instanța de fond violază art. 684 și 743 din codul civil, când declară valabilă expertisa în care nu se determină lotul din care veduva fără avere are să și primescă usufructul său.	1058
— 80 ^o Soțul care răspunde și discută înaintea instanțelor de fond o acțiune ce 'l intentă soția sa, dă implicit autorisațiune soției sale de a 'l acționa în judecată și, deci, nu mai poate invoca în casațiune, ca mijloc de casare, lipsa de autorisațiune a soției de a sta în judecată	834
— 81 ^o Pactul <i>quota-litis</i> nefiind oprit de o anume lege în toate cazurile și necondiționat, el e nul și fără tărie numai întru cât e întemeiat pe o cauză ilicită.	
Cestiunea de există sau nu o asemenea cauză, este o apreciere de fapt a instanței de fond care scapă de censura curței de casațiune	704
— 82 ^o Atât în codul Caragea, cât și în legiuirea actuală, executarea voluntară de către moștenitor a unui testament nul pentru viciul de formă ridică moștenitorului dreptul de a mai invoca, după executare, nulitatea de care dănsul a avut cunoștință, și, în asemenea caz, aprecierea împrejurărilor ce stabilesc că moștenitorul a avut cunoștință de viciile testamentului și că dănsul voluntar a executat acel testament, este o cestiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului.	1182
— 83 ^o Asemănat art. 13 din legea de la 13 Februarie 1879, interpretativă legii rurale din 1864, schimburile făcute cu pământuri de aceeași calitate și cantitate nu intră în prevederile acelei legi, căci nu sunt socotite ca o înstrăinare sau desproprietărire a sâtenului, care a făcut numai un schimb.	
Ast-fel omite o omisiune esențială și, deci, pronunță o hotărâre casabilă, instanța judecătorească care omite a se pronunța asupra mijlocului de apărare invocat de cel ce se apără într'o acțiune în revendicare de pământ rural cum că pământul ce deține și revendicat de alt sâten, 'l-a fost schimbat de autoritatea comunală cu pământul reclamantului, când s'au distribuit loturile la însurățel	168
— 84 ^o Incapacitatea tutorului, prevădută de art. 408 din	

Casațiune (urmare):

- codul civil, nefiind de ordine publică, nu se poate invoca pentru prima dată în casațiune 539
- 85° Când pricina nu este susceptibilă a primi o nouă judecată în fond, casarea hotărârei instanței de fond se face fără trimitere la o altă instanță 662
- 86° În materie de contestațiune la executare, partea judecată în lipsă nu are drept de opozițiune. Așa dar, violază legea curtea care admite dreptul de opozițiune în această materie, și în acest caz, casându-se decisiunea care, pe cale de opozițiune, a reformat o altă decisiune, casarea se face fără trimitere, rămânând în vigoare decisiunea anterioară 666
- 87° Asemănat art. 42 din regulamentul de administrațiune militară, numai ministrul de război are să decidă, după raportul șefului de corp, pentru acoperirea pierderilor provenite din forță majoră sau din insolvabilitatea delapidatorilor vinovați, astfel că instanțele judecătorești nu pot, fără să se calce în atribuțiunile disciplinare și administrative ale puterilor executive, să critice și să desființeze ordinele legalmente date de autoritatea militară pentru acoperirea acelor pierderi, și, în caz când ar interveni asemenea hotărâri, ele se casază fără trimitere 1299
- 88° Decisiunile curții de casațiune nu se execută de agenții săi judecătorești, pentru ca să potă verifica densa exactitatea procedărilor lor, ci de instanțele de fond; prin urmare, este neadmisibil recursul său contestațiunea ce s'ar adresa la această curte în contra modului cum s'a executat decisiunile sale 127
- Vezi în deosebii: »Martori«.** »Motivarea hotărârilor«.
- Căile ferate române: 1°** Curtea unei gări nu este un drum public și direcțiunea căilor ferate este în drept a o îngrădi 1341
- 2° Asemănat art. 9 din legea asupra poliției și exploatarei căilor ferate, este oprit, în mod formal, înființarea de acoperișuri cu șindrilă și, în general, orice deposit de materii aprindătoare la o distanță mai mică de 27 metri de la împrejurimile drumurilor de fer, și administrațiunea căilor ferate are puterea, în virtutea aceleiași legi, să suprimă, după o dreptă despăgubire, construcțiunile ce ar împieta asupra zonei sus arătate. Ast-fel, dacă direcțiunea căilor ferate nu ordonă aceste măsuri de siguranță, ce nu sunt luate nu numai

Căi ferate rămâne (urmare) :

In interesul exploatărei căilor ferate, este răspundătoare de pagubele ce se cauzăză din vina ei	1413
Căsătorie : 1 ^o Legea impune ambilor soți îndatorirea reciprocă de a procura alimente și de a întreține pe copiii lor, și această obligațiune, contractată prin simplul fapt al căsătoriei, subsistă și dupe desfacerea ei	8
— 2 ^o Datoria de întreținere ce are capul de familie ca părinte și soț, ia naștere din momentul ce dănsul a devenit soțul legitim al femeii și părintele copilului și o dată cu trebuințele existenței acestora, și această datorie primordială subsistă înainte de ori-ce sentință judecătorească și, deci, trebuie acordate din ziua chemării soțului în judecată, nu din ziua pronunțării hotărârii	834
— 3 ^o Imobilul cumpărat în timpul căsătoriei de către soție cu bani parafernali, nedevenit dotal, ci parafernali, soția are administrațiunea aceluși imobil, și poate cere de la soțul său restituirea aceluși imobil chiar înainte de desfacerea căsătoriei.	653
— 4 ^o Sub imperiul legiuirilor vechi, femea străină, căsătorită cu un român, devenea româncă ca și soțul ei.	355
— 5 ^o Nu este exact că o profesiune, ca să pótă fi exercitată, trebuie să fie prevădută de lege.	
Ast-fel, profesiunea de a înlesni căsătoriile, de și nu este prevădută în lege, însă, fiind intrată în moravuri, nu este o profesiune ilicită, și, ca atare, cel-ce o exercită are drept la o plată pentru serviciile ce face, afară numai când ar fi stipulat să 'și dea gratuit serviciile sale	6
Cauțiune : Vezi : «Garanție».	
Cercetare locală : 1 ^o Instanțele de fond sunt în drept să refuze o cercetare locală, dacă din cele alte elemente ale cauzei își formează convingerea asupra punctului supus judecăteli sale	1196
— 2 ^o Instanțele de fond sunt singure în drept d'a aprecia dacă un mijloc de probațiune propus, cum ar fi, de exemplu, o cercetare locală, este sau nu util în cauză	} 511 } 693
— 3 ^o Instanțele de fond sunt suverane apreciatore a faptelor stabilite printr'o cercetare locală și printr'o audiere de martori urmată dinaintea lor, și această apreciere scapă de censura curții de casațiune	
Cesiune : Când cedentele și cesionarul nu reprezintă într'un	

Cesiune (urmare):	proces de cât unul și același interes, lipsa unuia din ei de la înfățișare nu atrage aplicațiunea art. 151 din procedura.	296
Cestiuni de fapt: Veđi: »Cesațiune«.		
Cete de moșneni: Veđi: »Citațiuni«. »Moșneni«.		
Chemare în garanție: Cererea de chemare în garanție se poate disjunge de cererea principală dacă ea nu este în stare de a fi judecată o-dată cu cea principală. .		641
Citațiuni: 1 ^o Cetele de moșneni sunt chemate în judecată printr'o singură citațiune colectivă adresată primarului comunei dupe moșia stăpănită în codevălmășie de ceta moșnenilor spre a se da în cunoștința moșnenilor ce formeză ceta, și, dacă în momentul sosirii citațiunii la comuna de reședință a obștei, o parte din cetașii ce o formeză vor fi duși prin alte localități, legea nu cere ca aceștia să fie citați prin comunele străine pe unde se vor fi aflând în momentul când s'a făcut citațiunea la comuna respectivă.		
Numai în cazul când pe moșia stăpănită în codevălmășie de moșneni se vor fi aflând mai multe comune atunci citațiunea urmeză a se trâmite la fie-care din acele comune.		27
— 2 ^o Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărîre casabilă, instanța judecătorească care judecă o cauză fără a cerceta dacă procedura este în adevăr bine înțeleptă, și căni în urmă se constată că o parte nu fusese citată în regulă.		692
Codul civil: De și prin art. 1.913 din codul civil urma ca acest cod să fie pus în aplicare la 1 Iulie 1865, însă prin decretul domnesc de la 30 Iunie 1865 acest termen s'a prorogat până la 1 Decembre 1865, prorogare făcută legalmente, ast-fel că o succesiune deschisă în timpul de la 1 Iulie 1865 până la 1 Decembre 1865 se regulează dupe legiuirea Caragea în vigoare la acea epocă.		339
Comerciū de bături spirtoase: Veđi »Contravențiuni la legea impositului asupra băuturilor spirtoase. Contravențiuni la legea licențelor.		
Compensațiune: Cereri de compensațiune se pot face pen-		1084
tru prima oră înaintea instanței de apel.		1447
Competință: 1 ^o Competința în cea din urmă instanță se fixează dupe suma coprinsă în cererea adresată la prima instanță, iar nu dupe suma ce s'a acordat de această primă instanță.		1316

Competință (urmare) :

- 2° Instanța competentă a statua asupra cererii principale este competentă a statua și asupra cererilor incidentale ce derivă din cererea principală.
- Ast-fel, secțiunea II a curții de casațiune, care are în competența sa judecarea recursurilor în materie de divorț, deșsa este competentă a judeca și recursurile în materie de pensiuue alimentară, care este o cerere incidentală ce derivă din cererea principală de despărțenie 820
- 3° Tribunalele de județ judecă în ultimă instanță toate afacerile până la 1.500 lei capital și interese, sau 100 lei venit, și numai afacerile de valoare mai mare celor arătate mai sus se judecă în primă instanță de tribunal și cu drept de apel la curte 828
- 4° Acțiunile imobiliare pentru imobile situate în România, chiar când sunt posedate de străini, sunt de competența tribunalelor române a le judeca, și părțile nu pot, prin convențiuni particulare, să deroge la acesta 863
- 5° Asemănat art. 8 din legea judecătorilor de pace din 1894 acele judecătorii sunt competente să judece acțiunile imobiliare până la concurența de cincî hectare de pământ.
- Faptul însă că o asemenea acțiune a fost introdusă direct înaintea tribunalului nu implică necompetința tribunalului, întru cât acesta fiind competentă a o judeca în apel, presumpțiunea este că părțile au renunțat la prima instanță și au primit să fie judecate în prima și ultima instanță de tribunal 169
- 6° Asemănat art. 56 din legea de la 6 Martie 1879 judecătorii de ocóle fiind chemați a judeca cu dreptul de apel la tribunal, ori-care ar fi valoarea lucrului, reclamațiunile pentru exercițiul servituților, pentru zidurile și șanțurile comune și pentru distanțele de construcțiunii sau plantațiunii ce trebuiesc observate între vecini, și a statua asupra cestiunei de posesiune chiar dacă între părți s'ar fi ivit contesțiune în privința dreptului de proprietate sau al titlului constitutiv de servitute, urméză că această competență n'ar putea fi schimbată prin o cerere de daune, ori-care ar fi cuantumul lor, de ore-ce cererea de daune nu este de cât un accesoriu al cererei principale . . . 688
- 7° Principiul neretroactivității legilor se aplică numai

Competință (urmare):

la fondul dreptului, iar nici de cum la dispozițiunile care ar modifica fie competența, fie compozițiunea unei jurisdicțiuni.

- Ast-fel, legea nouă a judecătorilor de ocóle prevădând că apelurile contra cărților de judecată să a se judeca de tribunal în complect de trei judecători, toate apelurile pendinte înaintea tribunalelor la promulgarea acestei legi a judecătorilor de ocóle să a fi judecate în complectul de trei judecători, chiar de ar fi introduse înainte de promulgarea acestei legi . . . 1078
- 8° Legea judecătorilor de ocóle din 1896, prin art. 77, derogând la art. 58 și 59 din procedura civilă, a menținut competența acestor instanțe de a judeca toate acțiunile ce le sunt deferite prin lege, relative la imobilele situate în resortul lor, fără a distinge dacă aceste acțiuni sunt personale, mobiliere sau imobiliare.
- Ast-fel fiind, o acțiune relativă la venitul unui imobil intentată d'înaintea judecătoriei de ocol a situațiunei imobilului este diferită unei instanțe competente a o judeca 1145
- 9° Judecătorul de ocol este competent ca printr'o carte de judecată de expedient să omologhe o transacțiune prin care părțile sting un proces de competența judecătorilor de ocóle 1149
- 10° În urma legii de organizare judecătorească din 1890, distincțiunea unei cauze în civilă sau comercială nu mai poate da loc la o excepțiune de incompetență »ratione materiae« ; de unde rezultă că dacă o afacere comercială s'a judecat de o secțiune civilă a unui tribunal care are o secțiune specială comercială, fără ca părțile să fi ridicat excepțiunea de incompetență, o asemenea excepțiune nu se poate invoca pentru prima oară în casațiune. 1088
- 11° Dupe art. 21 din legea de organizare judecătorească, tribunalele de județe fac oficiu de tribunale de comerț, fără nici o modificare sau adaus în compunerea lor; și din momentul ce aceiași judecători sunt chemați a judeca atât afacerile civile cât și comerciale, din punctul de vedere al jurisdicțiunei distincțiunea unei cauze în civilă sau comercială nu mai poate lua la o incompetență din cauza materiei. Dacă prin urt. 8 din citata lege se prevede pentru tribunalul Ilfov o secțiune specială pentru cauzele comerciale, de aci nu se poate

Competință (urmare):

deduce că incompetința secțiunilor civile ale aceluși tribunal de a judeca atacurile comerciale ar constitui o incompetință ratione materiae.

- Alt-fel fiind, când o afacere comercială se judecă de o secțiune civilă, fără ca părțile să fi ridicat excepțiune de incompetință, o asemenea excepțiune nu se poate invoca pentru prima dată în casațiune 340
- 12° Instanțele judecătorești sunt competente să judece cererile făcute de funcționarii primăriilor de a li se restitui reținerile ce li s'au făcut din salarii 1070
- 13° Instanțele judecătorești civile sunt competente să judece cererile de pensiuine ale militarilor rămași înfirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace. 817
- 14° Incurajarea virtuților militare, aprecierea meritelor militarilor și acordarea de medalii cari dau dreptul și la pensiuină, sunt, prin esență, atribute ale puterii executive, și în special ale departamentului de război, și exercițiul lor neputând avea ca sancțiune o constrângere juridică de drept comun, ci numai responsabilitatea politică a deținătorilor puterii executive, este necontestat, sub acest punct de vedere, că instanțele judecătorești sunt necompetente a stabili, pe cale de judecată, însăși dreptul de medalie și pensiuine.
- Instanțele judecătorești sunt competente a judeca numai contestațiunile ce se ivesc, când autoritatea în drept recunoscând dreptul la medalie și la pensiuine unui militar asupra datei de când trebuie acordată medalia și pensiuinea 1066
- 15° Asemănat art. 42 din regulamentul de administrațiune militară, numai ministrul de război are să decidă, dupe raportul șefului de corp, pentru acoperirea perderilor provenite din forță majoră sau din insolvabilitatea delapidatorilor vinovați, ast-fel că instanțele judecătorești nu pot, fără să se calce în atribuțiunile disciplinare și administrative ale puterii executive, să critice și să desființeze ordinele legale date de autoritatea militară pentru acoperirea acelor perderi, și, în cas când ar interveni asemenea hotărâri, ele se casază fără trimitere 1299
- 16° Interpretarea unei decisiuni executorii este de competența curții care a pronunțat-o 44

<p>Competință (urmare):</p> <p>— 17° Decisiunile curței de casațiune nu se execută de agenții săi judecătorești, pentru ca să p^otă verifica d^ensa exactitatea procedărei lor, ci de instanțele de fond ; prin urmare, este neadmisibil recursul său contestațiunea ce s'ar adresa la această curte în contra modulului cum s'au executat decisiunile sale</p>	127
<p>Competința secțiunilor curței de casațiune: Instanța competentă a statua asupra cererei principale este competentă a statua și asupra cererilor incidentale ce derivă din cererea principală.</p> <p>Ast-fel, secțiunea II a curței de casațiune, care are în competența sa judecarea recursurilor în materie de divorț, d^ensa este competentă a judeca și recursurile în materie de pensiu^e alimentară, care este o cerere incidentală ce derivă din cererea principală de despărțenie</p>	(175 {820
<p>Competința secțiunilor unite ale curței de casațiune: Secțiunile-unite ale curței de casațiune sunt chemate a judeca un recurs atunci când, după casarea unei hotăriri, se va ataca din nou cu recurs, pentru aceleași motive ca și întâia oară, hotărîrea curței sau a tribunalului de tr^{an}smitere</p>	161
<p>Comptabilitatea ministerului de război: În baza regulamentului asupra comptabilității materialelor ministerului de război, acel minister p^ote reține de-a-dreptul sumele datorite de un contabil pentru lipsurile stabilite de serviciul de intendență și fixate definitiv de minister, și deficitul, o-dată acoperit, nu se mai ține în comptul de gestiune al comptabilului, ast-fel că curtea de compturi nu mai este chemată a cerceta și a hotări asupra aceluși deficit</p>	526
<p>Comune urbane: Asemănat art. 83 din legea pentru organizarea comunelor urbane de la 31 Iulie 1894, ar^endările, închirierile și, în genere, ori-ce concesiⁱ de exploatare a bunurilor private ale comunel nu se pot acorda de primar de cât prin licitație publică, și, în cas când durata lor ar fi mai mare de cinci ani, ele trebuiesc supuse, pentru a lor validitate, aprobării ministeriale</p>	277
<p>Comunicarea cărților de judecată: Comunicarea cărților de judecată se va face și îndeplini chiar în mâna părțel condamⁿate, și dacă partea condamnată refuză primirea, sau primind'o nu voesce să iscăl^esă dovada</p>	

Comunicarea cărților de judecată :

de predare, sau dacă, în fine, persoana sus țisă nu este la sine acasă, atunci primarul, comisarul ori sub-comisarul, va lăsa cartea de judecată la domiciliul ori la reședința părții condamnate, dupe formele prescrite în art. 32 din legea judecătorilor de pace.

Prin domiciliu se înțelege principalul aședământ al persoanei, iar prin reședință o ședere prealabil stabilită și cu intenție de stabilă, de și provisorie.

Ast-fel cartea de judecată lăsată la o altă localitate de cât unde și are domiciliul partea condamnată, fără să se stabilască că acea persoană și-a avut cel puțin reședința acolo, nu este bine comunicată

541 .

Comunicarea hotărîrilor : Tutorele ales, care a cerut de la tribunal dispensarea sa de tutelă, fiind dator să administreze provisoriu tutela până la decisiunea tribunalului, comunicarea unei hotărîri judecătorești făcută acestui tutore, este bine făcută dacă comunicarea s'a făcut mai înainte ca tribunalul să admită demisiunea sa din tutelă

1152 .

Concordat : Veți »Faliment.»

Conexare : Când două recursuri sunt îndreptate în contra uneia și aceleiași decisiuni, curtea pôte, în interesul unei bune administrațiuni a justiției, să decidă ca aceste recursuri să fie judecate împreună, întru cât conexarea nu pôte produce nici un prejudiciu părților.

27 .

Confiscațiune : În materie de contravențiuni la legile fiscale, amendile au caracter penal, și, ca atare, ele fiind personale se sting prin mórtea contravenientului și nu se mai pot executa în contra ereșilor săi.

În ceea ce privesce însă confiscațiunea obiectelor, ce au dat loc la contravențiune, cum ar fi de exemplu confiscarea unor bături spirtose, această confiscare ce tinde a urmări obiectul confiscat, nu pôte fi considerată ca o dispozițiune penală, ci ca o acțiune civilă care se urmărește o-dată cu acțiunea publică, și, deci, care nu se sting prin mórtea contravenientului, ci se pôte urmări în contra moștenitorilor săi, întru cât obiectele confiscate trec în patrimoniul lor prin moștenire

1320 .

Consiliu judiciar : Formalitatea publicării sentințelor de punere sau ridicare de sub consiliu judiciar nu este cerută de cât în interesul celor de al treilea, ca o garanție a drepturilor lor, și lipsa ei nu pôte fi propusă

Consiliu judiciar (urmare):

de însăși persoanele cari au fost scóse de sub consiliu judiciar, de óre-ce neglijența saú réua lor credință nu trebuie să vatáme pe aceea cari n'au a'și imputa cea mai mică vină. 345

Constituirea instanțelor judecătorești: Veđi: »Competință«. — »Hotăriri«.

Contestațiune: Aprecierea daunelor ce forméză accesoriul contestațiunei principale, póte fi hotărítă pe cale de contestațiune, căci nicăieri legea nu ordonă ca părțile să fie trámise spre a fi judecate, în asemenea cas, de aceeași instanțe, însă pe cale de acțiune principală. 1192

Contestațiunii la executarea hotăririlor: Decisiunile curței de casațiune executându-se de instanțele de fond, este neadmisibil recursul saú contestațiunea ce s'ar adresa la curtea de casațiune în contra modului cum s'au executat decisiunile sale. 127

Contestațiunii la executare și urmăriri: 1° Procedura excepțională și somară, prevădută de art. 400 și 402 din procedura civilă, este aplicabilă atât în casurile când execuțiunea silită se exercită direct asupra averei ce se deține de debitor, cât și în cazul când se urmăresce în mâinile celor de al treilea veniturile unui imobil al debitorului în contra căruia există un titlu executoriú.

Ast-fel fiind, este tardiv apelul făcut în materie de contestațiune la o urmăriri de asemenea natură peste termenul de o lună prevădút de art. 402 din procedura civilă. 657

— 2° Termenul de recurs, în materie de contestațiune la executare pornită în baza legii de urmăriri, este termenul ordinar. 659

— 3° În materie de contestațiune la executare, partea judecată în lipsă nu are drept de opozițiune. Așa dar violéză legea curtea care admite dreptul de opozițiune în această materie, și în acest cas, casându-se decisiunea care, pe cale de opozițiune, a reformat o altă decisiune, casarea se face fără trámitere, rămânând în vigóre decisiunea anterioră. 666

— 4° În materie de contestațiune la execuțiunile silité imobiliare nu există drept de opozițiune, și, prin urmare, nici loc la aplicațiunea art. 151 din procedura civilă, atât înaintea instanțelor de fond, cât și înaintea curței de casațiune. 821

Contestațiuni la executare și urmărire (urmare):

- 5° la materie de contestațiune de orî-ce natură, chiar când urmărirea silită este făcută conform legii de urmărire, nu se aplică art. 151 din procedura civilă nici chiar înainte curței de casațiune. 1434

Contrabandă : Veđi : »Contravențiunii la plata acciselor comunale«. — »Contravențiunii vamale«.

Contract dotal : Veđi : »Dotă«.

Contract de vinđare : Veđi : »Vinđare«.

Contracte sau convențiunii : Veđi : »Convențiunii sau contracte«.

Contrarietate de hotăriri : Veđi : »Hotăriri«.

Contravențiunii la condițiunile generale de arendarea moșiilor și de exploatarea pădurilor Statului : 1° Statul pöte urmări pe arendașii săi, cu legea specială de urmărire pentru contravențiunii la condițiunile generale de arendarea moșiilor sale, condițiunii între cari e aceea ca arendașul să lase în fie-care an, pentru odihnă, de la o treime până la o cincime din întinderea pămîntului întrebuițat 521

- 2° Arendașii Statului sunt responsabili de prejudiciul ce s'ar cauza prin introducere de vite în pădurile Statului dupe moșiile ce sînt în arendă, când această introducere provine din faptul lor personal sau prin scirea și toleranța lor, nu și în cazul când introducerea de vite s'a făcut prin îngăduirea și învoirea pădurarilor Statului 513

- 3° Faptul introducerii de vite în pădurile Statului de către arendașii Statului constituie delictul silvic prevăđut și pedepsit de art. 23 din codul silvic, și, conform acestui codice, urmază ca actele de constatare ale acestui delict să fie trâmise instanțelor corecționale, singure în drept a pronunța pedepsa prescrisă de lege, și numai când delictul a fost constatat judecătorește, arendașul condamnat la amendă pöte fi urmărit în virtutea legii de urmărire, iar nu numai dupe simpla constatare și amendare de către agenții silvici 166

- 4° Daunele cauzate prin contravențiunii la legea silvică și la condițiunile de arendare, se constată prin încheiere de procese-verbale în conformitate cu dispozițiunile codului silvic.

Ast-fel, în cas de flagrant delict, procesul-verbal este nul dacă n'a fost semnat de contravenient, sau în

Contravențiuni la condițiunile generale de arendarea moșiilor și de exploatarea pădurilor Statului (urmare):	
cas de refus din partea sa de a'l semna, dacă nu s'a făcut mențiune de acesta în procesul-verbal	509
— 5 ^o În materie de contravențiune la condițiunile generale pentru exploatarea pădurilor Statului, procesul-verbal încheiat de agentul silvic este nul dacă a fost încheiat fără ca cumpărătorul pădurei să reprezentaantul său să fie față, sau, în lipsa acestora, chemați în regulă, fără asistența primarului	40
— 6 ^o Proba testimonială cerută de un arendaș al Statului spre a dovedi că nu a făcut nici o stricăciune în pădurea Statului, este admisibilă, și comite un exces de putere, și, deci, pronunță o hotărâre casabilă, instanța judecătorească care respinge o asemenea probă numai pe motiv că constatarea stricăciunilor este făcută de agenții silvici, cum prevede contractul de arendare, fără a constata dacă părțile au înțeles a deroga prin contract, printr'o clausă expres stipulată, la dreptul comun	697
— 7 ^o Estimațiunea pagubei suferită de Stat prin faptul că un arendaș nu a lăsat spre odihnă, de la o treime până la o cincime din întinderea moșiei se poate face printr'o expertisă și cercetare locală, și este casabilă hotărârea instanței de fond care refuză expertisa și cercetarea locală ca neadmisibile	521
— 8 ^o Instanțele de fond nu au căderea a critica ci a aplica dispozițiunile ordonante în lege.	
Ast-fel este casabilă hotărârea instanței de fond, când, în materie de contravențiune la condițiunile generale de arendarea moșiilor Statului, prin introducere de vite în pădurile Statului, substituie amendei legale, prevădută de codul silvic pentru fie-care vită introdusă, o amendă dupe aprecierea sa	1048
Vezi în deosebi : »Delict silvic«. — »Legea de urmărire«.	

Contravențiuni la legile fiscale : În materie de contravențiuni la legile fiscale, amendele au un caracter penal, și, ca atare, ele fiind personale se sting prin mărtea contravenientului și nu se mai pot executa în contra erediilor săi.

În ceea-ce privesce însă confiscățiunea obiectelor ce au dat loc la contravențiune, cum ar fi de exemplu confiscarea unor bețuturi spirituoase, această confiscare

Contravențiuni la legile fiscale (urmare):

ce tinde a urmări obiectul confiscat, nu p^ote fi considerată ca o dispozițiune penală, ci ca o acțiune civilă care se urmărește o dată cu acțiunea publică, și, deci, care nu se stinge prin m^ortea contravenientului, ci se p^ote urmări în contra moștenitorilor săi, întru cât obiectele confiscate trec în patrimoniul lor prin moștenire 1320

- Contravențiuni la legea impositului asupra băuturilor spirtoase:** 1° Nimeni nu p^ote fabrica rachiu sau orice alcool fără a încunoscința, înainte de a începe fabricațiunea, biuroul de percepere, și comite o infracțiune la legea impositului asupra băuturilor spirtoase cel ce fabrică alcool fără această încunoscințare prealabilă, chiar din materi prime ce nu sunt prevădute în art. 5 al legii impositului asupra băuturilor spirtoase din 14 Februarie 1882, întru cât acest articol este enumerativ, iar nu limitativ. 203
- 2° În materie de contravențiune la legea pentru aședarea și administrarea impositului asupra băuturilor spirtoase, pe lângă confiscațiunea vaselor conținând băuturile, făptuitorii fraudei sunt osebit pedepsiți cu amendă de la 25 până la 600 lei 1432
- 3° Intențiunea frauduloasă nu este un element esențial pentru existența contravențiunii la legea pentru aședarea și administrarea impositului asupra băuturilor spirtoase, destul să se constate că contravenientul a vrut să se sustragă de la plata datorită Statului 3
- 4° În materie de contravențiune la legea pentru impositul asupra băuturilor spirtoase, procesele-verbale, încheiate de agenții fiscoșii, prin care se constată contravențiunea, trebuie să arate, pe lângă felul și cantitatea băuturilor, tăria lor, și această formalitate este precrisă sub pedepsă de nulitate 3
- 5° În materie de contravențiune la legea impositului asupra băuturilor spirtoase, când confiscațiunea și constatarea contravențiunii s'au făcut printr'o singură operațiune, însă prin două procese-verbale diferite, aceste procese-verbale constituie un singur context, și este destul ca numai într'unul din aceste procese verbale, fie chiar numai în acela de confiscațiune, să se arate domiciliul agentului care a făcut aceste operațiuni, pentru ca cerințele legii în această privință să

**Contravențiunii la legea impositului asupra băuturilor
spirțuoase (urmare):**

- fie îndeplinite, și, deci, violăză legea tribunalul care
în asemenea caz ar anula procesul verbal de consta-
tare, pe motiv că nu se arată în el domiciliul agentu-
lui ce l-a încheiat 1157
- 6° În materie de contravențiune la legea impositului
asupra băuturilor spirțuoase administrațiunea financiară
superiără, care are dreptul de a aproba sau infirma
procesul-verbal încheiat de agenții săi pentru consta-
tarea contravențiunii, poate, în interesul chiar al contra-
venientului, ca, aprobând procesul-verbal, să reducă
în același timp cifra amenzii și a confiscățiunii dacă
ele au fost calculate în mod greșit de agenții, și con-
travenientul, după a cărui cerere s'a făcut această rec-
tificare, nu se poate plânge de aceasta, iar tribunalul
nu poate anula procesul-verbal de constatare și închei-
area administrațiunii financiare superioare pe motiv
că această administrațiune nu are dreptul să modifice,
să rectifice, procesul-verbal de constatare 1190
- 7° După legiuirea actuală, cea din 30 Martie 1887,
pentru așezarea și administrarea impositului asupra
băuturilor spirțuoase, contravențiunea constatată de
agenții ministerului, conform regulilor dreptului co-
mun, este executabilă prin confiscare, chiar în afară
de cazurile restrictive prevăzute în vechea legiuire
din 14 Februarie 1882 3
- 8° Cel ce denunță sau dovedesc fraudele ce se fac la
legea pentru așezarea și administrarea impositului
asupra băuturilor spirțuoase nu are alt drept de cât la
jumătate din valoarea produselor confiscate de la frau-
dațori, și acesta numai în caz când confiscarea a fost
constată prin sentință judecătorească rămasă definitivă
și produsele confiscate au fost vândute prin licita-
țiune publică.
- Când confiscarea nu a existat din cauză că contrave-
nientul la sus menționata lege a depus taxa cuvenită
fiscului pentru băuturile spirțuoase puse în consuma-
țiune, și pe cărțile puse în consumațiune prin fraudă,
fără a achita în prealabil taxa, denunțătorii n'au nici
n'au nici un drept la jumătate din această taxă 1419

**Contravențiunii la legea licențelor : 1° Comercianții de
băuturi spirțuoase, ce plătesc o licență mică ce nu le
dă drept a vinde băuturi în cantități mai mari de trei**

Contravențiunile la legea licențelor (urmare):

- decalitri, contravin la legea asupra licențelor când sunt prinși că vind cantități mai mari, fără a plăti licență mai mare, și singurul fapt că au fost prinși o dată făcând asemenea vinđeri e suficient pentru a stabili această fraudă a legii 535
- 2° Din combinațiunea art. 1, 3 și 11 din legea licențelor de la 1886, reiese că legiuitorul obligă a avea licență numai pe acei cari exercită profesiunea de comercianți de băuturi spirțuoase cu amănuntul său cu ridicata, de unde urmează că toți acei cari, nefiind comercianți, vind băuturi spirțuoase, nu sunt ținuți a avea licență.
- Ast-fel fiind, se violază textele de lege sus citate, când tribunalul, fără să constate că partea condamnată la amendă pentru contravențiune la legea licențelor, a vindut băuturi spirțuoase într'un stabiliment de comerț și în mod obicnuit, 'l respinge apelul ce a făcut contra decisiunii ministerului de finance prin care s'a aprobat procesul-verbal de contravențiune 38
- 3° În materie de contravențiune la legea asupra licențelor, procesele-verbale de constatare se încheie dupe dreptul comun, iar nu dupe prescripțiunile legii impositului asupra băuturilor spirțuoase.
- Ast-fel este casabilă sentința tribunalului care anulează un asemenea proces-verbal pe motiv că nu s'a arătat în el domiciliul contravenientului, cum cere art. 31, alin. c, din legea asupra impositului băuturilor spirțuoase. { 157
1449
- 4° În materie de contravențiuni la legea licențelor, constatarea lor se face prin încheiere de proces-verbal, însă nu este necesar ca acest proces-verbal să fie semnat pe toate paginile de agentul care 'l încheie și de persoanele ce asistă la redactarea sa, întru cât nici legea de la 27 Martie 1873, pentru înființarea dreptului de licență asupra comerțului de băuturi spirțuoase, nici regulamentul acestei legi nu prevede că formalitățile ce trebuie observate la redactarea procesului verbal nu sunt acelea cerute de dreptul comun, și anume de art. 41 din procedura penală. { 164
1449
- 5° În materie de contravențiuni la legile fiscale, amenđile au un caracter penal, și ca atare, ele fiind personale, se sting prin mórtea contravenientului și nu se mai pot executa în contra erediilor săi.

Contravențiuni la legea licențelor (urmare):

In ceea ce priveste însă confiscățiunea obiectelor, ce au dat loc la contravențiune, cum ar fi de exemplu confiscarea unor băuturi spirituoase, această confiscare ce tinde a urmări obiectul confiscat, nu poate fi considerată ca o dispozițiune penală, ci ca o acțiune civilă care se urmărește odată cu acțiunea publică, și, deci, care nu se stinge prin mărtea contravenientului, ci se poate urmări in contra moștenitorilor săi, intru cât obiectele confiscate trec in patrimoniul lor prin moștenire. 1320.

Contravențiuni la legea maximului: Vezi: „Contravențiuni la plata acciselor comunale“. — „Legea maximului“. — „Taxe comunale“.

Contravențiuni la legea timbrului: 1° Legea timbrului prevede ca amendă taxa întreită ce contravenienții trebuie să plătescă pentru cazul când s'ar descoperi vre-o fraudă, ca și pentru cazul când ar exista un contra-inscris între părți, și comite o omisiune esențială tribunalul cari nu se pronunță asupra cererii de a se amenda vânzătorul și cumpărătorul unui imobil, cari, spre a fraudă Statul, plătind o taxă de inregistrare mai mică, ascund sarcinile ce există asupra acelui imobil, sarcini se constituiesc și ele parte din preț. 294.

— 2° Comercianții cari nu vor timbra și viđa registrele ce sunt obligați prin codul de comerț a avea, sau cari vor refusa de a presenta aceste registre agențiilor fiscali, sunt considerați ca contravenienți la legea timbrului și condamnați ca atare, și faptul că un comerciant a trecut inventarul său in mod accidental intr'un registru declarat tribunalului că are să serve ca registru-jurnal, nu 'l poate apara de pedepsă, intru cât legea comercială ordonă expres comercianților să aibă un registru special pentru inventar 362.

— 3° Asemănat art. 62 din legea timbrului, comercianții sunt obligați să presinte registrele când li se cer de agenții fiscali, sub pedepsă, in cas de refus, de o amendă egală cu taxa patentei pe un an, oșebit de penalitățile prevădute de codul comercial, fără a se face vre-o distincțiune intru cazul când comercianții au registre, însă netimbrate, și cazul când nu au de loc, de ore-ce termenii legii sunt generali și in ambele casuri prejudiciul este același pentru Stat . . . 326.

Contravențiuni la legea timbrului (urmare):

—	4 ^o Numai registrele ce comercianții sunt obligați a a ține conform codului de comerț sunt supuse la plată de timbru, nu și simplele registre de administrație și de control ce unii comercianți și arendași de moșii și de păduri au obiceiul de a ține	1
—	5 ^o Contravențiunea prevăzută de art. 62 din legea timbrului rezultă din refuzul prezentării registrelor către agenții însărcinați de Stat cu constatarea contravențiilor, fără a se distinge dacă refuzul provine din cauza lipsei de registre sau din nevoia de a le înfățișa	18
162
—	6 ^o Comerciantul care a refuzat a arăta registrele sale agenților fiscali când i s'au cerut, poate prezenta asemenea registre înaintea tribunalului, în apelul ce va fi făcut contra condamnării sale ca contravenient la legea timbrului pentru acel refuz și să fie achitat prin producerea registrelor înaintea tribunalului	841
—	7 ^o Farmaciștii, fiind considerați de lege ca comercianți, sunt obligați a ține registrele prevăzute de codul comercial, întru cât nici un text de lege nu îi scutesce de această obligațiune. În cas de neconformare sunt și ei pasibili de amenda prevăzută de legea timbrului	807
—	8 ^o Președintele tribunalului având dreptul, în cas când este chemat a da autenticitate unui act, să facă clasificarea actului în ceea ce privește taxa la care trebuie să fie supus, și, prin urmare, a interpreta din această privire natura juridică a acelui act, nu poate fi considerat că a comis o contravențiune și supus la o pedepsă pe motiv că deusul a dat o interpretare eronată actului, întru cât este de principiu că atunci când legea recunoște unui funcționar un drept de interpretare, această interpretare orî este suverană, orî este supusă unor căi de reformare, dar nici într'un cas ea nu poate face pe cel ce a dat-o să fie privit că a comis o contravențiune	1051
—	9 ^o Eforii și impiegaii episcopiei Sf. Spiridon din Iași, nefiind funcționari publici de al Statului, nu pot fi amendați, în baza art. 61 din legea timbrului, când au dat curs unui act netimbrat sau netimbrat suficient, sau fără plata taxei de înregistrare	353
1198
—	10 ^o În materie de contravențiune la legea timbrului există dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsă	1040

Contravențiuni la legea timbrului (urmare):

- 11° Termenul de recurs în casațiune, în materie de contravențiune la legea timbrului, este de o lună de la data pronunțării sentinței tribunalului 520

Contravențiuni la plata acciselor comunale: 1° Faptul de a

scote mărfuri din întreposite pentru a fi transitate și în loc de a le transita a le reține și consuma în oraș, fără a achita taxele către comună, trecând indicațiunile mincinoase în biletele de transit ce trebuiesc restituite administrațiunii comunale, constituie o contravențiune la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale. 1053

- 2° Taxele de accis prevădute în legea maximumul nu se pot percepe asupra obiectelor fabricate în interiorul comunei de cât dacă sunt anume indicate în tabloul alăturat la lege 1060

- 3° O comună nu poate percepe taxele prevădute în legea maximumul pentru mărfurile depuse în periferia saū marginea ce este afară din barierele comunei dacă nu este autorizată prin lege.

{ 182
331
887

- 4° Primarii, în comunele rurale, asistați deceptorul fiscal, pot constata infracțiunile comise la plata acciselor comunale 1432

- 5° Când faptul de contrabandă s'a descoperit după săvârșirea lui, însă fără să fi trecut un an de la săvârșire, agenții acciselor nu mai sunt competenți a' l constata, ei sunt datori, în asemenea cas, să se adreseze ministerului public, și dar constatarea contrabandei se face de autoritatea judiciară. 1075

- 6° Când o infracțiune la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale s'a descoperit după săvârșirea ei, în asemenea cas constatarea infracțiunii nu se face de către agenții vamali saū ai acciselor, ci de autoritatea judiciară înștiințată de agenții comunali 128

- 7° Procesele-verbale de constatarea infracțiunilor la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, întărite prin deciziunea primăriei, fac probă înaintea tribunalelor, până la înscrierea în fals, când constată un flagrant delict. 128

- 8° Procesul-verbal încheiat de notarul unei comune rurale împreună cu ajutorul de primar, și prin care constată în mod autentic înmânarea unei copii, nu poate fi atacat de cât pe calea inscripțiunii în fals. . . 1081

Contravențiunii la plata acciselor comunale (urmare):

- 9° In materie de contravențiune la plata acciselor comunale, tribunalele sau judecătoriale de ocóle pot anula procesele-verbale de constatare, când sunt făcute cu omisiunea formelor prescrise de lege, și între aceste forme esențiale este și aceea de a se indica data la care s'a descoperit infracțiunea 328
- 10° Arătarea în procesul-verbal constatator al unei contravențiunii la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, cum că accisarul comunei își are domiciliul la biuroul său de percepere, îndeplinește condițiunile cerute de art. 107 din sus menționatul regulament, și un asemenea proces-verbal este valabil 1200
- 11° Notificarea copiilor de pe încheierea consiliului comunal ce aprobă procesul-verbal de contravențiune făcut unuia din asociații unei firme comerciale se presupune făcută firmei, adică tuturilor asociațiilor, și aceștia sunt datori să dovedească că acel asociat nu era în drept să primescă asemenea notificări. 1081
- 12° In materie de contravențiune la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, atât primăria care întăresce printr'o deciziune procesul-verbal ce constată contravențiunea, cât și judele de pace sau tribunalul ce judecă apelul contravenientului, și curtea de casațiune în recurs, sunt obligate să cerceteze dacă procesele-verbale ce constată contravențiunea nu sunt viciate prin călcarea verii-unui forme esențiale sau prin exces de putere din partea agentului însărcinat cu constatarea contravențiunii, fie că a instrumentat pentru un fapt ce nu constituie o contravențiune, fie că a imputat o contravențiune la o altă persoană de cât la aceea pe care legea o face răspunzătoare. 154
- 13° In materie de contravențiune la legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, judecătorii pot acorda daune când mărfurile confiscate contravenientului sunt din cele supuse stricăciunii sau scăderii și când procesul-verbal de constatare și confiscare a fost anulat. . . . 128
- 14° Dispozițiunile legilor speciale cari prevăd formele și procedura de urmat în materie de contrabandă nu ridică părțel vătămăte, care nu a usat de această cale, drepturile ce li sunt conferite de dreptul comun, și pe cale ordinară, de art. 998 și 999 din codul civil. 176

Contravențiuni la plata acciselor comunale (urmare):

— 15 ^o In materie de contravenție la plata acciselor comunale, contravenientul este ori când în termen pentru a face contestațiune dacă nu a primit din partea primăriei somațiune de plată	331
— 16 ^o In materie de contravențiune la plata acciselor comunale nu procesul-verbal de constatare ci încheierea primăriei se poate ataca cu apel	1428
— 17 ^o In materie de contravențiune la legea și regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale, cererea de apel va fi refuzată dacă de odată cu presintarea ei nu se va justifica plata taxelor pentru citațiunii, al cărui quantum se fixează de legea timbrului prin art. 15, alin. 6, și citațiunile neputând servi de cât pentru termenul pentru care sunt scóse, urméză că taxa trebuie depusă de atâtea ori de câte ori judecarea cauzei se amână, dacă termenul nu se dă în cunoștința părților	646
— 18 ^o In apelul făcut în materie de contravențiunii la legea și regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale citațiunile se fac pe timbru, nu pe hârtie liberă	646
— 19 ^o Apelul în contravențiunile la legea și regulamentul pentru constatarea și perceperea veniturilor comunale trebuie să se judece la ziua fixată, neputându-se amâna înfățișarea de cât în cazul de inscripțiune în fals	646
— 20 ^o Art. 191 din legea vamală, care prevede că tribunalul va da sentința sa la ziua fixată pentru înfățișare, neputând amâna afacerea de cât pentru înscrierea în fals, nu poate atrage, în lipsă de un text expres, nulitatea sentinței tribunalului pronunțată la o audiență ulterioară, atunci când el, dupe ce a ascultat părțile, a amânat pronunțarea din cauză de imposibilitate, fie pentru a mai studia actele, fie pentru că unul din judecătorii s'a îmbolnăvit	176
— 21 ^o Recursurile contra cărților de judecată date în apel de judecătorii de ocol, în materie de contravențiune la legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, sunt admisibile, fără a fi supuse la ver-o plată de taxă, de óre-ce aceste recursuri nu intră în prevederile art. 22, § 1 din legea timbrului	685 887

Contravențiuni vamale: 1° Procesul-verbal de constatarea

Contravențiuni vamale (urmare):

- unei contravențiuni vamale trebuie să arate data descoperirii infracțiunii și locul unde contrabanda a fost comisă, și data procesul-verbal este și data descoperirii contrabandei dacă acel proces-verbal a fost încheiat chiar în ziua când contrabanda a fost prinsă. 1322
- 2° Asemănat art. 179 din legea vamală, asătarea în procesul-verbal de constatare a felului și valorii mărfurilor reținute pentru asigurarea amendei nu este cerută pentru a se determina dupe valoarea mărfii confiscată cuantumumul amendei 1432
- 3° Procesele verbale de constatare a contravențiunilor la legea generală a vămile, aprobate de administrațiunea superioară, fac deplină credință, până la înscrierea în fals, pentru toate constatările *de visu* făcute de cei ce au constatat contravențiunile 1322
- 4° Simplul fapt al descoperirii unei mărfii de contrabandă constituie pe cărașii angajați de proprietarul mărfii cu transportarea ei în stare de complicitate, dacă se constată că dênșii au participat într'un mod ôre-care la introducerea mărfii prin frontieră și că au avut un interes la faptul de contrabandă comis de proprietar 1322
- 5° Art. 191 din legea vamală, care prevede că tribunalul va da sentința sa la ziua fixată pentru înfățișare, neputând amâna afacerea de cât pentru înscrierea în fals, nu poate atrage, în lipsă de un text expres, nulitatea sentinței tribunalului pronunțată la o audiență ulterioară, atunci când el, dupe ce a ascultat părțile, a amânat pronunțarea din cauză de imposibilitate, fie pentru a mai studia actele, fie pentru că unul din judecătorii s'a îmbolnăvit 176
- 6° Asemănat art. 191 din legea generală a vămile, termenul de recurs în casațiune în contra sentințelor tribunalelor, dată în materie de infracțiuni la legea vămile, este de o lună, și este calculat de la pronunțarea sentinței.

Ast-fel se consideră ca făcut peste termen recursul primit la çurtea de casațiune în ziua de 15 Maiu, când sentința atacată cu recurs a fost pronunțată la 12 Aprilie, și împrejurarea că recurrentul a depus recursul la postă în ziua de 11 Maiu nu este de natură a face ca recursul să fie în termen, de ôre-ce o hârtie nu poate fi considerată ca primită la o autoritate de cât în

Contravențiunii vamale (urmare):

- diua când se primesce și se trece în registrele autorității căreia 'i este adresată 131
- 7° În materie de contravențiune la legea vămilor, numai casierul general al județului său a celui care, în lipsa lui, a dreptul a îndeplini funcțiunile sale, adică sub-casierii, pot reprezenta în instanță interesele administrațiunii financelor, putând fi asistați și de avocatul Statului, nu ori-ce funcționar al casieriei . . . 649
- 8° Dispozițiunile legilor speciale care prevăd formele și procedura de urmat în materie de contrabandă au ridică părțile vătămăte, care nu a usat de această cale, drepturile ce 'i sunt conferite de dreptul comun, și pe cale ordinară, de art. 998 și 999 din codul civil . 176
- Contribuțiuni :** Constatarea neglijenței unui percepător, spre a stabili responsabilitatea sa pentru rămășițele nelncasate de Stat, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond 686
- Convențiunii său contracte :** 1° Convențiunile legal făcute aș putere de lege între părțile contractante, neputându se revoca de cât prin consimțimentul mutual al părților său din cauze autorizate de lege. 1056
- 2° Stipulațiunile dintr'un contract nu pot fi modificate de cât cu consimțimentul tuturilor părților contractante.
- Ast-fel, în renouirea unui contract de locațiune, dacă nu se face nici o mențiune de mărirea prețului chiriei, comunicarea posterioară a locatorului, care a și executat acel contract către locatar, făcându'și cunoscut că a înțeles că la renouire să 'i sporască chiria, nu pôte avea nici un efect dacă locatarul nu a consimțit la acest spor al prețului locațiunii 1196**
- 3° Contractul de închiriere presupune, ca ori-ce alt contract, consimțimentul reciproc al părților contractante, și partea care pretinde că cea-altă parte a consimțit la o clausă a contractului de închiriere, cum ar fi cuantumul locațiunii anuale, trebuie să dovedască acesta și această regulă se aplică și primăriilor urbane pentru închirierea proprietăților sale 690
- 4° Contractările făcute de un mandatar sunt valide pe cât timp densusul nu a avut cunoștință de mórtea mandantului și când a fost încheiat cu un terțiu de bună credință. 137
- 5° De și actele sub semnătură privată, care copriind

Convențiuni sau contracte (urmare):

convențiuni signalagmatice, sunt declarate de lege nevalabile dacă n'aũ fost făcute în atâtea exemplare câte sunt părțile cu interes deosebit, totuși lipsa acestui condițiunii nu desființează convențiunea, iar proba care rezultă din acele acte, ca începuturi de dovadă scrisă, se poate comolecta atât prin martorii, cât și prin presumpțiuni	531
— 6 ^o De și fidejusiunea expresă trebuie să fie expresă, contractul însă de fidejusiune nu e supus la nici o formă solemnă și el poate să resulte dintr'un început de dovadă scrisă, complectată prin martorii sau presumpțiuni	701
— 7 ^o Interogatoriul luat în instanță unei părți nu poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă pentru dovedirea unei convențiunii, când răspunsul dat de partea interogată a fost categoric și precis că nu a existat nici o convențiune	653
— 8 ^o Dreptul instanțelor de fond de a acorda un termen de grație părții ce nu și-a îndeplinit obligațiunile, înainte de a pronunța în contra ei desființarea contractului, este facultativ, iar nu obligatoriu	159
— 9 ^o Intr'un împrumut pentru care s'aũ stabilit dobânzi și un termen de plată, dobânzile convenționale nu încetază prin faptul expirării termenului fixat pentru plată	650
— 10 ^o Convențiunile se interpretă, în cas de îndoiială, în favoarea celui ce se obligă; însă această regulă de echitate nu poate autorisa pe instanțele judecătorești a înlătura clausele formal stipulate de părți pentru a le înlocui cu alte clause din contracte străine părților	1056
— 11 ^o Interpretarea convențiunilor părților este de atributul suveran al instanțelor de fond și nu sunt supuse censurii curții de casație, de cât când, prin interpretare, s'a denaturat însăși convențiunea.	47 286 650
— 12 ^o Instanțele de fond sunt suverane ca, interpretând un contract de împrumut, să aprecieze dacă dobânzile sunt stipulate și pentru timpul ce urmează dupe expirarea termenului de plată al împrumutului până la achitare	650
— 13 ^o Aprecierea consimțimentului și, prin urmare, a intențiunii părților într'un contract ore-care, constituie o cestiune de fapt asupra căreia instanțele de fond aũ o putere suverană	16

Convențiunii său contracte (urmare) :

- 14° Cestiunea de a se sci care din părțile contractante este în culpă, este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond și care scapă censurei curței de casațiune 22
- 15° Dreptul fiscalului, în ceea-ce privesce taxa de înregistrare pentru contractele de întreprinderi de lucrări, se va plăti de particulari în proporție cu prețul total al lucrărilor, când prețul es-e fixat mai d'înainte, sau se va reține din plată și se va vèrsa la tesaur când prețul nu va fi determinat mai d'înainte. 873

Conversiunea efectelor publice : Conversiunea efectelor publice fiind o opțiune ce se oferă creditorului ca într'un termen scurt să alegă între rambursarea creanței sale sau diminuarea dobânzii, ea nu se pôte zădărnici prin nimic, îndată ce a fost prevădută și consacrată printr'o lege specială.

Ast-fel fiind, nu se pôte considera suspendată, pe temeiul art. 1.882 din codul civil, prescripțiunea unor cupone aparținând împrumutului comunei Bucuresci 8°/_o scădute în urma legii de conversiune a acestui împrumut 320

Copil : Legea impune ambilor soți îndatorirea reciprocă de a procura alimente și de a întreține pe copiii lor, și această obligațiune, contractată prin simplul fapt al căsătoriei, subsistă și dupe desfacerea ei 8

Copil natural : 1° Dispozițiunile din codul civil actual privitoare la regularea dreptului de succesiune a copilului natural și-au originea în vechea legiuire Caragea }
 — 2° Copilul natural are drept de moștenire în averea fratelui și surorii sale de mamă, de și legea nu spune expres acesta, căci atât dispozițiunile art. 21, partea IV, cap. III din legiuirea Caragea, cât și dispozițiunile art. 677 din codul civil actual, cari vorbesc de moștenirea copilului natural, nu sunt restrictive } 843
 — 3° Principiul reciprocității, în materie de succesiune, există și în privința copiilor naturali }

Copile titlurilor : 1° Nu se pôte da credință copiei legalizată de pe un titlu autentic când originalul există, și partea contra căreia o asemenea copie se presintă este în drept să cèră înfățișarea titlului original.

Acastă regulă are de scop de a controla conformitatea copiei cu originalul și și are aplicațiunea ori de câte ori se ridică contestațiunii asupra verosimilității ei 537

Copile titularilor (urmare) :

— 2° Dacă instanța de fond constată în fapt că originalul unui act de vânzare există și se deține de una din părți, poate să admită ca probă copia de pe acel act produsă de cea altă parte 679

— 3° Atât dupe legiuirea Caragea, cât și dupe codul civil actual, copile de pe originale, adevărate de judecătoreie sau de către alți funcționari publici fac probă în justiție ca și originalul, însă originalele acte trebuiesc înfățișate dacă sunt cerute și dacă se posed de partea ce prezintă numai copia lor. În asemenea caz, cel ce cere aducerea originalului trebuie să dovedească că partea care se servă cu copie posedă originalul 1182

Creditul funciar rural : 1° Clauza prevădută în contractele de împrumut ale creditului funciar rural, prin care se stipulează că ori-ce arendări posterioare nu vor fi ținute în seamă dacă nu vor fi fost supuse societății și acceptate de dânsa, este opozabilă terților, cari, din momentul înscripțiunii ipotecii, sunt presupuși că au luat cunoștință despre stipulațiunile contractului de împrumut 1336

— 2° Facultatea punerii în posesiune, prevădută de art. 57 din legea creditului, constituind un drept, iar nu o obligațiune, urmează că dacă societatea nu a usat de dânsa, acesta nu modifică întru nimic dreptul ei de a nu ține în seamă contractele de arendare făcute fără scirea și consimțământul său

Cuasi-delicț : 1° Exercițiul unui drept dă loc la despăgubiri ori de câte ori prin asemenea exercițiul s'ar vătămă drepturile altuia.

Ast-fel, comite un exces de putere și violare de lege tribunul care, constatând în fapt că un proprietar, prin înălțarea pământului din curtea sa, a produs un prejudiciu proprietății vecine, totuși nu acordă despăgubiri proprietarului prejudiciat, pe motiv că proprietarul ce și-a înălțat curtea și-a exercitat dreptul său de proprietate 196

— 2° Ori-ce fapt care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe pe acela din a cărui greșală s'a ocazionat a'l repara.

Ast-fel, când primăria unui oraș permite orașenilor ei să treacă cu vitele pe moșia cul-va, distrugându'i astfel semănăturile, acea primărie poate fi condamnată la despăgubiri către cel lezat 298

— 3° Pentru ca o faptă a omului să dea loc la daune-

Quasi-delict (urmare):

interese nu e suficient că acea faptă să fi adus prejudiciu, dar trebuie ca autorului, căruia i se atribuie acea faptă, să i se poată imputa cel puțin o greșală.

- De aci reiese că seducțiunea nu poate da loc prin ea însăși la o acțiune în despăgubire, când asemenea faptă e imputabilă unei greșeli comune, nu de mai puțină gravitate pentru prejudiciată, căci atunci dănsa nu 'și poate întemeia pe propria sa greșală sau vină o asemenea acțiune 309
- 4° Ori-ce faptă a omului care cauzază altuia un prejudiciu 'l obligă la reparațiunea prejudiciului către cel vătămat, și cestiunea de a se sci dacă partea care a cauzat prejudiciul poate usa sau nu de un drept al ei legitim, este o cestiune de apreciere pe care instanțele de fond o deslăgă în mod suveran 333
- 5° Aprecierea cuantumului despăgubirilor pentru daunele suferite de o parte este de atributul suveran al instanțelor de fond 531
- 6° De și juriul în materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică este acela care fixează cuantumul indemnizațiunei convenite celui expropriat, însă acest juriu nu poate statua și asupra cererilor de daune ce autoritatea expropriantă a cauzat prin faptul de a lua în posesiune terenul ce este a se expropria, fără nici o prealabilă despăgubire din parte'i, căci o asemenea acțiune, derivând din art. 998 din codul civil, e de competența instanțelor ordinare a o rezolva 890
- 7° Asemănat art. 9 din legea asupra poliției și exploatărei căilor ferate, este oprit, în mod formal, înființarea de acoperișuri cu șindrilă și, în general, orice deposit de materii aprindătoare, la o distanță mai mică de 27 metri de la împrejurimile drumurilor de fer, și administrațiunea căilor ferate are puterea, în virtutea aceleiași legi, să suprimă, dupe o dreptă despăgubire, construcțiunile ce ar impieta asupra zonei sus arătate.
- Ast-fel, dacă direcțiunea căilor ferate nu ordonă aceste măsuri de siguranță, ce nu sunt luate nu numai în interesul exploatărei căilor ferate, este răspundătoare de pagubele ce se cauzază din vina ei 1413
- Culpă:** Cestiunea de a se sci care din părțile contractante este în culpă, este o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond și care scapă censurile curței de casațiune 22

Curtea de apel : Curtea de apel este în drept să 'și însușească pur și simplu faptele și motivele din sentința apelată, când înaintea sa nu se produc fapte noi și nu se invocă mijloace noi de apărare	189
Veđi în deosebi : »Apel«.	
Curtea de casațiune : Veđi : »Casațiune«.	
Curtea de compturi : 1 ^o Decisiunile curței de compturi date asupra gestiunii unui mănuior de bani publici este opozabilă și garantului acelui mănuior, dacă acel garant nu a cerut, prin nici una din căile ce 'i erau deschise, desființarea acelor decizii	142
— 2 ^o În baza regulamentului asupra comptabilității materialelor ministerului de război, acel minister poate reține de a dreptul sumele datorite de un contabil pentru lipsurile stabilite de serviciul de intendență și fixate definitiv de minister, și deficitul, o dată acoperit, nu se mai ține în comptul de gestiune al contabilului, astfel că curtea de compturi nu mai este chemată a cerceta și a hotărî asupra acelui deficit	526
Curte sau tribunal de trâmîtere : De și instanțele de trâmîtere sunt datoré să reîncepă judecata de la cel d'ântéiú act pentru care nu se va fi observat formele și pentru care se va fi casat deciziunea, și de și ele sunt chemate, prin efectul devolutiv al apelului, să examineze toate mijlocele de probațiune ce se putéu propune d'înaintea instanței a cărei deciziune s'a casat, totuși, în urma propunerii juráméntului de o parte și a acceptării lui de cea-altă, instanța de trâmîtere este mărginită, căci nu mai poate intra în cercetarea mijlocelor de probațiune invocate înaintea deferirii și acceptării acestui jurámént, și întru cât juráméntul o dată prestat, curmază desévrișit diferendul, nici o altă probă directă sau indirectă nu mai poate fi administrată	884
Custode : Dispozițiunea coprinsă în art. 518 din procedura civilă, se aplică nu numai în cazul când cererea de numire a unui custode se face de creditor, dar și când este făcută de adjudecatorul imobilului scos în vânzare publică, de óre-ce adjudecatorul, dinđiua ordonanței de adjudecare, conform art. 567, este considerat ca proprietar, și, prin urmare, interesat la conservarea imobilului adjudecat	878

D

- Daune interese** : 1⁰ Daunele interese coprind nu numai pierderea suferită, ci și beneficiul de care a fost lipsit cel ce a suferit paguba, și de și cuantumul despăgubirei intră în aprecierea suverană a instanțel de fond de a 'l fixa dupe fapte și împrejurări, însă este casabilă hotărîrea care nesocotesce cele două elemente specificate mai sus ale daunelor interese 1185
- 2⁰ O instanță judecătorească sesizată de un litigiū, pôte să hotărască mai înteu asupra fundamentului dreptului în sine și apoi, dupe noul informațiuni, asupra cuantumului despăgubirei, destul numai ca acesta să rezulte în mod limpede și nefduos din decisiunea sa, și hotărîrea prin care se hotărâsc asupra fundamentului dreptului în sine nu este o încheiere pregătitoare asupra căreia s'ar putea reveni, ci o hotărîre definitivă asupra căreia nu se mai pôte reveni . . . 333
- 3⁰ Vinđătorul este dator, în cas de viđuri ascunse, să se întorcă prețul, primind înapoi lucrul vîndut, să se suferă un scăderînt din preț, dupe alegerea cumpărătorului, și cînd vinđătorul cunoscea viđurile ascunse ale lucrului vîndut, el pôte fi obligat și la plata de daune interese suferite de cumpărător . . . 1325
- 4⁰ Partea lesată printr'un delict pôte să 'și întemeieze acțiunea ce întentază în civil pentru despăgubiri rezultînd din acel delict, pe faptele cari s'au făcut obiectul urmărîrii criminale, fără a mai fi datore să probeze faptele deja stabilite de judecata penală . . 809
- 5⁰ De și juriul în materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică este acela care fixază cuantumul indemnisațiunei cuvenită celui expropriat, însă acest juriu nu pôte statua și asupra cererilor de daune ce autoritatea expropriantă a cauzat prin faptul de a lua în posesiune terenul ce este a se expropria, fără nici o prealabilă despăgubire din parte'l, căci o asemenea acțiune, derivînd din art. 998 din codul civil, e de competența instanțelor ordinare a o rezolva . . 890
- 6⁰ Aprecierea cuantumului despăgubirilor pentru daunele suferite de o parte este de atributul suveran al instanțelor de fond 531
- 7⁰ Aprecierea daunelor ce forméză accesoriul contestațiunei principale, pôte fi hotărîrită pe cale de contestațiune, căci nicăieri legea nu ordonă ca părțile să fie

Daune interese (urmare):

trămise spre a fi judecate, în asemenea cas, de aceleași instanțe, însă pe cale de acțiune principală . . . 1192

Vezi în deosebi: »Cuasi delict«.

Delict: Partea leșată printr'un delict p \acute{o} te s \acute{a} 'și întemeieze acțiunea ce intent \acute{e} z \acute{a} în civil pentru desp \acute{a} gubiri rezult \acute{a} nd din acel delict, pe faptele cari au f \acute{a} c \acute{u} t obiectul urm \acute{a} ririi criminale, f \acute{a} r \acute{a} a mai fi dat \acute{o} re s \acute{a} probeze faptele deja stabilite de judecata penal \acute{a} 809

Delict civil: *Vezi: »Cuasi-delict«.*

Delict silvic: 1 $^{\circ}$ Faptul introducerea de vite în p \acute{a} durile Statului de c \acute{a} tre arendașii Statului constituie delictul silvic, prev \acute{e} đut și pedepsit de art. 23 din codul silvic, și, conform acestui codice, urm \acute{e} z \acute{a} ca actele de constatare ale acestui delict s \acute{a} fie tr \acute{a} mise instanțelor corecționale, singure în drept a pronunța pedepșa prescriș \acute{a} de lege, și numai c \acute{a} nd delictul a fost constatat judec \acute{a} toresce, arendașul condamnat la amend \acute{a} p \acute{o} te fi urm \acute{a} rit în virtutea legii de urm \acute{a} rire, iar nu numai dupe simpla constatare și amendare de c \acute{a} tre agenții silvici 166

— 2 $^{\circ}$ Daunele cauzate prin contravențiunile la legea silvic \acute{a} și la condițiunile de arendare, se constată prin încheiere de procese-verbale în conformitate cu dispozițiunile codului silvic.

Ast-fel, în cas de flagrant-delict, procesul-verbal este nul dac \acute{a} n $'$ a fost semnat de contravenient, sau în cas de refus din partea sa de a 'l semna, dac \acute{a} nu s'a f \acute{a} c \acute{u} t mențiune de ac \acute{e} sta în procesul-verbal 509

— 3 $^{\circ}$ Paza p \acute{a} durilor Statului este încredințat \acute{a} agențiilor silvici, între cari sunt enumerați și p \acute{a} durarii, iar poliția silvic \acute{a} se exercit \acute{a} , în numele ministerului domeniilor, de c \acute{a} tre agenții silvici f \acute{a} r \acute{a} deosebire 513

— 4 $^{\circ}$ Arendașii Statului sunt responsabili de prejudiciul ce s $'$ ar cauza prin introducerea de vite în p \acute{a} durile Statului de pe moșiile ce țin în arend \acute{a} , c \acute{a} nd ac \acute{e} st \acute{a} introducere provine din faptul lor personal sau prin scirea și toleranța lor, nu și în cazul c \acute{a} nd introducerea de vite s'a f \acute{a} c \acute{u} t prin îng \acute{a} duirea și invoirea p \acute{a} durarilor Statului 513

— 5 $^{\circ}$ P \acute{a} durile Statului și ale celor-alte persoane juridice ce sunt în coproprietate cu particularii, fiind supuse regimului silvic pe c \acute{a} t timp sunt indivisiune, și tăierea de lemne din asemenea p \acute{a} durii în af \acute{a} r \acute{a} de regu-

Delict silvic (urmare):

- lele stabilite anume pentru exploatarea unor asemenea păduri, constituind un delict silvic, rezultă că particularul coproprietar comite un delict silvic când taie lemne din o ast-fel de pădure fără o prealabilă încuviințare din partea autorității competente . . . 524
- 6° Pretențiunea Statului contra unul arendaș al său pentru despăgubiri ce ar rezulta dintr'un delict silvic nu poate fi urmărită de Stat în baza legii de urmărire până ce mai întâi nu 'și va constata dreptul său printr'o sentință judecătorească, dată pe cale corecțională 524
- Desistare :** Desistarea nu poate să aibă loc de cât numai când se face asupra întregului proces de către cel în drept, și cererea de eliminare numai a unei părți dintr'un proces fără consimțământul acestuia este inadmisibilă, când partea figurase deja la prima instanță și era câștigată debaterilor procesului și când dânsa se opune a fi exclusă pentru că i se vatămă drepturile câștigate. 1084
- Distrușgere de semănături :** Ori-ce fapt care cauzează altuia prejudiciu obligă pe acela din a cărui greșelă s'a ocasionat a'l repara.
- Ast-fel, când primăria unul oraș permite orașenilor ei să treacă cu vitele pe moșia cul-va, distrușându'și astfel semănăturile, acea primărie poate fi condamnată la despăgubiri către cel leșat 298
- Divergență de opinii :** Ori-ce incident care tinde la amânare este tardiv când se propune dupe ce s'ă urmat debateri în fond și când s'a și ivit divergență de opinii asupra motivelor de casare propuse și desvoltate 347
- Divorț :** 1° Legea impune ambilor soți îndatorirea reciprocă de a procura alimente și de a întreține pe copiii lor, și această obligațiune, contractată prin simplul fapt al căsătoriei, subsistă și dupe desfacerea ei 8
- 2° Liberalitatea făcută soției cu titlu de dotă de către soț în contractul de căsătorie, de și devine proprietatea femeii ca însăși dotă ce dânsa 'și constituie, totuși, când căsătoria se desface prin divorț, pronunțat contra soției, dânsa nu poate reclama această liberalitate 10
- 3° Cererea de pensiuie alimentară în timpul duratei procesului de divorț fiind o cerere incidentală ce derivă din cererea de divorț, care e o cerere principală,

Divorț (urmare):

- este de competența instanțelor chemate a statua asupra cererii de despărțenie, și, prin urmare, recursul în asemenea materie este de competența secțiunii II a curții de casațiune a 'l judeca 175
- 4° Instanța competentă a statua asupra cererii principale este competentă a statua și asupra cererilor incidentale ce derivă din cererea principală.
- Ast-fel, secția II a curții de casațiune, care are în competența sa judecarea recursurilor în materie de divorț, de asemenea este competentă a judeca și recursurile în materie de pensie alimentară, care este o cerere incidentală ce derivă din cererea principală de despărțenie. 820
- 5° Hotărârile care la desfacerea căsătoriei decid a se încredința copil unuia dintre soți nu au un caracter irevocabil, ci provisoriu, putându se modifica în tot sau în parte, dupe împrejurările noul întâmplate în urmă, și a căror gravitate și importanță este lăsată suveranei aprecierii a instanțelor de fond 882
- 6° De și soțul, chiar divorțat, nu poate fi ascultat ca martor în afacerile civile, această incapacitate însă poate fi acoperită când însăși părțile consimt ca un asemenea martor să fie ascultat fără să ridice ver-o obiecțiune sau să facă ver-o rezervă în privința ascultării lui 1049
- Dobânzi:** 1° Intr'un împrumut, pentru care s'a stabilit dobânzi și un termen de plată, dobânzile convenționale nu încetază prin faptul expirării termenului fixat pentru plată. 650
- 2° Instanțele de fond sunt suverane ca, interpretând un contract de împrumut, să aprecieze dacă dobânzile sunt stipulate și pentru timpul ce urmează dupe expirarea termenului de plată al împrumutului până la achitare 650
- 3° Dacă împrumutatul nu înapoiază, la timpul înscuvințat, împrumutul său, el trebuie să plă tescă dobânzi din ziua în care se va fi cerut, prin judecată, plata aceluî împrumut, nu din ziua cererii de plata dobânzilor, întru cât debitorul a fost pus în întârziere din ziua cererii de plată a capitalului 1173
- 4° Creditorul ipotecar poate cere, prin acțiune separată, plata dobânzilor datorite dupe expirarea termenelor de plată a sumei împrumutate, de și actul de ipotecă s'a pus în executare, când se con-

Dobânzi (urmare):

stată că în act nu sunt prevăzute dobânzi convenționale și că actul de ipotecă nu s'a pus în executare decât pentru capital, fără ca prin această acțiune separată să se violeze în ceva autoritatea lucrului judecat.

1173

Dobrogea: Asemănat art. 3 din legea din 1882 pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea, drepturile câștigate conform legilor otomane, până la promulgarea acele legi, sunt respectate. Astfel, donațiunea unui imobil în Dobrogea făcută după anexare, însă înainte promulgării sus menționatei legi, este valabilă dacă este făcută conform legilor otomane, chiar dacă nu ar îndeplini condițiunile codului civil român.

871

Dol: Dolul și sugestiunea se pot dovedi cu martori, însă pentru acesta trebuie ca faptele cari se alegă pentru a stabili dolul și sugestiunea să fie precise și bine articulate.

1186

Domiciliu: Prin domiciliu se înțelege principalul așezământ al persoanei, iar prin reședință o ședere prealabil stabilită și cu intenție de stabilă, de și provisorie.

541

Donațiuni: 1° Liberalitatea făcută soției cu titlul de dotă de către soț în contractul de căsătorie, de și devine proprietatea femeii ca însăși dota ce dânsa 'și constituie, totuși, când căsătoria se desface prin divorț, pronunțat contra soției, dânsa nu poate reclama această liberalitate.

10

— 2° De și legea nu opresce donațiunile ascunse sub forma unui act oneros, totuși, pentru ca asemenea donațiuni să fie valabile și să producă efectele lor, este de trebuință ca actul sub care se ascund să înfrunescă condițiunile indispensabile ce se cer de la ori-ce act de asemenea natură, adică, independent de cauză și de capacitatea părților, consimțământul lor, adică voința lor de a da și de a primi.

16

— 3° Donațiunile nu sunt supuse la taxa de înregistrare când nu sunt constatate printr'un act separat, cum sunt darurile manuale, și acesta chiar când donatarul dă o declarațiune autentică, posterioară donațiunei, prin care recunoște că a primit darul, declarațiune ce nu poate fi considerată de cât ca un act de descărcare relativ la acel dar manual anterior.

187

— 4° Donatarul unor bunuri determinate și existente în momentul donațiunei, fără vocațiune asupra bunuri-

Donațiuni (urmare):

- lor ce donatori ar mai fi putut dobândi în urmă, nu este ținut la plata datoriilor acestuia 303
- 5° Ori-ce înstrăinare a obiectului legat, chiar dacă ar fi nulă, revocă legatul pentru tot ce s'a înstrăinat. O simplă declarațiune verbală, însă, de donațiune, din partea dispunătorului, adresată unor terți, și neacceptată în mod autentic de donatar, nu echivalază cu o înstrăinare și nu poate produce efectele revocatorii ale acesteea în ce privește legatul 847
- 6° Sunt scutite de ori-ce taxă de înregistrare donațiunile, legaturile, precum și ori-ce fel de liberalități, făcute stabilimentelor publice de bine-facere și construcțiune din țară. Ast-fel, locașurile publice de rugăciune, cum sunt bisericile și monastirile, fiind asimilate cu așezămintele de bine-facere, legatul lăsat unei biserici din țară este scutit de înregistrare 848
- 7° Asemănat art. 3 din legea din 1882 pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea, drepturile câștigate conform legilor otomane, până la promulgarea acelelei legi, sunt respectate. Ast-fel donațiunea unui imobil în Dobrogea făcută dupe anexare, însă înainte promulgării sus menționatei legi, este valabilă dacă este făcută conform legilor otomane, chiar dacă nu ar îndeplini condițiunile codului civil român 871
- Dotă :** 1° Liberalitatea făcută soției cu titlul de dotă de către soț în contractul de căsătorie, de și devine proprietatea femeii ca însăși dota ce dânsa 'și constituie, totuși, când căsătoria se desface prin divorț, pronunțat contra soției, dânsa nu poate reclama această liberalitate 10
- 2° Dota constituită de tată în favoarea fiicei sale nu poate fi atacată prin acțiune pauliană de fiul donatar al mamei când acesta a consimțit la înzestrarea făcută, de ore-ce donatarul, în această calitate, nu poate avea mai multe drepturi de cât donatorul său 303
- 3° Formalitatea transcripțiunii actului dotal este prescrisă sub pedepsă de nulitate numai pentru garantarea terțiilor persoane, nu și pentru părțile contractante.
- Ast-fel, soțul din a cărui culpă sau neglijență nu s'a transcris actul dotal, nu este în drept a invoca lipsa de transcripțiune a actului dotal, nici a cere anularea transcripțiunii ca neregulat făcută 172

Dotă (urmare):

- 4° De și convențiunile matrimoniale trebuie făcute, în formele stabilite de lege, înainte de celebrarea căsătoriei, sub pedepsă de nulitate, însă un act dotal autentificat și transcris dupe celebrarea căsătoriei, de și nul ca act dotal, însă este valabil ca creanță ordinară ce constată predarea dotel de către constituitor și primirea ei de către soț, și, prin urmare, cu un asemenea act soțul poate fi obligat la restituirea dotel 1316
- 5° Femeea înzestrată poate să și înstrăineze averea sa dotală, mobilă și imobilă, numai cu autorizațiunea soțului său, pentru căpătuirea copiilor lor prin căsătorie 539
- 6° Asemănat art. 33, cap. 16, partea III din legiuirea Caragea, bărbatul putea pune, cu scirea judecăței, alt-ceva în locul zestrei, de același preț, și atunci putea vinde saū zalogi lucrul de zestre. 1417
- 7° Imobilul cumpărat în timpul căsătoriei de către soție cu bani parafernali, nedevenit dotal, ci parafernali, soția are administrațiunea acelu imobil, și poate cere de la soțul său restituirea acelu imobil chiar înainte de destacerea căsătoriei 653
- 8° Dreptul de a intenta acțiune trage cu sine, în regulă generală, și pe acela de a se apăra în contra unei asemenea acțiuni, și această regulă se aplică și la acțiunile dotale.
Ast-fel, ori-ce acțiuni relative la averea dotală imobiliară a femeii, neputând fi intentate în timpul căsătoriei de cât de către bărbat, urmerez neapărat că asemenea acțiuni când sunt intentate de terții persoane, nu pot fi îndreptate de cât în contra bărbatului . . . 1155
- 9° Omisiunea ce face o instanță judecătorească de a se pronunța asupra mijlocului de apărare invocat de un defendor într'o acțiune în revendicare, și întemeiat pe aceea că imobilul revendicat de o femeie măritată ca fiind al ei zestral, îl are cumpărat de la soțul reclamantel, care, conform codului Caragea, putea vinde imobilul dotal dacă punea în locul său alt-ceva de același preț, este o omisiune esențială de natură a a trage casarea hotărîrel 1417
- 10° Un act dotal intervenit între supușii austro-ungari și autentificat în România de un consul austro-ungar, dacă nu este valabil ca act autentic, fie din

Dotă (urmare):

- caușă necompetinței funcționarului, fie din cauza defectuosității formei în care a fost autentificat, și nu poate produce efectele privilegiate ale unui adevărat act dotal, totuși, un atare act este valabil ca act sub semnătură privată, când poartă semnătura părților și valorază ca un înscris chirografar, care obligă pe soț la restituirea dotel dupe desfacerea căsătoriei 133
- 11° Este licită și valabilă obligațiunea impusă de un testator ca legatară să 'și constituie ca zestre imobilul lăsat ei de testator sub această condițiune.
- Dacă însă această clausă nu este de cât un accesoriu și o consecință a unei prohibițiuni absolute de inalienabilitate, fără nici o limită sau restricțiune, ea formează o dispozițiune în întregul ei ilicită și neobligatorie pentru legatară.
- Instanța de fond judecă în mod suveran când constată existența unei asemenea clauze ilicite întemeiându-se pe întregul context al testamentului supus judecăței sale 1314
- 12° Când două persoane, din care unul este socru și cel-alt ginerile său, pentru a lichida daraverile dintre ele, rezultând din diferite compturi curente, se face un înscris pe care părțile îl numesc «zapis de împrumut» și prin care socrul se recunoșce dator către ginerile său a unei sume de bani, în care ar intra și un rest din zestrea ce socrul mai datora ginerului său, datoria din acest zapis nu este dotală, și, prin urmare nu se prescrie prin 10 ani, prescripțiune ce codul Caragea acorda pentru zestre, ci prin prescripția ordinară de 30 ani. 146
- Dreptul de preempțiune:** Veđi: «Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică; »preempțiune».
- Dreptul de proprietate:** 1° Proprietarul unui imobil poate dispune de lucrul său în mod exclusiv și absolut, întru cât nu vatămă alte drepturi.
- Ast-fel locatarul nu se poate plânge că proprietarul a desființat ulucile ce despărțeau curtea caselor sale în două curți, întru cât prin această desființare nu se turbură întru nimic dreptul de abitațiune al locatarului. 1312
- 2° Ori-ce proprietar este în drept să 'și îngrădescă proprietatea sa, cu singura excepțiune că trebuie să sufere o servitute legală de trecere în favoarea proprietăței vecine, însă numai dacă locul învecinat este înfundat și nu are nici o altă eșire la calea publică . 1341

Dreptul de proprietate (urmare):

- 3° Curtea unei gări nu este un drum public și direcțiunea căilor ferate este în drept a o îngrădi. 1341

Drumuri: Drumurile, cu toate anexele lor, precum: poduri, șanțuri și plantațiuni, fiind de domen public, nu pot fi întrebuițate în folosul particularilor și destinația drumurilor vicinale nu poate fi schimbată de primăriile respective.

- Ast-fel drumurile comunale, între cari sunt și acelea cari legă s'așăniunile și gările căilor ferate atât cu orașele și comunele rurale, cât și cu alte căi de comunicație, de și sunt date primăriilor prin legea clasării drumurilor, însă prin acesta ele nu devin proprietatea primăriilor, rămân tot de domen public, și primăriile nu pot schimba destinațiunea lor și a le închiria la particulari pentru speculă 831

E

Efecte publice: 1° Conversiunea efectelor publice fiind o opțiune ce se oferă creditorului, ca într'un termen scurt să aleagă între rambursarea creanței sale sau diminuarea dobânzii, ea nu se poate zădărnici prin nimic, îndată ce a fost prevădută și consacrată printr'o lege specială.

- Ast-fel fiind, nu se poate considera suspendată, pe temeiul art. 1.882 din codul civil, prescripțiunea unor cupoane aparținând împrumutului comunei București 8 0/0. scădute în urma legii de conversiune a acestui împrumut 320

- 2° Prețul efectelor de negoț se ia dupe listele bursei din localitate, sau, în lipsă, dupe acele ale locului celui mai apropiat, sau dupe ori-ce alt-fel de probă, lăsată la aprecierea instanței de fond. 848

Efecte de comerț: Vezi: „Efecte publice“.

- Eforia așezămintelor Sf. Spiridon din Iași:** 1° Eforii și impiegeții episcopiei Sf. Spiridon din Iași nefiind funcționari publici de al Statului, nu pot fi amendați în baza art. 61 din legea timbrului când au dat curs unul act netimbrat sau netimbrat suficient, sau fără plata taxei de înregistrare } 353
 — 2° Funcționarii casei Sf. Spiridon din Iași, numiți prin decret regal, sunt considerați ca atare până la data când printr'un alt decret regal au fost înlocuiți. Rap- } 1198

Eforia aşdđemintelor Sf. Spiridon din Iaşi (urmare):

tu! material al împiedicării funcţionarului de a 'şi păstra serviciul pentru care a fost angajat, şi chiar numirea provizorie a unui loc-ţiitor de către epitropie, ca şi simpla rezoluţiune luată de dânsa pentru scóterea şi lulocuirea funcţionarului, nu pot avea de efect perderea calităţei de funcţionar, dobândită prin decretul regal de numire 699

Eforia spitalelor civile din Bucuresci: Asemănat art. 4 din regulamentul asupra pensiunii funcţionarilor eforiei spitalelor civile din Bucuresci, titularul funcţiunii ce de fapt s'ar constata că nu mai este în stare să funcţioneze din cauza sănătăţei sale, este dispensat de condiţiunea vârstei, şi are drept la pensiuue proporţional cu anii serviţi 673

Embatic: 1° Sub legiuirea Caragea trebuia un act scris pentru constituirea embaticului 1072

— 2° Embaticul fiind prohibit de codul civil nou, actul ce constată constituirea unui embatic sub acest cod nu este un just titlu de prescripţie 1072

— 3° Intr'o acţiune în revendicare, acela de la care se revendică, póte cere pentru prima óră în apel ca, la cas când revendicantul ar obţine câştig de cauză, el, posesorul de la care se revendică, să fie despăgubit de îmbunătăţirile făcute la imobilul revendicat şi de valoarea bşmanului plătit pentru acel imobil, căci această cerere a sa neavând alt scop de cât de a micşora pentru dânsul efectele acţiunii în revendicare şi să 'i împuţineze pierderile la care ar fi expus, şi fiind şi o cerere în strânsă legătură cu acţiunea principală, nu póte fi privită ca o cerere nouă, ci ca un mijloc de apărare la acţiunea principală 1084

Emphitéusă: Veđi: »Embatic«.

Eşire din indivisiune: Veđi: »Indivisiune; partagiú«.

Excepţiuni şi incidente: 1° Ori-ce incident care tinde la amânare este tardiv când se propune dupe ce s'aú urmat debateri în fond şi când s'a şi ivit divergenţă de opiniuni asupra motiveior de casare propuse şi desvoltate 347

— 2° Nulităţile de procedură nepropuse de părţi înaintea instanţelor de fond, rămân aoperite prin tăcerea părţilor, întru cât însă nu este vorba de excepţiunile de necompetinţă.

Ast-fel mijlocul întemeiat pe faptul că un interpret nu

Excepțiuni și incidente (urmare):

	ar fi depus jurământul cerut de lege, nu poate fi propus pentru prima dată în casațiune dacă nu a fost propus înaintea instanței de fond	515
—	3 ^o Excepțiunea că o parte litigantă nu poate fi considerată ca prezentă în instanță, de orice reprezentantul ei nu are procură în regulă, este un mijloc de apărare în fond și care, prin urmare, trebuie discutat, chiar dacă nu a fost propus înaintea ori cărei apărări asupra fondului, sau excepțiuni	683
—	4 ^o Excepțiunea, basată pe lipsa unui titlu executoriu, constituie o adevărată și peremptorie apărare în fond, iar nu o simplă cerere de anulare a actelor de procedură, și, deci, poate fi propusă și după ce s'a luat concluziuni și asupra fondului, cum ar fi după ce instanța a statuat asupra admisibilității probei testimoniale	1207
	Exces de putere : Vezi: „Casațiune“.	
	Executarea hotărârilor : 1 ^o În principiu, procedura pentru executarea unei hotărâri are a se îndeplini la domiciliul arătat de parte la deschiderea acțiunii, afară numai dacă în urmă partea a declarat expres că și-a strămutat domiciliul, arătând comuna, strada și numărul casei noului domiciliu, și, în lipsa acestor arătări, procedura pentru executare îndeplinită la domiciliu de la deschiderea acțiunii este bine îndeplinită.	675
—	2 ^o În materie de executarea unei hotărâri de separațiune de patrimoniu, înființarea unui sechestru serios și adevărat arată în de-ajuns că executarea nu a fost întreruptă	675
—	3 ^o Decisiunile curții de casațiune se execută de instanțele de fond	127
—	4 ^o Formele prevăzute de art. 31, 32, 33 și 34 din regulamentul hotărânicilor sunt relative la hotărânicii, și dar sunt fără aplicațiune când hotărârea a cărei executare s'a cerut, se mărginesce a menține o stare de lucruri anterioară operațiunilor preliminare și cererei de confirmare a hotărâniciei, infirmată de acea hotărâre, și, în acest cas, nefiind chestiune de aședare sau modificare de hotare, executarea are a se face după regulile ordinare, ca pentru ori-ce hotărâre câștigătoare și definitivă	1334
	Expertisă : 1 ^o Cererea de a se admite o expertisă spre a se constata valoarea unui imobil când este constant că	

Expertisă (urmare):

acel imobil nu mai există fiind dărâmat, este inutilă și instanța este în drept să o respingă 823

- 2° Expertiș numiți de judecător pentru a forma loturile cu ocaziunea unui partagiu la o succesiune, în care văduva fără avere, în concurență cu descendenții, are o porțiune conform art. 684 din codul civil, trebuie să facă atâtea loturi egale câți descendenți sunt, plus unul, așa ca fie-care copil să aibă un lot în plină proprietate, iar femeea defunctului să primescă usufructul lotului celui-alt.
- Ast-fel fiind, instanța de fond violă art. 684 și 743 din codul civil, când declară valabilă expertisa în care nu se determină lotul din care văduva fără avere are să își primească usufructul său. 1058.

Exploatarea și poliția căilor ferate: Asemănat art. 9 din

legea asupra poliției și exploatarei căilor ferate, este oprit, în mod formal, înființarea de acoperișuri cu șindriță și, în general, ori-ce deposit de materii aprindătoare la o distanță mai mică de 27 metri de la împrejurimile drumurilor de fer, și administrațiunea căilor ferate are puterea, în virtutea aceleiași legi, să suprimă, dupe o dreptă despăgubire, construcțiunile ce ar impieta asupra zonei sus arătate.

Ast-fel, dacă direcțiunea căilor ferate nu ordonă aceste măsuri de siguranță, ce nu sunt luate nu numai în interesul exploatarei căilor ferate, este răspunzătoare de pagubele ce se cauzează din vina ei 1413.

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică: 1° Când

pământurile cumpărate pentru lucrările de utilitate publică nu se vor mai întrebuița spre acest sfârșit, atunci foștii proprietari, sau urmașii lor, vor fi în drept să reclame înapoierea lor, fie că pământurile expropriate au fost întrebuițate numai în parte pentru scopul pentru care fuseseră expropriate, fie că nu au mai fost de loc întrebuițate spre acest fînit, și dreptul de preemțiune al proprietarului expropriat se poate exercita asupra ori-cărei părțicele din terenul expropriat și ne-întrebuițat.

- 2° Proprietarul expropriat care a făcut declarațiune către administrațiunea expropriantă, cerend să i se cumpere imobilul întreg, poate în urmă să și exerciteze dreptul său de preemțiune asupra porțiunii de teren rămasă neîntrebuițată.

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- 3° Proprietarii ce vor să useze de dreptul de preemțiune, vor trebui să facă formal cunoscut intențiunea lor într'o lună de la fixarea de către autoritatea expropriantă a prețului cu care voesce a retroceda porțiunile neîntrebuințate din terenurile expropriate, și în același timp să depună la tribunal banii, după care administrația va fi datoră să le libereze actul de rescumpărare.
- 4° Legea din 10 Iulie 1878, prin care se autorisă lărgirea și canalizarea Dâmboviței, nu a modificat nici o dispozițiune a legii de expropriere, și proprietarii expropriați pentru această canalizare conservă dreptul de preemțiune asupra porțiunilor neîntrebuințate din cele expropriate.
- 5° De și juriul în materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică este acela care fixăză cuantumul indemnisațiunii convenită celui expropriat, însă acest juriu nu poate statua și asupra cererilor de daune ce autoritatea expropriantă a cauzat prin faptul de a lua în posesiune terenul ce este a se expropria, fără nici o prealabilă despăgubire din parte-i, căci o asemenea acțiune, derivând din art. 998 din codul civil, e de competența instanțelor ordinare a o rezolva.
- 6° Asemănat art. 67 din legea de expropriațiune, dacă proprietățile cumpărate pentru lucrări de utilitate publică nu se vor mai întrebuința în acest scop, toștii proprietarii, sau urmașii lor, au un drept de preemțiune, căci singura cauză ce legitimăză exproprierea este numai utilitatea publică, iar în afară de acest motiv, proprietatea particularilor nu poate fi luată.
- 7° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, când administrațiunea expropriantă face cunoscut proprietarilor expropriați că terenurile expropriate nu 'i mai sunt necesare și că proprietarii pot dispune de ele cum vor voi, fără însă a îndeplini dispozițiunile art. 68 din legea de expropriere, și când mai târziu aceeași administrațiune cere iarăși executarea ordonanței de expropriațiune, cea administrațiune este răspundătoare, conform dreptului comun, de toate prejudiciile cauzate proprietarilor din negligența și imprudența sa, și, drept reparațiune a acestor prejudicii, poate fi condamnată să lase proprietarilor terenurile ce o dată fuseseră expropriate . . .

837

890

1192

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- 8° Hotărîrea care ordonă exproprierea pentru cauză de utilitate publică, nu p^ote fi opusă ca lucru judecat în contestațiunile ce proprietarii expropriați fac cînd administrațiunea expropriantă, dupe ce le-a făcut cunoscut că nu mai are trebuință de terenurile expropriate și că ei pot dispune de ele, cere din nou executarea exproprierii. } 1192
- 9° Comite o omisiune esențială și, deci, pronunță o hotărîre casabilă instanța judecătorească care condamnă pe o administrațiune expropriantă să plătească expropriatului dobîndi la suma indemnisațiunii, fixată de juriu, de la expirarea celor trei luni dupe fixarea indemnisațiunii, fără a discuta mijlocul de apărare invocat de administrațiunea expropriantă cum că acele dobîndi nu curg de cît din momentul cererii, iar nu de drept de la expirarea celor trei luni } 1440

F

Faliment : Cînd printr'un concordat se stipulează ca t^otă marfa falitulul să trecă asupra unei persoane însărcinată să plătească creditorilor cota concordatară, un asemenea concordat conține un act de vinzare supus la plata taxei de înregistrare prevăzută la art. 33 din legea timbrului, întru cît prin omologarea lui de către tribunal a primit o adevărată legalizare în sensul citatului articol. } 661

Farmacisti : 1° Farmaciștii, fiind considerați de lege ca comercianți, sunt obligați a ține registrele prevădute de codul comercial, întru cît nici un text de lege nu îi scutesce de această obligațiune. În cas de neconformare sunt și ei pasibili de amenda prevădută de legea timbrului } 807

— 2° Imprejurarea că art. 11 din regulamentul pentru organizarea farmaciilor prevede anume ce registre trebuie să țină farmaciștii, nu exclude obligațiunea pusă prin legea comercială comercianților, prin urmare și farmaciștilor, ci însemnează că, pe lângă registrele menționate în art. 22 și 23 din codul de comerț, farmaciștii să mai țină și altele ce profesiunea lor le impune. }

Femea măritată : 1° Femea înzestrată p^ote să și înstrăineze averea sa dotală, mobilă și imobilă, numai cu au-

- Femea măritată (urmăre):**
 torisațiunea soțului său, pentru căpătuirea copiilor lor prin căsătorie. 539
- 2° Intimatul în apel este în drept a cere să nu se dea curs apelului până când apelanta nu va fi autorizată conform legii, fie de soțul său, fie de justiție, să stea în judecată, fără însă ca de aci să rezulte pentru intimat dreptul de a cere nulitatea apelului introdus fără o asemenea autorizare
- Ast-fel este casabilă hotărîrea instanței de apel când respinge ca neregulat un apel făcut de o femeie măritată neautorizată, fără cel puțin să motiveze de ce nu a autorizat-o dînsa și de ce l-a refuzat amânarea cerută în scop de a obține autorisațiunea soțului ei. 1333
- Fidejusiune:** 1° De și fidejusiunea expresă trebuie să fie expresă, contractul însă de fidejusiune nu e supus la nici-o formă solemnă și el pòte să rezulte dintr'un început de dovadă scrisă, complăctată prin martori său presumpțiuni. 701
- Filiațiune:** În materie de filiațiune legiuitorul, derogând regulilor dreptului comun, lasă judecătorilor de fond dreptul de a admite dovada prin martori când presumpțiunile său indiciile ce rezultă din fapte constante prezintă un caracter de gravitate, și aprecierea judecătorilor de fond în această privință scapă censurei curței de casațiune 1041
- Fructe:** Prescripțiunea de cinci ani nu pòte fi invocată de posesorul de rea credință căruia i se cere a restitui proprietarului adevărat fructele ce dînsul a perceput pe nedrept; asemenea îndatorire neputîndu se prescri de cît prin trei-deci de ani 890

G

- Garanție:** 1° Intinderea unei garanții, ca obligațiune accesorie, se măsoră dupe aceea a obligațiunii principale pe lângă care este alipită, afară de numai dacă părțile ar fi convenit alt-fel.
- Astfel, garanția dată de o persoană pentru a asigura buna gestiune a unei persoane numită în funcțiunea de agent de schimb, urmîză a se înțelege că a fost dată pentru tot timpul cît aceea persoană va sta său va fi menționată în funcțiunea sa 34
- 2° Decisiunile curței de compturi date asupra gestiunii

	<u>Pagina</u>
Garanție (urmare):	
neî unul mînuitor de bani publici este opozabilă și garanțului aceluî mînuitor, dacă acel garant nu a cerut, prin nici una din căile ce 'i erau deschise, desființarea acelor decisiuni	142
— 3 ^o Cererea de chemare în garanție se pôte disjunge de cererea principală dacă ea nu este în stare de a fi judecată o-dată cu cea principală	641
— 4 ^o Când duoi soji, unul în prezența celui-alt, garanteză împreună o datorie a lor, nu mai este nevoie, pentru sojje, de autorisațiunea expresă a sojului	701
— 5 ^o Lipsa de cauțiune nu atrage nulitatea sechestrului judiciar, judecătoriai fondului fiind suverani să ordone un asemenea sechestr cu sau fără cauțiune	863
Gară : Curtea unei gări nu este un drum public și direcțiunea căilor ferate este în drept a o îngrădi	1341

H

Hotăriri : 1 ^o O instanță judecătorească, sesizată de un litigiū, pôte să hotărască mai înteiū asupra fundamentului dreptului în sine și apoi, dupe noui informațiuni, asupra cuantumului despăgubirei, destul numai ca această să resulte în mod împede și neînduoios din decisiunea sa, și hotărirea prin care se hotărâsc asupra fundamentului dreptului în sine nu este o încheiere pregătitoare asupra căreia s'ar putea reveni, ci o hotărire definitivă asupra căreia nu se mai pôte reveni	333
— 2 ^o Considerantele unei decisiuni servesc a complecta dispoșitivul ei și fac parte din acest dispoșitiv	884
— 3 ^o Dispoșitivul unei hotăriri judecătorești se interpretă prin considerantele ei, cari, în această privință, fac parte integrantă din dispoșitiv	333
— 4 ^o Hotăririle cari la defacerea căsătoriei decid a se încredința copil unuia dintre soji nu au un caracter irevocabil, ci provisorii, putendu-se modifica în tot sau în parte, dupe împrejurările noui întemplate în urmă, și a căror gravitate și importanță este lăsată suveranei aprecieri a instanțelor de fond	882
— 5 ^o Formalitatea publicării sentințelor de punere sau ridicare de sub consiliū judiciar nu este cerută de cât în interesul celor de al treilea, ca o garanție a drepturilor lor, și lipsa ei nu pôte fi propusă de însăși persoanele cari au fost scōse de sub consiliū judiciar,	

Hotăriri (urmare):

- de ore-ce neglijența sau réua lor credință nu trebuie să vateme pe aceia cari n'au a 'și imputa cea mai mică vină. 345
- 6° Cele constatate în mod autentic prin hotăririle judecătorești, nu se pot combate de cât prin înscriere în fals, și un simplu certificat al grefei nu poate face dovadă contra celor constatate prin sentință . . . 1053
- 7° Decisiunile cari acordă pensii alimentare au un caracter provisoriu dupe împrejurările de fapt cari le au justificat, și nu mai pot fi invocate ca lucru judecat, când acele împrejurări se vor fi schimbat de la pronunțarea lor.
- Ast-fel soțul, care este condamnat a servi soției sale o pensie alimentară, poate cere să fie scutit de plata ei, fără să i se pótă opune hotărîrea intervenită care 'l-a condamnat la plata unei pensii, întru cât o asemenea hotărîre are un caracter provisoriu . . . 47
- 8° Sentința dată pentru confirmarea unei hotărînicii, și care nu a fost comunicată unora din vecinii cari au figurat d'înaintea instanței ce a dat'o, nu este definitivă față cu ei și, deci, ea nu pótă fi executată în contra lor. 180
- 9° Formele prevădute de art. 31, 32, 33 și 34 din regulamentul hotărîniciilor sunt relative la hotărînicii, și dar sunt fără aplicațiune când hotărîrea a cărei executare s'a cerut, se mărginesce a menține o stare de lucruri anterioră operațiunilor preliminare și cererii de confirmare a hotărînicii, infirmată de acea hotărîre, și, în acest cas, nefiind cestiune de aședare sau modificare de hotare, executarea are a se face dupe regulele ordinare, ca pentru ori-ce hotărîre câștigătoare și definitivă. 1334
- 10° Decisiunile curței de compturi date asupra gestiunii unui mánuitar de bani publici este oposabilă și garantului acelui mánuitar, dacă acel garant nu a cerut, prin nici una din căile ce 'i erau deschise, desființarea acelor decisiuni 142
- 11° Nu pótă să existe contrarietate de hotăriri când nu există același obiect între două acțiuni dintre aceleași părți 349
- 12° Comunicarea cărților de judecată se va face și îndeplini chiar în mâna părții condamnate, și dacă partea condamnată refuză primirea, sau primind'o nu

Hotăriri (urmare):

voesce să iscălescă dovada de predare, sau dacă, în fine, persoana sus ținută nu este la sine acasă, atunci primarul, comisarul ori sub-comisarul, va lăsa cartea de judecată la domiciliul ori la reședința părții condamnate, dupe formele prescise la art. 32 din legea judecătorilor de pace.

Prin domiciliu se înțelege principalul așezământ al persoanei, iar prin reședință o ședere prealabil stabilită și cu intenție de stabilă, de și provisorie.

Ast-fel cartea de judecată lăsată la o altă localitate decât unde și are domiciliul partea condamnată, fără să se stabilească că acea persoană și-a avut cel puțin reședința acolo, nu este bine comunicată

541

— 13° Greșita citare a unui text de lege într-o hotărîre nu constituie un exces de putere, și prin ea însăși nu poate motiva casarea acelei hotărîri

690

— 14° Vițarea greșită a unui text de lege nu dă loc la casarea sentinței, conformă cu textul ce urma să se aplice, când nu se dovedesce că prin acesta s'a adus veri-un prejudiciu părților

1060

— 15° Când o parte din considerantele unei hotărîri sunt suficiente spre a justifica în fapt soluțiunea dată prin acea hotărîre, cele-alte considerante, care nu schimbă în nimic această soluțiune, devin inutile și nu pot atrage casarea hotărîrii

1308

— 16° Decisiunile curței de casațiune nu se execută de agenții săi judecătorești, pentru ca să potă verifica densa exactitatea procedărei lor, ci de instanțele de fond

127

Veți indeosebi: „Comunicarea hotărîrilor; comunicarea cărților de judecată; executarea hotărîrilor; interpretarea hotărîrilor; motivarea hotărîrilor”.

Hotărnicii: 1° Sentința dată pentru confirmarea unei hotărnicii, și care nu a fost comunicată onora din vecinii cărți au figurat d'înaintea instanței ce a dat'o, nu este definitivă față cu ei și, deci, ea nu poate fi executată contra lor

180

— 2° Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărîre casabilă instanța care judecând o cerere de confirmare de hotărnicie și o acțiune în revendicare, și determinând partea alicotă a fie-cărui codevălmaș, se abține însă a judeca și a fixa această parte a fie-cărui,

Hotărnicli (urmare):

- pretinđend ca părțile să 'și limpedească drepturile lor printr'o deosebită și nouă judecată 644
- 3° Formele prevădute de art. 31, 32, 33 și 34 din regulamentul hotărnicliilor sunt relative la hotărnicli, și dar sunt fără aplicațiune când hotărirea a cărei executare s'a cerut, se mărginește a menține o stare de lucruri anterioară operațiunilor preliminare și cererii de confirmare a hotărniciei, infirmată de acea hotărire, și, în acest cas, nefiind cestiune de aședare sau modificare de hotare, executarea are a se face dupe regulele ordinare, ca pentru ori-ce hotărire câștigătoare și definitivă 1334
- Hrisóve:** Interpretarea actelor legislative cari, cum sunt vechile hrisóve domnescl, au eșit din domeniul unei aplicațiuni reale și obligatorii și au intrat în acela al istoriei, constituie o cestiune de apreciere, lăsată la suverana apreciere a judecătorilor fondului. 355

I

Imobil dotal: Veđi: «Dotă».

Imobile rurale: 1° Art. 7, § V din Constituțiune, care nu recunoște străinilor dreptul de a dobândi imobile rurale în România, nu a adus nici o schimbare la ordinea succesorală admisă de codul civil.

Dispozițiunea din citatul articol nu are alt înțeles de cât acela că legiuitorul a voit, în cas când în moștenirea defertită unui străin se află și imobile rurale, să ridice acestui moștenitor dreptul de a poseda asemenea imobile în natură, fără însă a' l lua dreptul la valoarea lor, de óre-ce legea civilă 'l dă, în calitatea sa de moștenitor, un drept de proprietate asupra acelor imobile și acest drept nici o altă dispozițiune de lege nu 'l atribue altei persoane

{ 668
1167

- 2° Din momentul ce este stabilit că moștenitorul străin are dreptul la valoarea imobilelor rurale ce fac parte din succesiunea ab intestat la care este chemat chemat, urmază neapărat că și străinul instituit ca legatar de imobile rurale are același drept, căci testatorul este presupus că a înțeles să se raporteze la lege în privința întinderii ce are a se da dispozițiunilor sale testamentare

{ 668
1.167

Imobile rurale (urmare):

- 3° Când instanța de fond, interpretând o dispozițiune testamentară, constată în fapt că testatorul nu a voit în cas când legatavul nu ar putea lua în natură imobilele lăsate prin testament, să i se dea valoarea lor, această interpretare a voinței testatorului, care nu schimbă întru nimic natura legatului, scapă de sub censura casațiunei 668
- 4° Legea din 20 August 1864, care oprea pe străini de a dobândi imobile de ori-ce natură în România, nu se aplică și israeliților pământeni, cari de și nu se bucură de drepturile politice, dar nu este mai puțin adevărat că ei nu pot fi considerați ca străini în înțelesul strict al cuvântului, căci străinii sunt aceia cari, aparțin unui alt Stat politic organizat, se bucură de toate drepturile în general fie politice, fie civile, în acel Stat.

Ast-fel, sub imperiul acelei legi, israeliții puteau cumpăra imobile urbane, drept ce aveau prin § 1.431 din codul Calimach 1203

Imobile rurale: Veđi în deosebi: »Pământ rural«.

Imobile urbane: 1° Legea din 20 August 1864, care oprea pe străini de a dobândi imobile de ori-ce natură în România, nu se aplică și israeliților pământeni, cari de și nu se bucură de drepturile politice, dar nu este mai puțin adevărat că ei nu pot fi considerați ca străini în înțelesul strict al cuvântului, căci străinii sunt aceia cari, aparținând unui alt Stat politic organizat, se bucură de toate drepturile în general fie politice, fie civile, în acel Stat.

Ast-fel, sub imperiul acelei legi, israeliții puteau cumpăra imobile urbane, drept ce aveau prin § 1.431 din codul Calimach 1203

Impământenire: Veđi: »Naturalizațiune«.

Imposite: Constatarea neglijenței unui perceptor, spre a se stabili responsabilitatea sa pentru rămășițele neincasate de Stat, este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond 686

Imposit funciar: Asemănat art. 5 al legii impositului funciar de la 31 Martie 1885, pădurile nu sunt supuse la plata foncieră de cât numai pe timpul cât sunt exploatate; iar dupe art. 6 al aceleiași legi, acest impozit se plătesce în proporțiune cu câtimea tăiată pe fiecare an, și când s'a plătit mai mult de cât era dreptul

Imposit funciar (urmare):

Statului a percepe, instanțele judecătorești pot dupe cererea părții interesate, să condamne pe Stat la restituirea sumei percepute în plus, acesta nefiind o modificare a rolurilor, modificare oprită în cursul periodului de către art. 50 din legea din 1893 pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe . . .

313

Improprietărirea clăcașilor : Vezi : »Pământ rural«.

Improprietărirea însurățellor : Vezi : »Pământ rural«.

Imprumuturile comunei București : Conversiunea efectelor publice fiind o opțiune ce se oferă creditorului, ca într'un termen scurt să aleagă între rambursarea creanței sale sau deminuirea dobânzii, ea nu se poate zădărnici prin nimic, în data ce a fost prevădută și consacrată printr'o lege specială.

Ast-fel fiind, nu se poate considera suspendată, pe temeiul art. 1.882 din codul civil, prescripțiunea unor cupoane aparținând împrumutului comunei București 8%, scădute în urma legii de conversiune a acestui împrumut

320

Inceput de dovadă scrisă : 1° De și actele sub semnătură, privată, cari coprind convențiunile sinalagmatice, sunt declarate de lege nevalabile dacă n'aũ fost făcute în atâtea exemplare câte sunt părțile cu interes deosebit, totuși lipsa acestei condițiuni nu desființează convențiunea, iar proba care rezultă din acele acte, ca începuturi de dovadă serioasă, se poate completa atât prin martori, cât și prin presumpțiuni

591

— 2° Interogatoriul luat în instanță unei părți nu poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă pentru dovedirea unei convențiuni, când răspunsul dat de partea interogată a fost categoric și preis că nu a existat nici o convențiune

653

Incidente : Vezi : »Excepțiuni și incidente«.

Incheieri preparatorii : Este neadmisibil recursul făcut în un contra unor simple incheieri de amânare cari nu ating și nu prejudecă în nimic fondul, câtă vreme nu a intervenit încă hotărîrea definitivă

312

Inchiriere : Vezi : »Locațiune«.

Indivisiune : 1° Presumpțiunea de indivisiune a unor moșneni, rezultând din faptele și împrejurările cauzei, putend fi combătută prin proba contrarie, sarcina acestor probe incumbă acelor cari invocă o stare divisă, și nu se poate cere ca partea care opune starea legală de

Indivisiune (urmare):

indivisiune tot ea să dovedească această indivisiune, căci atunci se intervertesce rolul părților și se violează textele relative la probațiune 125

— 2° Creditorul este în drept a urmări întreaga avere a debitorului său, atât mobilă cât și imobilă, însă când această avere este în indivisiune cu alți coproprietari, ast-fel că nu se știe care anume este partea debitorului, creditorul trebuie mai întâiu să ceară a se face divisiunea conform legii 812

Vezi în deosebi: »Partagiū«.

Interdicțiune: Starea obicinuită de smintelă a unei persoane nu poate fi dovedită prin martori dacă nu se constată că acea persoană fusese interzisă sau cel puțin că se ceruse interdicțiunea ei, și când nici din actele făcute de acea persoană nu reiese că ar fi fost privată de facultățile sale mintale 1164

Interrogatoriul părților: Interrogatoriul luat în instanță unei părți nu poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă pentru dovedirea unei convențiuni, când răspunsul dat de partea interogată a fost categoric și precis că nu a existat nici o convențiune. 653

Interpretarea actelor: 1° Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărîre casabilă instanța judecătorească care, interpretând un act prezentat de o parte, denaturază acel act, schimbându-l însăși natura lui 291

— 2° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze actele ce i se prezintă de părți și nu comit nici un exces de putere atunci când interpretarea sa nu le denaturază. { 355

— 3° Interpretarea vechilor hrisóve domnesci constituie o chestiune de fapt de atriutul suveran al judecătorilor fondului 355

Vezi în deosebi: »Casațiune«.

Interpretarea convențiunilor: Vezi: »Casațiune; convențiuni sau contracte«.

Interpretarea hotărîrilor: 1° Interpretarea unei deciziuni executorii este de competența curții care a pronunțat-o. 44

— 2° Dispositivul unei hotărîri judecătorești se interpretează prin considerantele ei, cari, în această privință, fac parte integrantă din dispozitiv 333

Vezi în deosebi: »Hotărîri«.

- Intreprinderi de lucrări :** Dreptul fiscului, în ceea ce privește taxa de înregistrare pentru contractele de întreprinderi de lucrări, se va plăti de particulari în proporție cu prețul total al lucrărilor, când prețul este fixat mai d'înainte, sau se va reține din plată și se va vîrsa la tesaur când prețul nu va fi determinat mai d'înainte. 873-
- Ipotecă :** 1° Clauza prevăzută în contractele de împrumut ale creditului fonciar rural, prin care se stipulează că ori-ce arendări posterioare nu vor fi ținute în seamă dacă nu vor fi fost supuse societății și acceptate de dînsa, este oposableă terților, cari, din momentul înscripțiunii ipotecii, sunt presupuși că au luat cunoștință despre stipulațiunile contractului de împrumut. 1336-
- 2° Facultatea punerii în posesiune, prevăzută de art. 57 din legea creditului, constituind un drept, iar nu o obligațiune, urmărește că dacă societatea nu a usat de dînsa, aceasta nu modifică întru nimic dreptul ei de a nu ține în seamă contractele de arendare făcute fără scirea și consimțimentul său
- Israeliiți pămîntenii :** Legea din 20 August 1864, care oprea pe străini de a dobîndi imobile de ori-ce natură în România, nu se aplică și israeliților pămîntenii, cari de și nu se bucură de drepturile politice, dar nu este mai puțin adevărat că ei nu pot fi considerați ca străini în înțelesul strict al cuvîntului, căci străini sunt aceia cari, aparținînd unui alt Stat politic organizat, se bucură de toate drepturile în general fie politice, fie civile, în acel Stat.
- Ast-fel, sub imperiul acelei legi, israeliiții puteau cum-păra imobile urbane, drept ce aveau prin § 1.431 din codul Calimach 1203-

J

- Judecarea cauzelor :** Suspendarea unei afaceri în stare a fi judecată, precum și amânarea ei, nu se poate obține numai de una din părți, fără încuviințarea tuturilor părților prezente și fără aprobarea justiției. 834
- Jurămînt decisoriu :** 1° Prin efectul său devolutiv, apelul investind instanța d'înaintea căreia s'a făcut cu aceeași plenitudine de jurisdicțiune, de fapt și de drept ce avea instanța inferioară, partea căreia s'a deferit jurămîntul decisoriu la prima instanță, și nu 'l-a prestat

Jurământ decisoriu (urmare):

	acolo, este în drept a cere să 'l presteze înaintea instanței de apel, precum 'l-ar fi putut presta înaintea instanței inferioare.	296
—	2 ^o De și instanțele de trimitere sunt datore să reincepă judecata de la cel d'ânteu act pentru care nu se va fi observat formele și pentru care se va fi casat decisiunea, și de și ele sunt chemate, prin efectul devolutiv al apelului, să examineze toate mijlocele de probațiune ce se puteau propune d'înaintea instanței a cărei decisiune s'a casat, totuși, în urma propunerii jurământului de o parte și a acceptării lui de cealaltă, instanța de trimitere este mărginită, căci nu mai poate intra în cercetarea mijlocelor de probațiune invocate înaintea deferirii și acceptării acestui jurământ, și întru cât jurământul o-dată prestat, curmeză desăvirșit diferendul, nici o altă probă directă sau indirectă nu mai poate fi administrată	884
—	3 ^o Constatarea cum că jurământul decisoriu nu a fost propus în timpul desbaterilor, așa ca instanța să se potă pronunța asupra lui, este o cestiune de fapt ce scapă controlului curței de casațiune.	20
—	4 ^o Cestiunea de a se ști dacă un jurământ, în modul cum a fost deferit, este sau nu concludent în cauză, depinde de împrejurările și faptele dezbătute înaintea instanței de fond, și dar această instanță este singură în măsură să aprecieze dacă jurământul are sau nu acest caracter, și aprecierea sa în această privință scapă de sub censura acestei curți	1055
—	5 ^o Jurământul decisoriu putend fi dat în ori-ce fel de contestațiune, instanța de fond comite un exces de putere când înlătură jurământul decisoriu acceptat de partea căreia s'a deferit, și, fără să stabilizească că el nu îndeplinește condițiunile cerute de lege, deferă din oficiu un jurământ supletoriu	1046
	Jurământ supletoriu: 1 ^o Jurământul supletoriu nu se poate da de cât când cererea sau excepțiunea nu sunt pe deplin justificate, sau când cererea sau excepțiunea nu sunt lipsite cu totul de probe.	
	Ast-fel, judecătorul nu poate da jurământ supletoriu părții pentru a complecta proba cu martori, când martorii ascultați nu fac nici o credință în justiție . . .	1188
—	2 ^o Judecătorii nu pot da din oficiu jurământ, de cât când cererea nu va fi pe deplin justificată.	701

Jurământ supletoriu (urmare):

- 3° Se violază art. 1.220 din codul civil când tribunalul, deferind din oficiu jurământul supletoriu, nu ține seamă de una din condițiunile sub care putea fi aplicat și nu arată începutul de dovadă care l-a făcut să considere că apărarea părții nu este cu totul lipsită de probă 1046
- 4° Jurământul decisoriu putând fi dat în ori-ce fel de contestațiune, instanța de fond comite un exces de putere când înlătură jurământul decisoriu acceptat de partea căreia s'a deferit, și, fără să stabilească că el nu îndeplinesce condițiunile cerute de lege, deferă din oficiu un jurământ supletoriu 1046

L

Legate. — Legatar: Veđi: »Testamente«.

- Legea de urmărire:** 1° Depunerea sumei ordonată de art. 20 din legea de urmărire se cere numai când creanța în baza căreia se urmărește este certă și lichidă. Astfel, comite un exces de putere tribunalul când respinge un apel ca neadmisibil, pe motiv că nu s'a depus suma, când pretențiunea comunei ce urmărea nu era basată pe un titlu lichid și cert 25
- 2° Depunerea în prealabil a sumei ordonate de art. 20 din legea de urmărire se cere numai pentru creanțele ce se pot urmări dupe aceea lege, adică pentru creanțele ce prin natura lor sunt certe și lichide.
- Ast-fel, de și legea din 28 Februarie 1875, pentru aplicarea sistemului metric de măsură și greutate, pune îndatorire județelor să treacă în bugetele lor, sub titlu de rambursare, sumele necesare pentru cumpărare de măsură și greutate, însă Statul, care ar fi vindut asemenea măsură și greutate județelor, neavând dupe nici un text de lege o creanță certă și lichidă pentru plata acestor măsură și greutate, nu poate cere ca județele să depună, când sunt urmărite pentru această plată, suma pretinsă de fisc și contestată de județ, și județul poate face contestațiune și apel contra urmăririi fără a depune în prealabil suma urmărită. 29
- 3° Dispozițiunea art. 20 din legea de urmărire, prin care contestațiunile pornite în baza aceluși articol urmărită să fie însoțite de recepisa prin care se constată depunerea sumei pentru care s'a început urmărirea,

Legea de urmărire (urmare) :

- nu este de ordine publică și neîndeplinirea ei nu poate fi invocată pentru prima dată înaintea curții de casație. 182
- 4° Dispozițiunea prevădută de art. 20 din legea de urmărire, care ridică dreptul de contestațiune și apel când nu s'a depus în prealabil suma pentru care se face urmărirea, nu se aplică de cât la creanțele anume prevădute în art. 1 din aceeași lege, creanțe cari trebuie să fie certe și lichide, pentru a constitui un titlu în mâna Statului 284
- 5° Obligațiunea prescrisă de art. 20 din legea de urmărire, de a se depune în prealabil suma pentru care se face urmărirea, este impusă numai contestatorilor cari sunt personal responsabili către Stat sau comună, iar nu și terților persoane cari, prin contestațiune, pretind că averea urmărită nu este a debitorului urmărit ci a lor proprie 856
- 6° Contestațiunile celor interesați contra măsurilor de urmărire făcute în baza legii de urmărire, trebuie să fie înaintate în termen de 10 zile de la data lăsării la domiciliu a somațiunii casierului general al județului, care judecă în primă instanță când urmărirea s'a făcut pentru contribuțiunii directe ce se îndeplinesc d'a-dreptul de casier, contestațiunii ce trebuie să fie însoțite de recepisa depunerii sumei urmărită, și aceste dispozițiuni categorice și inevitabile, riguros prescrise de legea de urmărire, nu pot fi înălțurate prin ordinele de păsuire date pe cale administrativă.
- Ast-fel, omisiunea ce ar face tribunalul de a se pronunța asupra mijlocului de apărare invocat de apelantul urmărit, conform legii de urmărire, ca termenul de contestațiune să nu fie calculat de la data lăsării sus menționatei somațiuni la domiciliu, ci de la data unei notificări a ministrului de finanțe, prin care i s'ar fi acordat un termen de grație, nu poate fi esențială, întru cât chiar dacă tribunalul s'ar fi pronunțat asupra acestui mijloc, el nu ar fi putut să 'și schimbe soluțiunea sa și să nu respingă o contestațiune, tardivă dupe legea de urmărire 144
- 7° Termenul de 10 zile pentru contestațiune la o urmărire făcută dupe legea specială de urmărire, sau pentru apel în contra încheierii casierului general

Legea de urmărire (urmărire) :

- care respinge o asemenea contestațiune, nu se poate aplica de cât debitorilor sechestrați, iar nu și terților persoane, cari nu stau în nici o legătură juridică cu creditorul care face urmărirea în baza legii de urmărire, și, prin urmare, termenul de contestațiune pentru asemenea terțe persoane interesate nu poate fi de cât cel prevădută de dreptul comun, adică până la cel din urmă act de executare 1434
- 8° Dispozițiunile legii de urmărire cari prevăd că contestațiunile la urmărirea se fac la casieria generală și cu apel la tribunal, nu sunt atât de generale în cât să nu dea voie urmăritului să intenteze acțiune principală pentru a discuta însuși titlul în virtutea căruia a fost urmărit 641
- 9° Asemănat art. 20 din legea de urmărire, apelul în contra încheierilor casierilor generali se judecă de tribunal, fără drept de opozițiune, când aceste încheieri se referă la persoane și creanțe ce se pot urmări după sus țisa lege, și această lege fiind de strictă interpretare, instanțele judecătorești nu o pot întinde la alte cazuri, depășind cele prevădute în acea lege 293
- 10° În materie de contestațiune de ori-ce natură, chiar când urmărirea silită este făcută conform legii de urmărire, nu se aplică art. 151 din procedura civilă nici chiar înaintea curții de casațiune 1434
- 11° În materie de contestațiune la o urmărire făcută după legea pe urmărire, opozițiunea este inadmisibilă. Procedura de fond, în această materie, este aplicabilă și înaintea curții de casațiune 283
- 12° Termenul de recurs, în materie de contestațiune la executarea pornită în baza legii de urmărire este termenul ordinar 659
- 13° Daunele reclamate de Stat, pentru neîndeplinirea unei condițiuni din contractele de arendare, nu constituie o creanță certă și lichidă, în lipsa unei sentințe judecătorești care să consacre dreptul Statului. 284
- 14° Statul poate urmări pe arendașul său, cu legea specială de urmărire pentru contravențiunile condițiunilor generale de arendarea moșilor sale, condițiunile între cari e aceea ca arendașul să lase în fie-care an, pentru odihnă, de la o treime până la o cincime din întinderea pământului întrebuintat 521
- 15° Pretențiunea Statului contra unui arendaș al său

Legea de urmărire (urmare) :

pentru despăgubiri ce ar rezulta dintr'un delict silvic nu p^ote fi urmărită de Stat în baza legii de urmărire până ce mai întâi nu 'și va constata dreptul său printr'o sentință judecătorească dată pe cale corecțională 524 .

— 16° Când asupra unei averi aparținând unui debitor se găsește în concurență o urmărire începută dupe dreptul comun și alta posterioară făcută dupe legea specială de urmărire, legea comunei se aplică și se impune 1434 .

Legea maximului : 1° În lipsa unui text de lege, o comună nu p^ote percepe taxă pentru obiectele depuse în periferia sa și marginea din afară de oraș și barierile lui. } 182
} 331 .

— 2° În conformitate cu legea maximului și cu legea și regulamentul pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale, comunele nu pot percepe taxe de cât pentru obiectele introduse în comune, nu și pentru obiectele depuse în afară de barierele și periferia comunei 887

— 3° Taxele de accis prevădute în legea maximului nu se pot percepe asupra obiectelor fabricate în interiorul comunei, de cât dacă sunt anume indicate în tabloul alăturat de lege 1060 .

— 4° Primăriile orașelor sunt în drept, dupe legea maximului, a supune la taxe fie-care vehicul încărcat cu mărfuri neimpuse special la taxa de consumațiune, fie că nu sunt supuse la această taxă de consumațiune din cauză că legiuitorul le-a scutit, fie că nu sunt supuse din cauza destinațiunii lor pentru transit, și aceste taxe nu sunt din acele ale acciselor comunale, ci din cele ce comunele sunt autorizate a percepe sub numele de „jugărit“ 1075 .

Veđi în deosebi : „Contravențiunii la plata acciselor comunale ; taxe comunale“.

Legea rurală : Veđi : „Pământ rural“.

Licență : Veđi : „Contravențiunii la legea licențelor“.

Locațiune : 1° Contractul de închiriere presupune, ca ori-ce alt contract, consimțimentul reciproc al părților contractante, și partea care pretinde că ceea-altă parte a consimțit la o clausă a contractului de închiriere, cum ar fi cuantumul locațiunii anuale, trebuie să dovedească acesta și această regulă se aplică și primăriilor urbane pentru închirierea proprietăților sale . . . 690 .

Locațiune (urmare):

- 2° Locatorul este obligat, între altele, a face pe locatar să se bucure neîmpedecat de lucrul închiriat în tot timpul locațiunii, și locatorul nu se poate adăposti, când locatarul este turburat sau oprit de a se bucura de lucrul închiriat de terți, dupe art. 1.426 din codul civil, care apără pe locator de turburările aduse locatarului de terți persoane, când turburarea este o adevărată turburare de drept care pune în cestiune însuși dreptul locatarului de a închiria acel lucru 286
- 3° Locatorul având îndatorire să trădeze lucrul închiriat, în stare de a putea fi întrebunțat urmază că contractul de locațiune se desființază când lucrul închiriat s'a făcut netrebnic spre obiceinuita lui întrebuințare 1338
- 4° Stipulațiunile dintr'un contract nu pot fi modificate de cât cu consimțimentul tuturilor părților contractante.
Ast-fel, în renouirea unui contract de locațiune, dacă nu se face nici o mențiune de mărirea prețului chiriei, comunicarea posterioară a locatarului, care a și executat acel contract către locatar, făcându'și cunoscut că a înțeles că la renouire să 'și sporască chiria, nu poate avea nici un efect dacă locatarul nu a consimțit la acest spor al prețului locațiunii 1196
- 5° Când arendașul se obligă prin contractul de arendare că ia asupra'și casurile fortuite, dânsul nu mai este în drept a cere un scădemânt de arendă pe motiv că ar fi avut recolte rele 301
- 6° Proprietarul unui imobil poate dispune de lucrul său în mod exclusiv și absolut întru cât nu vatămă alte drepturi.
Ast-fel locatarul nu se poate plânge că proprietarul a desființat ulucile ce despărțeau curtea caselor sale în două curți, întru cât prin această desființare nu se turbură întru nimic dreptul de abitațiune a locatarului 1312
- 7° Desfacerea nesilită a unui contract de sub-arendare, precum și executarea voluntară a unei hotărâri judecătorești de către cel condamnat, sunt cestiuni de fapt, ce se pot stabili prin martori și chiar prin presupțiuni 301
- 8° La contractele de locațiune verbale, fără timp determinat, durata se fixează dupe obiceiul locului, con-

Locațiune (urmăre) :

tractul reinouindu-se la fie-care expirare de termen prin tacită reconducțiune, ast-fel că chiar dacă la început, la încheierea contractului, nu se plătea taxă de timbru pentru asemenea contracte de locațiune, asemenea taxe urmăze a se plăti, dacă intervine o lege ce pune asemenea taxe, și taxa se plătesce la fie-care reinouire a termenului 825

Mandat : 1° Proba testimonială nu este admisibilă pentru dovedirea unui mandat-verbal expres fără început de dovadă scrisă, când valoarea este mai mare de 150 lei. 20

— 2° Contractările făcute de un mandatar sunt valide pe cât timp dănsul nu a avut cunoștință de morțea mandantului și când a fost încheiat cu un terțiu de bună credință 137

— 3° Excepțiunea că o parte litigantă nu poate fi considerată ca prezentă în instanță, de ôre-ce reprezentantul ei nu are procură în regulă, este un mijloc de apărare în fond și care, prin urmare, trebuie discutat, chiar dacă nu a fost propus înainte oricărei apărări asupra fondului, sau excepțiunii 683

— 4° Mandatul care e dat și în interesul mandatarului, nu poate fi revocat de cât prin consimțimentul reciproc al părților. 704

— 5° Mandantele răspunde de obligațiile contractate de mandatarul în numele său.

Ast-fel când un mandatar cumpără un imobil și declară că l-a cumpărat pentru mandant, acțiunea în revendicarea aceluși imobil este bine introdusă în contra mandantului 1422

Martori : 1° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze utilitatea ascultării martorilor pentru cauzele în care proba testimonială este admisibilă, mai ales când, propunându-se o asemenea probă, instanța judecătorească, amânând judecarea, a rezervat cestiunea martorilor spre a fi desbătută o dată cu fondul, și dacă la înfățișarea fondului partea care propusese martori nu a mai discutat și nu s'a silit să dovedească utilitatea ascultării unei noi seri de martori 189

— 2° Instanța de fond este în drept a nu ține seamă de cererea pentru administrarea probei cu martori când partea nu a propus-o de cât în mod subsidiar 303

— 3° Instanțele de fond sunt suverane să respingă proba testimonială invocată de o parte când o găesc inutilă față cu cele-alte elemente de convingere 531

Martori (urmare):

- 4° Instanțele de fond sunt suverane să respingă ca inutilă proba testimonială, mai ales când este propusă în mod subsidiar, când au alte elemente de convingere ce nu s'ar putea combate prin martori. 535
- 5° Nu se violază dreptul de apărare când instanța de apel, refuzând admiterea probei testimoniale propusă în mod subsidiar, motivează decisiunea sa asupra acestui punct și arată că din martorii ascultați la tribunal, din debaterile ce s'au urmat d'inaintea ei și din actele și documentele ce s'au produs de părți, a dobândit mijloace îndestulătoare pentru a se convinge, și că ast-fel o nouă probă testimonială a devenit inutilă. 355
- 6° Aprecierea depozițiilor martorilor intră în atribuțiunile suverane ale instanțelor de fond 1064
- 7° Cestiunea de a se ști dacă martorii ascultați merită sau nu încrederea justiției este o cestiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului 1188
- 8° Instanțele de fond sunt suverane aprecietoare a faptelor stabilite printr'o cercetare locală și printr'o audiere de martori urmată d'inaintea lor, și această apreciere scapă de censura curței de casațiune 1302
- 9° Omisiunea ce o instanță judecătorească face nepronunțându-se asupra probei testimoniale invocată de o parte, nu este esențială, când acea probă era neadmisibilă, căci chiar dacă s'ar fi pronunțat ar fi respins'o ca neadmisibilă 20
- 10° Când o hotărîre constată că martorii au fost ascultați, fie-care în parte, sub prestare de jurământ, împrejurarea că greșierul nu a menționat despre această în notele ce a luat dupe acele depuneri, nu poate da loc la casare, și mai cu seamă când partea s'a servit cu depunerile acestor martori înaintea instanței de fond, cas în care nulitate de ar fi fost, s'a acoperit prin tăcerea și consimțimentul părții 1302
- 11° Proba testimonială nu este admisibilă când valoarea litigiului este mai mare de 150 lei 133
- 12° Proba cu martori și presupțiuni pentru dovedirea unei sume ce trece peste 150 lei, nu este admisibilă de cât în cazul când există un început de dovadă scrisă, emanată însă de la partea în contra căreia s'a făcut cererea sa de la acela pe care dînsa îl reprezintă 1216
- 13° Proba testimonială nu este admisibilă pentru do-

	<u>Pagina</u>
Martori (urmare):	
vedirea unui mandat-verbal expres fără un început de dovadă scrisă, când valoarea este mai mare de 150 lei.	20
— 14 ^o Proba testimonială nu este admisibilă în lipsă de început de dovadă scrisă, când valoarea obiectului în litigiū trece peste 150 lei vechi, și acest principiu este aplicabil și în materie de partagiū	1041
— 15 ^o Dispozițiunile art. 33 din codul civil, relative la actele stărei civile, trebuiesc considerate ca enunciative, iar nu ca limitative, și, deci, proba testimonială și presupțiunile pot fi admise și când registrele, examinate de instanța judecătorească, având aparența să fie regulat ținute, totuși s'ar fi omis, din eróre, a se trece în ele actul care stabilește actul civil al unei persoane, și dacă legiuitorul nu a prescris în această privință o regulă formală, este că el a preferat să se raporteze la prudența tribunalelor, lăsându-le facultatea a admite sau a respinge probele cerute, dupe împrejurările de fapt și dupe gravitatea și serioșitatea presupțiunilor deterite suveranei lor aprecieri. . .	858
— 16 ^o Actele stărei civile nu se pot stabili sub actualul cod civil prin alte doveți scrise de cât registrele de stare civilă, și prin martori, de cât când nu ar fi existat registre de stare civilă pe timpul când s'a petrecut faptul civil alesat, sau când acele registre se vor fi perdut.	
În ori-ce cas însă, cel ce voesce a usa de proba cu martori sau de proba cu alte înscrisuri de cât registrele de stare civilă, trebuie să dovedescă prealabil neșinerea sau perderea registrelor de stare civilă . .	1179
— 17 ^o Pentru autentificarea unui act, judecătorul pôte stabili identitatea părșilor prin acte, prin martori, prin cunoșcința sa personală, prin acte de identitate liberate de primăril, acte ce pot fi semnate și chiar numai de primar, nu și de notar; și în potriva constatării identității de către judecător, partea care atacă actul autentificat nu are altă cale de cât cea penală pentru a putea dovedi fraudele, manoperile sau falsurile de cari, s'ar fi servit părșile pentru a induce în eróre pe judecător	306
— 18 ^o Proba testimonială cerută de un arendaș al Statului spre a dovedi că nu a făcut nici o stricăciune în pădurea Statului, este admisibilă, și comite un exces de putere, și, deci, pronunță o hotărîre casabilă în-	

Martori (urmare):

- stanța judecătorească care respinge o asemenea probă numai pe motiv că constatarea stricăciunilor este făcută de agenții silvici cum prevede contractul de arendare, fără a constata dacă părțile au înțeles a derogă prin contract, printr'o clausă expres stipulată, la dreptul comun. 697
- 19° Dolul și sugestiunea se pot dovedi cu martori, însă pentru acesta trebuie ca faptele cari se alegă pentru a stabili dolul și sugestiunea să fie precise și bine articulate. 1186
- 20° In materie de filiațiune legiuitorul, derogând regulilor dreptului comun, lasă judecătorilor de fond dreptul de a admite dovada prin martori când presupțiunile sau indiciile ce rezultă din fapte constante prezintă un caracter de gravitate, și aprecierea judecătorilor de fond în această privință scapă cenzurii curții de casațiune. 1041
- 21° De și fidejusiunea expresă trebuie să fie expresă, contractul însă de fidejusiune nu e supus la nici o formă solemnă și el poate să rezulte dintr'un început de dovadă scrisă, complectată prin martori sau presupțiuni. 701
- 22° De și actele sub semnătură privată, cari cuprind convențiunile sinalagmatice, sunt declarate de lege nevalabile dacă n'au fost făcute în atâtea exemplare câte sunt părțile cu interes deosebit, totuși lipsa acestei condițiuni nu desființează convențiunea, iar proba care rezultă din acele acte, ca începuturi de dovadă scrisă, se poate completa atât prin martori, cât și prin presupțiuni. 531
- 23° De și soțul, chiar divorțat, nu poate fi ascultat ca martor în atacerile civile, această incapacitate însă poate fi acoperită când însăși părțile consimt ca un asemenea martor să fie ascultat fără să ridice verii obiecțiuni sau să facă verii-o rezervă în privința ascultării lui. 1049
- 24° Desfacerea nesilită a unui contract de sub-arendare, precum și executarea voluntară a unei hotărâri judecătorești de către cel condamnat, sunt cestiuni de fapt, ce se pot stabili prin martori și chiar prin presupțiuni. 301
- 25° Proba testimonială este admisibilă când este propusă de cel ce a făcut o mărturisire judiciară, spre a dovedi că a făcut acea mărturisire din eroré de fapt. 24

Martori (urmare):

- 26° Proba testimonială este admisibilă pentru dovedirea posesiunii unui imobil și a întinderii acelei posesiuni 323
- 27° Starea obișnuită de smintelă a unei persoane nu poate fi dovedită prin martori dacă nu se constată că acea persoană fusese interzisă sau cel puțin că se ceruse interdicțiunea ei, și când nici din actele făcute de acea persoană nu reiese că ar fi fost privată de facultățile sale mintale 1164
- Mărturisire extra-judiciară:** Mărturisirea extra-judiciară verbală, primită ca dovadă, când valoarea litigiului trece de 150 lei, nu se poate invoca pentru prima dată în casațiune, dacă partea nu a propus acest mijloc de apărare înaintea instanței de fond 340
- Mărturisire judiciară:** 1° Mărturisirea judiciară face deplină dovadă contra celui ce a mărturisit, afară numai de va proba că a făcut-o din erorile de fapt { 24
1166
- 2° Principiul indivisibilității mărturisirii nu suferă ca să se ia din faptele mărturisite ca constant numai faptul principal.
- Ast-fel, mărturisirea defendorului că: „am datorat dar am plătit” trebuie luată în întregul ei 1177
- 3° Mărturisirea judiciară coprinzătoare de mai multe fapte distincte și independente unele de altele este scindabilă prin natura ei, ast-fel că acceptându-se una din părțile ei, cea-altă poate să nu fie admisă sau să fie admisă numai când va fi probată prin formele admise de lege, și aparține judecătorului fondului să cumpănescă diferitele împrejurări de fapt ale cauzei și să decidă ast-fel, în mod suveran, dupe acele împrejurări, în privința indivisibilității sau divisibilității mărturisirii judiciare 828
- 4° De și mărturisirea judiciară făcută de o parte prigonitoră nu se poate despărți în contră'i, însă nu se atacă principiul indivisibilității mărturisirii când hotărârea nu se întemeiază exclusiv numai pe recunoșterea ce coprinde o mărturisire, ci și pe alte probe . . 1212
- 5° Advocatul nefiind de cât mandatarul părții litigante, declarațiile lui nu pot fi primite în justiție, de cât numai întru cât ele sunt făcute cu încuviințarea clientului său 1062
- 6° Proba testimonială este admisibilă când este propusă de cel ce a făcut o mărturisire judiciară spre a

Mărturisire judiciară (urmare) :

dovedi că a făcut acea mărturisire din erore de fapt

24

Mijlocitori de căsătorie : Vezi: „Căsătorie; peșitorie; profesieune“.

Ministerul de război : 1° In baza regulamentului asupra comptabilităței materialelor ministerului de război, acel minister pôte reține de a dreptul sumele datorite de un comptab l pentru lipsurile stabilite de serviciul de intendență și fixate definitiv de minister, și deficitul, o-dată acoperit, nu se mai ține in comptul de gestiune al comptabilului, ast-fel că curtea de compturi nu mai este chemată a cerceta și a hotări asupra acelu defcicit

526

— 2° Asemănat art. 42 din regulamentul de administrație militară, numai ministrul de război are să decidă, dupe raportul șefului de corp, pentru acoperirea perderilor provenite din forță majoră sau din insolabilitatea delapidatorilor vinovați, est-fel că instanțele judecătorești nu pot, fără să se calce in atribuțiunile disciplinare și administrative ale puterei executive, să critice și să desființeze ordinele legalmente date de autoritatea militară pentru acoperirea acelor perderi, și in caz când ar interveni asemenea hotăriri, ele se casază fără trântere

1299

Moșneni : 1° Cetele de moșneni sunt chemate in judecată printr'o singură citațiune colectivă adresată primarului comunei dupe moșia stăpănită in codevălmășie de ceta moșnenilor spre a se da in cunoscința moșnenilor ce formază ceta, și dacă in momentul sosirei citațiunii la comuna de reședință a obștei, o parte din cetașii ce o formază vor fi duși prin alte localități, legea nu cere ca aceștia să fie citați prin comunele străine pe unde se vor fi aflând in momentul când s'a făcut citațiunea la comuna respectivă.

Nu mai in cazul când pe moșia stăpănită in codevălmășie de moșneni se vor fi aflând mai multe comune, atunci citațiunea urmază a se trâmite la fie-care din acele comune

27

— 2° Presumțiunea de indivisiune a unor moșneni, rezultând din faptele și împrejurările cauzei, putând fi combătută prin proba contrarie, sarcina acestei probe incumbă acelor care invocă o stare divisă, și nu se pôte cere ca partea care opune starea legală de indivi-

Moşneni (urmare) :

siune tot ea să dovedescă această indivisiune, căci atunci se intervertesce rolul părţilor şi se violază textele relative la probaţiune 125

Motivarea hotărîrilor : 1° Orică hotărîre judecătorească trebuie să cuprindă motivele, adică raţiunile de drept său de fapt care au condus pe judecătorii la soluţiunea adoptată, şi este casabilă hotărîrea care nu cuprinde temeiurile pe care este basată.

Ast-fel, când o parte invocă în apărarea sa prescripţiunea, şi judecata declara pur şi simplu că prescripţiunea n'ar fi aplicabilă în specie, fără a arăta motivele pentru care nu este aplicabilă, pronunţată o hotărîre nemotivată şi deci casabilă 198

— 2° Motivele greşite ale unei hotărîri nu viciază soluţiunea ei dată conform legii 524

— 3° Judecătorul de pace, care nu se pronunţă asupra tuturilor mijloacelor de apărare ce rezultă din natura pricinii, conform art. 40 din legea judecătorilor de pace din 1894, nu comite o omisiune esenţială, când din cartea de judecată reiese că acele mijloce ar fi fost fără nici o valoare pentru partea care le-ar fi invocat. 814

— 4° Când o parte din considerantele unei hotărîri sunt suficiente spre a justifica în fapt soluţiunea dată prin aceea hotărîre, cele-alte considerante, care nu schimbă în nimic această soluţiune, devin inutile şi nu pot atrage casarea hotărîrii 1308

N

Naţionalitate : 1° Obiceiul neguţătorilor, pe timpurile vechi de nesiguranţă şi de prigonire, de a se pune sub o protecţiune străină şi a se înscrie în codica de suđiţi nu este o dovadă că dăuşii înţelegeau a se lepăda de naţionalitatea părintească şi a adopta alta străină . 355

— 2° De îndată ce este dovedit că o persoană stabilită în ţeră înainte de Regulamentul Organic era român, consecinţa naturală, până la proba contrarie, este că şi fiul are aceeaşi naţionalitate ca şi tatăl său 355

— 3° Sub imperiul legiuirilor vechi, femeea străină, căsătorită cu un român, devenea româncă ca şi soşul său 355

Naturalisaţiune : 1° Sub regimul condicii lui Ipsilante, ca şi sub acela al legiurei lui Caragea, împămentenirea, în

Naturalisațiune (urmare) :

- lipsă de reguli speciale, se obținea prin toleranță și prin intențiunea străinilor de a rămâne legați de pământul țerei, însușindu'și o parte dintr'ensul, destul numai să fi fost de rit creștin 355
- 2° Dispozițiunea art. 379 din Regulamentul Organic, dupe care străinul nu se puteau împământeni de cât printr'un decret dat de Domn, se referă la starea de lucruri posterioară anului 1832, când acest Regulament a fost pus în aplicare, și nu se poate aplica străinilor cari au dobândit mai înainte drepturile de pământeni români 355
- 3° Sub imperiul legiuirilor vechi, femeea străină căsătorită cu un român devenea româncă ca și soțul ei. 355
- 4° Naturalizarea fiind individuală, cel ce s'a născut străin înainte de naturalizarea părintelui său, nu poate fi declarat pământén înainte de a fi cerut și obținut el însuși, iarăși individual, împământenirea sa. 518

Neretroactivitatea legilor : Principiul neretroactivității legilor se aplică numai la fondul dreptului, iar nici de cum la dispozițiunile cari ar modifica fie competența, fie compozițiunea unei jurisdicțiuni.

Ast-fel, legea nouă a judecătorilor de ocóle prevădând că apelurile contra cărților de judecată au a se judeca de tribunal în complect de trei judecători, toate apelurile pendinte înaintea tribunalelor la promulgarea acestei legi a judecătorilor de ocóle au a fi judecate în complectul de trei judecători, chiar de ar fi introduse înainte de promulgarea acestei legi. 1078

- Novatiune:** 1° Când două persoane, din cari unul este socru și cel-alt ginerile său, pentru a lichida daraverile dintre ele rezultând din diferite compturi curente, se face un înscris pe care părțile 'l numesc »zapis de împrumut« și prin care socrul se recunoșce dator către ginerile său a unei sume de bani, în care ar intra și un rest din zestrea ce socrul mai datora ginerului său, datoria din acest zapis nu este dotală, și, prin urmare, nu se prescrie prin 10 ani, prescripțiune ce codul Caragea acorda pentru zestre, ci prin prescripția ordinară de 30 ani. 146
- 2° Văduva care și-a transformat drepturile ce avusesse ca văduvă fără avere în averea defunctului său soț, pe cale de judecată, cu fiul moștenitor, într'oa creanță ordinară prin care fiul său se obligă personal

Novatiune (urmare):

a'î plăti o sumă anume determinată anual, această creanță nu poate fi opozabilă terților cumpărători ai imobilelor succesiunii 184

Nulități de procedură: Nulitățile de procedură nepropuse de părți înaintea instanțelor de fond, rămân acoperite prin tăcerea părților, întru cât însă nu este vorba de excepțiunile de necompetință.

Ast-fel mijlocul întemeiat pe faptul că un interpret nu ar fi depus jurământul cerut de lege, nu poate fi propus pentru prima dată în casațiune dacă nu a fost propus înaintea instanței de fond 515

Obligațiuni: 1° Întinderea unei garanții, ca obligațiune accesorie, se măsoară după aceea a obligațiunii principale pe lângă care este alipită, afară numai dacă părțile ar fi convenit alt-fel.

Ast-fel, garanția dată de o persoană pentru a asigura buna gestiune a unei persoane numită în funcțiunea de agent de schimb, urmază a se înțelege că a fost dată pentru tot timpul cât acea persoană va sta sau va fi menținută în funcțiunea sa. 34

— 2° Când doi soți, unul în prezența celui-alt, garantează împreună o datorie a lor, nu mai este nevoie, pentru soție, de autorisațiunea expresă a soțului 701

— 3° De și convențiunile matrimoniale trebuiesc făcute, în formele stabilite de lege, înainte de celebrarea căsătoriei, sub pedepsă de nulitate, însă un act dotal autentificat și transcris după celebrarea căsătoriei, de și nul ca act dotal, însă este valabil ca creanță ordinară ce constată predarea dotelor de către constitutor și primirea ei de către soț, și, prin urmare, cu un asemenea act soțul poate fi obligat la restituirea dotelor. 1316

Veți în deosebii: »Convențiunii sau contracte«.

Omisiune esențială: Veți: »Casațiune; martori; motivarea hotărârilor«.

Opozițiune: 1° În materie de contestațiune la execuțiunile silite imobiliare nu există drept de opozițiune, și, prin urmare, nici loc la aplicațiunea art. 151 din procedura civilă, atât înaintea instanțelor de fond, cât și înaintea curții de casațiune 821

— 2° În materie de contestațiune la executare, partea

Opozițiune (urmare) :

- judecată în lipsă nu are drept de opozițiune. Așa dar, violăz legea curtea care admite dreptul de opozițiune în această materie, și, în acest cas, casându-se decisiunea care, pe cale de opozițiune, a reformat o altă decisiune, casarea se face fără trimitere, rămânând în vigóre decisiunea anterioră 666-
- 3° Asemănat art. 20 din legea de urmăriri, apelul în contra încheierilor casierilor generali se judecă de tribunal, fără drept de opozițiune, când aceste încheieri se referă la persoane și creanțe ce se pot urmări dupe sus đisa lege, și această lege fiind de strictă interpretare, instanțele judecătorești nu o pot întinde la alte casuri, depășind cele prevădute în acea lege 293
- 4° În măt-rie de contestațiune la urmărirea făcută conform legel de urmăriri, nu se face aplicațiunea art. 151 din proc. civilă, nici chiar înaintea curței de casațiune 1434-
- 5° Când cedentele și cesionarul nu represintă într'un proces de cât urul și același interes, lipsa unuia din ei de la înștișare nu atrage aplicațiunea art. 151 din procedura civilă 296-
- 6° Hotăririle date asupra perimărei sunt supuse căilor de retractare prevădute de dreptul comun, ca și toate cele-alte hotăriri; prin urmare, în această materie există dreptul de opozițiune pentru părțile interesante 1169-
- 7° În materie de restituire de taxe percepute dupe legea timbrului, atât Statul cât și părțile judecate în lipsă au dreptul de opozițiune 201
- 8° Încheierile pe cale grațiosă în materie de restituire de taxe de timbru se pot ataca cu opozițiune de partea judecată în lipsă 1340-
- 9° Încheierea tribunalului, prin care ministerul de finance este condamnat în lipsă la restituirea unei taxe de timbru, nefiind definitivă, întru cât ministerul de finance este în drept să o atace pe calea opozițiunei, nu pôte fi atacată cu recurs în casațiune 322-
- 10° În materie de contravențiune la legea timbrului există dreptul de opozițiune pentru partea judecată în lipsă 1040-
- 11° Dreptul de opozițiune fiind o favóre acordată de lege justițiabilului judecat în lipsă, densusul pôte renunța la această favóre și ataca decisiunea ce 'l con-

Opozițiune (urmare) :

- **12°** Când opozițiunea nu se admite, adică când este declarată neadmisibilă, hotărîrea dată în lipsă subsistă și, deci, se poate ataca cu apel. Este casabilă dar hotărîrea instanței de apel care respinge un asemenea apel ca neadmisibil, pe motiv că din momentul ce partea a făcut opoziție în contra hotărîrei dată în lipsă, prin acésta a renunțat a face apel în contra acelei hotărîri 351
- **13°** Ori-ce Imprecinat judecat în lipsă la prima instanță, poate face apel d'inaintea celei de a doua, cu tóte că a făcut opozițiune înaintea celei d'antéitú juridicțiunii, rămânénd ca în urmă să 'și fixeze una din aceste căi, pe care să o susțină, abandonând pe cealaltă. Este casabilă, dar, hotărîrea instanței de apel care respinge ca neadmisibil apelul făcut în contra hotărîrei dată în lipsă pe motiv că partea atacase și cu opoziție acea hotărîre, când se constată că partea a renunțat să mai susțină acea opozițiune care 'i-a și fost respinsă ca nesusținută 869
- **14°** Comite un exces de putere și, deci, pronunță o hotărîre casabilă instanța judecătorească care respinge o opozițiune ca nejustificată fără a arăta vre-un motiv pentru ce nu a voit să fină în sémă certificatul medical cu care partea oponentă voia să 'și justifice cauza absenței sale de la înfățișarea când a fost judecată în lipsă 880

Opozițiune la executare : Veđi : „Contestațiunii la executare și urmărire“.

Opozițiune la urmărire : Veđi : „Contestațiunii la executare și urmărire ; urmărire ; urmărire imobiliară“.

Ordonanță de adjudecare : Veđi : „Urmărire imobiliară“.

P

Pact de quota-litis : Veđi : „Quota-litis“.

Pact de rescumpărare : Dacă vîndătorul nu a exercitat în termenul ce i s'a prescris dreptul său de rescumpărare, cumpărătorul rămâne, în virtutea pactului încheiat, proprietar irevocabil, fără să fie trebuință de o decisiune judecătorească, cât timp termenul pentru exercițiul rescumpărării a fost fixat de părți prin

Pact de răscumpărare (urmare) :

convențiunea lor, și simpla intențiune manifestată de vîndător, în termenul prevăduț priu contract, de a rescumpăra imobilul vîndut, nu este suficientă pentru exercițiul pactului de rescumpărare, fără oferte reale și fără posibilitate pentru cumpărător de a'și recăpăta prețul plătit

895

Parafernă : Imobilul cumpărat în timpul căsătoriei de către soție cu bani parafernali, nedevenit dotal, ci parafernal, soția are administrațiunea acelu imobil, și poate cere de la soțul său restituirea acelu imobil chiar înainte de desfacerea căsătoriei

653

Partagiū : 1° Creditorul este în drept a urmări întreaga avere a debitorului său, atât mobilă cât și imobilă, însă când această avere este în indivisiune cu alți coproprietari, ast-fel că nu se scie care anume este partea debitorului, creditorul trebuie mai înteu să cêră a se face divisiunea conform legii

812

— 2° Proba testimonială nu este admisibilă în lipsă de început de dovadă scrisă, când valoarea obiectului în litigiu trece peste 150 lei vechi, și acest principiu este aplicabil și în materie de partagiū

1041

— 3° Experții numiți de judecător pentru a forma loturile cu ocaziunea unu partagiū la o succesiune, în care vêduva fără avere, în concurență cu descendenții, are o porțiune conform art. 684 din codul civil, trebuie să facă atâtea loturi egale cãți descendenții sunt, plus unul, așa ca fie-care copil să aibă un lot în plină proprietate, iar femeea defunctului să primescă usufructul lotului celui-alt.

Ast-fel fiind, instanța de fond violêză art. 684 și 743 din codul civil, când declară valabilă expertisa în care nu se determină lotul din care vêduva fără avere are să'și primescă usufructul său.

1058

Păduri : Asemênat art. 5 al legii impositului funciar de la 31 Martie 1885, pădurile nu sunt supuse la plata foncierel de cât numai pe timpul cât sunt exploatate ; iar dupe art. 6 al aceleeași legi, acest imposit se plătesce în proporțiune cu cãtimea tăiată pe fie-care an, și când s'a plătit mai mult de cât era dreptul Statului a percepe, instanțele judecătorești pot, dupe cererea părțel interesate, să condamne pe Stat la restituirea sumei percepute în plus, acesta nefiind o modiucare a rolurilor, modiucare oprită în cursul

Păduri (urmare):

	perioodul de către art. 50 din legea din 1893 pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe.	313
	Pădurile Statului : 1 ^o Paza pădurilor Statului este încredințată agenților silvici, între cari sunt enumerați și pădurarii, iar poliția silvică se exercită, în numele ministerului domeniilor, de către agenții silvici fără deosebire	513
—	2 ^o Pădurile Statului și ale celor-alte persoane juridice ce sunt în coproprietate cu particularii fiind supuse regimului silvic pe cât timp sunt în indivisiune, și tăierea de lemne din asemenea păduri în afară de regulile stabilite anume pentru exploatarea unor asemenea păduri, constituind un delict silvic, rezultă că particularul coproprietar comite un delict silvic când taie lemne din o astfel de pădure fără o prealabilă încuviințarea din partea autorității competente.	524
	Pământ rural : 1 ^o Legea rurală a instituit jurisdicțiunii speciale, cari să judece atât cestiunile relative la numărul clăcașilor și al pogónelor ce urmăză să primescă, cât și acele relative la măsurătoarea, comutarea și predarea acelor pogóne, și decisiunile lor sunt definitive și executorii, și constituie în fie-care afacere o autoritate de lucru judecat, dacă nu au fost atacate pe căile prevădute de legea rurală	820
—	2 ^o Acțiunile intentate pentru anularea vânzărilor pământurilor date foștilor clăcași prin legea rurală judecându-se de tribunal, în primă și ultimă instanță, fără drept de apel sau de recurs, decisiunile date de curțile de apel în asemenea materie sunt date fără competență și, deci, casabile, și casarea se face fără trimitere	678
—	3 ^o Hotăririle date de tribunale în materie de revendicare a pământurilor date prin lege foștilor clăcași și însurățeilor, sunt definitive și executorii, fără drept de recurs în casajie, și această regulă nu suferă nici o excepțiune, și se aplică chiar când tribunalul, chemat să judece ca primă și ultimă instanță, a fost sesizat în mod neregulat ca instanță de apel.	523
—	4 ^o Acțiunile în revendicare, de și relative la pământuri date dupe legea rurală, se judecă dupe dreptul comun cu drept de apel și recurs	1080
—	5 ^o Acțiunile intentate pentru pământurile rurale sunt scutite de ori-ce taxă	678

Pământ rural (urmare):

- 6° Art. 132 din Constituțiunea revisuită la 1884 n'a modificat legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879 în sensul de a opri pe sătenii împroprietăriți ca să înstrăineze pământurile la alți săteni. Legeiutorul, prin art. 131 din Constituțiune, nu a voit să facă alt-ceva de cât să dea inalienabilităței pământurilor date sătenilor un caracter constituțional și să prelungească termenul fixat pentru această stare de inalienabilitate } 1038
1305
- 7° Asemănat art. 8 din legea rurală din 1864, combinat cu art. 8 din regulamentul de la 20 Iunie 1878, pentru executarea art. 5 și 6 din acea lege, dacă locuitorul împroprietărit pe o moșie a Statului, în virtutea aceluși regulament, nu se strămută efectiv în noua comună și nu achită ratele de rescumpărare, atunci Statul este autorizat să își revie pământul dat aceluși locuitor și să dispună de el, dându-l altui săten în drept, fără ca această măsură să pôtă da loc la vre o pretențiune de despăgubire din partea orî-cui 1147
- 8° Afirmarea de principiu a judecătorului că pământurile rurale, date dupe legea din 1864, sunt imprescriptibile, deși eronată, nu pôte însă vătéma pe partea care invocă prescripțiunea, când în același timp judecătorul constată că până la intentarea acțiunei nu trecuseră 30 de ani 814
- 9° Pământurile date dupe legea rurală pûtënd fi înstrăinate între săteni, urméză că ele se pot dobëndi de săteni prin tôte modurile prevădute de dreptul comun, dacă cel ce dobëndesce îndeplinesce condițiunile legii rurale din 1864 și a celei interpretative din 1879. Ast-fel, asemenea pământuri se pot dobëndi prin prescripțiune 866.
- 10° Asemănat art. 13 din legea de la 13 Februarie 1879, interpretativă legii rurale din 1864, schimburile făcute cu pământuri de aceeași calitate și cantitate nu intră în prevederile acelei legi, căci nu sunt socotite ca o înstrăinare sau desproprietărire a sătenului, care a făcut numai un schimb.
- Ast-fel comite o omisiune esențială și, deci, pronunță o hotărîre casabilă, instanța judecătorească care comite a se pronunța asupra mijlocului de apărare invocat de cel ce se apără într'o acțiune în revendicare de pământ rural, cum că pământul ce deține și revendicat

Pământ rural (urmare):

- de alt sâten 'i-a fost schimbat de autoritatea comunală cu pământul reclamantului, când s'aŭ distribuit loturile la însurâţei 168
- 11° O sâtencă cultivătoare de pământ, având calitate a avea pământ dupe legea rurală, pôte posedea un asemenea pământ prin moştenire testamentară . . . 1319
- 12° Legea rurală din 1864, precum şi cea interpretativă din 13 Februarie 1879, şi Constituţiunea din 1884 prin art. 132, neopriind pe sâtenii de a putea înstrâina pământurile ce li s'aŭ dat, fie comunei, fie altor consăteni, în condiţiunile determinate prin acele legi, este incontestabil că şi vânzarea silită a acestor pământuri pôte avea loc, sub condiţiune ca tribunalele de urmărire să nu primescă să liciteze de cât persoanele cărora legiuitorul le-a permis să cumpere de bună voe pământurile date conform legilor rurale. } 14
42
517
- 13° Pământurile rurale date foştilor clăcaşi impropietării nu pot fi urmărite şi vîndute pentru vericefel de datorii de cât de persoanele către cari pot fi ipotecate şi înstrăinate de bună-voie dupe legea rurală. 1214
- Pensiuni :** 1° Dreptul la pensiune, constituind o simplă expectativă, nu devine un drept câştigat de cât atunci când funcţionarul a eşit din funcţiune pentru a fi înscris printre pensionarii, şi numai din acel moment dreptul său se fixeză definitiv şi se pôte exercita, însă chiar atunci numai în limitele consacrate de legea în vigóre la epoca în care dreptul a luat nascere.
- Ast-fel, străinul care a fost în funcţiuni de ale Statului şi care în momentul eşirei sale din funcţiune, sub imperiul legii de pensiuni din 1868, nu obţinuse încă naturalisaţiunea, nu pôte să 'şi exercite dreptul său la pensiune, întru cât art. 5 din acea legiuire prevedea că străinii aduşi în funcţiunile Statului au drept la pensiune numai de când vor fi dobândit naturalisaţiunea.
- Aceşti străini nu pot invoca în favórea exercitărei dreptului la pensiune dispoziţiunile art. 45 din codul Calimach, întru cât acest articol se ocupă de drepturile civile ale străinilor stabiliţi în Moldova, nu şi de cele politice indispensabile celor ce reclamă o pensiune . . 529
- 2° Asemănat art. 34 din legea pensiunilor din 1868, toţi funcţionarii cari nu erau încă aşezaţi la pensiune, şi cari aveau drepturi câştigate conform Regula-

Pensiuni (urmare):

tului Organic înainte a legii din 1868, și voiau a 'și regula și asigura acele drepturi la pensiune, trebuiau să presinte comitetului pensiunilor, în termen de un an de la promulgarea legii din 1868, titlurile de constatare a drepturilor ce aveau, și chiar în urma legii de la 1870 suplimentară sus menționatului art. 34, tot comitetului pensiunilor, și numai acestui comitet trebuiau să se adreseze pentru lichidarea drepturilor lor la pensiune

876

Pensiune alimentară : 1° Decisiunile care acordă pensiuni alimentare au un caracter provizoriu, după împregiurările de fapt care le-au justificat, și nu mai pot fi invocate ca lucru judecat, când acele împregiurări se vor fi schimbat de la pronunțarea lor.

Ast-fel soțul, care este condamnat a servi soției sale o pensiune alimentară, poate cere să fie scutit de plata ei, fără să i se potă opune hotărîrea intervenită care 'l-a condamnat la plata unei pensiuni, întru cât o asemenea hotărîre are un caracter provizoriu

47

— 2° Cererea de pensiune alimentară în timpul duratei procesului de divorț fiind o cerere incidentale ce derivă din cererea de divorț, care e o cerere principală, este de competența instanțelor chemate a statua asupra cererii de despărțenie, și, prin urmare, recursul în asemenea materie este de competența secțiunii II a curții de casațiune a 'l judeca

175

— 3° Instanța competentă a statua asupra cererii principale este competentă a statua și asupra cererilor incidentale ce derivă din cererea principală.

Ast-fel, secțiunea II a curții de casațiune, care are în competența sa judecarea recursurilor în materie de divorț, dănsa este competentă a judeca și recursurile în materie de pensiune alimentară, care este o cerere incidentală ce derivă din cererea principală de despărțenie

820

— 4° Datoria de întreținere ce are capul de familie căpărinte și soț ia naștere din momentul ce dănsul a devenit soțul legitim al femeii și părintele copilului și o dată cu trebuințele existenței acestora, și această datorie primordială subsistă înainte de ori-ce sentință judecătorească și, deci, trebuie acordate din ziua chemării soțului în judecată, nu din ziua pronunțării hotărîrii

834

Vezi de asemenea : „Alimente“.

Pensiunile funcționarilor comunali : 1° Înainte de legea actuală care regulează dreptul la pensiune al funcționarilor comunali, singura bază a dreptului la pensiune al acelor funcționari erau dispozițiile regulamentare ale diferitelor consilii comunale și aceste dispozițiuni sunt obligatorii pentru pensionarii comunali.

Ast-fel regulamentul votat de consiliul comunal din Iași, dispunând ca fondul de pensiune pentru funcționarii acelei comune să fie compus, între alte venituri, și din reținerile ce se vor face din pensiuni, rețineri ce anual puteau fi sporite la facerea bugetului în cas de deficit în fondul pensiunilor, nici un pensionar al acelei comune nu poate cere restituirea sporului de rețineri ce i s'ar fi făcut din pensiune, când acel spor a fost necesitat prin creșterea cheltuielilor pentru pensiuni.

— 2° Prestațiunea lunară datorită de primăria unei comune sub titlu de recompensă, fiind periodică și determinată, se prescrie prin 5 ani. 1068

— 3° Recompensele acordate de primăria comunei Iași foștilor săi funcționari și plătite lunar nu sunt supuse la nici un fel de rețineri sau reduceri 1070

— 4° Funcționarii primăriei Capitalei nu pot cere restituirea sumelor reținute din lefurile lor pentru fondul pensiunilor, aceste rețineri fiind făcute în baza unei învoeli valabile între părți și având o cauză licită. 1310

Pensiunile funcționarilor eforiei spitalelor civile din București : Asemănat art. 4 din regulamentul asupra pensiunii funcționarilor eforiei spitalelor civile din București, titularul funcțiunei ce de fapt s'ar constata că nu mai este în stare să funcționeze din cauza sănătății sale, este dispensat de condițiunea vârstei și are drept la pensiune proporțional cu anii serviți . 673

Pensiuni militare : 1° Dreptul la pensiune nu se poate dobândi de cât prin îndeplinirea a două condițiuni esențiale : etatea și anii de serviciu. Ast-fel fiind, militarul care nu întrucesce ambele aceste cerințe sub legea în vigoare, în momentul retragerii sale din armată, nu are un drept câștigat, ci numai o simplă expectativă, care se perde față cu o lege nouă 280

— 2° Dreptul la pensiune pentru militari ce se retrag ori s'au retras din armată în nascere de la cererea ce denșii fac ca să li se reguleze acest drept, confirmată prin decretul care acordă pensiunea, iar nu din ziua retragerii lor din armată 1306

Pensiuni militare (urmare) :

- 3° Asemănat art. 34 din legea pensiunilor din 1868, toți funcționarii cari nu erau încă așezați la pensiune, și cari aveau drepturi câștigate conform Regulamentului Organic înaintea legii din 1868, și voiau a 'și' regula și asigura acele drepturi la pensiune, trebuiau să prezinte comitetului pensiunilor, în termen de un an de la promulgarea legii din 1868, titlurile de constatare a drepturilor ce aveau, și chiar în urma legii de la 1870 suplimentară sus menționatului art. 34, tot comitetul pensiunilor, și numai acestui comitet, trebuiau să se adreseze pentru lichidarea drepturilor lor la pensiune 876
- 4° Legea de la 19 Aprilie 1886 acordă militarilor deveniți infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace, și fără a distinge în ce privește diferitele categorii de servicii, aceleași pensii ca și celor căzuți infirmi din cauza evenimentelor războiului, și legea de la 8 Aprilie 1894 care, prin art. 1, restrângând termenii generali ai legii din 1886 specificând anume natura serviciilor, nu are efect retroactiv, astfel că drepturile câștigate conform legii din 1886, sub care s'au dobândit, rămân neatinse până la stingerea lor. 315
- 5° Militarii rămași infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace au dreptul la aceeași pensie ca și acei morți sau rămași infirmi din cauza evenimentelor războiului, dacă aceste infirmități li pun în stare de a nu mai putea rămânea în activitate și le ridică chiar posibilitatea de a mai reîntra mai târziu în armată, și dacă au fost reformați pentru infirmități incurabile prin decret regal. 1201
- 6° Instanțele judecătorești civile sunt competente să judece cererile de pensiune ale militarilor rămași infirmi din cauza unui serviciu comandat în timp de pace. 817
- 7° Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze dacă infirmitățile pentru cari un militar cere regularea sa la pensiune, în baza legii de la 19 Aprilie 1896, sunt provenite din cauza unui serviciu comandat în timp de pace, întru cât legea nu face nici o distincțiune în ceea ce privesc diferitele categorii de servicii comandate în timp de pace 817
- 8° Incurajarea virtuților militare, aprecierea meri-

Pensiuni militare (urmare) :

telor militarilor și acordarea de medalii cari dau dreptul și la pensiuni, sunt, prin esență, atribute ale puterii executive, și în special ale departamentului de război, și exercițiul lor neputând avea ca sancțiune o constrângere juridică de drept comun, ci numai responsabilitatea politică a deținătorilor puterii executive, este necontestat, sub acest punct de vedere, că instanțele judecătorești sunt necompetente, a stabili, pe cale de judecată, însăși dreptul de medalie și pensiiune.

Instanțele judecătorești sunt competente a judeca numai contestațiunile ce se ivesc, când autoritatea în drept recunoscând dreptul la medalie și la pensiiune unui militar asupra datei de când trebuie acordată medalia și pensiiunea

1066

Perceptor fiscal : Constatarea neglijenței unui perceptor, spre a se stabili responsabilitatea sa pentru rămășițele neincasate de Stat, este o chestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond

686

Perempțiune : 1° Acte intreruptive de perempțiune sunt numai acelea adresate instanței a cărei judecată este în curs de a se perima

45

— 2° Scoterea și comunicarea citațiunilor anterioare cererei de perimare fac ca recursul să nu p^otă fi declarat perimat.

132

— 3° Hotărârile date asupra perimării sunt supuse căilor de retractare prevăzute de dreptul comun, ca și toate cele-alte hotărâri; prin urmare, în această materie există dreptul de opozițiune pentru părțile interesate

1169

Persone juridice : Sub regimul codului Calimach persoanele juridice, ca să existe, nu aveau trebuință de vre-un act al puterii publice în Stat pentru crearea lor și pentru recunoșterea personalității lor, singura voință a individului său a indivișilor determina crearea persoanei juridice.

Nu mai pentru corporațiile neertate, fiindcă erau oprite de legi sau contrarii siguranței generale, sau bunelor moravuri, se cerea permisiunea Statului de a exista.

Ast-fel, o comunitate, fie chiar străină, cum este comunitatea elină din Galați, cu scopuri religioase și culturale, este o persoană juridică în sensul codului Calimach, chiar dacă pentru crearea ei n'a intervenit veri-un act de autorizare din partea puterii publice.

1422

Persóne morale: Veđi „Persóne juridice“.

Peđitorie: Nu este exact că o profesiune, ca să pótă fi exercitată, trebuie să fie prevăduță de lege.

Ast-fel, profesiunea de a în-leni căsătorii, de și nu este prevăduță în lege, însă, fiind intrată în moravuri, nu este o profesiune ilicită, și, ca atare, cel ce o exercită are drept la o plată pentru serviciile ce face, afară numai când ar fi stipulat să'și dea gratuit serviciile sale

6

Poprire: 1° Procedura excepđională și somară, prevăduță de art. 400 și 402 din procedura civilă, este aplicabilă atât în casurile când execuđiunea silită se exercită direct asupra averei ce se deține de debitor, cât și în cazul când se urmărește în mâinile celor de al treilea veniturile unui imobil al debitorului în contra căruia există un titlu execuđoriu.

Ast-fel fiind, este tardiv apelul făcut în materie de contestađiune la o urmărire de asemenea natură peste termenul de o lună prevăduț de art. 402 din procedura civilă

657

— 2° Nu se pótă face contestađiune la validarea popririi; dupe ce însă poprirea a fost validată, adică dupe ce poprirea din măsură conservătoare și de asigurare devine o măsură de executare, atunci se pótă face contestađiune de cel interesați

861

— 3° Poprirea făcută în mâinile unei terțe persóne de către un creditor pe sumele datorite debitorului său nu'și întinde efectele sale de cât în sumele poprite.

1159

Poseziune: 1° Cel ce posedă este în drept să discute temeinicia titlului celui care pornesce acđiune posesorie în potriiva sa, și chiar este obligat să se apere, când reclamantul nu a pus în cauză pe adevăratul proprietar, spre a se acoperi față de acesta

13

— 2° Vinđarea supusă unei condiđiuni ce nu s'a realizat, neconstituind un just titlu translativ de proprietate, posesiunea în baza unui asemenea titlu, nu pótă duce la prescripđiune

22

— 3° Proba testimonială este admisibilă pentru dovedirea posesiunii unui imobil și a întinderii acelei posesiuni

323

— 4° Prescripđiunea de cinci ani nu pótă fi invocată de posesorul de rea credință căruia i se cere a restitui proprietarului adevărat fructele ce dânsul a perceput

Poseziune (urmare):

pe nedrept; asemenea îndatorire neputându-se prescri de cât prin trei-deci de ani 890

Vezi de asemenea: „Acțiune posesorie; prescripțiune“.

Preempțiune: 1° Când pământurile cumpărate pentru lucrările de utilitate publică nu se vor mai întrebuița spre acest sfârșit, atunci foștii proprietari, sau urmașii lor, vor fi în drept a reclama înapoierea lor, fie că pământurile expropriate au fost întrebuițate numai în parte pentru scopul pentru care fuseseră expropriate, fie că nu au mai fost de loc întrebuițate spre acest finit, și dreptul de preempțiune al proprietarului expropriat se poate exercita asupra oricărei părțicele din terenul expropriat și neîntrebuițat

— 2° Proprietarul expropriat care a făcut declarațiune către administrațiunea expropriantă, cerând să i se cumpere imobilul întreg, poate în urmă să și exerciteze dreptul său de preempțiune asupra porțiunii de teren rămasă neîntrebuițată.

— 3° Proprietarii ce vor voi să useze de dreptul de preempțiune, vor trebui să facă formal cunoscut intențiunea lor într'o lună de la fixarea de către autoritatea expropriantă a prețului cu care voesce a retroceda porțiunile neîntrebuițate din terenurile expropriate, și în același timp să depună la tribunal banii, dupe care administrația va fi datoră să le libereze actul de rescumpărare

— 4° Legea din 10 Iulie 1878, prin care se autorisă lărgirea și canalizarea Dâmboviței, nu a modificat nici o dispozițiune a legel de expropriere, și proprietarii expropriați pentru această canalizare conservă dreptul de preempțiune asupra porțiunilor neîntrebuițate din cele expropriate

— 5° Asemănat art. 67 din legea de expropriațiune, dacă proprietățile cumpărate pentru lucrări de utilitate publică nu se vor mai întrebuița în acest scop, foștii proprietari, sau urmașii lor, au un drept de preempțiune, căci singura cauză ce legitimază exproprierea este numai utilitatea publică, iar în afară de acest motiv, proprietatea particularilor nu poate fi luată

837

1192

Prescripțiune: 1° Prescripțiunea fiind pedepsă neglijenței creditorului, nu poate fi invocată de debitor când

Prescripțiune (urmare):

	creanța nu s'a plătit din cauza unui fapt al debitorului	1205
—	2 ^o Prescripțiunea poate fi opusă, în cursul unei instanțe, până în momentul când curtea de apel va pronunța definitivă sa deciziune, afară numai de cazul când cel în drept de a o opune ar trebui să se presume, după împrejurări, că a renunțat la dănsa, și împrejurarea că o parte nu a propus martori cu ocaziunea unei cercetări locale, nu poate fi interpretată în sensul că acea parte a renunțat a opune prescripțiunea	1445
—	3 ^o Prescripțiunea de cinci ani nu poate fi invocată de posesorul de rea credință cărui i se cere a restitui proprietarului adevărat fructele ce dănsul a perceput pe nedrept; asemenea îndatorire neputându-se prescrie de cât prin trei-deci ani	890
—	4 ^o Prestațiunea lunară datorită de primăria unei comune sub titlu de recompensă, fiind periodică și determinată, se prescrie prin 5 ani	1068
—	5 ^o După legea civilă otomană, acțiunile reale și personale se prescriu, în genere, prin trecerea de 15 ani. Această prescripțiune nu se suspendă de cât pentru minorii, nebunii, fie că aceștia ar avea sau nu tutori, și pentru aceia cari se află într'o țără îndepărtată cel puțin cu 18 ore de locul unde se află adversarul său; nu se suspendă însă și pentru femeile măritate	511
—	6 ^o Pământurile date după legea rurală putând fi înstrăinate între săteni, urmază că ele se pot dobândi de săteni prin toate modurile prevădute de dreptul comun, dacă cel ce dobândește îndeplinește condițiunile legii rurale din 1864 și a celei interpretative din 1879. Ast-fel, asemenea pământuri se pot dobândi prin prescripțiune	866
—	7 ^o Afirmarea de principiu a judecătorului că pământurile rurale, date după legea din 1864, sunt imprescriptibile, de și eronată, nu poate însă vătămă pe partea care invocă prescripțiunea, când în același timp judecătorul constată că până la intentarea acțiunii nu trecuseră 30 de ani	814
—	8 ^o Când două persoane, din cari unul este socru și cel-alt ginerile său, pentru a lichida daraverile dintre ele rezultând din diferite compturi curente, se face un	

Prescripțiune (urmare):

- Inscris pe care părțile 'l numesc »zapis de împrumut« și prin care socrul se recunoște dator către ginerile sôu a unei sume de bani, în care ar intra și un rest din zestrea ce socrul mai datora ginerului sôu, datorria din acest zapis nu este dotală, și, prin urmare, nu se prescrie prin 10 ani, prescripțiune ce codul Caragea acorda pentru zestre, ci prin prescripția ordinară de 30 ani 148
- 9° Embatical fiind prohibit de codul civil nou, actul ce constată constituirea unui embatic sub acest cod nu este un just titlu de prescripție 1072
- 10° Viadarea supusă unei condiții ce nu s'a realizat neconstituind un just titlu translativ de proprietate, posesiunea în baza unui asemenea titlu, nu poate duce la prescripțiune. 22
- 11° Actul interriptiv de prescripțiune, prevădută de art. 1.865 din codul civil, trebuie să emane de la persoana care se prevalază de dănsul, sau de la autorul acestei persoane 1205
- 12° Căderea ce a fost părăsită nu poate întrerupe prescripțiunea, întru cât numai acele cereri în judecată întrerup prescripțiunea care sunt încuviințate printr'o hotărâre de nerevocabilă autoritate. 1429
- 13° Conversiunea efectelor publice fiind o opțiune ce se oferă creditorului, ca într'un termen scurt să aleagă între rambursarea creanței sale sau diminuarea dobânzii, ea nu se poate zălărni prin nimic, îndată ce a fost prevădută și consacrată printr'o lege specială. Ast-fel fiind, nu se poate considera suspendată pe temeiul art. 1.882 din codul civil, prescripțiunea unor cupoane aparținând împrumutului comunei București 8%, scădute în urma legii de conversiune a acestui împrumut 320
- 14° Ori-ce hotărâre judecătorească trebuie să cuprindă motivele, adică rațiunile de drept sau de fapt care au condus pe judecător la soluțiunea adoptată, și este casabilă hotărârea care nu cuprinde temeiurile pe care este bazată. 198
- Ase-fel, când o parte invocă în apărarea sa prescripțiunea, și judecata declară pur și simplu că prescripțiunea n'ar fi aplicabilă în specie, fără a arăta motivele pentru care nu este aplicabilă, pronunță o hotărâre nemotivată și deci casabilă

Proba cu martori : Vezi : »Martori«.

Probe : 1 ^o Cel ce face o propunere d'inainte judecătii trebuie să o dovedească	343
— 2 ^o Interogatoriul luat în instanță unei părți nu poate fi considerat ca un început de dovadă scrisă pentru dovedirea unei convențiuni, când răspunsul dat de partea interogată a fost categoric și precis că nu a existat nici o convențiune	653
— 3 ^o Cele constatate în mod autentic prin hotărârile judecătorești, nu se pot combate de cât prin înscriere în fals, și un simplu certificat al greșii nu poate face dovadă contra celor constatate prin sentință	1053
— 4 ^o Partea leșată printr'un delict poate să 'și întemeieze acțiunea ce intențază în civil pentru despăgubiri rezultând din acel delict, pe faptele cari au făcut obiectul urmăririi criminale, fără a mai fi datore să probeze faptele deja stabilite de judecata penală	809
— 5 ^o Presumpțiunea legală de comunitate a unui zid ce desparte două proprietăți nu se poate combate de cât prin titlu său prin constatarea semnelor de necomunitate prevădute de art. 591 din codul civil	696
— 6 ^o Presumpțiunea de indivisiune a unor moșneni, rezultând din faptele și împrejurările cauzel, putând fi combătută prin proba contrarie, sarcina acestei probe incumbă acelor cari invocă o stare diviză, și nu se poate cere ca partea care opune starea legală de indivisiune tot ea să dovedească această indivisiune, căci atunci se intervertesce rolul părților și se violază textele relative la probațiune	125
— 7 ^o Asemănat art. 12 din legea judecătorilor de pace de la 3 Martie 1894, acțiunile posesorii nu pot fi primite când a trecut mai mult de un an de la turburare și în cas de contestațiune asupra acestui punct, reclamantului, care cere a fi menținut în posesiune, 'i incumbă sarcina a dovedi că are posesiunea de cel puțin un an, în condițiile prevădute la art. 1.846 și 1.848 din codul civil	329
— 8 ^o Simulațiunea nu poate fi dovedită între părțile contractante de cât prin contra-înscriș, iar presumpțiunile sunt permise numai când există un început de dovadă scrisă care să emane de la însăși partea contractantă și care să facă verosimilă alegațiunea de simulațiune	31
— 9 ^o Consimțimentul dat de un vîndător, că titlul ori-	

Probe (urmare):

gin il ce constată vinđarea să fie remis de la transcripțiunii cumpărătorului, precum și declarațiunea făcută de vinđător chiar pe ăisul act, că a prihit de la cumpărător prețul vinđerei, constituie în contra sa dovada de primirea acelu preț, chiar dacă actul de vinđare se află printr'o circumstanță óre-care în mâ-nile sale	279
— 10 ^o Dacă instanța de fond constată în fapt că origina-lul unui act de vinđare există și se deține de una din părți, póte să admită ca probă copia de pe acel act produsă de cea-altă parte	679
— 11 ^o Instanțele de fond sunt singure în drept de a aprecia dacă un mijloc de probațiune propus, cum ar fi, de exemplu, o cercetare locală, este sau nu util în cauză	511
— 12 ^o Instanțele de fond sunt suverane aprecietóre a probelor ce se produc de părți	1084
— 13 ^o De și instanțele de trãmitere sunt datóre să re-începã judecata de la cel d'ânteiú act pentru care nu se va fi observat formele și pentru care se va fi casat decisiunea, și de și ele sunt chemate, prin efectul de-volutiv al apelului, să examineze tóte mijlócele de probațiune ce se puteau propune d'inaintea instanței a cărei decisiune s'a casat, totuși, în urma propune-rii jurãmentului de o parte și a acceptãrei lui de cea-altă, instanța de trãmitere este mãrginită, căci nu mai póte intra în cercetarea mijlócelor de probațiune in-vocate înaintea deferirei și acceptãrei acestui jurã-mént. și întru cât jurãméntul o-datã prestat, curmãzã desevirșit diferendul, nici o altă probă directă sau in-directă nu mai póte fi administrată	884

Procură : Veđi : »Mandat«.

Profesiune : Nu este exact că o profesiune, ca să póta fi exercitată, trebuie să fie prevăduță de lege.

Ast-fel, profesiunea de a înlesni căsătoriile, de și nu este prevăduță în lege, însă, fiind intrată în moravuri, nu este o profesiune ilicită, și, ca atare, cel ce o exercită are drept la o plată pentru serviciile ce face, afară numai când ar fi stipulat să 'și dea gratuit serviciile sale

6

Proprietate : Veđi : »Dreptul de proprietate«.

Proprietatea imobiliară în Dobrogea : Veđi : »Dobrogea«.

Punerea în aplicare a codului civil : Veđi : »Codul civil«.

Q

- Quota-litis** : Pactul *quota-litis* nefiind oprit de o anume lege în toate cazurile și necondiționat, el e nul și fără tărie numai întru cât e întemeiat pe o cauză ilicită.
- Cestiunea de existență sau nu o asemenea cauză, este o apreciere de fapt a instanței de fond care scapă de censura curții de casațiune 704.

R

- Réua credință** : Réua credință a părților litigante nu se presună, ci trebuie să fie dovedită în fie-care afacere. 1161
- Recurs în casațiune** : Vezi : »Casațiune«.
- Registre comerciale** : 1° Numai registrele ce comercianții sunt obligați a ține conform codului de comerț sunt supuse la plată de timbru, nu și simplele registre de administrație și de control ce unii comercianți și arendași de moșii și de păduri au obiceiul de ține . 1
- 2° Contravențiunea prevădută de art. 62 din legea timbrului rezultă din refuzul prezentării registrelor către agenții însărcinați de Stat cu constatarea contravențiilor, fără a se distinge dacă refuzul provine din cauza lipsei de registre sau din nevoia de a le înfățișa } 18
162
326
- 3° Comercianții cari nu vor timbra și viđa registrele ce sunt obligați prin codul de comerț a avea, sau cari vor refusa de a prezenta aceste registre agenților fiscali, sunt considerați ca contravenienți la legea timbrului și condamnați ca atare, și faptul că un comerciant a trecut inventarul său în mod accidental într'un registru declarat tribunalului că are să serve ca registru-jurnal, nu 'l poate apăra de pedepsă, întru cât legea comercială ordonă expres comercianților să aibă un registru special pentru inventar 362
- 4° Registrul în care un comerciant 'și înscrie operațiunile zilnice ale comerțului său, nu poate fi considerat ca acte de creanțe, și supus la timbrul prevădută de art. 25 din legea timbrului, chiar când înscrie în acel registru și sumele de bani ce are a primi de la debitorii săi 674
- 5° Farmaciștii, fiind considerați de lege ca comercianți, sunt obligați a ține registrele prevădute de codul comercial, întru cât nici un text de lege nu 'l

Registre comerciale (urmare):

scutesce de acestă obligațiune. In cas de neconformare sunt și ei pasibili de amenda prevădută de legea timbrului	807
— 6 ^o Imprejurarea că art. 11 din regulamentul pentru organizarea farmaciilor prevede anume ce registre trebuie să țină farmaciștii, nu exclude obligațiunea pusă prin legea comercială comercianților, prin urmare și farmaciștilor, ci înseamnă că, pe lângă registrele menționate în art. 22 și 23 din codul de comerț, farmaciștii să mai țină și altele ce profesiunea lor le impune	807
— 7 ^o Comerciantul care a refuzat a arăta registrele sale agenților fiscali când i s'au cerut, poate prezenta asemenea registre înaintea tribunalului, în apelul ce va fi făcut contra condamnățiunii sale ca contravenient la legea timbrului pentru acel refuz și să fie achitat prin producerea registrelor înaintea tribunalului . .	841
Registre de stare civilă : Vești : »Acte de stare civilă«.	
Renunțare : Renunțările nu se pot presupune, ci trebuie să rezulte în mod expres.	
Ast-fel nu se poate deduce că o parte e renunțat de a ataca cu recurs o hotărâre care anula o urmărire, dacă a acționat pe cale principală pe debitorul său pentru datoriile ce urmărise mai înainte.	1434
Restituire de taxe : In materie de restituire de taxe percepute dupe legea timbrului, atât Statul cât și părțile judecate în lipsă au dreptul de opozițiune	201
Incheierea tribunalului, prin care ministerul de finance este condamnat în lipsă la restituirea unei taxe de timbru, nefiind definitivă, întru cât ministerul de finance este în drept să o atace pe calea opozițiunii, nu poate fi atacată cu recurs în casșiune.	322
Restituirea reținerilor din salarii : Instanțele judecătorești sunt competente să judece cererile făcute de funcționarii primăriilor de a li se restitui reținerile ce li s'au făcut din salarii	1070
Funcționarul primăriei Capitalei nu pot cere restituirea sumelor reținute din lefurile lor pentru fondul pensiunilor, aceste rețineri fiind făcute în baza unei învoeli valabile între părți și având o cauză licită . . .	1310
Reședință : Prin domiciliu se înțelege principalul așezământ al persoanei, iar prin reședință o ședere prealabil stabilită și cu intenție de stabilă, de și provisorie. . . .	541

Revisuire : 1 ^o Revisuirea fiind o cale extraordinară de reformare a decisiunilor ce sũ rãmas definitive, ea nu este deschisã pãrtilor de cãt in casurile anume arãtate de lege.	
Ast-fel nu este admisibil un motiv de revisuire ce a fost propus și ca motiv de apãrare la fond, și care nu este prevãdut printre cele limitativ determinate de lege.	33
— 2 ^o Nu se pãte cere revisuirea unei decisiuni pentru omisiune sau obscuritate in considerantele ei, ci numai cãnd dispozitivul ei este obscur și neînțeles, sau cãnd instanța a uitat sã se pronunțe asupra unui punct cerut acelei instanțe	179
— 3 ^o Revisuirea fiind permisã cãnd Statul nu a fost apãrat, ea se pãte face in contra unei sentințe rãmasã definitivã și executorie in contra Statului, chiar dacã acea sentință n'a fost datã in ultima instanță..	526

S

Sechestrul judiciar : 1 ^o Casurile indicate de art. 1.632 din codul civil, ca putend da loc la un sechestrul judiciar, ci sunt limitative, ci numai enunciative, ast-fel cã sechestrul judiciar pãte fi încuviințat de justiție chiar și din oficiũ, ori de cãte ori existã rațiunea de conservare a averii litigiãse care 'l-a dictat. Se pãte dar înființa sechestrul judiciar și asupra fondului social dupe cererea unuia din asociași, cãnd sunt neînțelegeri și litigiũ între dãnșil	863
— 2 ^o Lipsa de cautiune nu atrage nulitatea sechestrului judiciar, judecãtoril fondului fiind suverani sã ordone un asemenea sechestrul cu sau fãrã cautiune . .	863
— 3 ^o Dispozițiunea coprinsã in art. 518 din procedura civilã, se aplicã nu numai in cazul cãnd cererea de numire a unui custode se face de creditoril, dar și cãnd este fãcutã de adjudecãtorul imobilului scos in vãnzare publicã, de ore-ce adjudecãtorul, din ziua ordonanței de adjudecare, conform art. 567, este considerat ca proprietar, și, prin urmare, interesat la conservarea imobilului adjudecat.	878
— 4 ^o Asemãnãt art. 1.632 din codul civil, judecãtoril fondului sunt suverani sã ordone sau nu înființarea sechestrului judiciar, chiar și in casurile anume arãtate de acel articol, și aprecierea lor in acestã privință scapã de censura curței de casațiune	1151

Seducțiune: Pentru ca o faptă a omului să dea loc la daune-interese nu e suficient ca acea faptă să fi adus altuia prejudiciu, dar trebuie ca autorului, căruia i se atribuie acea faptă, să i se pôtă imputa cel puțin o greșală.	
De aci reiese că seducțiunea nu pôte da loc prin ea însăși la o acțiune în despăgubire, când asemenea faptă e imputabilă unei greșeli comune, nu de mai puțină gravitate pentru prejudiciată, căci atunci dânsa nu 'și pôte întemeia pe propria sa greșală sau vină o asemenea acțiune	309
Separațiune de patrimonii: 1 ^o Hotărîrea prin care se pronunță o separațiune de patrimonii este nulă dacă în curs de o lună de la pronunțarea ei, și în urma publicațiunilor ordonate de art. 1.259 din codul civil, nu se va fi început executarea ei.	675
— 2 ^o În materie de executarea unei hotărîri de separațiune de patrimonii, înștiințarea unui sechestru serios și adevêrat arată în de-ajuns că executarea nu a fost întreruptă	675
Servituți: 1 ^o Tribunalul chemat a judeca posesorul ca instanță de apel, nu comite exces de putere când ordonă desființarea unor ferestre înființate în contra legii, menținând însă intacte drepturile părții rezultând din servitutea de vedere ce ar fi fost dobândită și exercitată mai d'inainte, întru cât s'ar mulțumi să observe distanța legală a servituței ce posedă fondul său.	36
— 2 ^o Ori-ce proprietar este în drept să 'și îngrădescă proprietatea sa, cu singura excepțiune că trebuie să sufere o servitute legală de trecere în favoarea proprietății vecine, însă numai dacă locul învecinat este înfundat și nu are nici o altă eșire la calea publică	1341
Simulațiune: 1 ^o Simulațiunea nu pôte fi dovedită între părțile contractante de cât prin contra-inscris, iar presumpțiunile sunt permise numai când există un început de dovadă scrisă care să emane de la însăși partea contractantă și care să facă verosimilă alegațiunea de simulațiune	31
— 2 ^o Nu se pot discuta pentru prima oră înainte curței de casațiune mijlocele ce nu s'au discutat d'inainte instanțelor de fond.	
Ast-fel, cestiunea dacă eredi rezervatari, cari au acțiunea în reducțiune, pot exercita o acțiune în simu-	

Simulațiune (urmare):

lațiune contra coeredului lor, nu pôte fi propusă pen- tru prima oră în casațiune	189
Sociații : 1 ^o Casurile indicate de art. 1.632 din codul civil, ca putënd da loc la un sechestrul judiciar, nu sunt li- mitative, ci numai enunciative, ast-tel că sechestrul judiciar pôte fi încuviințat de justiție, chiar și din oficiu, ori de câte ori există rațiunea de conservare a averii litigiöse care 'l-a dictat. Se pôte dar înștiința sechestrul judiciar și asupra fondului social dupe ce- rerea unuia din asociați, când sunt neînțelegeri și litigiu între deșși	863
— 2 ^o Notificarea copiei de pe încheierea consiliului co- munal ce aprobă procesul-verbal de contravenițiune făcut unuia din asociații unei firme comerciale se presumă făcută firmei, adică tutului asociațiilor, și aceștia sunt datori să dovedescă că acel asociat nu era în drept să primescă asemenea notificări	1081
Solemnitatea deschiderii anului judecătoresc 1897—1898	1017
Somațiune : Veđi : »Urmărire imobiliară«.	
Străini : 1 ^o Art. 7, § V din Constituțiune, care nu recunoșce străinilor dreptul de a dobândi imobile rurale în Ro- mânia, nu a adus nici o schimbare la ordinea succe- sorală admisă de codul civil.	
Dispozițiunea din citatul articol nu are alt înțeles de cât acela că leguitorul a voit, în cas când în moștenirea deferită unui străin se află și imobile rurale, să ridice acestui moștenitor dreptul de a poseda asemenea imo- bile în natură, fără însă a 'l lua dreptul la valoarea lor, de ôre ce legea civilă 'l dă, în calitatea sa de moște- nitor, un drept de proprietate asupra acelor imobile și acest drept nici o altă dispozițiune de lege nu 'l atribue altei persône.	} 668 1167
— 2 ^o Din momentul ce este stabilit că moștenitorul străin are dreptul la valoarea imobilelor rurale ce fac parte din succesiunea <i>ab intestat</i> la care este chemat, urmăză neapărat că și străinul instituit ca legatar de imobile rurale are același drept, căci testatorul este presupus că a înțeles să se raporteze la lege în pri- vința întinderii ce are a se da dispozițiunilor sale testamentare	} 668 1167
— 3 ^o Legea din 20 August 1864, care oprea pe străini	

Străini (urmare):

de a dobândi imobile de ori-ce natură în România, nu se aplică și israeliților pământeni, cari de și nu se bucură de drepturile politice, dar nu este mai puțin adevărat că ei nu pot fi considerați ca străini în înțelesul strict al cuvântului, căci străini sunt aceia cari, aparținând unui alt Stat politic organizat, se bucură de toate drepturile în general, fie politice, fie civile, în acel Stat.

Ast-fel, sub imperiul acelei legi, israeliții puteau cum-păra imobile urbane, drept ce aveau prin § 1431 din codul Calimach.

1203

- 4° Dreptul la pensiuine constituind o simplă expectativă, nu devine un drept câștigat de cât atunci când funcționarul a eșit din funcțiune pentru a fi înscris printre pensionari, și numai din acel moment dreptul său se fixează definitiv și se poate exercita, însă chiar atunci numai în limitele consacrate de legea în vigoare la epoca în care dreptul a luat naștere.

Ast-fel, străinul care a fost în funcțiune de ale Statului și care, în momentul eșirei sale din funcțiune, sub imperiul legii de pensiuine din 1868, nu obținuse încă naturalizațiunea, nu poate să și exercite dreptul său la pensiuine, întru cât art. 5 din acea legiuire prevedea că străinul aduș în funcțiunile Statului aŭ drept la pensiuine numai de când vor fi dobândit naturalizațiunea.

Acești străini nu pot invoca în favoarea exercitărei dreptului la pensiuine, dispozițiunile art. 45 din codul Calimach, întru cât acest articol se ocupă de drepturile civile ale străinilor stabiliți în Moldova, nu și de cele politice indispensabile celor ce reclamă o pensiuine .

529

- 5° În Principatele ce formează astăzi România, cel puțin de un secol, nici legiitorul, nici puterea judecătorească, nu a tăgăduit străinilor domiciliati sau rezidenți în aceste Principate drepturile consacrate de legislațiunea țerei de origină în ceea ce privesc drepturile lor personale și relațiunile lor de drept privat.

Ast-fel, regularea moștenirii unui străin domiciliat în Austro-Ungaria, chiar decedat în România, se face dupe legea austriacă

146

- 6° Sub regimul condicii lui Ipsilante, ca și sub acela al legiurei lui Caragea, împământenirea, în lipsă de regulă specială, se obținea prin toleranță și prin intențiunea străinilor de a rămâne legați de pământul ței-

Străini (urmăre):

- ral, în-sușindu'și o parte dintr'ănsul, destul numai să fi fost de rit creștin 355
- 7° Sub imperiul legiurilor vechi, femeea străină căsătorită cu un român devenea româncă ca și soțul ei. 355
- 8° De îndată ce este dovedit că o persoană stabilită în țară înainte de Regulamentul Organic era român, consecința naturală, până la proba contrarie, este că și fiul are aceeași naționalitate ca și tatăl său 355
- 9° Dispozițiunea art. 379 din Regulamentul Organic, dupe care străinul nu se puteau împământeni de cât printr'un decret dat de Domn, se referă la starea de lucruri posterioară anului 1832, când acest regulament a fost pus în aplicare, și nu se poate aplica străinilor cari au dobândit mai înainte drepturile de pământeni români. 355
- 10° Obiceiul neguțătorilor, pe timpurile vechi de neșuranță și de prigonire, de a se pune sub o protecțiune străină și a se înscrie în codica de sudiiți nu este o dovadă că dănșii înțelegeau a se lepăda de naționalitatea părintéscă și a adopta alta străină. 355

Substituțiune sau fideicomis : Veđi : »Testamente«.

- Sucesiune :** 1° Creanțele defunctului, ca și datoriiile lui, împărțindu-se de drept între comoștenitorii, un comoștenitor nu este în drept a cere plata creanței sucesorale de cât în proporțiune cu partea sa ereditară și debitorul nu poate fi silit a'i remite integral acea creanță peste ceea ce legalmente datoréază 1442
- 2° De și prin art. 1913 din codul civil urma ca acest cod să fie pus în aplicare la 1 Iulie 1865, însă prin decretul domnesc de la 30 Iunie 1865 acest termen s'a prorogat până la 1 Decembre 1865, prorogare făcută legalmente, ast-fel că o succesiune deschisă în timpul de la 1 Iulie 1865 până la 1 Decembre 1865 se reguléază dupe legiuirea Caragea, în vigóre la acea epocă 339
- 3° Dupe legea Caragea, fetele nu veneau la moștenirea tatălui lor 339
- 4° Dispozițiunile din codul civil actual privitoare la regularea dreptului de succesiune a copilului natural și au origina în vechea legiuire Caragea.
- 5° Copilul natural are drept de moștenire în averea fratelui și surorii sale de mamă, de și legea nu spune

Sucesiune (urmare):

- expres această, căci atât dispozițiunile art. 21, partea IV, cap. III din legiuirea Caragea, cât și dispozițiunile art. 677 din codul civil actual, cari vorbesc de moștenirea copilului natural, nu sunt restrictive } 843
- 6° Principiul reciprocității, în materie de succesiune, există și în privința copiilor naturali }
- 7° Vêduva care și-a transformat drepturile ce avusesese ca vèduvâ fără avere în averea defunctului său soț, pe cale de judecată, cu fiul moștenitor, într'o creanță ordinară prin care fiul său se obligă personal a 'i plăti o sumă anume determinată anual, această creanță nu pôte fi opozabilă terților cumpărători ai imobilelor succesiunii } 184
- 8° Experții numiți de judecător pentru a forma loturile cu ocaziunea unui partagiū la o succesiune, în care vèduva fără avere, în concurență cu descendenții are o porțiune conform art. 684 din codul civil, trebuie să facă atâtea loturi egale câți descendenții sunt, plus unul, așa ca fiecare copil să aibă un lot în plină proprietate, iar femeea defunctului să primescă usufructul lotului celui-alt.
- Ast-fel fiind, instanța de fond violază art. 684 și 743 din codul civil, când declară valabilă expertisa în care nu se determină lotul din care vèduva fără avere are să și primescă usufructul său } 1058
- 9° În Principatele ce formeză astăzi România, cel puțin de un secol, nici legiuitorul, nici puterea judecătorească, nu a tăgăluit străinilor domiciliați sau reședinți în aceste Principate drepturile consacrate de legislațiunea țerei de origină în ceea ce privesc drepturile lor personale și relațiunile lor de drept privat.
- Ast-fel, regularea moștenirii unui străin domiciliat în Austro-Ungaria, chiar decedat în România, se face dupe legea austriacă. } 146
- 10° Art. 7, § V din Constituțiune, care nu recunoște străinilor dreptul de a dobândi imobile rurale în România, nu a adus nici o schimbare la ordinea succesorală admisă de codul civil.
- Dispozițiunea din citatul articol nu are alt înțeles de cât acela că legiuitorul a voit, în cas când în moștenirea deferită unui străin se află și imobile rurale, să ridice acestui moștenitor dreptul de a poseda asemenea imobile în natură, fără însă a 'i lua dreptul la valoarea

Sucesiune (urmare):

- lor, de óre-ce legea civilá 'i dá, în calitatea sa de moștenitor, un drept de proprietate asupra acelor imobile, și acest drept nici o altá dispozițiune de lege nu 'l atribuie altei persóne. 668
- 11° Din momentul ce este stabilit că moștenitorul străin are dreptul la valórea imobilelor rurale ce fac parte din succesiunea *ab intestat* la care este chemat, urméză neapárat că și străinul instituit ca legatar de imobile rurale are același drept, când testatorul este presupus că a înțeles să se raporteze la lege în privința întinderii ce are a se da dispozițiilor sale testamentare 668
- 12° Donatarul unor bunuri determinate și existente în momentul donațiunei, fără vocațiune asupra bunurilor ce donatorul ar mai fi putut dobândi în urmă, nu este ținut la plata datoriilor acestuia 303
- 13° Ori ce înstrăinare a obiectului legat, chiar dacă ar fi nulă, revócă legatul pentru tot ce s'a înstrăinat. O simplá declarațiune verbalá însă de donațiune din partea dispunătorului, adresată unor terți și neacceptată în mod autentic de donatar, nu echivaléză cu o înstrăinare și nu póte produce efectele revocării ale acesteea în ce privește legatul 847
- 14° Când dreptul de succesiune al unui moștenitor ia nascere de la deschiderea succesiunei, obligațiunile lui relative la taxele succesoriale iaú nascere din acel moment 851
- 15° Moștenitorii său legatarii sunt datorii ca, în termen de șese luni de la încetarea din viață a acelu pe care 'l moștenesc, dacă au cunoștință de acesta, său de când au aflat că s'a deschis succesiunea, să declare d'înaintea tribunalului averea rămasă și valórea ei, și să plătescă ce li se determină de tribunal, și cei ce nu vor plăti în modul și termenele prescrise de lege, vor plăti ca amendă taxa înduoită, fără a putea fi mai mică de una sută lei 851
- 16° Când moștenitorii său legatarii s'au pus în stăpinirea averii succesoriale, fără să fi făcut declarațiunea averii rămasă și valórea ei, său să fi plătit taxa de înregistrare în termenul util, atunci Statul, aflând de acesta, póte pune în urmărire pe contravenienți, prin casierul general, pentru amendă și taxă, dupe evaluarea făcută de acesta, rămânând părți nemulțu-

Sucesiune (urmare):

	mite dreptul a face contestațiune la tribunal numai dupe ce va fi achitat taxa cerută de casierie	851
—	17 ^o Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze valoarea unei succesiuni pentru plata taxei de înregistrare, întemeiându-se pe cercetarea casierului general și pe desbaterile și actele părților	851
—	18 ^o Calculul taxelor de înregistrare se face dupe valoarea declarată de moștenitorii, atunci când e vorba de bunuri lăsate prin succesiune, și, când moștenitorii nu declară această valoare, tribunalul nu comite nici un exces de putere și nici o violațiune de lege admitând valoarea arătată de agentul financiar întemeiată pe contracte de închiriere încheiate de chiar moștenitorii și respingând cererea de expertisă reclamată de dênșii	193
—	19 ^o Termenul de recurs în materie de contestațiune la evaluarea averii asupra căreia urmează a se plăti taxa de înregistrare, este de trei luni de la comunicarea hotărîrii	848
—	20 ^o Este casabilă hotărîrea care omite a se pronunța asupra mijlocului invocat de un moștenitor de a nu plăti taxa de înregistrare, că averea ce i-a rămas a fost a părinților săi	851
—	21 ^o Motivul întemeiat pe faptul că rău agenții financiari au evaluat o succesiune, înmulțind chiria imobilelor succesoriale cu 20, nu se poate propune pentru prima oară în casațiune	193
—	22 ^o Nu se pot discuta pentru prima oară înaintea curței de casațiune mijlocele ce nu s'au discutat d'înaintea instanțelor de fond.	
	Ast-fel, cestiunea dacă eređii rezervatarii, cari au acțiunea în reducțiune, pot exercita o acțiune în simulațiune contra coeredului lor, nu poate fi propusă pentru prima oară în casațiune	189
	Sudiți: Veđi: »Naturalisațiune; naționalitate; străin«.	
	Sugestiune: Dolul și sugestiunea se pot dovedi cu martorii, însă pentru acesta trebuie ca faptele cari se alegă pentru a stabili dolul și sugestiunea să fie precise și bine articulate	1186
	Suspendarea judecătoii: Suspendarea unei afaceri în stare a fi judecată, precum și amânarea ei, nu se poate obține numai de una dia părți, fără încuviințarea tuturilor părților prezente și fără aprobarea justiției	834

T

Taxe comunale : 1 ^o In lipsa unui text de lege, o comună nu	}	182
póte percepe taxe pentru obiectele depuse in periferia saú marginea din afară de oraş şi barierele luf . .		331
— 2 ^o Taxele de accis prevădute in legea maximului, nu se pot percepe asupra obiectelor fabricate in interiorul comunei, de cât dacă sunt anume indicate in tabloul alăturat la lege.		887
— 3 ^o Primăriile oraşelor sunt in drept, dupe legea maximului, a supune la taxe fie-care vehicul încarcat cu mărfuri neimpuse special la taxa de consumaţiune, fie că nu sunt supuse la această taxă de consumaţiune din caasă că legiuitorul le-a scutit, fie că nu sunt supuse din cauza destinaţiunii lor pentru transit, şi aceste taxe nu sunt din acele ale acciselor comunale, ci din cele ce comunele sunt autorizate a percepe sub numele de „jugărit”		106C
Veđi in deosebi : „Contravenţiuni la plata acciselor comunale; legea maximului”.		
Taxe de inregistrare : Veđi : „Timbru”.		
Taxe de timbru : Veđi : „Timbru”.		
Termene : Instanţele judecătoreşti sunt datóre a examina şi observa din oficiu termenele prescrise de lege, şi nu pot de la sine prescurta termenele legale. Ast-fel este casabilă hotărîrea care respinge un apel ca fiind făcut peste termen, când se constată că ultima đi pentru facerea apelului a fost osərbătóre legală şi apelul a fost făcut a doua đi, şi acest motiv fiind de ordine publică se póte invoca pentru prima órá in casaţiune.		860
Termen de graţie : 1 ^o Dreptul instanţelor de fond de a acorda un termen de graţie părţei ce nu 'şi-a indeplinit obligaţiunile, inainte de a pronunţa in contra ei desfiinţarea contractului, este facultativ, iar nu obligatoriu.		159
— 2 ^o In apel se pot invoca mijlóce noui de apărare, chiar mijlóce de acele ce ar merge chiar până la nimicirea in tot saú numai in parte a cererei originale a reclamantului.		
Ast-fel, in apel se póte cere un termen de graţie, de şi un ast-fel de mijloc de apărare nu a fost invocat la prima instanţă.		324
Testamente : 1 ^o Legea nu cere cuvinte sacramentale pentru constatarea indeplinirii unei formalităţi ce dënşa prevede şi că este destul, p ntru validitatea actului, ca		

Testamente (urmare):

îndeplinirea acestei formalități să rezulte din cel-alți termenți întrebuințați într'ensul.

Ast-fel, pentru autentificarea unui testament, formalitatea citirei testamentului de către judecător în fața testatorului pôte să rezulte din cuvintele : »citindu-i se« și »ce i s'a cetit«, și este casabilă decisiunea care anulează un testament pe motiv că întrebuințarea unor asemenea cuvinte nu rezultă că toate formalitățile autentificării, cum este aceea a citirei testamentului, au fost îndeplinite de judecător cum cere legea, ci pôte de o altă persoană ce ar fi fost față, când din complexul procesului-verbal încheiat de judecător rezultă, în mod neînduoios, că atât formalitatea citirei, cât și toate cele-alte formalități, ce au precedat ori au urmat citirea, au fost îndeplinite numai de judecător.

- 2° Proibițiunea testamentului conjunctiv prevădută de art. 857 din codul civil nu era prevădută de codul Calimach, numai moștenirile și legatele cu nădejde de respălărire erau prohibite de codul Calimach.

Ast-fel, dupe codul Calimach, era perfect valabilă dispozițiunea testamentară prin care două testatori legaŭ averea lor la una și aceeași persoană, cu restricțiunea folosinței acestei averi în favórea testatorului supraviețuitor

- 3° Când două persoane institue, prin unul și același testament, — lucru permis sub codul Calimach, — pe unul și același legatar, cu restricțiunea folosinței averei testată, în favórea testatorului supraviețuitor, legatarul vine la succesiunea acestor două testatori în virtutea testamentului fie-căruia, și nu se pôte susține că vine la moștenirea testatorului decedat în urmă în virtutea testamentului testatorului decedat mai întâi

- 4° Legatul unei fracțiuni, sau chiar a tuturilor mobilelor și imobilelor, însă anume determinate fie-care în deosebi, se socotesce ca un legat particular

- 5° Ori-ce înstrăinare a obiectului legat, chiar dacă ar fi nulă, revócă legatul pentru tot ce s'a înstrăinat. O simplă declarațiune verbală însă de donațiune din partea dispunătorului, adresată unor terți și neacceptată în mod autentic de donatar, nu echivalază cu o înstrăinare și nu pôte produce efectele revocatorii ale acesteea în ce privește legatul

1209

1175

518

847

Testamente (urmare):

- 6° Testamentele se pot revoca prin acte autentice cari să conțină o clausă expresă în acest sens sau prin alte testamente posterioare valabile, căci testamentul posterior autentic, care se anulează pentru vișul de formă, nu pôte fi considerat ca act revocatoriū al unui testament anterior 1175
- 7° O sātēncă cultivatōre de pāmēnt, avēnd calitate a avea pāmēnt dupe legea rurală, pôte poseda un asemenea pāmēnt prin moștenire testamentară 1319
- 8° Din momentul ce este stabilit că moștenitorul străin are dreptul la valōrea imobilelor rurale ce fac parte din succesiunea *ab intestat* la care este chemat, urmēz neapārat că și străinul instituit ca legatar de imobile rurale are același drept, căci testatorul este presușus că a înțeles să se raporteze la lege în privința întinderii ce are a se da dispozițiunilor sale testamentare 668
- 9° Asemēnat art. 803 din codul civil, una din condițiunile esențiale ale substituțiunei fideicomisariē este existența unei înduoite liberalități făcute unor persoane diterite; prin urmare, substituțiunea nu pôte avea loc, când nu există de cât o singură liberalitate și numai o singură persoană instituită de testator.
Ast-fel, nu există substituțiune fideicomisariē când testatorul, instituind un legatar universal și îndatorindu'l ca, cât va trăi, să nu înstrăineze imobilele succesiunei, pentru ca la mōrtea sa să le lase pentru opere de bine-facere sau de cultură, nu 'i-a dēterminat și substituitul chemat a culege bunurile imobiliare ale succesiunei sale 317
- 10° Sunt scutite de ori-ce taxă de înregistrare donațiunile, legaturile, precum și ori-ce fel de liberalități, făcute stabilimentelor publice de bine-facere și instrucțiune din țēră. Ast-fel, locașurile publice de rugăciune, cum sunt bisericile și monastirile fiind asimilate cu aședāmintele de bine-facere, legatul lāsat unei biserici din țēră este scutit de înregistrare 848
- 11° Atāt în codul Caragea, cât și în legiurea actuală executarea voluntară de către moștenitor a unui testament nul pentru vișul de formă ridică moștenitorul dreptul de a mai invoca, dupe executare, nulitatea de care dēnsul a avut cunoscință, și, în asemenea cas, aprecierea împregiurārilor ce stabilesc că moște-

Testamente (urmare):

	nitorul a avut cunoștință de vîjiele testamentului și că dînsul voluntar a executat acel testament este o cestiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului	1182
—	12 ^o Când instanța de fond, interpretând o dispozițiune testamentară, constată în fapt că testatorul nu a voit, în cas când legatarul nu ar putea lua în natură imobilele lăsate prin testament, să i se dea valoarea lor, această interpretare a voinței testatorului, care nu schimbă întru nimic natura legatului, scapă de sub cenzura casațiunei	668
—	13 ^o Este licită și valabilă obligațiunea impusă de un testator ca legatara să 'și constituie ca zestre imobilul lăsat ei de testator sub această condițiune. Dacă însă această clausă nu este de cât un accesoriu și o consecință a unei proibițiuni absolute de inalienabilitate, fără nici o limită sau restricțiune, ea formeză o dispozițiune în întregul ei ilicită și neobligatorie pentru legatară. Instanța de fond judecă în mod suveran când constată existența unei asemenea clause ilicite întemeiându-se pe întregul context al testamentului supus judecăței sale	1314
Timbru:	1 ^o Acțiunile intentate pentru pămînturile rurale sunt scutite de orî-ce taxă	678
—	2 ^o Președintele tribunalului avînd dreptul, în cas când este chemat a da autenticitate unui act, să facă clasificarea actului în ceea ce privește taxa la care trebuie să fie supus, și, prin urmare, a interpreta din această privire natura juridică a acelui act, nu pôte fi considerat că a comis o contravențiune și supus la o pedepsă pe motiv că dînsul a dat o interpretare eronată actului, întru cât este de principiu că atunci când legea recunoște unui funcționar un drept de interpretare, această interpretare orî este suverană, orî este supusă unor căi de reformare, dar nici într'un cas ea nu pôte face pe cel ce a dat'o să fie privit că a comis o contravențiune	1051
—	3 ^o Numai registrele ce comercianții sunt obligați a ține conform codului de comerț sunt supuse la plată de timbru, nu și simplele registre de administrație și de control ce unui comercianți și arendași de moșii și de păduri au obiceiul de a ține	1

Timbru (urmare):

- 4° Registrul în care un comerciant 'și înscris operațiunile zilnice ale comerțului său, nu poate fi considerat ca acte de creanțe, și supus la timbrul prevăzut de art. 25 din legea timbrului, chiar când înscris în acel registru și sumele de bani ce are a primi de la debitorii săi 671
- 5° Comercianții cari nu vor timbra și văda registrele ce sunt obligați prin codul de comerț să aibă, sau cari vor refuza de a prezenta aceste registre agenților fiscali, sunt considerați ca contravenienți la legea timbrului și condamnați ca atare, și faptul că un comerciant a trecut inventarul său în mod incidental într'un registru declarat tribunalului că are să serve ca registru-jurnal, nu îl poate apăra de pedepsă, întrucât legea comercială ordonă expres comercianților să aibă un registru special pentru inventar 362
- 6° Contraveniunea prevăzută de art. 62 din legea timbrului rezultă din refuzul presintării registrelor către agenții însărcinați de Stat cu constatarea contraveniunilor, fără a se distinge dacă refuzul provine din cauza lipsei de registre sau din nevoia de a le înfățișa { 18
162
326
- 7° Eforii și impiegatii episcopiei Sf. Spiridon din Iași nefiind funcționarii publici de al Statului, nu pot fi amendați în baza art. 61 din legea timbrului când au dat curs unui act netimbrat sau netimbrat suficient, sau fără plata taxei de înregistrare 353
- 8° Legea timbrului prevede ca amendă taxa întreită ce contravenienții trebuie să plătescă pentru cazul când s'ar descoperi vre-o fraudă, ca și pentru cazul când ar exista un contra-înscris între părți, și comite o omisiune esențială tribunalul care nu se pronunță asupra cererii de a se amenda vânzătorul și cumpărătorul unui imobil cari, spre a fraudă Statul plătiind o taxă de înregistrare mai mică, ascund sarcinile ce există asupra acestui imobil, sarcinile ce constituiesc și ele parte din preț. 294
- 9° Taxa de înregistrare este un impozit pus asupra actului juridic intervenit între părți, iar nu o taxă pentru legalizarea instrumentului constatător al acelui act, și această taxă percepută urmează a se restitui ori de câte ori convențiunile sau actele ce părțile au proiectat a face nu s'au desvârșit, fie prin voința lor fie prin circumstanțe independente de a lor voință . 1329

Timbru (urmare) :

- 10° Când printr'un concordat se stipulează ca totă marfa falitului să treacă asupra unei persoane învecinată să plătească creditorilor cota concordatară, un asemenea concordat conține un act de vânzare supus la plata taxei de înregistrare prevădută de art. 83 din legea timbrului, întru cât prin omologarea lui de către tribunal a primit o adevărată legalizare în sensul citatului articol 661
- 11° Dreptul fiscului, în ceea ce privește taxa de înregistrare pentru contractele de întreprinderi de lucrări, se va plăti de particulari în proporție cu prețul total al lucrărilor, când prețul este fixat mai d'înainte, sau se va reține din plată și se va vîrsa la tesaur când prețul nu va fi determinat mai d'înainte 873
- 12° Prețul efectelor de negoț se ia dupe listele bursei din localitate, sau, în lipsă, dupe acele ale locului celui mai apropiat, sau dupe ori-ce alt fel de probă, lăsată la aprecierea instanței de fond 848
- 13° La contractele de locațiune verbale, fără timp determinat, durata se fixează dupe obiceiul locului, contractul reînouindu-se la fie-care expirare de termen prin tacită reconducțiune, ast-fel că chiar dacă la început, la încheierea contractului, nu se plătește taxa de timbru pentru asemenea contracte de locațiune, asemenea taxe urmează a se plăti, dacă intervine o lege ce pune asemenea taxe, și taxa se plătește la fie-care reînouire a termenului 825
- 14° Donațiunile nu sunt supuse la taxa de înregistrare când nu sunt constatate printr'un act separat, cum sunt darurile manuale, și acesta chiar când donatarul dă o declarațiune autentică, posterioară donațiunii, prin care recunoște că a primit darul, declarațiune ce nu poate fi considerată de cât ca un act de descărcare relativ la acel dar manual anterior 187
- 15° Când dreptul de succesiune al unui moștenitor ia naștere de la descăderea succesiunii, obligațiunile lui relative la taxele succesoriale ia naștere din acel moment 851
- 16° Moștenitorii sau legatarii sunt datorii ca, în termen de șese luni de la încetarea din viață a celui pe care 'l moștenesc, dacă au cunoștință de acesta, sau de când au aflat că s'a deschis succesiunea, să declare d'înaintea tribunalului averea rămasă și valoarea

Timbru (urmare):

și să plătescă ce li se determină de tribunal, și cei ce nu vor plăti în modul și termenele prescrise de lege, vor plăti ca amendă taxa înduoită, fără a putea fi mai mică de una sută lei	851
— 17 ^o Când moștenitorii sau legatarii sau pus în stăpânirea averii succesoriale, fără să fi făcut declarațiunea averii rămasă și valoarea ei, sau să fi plătit taxa de înregistrare în termenul util, atunci Statul, aflând de acesta, poate pune în urmărire pe contravenienți, prin casierul general, pentru amendă și taxă, dupe evaluarea făcută de acesta; rămânând părții nemulțumite dreptul a face contestațiune la tribunal numai dupe ce va fi achitat taxa cerută de casierie	851
— 18 ^o Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze valoarea unei succesiuni pentru plata taxei de înregistrare, întemeiându-se pe cercetarea casierului general și pe desbaterile și actele părților	851
— 19 ^o Calculul taxelor de înregistrare se face dupe valoarea declarată de moștenitorii, atunci când e vorba de bunuri lăsate prin succesiune, și, când moștenitorii nu declară această valoare, tribunalul nu comite nici un exces de putere și nici o violațiune de lege admitând valoarea arătată de agentul financiar întemeiată pe contracte de închiriere încheiate de chiar moștenitorii și respingând cererea de expertisă reclamată de dânsii	193
— 20 ^o Sunt supuse la plata taxei de înregistrare de 2 ^o / _o vânzările silite de bunuri mobiliare, precum și cele de bună-voia, când însă pentru aceste din urmă se va dresa un contract legalizat de tribunal sau de altă autoritate	873
— 21 ^o Sunt scutite de ori-ce taxă de înregistrare donațiunile, legaturile, precum și ori-ce fel de liberalități, făcute stabilimentelor publice de bine-facere și instrucțiune din țară. Ast-fel, locașurile publice de rugăciune, cum sunt bisericile și monastirile, fiind asimilate cu așezămintele de bine-facere, legatul lăsat unei biserici din țară este scutit de înregistrare	848
— 22 ^o În materie de restituire de taxe percepute dupe legea timbrului, atât Statul cât și părțile judecate în lipsă au dreptul de opozițiune	201
— 23 ^o Încheierile pe cale grațiosă în materie de restituire de taxe de timbru se pot ataca cu opozițiune de partea judecată în lipsă	1340

Timbru (urmare):

- 24° Incheierea tribunalului, prin care ministerul de finace este condamnat in lipsă la restituirea unei taxe de timbru, neîind definitivă, întru cât ministerul de finace este în drept să o atace pe calea opozițiunei, nu pôte fi atacată cu recurs în casațiune 322
- 25° Termenul de recurs în materie de contestațiunea la evaluarea averei asupra căreia urmăze a se plăti taxa de înregistrare, este de trei luni de la comunicarea hotărîrei 848
- 26° Motivul întemeiat pe faptul că reu agenții financiarî au evaluat o succesiune, înmulțind chiria imobilelor succesoriale cu 20, nu se pôte propune pentru prima oră în casațiune 193
- 27° Este casabilă hotărîrea care omite a se pronunța asupra mijlocului invocat de un moștenitor de a nu plăti taxa de înregistrare, că averea ce 'i-a rămas a fost a părinților săi 851

Vezi în deosebi: „Contravențiunii la legea timbrului“.

Transacțiune: Judecătorul de ocol este competent ca printr'o carte de judecată de expedient să omologe o transacțiune prin care părțile sting un proces de competența judecătorilor de ocóle 1149

Transcripțiune: 1° Formalitatea transcripțiunei actului dotal este prescrisă sub pedépsă de nulitate numai pentru garantarea terțiilor persóne, nu și pentru părțile contractante.

Ast-fel soțul din a cărui culpă sau negligență nu s'a transcris actul dotal, nu este în drept a invoca lipsa de transcripțiune a actului dotal, nici a cere anularea transcripțiunei ca neregulat făcută 172

- 2° Când un imobil este vindut la două cumpărători de către două persóne diferite, ce se pretind proprietare, în asemenea cas nu mai pôte fi vorba de efectele transcripțiunei, care nu reguléze de cât relațiile juridice dintre persónele deținénd drepturile lor de la același autor, ci este cestiune de a se sci care dintre vindătorii imobilului înstrăinat era în drept de a 'l înstrăina, căci transcrierea cumpărării unui imobil de la o persónă ce nu este proprietară aceluși imobil, nu pôte da acestei persóne însuși dreptul de proprietate.

Ast-fel, cumpărarea făcută de la adevăratul proprietar prin act cu dată certă, de și netranscris, este vala-

Transcripțiune (urmare):

	bilă, nu cea făcută în urmă de o altă persoană cu act transcris în regulă, însă nu de la adevăratul proprietar	1084
—	3 ^o De și convențiunile matrimoniale trebuiesc făcute, în formele stabilite de lege, înainte de celebrarea căsătoriei, sub pedepsă de nulitate, însă un act dotal autentificat și transcris dupe celebrarea căsătoriei, de și nul ca act dotal, însă este valabil ca creanță ordinară ce constată predarea dotei de către constituitor și primirea ei de către soț, și, prin urmare, cu un asemenea act, soțul poate fi obligat la restituirea dotei	1316
Tutelă :	1 ^o Simpla citațiune adresată unei persoane ca tutore nu îi conferă dreptul de tutore dacă în realitate nu are această calitate	146
—	2 ^o Tutorul poate figura în instanță ca pârît și poate răspunde la o contestațiune ridicată în contra executărei unei hotărîri judecătorești făcută de dănsul fără autorizațiunea consiliului de familie	539
—	3 ^o Dispozițiunile art. 408 din codul civil, fiind edicte exclusiv în favoarea minorului, numai dănsul este în drept a cere nulitatea, când, prin neobservarea formalităților prescise, s'ar atinge interesele sale	539
—	4 ^o Incapacitatea tutorului, prevădută de art. 408 din codul civil, nefiind de ordine publică, nu se poate invoca pentru prima dată în casațiune	539
—	5 ^o Soțul supraviețuitor este de drept tutore al minorilor săi copii și nu se poate sustrage, în această calitate, de la urmărirea îndreptată în contra acestor minori, de cât devedind că a fost exclus sau destituit din această tutelă	665
—	6 ^o Tutorele ales, care a cerut de la tribunal dispensarea sa de tutelă, fiind dator să administreze provisoriu tutela până la decisiunea tribunalului, comunicarea unei hotărîri judecătorești făcută acestui tutore, este bine făcută dacă comunicarea s'a făcut mai înainte ca tribunalul să admită demisiunea sa din tutelă.	1152
—	7 ^o Mama remăritată, care păstrează tutela fără a îndeplini formalitățile prevădute de art. 347 din codul civil, pierde tutela legală, dar rămâne, până la înlocuirea ei, tutore de fapt, iar noul său bărbat cotutor de fapt, și soții sunt răspunzători de violarea ori-cărei obligațiuni ce legea impune tutorilor	1331

Tutelă (urmare):

- 8° Prohibițiunea ca tutorii să se facă adjudecatarii a averii minorilor de sub a lor tutelă se aplică și cotutorului de fapt 1331

U

Urmărire: 1° Creditorul este în drept a urmări întreaga avere a debitorului său, atât mobilă cât și imobilă, însă când această avere este în indiviziune cu alți coproprietari, ast-fel că nu se știe care anume este partea debitorului, creditorul trebuie mai întâi să ceară a se face diviziunea conform legii 812

- 2° Nimeni nu poate fi urmărit de cât în virtutea unui titlu executoriu în contra sa și dupe o prealabilă somațiune 1207
- 3° Când asupra unei averi aparținând unui debitor se găsește în concurență o urmărire începută dupe dreptul comun și alta posterioară făcută dupe legea specială de urmărire, legea comunei se aplică și se împune 1434
- 4° Rununțările nu se pot presupune, ci trebuie să rezultă în mod expres.

Ast-fel nu se poate deduce că o parte a renunțat de a ataca cu recurs o hotărâre care anula o urmărire, dacă a acționat pe cale principală pe debitorul său pentru datorile ce urmărise mai înainte 1434

Urmărire (legea de): Vezi: »Legea de urmărire«.

- Urmărire imobiliară;** 1° În materie de vânzare silită, actul de adjudecare nu se poate ataca de debitor, creditorii sau alții interesați, pentru viciile lui de formă, de cât numai prin recurs în casație, și, în această privință, nici chiar un debitor care ar fi minor, nu are acțiune principală pentru nepăzirea unei forme esențiale, când nu s'a făcut recurs, rămânându'i numai, dupe cazuri, fie acțiunea recursorie contra tutorelui, fie calea extraordinară a revizuirii. Ast-fel este casabilă deciziunea curții de apel care anulează o ordonanță de adjudecare ce nu putea fi anulată pe cale principală, și se cassă fără trimitere, întru cât în asemenea caz, pricina nu este de fire a mai primi altă soluțiune. 289
- 2° Este nulă de drept ori-ce înstrăinare a imobilului urmărit, făcută dupe prima afișare a urmăririi, în afară de casurile prevăzute de procedura civilă 289

Urmărire imobiliară (urmare):

- 3° Dispozițiunea coprinsă în art. 518 din procedura civilă se aplică nu numai în cazul când cererea de numire a unui custode se face de creditor, dar și când este făcută de judecatorul imobilului sces în vânzare publică, de orice judecator, din ziua ordonanței de judecare, conform art. 567, este considerat ca proprietar, și prin urmare, interesat la conservarea imobilului adjudecat 878
 - 4° Din momentul ce înstrăinarea de bună-voie a pământurilor date sătenilor dupe legea rurală este permisă către comună sau către un alt săten cultivator de pământ neimpropriat, următoarea de aci că și vânzarea silită a acestor pământuri se poate face, cu condițiune însă ca tribunalele de urmărire să nu primescă între judecările de cât persoanele cărora legea rurală din 1864 și cea interpretativă din 1879 le dă dreptul de a cumpăra pământuri date dupe legea rurală } 14
517
 - 5° Pământurile rurale date foștilor căsași impropriatari nu pot fi urmărite și vindute pentru veri-ce fel de datorii de cât de persoanele către cari pot fi ipotecate și înstrăinate de bună-voie dupe legea rurală 1214
 - 6° Recursul în casașiune nu este deschis de cât în contra ordonanțelor de judecare și pentru veri-o violare de formă din cele prevădute de art. 562 din procedura civilă; dacă, însă, este în cestiune o contestație, prin care se tinde la revendicarea în tot sau în parte din imobilul urmărit, în asemenea cas, contra hotărârii dată de tribunal în prima instanță, asupra cestiunei proprietății, există calea ordinară a apelului, potrivit art. 525 și următorii din procedura civilă 347
- Urmărire mobilă:** Sunt supuse la plata taxei de înregistrare de 2°/o vânzările silit de bunuri mobiliare, precum și cele de bună-voie, când însă pentru aceste din urmă se va dresa un contract legalizat de tribunal sau de altă autoritate 873

V

Vamă: Veđi: »Contravențiunii vamale«.

Venituri comunale: Veđi: Contravențiunii la plata acciselor comunale; legea maximului; taxe comunale«.

Vânzare: 1° Vânzarea este perfectă între părți îndată ce ele

Vindare (urmare):

- s'aũ in voit asupra lucrului și asupra prețului, de și lucrul nu s'a predat și prețul nu se va fi numărat. 531
- 2° Vindarea supusă unei condițiuni ce nu s'a realizat neconstituind un just titlu translativ de proprietate, posesiunea în baza unui asemenea titlu nu poate duce la prescripțiune 22
- 3° Când un imobil este vindut la duoi cumpărători de către două persoane diferite, ce se pretind proprietare, în asemenea caz nu mai poate fi vorba de efectele transcripțiunii, cari nu regulază de cât relațiile juridice dintre persoane deținând drepturile lor de la același autor, ci este cestiune de a se sci care dintre vîndătorii imobilului înstrăinat era în drept de a'l înstrăina; căci transcrierea cumpărării unui imobil de la o persoană ce nu este proprietară aceluși imobil nu poate da acestei persoane însuși dreptul de proprietate.
- Ast-fel, cumpărarea făcută de la adevăratul proprietar prin act cu dată certă, de și netranscris, este valabilă nu cea făcută în urmă de o altă persoană cu act transcris în regulă, însă nu de la adevăratul proprietar. 1084
- 4° Consimțimentul dat de un vîndător, că titlul original ce constată vîndarea să fie remis de la transcripțiunii cumpărătorului, precum și declarațiunea făcută de vîndător chiar pe ȃisul act, că a primit de la cumpărător prețul vînderei, constituie în contra sa dovada de primirea aceluși preț, chiar dacă actul de vîndare se află printr'o circumstanță ȃre-care în mănile sale 279
- 5° Dacă instanța de fond constată în fapt că origina-lul unui act de vîndare există și se deține de una din părți, poate să admită ca probă copia de pe acel act produsă de cea-altă parte. 679
- 6° Cererea defendorului într'o acțiune în anularea unei vînderi, de a i se restitui prețul plătit de el în caz când s'ar admite acțiunea reclamantului și se va anula vîndarea, nu este o cerere nouă, ci un mijloc de apărare, și dar se poate propune pentru prima ȃră în apel. 1447
- 7° Dacă vîndătorul nu a exercitat în termenul ce i s'a prescris dreptul său de rēscumpărare, cumpărătorul rămâne, în virtutea pactului încheiat, proprietar irevocabil, fără să fie trebuință de o decisiune ju-

vinzare (urmară) :

decătorască, cât timp termenul pentru exercițiul rescumpărării a fost fixat de părți prin convențiunea lor, și simpla intențiune manifestată de vânzător, în termenul prevădut prin contract, de a rescumpera imobilul vândut, nu este suficientă pentru exercițiul pactului de rescumpărare, fără oferte reale și fără posibilitate pentru cumpărător de a și recăpăta prețul plătit

895

- 8° Vânzătorul este dator, în cas de viciuri ascunse, să se întorcă prețul, primind înapoi lucrul vândut, sau să sufere un scădemânt din preț, după alegerea cumpărătorului, și când vânzătorul cunoștea viciurile ascunse ale lucrului vândut, el poate fi obligat și la plata de daune-interese suferite de cumpărător.

Constatarea existenței viciurilor ascunse ale lucrului vândut și a cunoștinței acelor viciuri de către vânzător este o chestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond

1325

Vinzarea bunurilor Statului : Articolul 2 din legea din 7 Aprilie 1889 pentru înstrăinarea bunurilor Statului și rescumpărarea embaticurilor cere, ca condițiune pentru a se putea dobândi de la Stat micile loturi de pământ puse la dispozițiunea sătenilor, ca locuitorul achisitor să fie cultivator de pământ, și prin cultivator de pământ se înțelege acela care și face din agricultură principala sa ocupațiune. Ast-fel nu se poate întinde înțelesul acestui cuvânt la toți aceia cari, mai mult sau mai puțin, au interese atașate la cultura pământului, căci ar fi a devia de la scopul legii și a priva pe o clasă specială de locuitori, în vederea căreia a fost făcută legea, de beneficiile acestei legi.

Ast-fel, sătenul agricultor care părăsește satul și se stabilește la oraș, luându-și altă ocupațiune, cum ar fi aprod la tribunal de exemplu, nu poate beneficia de această lege

169

Vinzare mobiliară : Sunt supuse la plata taxei de înregistrare de 2 % vânzările silită de bunuri mobiliare, precum și cele de bună-voia, când însă pentru aceste din urmă se va dresa un contract legalizat de tribunal sau de altă autoritate

873

Vinzare silită : Vezi : »Urmărire imobiliară ; urmărire mobiliară«.

Virtutea militară : Incuragiarea virtuților militare, aprecierea meritelor militarilor și acordarea de medalii care dau dreptul și la pensuni, sunt, prin esență, atribuite ale puterii executive, și în special ale departamentului de război, și exercițiul lor neputând avea ca sancțiune o constrângere juridică de drept comun, ci numai responsabilitatea politică a deținătorilor executive, este necontestat, sub acest punct de vedere, că instanțele judecătorești sunt incompetente a stabili, pe cale de judecată, însuși dreptul de medalie și pensie.

Instanțele judecătorești sunt competente a judeca numai contestațiunile ce se ivesc, când autoritatea în drept recunoscând dreptul la medalie și la pensie unul militar asupra datei de când trebuie acordată medalia și pensia

1066

Z

Zestre: Vezi : „Dotă“.

Zid comun : Presumpțiunea legală de comunitate a unui zid ce desparte două proprietăți nu se poate combate decât prin titlu sau prin constatarea semnelor de ne-comunitate prevăzute de art. 591 din codul civil . .

696

SECȚIUNEA II

A

	<u>Pagina</u>
Abordagiū : Veđi »Vase plutitoare«.	
Absoluțiune : Inculpatul absolvit de tribunal are interes a face apel, Intru cât prin absolvire moralitatea sa, în privința faptului ce i se impută, rămânând înduioasă, densusul pôte suferi prejudiciū în onórea și demnitatea sa, și deci apelul său este admisibil	716
Abus de încredere : 1 ^o Elementul constitutiv al delictului prevăđut și pedepsit de art. 330, relativ la gestiunea tutorilor, este réua credință.	
Ast-fel, este casabilă hotărîrea care condamnă pe un tutore ce nu s'a prezentat pentru a justifica întrebuițarea sumelor de banî provenite din averea minorilor, când nu constată réua credință a tutorului	95
— 2 ^o Este culpabil de delictul de abus de încredere orice funcționar, oficer public sau agent al guvernului, care, fățiș sau prin acte simulate, sau prin interpozițiune de persóne, va fi luat sau va fi primit verî-un interes óre-care în acte, adjudecațiunî, întreprinderî sau regîl, cu a căror administrare sau priveghere totală sau parțială este sau a fost însărcinat în timpul săvîrșirei faptului	368
— 3 ^o Ori-ce excepțiune la regula generală neputënd fi fi întinsă peste limita în care ea este circumscrisă de legiutor, urméră că judecătorîl de ocóle, căroro numai prin excepție li s'a dat de legiutor judecarea cător-va delictelimitate, nu sunt competenți a judeca delictelaprevăđute de art. 323 din codul penal, Intru cât acest delict nu este prevăđut de art. 71 din legea judecătorîilor de ocóle, printre cele ce sunt date în competența acelor judecătorîl	586
Abus de putere : Faptul de a maltrata prin ofense orale, pe o persónă, comis de un funcționar în exercițiul și cu	

Abus de putere (urmare):

ocasiunea funcțiunii sale, constituie delictul prevădut de art. 148 din codul penal și este de competența tribunalului a' judeca.

Ast-fel, când un agent fiscal, cu ocaziunea cererii de de incasare a dărilor fiscale, maltratează, prin ofense orale și prin lovituri, pe contribuabil, comite delictele prevădute de art. 148 și 238 din codul penal, de competența tribunalului a le judeca 1451

Achitare : 1° In cas de achitare a unui inculpat, instanțele de fond sunt în drept să se pronunțe asupra cererilor de daune-interese, motivând însă, în această privință, hotărîrea lor când admit sau resping o asemenea cerere 219

— 2° Acusatul recunoscut a nu fi culpabil, președintele curței trebuie să pronunțe achitarea sa și să ordone să fie lăsat de îndată liber.

Ast-fel, când jurații răspund negativ la prima cestiune, care constituia culpabilitatea, și afirmativ la cele-alte cestiuni, cari erau numai nisce circumstanțe ale perpetrării faptului și cari serviau la măsura culpabilității, printr'un asemenea verdict jurații recunosc că acusatul nu este culpabil pentru faptul ce i se impută, și în asemenea cas președintele curței trebuie să pronunțe achitarea lui. 740

— 3° Hotărîrea achitătoare închide părții civile ori-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile.

Ast-fel este casabilă deciziunea care, achitând pe un inculpat de faptul că ar deține și dispune fără drept de nisce polițe și înscrisuri ale părții civile, totuși declară fără valoare acele polițe și înscrisuri, întru cât prin această curtea se contradice în deciziunea sa achitând pe de o parte pe inculpat, iar pe de alta admitînd cererea părții civile de a se declara fără valoare polițele și înscrisurile 1290

Act de comerțiu : Sunt considerate ca acte comerciale, și, prin urmare, acțiunile ce derivă dintr'ensele de competența jurisdicțiunii comerciale, acele acte cari, prin natura reală a lor, constituie un act de comerțiu, abstracțiune făcînd de persóna ce le sêvirșesce, de unde rezultă că un comerciant pôte face și acte cari sunt de natură civilă, în care cas nu e supus jurisdicțiunii comerciale 1497

- Act de paupertate :** 1° Instanțele judecătorești de ori-ce treptă sunt în drept să refuze actul de paupertate, când se conving că înfățișătorul lor nu se află în stare de scăpătăciune prevădută de lege.
- Ast-fel este neadmisibil recursul făcut cu act de paupertate când curtea constată că recurentul are avere.
- 2° Facultatea acordată părții care a făcut recurs fără să plătească taxele legale, de a plăti o amendă egală cu de trei ori taxele datorite, când ar voi se dea curs cererii sale, nu se acordă și acelui care s'a servit cu act de paupertate numai ca să se sustragă de la plata taxelor prevădute de lege, știind că n'are drept a se servi cu un asemenea act, întru cât legiuitorul, când a acordat părților o asemenea facultate, s'a referit la cazul când cererea s'a făcut din eróre fără plată de taxă.
- 3° Nu este admisibil recursul în materie de urmărire imobiliară făcut cu act de paupertate de către debitorul urmărit și al cărui imobil a fost vîndut, când se constată că acel imobil se află tot în posesiunea sa . . . 596
- 4° Este neadmisibil recursul făcut cu act de paupertate, când casierul atestă, în vița sa, că persóna pretinsă pauperă este înscrisă în rol cu dare de foncieră. 1261
- Acte de stare civilă :** În principiu tribunalele sunt competente a îndeplini lipsa actelor de nascere ori de câte ori i se va dovedi de către persóna ce face o asemenea cerere că nu se găsește înscrisă în registrele de nascere ale stărei civile, sau că aceste registre sunt pierdute, și dovețile ce vor îndeplini lipsa unor asemenea acte de nascere sunt declarațiunea a 5 martori, făcută înaintea tribunalului locului nașterii acelei persóne sau al domiciliului său 1256
- Act sub semnătură privată neregulat :** Un act neregulat din cauza lipsei adaosului »bun și aprobat«, poate servi ca început de dovadă scrisă 1254
- Acțiune cambială :** Veđi : »Cambie«. — »Acțiune comercială«. — »Acțiune în regres«.
- Acțiune comercială :** 1° În materie comercială proba testimonială este lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, destul numai ca hotărîrea lor să fie motivată când resping o asemenea probă. 748
- 2° Dupe dispozițiunile art. 889, alin. II din codul comercial din 1887, o acțiune comercială, personală și imobiliară, se putea intenta, dupe alegerea recla-

Acțiune comercială (urmare):

- mantului, la tribunalul locului unde obligațiunea a luat naștere sau unde va trebui executată 920
- 3° Dupe art. 895 din codul comercial, ast-fel cum a fost modificat în anul 1895, acțiunile și apelurile contra cărților de judecată date în această materie, nu sunt regulat introduse de cât din momentul când ele au fost permise de președintele secțiunii comerciale, acolo unde tribunalul are o asemenea secțiune specială, de unde rezultă că aceste acțiuni și apeluri, adresate primului-președinte, sunt introduse neregulat, și că un apel comercial, de și declarat în termen la primul-președinte, devine tardiv dacă la primirea de către președintele secțiunii speciale nu mai este în termen } 962
1409
- 4° Din momentul ce, conform legii de organizare judecătorească din 1890, aceiași judecători sunt chemați a judeca atât afacerile civile, cât și cele comerciale, urmăzând neapărat că, din punctul de vedere al jurisdicțiunii, distincțiunea unei cauze în civilă sau comercială nu mai poate da naștere la o incompetență din cauza materiei, și acesta este adevărat nu numai pentru tribunalele de județe, ci și pentru tribunalul Ilfov, care, de și are o secțiune comercială separată, căci această secțiune se compune în același mod ca și cele-alte secțiuni.
- Ast-fel, judecarea unei cauze comerciale de către o secțiune civilă a tribunalului Ilfov, nu poate da loc la o incompetență din cauza materiei 493
- Acțiune în regres :** Posesorul cambiei trebuie să exercite acțiunea de regres în termen de 15 zile de la data protestului și să înmâneze, tot în acest termen, obligațiilor acționași citațiunile, sub pedepsă de a perde acțiunea în regres în contra trăgătorului și a giranților 271
- Acțiunea privată :** Acțiunea privată putându-se urmări odată cu cea publică înaintea acelorași judecători, urmăzând că instanța corecțională poate pedepsi pe părintele unui condamnat minor la plata de despăgubiri civile către pacient 915
- Acțiunea publică :** 1° Acțiunea de adulter nu se poate intenta de cât dupe o cerere formală a soțului inocent, care poate, ori când, în cursul procedurii, să și retragă

Acțiunea publică (urmare) :

- acastă cerere și să cêră stingerea acțiunei publice. Acest drept al soțului inocent de a cere stingerea acțiunei publice nu încetêză nici în cazul când, înainte de a se judeca acțiunea de adulter, căsătoria s'ar fi desfăcut definitiv. 108
- 2° O-dată ce acțiunea publică pentru calomnie a fost deschisă dupe cererea părței vătămăte, simpla presumpțiune de renunțare din partea reclamantului, dedusă din faptul neprezentării sale în instanță, nu pôte închide acțiunea publică, întru cât nici un text de lege nu acordă reclamantului, în materie de calomnie, un asemenea drept 577
- 3° Acțiunea publică în delictul de loviri și răuirii simple, delict de competența judecătorilor de ocôle a 'l judeca, se pôte stinge prin împăcarea părților, însă declarațiunea de împăcare trebuie să fie formală, și nu se pôte stinge acțiunea publică prin faptul neprezentării părților la judecată, întru cât prin acest fapt nu se pôte sci care ar fi intențiunea părților 585
- 4° Comandantul unui corp de armată este o autoritate ce are dreptul a pune acțiunea publică în mișcare pentru delictele militare, și a da decizie relativ la instruirea cauzei, și, deci, decizia sa prin care 'și declină competența pôte veni în conflict cu decisiunea altei jurisdicțiuni, și să dea loc, în asemenea cas, la un regulament de competență 1103

Adjudecațiune imobiliară : Veđt : »Urmărire imobiliară«.

- Adulter :** 1° Acțiunea de adulter nu se pôte intenta de cât dupe o cerere formală a soțului inocent, care pôte, ori când, în cursul procedurii, să 'și retragă această cerere și să cêră stingerea acțiunei publice. Acest drept al soțului inocent de a cere stingerea acțiunei publice nu încetêză nici în cazul când, înainte de a se judeca acțiunea de adulter, căsătoria s'ar fi desfăcut definitiv. 108
- 2° Soțul inocent pôte cere ori când, în timpul procesului de adulter, stingerea acțiunei publice. }
 Prin urmare, soțul inocent, care este în drept a intenta acțiunea publică pentru adulter, pôte renunța la această acțiune, și renunțarea pôte fi nu numai formală, expresă, ci și tacită, și este tacită când se stabilește prin fapte și împrejurări că o reconciliare a avut loc între soți. } 559

Adulter (urmare)

- 3° Reconciliarea soşilor este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanşelor de fond, şi decisiunile lor în această privinţă nu pot fi supuse censurii curţii de casaţiune, care n'are dreptul de a controla şi verifica dacă faptele din care instanţa de fond deduce reconciliarea implică în sine într'adevăr o reconciliare. } 559

Afipse şi publicaţiuni : Veđi : «Urmărire imobiliară».

Agenţi provocatori : 1° Sunt consideraţi ca agenţi provocatori aceia cari, prin daruri, promisiuni, ameninţări, abus de autoritate sau de putere, uneltiri culpabile, vor fi provocat la o infracţiune sau vor fi dat instrucţiuni spre a o comite.

Ast-fel, un primar pöte fi considerat ca agent provocator când, abusând de autoritatea sa, provöcă pe unul din administraţiilor săi la comiterea unei infracţiuni. . . . } 754

- 2° Constatarea instanşei de fond că furtul săvşirşit de servitorii a fost din ordinul stăpânului lor, că lucrul furat a fost adus în curtea acestuia şi că densus a tăgăduit acesta la început, töte aceste constatări, constituind prin ele însăşi elementele delictului de provocaţiune, cu drept cuvânt instanţa de fond consideră pe stăpân de agent provocator al delictului de furt, întru cât art. 47 din codul penal nu cere ca instrucţiunile date să fie însoţite de daruri, promisiuni sau ameninţări } 1223

Agricultor : Agricultorul care ţine prăvălie, unde vinde în detaliu produsele pământului ce ţine cu arendă, plăţind patentă pentru acest comerţ şi avendu'şi firma comercială înscrisă la tribunal, şi care mai cumpără şi de la alţii asemenea produse pentru a le revinde, face prin acesta acte de comerţ şi, deci, pöte fi declarat în stare de faliment. } 1401

Alipiri şi deslipiri de comune : Veđi : «Comune».

Amendă : 1° Amendile pentru delict se pronunţă în folosul Statului, iar cele pentru contravenşii în folosul comunei unde s'a comis contravenşia. Ast-fel este casabilă sentinşa tribunalului care condamnă pe delicentşii, la amendă în folosul comunei, iar nu în folosul Statului } 789

- 2° Amendile în delictele silvice sunt pedepse şi ca atari sunt personale agentului delictului.

Ast-fel, responsabilitatea arendaşilor, întru cât privesce penalitatea prevăduţă de art. 23 din codul silvic, pen-

Amendă (urmare):

- tru introducere de vite în pădurile Statului, nu se poate înțelege de cât numai când faptul delictuos se impută arendașului ca agent principal sau ca agent provocator 1000
- 3° Amendă, ori-care ar fi cuantumul ei, este o pedepsă cu un grad mai jos de cât închisoarea corecțională, astfel că nu face nici o agravare de pedepsă curtea care, în urma apelului inculpatului, acordând circumstanțe ușurătoare apelantului, înlocuiește pedepsa de trei luni închisoare prin amendă de 500 lei, cu aplicarea art. 28 din codul penal în cas de insolvențabilitate 1360
- Apărare :** Instanța poate să nu țină în seamă un memoriu care nu a fost citit nici invocat în ședință cu ocaziunea dezbaterilor, fără să violeze dreptul de apărare . . . 1008
- Apărător :** Vezi : »Curtea cu jurați«.
- Apărător din oficiu :** Vezi : »Curtea cu jurați«.
- Apel :** 1° Inculpatul absolvit de tribunal are interes a face apel, întru cât prin absolvire moralitatea sa, în privința faptului ce i se impută, rămânând îndoișoasă, densul poate suferi prejudiciu în onoarea și demnitatea sa, și, deci, apelul său este admisibil 716
- 2° Apelul neregulat făcut nu poate fi ratificat de cât în intrul termenului de apel 1123
- 3° În materie corecțională apelul are a fi declarat la greș tribunalului care a pronunțat sentința, și apelul este bine declarat chiar dacă petițiunea de apel a fost adresată președintelui tribunalului, însă dacă primirea i s'a constatat de greșier 1290
- 4° De și este neadmisibil apelul făcut în contra unei sentințe corecționale, prin care tribunalul nu face altceva de cât ia act de declarațiunea inculpatului că și retrace opozițiunea făcută în contra sentinței ce l condamnase în lipsă, totuși inculpatul poate face apel în contra primei sentințe a tribunalului, prin care a fost condamnat în lipsă, dacă mai este în termen a face apel în contra acestei sentințe, și acest apel este admisibil 782
- 5° Impregiurarea că ministerul public a declarat apel în contra sentinței tribunalului, este evident că acest apel a fost făcut a minima, și prin acest apel afacerea fiind dedusă în întregul ei în judecata curței, această instanță este ținută a reține și discuta temeinicia lui

	<u>Pagina</u>
Apel (urmare) :	
față cu probele produse și dezvoltate înainte să și a aplica pedepșa în proporție cu gradul de culpabilitate al apelantului.	912
— 6 ^o Apelul ministerului public aduce înainte curței de apel cestiunea întrăgă și permite curței de a agrava sau micșora pedepșa, precum și de a achita pe delicuenți.	716
— 7 ^o Facultatea de a apela o are atât ministerul public de pe lângă tribunal, cât și cel de pe lângă curtea de apel, fie-care separat, și nici un text de lege nu oprește pe șeful parchetului ca, atunci când găsește că opiniunile emise de procuror în ședință, cu ocaziunea judecării unei afaceri, nu i se par întemeiate, să useze de densusul de dreptul de a apela . . .	967
— 8 ^o Partea civilă are dreptul să facă apel în contra sentinței primei instanțe, și acest drept nu poate fi întru nimic subordonat acțiunii ministerului public, și nici poate fi privată de acest drept prin faptul că prima instanță a pronunțat o sentință achitătoare pentru prevenit, sentință rămasă neapelată de ministerul public, căci această sentință nu poate fi considerată ca lucru definitiv judecat față cu partea civilă . . .	1098
— 9 ^o Este fără interes și, ca atare, se respinge apelul părții civile contra unei cărți de judecată dată în lipsă, când inculpatul condamnat în lipsă prin acea carte de judecată a atacat-o pe calea opozițiunii. In acest cas, rămâne părții civile dreptul de a face apel în contra cărții de judecată dată asupra opozițiunii .	1502
— 10 ^o De și instanța de apel este în drept să preschimbe calificațiunea juridică a faptului și să-l califice alt-fel, subsumându-l sub un alt text de lege de cât acela pentru care o persoană fusese tradusă înaintea sa, totuși acest drept 'i este dat instanței de apel numai sub condițiune ca să se întemeieze pe fapte propuse și discutate la prima instanță	1481
— 11 ^o De și dupe dispozițiunile art. 232 din proc. civilă în apel se pot repeta probele făcute la prima instanță, asemenea probe se pot face însă numai în cazul când curtea găsește defectuoasă sau incompletă proba administrată de părți înaintea tribunalului	788
— 12 ^o Curtea de apel e în drept a'și întemeia deciziunea sa pe depunerile martorilor ascultați la tribunal în audiență publică și sub prestare de jurământ, și nu	

	<u>Pagina</u>
Apel (urmare):	
violează, urmând ast-fel, principiul publicității con-	
sunțit de art. 186 din procedura penală.	1223
— 13 ^o Când instanța de apel își însușește faptele și mo-	
tivele din hotărîrea apelată, nu mai este nevoie a se	
reproduce textul legii condamnat, dacă este trecut	
în hotărîrea primei instanțe.	953
— 14 ^o De și, în cas de reformare a unei hotărîri a pri-	
mei instanțe, instanța de apel este în drept a reține	
și judeca fondul, însă acest drept e acordat atunci	
când prima instanță nu a judecat afacerea în fond și	
când hotărîrea ei este desființată în totul de către a	
duoa instanță	1485
— 15 ^o De și în materie de divorț se poate repeta în apel	
probele făcute la prima instanță, totuși aceste probe,	
cum este și proba testimonială, pot fi respinse de	
curte atunci când găsește că proba făcută deja la tri-	
bunal este completă și nedefectuoasă.	} 973
	} 1245
— 16 ^o Sentințele date în materie polițienescă nu pot fi	
atacate pe calea apelului de cât când ele pronunță	
închisoarea sau când amendile, restituțiunile și repara-	
țiunile civile, vor trece peste 10 lei, ast-fel că ad-	
misibilitatea apelului atărnă, nu de la cererea ce se	
va fi făcut, ci de la însăși pronunțarea coprinsă în	
dispositivul sentinței. Așa, în materie de contraven-	
țiune la regulamentul de construcțiuni al comunei	
Bucuresci, dreptul de apel în contra unei cărți de	
judecată a judecătoriei de ocol există de câte ori, pe	
lângă amendă, ori cât de mică, se ordonă și dărma-	
rea construcțiunei	935
— 17 ^o În materie de contravențiune polițienescă calea a-	
pelului nu este deschisă de cât ținându-se seamă de	
ceea ce s'a pronunțat, nu de ceea ce s'a cerut.	
Ast-fel, cărțile de judecată pronunțate în contraven-	
țiuni polițienesci, neputând fi apelate, de cât dacă con-	
damnațiunea este închisoarea sau când amendile, res-	
tituțiunile și reparațiunile civile vor trece de zece	
lei, rezultă că în materie de contravențiune la regu-	
lamentul pentru construcțiuni, dacă judecata pro-	
nunță numai o amendă de cinci lei fără a ordona și	
dărîmarea construcțiunei, de și această dărîmarea a	
fost cerută de primărie, acea carte de judecată nu	
poate fi supusă apelului	1470
— 18 ^o Dacă o sentință este anulată pentru că faptul	

Apel (urmare):

- presintă numai o contravenție polițienescă, și dacă nici una din părți n'a cerut trimiterea procesului înaintea tribunalului polițienesc competente, curtea, evocând fondul, va pronunța pedepșa, și va statua asemenea, dacă cere casul, și asupra daunelor 987
- 19° În materie comercială apelul în contra unei cărți de judecată se poate adresa primului-președinte, la tribunalele cu mai multe secțiuni, și secțiunea comercială e regulat sesizată prin acest apel, și trebuie să considere, în ceea-ce privește dacă apelul este în termen, data când a fost prezentat primului-președinte 918
- 20° Dupe art. 895 din codul comercial, ast-fel cum a fost modificat în anul 1895, acțiunile și apelurile în contra cărților de judecată date în această materie, nu sunt regulat introduse de cât din momentul când ele au fost primite de președintele secțiunii comerciale, acolo unde tribunalul are o asemenea secțiune specială, de unde rezultă că aceste acțiuni și apeluri, adresate primului-președinte, sunt introduse neregulat, și că un apel comercial, de și declarat în termen la primul-președinte, devine tardiv dacă la primirea de către președintele secțiunii speciale nu mai este în termen 962
- 21° Termenul de apel în contra deciziunilor comisiunii pentru regularea drepturilor la pensie este de o lună de la comunicarea acelor deciziuni 620
- 22° Competința unei instanțe de a judeca se regulează dupe suma cuprinsă în cerere. Ast-fel curtea de apel este competente să judece în apel delictele silvice, când reprezentantul Statului cere ca delincenții să fie pedepsiți solidaricesce la o amendă ce trece peste suma de 300 lei 929
- 23° Hotărârile de primare putând fi reformate pe căile ordinare de reformare: opozițiune și apel, ele nu pot fi atacate „omisso medio“ pe calea extraordinară a recursului în casațiune 1386
- 24° De și legiuitorul nu prescrie, sub pedepșa de nulitate, modul cum are a se declara apelul, lăsând la aprecierea judecătorilor de a constata intențiunea ce partea a avut de a declara apel în contra chiar a hotărârii condamnătoare, totuși însă judecătorii fondului nu pot face o asemenea constatare de cât întemeindu-se chiar pe împrejurările rezultate din însuși actul de procedură, cum ar fi petițiunea de apel.

Apel (urmare):

- Ast-fel, este casabilă hotărîrea cînd instanța de apel, pentru a declara că un apel e făcut în contra cutărei hotărîri, cînd în petițiunea de apel nu se arată ce anume hotărîre se apelowă, se întemeiază nu pe petițiunea de apel, ci pe alte acte și elemente, și declară apelul că este îndreptat în contra cutărei hotărîri, cînd din petițiunea de apel nu rezultă o asemenea intențiune a apelanților 1123
- 25° Faptul că înaintea tribunalului, judecînd ca instanță de apel o carte de judecată, nu s'a propus părților pacea, nu pôte atrage nulitatea hotărîrei, întru cât art. 29 din legea judecătorilor comunale și de ocôle, care prescrie propunerea păceli, este relativ numai la judecătorii de ocol. 1289
- 26° Sentințele pronunțate de tribunalele corecționale în prima instanță trebuiesc a se considera ca rămase definitive dacă nu sunt atacate, de părțile interesate, prin apel, făcut în termenul legal și declarat la grefa tribunalului a cărui sentință se atacă cu apel. 62
- 27° Apelul în contra sentințelor corecționale, date de tribunale în prima instanță, făcut peste termen, sau făcut direct la instanța superiôră, iar nu la grefa tribunalului, nu suspendă executarea acelor sentințe ast-fel apelate. 62
- 28° Dacă ministerul public n'a executat sentințele condamnătore, în materie corecțională, în curs de de cinci ani, de la data de cînd sunt rămase definitive, atunci pedepsele cuprinse în acele sentințe se prescriu, și acéstă prescripțiune nu se intrerupe prin apelurile neregulate ce s'ar fi făcut în contra acelor sentințe, întru cât asemenea apeluri nu suspendă executarea.
- Ast-fel, cînd un condamnat face un apel neregulat, nul, în contra sentinței tribunalului care 'l-a condamnat în materie corecțională, și pînă la judecarea acestui apel trec mai mult de cinci ani de la data de cînd a expirat termenul de apel, fără ca sentința să fie pusă în executare, pedepsa s'a prescis 62
- 29° Decisiunile date în apel trebuiesc pronunțate chiar în ziua judecării dacă instrucțiunea s'a terminat, însă acéstă dispozițiune nu este prevădută sub pedepsă de nulitate. 716

- Veđi de asemenea :** »Curtea de apel«.
- Aplicarea art. 151 din procedura civilă :** Veđi : »Opozițiune«.
- Apreciațiunea instanțelor de fond :** Veđi : »Casațiune«.
- Autorisare maritală :** Soțul citat pentru autorizarea soției sale și prezent în instanță pôte figura în instanță și ca parte, fără a mai fi trebuință a se amâna judecata pentru a fi citat și personal ca parte, când are și această calitate în proces 1392
- Autoritatea lucrului judecat :** 1° Nu există lucru judecat când nu există identitate de obiect și de cauză. Astfel o hotărîre care stabilește darea unor compturi nu pôte fi invocată ca lucru judecat într'o nouă acțiune ce are de scop verificarea acelor compturi pentru a stabili erorile și omisiunile strecurate într'ênsele 733
- 2° Excepțiunea lucrului judecat, dacă nu a fost invocată înaintea curței de compturi, nu pôte fi propusă pentru prima oră în casațiune, nefiind de ordine publică, adică părțile putënd renunța la o asemenea excepțiune 1299
- 3° O-dată ce o creanță a fost respinsă de la masa creditorilor în mod definitiv, în urma contestațiunei făcută de creditor, nu se mai pôte admite acțiunea intentată de posesorul acelei creanțe în contra fostului falit pentru plata ei, chiar dacă acesta a recunoscut acea creanță înaintea judecătorului-comisar pe când era falit, fără a se viola autoritatea lucrului judecat. 1499
- Aval :** De și codul comercial, prin art. 296, declară că avalul trebuie exprimat prin cuvintele »pentru aval«, prin acesta însă nu se indică în mod imperios că aceste cuvinte sunt indispensabile pentru a arăta că este vorba de aval. Astfel, o simplă iscălitură în dosul cambiei pôte fi interpretată, dupe împrejurări, fie ca gir, fie ca aval, însă nu 'l este permis judecătorului fondului să declare că o simplă iscălitură în dosul cambiei constituie numai un gir, iar nici o-dată un aval. 545
- Avocați :** În procesele de divorț avocații pot fi sfătuitori părților 788

B

Bancrută simplă : 1° Este culpabil de bancrută simplă comerciantul care a facetat plățile, care n'a presintat tribunalului registru jurnal spre a 'l viđa, care nu a fă-

Bancrută simplă (urmare):

- cut inventariul anual și care nu a trecut nimic în registrul său inventar 952
- 2° Netrecerea în fie-care ȃi, de căt-re un comerciant, a operațiunilor sale în registrul-jurnal, nu este prin ea însăși un motiv ca acel comerciant să fie condamnat ca bancrutar în cas de încetare de plăți, aceste operațiuni putend fi trecute și la o săptămână, dacă se constată că registrul-jurnal a fost ținut în regulă și fără omisiuni sau mistificări. 1095
- 3° Asemănat art. 878 din codul comercial, se face posibil de pedepsa arătată în acest text de lege și acel ce se vor dovedi culpabili că în mod fraudulos au produs în faliment creanțe simulate în numele lor propriu. 1349

Băuturi spirtoase: Fiscul neavend dreptul de a percepe taxa asupra spirtoaselor de cât în cazul când sunt scose din fabrică sau deposite pentru a fi puse în consumațiune, nu poate pretinde această taxă când spiritul aflat într'o fabrică, fără a fi pus în consumațiune sau sustras în mod fraudulos, a dispărut printr'un cas de forță majoră, cum ar fi printr'un incendiu.

550

Veđi de asemenea: „Contribuțiunii directe“

Bilet la ordin: Veđi: „Cambie“.

C

Calomnie: 1° O-dată ce acțiunea publică pentru calomnie a fost deschisă dupe cererea părței vătămăte, simpla presumpțiune de renunțare din partea reclamantului, dedusă din faptul neprezentării sale în instanță, nu poate închide acțiunea publică, întru cât nici un text de lege nu acordă reclamantului, în materie de calomnie, un asemenea drept. 577

- 2° Constitue delictul de calomnie faptul de a prepune prin cuvinte rostite în public, prin strigări, etc., asupra unei persoane, fapte căr, de ar fi adevărate, ar supune pe prepus la pedepsă sau cel puțin la ura și disprețul cetățenilor.

Faptul însă de a spune, fie chiar în public, că procurorul tribunalului este „hoț“ și că sunt acte compromițătoare în contra sa nu constituie o calomnie, întru cât nu se impută părței vătămăte vre-o faptă determinată, ci constituie pur și simplu o insultă. . . .

1237

- Cambie :** 1° Cambia trebuie să conțină, între alte condițiuni esențiale, numele persoanei sau firma primitorului, și lipsa unei asemenea condițiuni exclude calitatea și efectele speciale ale cambiei. Această condițiune însă este cerută numai atunci când se face us de cambie pentru acceptare, girare, plată, etc., căci, dupe cum legea comercială permite ca girul să se facă fără arătarea numelui primitorului, în alb, urmază că și emitentul unei cambii sau al unui bilet la ordin poate lăsa în alb numele primitorului, până la exercitarea acțiunii cambiale, și prin această emitentul nu face alt-ceva de cât dă un mandat tacit primitorului de a umplea el însuși ordinul cu numele său sau al altuia și complectarea posterioară a golului face ca cambia să conțină numele primitorului, și, deci, să își conserve calitatea și efectele ei speciale 748
- 2° Polițele date de un comerciant, fie că acele polițe aveau de obiect fapte de comerț, fie că erau date pentru orice, supun pe acel comerciant la consecințele codului de comerț și deci și la aceea de a fi declarat în stare de faliment în cas de încetare de plăți. 623
- 3° Girul unei cambii cu clauza »pentru încasare«, de și nu strămută proprietatea cambiei către portor, imputernicesc însă pe acesta să cêră plata ei prin justiție, intentând acțiune în numele său personal, iar nu în numele mandantului său, și, prin urmare, nu are nevoie de o procură de la acesta 748
- 4° De și codul comercial, prin art. 296, declară că avalul trebuie exprimat prin cuvintele »pentru aval«, prin această însă nu se indică în mod imperios că aceste cuvinte sunt indispensabile pentru a arăta că este vorba de aval. Ast-fel, o simplă iscălitură în dosul cambiei poate fi interpretată, dupe împregiurări, fie ca gir, fie ca aval, însă nu-'i este permis judecătorului fondului să declare că o simplă iscălitură în dosul cambiei constituie numai un gir, iar nici-o-dată un aval. 545
- 5° Art. 275 din codul comercial, care cere ca atunci când cambia e sub semnătură privată și scrisă de un altul de cât debitorul, acesta se adaugă la semnătura sa cuvintele »bun și aprobat«, fiind aședat dupe art. 273, nu se poate susține că dispozițiunile acelu art. 275 ar intra între enumerate de art. 270, 271 și 272 din codul comercial casuri numai în cari o cambie și perde efectele sale. 1454

Cambie (urmare):

- 6° O scrisore de schimb lipsită de adausul »bun și aprobat«, este cărmuită de art. 1.180 din codul civil iar nu de art. 349 din codul comercial. 1254
 - 7° Un act neregulat din cauza lipsei adausului »bun și aprobat«, pôte servi ca început de dovadă scrisă. 1254
 - 8° Posesorul cambiei trebuie să exercite acțiunea de regres în termen de 15 zile de la data protestului și să înmâneze, tot în acest termen, obligațiilor acționați citațiunile, sub pedepsă de a perde acțiunea în regres în contra trăgătorului și a giranților 271
 - 9° Asemănat art. 349 din codul comercial, debitorul unei cambii nu pôte opune de cât excepțiunile privitoare la forma titlului său la lipsa convențiunilor necesare pentru exercițiul acțiunii și excepțiunile personale aceluia care a exercitat acțiunea, însă aceste excepțiuni personale nu pot întârzi condamnarea la plată de cât dacă sunt lichide și de o grabnică soluțiune, și în tot casul întemeiate pe o probă scrisă.
- Ast-fel, când debitorul unei cambii se opune la plata ei pe motiv că acea cambie este antidată, și această antidatatură s'a făcut în scop de a eluda măsurile luate de lege în favoarea incapabililor, de și în asemenea cas convenția de antidatură se pôte dovedi și pe cale de excepțiune la o acțiune cambială, totuși această dovadă trebuie să fie făcută numai sub condițiile art. 349 din codul comercial și numai întemeiată pe o probă scrisă 756
- 10° Debitorul cambiei putând opune excepțiunile privitoare la forma titlului, urmăzând că pôte opune cu succes că cambia nu este scrisă și subscrisă de dănsul, întru cât lipsa semnăturii nu pôte fi considerată de cât ca o excepțiune privitoare la forma titlului . . . 996
 - 11° Debitorul unei cambii se pôte opune la plata ei pe motivul că această cambie numai are existență odată ce a fost înlocuită printr'un alt înscris de datorie, cum ar fi un act de ipotecă. 978
 - 12° Trecerea datoriei dintr'o cambie într'un act de ipotecă constituită de debitorul cambiei posesorul cambiei, constituie o novațiune. 978

Camera de punere sub acuzare: 1° Refusul camerei de acuzare de a asculta martorii propuși de ministerul public, nu constituie un motiv de casare, întru cât admisibilitatea martorilor este facultativă pentru judecători,

Camera depunere sub acuzare (urmare) :

numai ca dênșii să motiveze decisiunea lor în această privință 226

- 2° Necomunicarea suplimentului de instrucțiune ministerului public și nedepunerea rechișiunilor scrise ale acestuia în termenul prevăduț de art. 233 din procedura penală, nu atrage nulitatea decisiunei camerei de acuzare, dacă nu se constată că ministerul public s'ar fi prevalat de un asemenea drept, și a cerut camerei îndeplinirea acestor formalități, iar această instanță a refuzat sau a omis a se pronunța asupra acestei cereri. 227

Casașune : 1° Hotărîrea achitătoare închide părțel civile ori-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile.

Ast-fel, este casabilă decisiunea care, achitând pe un inculpat de faptul că ar deține și dispune fără drept de niște polițe și înscrisuri ale părțel civile, totuși deciară fără valóre acele polițe și înscrisuri, întru cât prin această curtea se contradice în decisiunea sa achitând pe de o parte pe inculpat, iar pe de alta admitând cererea părțel civile de a se declara fără valóre polițele și înscrisurile. 1290

- 2° Instanțele judecătorești, de ori-ce treptă, sunt în drept să refuze actul de paupertate, când se conving că înfățișătorul lor nu se află în stare de scăpătaciune prevăduț de lege.

Ast-fel, este neadmisibil recursul făcut cu act de paupertate, când curtea constată că recurentul are avere.

- 3° Facultatea acordată părțel care a făcut recurs fără să plătescă taxele legale, de a plăti o amendă egală cu de trei ori taxele datorite, când ar voi se dea curs cererei sale, nu se acordă și aceluia care s'a servit cu act de paupertate numai ca să se sustragă de la plata taxelor prevăduț de lege, sciind că n'are drept a se servi cu un asemenea act, întru cât legiuitorul, când a acordat părțelor o asemenea facultate, s'a referit la cazul când cererea s'a făcut din eróre fără plată de taxe. 66

- 4° Este neadmisibil recursul făcut cu act de paupertate, când casierul atestă, în viđa sa, că persóna pretinsă pauperă este înscrisă în rol cu dare de foncieră. 1261

- 5° Este neadmisibil recursul făcut de cel condamnat la o pedepsă privativă de libertate, dacă nu s'a pus în stare de închisóre și nici a fost liberat pe caușune . . . 948

	<u>Pagina</u>
Casațiune (urmare):	
— 6 ^o Prevenitul pus în libertate provizorie pe cauțiune de judecătorul de instrucțiune se poate prezenta liber înaintea curții de casațiune în recursul său făcut în contra hotărîrii ce l va fi condamnat la închisoare, fără a mai fi nevoie de o altă cauțiune.	726
— 7 ^o Persoana care n'a figurat ca parte în proces înaintea instanțelor de fond nu poate face recurs în casație . .	1261
— 8 ^o Recursul în casațiune în contra hotărîrilor pregătitoare nu este deschis de cât dupe darea hotărîrii definitive.	
Ast-fel, încheierea curții prin care declară că faptul unui inculpat nu constituie delictul pentru care fusese dat în judecată, ci un alt delict, și amână afacearea pentru un alt termen, pentru ca inculpatul să se apere la acest nou delict, nu este o hotărîre definitivă, și, decl., nu poate fi atacată cu recurs în casațiune . .	116
— 9 ^o În contra ordonanțelor de adjudecare date în materie de vinđare pentru eșire din indivisiune nu este deschisă calea recursului în casațiune.	1398
— 10 ^o În contra sentinței sau decisiunilor instanțelor corecționale sau a curților cu jurați nu există dreptul de revisuire, ci numai de recurs	488
— 11 ^o Recursurile în materie penală putendu-se judeca în fond și în lipsa recurențelor, cari nici nu se citează, rezultă că cel judecați în lipsă n'au dreptul de opozițiune	489
— 12 ^o Hotărîrile de perimare putend fi reformate pe căile ordinare de reformare: opozițiune și apel, ele nu pot fi atacate „omisso medio” pe calea extraordinară a recursului în casațiune	1386
— 13 ^o Constatarea și aprecierea faptelor este un atribut suveran al instanțelor de fond.	635
— 14 ^o Motivele de casare ce nu vidéză violarea unei dispozițiuni legale ori a unui principiu sau regulă de drept, ci se referă la cestiuni de fapt, la constatarea, analisarea și aprecierea faptelor, nu pot atrage casarea unei hotărîri	559
— 15 ^o Constatarea faptelor ce constituiesc existența elementelor unui delict, este de atributul suveran al instanțelor de fond.	386
— 16 ^o Constatarea faptelor și împrejurărilor din cari judecătorii fondului deduc existența sau neexistența elementelor constitutive ale unui delict, este o ce-	

	<u>Pagina</u>
Casațiune (urmare):	
stiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului	799
— 17 ^o Constatarea dacă un inculpat se bucură sau nu de usul rațiunii este o cestiune de fapt, de atributul su- veran al judecătorilor fondului	782
— 18 ^o Gravitatea leziunilor și incapacitatea de lucru causate unei persoane, fiind cestiuni de fapt, au a fi constatate în mod suveran de judecătorii fondului . .	81
— 19 ^o Când inculpatul dat judecăței pentru bătae gravă cere curței, sau să se facă o nouă expertisă care să examineze dacă pacientul a avut incapacitate de lucru, sau să cheme medicul care a liberat pacientului cer- tificatul care prevede această incapacitate, spre a afirma, sub prestare de jurământ, dacă cele conți- nute în certificat sunt adevărate, instanța de fond are facultatea de a admite una sau alta din aceste cereri, și nu se poate imputa instanței că a comis o omi- siune esențială pronunțându-se și admitând numai una din aceste cereri	983
— 20 ^o Cestiunea de a se ști dacă mai multe fapte imputate unui inculpat constituiesc mai multe delictes distincte, sau dacă această continuitate de fapte, săvârșite într'un anume scop determinat, constituiesc unul și același delict, este o cestiune de fapt a cărui rezolvare și apreciere este lăsată judecătorilor fondului	211
— 21 ^o Este casabilă deciziunea curței cu jurați care aplică pedepșa de muncă silnică pe toată viața, în loc de muncă silnică pe timp mărginit, acusatului ce a fost condamnat pentru crima de omor săvârșită dar neis- butită, și căreia i s'a aplicat și art. 38, alin. II din codul penal.	53
— 22 ^o Reconcilierea soților este o cestiune de fapt, de atributul suveran al instanțelor de fond, și decisiunile lor în această privință nu pot fi supuse censurii curței de casațiune, care n'are dreptul de a controla și ve- rifica dacă faptele din care instanța de fond deduce reconcilierea implică în sine într'adevăr o reconci- liare.	559
— 23 ^o Admiterea comunicării de acte cerută de o parte este lăsată la aprecierea judecătorilor	1377
— 24 ^o Interpretarea actelor și împrejurărilor din care se pretinde existența unei noțiuni, ca și aprecierea voin- ței părților de a o opera, sunt cestiuni de fapt, lăstate la	

Casațiune (urmare).

decisiunea suverană a instanțelor de fond, și nu aparține curței de casațiune de cât de a cerceta în drept dacă faptele, așa cum sunt stabilite, reunesc caracterele legale ale novațiunii	978
— 25 ^o Dreptul de a constata în fapt dacă o persoană este sau nu în culpă pentru neîndeplinirea unei obligațiuni aparține exclusiv instanței de fond	1510
— 26 ^o Aprecierea legitimității cauzelor care împiedică pe parte de a se prezenta să răspundă la interogatoriul este o chestiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului.	803
— 27 ^o Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze necesitatea ascultării martorilor propuși de o parte, destul numai să și motiveze hotărârea lor când resping o asemenea cerere	70
— 28 ^o Refusul camerei de ascusare de a asculta martorii propuși de ministerul public, nu constituie un motiv de casare, întru cât admisibilitatea martorilor este facultativă pentru judecătorii, numai ca dâșii să motiveze decisiunea lor în această privință.	226
— 29 ^o Aprecierea instanțelor de fond asupra probei ce rezultă din depunerile martorilor scapă censurii curței de casațiune, afară numai dacă s'ar proba că s'a făcut, prin exces de putere, ver-o eróre grosieră asupra conținutului acelor depunerii.	438
— 30 ^o Neobservarea dispozițiilor art. 72 din procedura penală privitoare la jurământul martorilor înaintea judecătorului de instrucțiune nu pôte fi invocată pentru prima ôră înaintea curței de casațiune.	70
— 31 ^o Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze utilitatea și oportunitatea ascultării martorilor, precum și ordonarea unei expertize noui, propuse de o parte în apărarea sa, și ast-fel pot decide respingerea unor asemenea cereri, fără ca prin acesta să sevirăscă un exces de putere, destul numai ca decisiunea lor în această privință să fie motivată.	5
— 32 ^o Omisiunea nu pôte fi considerată ca esențială când motivul de apărare invocat de o parte și asupra căruia judecata nu s'a pronunțat, nu era de natură a schimba soluțiunea procesului.	493
— 33 ^o Omisiunea textului articolului din codul penal, aplicat unui inculpat, nu este o cauză de anulare a	

Casațiune (urmare):

- decisiune), ci p \acute{o} te determina infligerea unei amende
 contra gresierului respectiv 948
- 34 $^{\circ}$ De și motivele unei hotăriri pot fi greșite, însă
 aceea hotărire nu este casabilă dacă de fapt nu s'a fă-
 cut nici o violare de lege 1273
- 35 $^{\circ}$ Interpretarea înțelesului unei hotăriri este lăsată
 la suverana apreciere a instanțelor de fond, numai
 întru atât în cât această interpretare să nu conțină ni-
 mic contrariu dispozițiilor primei hotăriri, sau con-
 siderentelor sentinței carei aș a lămuri dispozitivul . . 121
- 36 $^{\circ}$ Formalitățile prevădute de art. 140 din legea or-
 ganizațiunii judecătorești din anul 1890, și anume
 aceea ca hotăririle să se redacteze de un judecător
 arătându se numele judecătorului care a redactat'o,
 nu sunt prevădute, sub pedepșă de nulitate, ast-fel
 că nelndeplinierea lor nu p \acute{o} te atrage anularea decisiu-
 nel sau a hotăriri 484
- 37 $^{\circ}$ De și pentru constatarea publicității legiuitorul
 nu a prescris nici o formalitate sacramentală, a cărei
 neobservare să atragă nulitatea actului judecătoresc,
 această publicitate pu'ându-se constata prin v-rice
 expresiunii întrebuințate în acel act, totuși nu este
 mai puțin adevărat că publicitatea trebuie să resulte
 în mod nelndoios din copriusul actului.
- Ast-fel, este casabilă hotărirea, dacă resumatul hotăriri-
 rei semnat de judecător, când s'a făcut un asemenea
 resumat din cauză că motivele hotăriri nu s'a red-
 actat în ziua când s'a pronunțat, nu coprinde for-
 mula că a fost dată și citită în ședință publică, și când
 nici din copriusul resumatului nu reiese că ar fi fost
 citit în audiență publică 119
- 38 $^{\circ}$ Asemenat art. 159 din procedura penală, când
 un inculpat este dovedit faptuitor al unei contra-
 vențiuni polițienesci, judecătorul de ocol sau tribunalul,
 pronunțând pedepșa, trebuie să hotărască prin aceeași
 sentință, și asupra cererilor de restituțiune și de daune-
 interese. Ast-fel, este casabilă hotăriri tribunalului
 care, judecând în apel și constatând existența contra-
 vențiunii din art. 385, alin. V din codul penal, și
 menținând amenda la care a fost condamnat contra-
 venientul, nu menține și condamnarea lui la dărma-
 rea imobilului constatată în pr \acute{o} stă stare, căci această
 dărîmare este considerată ca un accesoriu al pedepsei

Casațiune (urmare):

- la amendă a contravenientului și ca o sancțiune órecum a acelei pedepse } 709
 } 950
- 39° In materie penală, conclusiunile ministerului public sunt în general obligatorii. Ast-fel, este casabilă decisiunea curței de apel care, statuând asupra unei cereri de contopire de pedepse, nu a ascultat și conclusiunile ministerului public. 259
- 40° Necomunicarea suplimentului de instrucțiune ministerului public și nedepunerea rechișiunilor scrise ale acestuia în termenul prevădut de art. 233 din procedura penală, nu atrage nulitatea decisiunii camerei de acuzare, dacă nu se constată că ministerul public s'ar fi prevalat de un asemenea drept, și a cerut camerei îndeplinirea acestor formalități, iar această instanță a refuzat sau a omis a se pronunța asupra acestei cereri 226
- 41° De și prezența ministerului public în cauzele civile sau comerciale est cerută numai în cas când e vorba de minori sau interdiși, sau când e vorba de o cauză anume prevădută de legea specială citată, totuși prezența sa nu pôte fi un motiv de casare, în casurile în cari conclusiunile lui nu sunt cerute și în cari densus s'ar fi mărginit numai a lua parte. Când însă ministerul public a luat concluziuni contra uneea din părți, contra căreia s'a pronunțat și instanța de fond, atunci hotărîrea este casabilă, pentru că, fa compunerea instanței și la jucarea cauzei, a participat un factor care s'a pronunțat fără a avea drept să ia parte la desbateri 943
- 42° Când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit ca făptuitor, în exercițiul funcțiunii sale, de un delict ce atrage dupe sine o pedepsă corecțională, ministerul public de pe lângă curtea de apel 'l va cita înaintea acestei curți care va pronunța fără apel și instrucțiunea se va face înaintea curței publice și orală. Ast-fel, este casabilă decisiunea curței de apel care, jud-când pe un oficer de poliție judiciară, 'l condamnă întemeiându-se pe acte încheiate de procurorul tribunalului său de agenții administrativi ce nu aveau autorisație specială de președintele curței și procurorul general, și cari, prin urmare, nu erau competenți a instrumenta 482

Casațiune (urmare):

- 43° Asemănat dispozițiilor art. 493 din procedura penală, când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit ca făptuitor în exercițiul funcțiunii sale de un delict care atrage dupe sine o pedepsă corecțională, ministerul public de pe lângă curtea de apel ¹ va cita înaintea acestei curți, care se va pronunța în primă și ultimă instanță. Acest articol având de scop nu numai a apăra pe acești funcționari în contra unei urmări nedrepte, dar a și asigura societatea și ordinea publică în contra nepedepsirei acestor funcționari, neobservarea dispozițiilor acestui articol se poate invoca și pentru prima oră în casațiune 1277
- 44° Amendările pentru delictse se pronunță în folosul Statului, iar cele pentru contravenții în folosul comunei unde s'a comis contravențiunea. Ast-fel, este casabilă sentința tribunalului care condamnă pe delincenți în delictse silvice la amendă în folosul comunei, iar nu în folosul Statului 789
- 45° Neîndeplinirea dispozițiilor art. 191 din procedura penală nu anulează sentința 1395
- 46° Nu se poate invoca pentru prima-ură în casațiune motivul întemeiat pe violarea art. 409 și următorul din procedura civilă, dacă nu a fost propus mai întâi la instanța de fond 1108
- 47° Mijlocele de nemulțumire în contra unei cărți de judecată, dată în prima instanță, nu se pot invoca d'a dreptul înaintea curții de casațiune dacă nu au fost propuse înaintea tribunalului care a judecat cauza în apel. 1252
- 48° Nu se poate face un motiv de casare din faptul că instanța a aplicat un alt articol de lege pentru un delict de cât cel prevădut pentru faptul pentru care delincențul fusese dat în judecată, dacă articolul aplicat prevede o pedepsă mai ușoră 905
- 49° Într'o acțiune comercială, împregiurarea că tribunalul nu se întemeiază în sentința sa pe nici un text din codul comercial nu poate vicia întru nimic acea sentință 803
- 50° Este casabilă ca nemotivată decisiunea curții care condamnă pe o parte la plată de dobânzi fără a discuta și motiva dacă pot fi și dobânzi la suma reclamată, și casarea se face numai în privința dobânzilor 724
- 51° Se violază art. 948 din codul comercial când in-

	<u>Pagina</u>
Casațiune (urmare):	
stanța admite acțiunea derivând dintr'un contract de transport, de și ea era intentată peste termenul de un an, și refuză părțel (în specie direcțiuneî căilor ferate) dreptul de a invoca prescripțiunea prevădută de menționatul text de lege.	722
— 52 ^o Termenul de recurs în casațiune în contra decisiunilor curței de compturi este de trei luni de la comunicarea copiilor de pe acele decisiuni	634
— 53 ^o Asemănat art. 58 din vechea lege din 1864 a curței de compturi, originalul unei hotărîri a acelei curți trebuie să fie subscris de membrii cari au luat parte la judecată și de grefier.	
Ast-fel, este casabilă decisiunea ce nu este semnată de grefierul care a luat parte, ci de un referendar al curței	1391
— 54 ^o Înalta curte de compturi este suverană apreciatore a cestiunilor de fapt	625
— 55 ^o Cu ocasiunea recursului făcut în contra unei decisiuni, pronunțată de curtea de compturi în revisuire, nu se poate propune și discuta necompetința acelei curți în privința hotărîrii a cărei revisuire s'a cerut . . .	1466
— 56 ^o Violază legea instanța de fond care respinge o contestațiune la executare, când se constată că nu există o asemenea încheiere prin care se admite executarea, cu toate că actele au fost depuse la grefă de către agentul însărcinat cu executarea	274
— 57 ^o Nu se violază dreptul de apărare când instanța, anulând o opozițiune în materie penală, constată că de și oponentul a înaintat un certificat medical, prin care se atestă că este în imposibilitate de a veni la înfățișare acest certificat i s'a prezentat dupe pronunțarea decisiunei de anulare a opozițiunei. Acastă simplă greșelă a arhivei de a nu prezenta la timp certificatul medical al oponentului, nu poate da loc la casarea decisiunei, ci ar putea atrage numai o pedepsă disciplinară a funcționarului culpabil	1279
— 58 ^o Numai respingerea recusărei contra unuia din membrii curților apelative poate provoca casarea unei decisiuni, iar nu și atunci când vre-unul din membrii curței nu ia parte la cercetarea unei cauze fără ca să fi mijlocit ver-o încheiere de admiterea recusărei . .	1345
— 59 ^o În principiu, afară de casurile de recusare anume prevădute de lege, judecătorii pot ei însuși să se ab-	

Casațiune (urmare):

- țină de a judeca dacă cred că au veri-o cauză de recusațiune în persoana lor, și această cauză este lăsată la conștiința și puterea discreționară a magistraților ce compun secțiunea, a le aprecia și a decide în camera de consiliu asupra cauzelor de abținere, și din această abținere nu se poate face un motiv de casare 729
- 60° Faptul că înaintea tribunalului, judecând ca instanță de apel o carte de judecată, nu s'a propus părților pacea, nu poate atrage nulitatea hotărârii, întru cât art. 29 din legea judecătorilor comunale și de ocôle, care prescrie propunerea păcei, este relativ numai la judecătorii de ocol 1289
- 61° De și legiuitorul nu prescrie, sub pedepsă de nulitate, modul cum are a se declara apelul, lăsând la aprecierea judecătorilor de a constata intențiunea ce partea a avut de a declara apel contra chiar a hotărârii condamnătore, totuși însă judecătorii fondului nu pot face o asemenea constatare de cât întemeiându-se chiar pe împregiurările rezultate din însuși actul de procedură, cum ar fi petițiunea de apel.
- Ast-fel, este casabilă hotărârea când instanța de apel, pentru a declara că un apel e făcut în contra cutărei hotărâri, când în petițiunea de apel nu se arată ce anume hotărâre se apelază, se întemeiază nu pe petițiunea de apel, ci pe alte acte și elemente, și declară apelul că este îndreptat în contra cutărei hotărâri, când din petițiunea de apel nu rezultă o asemenea intențiune a apelanților. 1123
- 62° Decisiunile curței de casație prin care ordonă un regulament de competență în materie penală nu sunt supuse opozițiunii 1103
- 63° Termenul de opoziție în materie civilă fiind de opt zile libere de la primirea hotărârii în persoană sau la domiciliu, și numai când partea va lipsi de la domiciliu și sentința va fi din acelea care n'au drept de apel, fiind de 15 zile, este casabilă decisiunea curței de apel care achită pe agentul însărcinat cu predarea hotărârii și care a falsificat dovedile de primirea hotărârii, motivând achitarea pe lipsa de prejudiciu sau de posibilitate de prejudiciu, din cauză că cei judecați în lipsă și a căror semnătură a fost falsificată în dovida de comunicare aveau termenul de 15 zile a face opoziție și că din eróre tribunalul le-ar fi respins

Casațiune (urmare):

- oposiția ca tardivă făcută dupe opt zile încă înainte de 15 zile, când se constată că cei judecați în lipsă nu aveau de cât opt zile pentru opoziție 792
- 64° Asemănat art. 74 din legea organică a înaltei curți de casațiune, ori de câte ori dupe casarea unei hotărâri se invocă de aceeași parte același motiv pentru a doua oară, și când hotărârile instanțelor de fond susțin aceeași părere, pe aceleași motive, cauza urmază să se judece în secțiuni-uite 115
- Veđi de asemenea:** »Contribuțiunile directe, curtea cu jurați, expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, martori și urmărire imobiliară, la rubrica specială »Casațiune«.
- Căpitaniil porturilor:** Căpitaniil porturilor sunt competenți a constata delictele comise în porturile în cari funcționează densi, și instanțele judecătorești se pot întemeia pe conținutul acelor procese-verbale 716
- Cărăuș:** Veđi »Transport«.
- Căsătorie:** 1° Secretarul primăriei nevând cădere să se amestece în atribuțiunile municipale, se pedepsește, conform art. 207 din codul penal, când, în lipsa oficerului stărei civile, usurpă atribuțiunile acestuia și celebrează în locul său căsătoriile civile 999
- 2° Nu se pôte tăgădui existența prejudiciului ca element constitutiv al delictului de fals, când acest delict, săvârșit în actele stărei civile cu intențiunea de a se înlesni căsătoria unei fete care nu avea încă 15 ani deplin, cauzază un prejudiciu social, întru cât art. 127 din codul civil, dăcând că nu este ertat bărbatulul înainte de 18 ani și femeel înainte de 15 să se căsătorască, înțelege că acești ani trebuie să fie impliniți 1113
- Cântare mincinoase:** Veđi: »Măsuril mincinoase«.
- Celebrarea căsătoriei civile:** Veđi: »Căsătorie«.
- Certificat medical:** 1° În materie penală, debaterile trebuie să fie orale. Ast-fel, când se impută culva un fapt de lovire, care să fi pricinuit o leziune gravă și incapacitate de lucru, nu se pôte pune temeiul pe un certificat medical combătut în cursul debaterilor și fără ca autorul acestui certificat să fi fost chemat să presteze jurământul cerut de art. 43 din procedura penală 937
- 2° Medicul chemat ca martor spre a afirma, sub pre-

Certificat medical (urmare):

stare de jurământ, dacă cele conținute în certificatul său, dat unui pacient, sunt adevărate, trebuie să depună jurământul prevăzut de art. 153 din procedura penală pentru martori, nu jurământul prevăzut de art. 43 din procedura penală pentru experți 983

Cesiunea vaselor pluitoare : Veđi: »Vase pluitoare«.

Chemare la interogatoriū : Veđi: »Interogatoriū«.

Circumstanțe atenuante : 1° Când legea prevede pentru un fapt ca pedepsă maximul închisorei corecționale, admiterea circumstanțelor atenuante nu poate reduce pedepsa de cât până la un an. 967

— 2° Amendă, ori-care ar fi cuantumul ei, este o pedepsă cu un grad mai jos de cât închisorea corecțională, ast-fel că nu face nici o agravare de pedepsă curtea care, în urma apelului inculpatului, acordând circumstanțe ușurătoare apelantului, înlocuesce pedepsa de trei luni închisore prin amendă de 500 lei, cu aplicarea art. 28 din codul penal în cas de insolabilitate. 1360

— 3° În cas când se recunoște circumstanțe ușurătoare unui acusat dat judecăței pentru o crimă în care legea pronunță maximul unei pedepse criminale, acel acusat nu poate fi condamnat de cât la minimul acelei pedepse, sau la o pedepsă cu un grad mai jos.

Ast-fel, când pentru crima pentru care acusatul este recunoscut culpabil legea prevede maximul reclusiunii, atunci judecătorii, dacă se acordă și circumstanțe ușurătoare acusatului, nu pot da de cât minimul reclusiunii, sau chiar o pedepsă cu un grad mai jos, iar nici de cum pedepsa reclusiunii peste minimul acelei pedepse; căci în acest cas hotărîrea lor este casabilă, însă în ceea ce privesce numai aplicarea pedepsei. 1494

Citațiunii : 1° Inmânarea citațiunii către soția citatului său către un chiriaș al său este făcută în conformitate cu art. 74 din procedura civilă, întru cât soția este o rudă, în sensul acelui articol, și chiriașul un vecin, cum cere același text de lege. 1399

— 2° Este bine îndeplinită procedura și conformă cu art. 74 din procedura civilă, când agentul judecătoresc constată în procesul său verbal că a găsit la domiciliul părței o servitoare, care, nevoind a'i declara numele său și nici primi citațiunea, a lipit'o pe ușa domiciliului. 1282

Citațiuni (urmare):

- 3° Numai când persoana citată nu are domiciliu cunoscut în țară și și are reședința obișnuită în străinătate, se citează prin procuratorul său, de are unul cunoscut, sau prin publicațiune în *Monitor*; nu și în cas când persoana citată are domiciliul în țară, dar se găsește în străinătate numai pentru un timp vremelnic și fără caracter de continuitate 803
 - 4° Prezența și semnarea primarului său a ajutorului său în procesul-verbal care constată predarea unui act de procedură de către agentul în drept se cere numai în cazul când persoana citată lipsește de la domiciliu și când citațiunea sau actul judecătoresc se lipsește pe ușa sau porța părții citate, iar nu și în cazul când partea citată se găsește la domiciliu, primește citațiunea, dar nu poate semna dovada nescind carte 1488
 - 5° De și dupe art. 30 și următorii din legea judecătorilor de pace, părțile nu se citează înaintea acestor judecători și procedura se îndeplinește de reclamant, însă din faptul că partea reclamantă este ținută să îndeplinească procedura la domiciliul părților, nu rezultă că legiuitorul a voit ca o parte să fie judecată fără să fi fost încunoscințată de termenul fixat pentru înfățișare; de unde urmează că se dă o interpretare greșită articolelor sus citate când se respinge o opozițiune ca nesustinută, de și era cert că oponentul nu avusese cunoscință de termen 1267
 - 6° Opozițiunea contra unei cărți de judecată trimisă cu posta, nu poate fi judecată fără citarea oponentului, de orice el neprezentându-se în persoană la judecătorie nu poate fi presupus că are cunoscință de termenul fixat 712
 - 7° Citarea părților înaintea înaltei curți de compturi este facultativă pentru acea curte 625
- Comandament prealabil:** Vezi: »Urmărire imobiliară«.
- Comerciū:** Autorisațiunea dată de tribunal unei tutore de a continua comerțul defunctului său soț sau de a face comerțiū nu implică că și averea minorilor rămași pe urma defunctului său soț face parte din activul comercial al ei, întru cât pentru a pune și averea minorilor în comerțiū, trebuie o autorisațiune specială 239
- Compensațiune:** Compensațiunea legală nu are loc de cât între două creanțe certe și lichide 1347

Competință: 1° Principiul neretroactivității legilor fiind general și care, dar, are a fi aplicat nu numai în materie de drept privat, ci și în materie de jurisdicțiune și de competență, urmază că atunci când o lege deferă judecarea unor cauze altei jurisdicțiunii existente, această jurisdicțiune nu este competentă a judeca de cât cauzele cari se ivesc în urma acelei legi, nu însă și cauzele în curs de judecare și pendinte la altă jurisdicțiune încă existentă, cauze cari trebuie să se judece de jurisdicțiunea la care cauza era în curs de judecare.

Ast-fel, un inculpat dat în judecată pentru crima de fals în acte publice, prevădută de art. 244 din codul penal, și al cărui proces este în curs de a fi judecat de curtea cu jurați, nu încetază de a fi judecat tot de juriu, chiar în urma legii din 29 Maiu 1893, care a deferit aceste cauze tribunalelor corecționale, dacă se afla pendinte înaintea curții cu jurați înainte de promulgarea acestei legi

777

— 2° Singurele organe instituite de lege cari au competența deplină și exclusivă de a cerceta, constata și lichida drepturile la pensiuine sunt, pentru funcționarii civili și eclesiastici, comisiunea ad-hoc instituită de legea pen-siunilor din 1890, care să pronunțe cu aprobarea ministrului de finanțe și cu drept de apel la curtea de apel, iar pentru militari și asimilații lor ministerul de război.

Așa dar, curtea de compturi nu are de cât dreptul de a libera funcționarului său militarului certificatul ce i s'ar cere, și prin care să arate anii serviți și salariile ce au primit în diferitele funcțiuni; nu intră însă în competența sa de a judeca dânsa dacă cutare sau cutare timp servit poate să serve funcționarului la pensie și nu poate refusa acestuia certificatul cerut pentru anii serviți, sub cuvânt că cutare timp sau cutare funcțiune nu îi dă dreptul la pensiuine.

975

— 3° De și este adevărat că curtea de compturi, lucrând ca autoritate administrativă, este siogură în drept de a libera certificate de numărul anilor serviți de un funcționar și de salariul ce a primit, totuși nu este mai puțin adevărat că ori de câte ori asemenea certificate copriind greșeli cari jicnesc un drept privat, partea se poate adresa instanțelor judecătorești pentru a cere și obține pe această cale rectificarea lor

1124

— 4° Dupe dispozițiunile art. 889, alin. II din codul co-

Competință (urmare):

- mercial din 1887, o acțiune comercială, personală și imobiliară, se putea intenta, după alegerea reclamantului, la tribunalul locului unde obligațiunea a luat naștere sau unde va trebui executată 920
- 5° Sunt considerate ca acte comerciale, și, prin urmare, acțiunile ce derivă dintr'ensele de competența jurisdicțiunii comerciale, acele acte care, prin natura reală a lor, constituie un act de comerț, abstracțiune făcând de persoană ce li s'ăvîrșește, de unde rezultă că un comerciant poate face și acte care sunt de natură civilă, în care cas nu e supus jurisdicțiunii comerciale. 1497
- 6° Din momentul ce conform legii de organizare judecătorească din 1890, aceiași judecători sunt chemați a judeca atât afacerile civile cât și cele comerciale, urmază neapărat că din punctul de vedere al jurisdicțiunii distincțiunea unei cauze în civilă sau comercială nu mai poate da naștere la o incompetență din cauza materiei, și acesta este adevărat nu numai pentru tribunalele județe, ci și pentru tribunalul Ilfov, care, deși are o secțiune comercială separată, căci această secțiune se compune în același mod ca și cele alte secțiuni.
- Ast fel, judecarea unei cauze comerciale de către o secțiune civilă a tribunalului Ilfov nu poate da loc la o incompetență din cauza materiei 493
- 7° După art. 895 din codul comercial, ast-fel cum a fost modificat în anul 1895, acțiunile și apelurile contra cărților de judecată date în această materie, nu sunt regulat introduse, de cât din momentul când ele a fost primite de președintele secțiunii comerciale, acolo unde tribunalul are o asemenea secțiune specială, de unde rezultă că aceste acțiuni și apeluri, adresate primului-președinte, sunt introduse neregulat, și că un apel comercial, deși declarat în termen la primul-președinte, devine tardiv dacă la primirea de către președinte secțiunii speciale nu mai este în termen. { 962
1409
- 8° Competința unei instanțe de a judeca se regulază după suma cuprinsă în cerere. Ast-fel, curtea de apel este competentă să judece în apel delictele silvice, când reprezentantul Statului cere ca delictenții să fie pedepsiți solidaricesce la o amendă ce trece peste suma de 300 lei. 929

Competință (urmăre):

- 9° Judecătorii de pace sunt competenți a judeca în prima instanță delictele silvice cari nu atrag dupe sine o amendă mai mare de trei sute lei.
Ast-fel, când sunt mai delicuenți a căror amendă în parte nu trece peste 300 lei, și când agentul silvic n'a cerut condamnarea solidară a delicuenților, cas în care amenda ar trece peste 300 lei, atunci acest delict silvic este de competența judecătorilor de pace a 'l judeca. 503
- 10° Căpitanii porturilor sunt competenți a constata delictele comise în porturile în cari funcționează densus și instanțele judecătorești se pot înternea pe conținutul acelor procese-verbale. 716
- 11° Grefierul tribunalului nu este competent să certifice dacă lista juriului de expropriare comunicată tribunalului de către consiliul județian a fost sau nu alcătuită de către acel consiliu. 92
- 12° Secretarul primăriei neavând cădere să se amestece în atribuțiunile municipale, se pedepsește, conform art. 207 din codul penal, când în lipsa oficerului stărei civile, usurpă atribuțiunile acestuia și celebră în locul său căsătoriile civile. 999
- 13° De și șeful de gară nu pot constata infracțiunile la legea penală, întru cât nu sunt agenți ai poliției judiciare, totuși însă, densus, în această calitate, având administrațiunea și poliția gărei unde funcționează, sunt competenți să încheie procese-verbale atunci când, aflându-se în exercițiul funcțiunei lor, se comite contra lor un delict. 288
- 14° Ceea ce determină caracterul unei infracțiuni ca contravenție sau delict, este pedepsa, și întru cât infracțiunile la legea vânătorului se pot pedepsi cu o amendă mai mare de cât amenda maximă de 25 lei prescrisă de art. 9 din codul penal pentru contravențiunii, aceste infracțiuni nu pot fi de cât delict de competența tribunalului corecțional a le judeca. 1106
- 15° În regulă generală delictele corecționale se judecă de tribunal, iar contravențiunile de judele de pace, și numai prin excepțiune la această regulă s'a deferit judecătorilor de pace o parte din aceste delict, excepțiune care nu pôte fi întinsă peste limita în care este circumscrisă de legiutor.
Ast-fel, delictul prevădut de art. 243 din codul penal nefiind menționat de art. 71 din legea judecătorilor

Competință (urmare):

- de pace printre delictele date în competența acelor judecătorii, se judecă de tribunal în prima instanță. 763
- 16° Ori-ce excepțiune la regula generală neputând fi întinsă peste limita în care ea este circumscrisă de legiuitor, urmăză că judecătorii de ocóle, cărora numai prin excepție li s'a dat de legiuitor judecarea câtor-va delictelimitate, nu sunt competenți a judeca delictelimitate prevădute de art. 323 din codul penal, întru cât acest delict nu este prevădut de art. 71 din legea judecătoriiilor de ocóle, printre cele ce sunt date în competența acelor judecătorii 586
- 17° Judecătoriile de ocóle fiind competente a judeca contravențiunile de simplă poliție, de ori-ce natură și din ori-ce lege ar decurge, urmăză că și infracțiunile prevădute și pedepsite de legea poliției rurale sunt de competența acelor judecătorii a le judeca. 1142
- 18° Faptul că un comerciant ține în prăvălia sa cumpene sau măsurimincinoase, constituie contravențiunea prevădută de art. 393, alin. V din codul penal, iar nulictul de înșelăciune prevădut de art. 336 din acel cod, întru cât, pentru ca să existe acest delict, trebuie să se constate că inculpatul s'a servit de acele măsurimincinoase și a amăgit pe ver-o persoană. 588
- 19° Contravențiunile la regulamentele comunale și pedepsite de art. 385, alin. IX din codul penal, sunt de competența judecătoriiilor de ocóle a le judeca. . . 971
- 20° Dacă o sentință este anulată pentru că faptul presintă numai o contravenție polițienescă și dacă nici una din părți n'a cerut trimiterea procesului înaintea tribunalului polițienesc competente, curtea, evocând fondul, va pronunța pedépss, și va statua asemenea, dacă cere casul, și asupra daunelor. 987
- 21° Când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit că făptuitor, în exercițiul funcțiunei sale, de un delict ce atrage dupe sine o pedépssă corecțională, ministerul public de pe lângă curtea de apel 'l va cita înaintea acestei curți, care va pronunța fără apel și instrucțiunea se va face înaintea curței publice și orale.
- Ast-fel este casabilă decisiunea curței de apel care, judecând pe un oficer de poliție judiciară, 'l condamnă întemeindu-se pe acte încheiate de procurorul tribunalului său de agenți administrativi ce nu avea autorizație specială de președintele curței și procurorul ge-

Competință (urmare):

- neral, și cari, prin urmare, nu erau competenți a instrumenta 482
- 22° Asemănat dispozițiilor art. 493 din procedura penală, când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit ca făptuitor în exercițiul funcțiunei sale de un delict care atrage după sine o pelepă corecțională, ministerul public de pe lângă curtea de apel 'l va cita înaintea acestei curți, care se va pronunța în primă și ultimă instanță. Acest articol având de scop nu numai a apăra pe acești funcționari în contra unei urmăriri nedrepte, dar a și asigura societatea și ordinea publică în contra nepedepsirei acestor funcționari, neobservarea dispozițiilor acestui articol se poate invoca și peptu prima oră în casațiune 1277
- 23° Când între mai mulți delicuenți dați în judecată pentru delictul de lovire și ultragiū, a fost și unul care a comis delictul în calitate de agent al poliției judiciare, din care cauză afacerea a fost trimisă la curtea de apel spre a o judeca în prima și ultima instanță și acest delicuent a încetat din viață înainte ca curtea de apel să judece afacerea, atunci cauza care făcea pe tribunalul de prima instanță necompetente de a judeca pe cel-alți inculpați ne mai existând, urmează ca delictul imputat lor să se judece de tribunal în prima instanță 504
- 24° Curțile de apel au competența de a judeca în prima și ultima instanță numai când se stabilește că faptul imputat cul-va s'a comis de acesta în calitate de oficer al poliției judecătorești, nu însă și atunci când un asemenea fapt 'l-a comis ca agent administrativ, cas în care urmărirea are a fi făcută înainte tribunalelor ordinare.
- Ast-fel, faptul unui primar de a executa un mandat de arestare intrând în atribuțiunile sale de agent administrativ, delictul ce dēnsul ar fi comis în executarea acestui mandat se judecă de tribunalele ordinare 386
- 25° Delictele săvırıte de primarul unei comune rurale, nu în calitate de agent al poliției judiciare, ci în calitate de agent administrativ, sunt de competența tribunalelor ale judeca în prima instanță și de curtea de apel în a doua instanță 1238
- 26° Faptul de a maltrata, prin ofense orale, pe o persoană, comis de un funcționar în exercițiul și cu oca-

Competință (urmare):

- siunea funcțiunei sale, constituie delictul prevădut de art. 148 din codul penal și este de competența tribunalului a' l judeca.
- Ast-fel, când un agent fiscal, cu ocasiunea cererei de incasare a dărilor fiscale, maltratează, prin ofense orale și prin lovituri, pe contribuabil, comite delictele prevădute de art. 148 și 238 din codul penal, de competența tribunalului a le judeca 1451
- 27° Controlorul fiscal neavând cădere să incaseze contribuțiunii, faptul că un controlor a bătut pe un contribuabil pentru refus de a plăti contribuțiunile este de competența judecătoriiilor de ocôle a' l judeca, întru cât controlorul nu a comis delictul ca funcționar, ci ca simplu particular. 1002
- 28° Casul prevădut de art. 165 din codul penal, dupe care funcționarul public, care ar comite un delict din acelea a căror privighere saü înfrânare era în sarcina lor, se pedepseste cu maximum pedepsei hotărîtă de lege pentru acest delict, nefiind prevădut printre delistele enumerate de art. 71 din legea judecătoriiilor de ocôle și date în competența acelor judecătorii, este de competența tribunalului a' l judeca 780
- 29° Comandantul unei corp de armată este o autoritate ce are dreptul a pune acțiunea publică în mișcare pentru delictele militare și a da decizie relativ la instruirea cauzei, și, decl, decizia sa prin care și declină competența pôte veni în conflict cu decisiunea altei jurisdicțiunii, și să dea loc, în asemenea cas, la un regulament de competență 1103
- 30° Pentru ca un militar, fie chiar în rezervă, să fie justițiabil de tribunalele militare pentru faptul de lovi-re în persóna altui militar, în timpul saü cu oca-siunea serviciului, trebuie ca acest fapt să fi fost săvâr-șit asupra unui superior.
- Ast-fel, faptul că, într'o comună rurală, un rezervist saü un recrut a lovit pe șeful de garni-onă, chiar cu ocasiunea serviciului de șef de garni-onă, nu este de competența tribunalelor militare, ci de competența tri-bunalelor civile, dacă acest șef de garnisonă este tot soldat, căci calitatea de șef de garnisonă nu este un grad, ci numai o funcțiune 1235
- 31° Militarii cu schimbul, grade inferióre, când nu se află sub arme, sunt justițiabili de consiliul de res-

Competință (urmare):

boiū numai pentru crimele și delictele prevădute în cartea IV, titlul al doilea din codul de justiție militară.

Ast-fel, delictul de loviri simple imputat unui soldat cu schimbul aflat nu în serviciu, ci la domiciliul său nefiind prevădut între delictele din cartea IV, titlul II, din codul de justiție militară, este de competența judecătorilor de ocóle a' judeca, 581

— 32° Asemănat art. 53, alio. III din codul de justiție militară, ast-fel cum a fost modificat prin legea de la 27 Martie 1894, oficerii de rezervă când nu sunt sub arme, sunt justițiabili de consiliul de răsboiū, în timp de pace, numai pentru crimile și delictele prevădute la art. 214, 214, 216 și 217 din citatul cod, iar pentru delictele de drept comun sunt justițiabili de instanțele civile ordinare.

Ast-fel, un oficer în retragere, prevenit că ar fi comis delictul de distrugere, se judecă de instanțele represive civile. 1368

— 33° Șefii de garnisonă din comunele rurale numai atunci sunt justițiabili de consiliile de răsboiū când nu ar fi executat ordinele sau dispozițiunile atingerătoare de îndatorirea lor de șef de garnisonă.

Ast-fel, faptul de a lovi pe cine-va neintrând în atribuțiunile sale de șef de garnisonă, un asemenea fapt comis de un șef de garnisonă are a fi judecat de către instanțele represive ordinare 61

— 34° Oficerii, sub-oficerii, brigadierii și gendarmii rurali, sunt justițiabili de tribunalele ordinare și de curtea cu jurați, atât pentru delictele și crimele comise de ei în exercițiul funcțiunii lor relative la serviciul de poliție administrativă și judiciară cu care sunt însărcinați, cât și pentru cele comise de ei în afară de funcțiunea lor. 972

— 35° Crima sau delictul săvârșit de un militar în complicitate cu un civil se judecă nu de tribunalele militare, ci de instanțele civile represive 1297

— 36° Asemănat art. 73, alin. b al legii din 1894, pentru modificarea codului de justiție militară, în ceea ce privește crimele sau delictele prevădute de cartea IV, titlul al II-lea din acel cod, se va face disjuncțiune, judecându-se militarilor de consiliul de răsboiū, iar ceilalți, adică civilii, de tribunalele ordinare. Ast-fel mi-

	<u>Pagina</u>
Competință (urmare):	
litarilor, inculpați pentru furt de efecte militare, se vor judeca de consibile de război, iar complicii lor civili se vor judeca de tribunalele ordinare	630
— 37 ^o Faptul de a tăinu efecte militare, furate de un militar, constituie o crimă, și tăinuitorul civil trebuie trimis înaintea curții cu jurați spre a fi judecat	1496
— 38 ^o Faptul de a distruge semănăturile de pe câmp ale altuia, fapt comis de un singur prevenit fără a fi însoțit pe alte persoane, intră în previsionsile art. 352 din codul penal, și este de competența judecătorilor de pace a 'l judeca	491
— 39 ^o Competința determinându-se dupe cerere, când reclamantul, într'un delict de furt simplu, determină valoarea obiectelor furate la o sumă mai mare de 100 lei, atunci acel delict de furt se judecă de tribunalul corecțional, iar nu de judecătorii de ocôle, întru cât aceste judecătorii nu sunt competente a judeca furtul și tentativa de furt simplu, de cât numai când valoarea obiectelor furate nu ar trece de suma de o sută lei.	1382
— 40 ^o Furtul calificat prevăduț și pedepsit de art. 309, alin. I din codul penal, este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca, de óre-ce nu este prevăduț printre delicturile pe cari art. 71 din legea judecătorilor de ocôle le dă în competența acelor judecătorii . .	990
— 41 ^o Furtul calificat, prevăduț și pedepsit de art. 309, alin. II din codul penal, este de competența judecătorilor de ocôle a 'l judeca când valoarea obiectelor furate nu trece peste suma de 100 lei	580
— 42 ^o Furtul prevăduț și pedepsit de art. 309, alin. V din codul penal, ori cât de mică ar fi valoarea obiectelor furate, este de competența tribunalelor corecționale a 'l judeca	1102
— 43 ^o Furturile de păsări domestice și alte animale mici, precum și tentativele de asemenea furturi, comise în curți, în câmp, în cotețe sau aiurea, fie nóptea, fie ziua, fără întrebuițarea mijlócelor agravante prevăduțe de art. 310 din codul penal, sunt de competența judecătorilor de ocôle a le judeca, când valoarea obiectelor furate nu trece peste una sută lei	244
— 44 ^o Faptul de lovire care nu a causat pacientului veri-o incapacitate de lucru intră în previsionsile art. 238 din codul penal și este de competența judecătorilor de pace a 'l judeca	231

Competință (urmare):

- 45° Faptul de a maltrata pe cine-va fără scop de a 'l răpi bani, constituie delictul de lovire simplă și este de competența judecătorilor de ocol a 'l judeca. . . . 497
- 46° Delictul de lovire prevăzut de art. 238 din codul penal, cu circumstanța agravată din art. 165 același cod, este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca, de ôre-ce art. 165 din codul penal nu este prevăzut de art. 71 din legea judecătorilor de ocôle, articol care determină competența acestor judecătorii în materie corecțională printre delictele deferite acelor judecătorii 987
- 47° Faptul de lovire care a cauzat pacientului o vătămăre însemnată sănătăței, cum ar fi pierderea unui ochiū, intră în previsionsile art. 239 din codul penal și este de competența tribunalului a 'l judeca {225
498
- 48° Delictul de rănire prin imprudență, independent dacă pacientul ar fi suferit sau nu ver-o incapacitate de lucru din cauza rănirilor ce i s'ar fi cauzat, este de competența judecătorilor de pace a 'l judeca 1504
- 49° În materie penală, nimēnul nu i se pôte agrava pozițiunea prin propriul său demers, și, dar, instanțele judecătorești nu pot agrava pedēpsa unui condamnat care, prin căile reformătóre a unei hotăriri, acordate lui de lege, cere a i se ușura pedēpsa.
Ast-fel, când un condamnat, în lipsă de o judecatorie de pace pentru un delict de competența acelei judecătorii, face opozițiune, judecătorul nu 'și mai pôte declina competența pe motiv că oponentul ar fi comis un delict mai grav ce nu intră în competența sa a 'l judeca, căci ar fi a agrava pozițiunea oponentului 1485
- 50° Regularea pedepselor este de ordine publică și de competența autorităților judecătorești, cari aū în acēstă privință dreptul de a aplica tôte regulele prescise de legea penală
Ast-fel, o curte de apel, ce nu fusese pusă în pozițiune de a face contopirea pedepselor în momentul când a pronunțat o decisiune condamnatóre în contra unui inculpat ce mai era pedepsit, din cauză că nu i se adusese la cunoșcință existența primei pedepse, este competentă să o facă în urma cererei condamnatului și atunci când a luat cunoșcință de existența ambelor pedepse la cari prevenitul se găsea definitiv condamnat. 490
- 51° Instanța judecătorească care a pronunțat cea din

Competință (urmare):

- urmă pedepsă este competentă să judece și să se pronunțe asupra cererii făcută de condamnat de a i se contopi diferitele pedepse. 1352
- 52° Acțiunea privată putându-se urmări o dată cu cea publică înaintea aceluiași judecători, urmează ca instanța corecțională să poată pedepsi pe părintele unui condamnat minor la plata de despăgubiri civile către pacient. 915
- 53° Societatea de navigațiune pe Dunăre nu poate fi răspundătoare de ruperea punților ce lăgă pontonele ei cu malul Dunărei, de ore ce aceste punți sunt o continuare a malului, și, prin urmare, supuse supravegherii autorităților românești. 729
- 54° Tribunalele fiind în drept a efectua în timpul vacanțelor mari toate actele cari au un caracter urgent, ele pot ordona chiar o execuțiune silită, întru cât caracterul urgenței este lăsat la aprecierea secțiunii vacanțelor. 205

Veđi de asemenea: „Curtea de compturi“. — „Regulament de competență“.

Competința secțiunilor curței de casațiune: Secțiunea I a curței de casațiune încetând de a mai judeca în timpul vacanțiilor mari, și secțiunea a II-a a curței neputând judeca în vacanțiune de cât procesele deferite competenței ei prin lege, urmează că secțiunea a II-a nu poate judeca în timpul vacanțiilor recurșuri de competența secțiunii I, ori cât de urgente ar fi. 1004

Competința secțiunilor unite ale curței de casațiune: Asemănat art. 74 din legea organică a înaltei curți de casațiune, ori de câte ori dupe casarea unei hotăriri se invocă de aceeași parte același motiv pentru a doua oară, și când hotăririle instanțelor de fond susțin aceeași părere, pe aceleași motive, cauza urmează să se judece în secțiuni-unite. 115

Complicitate: Asemănat art. 73, alin. b al legii din 1894, pentru modificarea codului de justiție militară, în ceea ce privește crimele sau delictele prevăduțe de cartea IV, titlul al III-lea din acel cod, se va face disjuncțiune, judecându se militarii de consiliu de rășboi, iar cel alți, adică civili, de tribunalele ordinare. Ast-fel, militarii, inculpați pentru furt de efecte militare, se vor judeca de consiliile de răs-

	<u>Pagina</u>
Complicitate (urmare) :	
boiū, iar complicitii lor civili se vor judeca de tribunalele ordinare	630
Comune : Deslipirile de la o comună și alipirile la altă comună făcută înainte de legea comunală din 1864 se pot constata și în urma acestei legi pe cale administrativă	1458
Comunicarea citațiunilor : Veđi : »Citațiuni«.	
Comunicare de acte : Admiterea comunicării de acte cerută de o parte este lăsată la aprecierea judecătorilor . .	1377
Comunicarea hotăririlor : Este bine comunicată către o societate, cum ar fi o societate de asigurare, o hotărîre judecătorească, când este primită de șeful serviciului contencios care a dat dovadă de primire	1371
Comunicarea cărților de judecată penale : Asemănat art. 45 din legea judecătorilor de pace din anul 1894, comunicarea cărților de judecată corecționale se face în extract, prin administrațiune, fără ca acest text de lege să arate ce trebuie să conțină extractul . .	1100
Concordat : Veđi »Făliment«.	
Constatarea crimelor și delictelor : Procesele-verbale încheiate de procurori și judecători de instrucțiune, nu pot fi combătute prin probe contrarii scrise sau testimoniale, în cazul când cele cuprinse în ele sunt constatări de visu făcute de acei funcționari judecătorești la fața locului, nu și în cazul când aceste constatări sunt făcute nu de visu, de la depărtare, cas în care acele procese-verbale se pot combate prin toate probele admise de lege.	1462
Constituirea curței ou jurați : Veđi »Curtea cu jurați«.	
Constituirea instanțelor judecătorești : Constituirea unei instanțe judecătorești este o chestiune de ordine publică.	943
— <i>Veđi de asemenea :</i> »Hotăriri«.	
Contestațiuni fiscale : Veđi »Contribuțiuni directe«.	
Contestațiuni la executare : 1 ^o Violăză legea instanța de fond care respinge o contestațiune la executare, când se constată că nu există o asemenea încheiere prin care se admite executarea, cu toate că actele au fost depuse la grefă de către agentul însărcinat cu executarea	274
— 2 ^o Ultimul act de executare, prevăzut de art. 403 din codul de procedură civilă, care închide ori-ce drept de contestațiune, este încheierea instanței judecătorești care recunoște că executarea a fost făcută conform legii	

	<u>Pagina</u>
Contestațiuni la executarea hotăririlor: 1 ^o Constațiile la executarea hotăririlor, atât în materie civilă, cât și în materie penală, se adresează la autoritățile judecătorești care au pronunțat acele hotăriri în ultima instanță	981
— 2 ^o Desființarea formulei executorie pusă pe o hotărire judecătorească se poate face pe cale de contestațiune	1267
Contestațiuni la executarea hotăririlor penale: Constațiile la executarea hotăririlor penale se adresează la autoritățile judecătorești care au pronunțat acele hotăriri în ultima instanță	{ 775 981
Contopirea pedepselor: Vezi „Pedepse“.	
Contrabandă: Vezi „Contravențiuni la plata acciselor comunale“.— „Contravențiuni vamale“.	
Contract de societate: Vezi „Societate comercială“.	
Contracte sau convențiuni: Vezi „Convențiuni sau contracte“.	
Contravențiuni comunale: Contravențiunile la regulamentele comunale și pedepsite de art. 385, alin IX din codul penal, sunt de competența judecătorilor de ocolă a le judeca	971
Contravențiuni la legea monopolului tutunurilor: La perchișiunile domiciliare pentru constatarea contravențiunilor la legea monopolului tutunurilor, precum și la încheierea proceselor-verbale de constatare, trebuie să conlucreze agenții regiei, agenții contribuțiilor directe și indirecte, în asistența unui comisar de poliție sau al unui membru al autorității comunale. Ast-fel, este nul procesul-verbal de constatare când a fost încheiat fără asistența unui comisar sau unui consilier comunal, dar în asistența unui gardian al căpităniei portului	1011
Contravențiuni la legea poliției rurale: Vezi „Poliția rurală“.	
Contravențiuni la legea vânătorului: 1 ^o Despăgubirile civile sunt lăsate la aprecierea instanțelor de fond, și legea vânătorului nederogând la acest principiu, instanțele judecătorești sunt în drept ca, apreciind, să nu condamne și la daune pe contravenienții la legea vânătorului	499
— 2 ^o Ceea-ce determină caracterul unei infracțiuni ca contravenție sau delict, este pedepsa, și întru cât infracțiunile la legea vânătorului se pot pedepsi cu o	

Contravențiuni la legea vânătorii (urmare):

amendă mai mare de cât amenda maximă de 25 lei, prescrisă de art. 9 din codul penal pentru contravențiuni, aceste infracțiuni nu pot fi de cât delict de competența tribunalului corecțional a le judeca . . . 1106

Contravențiuni la plata acciselor comunale: 1° Nearătarea

în procesul-verbal de constatare a timpului și locului când și unde s'a comis o contrabandă nu poate avea de efect anularea hotărîrii de condamnățiune a contrabandistului, când aceste omisiuni nu au fost propuse și discutate la fond și când hotărîrea constată timpul și locul când și unde contrabanda a avut loc. 1374.

- 2° Asemănat art. 168, alin. b, din legea generală a vămilor, se pedepsește cu închisoare de la trei luni până la un an contrabanda de mărfuri tarifate făcută prin locuri interzise trecerii mărfurilor, de trei sau mai mulți indiviți adunați în trupă, și contrabanda nu se cere să fie constatată în flagrant delict, ci constatarea ei poate fi făcută în timp de un an. Aceste dispozițiuni ale legii vamale, relative la contrabandă se aplică și la contravențiunile, fraudele și contrabandele ce s'ar face, în dauna comunelor, cu mărfuri supuse la drepturi de accise. 1383

Contravențiuni la regulamentul chirurgiei dentare: 1°

Contravențiunea la regulamentul chirurgiei dentare, săvîrșit de un dentist care și dă firma de »doctor«, pe când titlul cu care a fost recunoscut să exercite profesiunea sa era acela de »medic chirurg dentist«, este supusă la penalitatea prevădută de art. 113 din legea sanitară 1008

- 2° Regulamentul chirurgiei dentare din 1896 are putere de lege, de ôre-ce el intră între regulamentele prevădute de art. 175 din legea sanitară, pe cari ministerul de interne este în drept ale publica în baza acestei legi.

Contravențiuni la regulamentul de construcțiuni și aliniieri: 1° Sentințele date în materie polițienescă nu

pot fi atacate pe calea apelului de cât când ele pronunță închisoarea sau, când amenziile, restituțiunile și reparațiunile civile vor trece peste 10 lei, ast-fel că admisibilitatea apelului atârână, nu de la cererea ce se va fi făcut, ci de la însăși pronunțarea coprinsă în dispozitivul sentinței. Așa, în materie de contravențiune la regulamentul de construcțiuni al comunei

Contravențiuni la regulamentul de construcțiuni și alinieri (urmare):

	București, dreptul de apel în contra unei cărți de judecată a judecătoriei de ocol există de câte ori, pe lângă amendă, ori cât de mică, se ordonă și dărîmarea construcțiunei	935
—	2 ^o Asemănat art. 159 din procedura penală, când un inculpat este dovedit făptuitor al unei contravențiuni polițienesci, judecătorul de ocol sau tribunalul, pronunțînd pedeapsa, trebuie să hotărască, prin aceeași sentință, și asupra cererilor de restituțiune și de daune-interese. Ast-fel este casabilă hotărîrea tribunalului care, judecând în apel, și constatînd existența contravențiunei din art. 385, alin. V din codul penal, și menținînd amenda la care a fost condamnat contravenientul, nu menține și condamnarea lui la dărîmarea imobilului constatat în prîstă stare, căci această dărîmarea este considerată ca un accesoriu al pedepsei la amendă a contravenientului și ca o sancțiune ôre-cum a acelei pedepse	950
—	3 ^o Cel ce construiesc un imobil fără a se conforma dispozițiunilor regulamentului primăriei pentru construcțiuni și alinieri, comite o contravențiune la acel regulament, și instanțele judecătorești sunt în drept a-l obliga la refacerea lucrărilor în conformitate cu regulamentul	953
—	4 ^o Cel ce construiesc peste permisiunea de construcțiune ce a avut de la primărie, pôte fi obligat de justiție la plata taxei pentru partea de construcțiune făcută în afară de autorizațiunea ce i se dase, și întru cât aceste taxe de construcțiuni sunt anume fixate de primărie, nu este nevoie a se arăta prin sentință cuantumul acelei taxe	
—	5 ^o În materie de contravențiune la regulamentul de construcțiuni și alinieri legea timbrului nu prevede nici un fel de taxă pentru acțiunile ce primăria îndreptăază contra unor asemenea contravenienți	955
—	6 ^o Procesul-verbal încheiat de inginerul unei primăriei și prin care se constată starea de insalubritate sau de ruină a unei construcțiuni, este în sine probatoriu pentru contravenția săvîrșită contra regulamentului respectiv comunal, fiind-că funcționarul tehnicii aș dreptul, dupe art. 60 din legea comunală, ca și agenții poliției judiciare, să constate contravențiile la re-	

Contravențiuni la regulamentul de construcțiuni și alinieri (urmare):

gugamentele și ordonanțele consiliilor comunale, astfel că o dată contravenientul trimis înaintea instanțelor polițienesci, constatarea făcută de agenții tehnici ai primăriei n'are trebuință a se mai reface în mod contradictoriu pentru că e făcută în mod valabil și legal și justiția polițienescă nu e în drept să nu pună temelii pe o asemenea constatare făcută în regulă

— 7° Răspunderea pentru constatarea nesalubrității sau a stării de ruină a unei construcțiuni trebuie să privească pe primărie, care, constatând nesalubritatea sau starea de ruină, poate, în urma constatării și a somației adresate contravenientului, să procedă la înălțurarea rului său a cauzei care amenință siguranța publică, fără să fie trebuință de o sentință aprobătoare a autorității judecătorești

955

— 8° În materie de contravențiuni la regulamentul pentru construcțiuni judecata poate cerceta și aprecia întru cât o construcțiune, făcută fără autorizare din partea primăriei, este sau nu conformă regulamentelor comunei, și găsind'o că este făcută în conformitate cu acele regulamente, să respingă cererea primăriei de a se dărîma acea construcțiune

1470

Contravențiuni polițienesci: 1° Când un inculpat este dovedit făptuitor al unei contravențiuni polițienesci, judecătorul de ocol sau tribunalul, pronunțând pedeapsa, trebuie să hotărască prin aceeași hotărîre asupra cererilor de restituțiune sau de daune-interese.

Ast-fel, este casabilă hotărîrea care, constatând existența contravențiunii prevăzută și pedepsită de art. 385, alin. 5 din codul penal, pedepsește pe contravenient la amendă fără a'l condamna, consecință inevitabilă a acestei condamnațiuni, adică și la dărîmarea imobilului ce amenință cădere și a cărei decisiune fusese cerută de administrația comună

709

— 2° În regulă generală delictele corecționale se judecă de tribunal, iar contravențiunile de judele de pace, și numai prin excepțiune la această regulă s'a deferit judecătorilor de pace o parte din aceste delictes, excepțiune care nu poate fi întinsă peste limita în care este circumscrisă de legiuitor.

Ast-fel, delictul prevăzută de art. 243 din codul penal

Contravențiuni polițienesci (urmare):

- nefiind menționat de art. 71 din legea judecătorilor de pace printre delictele date în competența acelor judecătoriai, se judecă de tribunal în primă instanță . . . 763
- 3° Sentințele date în materie polițienescă nu pot fi atacate pe calea apelului de cât când ele pronunță închisoarea sau când amenziile, restituțiunile și reparațiunile civile vor trece peste 10 lei, astfel că admisibilitatea apelului atârână, nu de la cererea ce se va fi făcut, ci de la însuși pronunțarea cuprinsă în dispozitivul sentinței. Așa, în materie de contravențiune la regulamentul de construcții al comunei București, dreptul de apel în contra unei cărți de judecată a judecătoriei de ocol, există de câte ori, pe lângă amendă, ori cât de mică, se ordonă și dărîmarea construcțiunei. 935
- 4° Asemănat art. 159 din procedura penală, când un inculpat este dovedit făptuitor al unei contravențiuni polițienesci, judecătorul de ocol sau tribunalul, pronunțând pe léspsa, trebuie să hotărască, prin aceeași sentință, și asupra cererilor de restituțiune și de daune-interese. Astfel este casabilă hotărîrea tribunalului care, judecând în apel și constatând existența contravențiunei din art. 385, alin. V din codul penal, și menținend amenda la care a fost condamnat contravenientul, nu menține și condamnarea lui la dărîmarea imobilului constat în próstă stare, căci această dărîmarea este considerată ca un accesoriu al pedepsei la amendă a contravenientului și ca o sancțiune órecum a acelei pedepse. 950
- 5° Dacă o sentință este anulată pentru că faptul presintă numai o contravenție polițienescă, și dacă nici una din părți n'a cerut trámiterea procesului înaintea tribunalului polițienesc competente, curtea, evocand fondul, va pronunța pedépsa, și va statua asemenea, dacă cere cazul, și asupra daunelor 987
- 6° Ceea ce determină caracterul unei infracțiuni ca contravenție sau delict, este pedépsa, și întru cât infracțiunile la legea vénatului se pot pedepsi cu o amendă mai mare de cât amenda maximă de 25 lei prescristă de art. 9 din codul penal pentru contravențiuni, aceste infracțiuni nu pot fi de cât delict, de competența tribunalului corecțional a le judeca . . . 1108
- 7° În materie de contravențiune polițienescă calea apelului nu este deschisă de cât ținendu-se semă de ceea ce s'a pronunțat nu de ceea ce s'a cerut.

Contravențiunile polițienesci (urmare):

Ast-fel, cărțile de judecată pronunțate în contravențiunile polițienesci, neputând fi apelate, de cât dacă condamnarea este închisoarea sau când amendile, restituțiunile și reparațiunile civile vor trece de deșce lei, rezultă că în materie de contravențiune la regulamentul pentru construcțiuni, dacă judecata pronunță numai o amendă de cinci lei, fără a ordona și dărîmarea construcțiunei, de și această dărîmarea a fost cerută de primărie, acea carte de judecată nu pôte fi supusa apelului 1470

Contravențiunile vamale : Comerciantul care a comis contrabanda prevădută de art. 166 și următorii nu pôte fi urmărit de cât ca autor al contrabandei, ssău ca complice conform art. 171 din legea vămilor, ssău pentru faptul de înșelăciune conform art. 173 din legea vămilor, iar nu conform art. 50, acest text de lege aplicându-se numai contra funcționarilor vamali și contra celor însărcinați a'î ajuta în exercițiul funcțiunei lor. 1505

Contribuțiunile directe. — Apel : 1° Se pôte face apel printr'un singur act în contra a două sau mai multe procese-verbale de constatare pentru un imobil situat pe teritorul a două sau mai multe comune, întru cât este vorba de constatarea venitului unuia și aceluiași imobil. 457

— 2° Apelul în contra hotărîrilor casierilor comunale se pot face până în ziua de 5 Februarie inclusiv, adică și această zi intră în termenul în care apelul se pôte face. 447

— 3° Asemănat art. 54 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, în contra hotărîrilor comisiunilor comunale se pôte face apel la comisiunea de apel până la 5 Februarie, adresându-se apelul la casierul general, și dacă aliniatul final al menționatului articol dispune ca apelurile primite în ultimele opt zile să se judece fără chemări, acesta nu implică ideea că apelul pôte fi făcut și peste termenul de 5 Februarie, ci numai ca apelurile primite de casierul general în termen util și comunicate de el comisiunei de apel în ultimele opt zile să se judece fără chemări.

Prin urmare, apelul făcut peste 5 Februarie este tardiv. 417

— 4° Contribuabilul cu scință de carte perde dreptul

Contribuțiuni directe. — Apel (urmare):

- de apel, dacă nu va fi înapoiat autoritățel comunale, în termen cel mult de o lună, de la a lor primire, sau, în cazul cel mai extrem, în intervalul facerei recensământului, formularul de declarație ce primesc de la autoritatea comunală cu cel puțin două luni înainte de începerea recensământului 414
- 5° Contribuabilii cu știință de carte care nu va fi înapoiat declarațiunea prevădută de art. 3 din legea de percepere perd dreptul de apel la recensământul general, însă pot, în anul următor, să restituie acea declarație și să cêră la comisia de prefaceri rectificarea impositului pentru anii următorii.
- Acest drept însă 'l sũ numai cel ce nu sũ usat deja de calea apelului cu ocasiunea recensământului general și comisia de apel să nu fi cercetat apelul lor, cas în care ar exista lucru judecat. 442
- 6° Este casabilă decisiunea comisiunei de apel când respinge, în fond, apelul făcut de un contribuabil, fără a'î da cuvântul și discuta excepțiunea ce se ridicase că densus, nu avea calitate de a face apel, căci prin acesta a violat dreptul de apărare 475
- Contribuțiuni directe. — Autoritatea lucrului judecat:**
- 7° Nici o autoritate judecătorească nu pôte să dea o hotărîre contrarie dispozitivului decisiunilor pe temeiul cărora sunt întocmite rolurile, nici să admită restituirea verii unei sume percepută în conformitate cu aceste roluri 394
- 8° Impunerile făcute de comisiunea de recensământ general pentru periodul 1896—1901, intrând în vîgore la 1 Aprilie 1896, decisiunile comisiunilor de apel din Ianuarie 1896, nu pot fi invocate ca lucru judecat pentru modificarea rulurilor rêmase definitive și cum aũ fost stabilite de recensământul general 423
- 9° Contribuabilii cu știință de carte cari nu va fi înapoiat declarațiunea prevădută de art. 3 din legea de percepere, perd dreptul de apel la recensământul general, însă pot, în anul următor, să restituie acea declarație și să cêră la comisia de prefaceri rectificarea impositului pentru anii următorii.
- Acest drept însă 'l aũ numai cel ce nu aũ usat deja de calea apelului cu ocasiunea recensământului general și comisia de apel să nu fi cercetat apelul lor, cas în care ar exista lucru judecat 442

	<u>Pagina</u>
Contribuțiunii directe. — Casațiune : 10° Este neadmisul, ca făcut omisso medio, recursul în contra deciziunilor comisiunilor comunale de recensământ	273
— 11 ^o Recursul în casațiune contra deciziunilor comisiunel de apel câtă să fie declarat la casieria generată a județului respectiv.	374
— 12 ^o Recursurile în contra deciziunilor comisiunilor de apel, date cu ocazia modificării rolurilor în cursul periodului, se fac până în ziua de 20 Februarie a anului în care s'a pronunțat decisiunea.	
Ast-fel este tardiv recursul făcut în ziua de 22 Februarie.	481
— 13 ^o Decisiunile comisiunilor de apel se pot ataca cu recurs în casațiune numai pentru exces de putere, necompetință și violare de lege	369
— 14 ^o Asemănat art. 46 din legea din 1893, pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, decisiunile comisiunilor de apel date în urma unei prime casări și a trămirii afacerii a se judeca din nou, nu mai sunt supuse recursului dacă sunt conforme cu decisiunea curței de casație	784
— 15 ^o În materie de contribuțiunii directe nu se pot produce pentru prima oară în casațiune acte care nu a fost puse în vederea comisiunei de apel spre a le discuta și a se pronunța asupra lor	368
— 16 ^o Nu se pot înveca pentru prima oară în casațiune mijloce ce n'au fost propuse și discutate la comisiunea de apel.	457
— 17 ^o Faptul că decisiunea comisiunei de apel a fost semnată numai de două din membrii comisiunei nu poate vicia întru nimic această decisiune, întru cât comisiunea poate lucra și numai cu majoritatea membrilor	365
— 18 ^o Comisiunile de apel lucrează numai de la 25 Ianuarie până la 10 Februarie,	
Ast-fel este casabilă, ca dată fără competență, o decisiune a comisiunei de apel dată la 11 Februarie.	472
— 19 ^o Este casabilă decisiunea comisiunei de apel când respinge, în fond, apelul făcut de un contribuabil, fără a'î da cuvântul și discuta excepțiunea ce se ridicase că densusul, nu avea calitate de a face apel, căci prin acesta a violat dreptul de apărare.	475
— 20 ^o Părțile putându-se prezenta înaintea comisiunilor de apel în persoană sau prin procuratori, faptul că un apelant a lipsit de la comisiunea de apel în ziua când era	

Contribuțiuni directe. — Casațiune (urmăre):

- fixată judecarea apelului său pentru că era bolnav, nu
pöte fi invocat ca motiv de casare. 471
- 21° Schimbările de nume în roluri, cum și ori-ce rec-
tificări, se fac de ministerul de finance sau casierul ge-
neral.
- Ast-fel este casabilă, ca dată fără competență, decisiunea
comisiunei de apel, care admite cererea de a schimba
numele contribuabilului în roluri. 391
- 22° Arendașul nu pöte invoca ca motiv de casare în
contra decisiunei comisiunei de apel, faptul că nu s'a
lăsat pentru fie-care coproprietar al moșiei câte un
exemplar dupe formularile cerute de art. 3, alin. b din
legea de constatarea și perceperea veniturilor directe. 396
- 23° Comite un exces de putere și, deci, pronunță o de-
cisiune casabilă comisiunea de apel care, reducënd im-
punerile făcute de comisiunea comunală, se întemeiază
pe simple aprecieri, fără a motiva cătuși de puțin din
ce anun e elemente deduce aprecierile sale și fără să
arate de ce înlătură acte pe cari comisiunea s'a înte-
meiat în evaluarea sa. 474
- 24° Este casabilă ca nemotivată decisiunea comisiunei
de apel când respinge cererea de reducere ca prea în-
cărcat a unui contribuabil fără a discuta actele ce dên-
sul a presintat în susținerea cererei sale. 479
- 25° Admiterea cererei de a se face o descindere locală
fiind facultativă pentru comisiunea de apel, omisiunea
ce face comisiunea de a se pronunța asupra unei ase-
menea cereri nu constituie o nulitate a decisiunei, mai
cu semnă când comisiunea are alte elemente de con-
vingere 405
- 26° Comisiunile de apel sunt suverane în constatarea
și aprecierea faptelor 369
- 27° Determinarea întinderii pământului ce posedă un
contribuabil este o chestiune de fapt de atributul suve-
rau al comisiunilor comunale și de apel. 471
- 28° Comisiunile de apel sunt în drept să aprecieze,
dupe declarațiunile contribuabililor, dupe planurile
proprietăților, dupe contractele de arendare sau închi-
riere, întinderea proprietăților spre a putea vedea dacă
comisiunile comunale de prefacere au făcut o bună eva-
luare.
- Ast-fel este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiu-
nea comisiunei de apel, când pentru a menține reducerea

Contribuțiunii directe. — Casațiune (urmare):

- făcută de comisiunea de prefacere la impozitul unei proprietăți, motivează deciziunea sa numai pe considerațiunea că poate că acea comisiune a trebuit să facă anumite cercetări pentru a admite scăderea, fără ca dânsa să cerceteze actele ce i s'au prezentat în apel 479
- 29° Cestiunea de a se ști dacă un imobil trebuie impus la o comună sau la două comune este o cestiune de administrațiune financiară, și nu poate fi discutată de curtea de casațiune 457
- 30° Evaluarea venitului unui imobil este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a comisiunilor comunale și de apel când lipsesc acte care pot stabili în mod cert acest venit 395
- 31° Este casabilă deciziunea comisiunii de apel care impune o clădire nouă la impozitul funciar, fără a ține seamă de epoca de când acel imobil a devenit locuibil și dacă s'a împlinit termenul de scutire. 410
- 32° Constatarea modului cum o persoană și exercită comerțul său, în mai mare sau în mai mic, este o cestiune de fapt de atributul suveran al comisiunilor comunale și de apel, și care, prin urmare, scapă censurii curții de casațiune 400
- 33° Este casabilă deciziunea comisiunii de apel care scutesce pe un fabricant de spirt de plata patentei, când se constată că el a cerut scăderea numai de la impozitul funciar al fabricii ca nemai funcționând, și că dânsul încă vinde spirt din depositul său. 367
- 34° Comisiunea de apel comite un exces de putere și, deci, deciziunea sa este casabilă, când, admitând cererea unui contribuabil de a fi scăzut de la patentă, omite a se pronunța și asupra cererii de a fi scăzut de la cutare epocă 406
- 35° Industriile și profesiunile ce nu sunt denumite prin tabelele anexate pe lângă legea patentelor, vor fi supuse la patentă după analogia operațiunilor sale a obiectelor de comerț, însă după o hotărâre a ministerului de finanțe prin concursul comisiunii prevădută de art. 13 din legea patentelor.
- Ast-fel, este casabilă deciziunea comisiunii de apel care impune pe un industrial sau comerciant la patentă prin analogie, fără ca să existe o hotărâre a ministerului de finanțe 466

Contribuțiuni directe. — Căi de comunicațiune : 36 ^o Cel ce face un comerț, pentru care plătește patentă, nu poate fi scutit de darea căilor de comunicațiune pe motiv că este infirm.	} 409
— 37 ^o Cel ce posedă pământ nu poate fi scutit de darea căilor de comunicație	
— 38 ^o Sunt scutiți de plata dărei căilor de comunicație toți cei căzuți în infirmitate de bătă sau bătrânețe și fără mijloce de existență, și chiar atunci când au un venit ore-care, însă așa de mic în cât nu poate fi considerat ca suficient pentru existența lor	420
— 39 ^o Comandantul pompierilor nu poate cere el, în numele pompierilor de sub comanda sa, scutirea acestora de la plata dărei căilor de comunicațiune, căci, împregurarea că densul se găsește comandant al lor nu-i dă dreptul a-i reprezenta în afacerile lor particulare	461
Contribuțiuni directe. — Cereri de scădere : 40 ^o Cererile de scădere trebuiesc făcute mai întâiu către comisiunile comunale de prefaceri, cereri cari au a fi înaintate până în séra de 31 Decembre ale fie-cărui an, nu direct la comisiunea de apel.	430
Contribuțiuni directe. — Cereri de scutiri pe trecut : 41 ^o Cererile de scutire pe trecut nu pot fi admise.	433
Contribuțiuni directe. — Citațiuni : 42 ^o Remiterea procesului-verbal de constatare și comunicarea citațiilor se fac prin mijlocirea autorităților administrative, și, pentru constatarea îndeplinirei, a remiterii sau comunicării, legea neprescriind ver-o formalitate, urmază a ne referi la regulile generale relative la formele pentru încheierea unui proces-verbal. Ast-fel, pentru constatarea acestei remiterii sau comunicării, procesul-verbal încheiat de primarul comunei, asistat de martori și investit cu sigilul comunei, este considerat ca un act în regulă sub raportul formei și prin el se poate constata în mod valabil faptul remiterii sau comunicării.	457
Contribuțiuni directe. — Comisiuni comunale : 43 ^o Cererile de scădere trebuiesc făcute mai întâiu către comisiunile comunale de prefaceri, cereri cari au a fi înaintate până în séra de 31 Decembre ale fie-cărui an, nu direct la comisiunea de apel.	430
Comisiunea de apel :	
— <i>Amânare :</i> 44 ^o De și amânarea este o facultate pentru instanțele de fond, însă în materie de contri-	

Contribuțiuni directe. — Comisiuni de apel (urmăre):

- buțiuni directe, comisiunea de apel nu mai poate admite amânarea cerută de o parte, când această cerere s'a făcut în ultima zi de judecată fixată prin lege. 403
- *Cercetare locală* : 45° Admiterea cererii de a se face o descindere locală fiind facultativă pentru comisiunea de apel, omisiunea ce face comisiunea de a se pronunța asupra unei asemenea cereri nu constituie o nulitate a decisiunii, mai cu seamă când comisiunea are alte elemente de convingere 405
- *Citarea părților* : 46° Asemănat art. 54 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiilor directe, comisiunile de apel judecă apelurile făcute contra hotărârilor comisiunilor comunale, fără a cita părțile, când aceste apeluri sunt făcute în ultimele opt zile ce preced ziua de 5 Februarie, ultima zi fixată pentru facerea apelului. 408
- *Competința comisiunii* : 47° Comisiunile de apel nu pot judeca de cât în a doua instanță hotărârile date de comisiunile comunale 444
- 48° Comisiunile de apel având competența a judeca operațiunile tuturilor comisiunilor comunale dintr'un județ, pot, când constată o impunere a aceluiași pământ (imobil) în două comune deosebite, să scadă pe contribuabil când dovedește acesta 372
- 49° Comisiunile de apel lucrează numai de la 25 Ianuarie până la 10 Februarie.
- Ast-fel, este casabilă, ca dată fără competență, o decisiune a comisiunii de apel dată la 11 Februarie. 472
- *Judecarea cauzelor* : 50° Înaintea comisiunilor de apel cauzele se vor chema și judeca în ordinea înscrierii lor în registrul de termene, și cel ce pretinde că a fost judecat fără a fi chemat trebuie a dovedi acesta 468
- 51° Părțile putându-se prezenta înaintea comisiunilor de apel în persoană sau prin procurator, faptul că un apelant a lipsit de la comisiunea de apel în ziua când era fixată judecarea apelului său pentru că era bolnav nu poate fi invocat ca motiv de casare. 471
- *Motivarea deciziunilor* : 52° Conrite un exces de putere și, deci, pronunță o decisiune casabilă comisiunea de apel care, reducând impunerile făcute de comisiunea comunală, se întemeiază pe simple apre-

Contribuțiuni directe. — Comisiuni de apel (urmare):*Motivarea deciziunilor:*

cieri, fără a motiva cătuși de puțin din ce anume elemente deduce aprecierile sale și fără să arate de ce înlătură acte pe cari comisiunea s'a întemeiat în evaluarea sa.

474

- 53° Este casabilă ca nemotivată decisiunea comisiunii de apel când respinge cererea de reducere ca prea încărcat a unui contribuabil fără a discuta actele ce dânsul a prezentat în susținerea cererii sale.
- 54° Comisiunile de apel sunt în drept să aprecieze, dupe declarațiunile contribuabililor, dupe planurile proprietăților, dupe contractele de arendare sau închiriere, întinderea proprietăților spre a putea vedea dacă comisiunile comunale de prefacere au făcut o bună evaluare.

479

Ast-fel, este casabilă, ca dată cu exces de putere, decisiunea comisiunii de apel când, pentru a menține reducerea făcută de comisiunea de prefacere la impozitul unei proprietăți, motivează decisiunea sa numai pe considerațiunea că pôte că acea comisiune a trebuit să facă anumite cercetări pentru a admite scăderea, fără ca dânsa să cerceteze actele ce i s'au prezentat în apel.

479

- *Presidarea comisiunei*: 55° În cas de împiedicare a președintelui tribunalului comisiunea de apel va fi presidată de către cel mai vechi judecător.

La tribunal-le cu mai multe secțiuni comisiunea va fi presidată de primul-președinte, și, în cas de împiedicare, de cel mai vechi din președinții de secțiune, sau de cel mai vechi judecător, când și președinții sunt împiedicați.

381

- *Semnarea deciziunilor*: 56° Faptul că decisiunea comisiunii de apel a fost semnată numai de duoi din membrii comisiunei nu pôte vicia întru nimic această decisiune, întru cât comisiunea pôte lucra și numai cu majoritatea membrilor.

365

Contribuțiuni directe. — Domiciliul contribuabilului:

57° Pentru lucrările de recensământ și de evaluare contribuabilii sunt considerați domiciliați în fiecare din imobilele supuse recensământului, și, de aceea, procesul-verbal de constatare a comisiunei comunale, precum și citațiile despre termenul de judecare a apelului la comisiunea de apel, trebuiesc

Contribuțiuni directe. — Domiciliul contribuabilului (urmare):

remise la domiciliul contribuabilului, adică la locuința de pe moșie sau la stabilimentul de exploatare de pe moșie sau din pădure, când lipsesc o locuință permanentă, și acesta indiferent dacă proprietarul locuiește în altă parte, sau în țară, sau în străinătate,

457

Contribuțiuni directe. — Impozit funciar: 58° Case rurale: Incăperile rurale, neproducătoare de venit, sunt scutite de darea funciară.

Ast-fel, o casă rurală, în care o-dată a fost cârciumă, dar în care nu se mai face un asemenea comerț, și care nu se constată că a fost făcută numai cu destinația a se exercita într-nsa un asemenea comerț, este scutită de darea foncieră, întru cât nu mai este producătoare de venit.

416

— **Construcțiuni noi: 59°** O-dată ce termenul de scutire de impozit funciar pentru un imobil nou construit s'a împlinit, comisiunea comunală de prefaceri este în drept a înscrie acel imobil la impozitul funciar fără a fi nevoie ca să existe o cerere din partea fiscoșului pentru acesta.

383

— **60°** Este casabilă decisiunea comisiunii de apel care impune o clădire nouă la impozitul funciar fără a ține seama de epoca de când acel imobil a devenit locuibil și dacă s'a împlinit termenul de scutire

410

— **Declarațiunea prevădută de art. 3: 61°** Contribuabilul care nu ar înapoi declarațiunea cerută de art. 3 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe în periodul facerii recensământului general, poate face această declarație în anul următor și să ceară rectificarea impozitului pentru anii următori, și prin declarație nu se poate înțelege numai complectarea formularului tipărit al ministerului de finance, întru cât contribuabilul poate reforma cerința sa din formularul tipărit, arătând, prin petiția de rectificare adresată comisiunii comunale de prefacere, elementele necesare

427

— **62°** Contribuabilul care nu a înapoiat declarațiunea prevădută de art. 3 din legea de constatare și percepere a contribuțiunilor directe nici la recensământul general, nici în anul următor până la 31 Decembrie, nu poate înlocui această declarațiune printr'un contract de arendare, chiar autentic, căci sinceritatea

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):*Declarațiunea prevădută de art. 3:*

contractul de arendare se poate judeca numai dupe și pe temeiul indicărilor coprinse în acea declarațiune.

375

- 63° Când o moșie este în indivisiune, formularele de declarații prevădute de art. 3, alin. b din legea de constatarea și perceperea contribuțiunilor directe au a se da fie-cărui coproprietar, dacă sunt individual cunoscuți și înscrisi în matricole, dar dacă coproprietarul nu sunt individual cunoscuți, și nu sunt înscrisi în roluri de cât sub numele »moștenitorii cutăruia«, atunci nu se va da de cât o singură declarație. . . .

- 64° Arendașul poate, în numele proprietarului, să înapoieze el declarațiunea cerută de art. 3, alin. b din legea de constatarea și perceperea contribuțiunilor directe, fără ca să aibă trebuință pentru acesta de o autorizațiune specială.

396

- 65° Arendașul nu poate invoca ca motiv de casare în contra decisiunii comisiunii de apel faptul că nu s'a lăsat pentru fie-care coproprietar al moșiei câte un exemplar dupe formularele cerute de art. 3, alin. b din legea de constatarea și perceperea veniturilor directe

- *Evaluarea veniturilor:* 66° Comisiunile comunale și comisiunile de apel pot lua drept basă la evaluarea veniturilor și prin urmare la stabilirea contribuțiunilor unei moșii, contractele de arendare de pe trecut, mai ales când proprietarul ce 'și exploatează singur moșia nu prezintă acelor comisiuni, pentru a dovedi că moșia sa nu are venitul prevădută în acele contracte, nici registrele de exploatare, nici planul întinderii moșiei, nici contracte de învoielii

477

- 67° Evaluarea venitului unui imobil este o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a comisiunilor comunale și de apel când lipsesc acte cari pot stabili în mod cert acest venit

395

- *Fabrici:* 68° Fabricile de orî-ce natură sunt supuse la plată de impozit funciar, și prin fabrică se înțelege construcțiunea cu mașinăriile necesare, fără de care nu poate fi fabrică.

Ast-fel, impozitul funciar pentru o fabrică nu trebuie să se calculeze dupe venitul ce ar putea produce numai construcțiunea în sine, ci dupe venitul pe care utilizarea mașinăriilor instalate în construcțiune în

Contribuțiuni directe. — Imposit funciar (urmare):

- Fabrici:*
 urmărirea scopului industrial pöte să'l dea închiriindu-se fabrica. 402
- 69° Proprietarul unei fabrici pöte fi scăđut, în cursul periodului, de la plata impositului funciar pentru fabrica sa, când se constată că acea fabrică a fost închisă de administrațiune ca fiind un stabiliment insalubru. 428
- 70° Simplul fapt că o fabrică a încetat vremelnic de a funcționa, când este constant că fabrica există, nu pöte face să se acorde scutirea de imposit pe timpul periodului. 365
- 71° Este casabilă decisiunea comisiunei de apel care scutesce pe un fabricant de spirt de plata patentel, când se constată că el a cerut scăderea numai de la impositul funciar al fabricel ca ne mai funcționând, și că densus încă vinde spirt din depositul său. 367
- *Intinderea pământului:* 72° Determinarea întinderel pământului ce posedă un contribuabil este o cestiune de fapt de atributul suveran al comisiunilor comunale și de apel. 471
- *Locuințele servitorilor bisericesci:* 73° Locuințele servitorilor bisericesci sunt scu'tite de impositul funciar. Când însă se constată că un servitor bisericesc are și altă ocupațiune, ast-fel că nu are ca singur mijloc de existență numai profesiunea de servitor bisericesc, atunci densus trebuie să fie impus la foncieră pentru locuința sa. 476
- *Möră:* 74° Art. 51 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe prevede scutiri numai atunci când obiectul impus s'a distrus cu totul și nu mai pöte funcționa, nu și pentru cazul când încetarea de a funcționa, din ori-ce împrejurări, este vremelnică. Ast-fel, când o möră a încetat vremelnicese de a funcționa pentru că a rămas netuchiriată, nu pöte fi scu'tită de impositul funciar 384
- 75° Când o möră nu mai funcționează de loc și pietrele de măcinat au fost ridicate din möră, comisiunea de apel pöte scu'ti pe proprietar de impositul funciar chiar în cursul periodului 411
- 76° O möră se pöte considera ca stabiliment de industrie numai când este montată în complect cu aparatele și motorul necesar, în stare de a funcționa, și numai atunci se pöte impune la dările către Stat, judeș și

Contribuțiunii directe. — Imposit funciar (urmare):**Móră :**

comună pentru destinația stabilimentului.

- Ast-fel, când este constant că o móră funcționează numai cu motor de apă și că, din cauza lipsei de apă, móră a încetat de a mai funcționa, atunci fiind o schimbare în sensul art. 51 din legea perceperei contribuțiunilor directe, se poate ca acea móră să fie scădută de la impozite, modificându-se rolul în cursul periodului cincinal, dacă se va constata că lipsa de apă este absolută tot anul și că această cauză nu există la facerea recensământului general. 470
- **Păduri :** 77° Proprietarul unei păduri care taie lemne din pădurea sa nu numai pentru trebuința sa casnică sau rurală, ci exploatăză sistematic acea pădure, trebuie să plătescă impozitul funciar pentru acea pădure. . . 445
- 78° Pădurile date în exploatare fie prin arendare, fie că sunt exploatare de însuși proprietarul lor, sunt supuse la plata impozitului funciar. 465
- 79° Impozitul funciar pentru pădurile puse în exploatare urmând a se plăti în proporție cu cătimea tăiată, faptul că s'a încetat exploatarea nu poate avea nici o influență asupra plăței impozitului, care se stabilește și se repartizează la numărul anilor cât are a dura exploatarea, și perceperea impozitului se va continua până când fiscul 'și va încasa integral dreptul său . . 467
- **Proprietari domiciliați în străinătate :** 80° Contribuabilul trebuie să plătescă 12°/_o impozit funciar când locuiește obișnuit în străinătate 463
- 81° Pentru ca proprietarii de moși, ce locuiesc în străinătate și care deci ar urma să plătescă o foncieră de 12°/_o, să fie reduși la 6°/_o, trebuie să se constate că locuiesc obișnuit în țară, nu că ar avea domiciliul legal în țară pentru că tocmai locuința obișnuită este faptul esențial, fiind-că se poate ca cineva să 'și aibă domiciliul legal într'o comună din țară, iar de fapt să locuiască obișnuit în străinătate } 380
403
- 82° De și femeia are domiciliul legal acolo unde este domiciliul soțului său, însă, cum se poate întâmpla ca domiciliul legal al soțului să fie în țară, și obișnuit soția să locuiască în străinătate, dânsa trebuie impusă la foncieră de 12°/_o pentru moștile sale când să

Contribuțiunile directe. — Imposit funciar (urmare):*Proprietari domiciliați în străinătate:*

constată că de fapt locuiește în mod obișnuit în străinătate.

Ast-fel, este casabilă decisiunea comisiei de apel când impune pe femeie la foncieră de 6⁰/₀ pe motiv că dânsa și are domiciliul legal la soțul său, care și are domiciliul în țară, la moșie, fără să constate dacă în fapt soția locuiește cu soțul său la domiciliul său de la moșie.

463

Contribuțiunile directe. — Indivisiuni: 83⁰ Când o moșie este în indivisiune, formularele de declarații prevăzute de art. 3, alin. b din legea de constatarea și perceperea contribuțiilor directe au a se da fie-cărui coproprietar, dacă sunt individual cunoscuți și înscriși în matricole, dar dacă coproprietarii nu sunt individual cunoscuți, și nu sunt înscriși în roluri de cât sub numele „moștenitorii cutărui”, atunci nu se va da de cât o singură declarație

396

Contribuțiunile directe. — Mandat: 84⁰ Arendașul poate, în numele proprietarului, să înapoieze el declarațiunea cerută de art. 3, alin. b din legea de constatarea și perceperea contribuțiilor directe, fără ca să aibă trebuință pentru acesta de o autorizațiune specială

396

Contribuțiunile directe. — Modificarea rolurilor: 85⁰ Rolurile nu pot fi modificate în cursul periodului, prin adăugire de noul contribuțiunii sau ștergeri de contribuțiunii existente, de cât numai în casurile când noul base imposabile s'au ivit, sau bazele imposabile au încetat de a exista

391

— 86⁰ Un imposit o-dată înscris prin roluri nu se mai poate modifica sau scădea, de cât atunci când și bazele imposabile au încetat sau altele s'au ivit.

381

— 87⁰ Principiul că nici o modificare nu se face în rolurile de fixarea contribuțiilor de cât numai în cazul când noul base imposabile s'au ivit în cursul periodului, se aplică atât pentru cel impus de comisiei recensământului general, cât și pentru urmașii săi, întru cât legea nu distinge și întru cât baza de impunere nu s'a schimbat

412

— 88⁰ În cursul periodului nu se pot nici spori, nici reduce contribuțiunile unui imobil, din cauză de creștere sau scădere a venitului prin faptul reînchirierii în alte condițiuni.

369

Contribuțiuni directe. — Modificarea rolurilor (urmare):

- 89° In cursul periodului nu se p^ote reduce impozitul funciar al unei moșii, pentru c^ă venitul ei ar fi sc^ădu^t sau pentru c^ă o cas^ă de locuit pentru arendaș s'ar fi deteriorat 396
- 90° Schimbarea culturei unui p^ăm^ănt neput^ănd avea de efect de c^ăt diminuarea sau sporirea veniturii, nu p^ote fi considerat^ă ca o schimbare a bazei imposibile, pentru a se putea face modific^ări in roluri in periodul cincinal. 469
- 91° Rolurile se pot modifica in cursul periodului c^ănd bazele de impunere s'au schimbat.
Ast-fel, proprietarul unei vii p^ote cere reducerea impozitului c^ănd intinderea viei nu este aceeași cum a fost impus^ă la recens^ăm^ăntul general, cas in care baza de impunere nu este aceeași 452
- 92° Impunerile de impozit s^ăvirșite prin recens^ăm^ăntul general sunt valabile pe timp de cinci ani, și ele nu pot fi schimbate de c^ăt in condițiunile generale ale art. 51 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe. Așa, pentru un imobil rural, cum ar fi și o vi^ă, impozitul funciar nu se p^ote reduce de c^ăt dac^ă venitul este sc^ădu^t prin desființarea im-bun^ătăirilor sau dac^ă s'ar dovedi c^ă intr^ăga parte din moșie a disp^ărut, ins^ă nu se p^ote reduce pentru er^ore constat^ăt^ă a intinderii moșiei 448
- 93° O m^or^ă se p^ote considera ca stabiliment de industrie numai c^ănd este montant^ă in complect cu aparatele și motorul necesar, in stare de a funcționa, și numai atunci se p^ote impune la d^ăriile c^ătre Stat, județ și comun^ă, pentru destinați^ă stabilimentului.
Ast-fel, c^ănd este constant c^ă o m^or^ă funcționez^ă numai cu motor de ap^ă și c^ă, din cauza lipsei de ap^ă, m^ora a incetat de a mai funcționa, atunci fiind o schimbare, in sensul art. 51 din legea perceperii contribuțiunilor directe, se p^ote ca acea m^or^ă s^ă fie sc^ădu^tă de la impositiv, modific^ăndu-se rolul in cursul periodului cincinal, dac^ă se va constata c^ă lipsa de ap^ă este absolut^ă tot anul și c^ă ac^ăst^ă cauz^ă nu exista la facerea recens^ăm^ăntului general 470
- 94° Rolurile pot fi modificate in cursul periodului prin ad^ăgiri de noul contribuți^oni c^ănd se va dovedi c^ă un comercian și-a intins intreprinderile sale comerciale in urma constat^ărei pe temelul c^ăreia se afl^ă stabilit

	Pagina
Contribuțiuni directe. — Modificarea rolurilor (urmare):	
impositul, sau când bazele pe cari sunt aşezate drepturile proporţionale s'aŭ schimbat	422
— 95 ^o Patenta fiind un drept fix anual, valabil numai pentru un an, rolurile pentru patentari nu sunt definitive pe periodul de cinci ani, şi dar pot fi modificate în cursul periodului, în conformitate cu legea lor respectivă, adică cu legea patentelor	398
Contribuțiuni directe. — Patentă : 96° Bazele contribuţiunilor directe se vor constata, în genere, dupe legea de constatare şi perceperea acestor contribuţiuni, afară numai când legile respective nu vor prevedea un alt mod de constatare.	
Ast-fel, patenta fiind un drept fix anual, valabil numai pentru un an, rolurile pentru patentari nu sunt definitive pe periodul de cinci ani, şi dar pot fi modificate în cursul periodului, în conformitate cu legea lor respectivă, adică cu legea patentelor	398
— 97 ^o Constatarea modului cum o persoană 'şi exercită comerţul său, în mai mare sau în mai mic, este o cestiune de fapt de atributul suveran al comisiunilor comunale şi de apel, şi cari, prin urmare, scapă censurii curţii de casaţiune	400
— 98 ^o Comisiunea de apel comite un exces de putere şi, deci, deciziunea sa este casabilă, când, admitând cererea unui contribuabil de a fi scădut de la patentă, o mite a se pronunţa şi asupra cererii de a fi scădut de la cutare epocă	406
— <i>Apărător la judecătoriile de pace</i> : 99 ^o Advocaţii cari exercită profesiunea lor sunt supuşi la plata taxei de patentă, şi la această taxă sunt supuşi şi apărătorii sau procuratorii cari pledază numai la judecătoriile de pace.	419
— <i>Arendaşi</i> : 100 ^o Ori-ce român sau străin, care exercită în România un comerţ, o industrie sau o profesiune, este impus la contribuţiunea patentelor.	
Ast-fel arendaşii sau exploatorul de moşii sunt impuşi la plata patentei, şi plătesc această patentă nu numai de la data arendării prin contract, dar chiar de la data exploatărei de fapt a moşiei, când se constată că de fapt exploatarea a început o mai înainte de data fixată în contract pentru începerea exploatărei.	415
— 101 ^o Arendaşul care luând o moşie în arendă, cumpără şi recoltele prinse pe rădăcinii de pe acea moşie, cum şi uneltele şi vitele aflătoare pe moşie, recoltele pe cari	

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):

- Arendași :*
le strânge și le vinde înainte chiar de data când densusl
trebuie să încépe, dupe contract, exploatarea moșiei,
trebuie să plătescă patentă nu numai de când intră el
ca arendași ci și pentru timpul anterior când a efec-
tuat operațiunile de a strânge și vinde acele recolte. 432
- *Advocați :* 102⁰ Advocații cari exercită profesiunea
lor sunt supuși la plata taxei de patentă, și la această
taxă sunt supuși și apărătorii săi procuratorii cari
pledază numai la judecătorii de pace 419
- *Bancheri :* 103⁰ Pentru aședarea contribuțiunei pa-
tentel, în ceea ce privește băncile, trebuie să se con-
sulte statutul său registrele lor, spre a se putea cu-
noște capitalul pus la mijloc spre exploatare 462
- *Comerțului n'denumit în tabele :* 104⁰ Comerțurile
cari nu sunt denumite în tabelele litera A, B, C, sunt
supuse la patentă dupe analogia operațiunilor, sau a
obiectului de comerț și dupe o hotărîre specială a
ministerului de finance 425
- 105⁰ Industriile și profesiunile ce nu sunt denumite
prin tabelele anexate pe lângă legea patentelor vor fi
supuse la patentă dupe analogia operațiunilor sau a
obiectelor de comerț, însă dupe o hotărîre a mi-
nisterului de finance prin concursul comisiei pre-
vădută de art. 13 din legea patentelor.
- Ast-fel, este casabilă decesiunea comisiei de apel care
impune pe un industrial sau comerciant la patentă
prin analogie fără ca să existe o hotărîre a ministe-
rului de finance 466
- *Conducte de apă :* 106⁰ Dupe tabloul adițional din
1896, comerțul de instalator de sonerii electrice și
conducte de apă este asimilat, la clasificarea patente-
lor, cu mecanicii, taxați la patentă de clasa IV. 425
- *Crescători de vite :* 107 Proprietarii cultivatorii de
pământ sunt scutiți de plata patentel când fac negoț
devite numai pentru vinđarea vitelor ce cresc, întrețin
și îngrășă el pe moșia lor, nu și când cumpără de la
alții și vind vite în turme mari 446
- *Fabricanți :* 108⁰ Patenta având de basă speculațiu-
nea, proprietarul unei fabrici continuă a plăti taxa
patentel când, de și fabrica 'i-a fost închisă ca insa-
lubră, el continuă a vinde produsele fabricel sale ce
le are în deposit 427

Contribuțiuni directe. — Patentă (urmare):

<i>Fabricanți:</i>	
— 109 ^o Este casabilă decisiunea comisiunii de apel care scutește pe un fabricant de spirt de plata patentei când se constată că el a cerut scăderea numai de la impozitul funciar al fabricii ca ne mai funcționând și că densul încă vinde spirt din depositul său	367
— <i>Ingineri:</i> 110 ^o Profesiunea de inginer este impusă la patentă și nu sunt scutiți de acest impozit de cât inginerii cari sunt special numai în serviciul Statului.	} 390 401
— 111 ^o Inginerii ce sunt în serviciul Statului sunt scutiți de plata patentei. Când însă densii sunt și inginerii hortarnici, ocupându-se cu lucrări particulare, atunci sunt supuși la plata taxei de patentă	
— <i>Mai multe comerțuri:</i> 112 ^o Comerciantul care exercită două diferite comerțuri în două deosebite localuri, de și sub același acoperământ, trebuie să plătească patentă în parte pentru fie-care comerț	429
— <i>Mecanici:</i> 113 ^o Dupe tabloul adițional din 1896, comerțul de instalator de sonerii electrice și conducte de apă este asimilat, la clasificarea patentelor, cu mecanicii, taxați la patenta de clasa IV	425
— <i>Medici:</i> 114 ^o Profesiunea de medic este impusă la plata patentei, și medicii nu sunt scutiți de patentă nici chiar când primesc funcțiuni de la Stat sau județ. Numai inginerii când sunt în serviciul Statului sunt scutiți de patentă	390
— <i>Oglinzi:</i> 115 ^o Fabricanții de oglinzi sunt asimilați cu poleitorii și, prin urmare, au a fi impuși cu patentă fixă clasa V și taxa proporțională de 2 ^o / ₀	404
— <i>Poleitori:</i> 116 ^o Fabricanții de oglinzi sunt asimilați cu poleitorii și, prin urmare, au a fi impuși cu patentă fixă clasa V și taxa proporțională de 2 ^o / ₀	404
— <i>Socetăți de economie:</i> 117 ^o Asociațiunile în nume colectiv, cum sunt societățile de economii, au a fi impuse la patentă numai în cazul când face operațiuni de împrumut la particulari, nu și în cazul când nu face alte operațiuni de cât aceea de a împrumuta în mod obișnuit pe membrii lor cu din capitalul format din propriile lor cotisațiuni	} 421 424
— <i>Sonerii electrice:</i> 118 ^o Dupe tabloul adițional din 1896, comerțul de instalator de sonerii electrice și conducte de apă este asimilat, la clasificarea patentelor, cu mecanicii, taxați la patentă de clasa IV	

Contribuțiuni directe. — Recensământul general: Impunerile făcute de comisiunea de recensământ general pentru periodul 1896—1901, intrând în vigoare la 1 Aprilie 1896, decisiunile comisiunilor de apel din Ianuarie 1896, nu pot fi invocate ca lucru judecat pentru modificarea rolurilor rămase definitive și cum au fost stabilite de recensământul general	423
— 119 ^o Impunerile de impozit săvârșite prin recensământul general sunt valabile pe timp de cinci ani, și ele nu pot fi schimbate de cât în condițiunile generale ale art. 51 din legea pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor directe. Așa, pentru un imobil rural, cum ar fi și o viă, impozitul funciar nu se poate reduce de cât dacă venitul este scăzut prin desființarea îmbunătățirilor sau dacă s'ar dovedi că întrăga parte din moșie a dispărut, însă nu se poate reduce pentru eróre constatată a întinderii moșiei	448
Contribuțiuni directe.—Rectificarea rolurilor: 120 ^o Schimbările de nume în roluri, cum și ori-ce rectificări se fac de ministerul de finanțe sau casierul general.	
Ast-fel este casabilă, ca dată fără competență, decisiunea comisiunii de apel, care admite cererea de a se schimba numele contribuabilului în roluri	391
— 121 ^o Cererile de rectificări, ștergeri sau adăușe de la epocă anterioară se vor putea admite numai în casuri bine dovedite și sprijinite pe acte autentice	393
— 122 ^o Rectificările făcute de comisiunile de prefaceri se pun în lucrare pe ziua întâiu a trimestrului următor.	451
— 123 ^o Contribuabilul ce va face declarația sa în anul următor are drept să cêră rectificarea impozitului pentru anii următorii, iar în casuri bine dovedite și sprijinite pe acte autentice acele rectificări se pot admite și de la epocă anterioară, numai exercițiul să nu fie închis	452
— 124 ^o Comisiunea de apel, îndată ce recunoște în anul următor facerea recensământului general, că contribuabilul s'a conformat art. 3 din legea de percepere, făcând declarația cerută de acest articol, trebuie să cerceteze cererea de reducere făcută de contribuabil, și fiind întemeiată să o admită sau să o respingă dacă nu 'și forméază convingerea despre necesitatea reducerii impozitului	452
— 125 ^o Cererile de rectificare în cursul periodului trebu-	

- Contribuțiunii directe. — Rectificarea rolurilor (urmare):**
esc făcute către primăriile respective până în sera
dilei de 31 Decembre a fie-cărui an 456
- Contribuțiunii directe. — Remiterea procesului-verbal de
constatare:** 126° Remiterea procesului-verbal de con-
statare și comunicarea citațiilor se fac prin mijlocirea
autorităților administrative, și pentru constatarea in-
deplinirei, a remiterii sau comunicării, legea nepre-
scriind ver-o formalitate, urmăză a ne referi la regu-
lile generale relative la formele pentru încheierea u-
nui proces-verbal.
- Ast-fel, pentru constatarea acestei remiterii sau comu-
nicării, procesul-verbal încheiat de primarul comunei,
asistat de martori și investit cu sigiliul comunei,
este considerat ca un act în regulă sub raportul for-
mei și prin el se poate constata în mod valabil faptul
remitterii sau comunicării 457
- Contribuțiunii directe. — Roluri:** 127° Nici o autoritate ju-
decătorească nu poate să dea o hotărâre contrarie dispo-
sitivului decisiunilor pe temeiul cărora sunt întocmite
rolurile, nici să admită restituirea unei sume perce-
pută în conformitate cu aceste roluri 394
- 128° Nu se poate admite nici o restituire a unei sume
percepute în conformitate cu rolurile alcătuite defini-
tiv și care formeză pentru fisc un titlu legal de îm-
plinire. 450
- Contribuțiunii directe. — Ștergeri sau adause de la epoci
anterioare:** 129° Cererile de rectificări, ștergeri sau
adause de la epoci anterioare se vor putea admite numai
în casuri bine dovedite și sprijinite pe acte autentice. 393
- Controlor fiscal:** Controlorul fiscal neavând cădere să inca-
seze contribuțiunii, faptul că un controlor a bătut pe
un contribuabil pentru refuz de a plăti contribuțiu-
nile este de competența judecătorilor de ocóle a'l ju-
deca, întru cât controlorul nu a comis delictul ca
funcționar, ci ca simplu particular 1002
- Vezi în deosebi: »Curtea de compturi».*
- Convențiunii sau contracte:** 1° O regulare de compturi, ca și
ori-ce convențiune, nu se poate considera ca definitivă
și nerevocabilă, între părțile interesate, atunci când
consimțământul lor reciproc a fost dat prin eróre asu-
pra substanței compturilor sau a obiectului, și par-
tea vătămăată are dreptul a cere și obține, pe calea
judecăteli, îndreptarea erorei, dovedind acesta, fie prin

Convențiuni sau contracte (urmare):

refacerii de socoteli, cu cifrele coprinse deja în actele compturilor, fie prin producerea de alte acte cari să fie în legătură directă cu acele compturi, și prin cari părțile au omis ale avea în vedere la încheierea acestor compturi. 733

— 2° Partea contractantă, în privința căreia cea-altă parte nu și îndeplinește obligațiunea sa, nu poate fi silită să și îndeplinească ea obligațiunea sa față de această parte.

Ast-fel, comerciantul care vinde o cantitate de marfă ore-care unei firme asociate, cu condițiune ca plata acelei mărfi să se facă dupe un termen ore-care, de la predarea mărfii printr'un accept dat de către firma asociată, nu poate fi silit, în cas când, înainte de predarea mărfii și de expirarea acestui termen, unul din asociații firmei a încetat din viață și firma este în lichidațiune, să libereze marfa unui coasociat al firmei în aceleași condițiuni, adică ca plata să se facă într'un termen ore-care, întru cât față de vânzător cumpărătorul nu și mai poate îndeplini obligațiunea sa, și anume aceea de a i da un accept din partea firmei, de ore-ce firma socială este în lichidațiune. 745

— 3° Pentru ca o convențiune să nu producă efecte trebuie să fie contrarie ordinii publice sau bunelor moravuri.

Ast-fel, subrogațiunea de drept prevădută de art. 462 din codul de comerț nefiind de ordine publică poate fi modificată sau suspendată printr'o convențiune contrarie a părților 1473

Cuasi-delicte: 1° Comitenții sunt răspunzători pentru daunele cauzate de prepușii lor în exercițiul său cu ocaziunea serviciului ce le-au încredințat. 550

— 2° Societatea de navigațiune pe Dunăre nu poate fi răspunzătoare de ruperea punților ce lângă pontónele ei cu malul Dunărei, de ore-ce aceste punți sunt o continuare a malului, și, prin urmare, supuse supravegherii autorităților românești. 729

Cumpene mincinoase: Vezi: „Măsurile mincinoase”.

Cumul de delikte: 1° Cestiunea de a se ști dacă mai multe fapte imputate unui inculpat constituiesc mai multe delikte, sau dacă această continuitate de fapte, săvârșite într'un anume scop determinat, constituiesc unul

Cumul de delicta (urmare):

și același delict, este o cestiune de fapt, a cărui rezolvare și apreciere este lăsată judecătorilor fondului.

211

- 2° Falsul în acte publice există din momentul consumării faptului, și dacă același fapt se repetă, sunt mai multe falsuri, prin urmare există cumul.

Ast fel, când un percepător falsifică mai multe cotoare din registrul cu matcă prin care face încasările, trecând în cotor o sumă mai mică de cât cea încasată și trecută în recepisă, el comite mai multe falsuri, și, deci, în asemenea caz, există cumul, de ôre-ce prin alterarea substanței în registru, prin arătarea de fapt neadevurate în registru, delictul se consumă, și de câte ori se repetă acest delict de atâtea ori se consumă.

254

- 3° Când un inculpat este condamnat la două epoce diferite pentru două fapte de aceeași natură, comise la epoce diferite, și fie-care pedepsă fiind sub maximum de cinci ani, până unde merge închisoarea corecțională, contopirea acestor pedepse nu se poate face în sensul ca el să facă numai o pedepsă, ci contopirea se face, dacă ambele pedepse trec peste cinci ani, în sensul că condamnatul nu poate face mai mult de cinci ani închisoare, adică maximum închisorii corecționale.

773

- 4° Când un inculpat va fi dat în judecată pentru mai multe crime sau delicta de deosebită natură și supuse la osebite pedepse, se aplică numai oșândă cea mai grea, în care vin și se contopesc cele-alte oșânde mai ușore.

775

- 5° Pedepsa cea mai grea absorbind pe cea mai ușoră rezultă că condamnatul care și face pedepsa cea mai grea, expiază prin acesta toate pedepsele la care a fost condamnat pentru delicta pasibile de o pedepsă mai ușoră.

790

Curtea cu jurați. — Achitare : 1° Chiar în cazul când jurații nu recunosc culpabil pe un acusat de o crimă pentru care fusese trimis în judecata lor, totuși curtea e în drept a se pronunța asupra cererilor de daune preținse de partea civilă și a le acorda când, materialicesce, crima imputată e constantă și constatată.

1397

- **Afișarea listei juraților la primăria locală :** 2° Dacă lista generală a juriului din care s'a compus comisiunea

Curtea cu jurați (urmare):

<i>Afișarea listei juraților la primăria locală :</i>	
de judecată nu a fost contestată în termenul prevăzut de art. 268 din procedura penală, ea se consideră definitivă, și, prin urmare, nu se mai poate face un motiv de casare a verdictului și a deciziunii curței cu jurați, din faptul că acea listă nu a fost afișată la primăria locală, cum cere art. 267 din aceeași procedură.	1262
— <i>Amânare :</i> 3 ^o Amânarea judecării procesului pentru chemare de martori este facultativă pentru curtea juraților și admiterea amânării nu poate fi admisă de cât atunci când cererea se face înainte de ascultarea vre-unuia din martorii prezenți. . . .	714
— 4 ^o Judecătorii fondului sunt suverani să nu amâne judecarea pentru a se cita martorii absenți propuși de părți, când faptele ce părțile voesc a dovedi cu acești martori se pot dovedi și cu martorii prezenți.	1226
— 5 ^o Îndeplinirea dispozițiilor art. 321 din procedura penală ca președintele să încunoscînteze pe acuzat că are cinci zile spre a putea cere nulitatea deciziunii camerei de punere sub acuzare nu este prescrisă a se face de atâtea ori de câte ori procesul se amână.	1354
— 6 ^o Președintele curței cu jurați este suveran să aprecieze serioșitatea motivelor de amânare propuse de un acuzat, și, prin urmare, a încuviința sau nu amânarea.	1363
— <i>Apărător :</i> 7 ^o Faptul că un acuzat a avut apărător înainte curței cu jurați și în contra căruia nu a făcut nici o obiecțiune nu 'l mai poate îndreptăți a se plânge că dreptul de apărare a fost violat, pentru că președintele curței n'ar fi încunoscîntat pe avocatul ales spre a veni să apere pe acuzat.	1460
— <i>Apărător din oficiu :</i> 8 ^o Apărătorul din oficiu al unui acuzat, călăt la sorți în comisiunea juraților, poate fi numit din nou în ședință apărător, când a fost recusat ca jurat.	434
— 9 ^o Legea penală nu prescrie nicăieri ca înaintea curței cu jurați să se dea un apărător din oficiu și părții civile când n'are apărător.	1456
— <i>Casațiune :</i> 10 ^o Acuzatul poate renunța la cele cinci zile ce 'i acordă art. 321 din procedura penală pentru a face ver-o cerere de nulitate a actelor de acusațiune și a deciziunii camerei de punere sub acuzare.	53

Curtea cu jurați (urmare):*Casațiune:*

- 11° Faptul că un acusat a avut apărător înaintea curței cu jurați și în contra căruia nu a făcut nici o obiecțiune, nu l' mai pôte îndreptăți a se plânga că dreptul de a părare a fost violat, pentru că președintele curței n'ar fi încunoscinițat pe avocatul ales spre a veni să apera pe acusat 1460
- 12° Regulele privitoare la constituire juriului, în materie penală, fiind de ordine publică, neobservarea lor atrage nulitatea decisiunii și se pôte invoca pentru prima oră în casațiune. 247
- 13° Nu se violéză legea când fiind prezenți mai mult de 25 jurați ordinarți, numele tuturilor acestora au fost puse în urna din care s'a tras la sorți comisiunea de judecată. 786
- 14° Dupe art. 258, alin. II din procedura penală, au drept a fi jurați cel ce se bucură de un venit anual de 1.500 lei în avere imobiliară, și este casabil verdictul juraților și decisiunea curței când se constată că în comisiunea juraților a figurat ca jurat o persoană citată ca proprietară, și care nu are venitul imobiliar de 1.500 lei pe an. 235
- 15° Sunt incapabili de a fi jurați cel ce nu știu citi și scrie românesc, și această dispozițiune fiind de ordine publică, pôte fi invocată d'a-dreptul în casație.. 742
- 16° Modul cum au fost puse cestiunile juraților nu dă loc la casare, când se constată că ele au fost citite în ședință publică, și că atrăgându-se atențiunea acusașilor și apărătorilor lor de către președinte asupra modului cum a redactat cestiunile, aceștia nu au ridicat nici o obiecțiune. 550
- 17° Cestiunea minorității unui acusat este o cestiune de fapt ce trebuie propusă la fond și supusă juraților, ast-fel că acusatul nu se pôte plânga în recurs că nu s'a făcut și aplicarea art. 63 din codul penal, când, prin decisiunea camerei de punere sub acusare, el a fost declarat major, și densusul n'a făcut nici o cerere de nulitate a acestei decisiuni, și când nici d'înaintea curței cu jurați n'a propus cestiunea minorității. . . 1460
- 18° Nu comite un exces de putere curtea care respinge cererea apărătorului unui acusat care cere o expertisă medicală spre a constata starea mintală a acusatului, când însuși acusatul declară curței că n'a

Curtea cu jurați (urmare):

Casațiune:

- fost nici o-dată nebun, că are cunoștință de modul cum a săvârșit crima, susținând numai că ar fi fost în stare de beție când a săvârșit'o. 1141
- 19° Arătarea numai a inițialei numelui de botez a unui jurat în lista comunicată acusatului, nu poate vicia procedura înaintea curții cu jurați când acusatul nu a ridicat nici un incident în această privință înaintea curții cu jurați, și nici nu probază că din cauza arătării prin inițială densusul a putut fi indus în eroré la recusațiunile ce voia să facă. 1250
- 20° Dacă lista generală a juriului din care s'a compus comisiunea de judecată, nu a fost contestată în termenul prevădut de art. 268 din procedura penală, ea se consideră definitivă, și, prin urmare, nu se mai poate face un motiv de casare a verdictului și a decisiunii curții cu jurați, din faptul că acea listă nu a fost afișată la primăria locală, cum cere art. 267 din aceeași procedură. 1262
- 21° Puterea discreționară de care este investit președintele curții cu jurați în ceea ce privește descoperirea adevărului nu 'i dă dreptul să se pronunțe singur asupra unui incident contencios.
- Ast-fel, când se ivesce contestațiune asupra ascultării unui martor, fie că se cere ca acel martor să nu fie ascultat de loc, fie că se cere să fie ascultat ca simplu informator, președintele curții cu jurați nu poate decide singur asupra acestui incident, ci în complexul curții, și dacă decide singur, decisiunea curții cu jurați este casabilă. 1484
- 22° Este casabilă decisiunea magistraților curții cu jurați când condamnă pe prevenitul găsit culpabil de crima de lovituri ce au pricinuit mórtea, și căruia i s'a acordat și circumstanțe ușurătoare, la pedépsa muncel silnice 1007
- 23° Nu este casabilă decisiunea curții cu jurați când prevenitul, recunoscut culpabil prin verdictul juraților pentru crimă săvârșită dar neisbutită, a fost condamnat la munca silnică pe viață, în loc de muncă silnică pe timp de cinci ani, cât prevede legea, dacă condamnatul este în stare de recidivă 802
- 24° Este casabilă decisiunea curții cu jurați care aplică pedépsa de muncă silnică pe totă viața, în loc de

Curtea cu jurați (urmare):

- Casațiune:*
muncă silnică pe timp mărginit, acusatului ce a fost condamnat pentru crima de omor săvârșită dar neisbutită, și căreia i s'a aplicat și art. 38, alin. II, din codul penal. 53
- 25° În urma casării, judecata urmând a relncepe de la lucrarea cea abătută din forme, urmază că, dacă se casază deoisiunea magistraților curței pentru că au aplicat rău legea, nu în conformitate cu verdictul juraților, afacerea se va judeca numai de magistrații curței de trimitere și numai pentru aplicarea pedepsei. 1007
- 26° *Cestiuni puse juraților* : Cestiunile ce au a fi puse juraților trebuie să fie acelea ce rezultă din actul de acusațiune 53
- 27° Președintele curței cu jurați este în drept ca, pe lângă cestiunile ce rezultă din actul de acusațiune, să pună juraților și cestiuni modificătoare rezultând din debateri. 1226
- 28° Art. 361 din procedura penală prin care se prescrie că președintele curței cu jurați va pune cestiunile conform cu resumatul actului de acusațiune, neindicând o formă precisă și limitativă pentru modul compunerii acelor cestiuni, rezultă că densusul poate să le completeze prin introducerea în ele a diferite circumstanțe ce rezultă din debateri, deosebit de acele ce sunt cuprinse în actul de acusațiune, cu condițiune însă de a nu supune judecății juraților veri un fapt deosebit de acel pentru care acusații au fost trimiși înaintea lor 550
- 29° Modul cum au fost puse cestiunile juraților nu dă loc la casare, când se constată că ele au fost citite în ședință publică, și că atrăgându-se atențiunea acusaților și apărătorilor lor de către președinte asupra modului cum a redactat cestiunile, aceștia nu au ridicat nici o obiecțiune
- 30° Președintele curței cu jurați, trebuind să pună cestiunile cum rezultă din actul de acusațiune și din debateri, nu violază nici un text de lege când nu pune din oficiu o cestiune asupra unei scuze legale, dacă nu a rezultat nici din actul de acusațiune, nici din debateri. 1250
- 31° Cestiunea provocațiunii numai atunci constituie

Curtea cu jurați (urmare):*Cestiuni puse juraților :*

- o scuză, când omorul, răniile și loviturile au fost provocate prin loviri sau violențe mari urmate asupra unei persoane 927
- 32° Ori de câte ori din instrucțiune sau din debateri rezultă că unul din acușați are mai puțin de 16 ani, președintele curței este dator, sub pedepsă de nulitate, a pune juraților cestiunea dacă acusatul a lucrat cu pricepere 1385
- 33° Președintele curței cu jurați este dator să pună juraților cestiunea minorității, când este cerută de acusat, întru cât cestiunea minorității este o cestiune de fapt ce nu poate fi rezolvată de cât de jurați . . . 1365
- 34° Cestiunile puse juraților urmăz să fie formulate în așa mod, în cât juriul să fie pus în pozițiune a cunoște și a delibera asupra fie-căruia din elementele ce constituie delictul prevădut de lege.
- Ast-fel, în materie de delict de presă, cestiunea pusă juraților în sensul »dacă delicuentul este culpabil că prin diarul . . . cutare . . . din ziua . . . , sub rubrica . . . cutare . . . a prepus asupra reclamantului tapte cari, dacă ar fi adevărate, ar expune pe acesta la pedepse sau la ura și disprețul cetățenilor«, este bine pusă întru cât se vedează articolul incriminat care conține anume faptele ce se impută reclamantului, și acest articol fiind pus în vederea juraților, aceștia au fost puși în pozițiune a cunoște și delibera asupra fie-căruia din elementele ce constituie delictul 257
- 35° Președintele curței cu jurați este ținut a pune cestiunile ast-fel cum ele rezultă din resumptul actului de acușațiune.
- Ast-fel, când din actul de acușațiune se constată că acusatul, »surprins fiind în flagrant delict de furt«, a întrebuițat violențe asupra pacientului, cestiunea trebuie pusă juraților așa ca să resulte flagrantul delict, însă se poate pune fără a se trece cuvintele »flagrant delict« și este bine pusă când se găsește în cestiune enunțierea »surprins fiind pe când i voia să sustragă prin ascuns bani« 82
- 36° Responsabilitatea penală este suficient constatată și stabilită pentru toate infracțiunile penale de competența curței cu jurați prin întrebarea »Cutare este culpabil« și nu este nevoie ca, pe lângă expresiunea

Curtea cu jurați (urmare):

Cestiuni puse juraților:

„culpabil”, să se adauge și expresiunea „cu voință”, spre a putea imputa faptul comis, afară numai la crime de omucidere.

Ast-fel, pentru delictul de calomnie prin presă, nu este trebuință a se pune în cestiune și știința inculpatului, fiind-că este coprinsă în întrebarea „este culpabil?”, și nu este cerută de lege ca un element deosebit

500

— 37° Când din debateri a rezultat că un acusat a comis crima de omor, ce i se impută, cu precugetare, președintele este în drept a pune juraților o cestiune și asupra precugetărei

1250.

— 38° Nu este nevoie ca jurații să răspundă și la cestiunile subsidiare asupra complicității unui acusat când a răspuns afirmativ la prima cestiune care constată că acel acusat a fost autorul principal al săvârșirii crimei

1294

— 39° Imprejurările tentativei trebuiesc să fie puse în aceeași cestiune cu faptul la care se referă ele, nu într-o cestiune separată, căci dacă agentul ar fi declarat culpabil de o tentativă, fără ca faptul să fie specificat, o asemenea tentativă abstractă n'ar putea să fie obiectul unei urmăriri penale

1133.

— *Circumstanțe ușurătoare:* 40° Circumstanțele ușurătoare neputând fi acordate de cât cu majoritate de voturi, nemenționarea în verdictul juraților că a fost paritate de voturi pentru circumstanțe atenuante și neacordarea de către curte a acestor circumstanțe, nu atrage nulitatea verdictului juraților și a deciziunii curții

1003.

— 41° În cas când se recunoște circumstanțe ușurătoare unui acusat dat judecăței pentru o crimă în care legea pronunță maximum unei pedepse criminale, acel acusat nu poate fi condamnat de cât la minimum acelei pedepse, sau la o pedepsă cu un grad mai jos.

Ast-fel, când pentru crima pentru care acusatul este recunoscut culpabil legea prevede maximum reclusiunii, atunci judecătorii, dacă se acordă și circumstanțe ușurătoare acusatului, nu pot da de cât minimum reclusiunii, sau chiar o pedepsă cu un grad mai jos, iar nici de cum pedepsa reclusiunii peste minimum acelei pedepse, căci în acest cas hotărârea lor este casabilă, însă în ceea ce privește numai aplicarea pedepsei . .

1494

Curtea cu jurați (urmare):

- *Comunicarea listei juraților*: 42° Comunicarea listei juraților acusatului făcându-se pentru a' l pune în pozițiune să cugete asupra recusațiilor ce este în drept a face, nu se violază legea când această comunicare s'a făcut acusatului cu mai mult de 24 ore înainte de ziua judecâței 1135
- 43° Arătarea numai a inițialei numelui de botez a unui jurat în lista comunicată acusatului, nu poate vicia procedura înaintea curței cu jurați când acusatul nu a ridicat nici un incident în această privință înaintea curței cu jurați, și nici nu probază că din cauza arătării prin inițială densusul aputut fi indus în eróre la recusațiunile ce voia să facă 1250
- 44° Numai participarea în comisiunea de judecată a persoanelor ce nu au dreptul a fi jurați atrage nulitatea verdictului și a decisiunei, nu și trecerea acestor persoane în lista juraților comunicată acusatului . . . 1389
- 45° Neexactitățile în privința numelui său pronunțatului unui jurat în lista comunicată acusatului nu poate anula verdictul și decisiunea, de cât când s'ar dovedi că erorile strecurate în listă au putut induce în eróre pe acusat asupra individualității persoanei trecută în listă relativ la recusările ce avea drept să facă . . . 1389
- *Constituirea comisiunei juraților*: 46° Regulele privitoare la constituirea juriului, în materie penală, fiind de ordine publică, neobservarea lor atrage nulitatea decisiunei și se poate invoca pentru prima oră în cașiune. 247
- 47° În materie criminală, în ziua fixată pentru judecată, se va face apelul juraților prezenți, și numele fie-cărui jurat prezent se va pune în urnă, din care se va trage la sorți cei 12 jurați cari au să compună comisiunea de judecată, fără a mai fi necesitate a se face în acea zi o listă separată în care să se trecă numele juraților prezenți. 53
- 48° Pentru constituirea comisiunei de judecată se va pune în urnă numele tuturor juraților ordinari nescusați și nedispensați, ori-care ar fi numărul lor prezent la audiență, și dacă art. 285 din procedura penală prevede un număr de 25 jurați pentru începerea lucrărilor, acest număr nu este fixat de cât ca minimum al numărului juraților ce trebuiesc să fie prezenți la audiență 1354

Curtea cu jurați (armare):*Constituirea comisiunii juraților:*

- 49° Lista juraților din care are să se tragă la sorți comisiunea de judecată de 12 jurați urmază să fie compusă din toți jurații ordinari prezenți, fără ca numărul din care trebuie să fie compusă acea listă să fie mai mic de 25 jurați, și numai în cazul când nu sunt prezenți nici 25 jurați ordinari, atunci se mai pune în urnă numele juraților suplimentari, în ordinea cum sunt înscrși pe listă, și numai până la completarea numărului de 25 a menționatei liste, căci dacă s'ar pune peste acest număr decisiunea este casabilă. 629
- 50° Comisiunea de judecată de 12 jurați trebuie să fie trasă la sorți din 25 jurați prezenți la ziua judecării și neatinși de ver-una din incompatibilitățile prevăzute de lege, și dacă nu răspund la apelul nominal 25 jurați ordinari, atunci se completează acest număr cu jurați suplimentari și complimentari, după ordinea eșirei la sorți, însă cu jurați suplimentari și complimentari nu se poate trece peste numărul de 25 1350
- 51° Nu se violază legea când fiind prezenți mai mulți de 25 jurați ordinari, numele tuturilor acestora au fost puse în urna din care s'a tras la sorți comisiunea de judecată 786
- 52° Aă dreptul a fi jurați în materie criminală cei ce aă un venit anual, în imobile, de 1.500 lei. 247
- 53° După art. 258, alin. II din procedura penală, aă drept a fi jurați cei-ce se bucură de un venit anual de 1.500 lei în avere imobiliară, și sunt casabile verdictul juraților și decisiunea curței când se constată că în comisiunea juraților a figurat ca jurat o persoană citată ca proprietară, și care nu are venitul imobiliar de 1.500 lei pe an 235
- 54° Pentru a se ști dacă în adevăr un jurat are sau nu censul cerut de lege pentru a putea fi jurat, se cere un certificat constatator că dănsul are sau nu avere în tot județul. { 795
927
- 55° Sunt incapabili de a fi jurați cei-ce nu știu citi și scrie românesc, și această dispozițiune fiind de ordine publică, poate fi invocată d'a-dreptul în casafie { 53
742
- 56° Participarea unui tată și a fiului său în comisiunea juraților este permisă întru cât legea nu prevede o asemenea incompatibilitate 1294

Curtea cu jurați (urmare):

- Constituirea comisiunii juraților :*
- 57° Imprejurarea că în comisiunea juraților ar fi figurat doi jurați ce sunt cumnați, nu poate vicia în nimic verdictul 97
 - 58° Numai participarea în comisiunea de judecată a persoanelor ce nu au dreptul a fi jurați atrage nulitatea verdictului și a decisiunii, nu și trecerea acestor persoane în lista juraților comunicată acusatului. 1389
 - 59° Faptul că în comisiunea de judecată au figurat jurați cari au mai luat parte ca jurați și în altă sesiune în cursul aceluiași an, nu constituie un caz de nulitate a verdictului 1226
 - *Constituirea curței :* 60° Membrii curței de apel cari vor fi compus secțiunea vacanțelor și cari vor fi votat punerea sub acuzare la camera de punere sub acuzare nu pot, în aceeași cauză, să facă parte din curtea cu jurați. Această incompatibilitate însă nu se poate întinde și la grefierii cari vor fi luat parte, în această calitate, la camera de punere sub acuzare, cari, dar, pot lua parte ca grefieri la curtea cu jurați. . . 1365
 - 61° Asemănat art. 92 din legea organizării judecătorești din 1890, astfel cum a fost modificat prin legea din 28 Mai 1892, judecătorii cari se vor fi pronunțat asupra mandatului de depunere sau de arestare pot lua parte la judecarea procesului în fond 1380
 - *Curtea de trimitere :* 62° În urma casării, judecata urmând a reîncepe de la lucrarea cea abătută din forme, urmează că, dacă se casază decisiunea magistratilor curței pentru că au aplicat rău legea, nu în conformitate cu verdictul juraților, afacerea se va judeca numai de magistrații curții de trimitere și numai pentru aplicarea pedepsel. 1007
 - *Daune către partea civilă :* 63° Chiar în cazul când jurații nu recunosc culpabil pe un acuzat de o crimă pentru care fusese trimis în judecata lor, totuși curtea e în drept a se pronunța asupra cererilor de daune pretinse de partea civilă și a le acorda când, materialicesce, crima imputată e constantă și constatată 1397
 - 64° Judecătorii sunt suverani să aprecieze asupra despăgubirilor pretinse de partea civilă. 1458
 - *Decisiunea camerei de punere sub acuzare :* 65° Acu-

Curtea cu jurați (urmare) :

- Decisiunea camerei de punere sub acuzare :*
 satul poate renunța la cele cinci zile ce 'i acordă art. 321 din procedura penală pentru a face ver-o cedere de nulitate a actelor de acuză și a decisiunii camerei de punere sub acuzare 53
- *Decisiunea magistraților curței : 66°* Este casabilă decisiunea magistraților curței cu jurați când condamnă pe prevenitul găsit culpabil de crima de lovitură ce auz pricinuit morțea, și căruia i s'a acordat și circumstanțe ușurătoare, la pedepșa muncii silnice. 1007
- *67°* În urma căsărel, judecata urmând a reîncepe de la lucrarea cea abătută din forme, urmază că, dacă se casază decisiunea magistraților curței pentru că auz aplicat rău legea, nu în conformitate cu verdictul juraților, afacerea se va judeca numai de magistrații curței de trimitere și numai pentru aplicarea pedepsei 1007
- *Deliberarea juraților : 68°* Lipsa de constatare dacă primul jurat a citit sau nu juraților în camera de deliberare, instrucția prevădută de art. 360 din procedura penală, nu viciază verdictul juraților, întru cât cele petrecute în camera de deliberare a juraților sunt secrete și nu se trec nici în procesul verbal al audienței, nici în verdictul juraților, destul numai să fie constatat că instrucțiunea a fost auzată în camera de deliberare a juraților. 97
- *69°* Când în procesul-verbal de audiență nu se arată că președintele curței a pus în vederea juraților prescripțiunile art. 371 din procedura penală, cum că decisiunea lor trebuie dată numai cu majoritate de voturi, verdictul nu este nul dacă în fapt prescripțiunea aceluși articol s'a urmat dându-se verdictul cu majoritate. 257
- *70°* Imprejurarea că comisiunea juraților a reîntrat din nou, cu permisiunea președintelui curței, în camera de deliberare, spre a se pronunța în mod categoric asupra unei chestiuni, nu face ca secretul deliberărilor să fie violat, întru cât curtea este în drept a retrimite pe jurați spre a completa deliberărea ori de câte ori găsește că răspunsurile date nu sunt corespunzătoare întrebărilor. 500
- *71°* Singura împrejurare că președintele curței a intrat în camera de deliberare a juraților, dându-le ex-

Curtea cu jurați (urmare):*Deliberarea juraților:*

plicații numai asupra faptului dacă trebuie să nu se reproducă întreaga întrebare, nu violăză secretul deliberațiilor dacă nu se dovedește că președintele a influențat pe jurați în pronunțarea verdictului. 795

- *Delict de presă*: 72° În materie de delict de presă există drept de opozițiune numai în cazul când acuzatul absente a fost condamnat de curte fără asistența juraților, nu și când decisiunea în lipsă a fost dată în urma verdictului juraților, întru cât în contra decisiunii juriului nu există drept de opozițiune.

Ast-fel, este neadmisibilă opozițiunea făcută de partea civilă în contra decisiunii juriului 236

- 73° În materie de delict de presă, partea vătămată se poate adresa de-a dreptul la curtea cu jurați și cere judecarea, și curtea are a judeca fără a se lua prevenitului interogatoriul prealabil prevăzut de art. 318 din procedura penală 257

- 74° Cestiunile puse juraților urmează să fie formulate în așa mod, în cât juriul să fie pus în pozițiune a cunoaște și a delibera asupra fie-căruia din elementele ce constituie delictul prevăzut de lege.

Ast-fel, în materie de delict de presă, cestiunea pusă juraților în sensul »dacă delicuentul este culpabil că prin diarul . . . cutare . . . din ziua . . . , sub rubrica . . . cutare . . . , a prepus asupra reclamantului fapte cari, dacă ar fi adevărate, ar expune pe acesta la pedepse sau la ura și disprețul cetățenilor«, este bine pusă întru cât se vedeză articolul incriminat care conține anume faptele ce se impută reclamantului, și acest articol fiind pus în vederea juraților, aceștia au fost puși în pozițiune a cunoaște și delibera asupra fie-căruia din elementele ce constituie delictul 257

- *Fals în acte publice*: 75° Un inculpat dat în judecată pentru crima de fals în acte publice, prevăzută de art. 244 din codul penal, și al cărui proces este în curs de a fi judecat de curtea cu jurați, nu încetăză de a fi judecat tot de juriu, chiar în urma legii din 29 Maiu 1893, care a deferit aceste cauze tribunalelor corecționale, dacă se afla pendinte înainte curței cu jurați înainte de promulgarea acestei legi 777

Curtea cu jurați (urmare):

- *Incunoscințarea acusatului că poate cere nulitatea decisei camerei de punere sub acuzafie:* 76° Îndeplinirea art. 321 din procedura penală, ca președintele să încunoscințeze pe acusat că are cinci zile spre a putea cere nulitatea decisiunii camerei de punere sub acuzare, nu este prescrisă a se face de atâtea ori de câte ori procesul se amână } 1354
- 77° Dreptul acusatului de a cere nulitatea decisiunii camerei de punere sub acuzare poate fi exercitat de el și dupe pronunțarea decisiunii definitive a curții cu jurați }
- *Interogatoriul prevăzut de art. 318 din procedura penală:* 78° Legea necerând ca formalitățile prevăzute de art. 318 și următorii din procedura penală să fie îndeplinite înaintea tuturilor curților cu jurați, unde acușafii vor fi trimiși din cauză de transferare, urmândă că este suficient când se constată că aceste formalități au fost îndeplinite la prima curte sesizată cu judecarea afacerii } 550
- *Jurați:* 79° Dupe art. 258, alin. II din procedura penală, au drept a fi jurați cei ce se bucură de un venit anual de 1.500 lei în avere imobiliară, și sunt casabile verdictul juraților și decisiunea curții când se constată că în comisiunea juraților a figurat ca jurat o persoană citată ca proprietară, și care nu are venitul imobiliar de 1.500 lei pe an } 235
247
- 80° Pentru a se ști dacă în adevăr un jurat are sau nu censul cerut de lege pentru a putea fi jurat, se cere un certificat constator că densus are sau nu avere în tot județul. } 794
927
- 81° Sunt incapabili de a fi jurați, în materie criminală, cei ce nu știu citi și scri românesce, fie scrierea nouă, fie scrierea veche românescă. Ast-fel, nu este viciată constituirea comisiunii juraților când în comisiunea de judecată a luat parte un jurat care nu cunoșcea de cât scrierea veche românescă } 53
742
- 82° Nimeni nu poate fi jurat dacă n'are calitatea de cetățen român. }
- 83° Înscierea unei persoane în listele electorale indică că densus are posesiunea de Stat ca român și, prin urmare, poate figura ca jurat. } 376

Curtea cu jurați (continuare):

- Jurați :*
- 84° Nimeni nu poate îndeplini funcțiunea de jurat dacă, pe lângă alte condițiuni cerute, nu se bucură de drepturile publice civile și de familie, și cel ce pretinde că o persoană ce a figurat în comisiunea juraților este străin, trebuie să dovedescă acesta, mai ales când acea persoană se află înscrisă și în listele electorale. 1453
 - 85° Cel condamnat pentru delictul de tănuire pot figura ca jurați în materie criminală 264
 - *Jurământul martorilor :* 86° Când procesul-verbal al audienței constată că martorii au jurat conform art. 342 din procedura penală, presupțiunea este, în lipsă de oricare contestațiune din partea acușăților, că fie-care a jurat conform usului religiunii sale 550
 - *Martori :* 87° Amânarea judecării procesului pentru chemare de martori este facultativă pentru curtea juraților și admiterea amânării nu poate fi admisă de cât atunci când cererea se face înainte de ascultarea verii-unuia din martorii prezenți. 714
 - 88° Judecătorii fondului sunt suverani să nu amâne judecarea pentru a se cita martorii absenți propuși de părți, când faptele ce părțile voesc a dovedi cu acești martori se pot dovedi și cu martorii prezenți. 1226
 - 89° Lipsa notificării acusatului a listei martorilor nu dă alt drept acusatului de cât a se opune la ascultarea martorilor ce nu li-au fost notificați. 53
 - 90° Comunicarea neregulată a listei martorilor nu dă alt drept acusatului de cât a se opune la ascultarea acelor martori înaintea curței cu jurați 1354
 - 91° Legea nu cere ca martorii acușării și ai apărării să fie introdși în camere separate, ci numai ca să se ia măsuri ca acei martori să nu vorbescă unul cu alții despre crimă sau acusat. 53
 - 92° Când preveniții renunță, înaintea curței cu jurați, la ascultarea martorilor absenți, și ministerul public nu și-l însușește, nu este trebuință ca curtea să facă o încheiere deosebită de procesul-verbal al audienței pentru a constata această renunțare 1120
 - 93° Neascultarea tuturilor martorilor citați înaintea curței cu jurați este o cesțiune ce nu privește pe partea civilă, când mai cu seamă dânsa nici n'a propus martori 1456
 - 94° Când procesul-verbal al audienței constată că

Curtea cu jurați (urmare):**Martori:**

- martorii au jurat conform art. 342 din procedura penală, presupțiunea este, în lipsă de ori-ce contestațiune din partea acuzărilor, că fie-care a jurat conform usului religiei sale. 550
- 95° Persónele în grad de rudenie cu acuzatul, și prevădute în art. 347 din procedura penală, nu pot fi ascultate ca martori sub prestare de jurământ, și această interdicțiune este prescrisă sub pedepsă de nulitate când una din părți sau ministerul public se opune 1350
- 96° Partea vătămătă, care a declarat că nu se constituie parte civilă, poate să fie ascultată sub prestare de jurământ, mai cu seamă când nu s'a făcut nicio opunere din partea ministerului public sau a acuzărilor. 1120
- 97° Preoții se scutesc de jurământ ca martori, urmând să fie crezuți numai dupe simpla lor afirmare verbală. 714
- 98° Martorii la cari părțile au renunțat pot fi ascultați, în virtutea puterii discreționare a președintelui, ca simpli informatori, fără prestare de jurământ. . . 550
- 99° Președintele curței cu jurați este în drept, în virtutea puterii sale discreționare, să asculte ca simpli informatori, fără jurământ, veri-ce persoane va găsi de cuviință pentru descoperirea adevărului, chiar pe muma și soția acuzatului, și pe martorii a căror listă nu ar fi fost notificată recurentului. 1363
- 100° Puterea discreționară de care este investit președintele curței cu jurați, în ceea ce privește descoperirea adevărului, nu 'i dă dreptul să se pronunțe singur asupra unui incident contencios.
- Ast-fel, când se ivesc contestațiune asupra ascultării unui martor, fie că se cere ca acel martor să nu fie ascultat de loc, fie că se cere să fie ascultat ca simplu informator, președintele curței cu jurați nu poate decide singur asupra acestui incident, ci în compectul curței, și dacă decide singur decisiunea curței cu jurați este casabilă 1484
- 101° Când curtea ascultă pe un martor fără jurământ pe motiv că ar fi mai mic de 14 ani, nu se poate face un motiv de casare întemeiat pe faptul că acel martor era mai mare și trebuia ascultat sub prestare de

Curtea cu jurați (urmare):

<i>Martori:</i>	
jurământ, dacă asupra vârstei lui nu s'a ridicat nici un incident înaintea curței	97
— 102 ^o Președintele curței cu jurați trebuie să îndatoreze pe grefier să însemneze adausele, schimbările sau variațiunile ce ar putea fi între depozițiunea unui martor și cele mai d'înainte declarații ale sale numai atunci când asemenea adause, schimbări sau variațiuni ar exista, și faptul că în procesul-verbal de audiență nu se prevede că s'a pus asemenea îndatorire grefierului, presupțiunea este că asemenea variațiuni nu au existat	1468
— 103 ^o Grefierul curței cu jurați este îndatorat a constata schimbările, variațiunile și contrațicerile martorilor când asemenea variațiuni există	1363
— <i>Minori:</i> 104 ^o Cestiunea minorității unui acusat este o cestiune de fapt ce trebuie propusă la fond și suspusă juraților, astfel că acusatul nu se poate plânge în recurs că nu s'a făcut și aplicarea art. 63 din codul penal, când, prin decisiunea camerei de punere sub acuzare, el a fost declarat major, și densul n'a făcut nici o cerere de nulitate a acestei decisiuni, și când nici d'înaintea curței cu jurați n'a propus cestiunea minorității	1460
— <i>Opozițiune:</i> 105 ^o În materie de delict de presă există dreptul de opozițiune numai în cazul când acusatul absintea a fost condamnat de curte fără asistența juraților, nu și când decisiunea în lipsă a fost dată în urma verdictului juraților, întru cât în contra decisiunei juriului nu există drept de opozițiune.	
Ast-fel este neadmisibilă opozițiunea făcută de partea civilă în contra decisiunei juriului	236
— <i>Partea civilă:</i> 106 ^o Legea nu obligă pe partea civilă să facă declarațiunile sale sub prestare de jurământ.	97
— 107 ^o Partea vătămată, care a declarat că nu se constituie parte civilă, poate să fie ascultată sub prestare de jurământ, mai cu seamă când nu s'a făcut nici o opunere din partea ministerului public sau a acusaților	1120
— <i>Pedepse:</i> 108 ^o Este posibilă decisiunea curței cu jurați care aplică pedepșa de muncă silnică pe totă viața, în loc de muncă silnică pe timp mărginit, acusatului ce a fost condamnat pentru crima de omor	

Curtea cu jurați (urmare):

- Pedepse:*
- sévirșită dar neisbutită, și căreia i s'a aplicat și art. 38, alin. II din codul penal 53
 - 109° Judecătorii au dreptul de apreciere în aplicarea pedepsei, putând da ori-ce pedepsă între minimul și maximul prevăduț în articolul ce au de aplicat . . . 1456
 - 110° În cas când se recunósce circumstanțe ușurătoare a unui acusat dat judecăței pentru o crimă în care legea pronunță maximul unei pedepse criminale, acel acusat nu póte fi condamnat de cât la minimul acelei pedepse sau la o pedepsă cu un grad mai jos. Ast-fel, când pentru crima pentru care acusatul este recunoscut culpabil legea prevede maximul reclusiunii, atunci judecătorii, dacă se acordă și circumstanțe ușurătoare acusatului, nu pot da de cât minimul reclusiunii, sau chiar o pedepsă cu un grad mai jos, iar nici de cum pedepsa reclusiunii peste minimul acelei pedepse, căci în acest cas hotărîrea lor este casabilă, însă în ceea ce privesce numai aplicarea pedepsei 1494
 - *Procesul-verbal al audienței:* 111° Când în procesul-verbal de audiență nu se arată că președintele curței a pus în vederea juraților prescripțiunile art. 371 din procedura penală, cum că decisiunea lor trebuie dată numai cu majoritate de voturi, verdictul nu este nul dacă în fapt prescripțiunea aceluși articol s'a urmat dându-se verdictul cu majoritate 257
 - 112° Legea neprevădund ver-o nulitate pentru cazul de întârșiere a redactării procesului-verbal pentru ședințele curței cu jurați, rezultă că un asemenea proces-verbal este valabil chiar dacă s'a făcut mai târșiu, dupe pronunțarea decisiunii, mai ales când nu s'a adus nici prejudițiu acusaților prin această întârșiere 550
 - 113° Când prevenițil renunță, înainte a curței cu jurați, la ascultarea martorilor absenți, și ministerul public nu și-l însușese, nu este trebuință ca curtea să facă o încheiere deosebită de procesul verbal al audienței pentru a constata la această renunțare 1120
 - *Puterea discreționară a președintelui:* 114° Puterea discreționară de care este investit președintele curței cu jurați în ceea ce privesce descoperirea ade-

Curtea cu jurați (urmare):*Puterea discreționară a președintelui :*

vérului nu 'l dá dreptul să se pronunțe singur asupra unul incident contencios.

Ast-fel, când se ivesce contestațiune asupra asupra ascultării unui martor, fie că se cere ca acel martor să nu fie ascultat de loc, fie că se cere să fie ascultat ca simplu informator, președintele curței cu jurați nu pôte decide singur asupra acestu' incident, ci în cõmpletul curței, și dacá decide singur, decisiunea curței cu jurați este casabilá 1484

— *Recusarea juraților : 115°* Judecátorul care este interesat în proces, trebuind dupe procedura civilá se propuná tribunalului recusarea sa, și să se retragá de la judecarea procesului dacá recusarea este admisá, și dispozițiunile procedurii civile relative la recusari aplicându-se și la judecarea proceselor penale, urmézá cá juratul trecut în numérul celor 25 din cari are a se trage la sorți comisiunea de 12, se pôte recusa când dovedesce cá are interes în proces, și nu este necesitate a se redacta o decisiune deosebitá pentru admiterea recusațiunii, întru cât asemenea decisiune se coprinde în procesul-verbal de audiența destinat să coprindá resolvarea de către curte a tuturilor incidentelor ce se ivesc în cursul desbaterilor 550

— 116° Numai ministerul public și acusatul au dreptul a recusa din jurații ce au a compune comisiunea de judecatá nu și partea civilá 1456

— *Scuse legale : 117°* Starea de beție a unul acusat în momentul sêvirșirii crimii nu pôte constitui o scusá din cele prevêdute de lege 1250

— *Secretul deliberării juriului : 118°* Președintele curței cu jurați are facultatea de a suspenda audiența, ori de câte ori trebuința va cere, ca se repauseze judecátorii, jurații, martorii și acusații, și celui ce incumbá sarcina să dovedescá cá jurații în timpul suspențării și ducerii lor pe la casele lor au comunicat cu cine-va din afará, vorbind de procesul ce sunt chemați a judeca 1014

— 119° Îndeplinirea dispozițiunilor art. 367 din procedura penalá, ca președintele curței cu jurați să dea în scris ordin gendarmilor de serviciu ca să pázescá eșirile camerii de deliberare a juraților, spre a se ga-

Curtea cu jurați (urmare) :

- Secretul deliberării juriului :*
 ranta secretul deliberațiilor, nu este prevăzută sub
 pedepsă de nulitate. 1365
- *Starea de nebunie a acusatului :* 120° Nu comite un
 exces de putere curtea care respinge cererea apărăto-
 rului unui acusat care cere o expertisă medicală spre
 a constata starea mintală a acusatului, când însuși
 acusatul declară curței că n'a fost nici o dată nebun,
 că are cunoștință de modul cum a săvârșit crima, sus-
 ținând numai că ar fi fost în stare de băție când a
 săvârșit'o. 1141
- *Suspendarea audienței :* 121° Președintele curței
 cu jurați are facultatea de a suspenda audiența, ori
 de câte ori trebuința va cere, ca să se repauseze
 judecătorii, jurații, martorii și acușajii, și celui ce in-
 vocă incumbă sarcina să dovedească că jurații în tim-
 pul suspendării și ducerii lor pe la casele lor au co-
 munitat cu cine-va din afară, vorbind de procesul ce
 sunt chemați a judaca. } 1014
 } 1226
 } 1363
- *Tănuire de efecte militare :* 122° Faptul de a tănui
 efecte militare, furate de un militar, constituie o crimă,
 și tănuitorul civil trebuie trimis înaintea curței cu
 cu jurați spre a fi judecat. 1496
- *Verdictul juraților :* 123° Faptul că verdictul a fost
 citit de un alt jurat de cât cel eșit întâi la sorți nu
 este o cauză de nulitate a verdictului. 97
- 124° Când în procesul-verbal de audiență nu se arată
 că președintele curței a pus în vederea juraților
 prescripțiunile art. 371 din procedura penală, cum că
 decisiunea lor trebuie dată numai cu majoritate de vo-
 turl, verdictul nu este nul dacă în fapt prescripți-
 una acelu articol s'a urmat dându-se verdictul cu
 majoritate. 257
- 125° Mențiunea în frontispiciul verdictului că acest
 verdict a fost dat cu majoritate de voturl, presupune
 că această majoritate a fost pentru toate cestiunile con-
 ținute în verdict 97
- 126° Decisiunea juraților, atât asupra faptului prin-
 cipal, cât și asupra circumstanțelor atenuante, trebuie
 a se forma, sub pedepsă de nulitate, prin majoritate
 de voturl, și această majoritate nu se poate presupure,

Curtea cu jurați (urmare):

Verdictul juraților :

ci trebuie constatată de primul jurat în chiar corpul verdictului lor.

Ast-fel este nul verdictul când nu se arată de primul jurat că deciziunea juraților a fost dată cu majoritate de voturi.

1387

— 127° Lipsa de constatare dacă primul jurat a citit sau nu juraților în camera de deliberare instrucția prevădută de art. 366 din procedura penală, nu viciază verdictul juraților, întru cât cele petrecute în camera de deliberare a juraților sunt secrete și nu se trec nici în procesul-verbal al audienței, nici în verdictul juraților, destul numai să fie constatat că instrucțiunea a fost afișată în camera de deliberare a juraților.

97

— 128° Nu există nici o contradicțiune în verdict prin faptul că s'a răspuns *da* la cestiunile de omucidere cu voință, dar neisbutită, și *nu* la cestiunile de premeditare, fiind că legea penală distinge între omuciderea cu voință și omuciderea cu premeditare

494

— 129° Când, în crima de tâlhărie verdictul juraților, care de și răspunde negativ la unele circumstanțe agravante, răspund însă afirmativ la alte circumstanțe agravante, cum ar fi că acuzatul a întrebuițat reale tratamente ce au pricinuit mărta pacientului, fără să arate dacă acuzatul avea arme, verdictul este bun, căci relele tratamente se pot săvârși și fără arme.

97

— 130° Acuzatul recunoscut a nu fi culpabil, președintele curței trebuie să pronunțe achitarea sa și să ordone să fie lăsat de îndată liber.

Ast-fel, când jurații răspund negativ la prima cestiune, care constituia culpabilitatea, și afirmativ la cele-alte cestiuni, cari erau numai nici circumstanțe ale perpetratării faptului și cari serviau la măsura culpabilității, printr'un asemenea verdict jurații recunosc că acuzatul nu este culpabil pentru faptul ce i se impută, și în asemenea caz președintele curței trebuie să pronunțe achitarea lui.

740

— 131° Numai participarea în comisiunea de judecată a persoanelor ce nu au dreptul a fi jurați atrage nulitatea verdictului și a deciziunii, nu și trecerea acestor persoane în lista juraților comunicată acuzatului.

1389

— 132° Neexactitățile în privința numelui său pronun-

Curtea cu jurați (urmare):*Verdictul juraților :*

melul unui jurat în lista comunicată acusatului nu poate anula verdictul și deciziunea de cât când s'ar dovedi că erorile strecurate în listă au putut induce în erorile pe acusat asupra individualității persoanei trecută în listă relativ la recusările ce avea drept să facă . .

1389

Curtea de apel : 1° Curtea de apel e în drept a 'și întemeia deciziunea sa pe depunerile martorilor ascultați la tribunal în audiență publică și sub prestare de jurământ, și nu violază urmând ast-fel principiul publicității consfințit de art. 186 din procedura penală.

1223

— 2° Competința unei instanțe de a judeca se regulează dupe suma coprinsă în cerere. Ast-fel, curtea de apel este competente să judece în apel delictele silvice, când reprezentantul Statului cere ca delicentul să fie pedepsiți solidaricesce la o amendă ce trece peste suma de 300 lei

929

— 3° Dacă o sentință este anulată pentru că faptul prezentă numai o contravenție polițienescă, și dacă nici una din părți n'a cerut trimiterea procesului înaintea tribunalului polițienesc competente, curtea, evocând fondul, va pronunța pedepsa, și va statua asemenea, dacă cere casul, și asupra daunelor. . .

987

— 4° Asemănat dispozițiilor art. 493 din procedura penală, când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit ca făptuitor în exercițiul funcțiunii sale de un delict care atrage dupe sine o pedepsă corecțională, ministerul public de pe lângă curtea de apel 'l va cita înaintea acestei curți, care se va pronunța în primă și ultimă instanță. Acest articol având de scop nu numai a apăra pe acești funcționari în contra unei urmăriri nedrepte dar a și asigura societatea și ordinea publică în contra nepedepsirii acestor funcționari, neobservarea dispozițiilor acestui articol se poate invoca și pentru prima oară în casațiune . . .

1277

— 5° Curțile de apel au competența de a judeca în prima și ultimă instanță numai când se stabilește că faptul impnat culva s'a comis de acesta în calitate de oficer al poliției judecătorești, nu însă și atunci când un asemenea fapt 'l-a comis ca agent administrativ, cas în care urmărirea are a fi făcută înaintea tribunalelor ordinare.

Ast-fel, faptul unui primar de a executa un mandat de

Curtea de apel (urmare) :

arestare intrând în atribuțiunile sale de agent administrativ, delictul ce dănsul ar fi comis în executarea acestui mandat să judecă de tribunalele ordinare. . .	386 482
— 6 ^o Când între mai mulți delincenți dați în judecată pentru delictul de lovire și ultragiū, a fost și unul care a comis delictul în calitate de agent al poliției judiciare, din care cauză afacerea a fost trimisă la curtea de apel spre a o judeca în prima și ultima instanță, și acest delincuent a încetat din viață înainte ca curtea de apel să judece afacerea, atunci cauza care făcea pe tribunalul de prima instanță incompetent de a judeca pe cei-alți inculpați nemai existând, ca delictul imputat lor să se judece de tribunal în prima instanță	504
— 7 ^o Numai respingerea recusărei contra unuia din membrii curței apelative poate provoca casarea unei deciziuni, iar nu și atunci când veri-unul din membrii curței nu ia parte la cercetarea unei cauze fără ca să fi mijlocit vre-o încheiere de admiterea recusărei.	1345
Curtea de casație : Vezi «Casațiune».	
Curtea de compturi : 1 ^o Asemănat art. 19 din legea curței de compturi din 1864, modificat în 1874, acea curte poate revisui un compt asupra căreia va fi dat hotăriri definitive, când cel ce cere revisuirea va sprijini cererea sa cu acte justificative dobândite în urma dărei hotărîrii sale	1466
— 2 ^o Curtea de compturi poate revisui un compt asupra căruia va fi dat o decisiune definitivă ori va fi pronunțat o declarațiune, și acesta fie dupe cererea comptabilului, fie a garantului său, basată pe acte justificative pe cari curtea nu le-a avut în vedere la pronunțarea decisiunei.	1130
— 3 ^o Citarea părților înaintea înaltei curți de compturi este facultativă pentru acea curte	625
— 4 ^o Casierii de județe, atât sub vechea lege a curței de compturi, cât și sub legea nouă din 1895, se judecă de acea curte în prima și ultima instanță, pentru deficitelē ce ar resulta din cauza delapidărilor perceptorilor fiscali, deficite de care casierii sunt răspunzători, perceptorii fiind prepuși lor.	
Numai controlorii fiscali se judecă de curtea de compturi în apel.	1229

Curtea de compturi (urmare):

- 5° Controlorii fiscali nu sunt supuși direct jurisdicțiunii curței de compturi, ei sunt supuși jurisdicțiunii ministerului de finance, și curtea de compturi este chemată numai ca instanță de apel să judece apelul ce s'ar face în contra decisiunilor ministerului de finance. 770
- 6° Controlorii financiari neintrând în categoria mântuitorilor prevăzuți de art. 24 din legea organică a curței de compturi, nu sunt justițiabili direct de această curte.

Curtea de compturi nu poate judeca pe asemenea funcționarii pentru delapidările perceptorilor, cu a căror supraveghiere sunt însărcinați, de cât ca instanță de apel și când au mijlocit în contra lor o decisiune motivată a ministrului de finance, prin care se fixează și suma cu care sunt răspunzători.

Ast-fel fiind, când curtea de compturi judecă pe un controlor financiar în primă și ultimă instanță, fără să existe o decisiune ministerială, hotărîrea sa este dată fără competență. 1264

- 7° Economii de spitale fiind mântuitorii de bani publici sunt datorii a da socotelile lor d'a-dreptul la curtea de compturi, și, deci, sunt justițiabili de acea curte. 57

- 8° Perceptorii sunt răspunzători de rămășițele neimplinite și puse în sarcina lor, numai dacă nu vor proba că au făcut la timp toate diligențele și urmări-
rile legale pentru împlinirea acelor sume.

Ast-fel, ei nu pot răspunde de nesolvabilitatea contribuabililor și de rămășițele cauzate prin acea nesolvabilitate, când se constată că ei au îndeplinit toate formele de urmărire la timp conform legii. 1370

- 9° Singurele organe instituite de lege care au competența deplină și exclusivă de a cerceta, constata și lichida drepturile la pensii sunt pentru funcționarii civili și eclesiastici comisiunea ad hoc instituită de legea pensiunilor din 1890, care să pronunțe, cu aprobarea ministrului de finance și cu drept de apel la curtea de apel, iar pentru militari și asimilații lor, ministrul de război.

Așa dar, curtea de compturi, nu are de cât dreptul de a libera funcționarului său militarul certificatul ce i s'ar cere, și prin care să arate anii serviți și salariile ce au primit în diferitele funcțiuni; nu intră

Curtea de compturi (urmare):

- înă în competența sa de a judeca dânsa dacă cutare
său cutare timp servit pôte să serve funcționarului
la pensie, și nu pôte refusa acestuia certificatul ce-
rut pentru anii serviți sub cuvânt că cutare timp
său cutare funcțiune nu 'i dă dreptul la pensiune. 975
- 10° De și este adevărat că curtea de compturi, Ju-
crând ca autoritate administrativă, este singură în
drept de a libera certificate de numărul anilor ser-
viți de un funcționar și de salariul ce a primit, totuși
nu este mai puțin adevărat că ori de câte ori ase-
menea certificate coprind greșeli cari jicnesc un
drept privat, partea se pôte adresa instanțelor jude-
cătorești pentru a cere și obține pe această cale rec-
tificarea lor. 1121
- 11° Curtea de compturi nu este datore a libera cer-
tificate pensionarilor de cât pentru timpul cât au
fost în serviciul Statului și retribuți de Stat ca func-
ționari, nu și pentru timpul cât au fost elevi în dife-
ritele școli ale Statului.
- Ast-fel, cu drept cuvânt, curtea de compturi se declară
incompetentă a libera unul medic un certificat prin
care să se constate și anii cât a servit ca elev în des-
ființata școlă de medicină. 1479
- 12° Termenul de recurs în casațiune în contra deci-
siunilor curței de compturi este de trei luni de la co-
municarea copiilor de pe acele decisiuni. 634
- 13° Inalta curte de compturi este suverană aprecie-
tore a cestiunilor de fapt 625
- 14° Asemănat art. 58 din vechea lege din 1864 a
curței de compturi, originalul unei hotărâri a acelei
curți trebuie să fie subscriș de membrii cari au luat
parte la judecată și de grefier.
- Ast-fel este casabilă decisiunea ce nu este semnată de
grefierul care a luat parte, ci de un referendar al
curței 1391
- 15° Excepțiunea lucrului judecat, dacă nu a fost in-
vocată înaintea curței de compturi, nu pôte fi pro-
pusă pentru prima oră în casațiune, nefiind de ordine
publică, adică părțile putând renunța la o asemenea
excepțiune 1229
- 16° Din dispozițiunile art. 74 din noua lege organică
a curței de compturi nu se pôte deduce voința legiui-
torului de a modifica principiul prevădut de art. 29

Curtea de compturi (uurmare):

din legea curței de casațiune, în sensul ca această curte să trimită în judecata curței de compturi o afacere ce nu poate fi judecată de dânsa, căci ar fi a obliga pe curtea de casațiune să supună instanței de trimitere nu fondul unei cauze, ci propria sa decisiune, ceea ce este inadmisibil din punctul de vedere al ierarhiei judecătorești

1264

- 17° Cu ocaziunea recursului făcut în contra unei decisiuni pronunțată de curtea de compturi în revisuire nu se poate propune și discuta necompetința acelei curți în privința hotărîrii a cărei revisuire s'a cerut.

1466

D

Dare de foc : Veđi: »Incendiū«.

Daune din incendiū : Veđi: »Incendiū«. — »Societate de asigurare«.

Daune-interese : În cas de achitare a unui inculpat, instanțele de fond sunt în drept să se pronunțe asupra cererilor de daune-interese, motivând însă, în această privință, hotărîrea lor când admit sau resping o asemenea cerere

219

Delapidare de bani publici : 1° Perderea dreptului la pensie este o consecință neapărat a condamnării pentru delapidare de bani publici, ast-fel că chiar dacă nu s'a menționat nimic despre perderea acestui drept în sentința condamnatore, condamnatul tot nu are drept la pensie

764

- 2° Intențiunea frauduloasă este cerută și pentru delictul de sustragere de bani publici, prevădut de art. 140 din codul penal, și ea reese din chiar faptul însușirii de bani publici

1091

Delicte : 1° Se consideră ca delicte corecționale toate câte atrag dupe sine pedepsa închisorii de la 15 zile până la cinci ani

- 2° În regulă generală, delictele corecționale se judecă de tribunal, iar contravențiunile de judele de pace, și numai prin excepțiune la această regulă s'a deferit judecătorilor de pace o parte din aceste delicte, excepțiune care nu poate fi întinsă peste limita în care este circumscrisă de legiuitor.

763

Ast-fel, delictul prevădut de art. 243 din codul penal nefiind menționat de art. 71 din legea judecătorilor de pace printre delictele date în competența acelor judecătorii, se judecă de tribunal în primă instanță . .

Delicte (urmare):

- 3° De și instanța de apel este în drept să preschimbe calificațiunea juridică a faptului și să-l califice alt-fel, subsumându-l sub un alt text de lege de cât acela pentru care o persoană fusese tradusă înaintea sa, totuși acest drept și este dat instanței de apel numai sub condițiune ca să se întemeieze pe fapte propuse și discutate la prima instanță 1481
 - 4° Constatarea faptelor și împregiurărilor din cari judecătorii fondului deduc existența sau neexistența elementelor constitutive ale unui delict, este o cestiune de fapt de atributul suveran al judecătorilor fondului } 386
799
 - 5° Pentru constatarea intențiunei frauduloase nu este trebuință de termenii sacramentali, ea poate să se indice de judecătorii fondului și prin alte expresii . . . 800
- Delicte comise de agenții poliției judeciare : Vezi: »Poliția judiciară«.**
- Delicte comise de funcționarii însărcinați cu înfrânarea lor :** 1° Casul prevăduț de art. 165 din codul penal, dupe care funcționarul public, care ar comite un delict din acelea a căror priveghere sau înfrânare era în sarcina lor, se pedepsește cu maximum pedepsei hotărîită de lege pentru acest delict, nefiind prevăduț printre delictete enumerate de art. 71 din legea judecătoriiilor de ocôle și date în competența acelor judecătorii, este de competența tribunalului a' judeca. 780
- 2° Delictul de lovire prevăduț de art. 238 din codul penal, cu circumstanța agravantă din art. 165 același cod, este de competența tribunalului corecțional a' judeca, de ôre-ce art. 165 din codul penal nu este prevăduț de art. 71 din legea judecătoriiilor de ocôle, articol care determină competența acestor judecătorii în materie corecțională, printre delictete deferite acelor judecătorii 987
- Delicte comise de primarii rurali ca agenți administrativi :** Delictete sêvrșite de primarul unei comune rurale, nu în calitate de agent al poliției judiciare, ci în calitate de agent administrativ, sunt de competența tribunalelor ale judeca în prima instanță și de curtea de apel în a doua instanță 1238
- Delicte sau crime comise de un militar complice cu un civil :** Vezi: »Competință«.— »Militar complice cu un civil«.

- Delict de presă** : 1° În materie de delict de presă există drept de opoziție numai în cazul când acuzatul absente a fost condamnat de curte fără asistența juraților, nu și când deciziunea în lipsă a fost dată în urma verdictului juraților, întru cât în contra deciziunii juriului nu există drept de opozițiune.
- Ast-fel, este neadmisibilă opozițiunea făcută de partea civilă în contra deciziunii juriului 236
- 2° În materie de delict de presă, partea vătămată se poate adresa de-a-dreptul la curtea cu jurați și cere judecarea, și curtea are a judeca fără a se lua prevenitul interogatoriul prealabil prevădut de art. 318 din procedura penală 257
- 3° Cestiunile puse juraților urmază să fie formulate în așa mod, în cât juriul să fie pus în pozițiune a cunoște și a delibera asupra fie-căruia din elementele ce constituie delictul prevădut de lege.
- Ast-fel, în materie de delict de presă, cestiunea pusă juraților în sensul «dacă delicuentul este culpabil că prin ȋiarul... cutare... din ȋiua..., sub rubrica... cutare..., a prepus asupra reclamantului fapte cari, dacā, ar fi adevērate, ar expune pe acesta la pedepse sau la ura și disprețul cetățenilor», este bine pusă întru cât se vedează articolul incriminat care conține anume faptele ce se impută reclamantului, și acest articol fiind pus în vederea juraților, acestuia aŭ fost puși în pozițiune a cunoște și delibera asupra fie-căruia din elementele ce constituie delictul 257
- 4° Asemēnat art. 262 din codul penal, ast-fel cum a fost modificat prin legea din 11 Mai 1895, cel ce comit un ultragiŭ contra bunelor moravuri, sau contra moralei publice prin unul din mijlŭcele enumerate la art. 294 din codul penal, cum de exemplu prip scrieri sau imprimate, se pedepsesc 925
- Delicte militare** : Comandantul unui corp de armată este o autoritate ce are dreptul a pune acțiune publică în mișcare pentru delictele militare, și a da decizie relativ la instruirea cauzei, și, decl, decizia sa prin care și declină competența poate veni în conflict cu deciziunea altei jurisdicțiunii, și să dea loc, în asemenea cas, la un regulament de competență 1103
- Delict silvic** . — *Amendă* : 1° Amendile pentru delicte se pronunță în folosul Statului, iar cele pentru contravenți în folosul comunei unde s'a comis contraven-

Delict silvic (urmare):

- Amendă :*
 ținea. Ast-fel, este casabilă sentința tribunalului care condamnă pe delincenți, în delict silvice, la amendă în folosul comunel, iar nu în folosul Statului. 789
- 2° Amendările în delictele silvice sunt pedepse și ca atari sunt personale agentului delictului.
- Ast-fel, responsabilitatea arendașilor, întru cât privesc penalitatea prevăzută de art. 23 din codul silvic, pentru introducerea de vite în pădurile Statului, nu se poate înțelege de cât numai când faptul delictuos se impută arendașului ca agent principal sau ca agent provocator 1000
- *Apel și competență :* 3° În materie de delict silvic, tribunalul corecțional judecă fără prept de apel când delictul nu atrage dupe sine o amendă mai mare de 300 lei. Ast-fel, când de și suma totală la care au fost condamnați mai mulți delincenți ar trece peste 300 lei, încă dacă nu au fost condamnați solidar și nici una din condamnați nu trece în parte peste 300 lei, apelul este neadmisibil 261
- 4° Competința unei instanțe de a judeca se regulează dupe suma coprinsă în cerere. Ast-fel, curtea de apel este competente să judece în apel delictele silvice, când reprezentantul Statului care ca delincenți să fie pedepsiți solidaricesc la o amendă ce nu trece peste suma de 300 lei 929
- 5° Judecătorii de pace sunt competenți a judeca, în prima instanță, delictele silvice cari nu atrag dupe sine o amendă mai mare de trei sute lei.
- Ast fel, când sunt mai mulți delincenți a căror amendă în parte nu trece peste 300 lei, și când agentul silvic n'a cerut condamnarea solidară a delincenților, cas în care amenda ar trece peste 300 lei, atunci acest delict silvic de competența judecătorilor de pace a 'l judeca. 503
- 6° În materie de delict silvic, solidaritatea nu poate urma din împrejurarea că în același act estimativ sunt tercuți mai mulți contravenienți, ci numai din o cerere, și o susținere d'inaintea instanței de fond, necontrădisă. Ast-fel, când nu s'a cerut și delincenții n'au fost condamnați în mod solidar, apelul este neadmisibil dacă suma lare a fost condamnat fie-care delincenț în parte este mai mică de 300 lei 263

Delict silvic (urmare):

- 7° Agenții silvici nu sunt competenți să urmărească și să constate de cât delictele silvice comise în întinderea pădurilor date în priveghierea lor. 916
 - *Despăgubiri civile*: 8° În cas de delict silvic despăgubirile civile fiind fixate prin lege, chiar judecătorii nu au dreptul a le aprecia, și, prin urmare, sunt ținuți a le încuvința așa cum legea le-a hotărât 904
 - *Introducere de vite*: 9° Simplul fapt al introducerii vitelor în pădurilor supuse regimului silvic se pedepsește de legiuitor, fără a se cere, ca element al delictului, voința sau intențiunea dolosă a proprietarului sau a păzitorilor vitelor, și numai forța majoră apără pe un delicuent de pedepsă. 267
 - *Proces-verbal de constatare*: 10° Procesele-verbale încheiate de pădurarii sau agenții silvici, prin cari se constată un delict silvic, au a fi credute până la proba contrarie, când nu se referă la un flagrant delict 250
 - 11° Asemănat art. 41 din codul silvic, când făptuitorii nu sunt prinși în flagrant delict, agenții silvici, cu ajutorul forței publice, au a încheia proces-verbal, iar perchisițiunile nu se pot face de cât cu autorizațiunea oficială a judecătorului de pace, și perchisițiunile făcute fără această autorizațiune nu face probă în justiție 576
 - 12° În materie de delict silvic, în cas de flagrant delict, procesul-verbal de constatare trebuie să poarte semnătura agentului ce face constatarea și a delicuentului și această formalitatea subscrierei este o condițiune esențială pentru validitatea procesului-verbal 711
 - 13° Procesele-verbale de constatarea unui delict silvic, în casul de flagrant delict, fac probă deplină până la înscrierea în fals, și este casabilă sentința tribunalului care se întemeiază pe depunerile de martori spre a anula un asemenea proces-verbal 1482
 - *Păduri particulare*: 14° Asemănat art. 35 din regulamentul pentru punerea în aplicare a codului silvic, proprietarii pădurilor particulare supuse regimului silvic pot lua lemne din acele păduri pentru trebuințele casei lor. 907
- Delicuenți minori**: 1° Numai în cazul când inculpatul este mai mic de 15 ani instanța de fond este ținută să stabilească dacă deusul a lucrat cu pricepere 915

Delicuenți minori (urmare):

- 2° Faptul că instanța de fond aplică unui inculpat art. 63 din codul penal, arată în mod suficient că nu poate fi vorba de cât de un minor dupe distincțiunile aceluși articol, și nu mai este trebuință a constata a-nume dacă minorul are vârsta până la 15 ani deplin și a lucrat cu pricepere, sau dacă are vârsta de la 15 ani deplin până la 20 de ani deplin, când pedeapsa aplicată ar fi fost aceeași pentru ambele cazuri . . . 1454
- 3° Părintele răspunde de prejudiciul cauzat de copilul său minor ce locuiește la dânsul. 1459
- Denunțare calomnioasă :** Veđi »Calomnie«.
- Dentist :** Veđi »Contravențiunii la regulamentul chirurgiei dentare«.
- Depozite de gaz :** Asemănat art. 11 din regulamentul din 1 Decembre 1892, primarii comunelor urbane sunt în drept a dispune închiderea depozitelor de gaz ce nu se găesc în condițiunile citatului regulament, și acest drept de a închide implică și dreptul de a le sigila, acesta fiind un semn extern al închiderii . . . 51
- Desbateri :** 1° În materie penală, desbaterile trebuiesc să fie orale. Ast-fel, când se impută cui-va un fapt de lovire, care să fi pricinuit o leziune gravă și incapacitate de lucru, nu se poate pune temeiū pe un certificat medical combătut în cursul desbaterilor și fără ca autorul acestui certificat să fi fost chemat să presteze jurământul cerut de art. 43 din procedura penală 937
- 2° Instanța poate să nu țină în seamă un memoriū care nu a fost citit nici invocat în ședință cu ocasiunea desbaterilor, fără să violeze dreptul de apărare . . . 1008
- Desființare de hotare :** Legea penală, prin art. 355, pedepsește cu închisoare și cu amendă pe acela care va desființa ori-ce semn sau lucrare care servă de hotar între proprietăți, și pentru existența acestui delict nu se cere reua voință sau intențiunea culpabilă a delicuentului, ci este destul să se constate faptul distrugerii 1376
- Deslipiri și alipiri de comune :** Veđi »Comună«.
- Despăgubiri civile :** Sumele depuse de către cel de al treilea ca garanție pentru eliberarea provisorie a preveniților nu pot să fie întrebuințate pentru despăgubirea părților civile de cât atunci când preveniții nu se înfățișează la instanțele judecătorești pentru in-

Despăgubiri civile (urmare):

strucțiunea și judecarea afacerilor, sau pentru executarea hotărârilor, sau când cel ce a depus banii a declarat expres acésta, cum prevede art. 1.656 din codul civil

454

Distrugere : Aseménat art. 53, alin III din codul de justiție militară, ast-fel cum a fost modificat prin legea de la 27 Martie 1894, oficerii de rezervă, când nu sunt sub arme, sunt justițiabili de consiliul de răsboi, în timp de pace, numai pentru crimele și delictele prevădute la art. 211, 214, 216 și 217 din citatul cod ; iar pentru delictele de drept comun sunt justițiabili de instanțele civile ordinare.

Ast-fel un oficer în retragere, prevenit că ar fi comis delictul de distrugere, se judecă de instanțele repressive civile.

1368

Distrugere de acte : Faptul distrugerii unui act, fie înscris, fie cambie, se poate dovedi cu martori

961

Distrugere de hotare : Veđi »Desființare de hotare«.

Distrugere de seménături : Faptul de a distruge seménăturile de pe câmp ale altuia, fapt comis de un singur prevenit fără a fi însoțit de alte persoane, intră în previsionsile art. 352 din codul penal, și este de competența judecătorilor de pace a' judeca

491

Diurnă : Diurna nu intră în calculul pentru maximum de trei sute lei cerut de legea cumulului pentru pensionarii cari ocupă funcțiuni, ast-fel că un pensionar poate primi o funcțiune care, pe lângă léfa, să fie retribuit și cu diurnă, ori cât de mare, destul ca pensiunea și léfa adunate la un loc să nu trecă peste maximum de 300 lei

1116

Divergență de opinii : Veđi : »Hotărâri«.

Divorț : 1° În procesele de divorț advocații pot fi sfătuitoari părților

788

— 2° De și în materie de divorț se poate repeta în apel probele făcute la prima instanță, totuși aceste probe, cum este și proba testimonială, pot fi respinse de curte atunci când găsește că proba făcută deja la tribunal este completă și nedefectuoasă

{ 973
1245

— 3° În materie de divorț, prezența ministerului public la constituirea instanței judecătorești nu este necesară, când nu sunt în discuțiune interese de minori .

1245

— 4° Pensiunea de întreținere are a se acorda de in-

Divorț (urmare):

stanțele judecătorești numai soțului în favoarea căruia s'a pronunțat divorțul.

Ast-fel este casabilă deciziunea care acordă o pensiuine de întreținere soției, când divorțul a fost pronunțat în favoarea soțului, putând însă, dacă există copil și este dat în îngrijirea mamei, să condamne pe soțul, de și divorțul s'a pronunțat în favoarea lui, să serve o pensiuine de întreținere pentru copil. 117

Dobânzi: 1° Este casabilă ca nemotivată deciziunea curții care condamnă pe o parte la plata de dobânzi fără a discuta și motiva dacă pot fi și dobânzi la suma reclamată, și cassarea se face numai în privința dobânzilor. 724

— 2° Nu se poate pretinde plată de procente de la un coasociat pentru sume reținute de densusul din banii societății, de cât atunci când acea reținere a făcut'o cu bună știință iar nu prin eróre 733.

Dobrogea: Asemănat dispozițiilor art. 35 din legea organizării judecătorești din Dobrogea din 1886, dispozițiunile ce nu s'au fost abrogate nici prin legea organizării judecătorești din 1890, nici prin legea judecătoriilor de pace din 1896, tribunalele de județ din Dobrogea se constituiesc cu complectul de cel trei membri ai s'ei, și dacă unul din ei lipsește sau este ocupat cu alte afaceri de serviciu, tribunalul se constituie și judecă în complectul de doi membri, neputând da hotărîrea de cât cu unanimitate de două voturi.

Ast-fel, este rău constituit tribunalul în Dobrogea, când, neputând lua parte la ședință pe cât doi membri, se chiamă un avocat pentru a se face complectul de trei judecători spre a judeca apelurile venite de la judecătoriile de pace, și sentința sa este casabilă, întru cât tribunalul se poate legal constitui numai cu doi judecători. 1247

Vezi în doosebi: „Drept electoral“.

Dotă: Soțul are dreptul să urmărească un imobil pentru a se achita creanța dotală asigurată prin ipotecă în acel imobil, putând depune acea creanță drept preț al adjudecațiunii. 84.

Dreptul de apărare: *Vezi:* „Apărare“. — „Curtea cu jurați; apărător și apărător din oficiu“.

Drept electoral. — **Alegător comunal:** 1° Pentru a putea fi alegător comunal într'o comună, trebuie a avea reședință în acea comună 572.

Drept electoral. — Alegător comunal (urmare) :

- 2° Pentru a fi alegător comunal într'o comună trebuie a avea domiciliul real sau reședința de 6 luni în acea comună 593
- 3° Singurul fapt al plăței de către o persoană a dărelor căilor de comunicațiune într'un oraș, constituie o presumpțiune, până la proba contrarie, că acea persoană și are domiciliul real sau reședința în acel oraș, și, prin urmare, poate figura în listele electorale ale colegiilor comunale din acel oraș dacă au cele-alte condițiuni cerute de lege 614

Drept electoral. — Apel în casațiune : 4° Când tribunalul

a respins apelul ca nesusținut și nedovedit, apelantul în casație e ținut să producă și încheierea consiliului comunal prin care a fost respinsă cererea sa, spre a se vedea pentru ce cauză consiliul comunal l-a refuzat acea cerere. Așa dar, într'un atare cas, apelul său în casație câtă a i se respinge ca nedovedit și neintemeiat, dacă nu produce și-a încheiere 569

- 5° Ori-ce reclamațiune ce ar naște asupra înscrierilor sau omisiunilor ce s'ar comite în listele electorale, câtă să se adreseze consiliului comunal, și curtea de casație nu se poate pronunța de cât asupra apelurilor îndreptate contra sentințelor tribunalelor.

Ast-fel este neadmisibilă cererea făcută direct la casație de a se înscri o persoană în listele electorale 599

- 6° Alegătorii nemulțumiți contra încheierilor consiliului comunal au drept de apel la tribunalul local în termen de 5 zile de la publicarea listelor.

Ast-fel este neadmisibil apelul făcut direct la curtea de casațiune în contra încheierilor consiliului comunal

Drept electoral. — Apel la tribunal : 7° Alegătorii nemulțumiți

contra încheierilor consiliului comunal au drept de apel la tribunalul local în termen de 5 zile de la publicarea listelor 603

Ast fel este neadmisibil apelul făcut direct la curtea de casațiune în contra încheierilor consiliului comunal

Drept electoral. — Autoritatea lucrului judecat : 8° În materie

de contestațiune electorală există lucru judecat când curtea s'a pronunțat deja, printr'o decisiune anterioară, asupra apelului făcut contra aceleiași sentințe de un prim contestator, care a figurat la tribunal și prin care se cerea înscrierea sa și ștergerea aceleiași persoane, ca și în apelul posterior făcut de un al doilea contestator din cel ce figuraseră la tribunal. 592

- Drept electoral. — Cens : Colegiul I de Cameră : 9°** Fac parte din colegiul I de Cameră toți aceia cari, intru-nind cele-alte condițiuni, au un venit funciar, urban sau rural, de cel puțin 1.200 lei, și censul se poate completa cu proprietăți din două sau mai multe județe 575
- **Complectarea censului : 10°** Censul poate fi complectat cu contribuțiunile ce o persoană plătește în mai multe circumscripțiuni. Ast-fel, un locuitor din Dobrogea poate fi înscris alegător în comuna în care locuiește, complectându-și censul și cu contribuțiunile ce plătește în alte comune 598
- **11°** Pentru ca cine-va să poată exercita într'un județ dreptul său electoral în colegiul I de Cameră și în colegiul I de Senat, când nu este dispensat de cens pentru acest din urmă colegiu, nu este suficient a plăti numai simpla dare a căilor de comunicațiune în acel județ, servindu-se de censul ce ar avea în proprietăți situate în alte județe, ci trebuie să posedă imobil și în județul în care cere a figura ca alegător, putându-și însă complecta censul cu imobilele ce ar avea în alte județe 632
- **Dovedirea censului : 12°** Censul nu se poate dovedi de cât prin rolurile de contribuțiuni, prin chitanțele de plată sau prin avertizamentele împlinitorilor de dări, atât pe anul încetat cât și pe anul curent . . . 567
- **Dotă : 13°** Soțul ce are ca zestre o rentă viageră precum și nuda proprietate a unui imobil, nu poate fi înscris în listele electorale cu această zestre, întru cât nu are usufructul de la imobilul ce i s'a constituit dotă, și renta viageră nu poate fi considerată ca un venit funciar 608
- **Imobil cumpărat cu bani dotali : 14°** Imobilul cumpărat în timpul căsătoriei cu bani dotali nelevenind dotal dacă nu s'a stipulat în contractul de căsătorie o asemenea întrebuițare a fondului dotal, urmează că venitul acestui imobil nu poate servi soțului drept cens, întru cât, în asemenea cas, soțul nu are usufructul legal asupra acestui imobil, ci are numai drept la venitul capitalului dotal 612
- **Județul în care se poate exercita dreptul de vot : 15°** Pentru ca cine-va să poată exercita într'un județ dreptul său electoral în colegiul I de Cameră și în colegiul I de Senat, când nu este dispensat de cens

Drept electoral. — Cens (urmare):

Județul în care se poate exercita dreptul de vot :
 pentru acest din urmă colegiū, nu este suficient a plăti numai simpla dare a căilor de comunicațiune în acel județ, servindu-se de censul ce ar avea în proprietăți situațe în alte județe, ci trebuie să posedă imobil și în județul în care cere a figura ca alegător, putându-și însă complecta censul cu imobilele ce ar avea în alte județe 632

— *Nuda proprietate :* 16° Soțul ce are ca zestre o rentă viageră, precum și nuda proprietate a unui imobil, nu poate fi înscris în listele electorale cu această zestre, întru cât nu are usufructul de la imobilul ce i s'a constituit dotă, și renta viageră nu poate fi considerată ca un venit funciar 608

— *Parafernă :* 17° Avera parafernă a soției nu poate servi ca cens bărbatului, întru cât el nu are usufructul legal asupra ei 593

— *Rentă viageră :* 18° Soțul ce are ca zestre o rentă viageră, precum și nuda proprietate a unui imobil, nu poate fi înscris în listele electorale cu această zestre, întru cât nu are usufructul de la imobilul ce i s'a constituit dotă, și rentă viageră nu poate fi considerată ca un venit funciar 608

Drept electoral. — Contestațiuni : *Competință :* 19° Ori-ce reclamațiune ce ar naște asupra înscrierilor său omisiunilor ce s'ar comite în listele electorale câtă să se adreseze consiliului comunal, și curtea de casație nu se poate pronunța de cât asupra apelurilor îndreptate contra sentințelor tribunalelor.

Ast-fel, este neadmisibilă cererea făcută direct la casație de a se înscrie o persoană în listele electorale. . . 599

— *Dovedirea contestațiunilor :* 20° Consiliul comunal al orașului de reședință al fie-cărui județ servindu-se în confecționarea listelor electorale de rolurile de contribuțiunii ale întregului județ, urmăză ca cel ce contestă că o persoană nu are censul cu care este trecută în liste să dovedescă acesta cu un certificat liberal de casierul general al județului, care posedă rolurile tuturilor circumscripțiunilor, și, prin urmare, singurul care poate sci ce venit are fie-care persoană dupe dările ce plătesce. 564

— 21° Pentru persoanele ce au figurat și în listele electorale ale anilor trecuți contestațiilor trebuie să do-

Drept electoral. — Contestațiuni (urmare):		
	<i>Dovedirea Constațiunilor :</i>	
	vedescă, pentru a putea fi șterse, că nu mai sunt în condițiunile cerute de legea electorală de a fi alegători	565
—	22 ^o Listele electorale făcute în conformitate cu art. 38 și 42 din legea electorală, formeză titluri pentru persoanele înscrise într'ënose, și cel ce contestă înscrierea acelor persoane trebuie să dovedescă că nu au dreptul a fi înscrise.	598
—	23 ^o Listele electorale fiind considerate ca un titlu pentru cel înscris într'ënose, contestatorul este dator să dovedescă că o persoană, trecută în listă în colegiul I de Senat cu cens, nu are censul cerut de lege, și această dovadă nu poate să o facă numai cu certificat liberat de percepția orașului, căci poate ca persoana înscrisă să aibă proprietățile în județ unde să 'și plătescă și darea fonciară	601
Drept electoral. — Decisiunile consiliului comunal :	24 ^o În materie electorală, decisiunile consiliului comunal neputând fi considerate ca definitive de cât în momentul când termenul de apel a expirat, urmază că consiliul comunal poate reveni asupra unei decisiuni, în urma contestațiunei făcută de un alegător, când aceea contestațiune a fost introdusă la consiliul comunal în termenele stabilite de legea electorală.	612
Drept electoral. — Dispensă de cens :	<i>Căi de comunicațiune :</i> 25 ^o Dispensa de cens nu apără pe cei dispensați de plata dărilor pentru căile de comunicație, dare impusă tutulor cetățenilor, afară de cei scutiți de acest impozit printr'o lege specială.	611
—	<i>Colegiul I comunal :</i> 26 ^o Oficerul demisionat în mod voluntar, fiind un oficer în retragere, poate cere și fi înscris ca alegător în colegiul întâiū comunal. . . .	571
—	<i>Colegiul II Cameră :</i> 27 ^o Fac parte din colegiul al doilea de Cameră toți aceia cari, intrunind cele-alte condițiuni prevădute de lege, au domiciliul și reședința în orașe și plătesc către Stat o dare anuală directă, de ori-ce natură, de cel puțin 20 lei, fiind însă scutiți de cens în acest colegiū profesiunile libere, oficerii în retragere, pensionarii Statului și cei ce au absolvit cel puțin învățământul primar	565
—	28 ^o Pensionarii Statului au dreptul a fi înscrisi în colegiul al 2 lea de Cameră cu dispensă de cens. . .	605

Drept electoral. — Dispensă de cens (urmare):

- *Listele electorale*: Pentru ca listele electorale să p^otă fi considerate ca un titlu pentru persoanele nou înscrise în ele, trebuie să coprindă în dreptul numelui fie-cărui din acele persoane, în rubricile respective, censul ce au și cu ce se dovedesce, și dacă sunt dispensate, pentru ce sunt, și, în fine, dacă sunt trecute ca av^înd absolvit cursul primar, pentru colegiul al doilea de Cameră, să se arate anume școla ce a absolvit și numărul certificatului de absolvire. . . . 565
- Drept electoral. — Dobrogea**: 29° Locuitorii din Dobrogea nu se pot folosi de drepturile politice de cât în Dobrogea și cu condițiunile prescrise de legea organică a acelei părți din teritoriul român, nu și în România propriu zisă. . . . 570
- 30° Censul p^ote fi complectat cu contribuțiunile ce o persoană plătește în mai multe circumscripțiuni. Astfel, un locuitor din Dobrogea p^ote fi înscris alegător în comuna în care locuiește, complectându'și censul și cu contribuțiunile ce plătește în alte comune. . . 598
- Drept electoral. — Domiciliu politic**: 31° Pentru ca o persoană să aibă domiciliul politic într'un județ și, prin urmare, să fie înscrisă ca alegător acolo, trebuie ca saă să 'și plătească în acel județ darea directă, saă să aibă acolo o proprietate ori principalul său așezământ. . . 591
- 32° Persoanele născute într'un oraș și av^înd domiciliul și reședința acolo, nu au nevoie să declare că 'și aleg domiciliul politic acolo pentru a putea fi înscrise ca alegători dacă întrunesc condițiunile cerute de legea electorală 605
- 33° Pentru ca un alegător înscris într'un județ să p^otă fi trecut și înscris în alt județ trebuie ca, în termen de trei luni înainte de formarea listelor, să facă declarațiunile prevădute de art. 35 și 36 din legea electorală pentru strămutarea domiciliului său politic 607
- 34° Cel ce nu locuiește într'un județ și nu plătește nici un fel de dare acolo, fie că ar avea proprietăți în alte județe, fie că ar fi dispensat de cens, nu pot figura ca alegători în acel județ, neav^înd domiciliul lor politic acolo. 617
- 35° Pentru ca cine-va să p^otă exercita într'un județ dreptul său electoral în colegiul I de Cameră și în colegiul I de Senat, când nu este dispensat de cens

Drept electoral. — Domiciliu politic (urmare):	
pentru acest din urmă colegiu, nu este suficient a plăti numai simpla dare a căilor de comunicațiune în acel județ, servindu-se de censul ce ar avea în proprietăți situate în alte județe, ci trebuie să posedă imobil și în județul în care cere a figura ca alegător, putându-și însă completa censul cu imobilele ce ar avea în alte județe	632
Drept electoral. — Etate: 36° Impregiurarea că o persoană este trecută în rolul ca contribuabil, este o presumpție legală că are vârsta de 21 de ani și, deci, poate fi înscrisă ca alegător, dacă întrunesc cele-alte condițiuni cerute de legea electorală.	615
Drept electoral. — Incapacitate: 37° Camerierii (odăiașii) de pe la judecătorii și cei angajați pe la diferite autorități fiind considerați de legea servitorilor ca servitori, sunt incapabili de a fi alegători	594
Drept electoral. — Listele electorale: 38° Pentru ca listele electorale să pōtă fi considerate ca un titlu pentru persoanele nou înscrise în ele, trebuie să cuprindă în dreptul numelui fie-căreia din acele persoane, în rubricile respective, censul ce au și cu ce se dovedește, și dacă sunt dispensate, pentru ce sunt, și, în fine, dacă sunt trecute ca avēnd absolvit cursul primar, pentru colegiul al doilea de Cameră, să se arate anume școla ce a absolvit și numărul certificatului de absolvire	565
— 39 ^o Listele electorale făcute în conformitate cu art. 38 și 42 din legea electorală formeză titluri pentru persoanele înscrise într'ensele, și cel ce contestă înscrierea acelor persoane trebuie se dovedescă că nu au dreptul a fi înscrise	598
— 40 ^o Listele electorale fiind considerate ca un titlu pentru cei înscrși într'ensele, contestatorul este dator să dovedescă că o persoană, trecută în liste în colegiul I de Senat cu cens, nu are consul cerut de lege, și această dovadă nu pōte să o facă numai cu certificat liberat de percepția orașului, căci pōte ca persoană înscrisă să aibă proprietățile în județ unde să și plătescă și darea fonciară.	601
— 41 ^o Cei condamnați pentru crima de tâlhărie sunt nedemni de a fi alegători, și impregiurarea că un asemenea condamnat a figurat într'un an, în urma condamnățiunei, în listele electorale, nu 'i pōte servi la	

Drept electoral. — Listele electorale (urmare):	
menținerea sa în liste, de ôre-ce listele electorale fiind anuale, se pot modifica în fie-care an prin noul adăugiri sau ștergeri, în urma cererilor sau contestațiilor ce se prezintă și se bazează pe acte.	604
Drept electoral. — Naționalitate : 42° Pentru a fi alegător se cere, între altele, a fi român de naștere sau a fi dobândit împământenirea, și posesiunea de Stat a calității de român nu poate fi invocată de cei dovediți că sunt născuți în străinătate din părinți străini și cari nu au dobândit împământenirea	610
— 43 ^o Asemănat art. 99 din Regulamentul Organic al Moldovei, străinul lucrător de pământ, statornicindu-se în Moldova și continuând a fi lucrător de pământ, plugar, era considerat ca moldoven, și scutit de a mai cere naturalizațiunea spre a deveni cetățen român, el fiind considerat ca român. Ast-fel, un străin, plugar, stabilit în Moldova sub Regulamentul Organic, împroprietărit la 1864 ca plugar, este român și, deci, trebuie a fi înscris între alegători, dacă întrunesc cele-alte condițiuni ale legii electorale	573
— 44 ^o Israeliiți cari au luat parte în războiul pentru independență și cari au fost trecuți în tabloul publicat de „Monitorul oficial“, ca atare, au dreptul a fi înscrisi în listele electorale, de ôre-ce sunt împământeniți	600
Drept electoral. — Nedemnitate : 45° Osândiți pentru furt sunt nedemni de a fi alegători, fără distincțiune dacă erau minori sau majori când au comis furtul și au fost condamnați, și această nedemnitate nu se prescrie.	597
— 46 ^o Cei condamnați pentru crima de tâlhărie sunt nedemni de a fi alegători, și împrejurarea că un asemenea condamnat a figurat într'un an, în urma condamnățiunii, în listele electorale, nu îi poate servi la menținerea sa în liste, de ôre-ce listele electorale fiind anuale, se pot modifica în fie-care an, prin noul adăugiri sau ștergeri, în urma cererilor sau contestațiilor ce se prezintă și se bazează pe acte	604
— 47 ^o Cei osândiți pentru delictul de escrocherie sunt nedemni de a fi alegători comunali	609
— 48 ^o Delictul de tănuire nu este prevăzut de legea electorală printre delicturile cari fac nedemnă pe o persoană de a fi alegător în colegiile electorale de Cameră și Senat.	616
Drept electoral. — Revisuirea anuală a listelor : 49° Consiliul comunal, cu ocașiunea revisuirii anuale a listelor electorale, are dreptul de a șterge din liste pe acei	

- Drept electoral. — Revisuirea anuală a listelor (urmare):**
 cari dupe roluri nu se dovedesc că au censul cerut de lege sau nu întrunesc toate condițiunile cerute de legea electorală, și, în asemenea cas, cel șters din liste urmază a face contestațiune în termenele prevădute de lege și a dovedi dreptul său de a figura în liste 568

E

- Economii de spitale :** Economii de spitale fiind mánuitoari de bani publici sunt datorii a da socotelile lor d'a-dreptul la curtea de compturi, și, deci, sunt justițiabili de acea curte 57
- Excrocheriă și înșelăciune :** 1° Pentru ca delictul de înșelăciune să pótă fi consumat se cer trei elemente, fără de cari el nu pótă exista, și anume : ideea de a împărtași un folos, nascerea unei amăgiri în spiritul altuia și cauzarea unui prejudiciu în averea altuia ; acest prejudiciu, ca să existe, trebuie să fie real și efectiv, iar nu numai posibil 212
- 2° Codul penal, prin art. 332 și 333, nu pedepsește în genere de cât înșelăciunea consumată, cu diferență de art. 241 și 242 din codul penal pruzian, cari pedepsesc și încercarea de înșelăciune, și, deci, în codul penal român nu se pótă imputa cui-va delictul de înșelăciune dacă nu a fost consumat sau dacă se constată ca nu s'a adus nici un prejudiciu averei amăgitului 212
- 3° Încercarea de înșelăciune nu se pedepsește 716
- 4° Comerciantul care a comis contrabanda prevădută de art. 166 și următorii nu pótă fi urmărit de cât ca autor al contrabandei, sau ca complice conform art. 171 din legea vămilor, sau pentru faptul de înșelăciune conform art. 173 din legea vămilor, iar nu conform art. 50, acest text de lege aplicându-se numai contra funcționarilor vamali și contra celer însărcinați a'i ajuta în exercițiul funcțiunii lor 1505
- Executarea hotărîrilor :** 1° Ultimul act de executare, prevădut de art. 403 din codul de procedură civilă, care închide ori-ce drept de contestațiune, este încheierea instanței judecătorești care recunoște că executarea a fost făcută conform legii 274
- 2° Violază legea instanța de fond care respinge o contestațiune la executare, când se constată că nu există o asemenea încheiere prin care se admite executarea, cu toate că actele au fost depuse la grefă de către agentul însărcinat cu executarea

Executarea hotărîrilor (urmare):

- 3° Suspendarea executării unei hotărîri cerută de o parte, pe motiv că a declarat în fals dovada de comunicarea acelei hotărîri, poate fi respinsă de judecătorească când constată că acțiunea în fals nu este în condițiile art. 168 și 170 din procedura civilă

1371

Executarea hotărîrilor penale: 1° Ministerul public este dator să execute sentințele condamnătoare, în timp de 24 ore de la data de când sunt definitive.

Sentințele pronunțate de tribunalele corecționale în prima instanță trebuiesc să se considere ca rămase definitive dacă nu sunt atacate, de părțile interesate, prin apel, făcut în termenul legal și declarat la grefa tribunalului a cărui sentință se atacă cu apel

- 2° Apelul în contra sentințelor corecționale, date de tribunale în prima instanță, făcut peste termen, sau făcut direct la instanța superioară, iar nu la grefa tribunalului, nu suspendă executarea aceor sentințe ast-fel apelate

- 3° Condamnații pot opri continuarea executării sentinței condamnătoare și să obțină suspendarea ei, în caz când ministerul public ar executa acea sentință în mod precipitat sau arbitrar, prin contestațiune adresată la autoritatea care a pronunțat acea sentință.

62

- 4° Dacă ministerul public n'a executat sentințele condamnătoare, în materie corecțională, în curs de cinci ani, de la data de când sunt rămase definitive, atunci pedepsele cuprinse în acele sentințe se prescriu, și această prescripțiune nu se întrerupe prin apelurile neregulate ce s'ar fi făcut în contra acelor sentințe, întru cât asemenea apeluri nu suspendă executarea.

Ast-fel, când un condamnat face un apel neregulat, nul, în contra sentinței tribunalului care l-a condamnat în materie corecțională, și până la judecarea acestui apel trec mai mult de cinci ani de la data de când a expirat termenul de apel, fără ca sentința să fie pusă în executare, pedepsa s'a prescrist

- 5° Contestațiile la executarea hotărîrilor, atât în materie civilă, cât și în materie penală, se adresează la autoritățile judecătorești care au pronunțat acele hotărîri în ultima instanță

981

Expertisă: Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze utilitatea și oportunitatea ascultării martorilor, precum și ordonarea unei expertize noi, propuse de o

Expertisă (urmare) :

parte în apărarea sa, și astfel pot decide respingerea unor asemenea cereri, fără ca prin această să sèvrescă un exces de putare, destul numai ca decisiunile lor în această privință să fie motivată

59

Expertisă medico-legală : 1° O expertisă medico-legală nu poate fi considerată ca legal făcută când nu se constată că expertul a depus în prealabil jurământul prescris de lege.

Ast-fel fiind, expertul neasermantat, a cărui expertisă a fost anulată, nu poate fi chemat să confirme în urmă sub jurământ actul său, mai cu seamă atunci când o nouă expertisă a devenit imposibilă din cauza lipsei obiectului de expertizat

226

— 2° Expertisa medico legală anulată, nu se poate înlocui prin arătările medicilor cari au asistat la autopsie, dar cari în cursul instrucțiunii nu au fost însărcinați cu facerea ei

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică : — *Casațiune :* 1° Recursul în materie de expropriațiune trebuie să fie comunicat părții adverse în termen de opt zile, calculate de la declarația lui la grefa tribunalului

1137

— 2° Recursul în materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică trebuie să fie notificat părții adverse în termen de opt zile, calculat de la declarațiunea recursului la grefa tribunalului, și, această formalitate a notificării fiind esențială, lipsa îndeplinirii ei face ca recursul să fie neadmisil

102

— 3° Recursul în casațiune, în materie de expropriațiune, trebuie să fie notificat părții adverse prin portărei, în termen de opt zile de la declararea lui la grefa tribunalului. Această formalitate este esențială, așa că îndeplinirea ei, nu prin oficiul portăreilor, ci prin agenții administrativi, este nulă și face ca recursul să fie neadmisibil

1110

— 4° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică constituirea legală a juriului este de ordine publică și părțile nu pot transige asupra acestui punct

86

— 3° Mijlocele relative la neregularitatea procedurii urmată dinaintea juriului de expropriațiune nu pot fi propuse direct înaintea curții de casațiune

1512

— 6° Nu se poate propune pentru prima dată în casa-

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Casațiune :*

- țiune motivul întemeiat pe adesiunea tacită a expropriatului la prețul oferit de administrațiunea expropriantă, rezultând din faptul că nu s'a declarat nemulțumit, și că, prin urmare, nu putea cere și obține un preț mai mare înaintea juriului 112
- 7° Este fără interes motivul de casare întemeiat pe faptul că jurații n'ați fost citați cu șese zile înainte de ziua înfățișării, când jurații, de și citați în termen mai scurt, au corăspuns chemării. 112
- 8° Comisiunea juraților pentru fixarea indemnizațiunii trebuie să delibereze singură în camera de chibzuire fără a putea eși de acolo înainte de darea hotărârii lor, arătând că această hotărâre este dată cu majoritate de voturi, și atât înainte de darea hotărârii, cât și în urmă, nimeni nu trebuie să cunoscă opiniunile individuale ale juraților. Ast-fel, sunt casabile deciziunea juriului și ordonanța judeului-director, când, în cursul desbaterilor, unul din jurați face cunoscut care este valoarea terenurilor la localitatea unde se face exproprierea. 1118
- 9° Singurul fapt că un jurat 'și-ar fi dat o deosebită părere nu poate atrage casarea deciziunii. 1143
- 10° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, jurații, neputând procedea la operațiunile exproprierei mai înainte de a depune jurământul prevădută de lege, este casabilă deciziunea juriului când se va constata că în comisiune a figurat un preot ce nu ar fi depus jurământul, întru cât preoții putând fi jurați, legea nu' dispensează de îndatorirea de a jura 68
- 11° Lipsa mențiunii în deciziunea juriului de expropriere că acea deciziune s'a dat cu majoritate de voturi, nu atrage nulitatea deciziunii. 1276
- 12° Nu se poate face recurs în casațiune pentru violarea prescripțiunilor din art. 44 din legea de expropriațiune privitoare la modul cum judele-director are a înlocui pe jurații scoși de dănsul, întru cât art. 53 din acea lege, care prevede casurile când se poate face recurs în contra hotărârii juriului și a jurnalului executoriū al magistratului-director, nu prevede și violarea art. 44 73
- 13° În locul juraților ordinari cari au fost scoși de

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Casașiune :*

judcătorul-director, din cauză de lipsă, excludere sau incompatibilitate, comisiunea are a se completa cu din jurații suplimentari dupe rëndul eşirei lor la sorți.

- Ast-fel comisiunea de judecată constituită cu juratul suplimentar eşit cel din urmă la sorți, când cel din d'ântëiū eşit la sorți era presinte, este consituită cu violarea dispozițiunilor art. 44 din legea de expropriere, și motivul de casare, întemeiat pe violarea acestul articol fiind privitor la organizarea jurisdicțiunei juraților, este de ordine publică și dar pôte fi invocat de a dreptul în casașiune 388
- 14° Lista juriului de expropriere pentru orașele de reședință de județ, — afară de orașele București, Iași, Craiova și Galați, — nu pote conține un număr mai mic de 48 persoane, nici mare de 60, și, deci, sunt casabile decisiunea juriului și ordonanța județului-director, când se constată că comisiunea juraților, chemată a judeca o cauză de expropriere a unui imobil dintr'un oraș de reședință, a fost trasă dintr'o listă ce nu conține de cât un număr de 47 jurați 75
- 15° Lista permanentă a juraților, din care are a se trage la sorți comisiunea pentru fixarea indemnisațiunilor pentru imobilele expropriate trebuie să conțină pentru plăși un număr nici mai mic de 36 persoane, nici mai mare de 48, și această prescripțiune fiind o dispozițiune relativă la constituirea unei instanțe judecătorești, este esențială și de ordine publică, ast-fel că motivul întemeiat pe neobservarea ei se pôte invoca pentru prima oră în casașiune 221
- 16° Lista permanentă pentru orașele pe reședință de județ, din care urmază să se tragă la sorți comisiunea juraților însărcinată a fixa indemnisațiunea cuvenită proprietarilor expropriați, trebuie să conțină un număr nici mai mic de 48 persoane, nici mai mare de 60, și această prescripțiune, fiind o dispozițiune de organizarea juriului, este esențială și de ordine publică, așa că neobservarea ei se pôte invoca d'a-dreptul în casașiune 992
- 17° De și este adevărat că numărul recusărilor este mărginit și că o parte nu pôte să facă mai multe recusări de cât 1 îngădue legea, însă partea care e fă-

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- Casațiune :*
 cut mai multe recusări nu pôte face chiar ea din această un motiv de casare 1140
- 18° Legea de expropriere nu se opune ca, cu consimțământul explicit sau implicit al părților, mai multe afaceri să fie supuse la judecata unuia și aceluiași juriu, și partea, care n'a ridicat nici o obiecțiune înaintea judelei-comisar în această privință, numai este în drept a face un motiv de casare din faptul că același juriu a judecat mai multe afaceri. 1243
- 19° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, de și când sunt date de același juriu decisiuni separate pentru fie-care expropriat în parte, urmază să se facă câte un recurs separat pentru fie-care decisiune și ordonanță, totuși recursul făcut de Stat printr'o singură declarațiune la grefa tribunalului contra mai multor decisiuni și ordonanțe executorii separate, este admisibil dacă se constată că acel recurs a fost notificat în parte la fie-care din proprietarii expropriați. 221
- *Causele pentru cari se face exproprierea :* 20° Nimeni nu pôte fi expropriat de cât pentru cauză de utilitate publică, legalmente constatată, și dupe o dreptă și prealabilă despăgubire, și prin cauză de utilitate publică se înțelege numai comunicațiunea și salubritatea publică, precum și lucrările de apărarea țerei. 1221
- *Cercetare la fața locului :* 21° Juriul este în drept să meargă în fața locului spre a face diferite cercetări de cari are nevoie, iar discuțiunile ce au loc înaintea sa pot fi continuate în mai multe ședințe 1137
- *Citarea juraților :* 22° Este fără interes motivul de casare întemeiat pe faptul că jurații n'a fost citați cu șese zile înainte de ziua înfățișerei, când jurații, de și citați în termen mai scurt, au corespuns chemării. 112
- 23° Judele-director trebuie să citeze pe jurații trași la sorți de tribunal cu șese zile înainte de înfățișare. 1508
- *Competință :* 24° Grefierul tribunalului nu este competent să certifice dacă lista juriului de expropriere comunicată tribunalului de către consiliul județian a fost sau nu alcătuită de către acel consiliu 92
- *Constituirea comisiunei juriului :* 25° Asemănat art. 46 din legea de expropriere, comisiunea juraților

	<u>Pagina</u>
Expropriatiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):	
<i>Constituirea comisiunii juriului :</i>	
se consideră constituită când sunt nouă jurați față și	
pöte delibera însă și numai în număr de șapte.	92
— 26 ⁰ Juriul se consideră constituit când nouă jurați	
sunt față, fără a se distinge între jurații ordinari și	
celi suplimentari, destul numai ca toți jurații cari au	
să formeze comisiunea să fie citați, și ei pot delibera	
și în număr de șapte	797 1137 1243
— 27 ⁰ Juriul se consideră constituit când sunt prezenți	
nouă jurați, și acest număr trebuie să fie observat și	
menținut, și numai prin recusarea exercitată de o	
parte sau alta se admite că juriul pöte lucra cu opt	
sau șapte jurați, și judele-director nu pöte constitui	
juriul cu șapte jurați când sunt opt sau nouă prezenți,	
din cari numai unul s'a recusat	1112
— 28 ⁰ Juriul nu pöte fi constituit cu un număr mai mare	
de cât nouă jurați, și este casabilă decisiunea sa când	
a fost constituit cu un număr mai mare	965
— 29 ⁰ Comisiunea de judecată a juriului de expropriere	
se constituie și are a se considera constituită cu nu-	
mărul ce rămăne în urma recusărilor exercitate.	
Ast-fel juriul putënd delibera, dupe art. 46 din legea	
de expropriere, și numai în număr de șapte, când ju-	
dele-director, constatând prezența a opt jurați ordi-	
nari și trei suplimentari, pune în urnă pe cei opt ju-	
rați ordinari și unul suplimentar, din cari părțile re-	
cusă câte unul, cei șapte jurați ce rămăne constituiesc	
juriul, și dacă dupe recusare, judele-director mai a-	
daugă pe cei alți doi jurați suplimentari, juriul este	
röu constituit și decisiunea sa este casabilă.	436
— 30 ⁰ Comisiunea juraților pentru fixarea indemnisa-	
țiunii se trage la sorți de tribunal, și dacă, pentru	
înlesnirea lucrărilor de expropriere legea permite ca	
judele-director să tragă la sorți, în cas de descomp-	
lectare, jurații trebuincioși pentru complectarea co-	
misiunii), acěstă complectare o pöte face și tribunalul.	994
— 31 ⁰ Dreptul de a înlocui pe unul din jurații cari, din	
diferite împrejurări, a fost exclus ori dispensat, a-	
parține exclusiv judecătorului-director, și la acěstă ope-	
rațiune nu este nevoie să fie asistat de grefier	1512
— 32 ⁰ În locul juraților ordinari cari au fost scoși de	
judecătorul-director, din cauză de lipsă, excludere sau	

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Constituirea comisiunei juriului :*

incompatibilitate, comisiunea are a se complecta cu din jurații suplimentari dupe rândul eșirei lor la sorți.

- Ast-fel, comisiunea de judecată constituită cu juratul suplimentar eșit cel din urmă la sorți, când cel d'ântéiū eșit la sorți era presinte, este constituită cu violarea dispozițiunilor art. 44 din legea de expropriere, și motivul de casare, întemeiat pe violarea acestul articol fiind privitor la organizarea juridicțiunei jurațiilor, este de ordine publică și dar pôte fi invocat de a dreptul în casațiune 388
- 33° Când juriul de expropriere se descomplecteză, fie că unii jurați sunt împiedicați de a 'și îndeplini funcțiunea lor, fie că verî-unul a încetat din vieță, judele-director pôte trage la sorți jurații trebuincioși pentru complectarea numărului de jurați necesar pentru constituirea comisiunei, și întru cât judele-director nu este de cât delegatul tribunalului, această complectare se pôte face și de tribunal, căruia judele-director 'i va fi restituit lucrările, fără ca priu acesta să se vicieze constituirea comisiunei. 618
- 34° Dacă la ziua fixată pentru judecarea cererei de indemnisațiune, se constată că duoi din jurați lipsesc și n'aū domiciliul în comuna indicată, iar unul se găsesce încetat din vieță în urma tragei la sorți de către tribunal a acestei liste a juriului, în acest cas nu este necesitate de a se trage la sorți o întregă comisiune de 12 jurați, ci numai acei trei în locul celor ce lipsiaū în momentul compunerii comisiunei de jurați. 994
- 35° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică constituirea legală a juriului este de ordine publică și părțile nu pot transige asupra acestul punct. 86
- 36° Nu se pôte face recurs în casațiune pentru violarea prescripțiunilor din art. 44 din legea de expropriațiune privitoare la modul cum judele-director are a înlocui pe jurații scoși de densus, întru cât art. 53 din acea lege, care prevede casurile când se pôte face recurs în contra hotărîrii juriului și a jurnalului executoriū al magistratului-director, nu prevede și violarea art. 44. 73
- *Decisiunea juriului :* 37° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, decisiunea ju-

	Pagina
Expropriațiune pentru caasă de utilitate publică (urmare):	
<i>Decisiunea juriului :</i>	
riulul trebuie să fie dată cu majoritate de voturi, și chiar dacă ar fi fost dată cu unanimitate nu trebuie să se menționeze că a fost dată cu unanimitate. Faptul, însă, că s'a trecut că decisiunea a fost dată cu unanimitate nu poate atrage casarea ei	{ 495 966 1143
— 38 ^o Singurul fapt că un jurat 'și-ar fi dat o deosebită părere nu poate atrage casarea decisiunii	1143
— 39 ^o Lipsa mențiunii în decisiunea juriului de expropriere că acea decisiune s'a dat cu majoritate de voturi, nu atrage nulitatea decisiunii	1276
— <i>Deliberarea juriului :</i> 40 ^o Juriul, pentru fixarea indemnisațiunii, trebuie să delibereze singur, în camera de chibzuire, sub președința celui mai vârstă dintre jurați.	
Faptul că un alt jurat de cât cel care a presidat a semnat în dreptul cuvântului : președinte, nu poate anula decisiunea juriului când se constată că jurații au deliberat sub președința celui mai în vârstă . . .	86
— 41 ^o Singura împrejurare că o persoană s'a dus la ușa camerei de deliberare a juriului de expropriere și a dat hârtie juraților pentru scrierea decisiunii, nu constituie o violare a secretului deliberării juriului . .	103
— 42 ^o Comisiunea juraților pentru fixarea indemnisațiunii trebuie să delibereze singură în camera de chibzuire fără a putea eși de acolo înainte de darea hotărîrii lor, arătând că această hotărîre este dată cu majoritate de voturi, și atât înainte de darea hotărîrii, cât și în urmă, nimeni nu trebuie să cunoscă opiniunile individuale ale juraților. Ast-fel sunt casabile decisiunea juriului și ordonanța judeului-director, când, în cursul debaterilor, unul din jurați face cunoscut care este valoarea terenurilor la localitatea unde se face exproprierea	1118
— 43 ^o Faptul că un jurat a eșit din camera de deliberare și a întrebat câți metri pătrați are o falce, și faptul că procurorul tribunalului a trecut prin camera în care deliberă jurații, fără însă a le comunica ceva, când se constată că numai pe acolo se putea trece în camera de deliberare a tribunalului, nu violă secretul deliberațiunii juraților	1491
— <i>Divergență de opinii :</i> 44 ^o Singurul fapt că un ju-	

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- Divergență de opinii :*
 rat 'și-ar fi dat o deosebită părere nu pôte atrage ca-
 sarea decisiunii 1143
- *Expropriațiuni multiple :* 45° Legea de expropriere
 nu se opune ca, cu consimțimentul explicit sau im-
 plicit al părților, mai multe afaceri să fie supuse la
 judecata unuia și aceluiași juriu, și partea, care n'a
 ridicat nici o obiecțiune înaintea judelei-comisar în
 această privință, nu mai este în drept a face un motiv
 de casare din faptul că același juriu a judecat mai
 multe afaceri 1243
- *Fixarea indemnisațiunei :* 46° Nu se pôte propune
 pentru prima oră în casațiune motivul întemeiat pe
 adesiunea tacită a expropriatului la prețul oferit de
 administrațiunea expropriantă, rezultând din faptul
 că nu s'a declarat nemulțumit, și că, prin urmare, nu
 putea cere și obține un preț mai mare înaintea ju-
 riuului 112
- 47° Juriul este în drept a fixa o indemnisațiune pen-
 tru ori-ce fel de clădire de pe terenul expropriat când
 s'a cerut 744
- 48° Decisiunea juriului de expropriere și ordonanța
 judelei-director o-dată casată, juriul de trimitere are
 a judeca afacerea în întregul ei, ast-fel că partea
 expropriată pôte cere și obține de la juriul de trāmi-
 tere, de și nu făcuse recurs și dēnsa în contra deci-
 siunei ce s'a casat, o indemnisațiune mai mare de cât
 fi acordase primul juriu, destul ca această nouă cerere
 să nu depășescă cuantumul fixat de dēnsa la început. 766
- *Hotărîre de cesibilitate :* 49° Când hotărîrea de ce-
 sibilitate prevădută de art. 11 și 12 din legea de ex-
 propriere există, și când administrațiunea comunală
 expropriantă, în urma acestei hotărîri, a cerut tribu-
 nalului formarea juriului și numirea judelei-director
 cari să conducă operațiunile juriului însărcinat cu fi-
 xarea indemnisațiunei, termenul de șese luni prevē-
 dūt de art. 20, alin. 2, din legea de expropriere, nu 'și
 mai are aplicațiunea 112
- *Jurași :* 50° În materie de expropriere neputēnd fi
 jurași de cât acei ce plătesc cea mai mare foncieră în
 orașul său în plasa respectivă, urmēză ca cei ce nu
 plătesc nici o foncieră nu au dreptul a fi jurași . . . 1284
- 51° Nu pot fi jurași, în materie de expropriațiune pen-

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):*Jurați :*

tru cauză de utilitate publică, de cât contribuabilii domiciliați în orașul său plasa unde urmează a funcționa și cari plătesc darea funciară cea mai mare, și lipsa de capacitate în persoana juratului din cauza neplății vre-unul impozit funciar poate fi invocată direct înaintea curții de casațiune, întru cât constituirea comisiunii juriului este o chestiune de ordine publică . . .

1403

— *Jurământul juraților :* 52° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, jurații, nepuțând procedea la operațiunile exproprierii mai înainte de a depune jurământul prevădută de lege, este casabilă deciziunea juriului când se va constata că în comisiune a figurat un preot ce nu ar fi depus jurământul, întru cât preoții putând fi jurați, legea nu îi dispensează de îndatorirea de a jura

68

— *Juriu de trâmătere :* 53° Deciziunea juriului de expropriație și ordonanța judeului-director o-dată casate, juriul de trâmătere are a judeca afacerea în întregul ei, ast-fel că partea expropriată poate cere și obține de la juriul de trâmătere, de și nu făcuse recurs și dânsa în contra deciziunii ce s'a casat, o indemnisațiune mai mare de cât îi acordase primul juriu, destul ca această nouă cerere să nu depășească cuantumul fixat de dânsa la început

766

— *Lista juraților :* 54° Lista permanentă a juraților se formează o-dată pe an, de consiliul județian, în sesiunea anuală a acestui consiliu, listă ce se înainteză tribunalului, și din care tribunalul trage la sorți comisiunile ce au a fixa indemnisațiunile în tot cursul aceluși an

933

— 55° Consiliul județian este competent a întocmi lista anuală a juriului de expropriație și într'o sesiune extraordinară, dacă lista făcută în sesiunea obișnuită s'a recunoscut că nu era bine întocmită

1358

— 56° Lista permanentă a juraților. din care are a se trage la sorți membrii juriului de expropriație, se alcătuesce de consiliul județian, și numai de consiliu, și nici o-dată de comitetul permanent saū de delegațiunea județiană.

Ast-fel, cu drept cuvânt tribunalul nu ține seamă de o listă de jurați alcătuită de prefect cu avisul delega-

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

<i>Lista juraților :</i>		
	ținel județiane și continuă a se servi cu lista anului trecut.	766
—	57 ^o Lista juriului de expropriere pentru orașele de reședință de județ, — afară de orașele București, Iași, Craiova și Galați, — nu poate conține un număr mai mic de 48 persoane, nici mare de 60, și, deci, sunt casabile decisiunea juriului și ordonanța judeului-director, când se constată că comisiunea juraților, chemată a judeca o cauză de expropriere a unui imobil dintr'un oraș de reședință, a fost trasă dintr'o listă ce nu conținea de cât un număr de 47 jurați, și motivul este de ordine publică	} 75 922
—	58 ^o Lista permanentă a juraților din care are a se trage la sorți comisiunea pentru fixarea indemnizațiilor pentru imobilele expropriate trebuie să conțină pentru plăși un număr nici mai mic de 36 persoane, nici mai mare de 48, și această prescripțiune fiind o dispozițiune relativă la constituirea unei instanțe judecătorești, este esențială și de ordine publică, astfel că motivul întemeiat pe neobservarea ei se poate invoca pentru prima dată în casațiune	
—	59 ^o Lista permanentă a juraților pentru plăși trebuie să conțină un număr nici mai mic de 36 persoane, nici mai mare de 48, și cel ce pretinde că lista a conținut un număr mai mic sau mai mare trebuie să dovedească această	} 103 388
—	60 ^o Grefierul tribunalului nu este competent să certifice dacă lista juriului de expropriere comunicată tribunalului de către consiliul județian a fost sau nu alcătuită de către acel consiliu	
—	<i>Lucrări preliminare:</i> 61 ^o Când hotărîrea de cesibilitate prevădută de art. 11 și 12 din legea de expropriere există, și când administrațiunea comunală expropriantă, în urma acestei hotărîri, a cerut tribunalului formarea juriului și numirea judeului-director care să conducă operațiunile juriului însărcinat cu fixarea indemnizațiunii, termenul de șese luni prevădută de art. 20, alin. II, din legea de expropriere nu și mai are aplicațiunea	112

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):

- *Presidarea juriului*: 62° Juriul, pentru fixarea indemnisațiunii, trebuie să delibereze singur, în camera de chibzuire, sub președinția celui mai în vârstă dintre jurați.
- Faptul că un alt jurat de cât cel care a presidat a semnat în dreptul cuvântului: președinte, nu poate anula deciziunea juriului când se constată că jurații au delibarat sub președinția celui mai în vârstă 86
- 63° În materie de expropriațiune publică, desemnarea președintelui comisiunii juraților se face de jurați în camera de deliberare, înainte începerei deliberării, iar nu în ședință publică mai înainte de a trece în camera de deliberare. 506
- 64° Juriul se prezintă de cel mai în vârstă dintre jurați, și cel ales de jurați se presupune a fi cel mai bătrân, și cel ce pretinde contrariul trebuie să dovedască acesta. 797
- *Procesul-verbal al judelei-director*: 65° Procesul-verbal al judelei-director având de scop a constata cele urmate, el se săvârșește în urmă și nu poate fi, prin urmare, pronunțat în ședință publică 112
- *Recusări*: 66° De și este adevărat că numărul recusărilor este mărginit și că o parte nu poate să facă mai multe recusări de cât îi îngăduie legea, însă partea care a făcut mai multe recusări nu poate face chiar ea din acesta un motiv de casare. 1140
- *Sala ședinței juraților*: 67° Faptul că comisiunea juraților a ținut ședința sa în altă sală a tribunalului de cât aceea a ședințelor, nu poate da loc la nici o nulitate. 1137
- *Tabloul de oferte și cereri*: 68° În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, observarea dispozițiunii din alin. I al art. 48 din legea de expropriere, relativă la supunerea către jurați a tabloului de oferte și cereri, precum și a planurilor fondurilor ce se expropriează, este o formalitate esențială, și îndeplinirea ei trebuie menționată în procesul-verbal al judelei-director sub pedepsă de nulitate.
- În lipsa însă a unei mențiuni exprese a îndeplinirii acestei formalități, nulitatea se înlătură dacă, din complexul coprinsului procesul-verbal și din concluziunile luate de părți, rezultă că tabloul s'a avut în vedere. 378

Expropriațiune pentru cauză de utilitate publică (urmare):	
— <i>Tragerea la sorți a listei juraților</i> : 69 ^o Tragerea listei juraților, pentru exproprierea, de către tribunal, e un act de administrațiune interioară, în camera de consiliu, și la care părțile nu iaș parte.	} 744 1284
— 70 ^o Tragerea la sorți de către tribunal a listei juraților în materie de expropriere se face în camera de consiliu, fără citarea părților, și nu este trebuință a se menționa căți anume jurați conține lista din care s'a tras la sorți.	1491
— 71 ^o În materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, juriul chemat a fixa indemnisațiunea pentru exproprierea făcute într'o plasă, și regulate a se judeca în aceeași sesiune, se trage la sorți de tribunal din lista juraților acele plăși, și este dator să tragă nouă jurați ordinar și trei jurați suplimentari, din cari se va compune comisiunea de judecată pentru a-facerile dintr'o sesiune.	1508

F

Faliment : 1 ^o O societate comercială pôte fi considerată ca societate și declarată în stare de faliment atât ca firmă socială, cât și personal fie-care asociat, când a încetat plățile în calitate de comerciant și pentru datorii comerciale, chiar dacă firma ei nu a fost înscrisă la tribunal ca o firmă socială, ci a fost înscrisă individual pe numele fie-cărui asociat, dacă se stabilește în fapt identitatea între firma înscrisă la tribunal și cea stipulată prin contractul de constituire a societății. . .	440
— 2 ^o Actele făcute de un comerciant dupe încetarea plăților, cum ar fi o transacțiune, se presupun făcute în fraudă creditorilor, și, în lipsă de probă contrară, se anulează față cu masa creditorilor	621
— 3 ^o Polițele date de un comerciant, fie că acele polițe aveau de obiect fapte de comerț, fie că erau date pentru orice, supun pe acel comerciant la consecințele codului de comerț și, deci, și la acea de a fi declarat în stare de faliment în cas de încetare de plăți.	623
— 4 ^o Scoterea din nou în vânzare a averii unui falit, din cauză că primul adjudecator nu a depus prețul, chiar dacă nu s'a scos în comptul primului adjudecator, totuși acesta nu pôte fi apărat de plata diferenței între prețul eșit la prima și a doua licitație, diferență provenită din culpa sa	920

	<u>Pagina</u>
Faliment (urmărire):	
— 5 ^o Declaraarea de faliment are consecințe pentru falit și implică necapacității care nu pot fi înlăturate de cât prin formalitățile reabilitărei	1093
— 6 ^o Asemănat art. 878 din codul comercial, se fac pasibili de pedepsa arătată în acest text de lege și acei ce se vor dovedi culpabili că în mod fraudulos au produs în faliment creanțe simulate în numele lor propriu. .	1399
— 7 ^o Este nulă, față cu masa creditorilor, plata datoriilor neajunse la scadență, făcută de un comerciant falit în urma datei încetării plăților și a sentinței declarativă de faliment	1240
— 8 ^o Plata unei datorii, chiar ajunsă la scadență, făcută de un comerciant dupe încetarea plăților sale, cu toate că nu a fost încă declarat în stare de faliment, se anulează fiind presupusă ca făcută în fraudă creditorilor, când cei de al treilea cunoscă starea de încetare a plăților	1240
— 9 ^o Sindicul poate cere tribunalului să se numescă advocați de ale căror servicii s'ar simți nevoie în afacerile falimentului, și această cerere trebuie să fie învinițată de tribunal, și autorisarea o-dată dată de tribunal poate servi pentru toate instanțele, legea neprescriind ca această autorisare să fie repetată pentru fiecare instanță.	
În puterea acestei autorisări sindicul poate da procură unui avocat să 'l represinte înaintea instanțelor judecătorești	1240
— 10 ^o Agricultorul care ține prăvălie, unde vinde în detaliu produsele pământului ce ține cu arendă, plătiind patentă pentru acest comerț și avându'și firma comercială înscrisă la tribunal, și care mai cumpără și de la alții asemenea produse pentru a le revinde, face prin această acte de comerț și, decl, poate fi declarat în stare de faliment	1401
— 11 ^o O-dată ce o creanță a fost respinsă de la masa creditorilor în mod definitiv, în urma contestațiunei făcută de creditor, nu se mai poate admite acțiunea intentată de posesorul acelei creanțe în contra fostului falit pentru plata ei, chiar dacă acesta a recunoscut acea creanță înaintea judecătorului-comisar pe când era falit, fără a se viola autoritatea lucrului judecat	1499
Fals în acte publice: 1 ^o Falsul în acte publice există din momentul consumării faptului, și dacă același fapt se	

Fals în acte publice (urmare):

repetă, sunt mai multe falsuri, prin urmare există cumul.

Ast fel, când un percepător falsifică mai multe cotoare din registrul cu matcă prin care face încasările, trecând în cotor o sumă mai mică de cât cea încasată și trecută în recepisă, el comite mai multe falsuri și, deci, în asemenea caz, există cumul, de ore-ce prin alterarea substanței în registru, prin arătare de fapte neadevărate în registru, delictul se consumă, și de câte ori se repetă acest delict de atâtea ori se consumă . . .

—	2 ^o Un inculpat dat în judecată pentru crima de fals în acte publice, prevăzută de art. 124 din codul penal, și al cărui proces este în curs de a fi judecat de curtea cu jurați, nu încetază de a fi judecat tot de juriți, chiar în urma legii din 29 Maiu 1893, care a deferit aceste cauze tribunalelor corecționale, dacă se afla pendinte înaintea curții cu jurați înainte de promulgarea acestei legi	254
—	3 ^o Termenul de opoziție în materie civilă fiind de opt zile libere de la primirea hotărârii în persoană sau la domiciliu, și numai când partea va lipsi de la domiciliu și sentința va fi din acelea cari n'au drept de apel, fiind de 15 zile, este casabilă decisiunea curții de apel care achită pe agentul însărcinat cu predarea hotărârii și care a falsificat dovezile de primirea hotărârii, motivând achitarea pe lipsa de prejudiciu sau de posibilitate de prejudiciu, din cauză că cel judecați în lipsă și a căror semnătură a fost falsificată în dovida de comunicare, avea termenul de 15 zile a face opoziție și că din eróre tribunalul le-ar fi respins opoziția ca tardivă făcută dupe opt zile încă înainte de 15 zile, când se constată că cel judecați în lipsă nu avea de cât opt zile pentru opoziție	777
—	4 ^o Pentru ca să existe fals în acte publice nu se cere numai de cât un prejudiciu material, ci și un prejudiciu moral, prejudiciu adus ordinii și legilor existente	792
—	5 ^o Nu se pôte tăgădai existența prejudiciului ca element constitutiv al delictului de fals, când acest delict, săvârșit în actele stărei civile cu intențiunea de a se înlesni căsătoria unei fete care nu avea încă 15 ani deplin, causéză un prejudiciu social, întru cât art. 127 din codul civil, dicând că nu este ertat bär-	912

Fals în acte purtice (urmare):

batului înainte de 18 ani și femeii înainte de 15 să se căsătorască, înțelege că acești ani trebuie să fie împliniți 1133

- 6° Suspendarea executării unei hotărâri cerută de o parte, pe motiv că a declarat în fals dovada de comunicarea acelei hotărâri, poate fi respinsă de judecată când constată că acțiunea în fals nu este în condițiile art. 168 și 170 din procedura civilă. 1371

Formulă executoriă: Vezi: „Titlu executoriu”.

Funcționari străini: Asemănat art. 8 din legea pensiunilor din 1890, străinul admis în funcțiunile Statului a dreptul la pensiuine, socotit de la data începerii reținerilor ce li s’au făcut, însă ei nu pot exercita acest drept de cât dupe ce vor fi dobândit împământenirea, iar pentru veltuvă și copil este destul ca autorul lor să fi făcut cererea de împământenire 901

Furt: 1° Furturile de păsări domestice și alte animale mic, precum și tentativele de asemenea furturi, comise în curți, în câmp, în cotețe sau aiurea, fie noptea, fie ziua. fără întrebuintarea mijloceilor agravante prevădute de art. 310 din codul penal, sunt de competența judecătorilor de ocóle a le judeca, când valoarea obiectelor furate nu trece peste una sută lei 244

- 2° Furtul calificat, prevădut și pedepsit de art. 309, alin. 2, din codul penal, este de competența judecătorilor de ocóle a’l judeca când valoarea obiectelor furate nu trece peste suma de 100 lei 580

- 3° Furtul calificat prevădut și pedepsit de art. 309, alin. 1, din codul penal, este de competența tribunalului corecțional a’l judeca, de ore-ce nu este prevădut printre delictetele pe cari art. 71 din legea judecătorilor de ocóle le dă în competența acelor judecătorii 990

- 4° Furtul prevădut și pedepsit de art. 309, alin. V din codul penal, ori cât de mică ar fi valoarea obiectelor furate, este de competența tribunalelor corecționale a’l judeca 1102

- 5° Faptul unor servitori de a lua bou din curtea unor persoane cu cuget de a și’l însuși pe nedrept, chiar îndemnați fiind la acesta de stăpânul lor, nu este o simplă samavolnicie, ci un furt caracterizat, chiar adevărat de ar fi că partea vătămăta datora o sumă de bani aceluia din ordinul căruia s’a luat bou } 1223

Furt (urmare):

— 6° Constatarea instanței de fond că furtul săvârșit de servitorii a fost din ordinul stăpânului lor, că lucrul furat a fost adus în curtea acestuia și că dânsul a tăgăduit acesta la început, toate aceste constatări, constituind prin ele însăși elementele delictului de provocățiune, cu drept cuvânt instanța de fond consideră pe stăpân de agent provocator al delictului de furt, întru cât art. 47 din codul penal nu cere ca instrucțiunile date să fie însoțite de daruri, promisiunii sau amenințări

1223

— 7° Competința determinându-se dupe cerere, când reclamantul, într'un delict de furt simplu, determină valoarea obiectelor furate la o sumă mai mare de 100 lei, atunci acel delict de furt se judecă de tribunalul corecțional, iar nu de judecătoriile de ocóle, întru cât aceste judecătorii nu sunt competente a judeca furtul și tentativa de furt simplu de cât numai când valoarea obiectelor furate nu ar trece suma de o sută lei . . .

1382

Furt de efecte militare: Asemănat art. 73, alin. b al legii din 1894, pentru modificarea codului de justiție militară, în ceea ce privește crimele sau delictele prevăzute de cartea IV, titlul al II-lea din acel cod, se va face disjuncțiune, judecându-se militarilor de consiliul de război, iar celor alți, adică civililor, de tribunalele ordinare. Ast-fel, militarilor, inculpații pentru furt de efecte militare, se vor judeca de consiliile de război, iar complicitii lor civili se vor judeca de tribunalele ordinare.

630

G

Gendarmii rurali: Oficerii, sub-oficerii, brigadierii și gendarmii rurali, sunt justițiabili de tribunalele ordinare și de curtea cu jurați, atât pentru delictele și crimele comise de ei în exercițiul funcțiunii lor relative la serviciul de poliție administrativă și judiciară cu care sunt însărcinați, cât și pentru cele comise de ei în afară de funcțiunea lor

972

Gir: Vezi »Cambia».

Greutăți mincinoase: Vezi »Măsurii mincinoase».

H

Hotăriri: 1° Sentințele pronunțate de tribunalele corecționale în prima instanță trebuiesc a se considera ca ră-

Hotăriri (urmare):

	mase definitive dacă nu sunt atacate de părțile interesate, prin apel, făcut în termenul legal și declarat la grefa tribunalului a cărui sentință se atacă cu apel.	62
—	2 ^o Decisiunile date în apel trebuie pronunțate chiar în ziua judecării dacă instrucțiunea s'a terminat, însă această dispozițiune nu este prevădută sub pedepsă de nulitate	716
—	3 ^o Când instanța de apel își însușește faptele și motivele din hotărîrea apelată, nu mai este nevoie a se reproduce textul legii condamnator, dacă este trecut în hotărîrea primei instanțe	953
—	4 ^o Omitiunea textului articolului din codul penal, aplicat unui inculpat, nu este o cauză de anulare a decisiunii, ci poate determina infligerea unei amenzi contra grefierului respectiv	948
—	5 ^o Faptul că instanța a trecut în corpul hotărîrei textul vechiu al unui articol de lege, în loc de textul nou al acelui articol, cum a fost modificat printr'o lege posterioară, nu atrage nulitatea hotărîrei dacă pedepșa aplicată este întocmai ca cea prevădută în textul nou al articolului	912
—	6 ^o Într'o acțiune comercială, împrejurarea că tribunalul nu se întemeiază în sentința sa pe nici un text din codul comercial nu poate vicia întru nimic aceea sentință	803
—	7 ^o Nelindeplinirea dispozițiilor art. 191 din procedura penală nu anulează sentința	1395
—	8 ^o Formalitățile prevădute de art. 140 din legea organizațiunii judecătorești din anul 1890, și anume aceea ca hotărîrile să se redacteze de un judecător arătându-se numele judecătorului care a redactat'o, nu sunt prevădute, sub pedepsă de nulitate, ast-fel că nelindeplinirea lor nu poate atrage anularea decisiunii sau a hotărîrei	484
—	9 ^o De și motivele unei hotărîri pot fi greșite, însă aceea hotărîre nu este casabilă dacă de fapt nu s'a făcut nici o violare de lege	1273
—	10 ^o Asemănat art. 45 din legea judecătorilor de pace din anul 1894, comunicarea cărților de judecată corecționale se face în extract, prin administrațiune, fără ca acest text de lege să arate ce trebuie să conțină extractul	1100
—	11 ^o Desființarea formulei executorie pusă pe o hotărîre	

Hotăriri (urmare):

- rire judecătorească se poate face pe cale de contesta-
 țione 1267
- 12° Contestațiunile la executarea hotăririlor penale
 se adresează la autoritățile judecătorești care au pro-
 nunțat acele hotăriri în ultima instanță 775
- 13° Interpretarea înțelesului unei hotăriri este lăsată
 la suverana apreciere a instanțelor de fond, numai în-
 tru atât în cât această interpretare să nu conțină ni-
 mic contrariu dispozițiilor primei hotăriri, sau consi-
 derentelor sentinței carei au a lămuri dispozitivul 121
- 14° As-mănat art. 58 din vechea lege din 1864 a
 curții de compturi, originalul unei hotăriri a acelei
 curți trebuie să fie scris de membrii carei au luat
 parte la judecată și de grefier.
 Ast-fel este casabilă decisiunea ce nu este semnată de
 grefierul care a luat parte, ci de un referendar al
 curții 1391
- 15° Când o hotărire a fost dată și citită în audiență
 publică și coprinde toate incidentele ridicate de părți
 și discutate de instanță în aceeași audiență, este in-
 vederat că pronunțarea instanței asupra acestor in-
 cidente s'a făcut în audiență publică 967
- 16° De și pentru constatarea publicității legiuitorul
 nu a prescris nici o formalitate sacramentală, a cărei
 neobservare să atragă nulitatea actului judecătoresc,
 această publicitate putându-se constata prin veri-ce
 expresiuni întrebuițate în acel act, totuși nu este
 mai puțin adevărat că publicitatea trebuie să resulte
 în mod neîndoios din copriusul actului.
 Ast-fel este casabilă hotărirea, dacă resumatul hotăriri-
 rei semnat de judecători, când s'a făcut un asemenea
 resumat din cauză că motivele hotăririului nu s'au re-
 dactat în ziua când s'a pronunțat, nu coprinde for-
 mula să a fost dată și citită în ședință publică, și
 când nici din copriusul resumatului nu reiese că ar fi
 fost citit în audiență publică 119
- 17° Hotărirea veri-cărei instanțe judecătorești are a
 se resuma într'un proces-verbal scris de judecă-
 tori, pe care președintele îl va citi îndată părților în
 audiență publică, în cas când dezvoltarea motivelor
 hotăririului nu se va fi redactat și citit în aceeași zi . . 119
- 18° Când hotărirea a fost pronunțată imediat după
 închiderea dezbaterilor, numai este nevoie să se în-

Hotăriri (urmare) :

cheie un deosebit proces-verbal care să constate prezența părților și discuțiunile ce au avut loc în audiență și când motivele de apărare invocate se ved trecute în procesul-verbal al hotărârii. 484

I

Impământenire : Vezi »Naturalisațiune«.

Impedizarea exercițiului unei religii : Faptul mergerei unui preot în prima zi a fie-cărei luni cu botezul prin locuințele creștinilor, este un act important al cultului pe care 'l exercită preotul, și a' l insulta sa' a' l lovi în exercițiul acestui act, este a comite delictul prevădut și pedepsit de art. 211 din codul penal. . . 1356

Incheieri pregătitoare : Recursul în casațiune în contra hotăririlor pregătitoare nu este deschis de cât dupe darea hotărârii definitive.

Ast-fel, încheierea curței prin care declară că faptul unui inculpat nu constituie delictul pentru care fusese dat în judecata, ci un alt delict, și amână atacarea pentru un alt termen, pentru ca inculpatul să se apere în acest nou delict, nu este o hotărâre definitivă, și, deci, nu pôte fi atacată cu recurs în casațiune. 116

Inculpat minor : Vezi »Delicuenți minori«.

Incendiu : 1° Când societatea de asigurare se opune la plata daunelor provenite din incendiu, pe motiv că proprietarul lucrului incendiat nu ar fi plătit în prealabil premiul de asigurare, este obligată se dovedescă dânsa această neplată. 1377

— 2° Veri-cine, cu voință, va pune foc la zidiri, clădiri, etc., locuite sa' servind spre locuință, fie sa' nu ale aceleia care pune focul, se pedepsește cu muncă silnică pe timp mărginit ; iar dacă paguba cauzată prin punerea focului nu trece peste suma de 600 lei, judecătorul va putea scobori penalitatea, aplicând în acest cas reclusiunea 1407

Inceput de dovadă scrisă : Un act neregulat din cauza lipsei adausului »bun și aprobat«, pôte servi cu inceput de dovada scrisă. 1254

Injurii sa' insulte : Constituie delictul de calomnie faptul de a prepune, prin cuvinte rostite în public, prin strigări, etc., asupra unei persoane, fapte cari, de ar fi adevărate, ar supune pe prepus la pedepsă sa' cel puțin la ura și disprețul cetățenilor.

Faptul însă de a spune, fie chiar în public, că procu-

Injurii sau insulte (urmare):	
rorul tribunalului este „hoț” și că sunt acte compromițătoare în contra sa nu constituie o calomnie, întru cât nu se impută părții vătămăte vre-o faptă determinată, ci constituie pur și simplu o insultă.	1237
Instrăinarea unui vas plutitor : Veđi „Vase plutitoare”.	
Inșelăciune : Veđi „Escrocherie și înșelăciune”.	
Interogatoriū : 1 ^o Aprecierea legitimității cauzelor care împedică pe parte de a se prezenta să răspundă la interogatoriū este o cesiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului.	803
— 2 ^o Judecătorii nu sunt ținuți a admite chemarea la interogatoriū ori de câte ori se cere de părți, destul numai să motiveze neadmiterea unei atări probațiunii.	1108
Interogatoriul inculpatului : În materie corecțională interogatoriul inculpatului nu este prescris sub pedepsă de mulțime a hotărîrii.	939
Veđi de asemenea : „Curtea cu jurați”.	
Interpret : Interpreții sunt ținuți a depune în prealabil jurământ că-și vor îndeplini misiunea lor cu credință întocmai ca și experții.	738
Interpretarea actelor și contractelor : Veđi „Casațiune”.	
Ipotecă : Veđi „Privelegii și ipoteci”.	

J

Jurați : Veđi „Curtea cu jurați; expropriațiune pentru cauză de utilitate publică”.	
Jurământul interpreților : Veđi: „Interpret”.	
Jurământul juraților : Veđi: „Curtea cu jurați; expropriațiune pentru cauză de utilitate publică”.	
Jurământul martorilor : Veđi: „Curtea cu jurați; martori”.	
Jurământul medicilor experți : 1 ^o O expertisă medico-legală nu poate fi considerată ca legal făcută când nu se constată că experții au depus în prealabil jurământul prescris de lege.	
Ast-fel fiind, expertul neasermantat, a cărui expertisă a fost anulată, nu poate fi chemat să confirme în urmă sub jurământ actul său, mai cu seamă atunci când o nouă expertisă a devenit imposibilă din cauza lipsei obiectului de expertizat	} 226
— 1 ^o Expertisa medico-legală anulată, nu se poate înlocui prin arătările medicilor care au asistat la autopsie, dar care în cursul instrucțiunii nu au fost însărcinați cu facerea ei.	
Jurământul medicilor martori : Medicul chemat ca martor	

Jurământul medicilor martori (urmare):	
spre a afirma, sub prestare de jurământ, dacă cele conținute în certificatul său, dat unui pacient, sunt adevărate, trebuie să depună jurământul prevăzut de art. 153 din procedura penală pentru martori, nu jurământul prevăzut de art. 43 din procedura penală pentru experți	983
Jurământ supletoriu: 1° Judecata poate deferi jurământul supletoriu reclamantului numai atunci când partea intimată, careea i s'a cerut aducerea registrelor sale comerciale, refuză de a le înfățișa, iar nu și în cazul când nu posedă registre comerciale.	1131
— 2 ^o Asemănat art. 53 din codul comercial, judecata poate da jurământ părții care s'a oferit să dea creșterea registrelor celei-alte părți care ar refusa prezentarea lor, numai în cas când acea parte a stăruit în aducerea registrelor.	1252
— 3 ^o Obligațiunile comerciale se pot dovedi și prin martori, ori de câte ori judecătorii fondului vor găsi de cuviință a admite asemenea probă, și în cas când depunerile martorilor nu le-au făcut convingerea, pot da jurământ supletoriu uneia din părți, și anume aceleea care le inspiră mai multă încredere.	1252
— 4 ^o Judecătorii fondului sunt în drept, atunci când cererea sa de excepțiune nu sunt pe deplin justificate, să dea jurământ supletoriu aceleea din părți care le inspiră mai multă încredere în complectarea deplinei lor convingeri.	1254

L

Legea cumulului: Diurna nu intră în calculul pentru maximum de trei sute lei cerut de legea cumulului pentru pensionarii care ocupă funcțiuni, ast fel, că un pensionar poate primi o funcțiune care, pe lângă lefă, să fie retribuit și cu o diurnă, ori cât de mare, destul ca pensiunea și lefă adunate la un loc să nu trecă peste maximum de 300 lei.	1116
Legea de urmărire: O urmărire începută dupe ore-care reguli speciale de urmărire, are a continua dupe aceleași reguli speciale, dupe care s'a început, chiar dacă intervin alți creditorii care, dupe procedura dreptului comun, pot urmări. Ast-fel, o urmărire începută de Stat contra unul debitor al său, dupe legea specială de urmărire, trebuie continuată tot dupe această lege specială, chiar dacă în urmă urmărirea se face și de alți creditorii al aceluiași debitor.	946

Legea vacanțunilor : Veđi »Vacanțunil«.

Ligitimă apărare : Prin faptul că o instanță judecătorească recunoște culpabilitatea unui prevenit, dat judecâtei pentru delictul de lovire, prin acęsta implicit recunoște că dęnsul nu era în ligitimă apărare când a comis delictul. 1092

Liberare pe cauțiune : 1° Sumele depuse de către cei de al treilea ca garanție pentru eliberarea provisorie a preveniților nu pot să fie întrebuințate pentru despăgubirea părților civile, de cât atunci când preveniții nuse înfățișeză la instanțele judecătorești pentru instrucțiunea și judecarea afacerilor, sau pentru executarea hotărâriilor, sau când cei ce au depus banii au declarat expres acęsta, cum prevede art. 1.656 din codul civil. 454

— 2° Prevenitul pus în libertate provisorie pe cauțiune de judecătorul de instrucțiune se pöte presinta liber înaintea curței de casațiune în recursul său făcut în contra hotărârei ce 'l va fi condamnat la închisöre, fără a mai fi nevoie de o altă cauțiune. 726

— 3° Cauționatorul, prin cauțiunea depusă pentru liberarea provisorie a unui prevenit, garanteză presintarea prevenitului la töte actele de instrucțiune și a condamnatului la executarea pedepsei, nu garanteză însă și plata reparațiunilor civile când condamnatul s'a presintat în tot cursul instrucțiunei și s'a și încarcerat pentru executarea pedepsei, cas în care garanția depusă nu pöte fi întrebuințată pentru despăgubiri civile, întru cât numai în cazul când prevenitul sau condamnatul nu ar fi următor, fie a se înfățișa, fie a'și executa pedepsa, cauțiunea garanteză și reparațiunea civilă. 1405

Lichidare : Lichidătorii unei societăți nu pot întreprinde nici o operațiune nouă de comerciü, putënd numai să termine operațiunile începute și cari tind la lichidarea societăței 745

Lista juraților : Veđi »Curtea cu jurați; expropriațiune pentru cauză de utilitate publică«.

Lista martorilor : Veđi »Curtea cu jurați«.

Loviri și răniri : 1° Acțiunea publică în delictul de loviri și răniri simple, delict de competența judecătorilor de ocöle a'1 judeca, se pöte stinge prin împăcarea părților, însă declarațiunea de împăcare trebuie să fie formală, și nu se pöte stinge acțiunea publică prin faptul nepresintărei părților la judecată, întru cât prin

	<u>Pagina</u>
Loviri și răniri (urmare) :	
acest fapt nu se poate ști care ar fi intențiunea părților	585
— 2 ^o Constatarea de către judecătoarea că o persoană a fost bătută este suficientă, și nu este trebuință a se constata în deosebi elementul voinței, întru cât faptul de a bate pe cineva implică, din partea autorului, voința de a lovi	1395
— 3 ^o Prin faptul că o instanță judecătorească recunoaște culpabilitatea unui prevenit, dat judecății pentru delictul de lovire, prin acesta implicit recunoaște că dănsul nu era în legitimă apărare când a comis delictul.	1092
— 4 ^o Gravitatea leziunilor și incapacitatea de lucru cauzate unei persoane, fiind cestiuni de fapt, au a fi constatate în mod suveran de judecătorii fondului	81
— 5 ^o În delictul de lovire, pentru a se ști dacă lovirea a produs sau nu incapacitate de lucru, nu se poate lua în considerare de cât certificatul medical	1465
— 6 ^o Faptul de lovire care nu a cauzat pacientului vreo incapacitate de lucru intră în previsionsile art. 238 din codul penal și este de competența judecătorilor de pace a 'l judeca	231
— 7 ^o Delictul de lovire prevădut de art. 238 din codul penal, cu circumstanța agravantă d.n art. 165 același cod, este de competența tribunalului corecțional a 'l judeca, de ôre-ce art. 165 din codul penal nu este prevădut de art. 71 din legea judecătorilor de ocôle, articol care determină competența acestor judecătorii în materie corecțională, printre delictete deferite acestor judecătorii	987
— 8 ^o Faptul de a maltrata pe cineva fără scop de a 'l răpi banî, constituie delictul de lovire simplă și este de competența judecătorilor de ocol a 'l judeca	497
— 9 ^o Faptul de lovire care a cauzat pacientului o vătămare însemnată sănătăței, cum ar fi pierderea unui ochi, intră în previsionsile art. 239 din codul penal și este de competența tribunalului a 'l judeca	{ 225 498
— 10 ^o Când inculpatul dat judecăței pentru bătut gravă cere curței să se facă o nouă expertisă care să examineze dacă pacientul a avut incapacitate de lucru sau să cheme medicul care a liberat pacientului certificatul care prevede această incapacitate, spre a afirma, sub prestare de jurămint, dacă cele conținute	

Loviri și răniri (urmare)

- In certificat sunt adevărate, instanța de fond are facultatea de a admite una sau alta din aceste cereri, și nu se poate imputa instanței că a comis o omisiune esențială pronunțându-se și admitând numai una din aceste cereri 983
- 11° In materie penală debaterile trebuie să fie orale. Ast-fel, când se impută cul-va un fapt de lovire, care să fi pricinuit o leziune gravă și incapacitate de lucru, nu se poate pune temeiul pe un certificat medical combătut în cursul debaterilor și fără ca autorul acestui certificat să fi fost chemat să presteze jurământul cerut de art. 43 din procedura penală 937
- 12° Delictul de rănire prin imprudență, independent dacă pacientul ar fi suferit sau nu veri-o incapacitate de lucru din cauza rănirilor ce i s'ar fi cauzat, este de competența judecătorilor de pace a' l judeca . . . 1504
- 13° Delictul de loviri simple imputat unui soldat cu schimbul aflat nu în serviciu, ci la domiciliul său, nefiind prevăzut între delictele din cartea IV, titlul II, din codul de justiție militară, este de competența judecătorilor de ocóle a' l judeca 581
- 14° Pentru ca un militar, fie chiar în rezervă, să fie justițiabil de tribunalele militare pentru faptul de lovire în persóna altui militar, în timpul său cu ocaziunea serviciului, trebuie ca acest fapt să fi fost săvârșit asupra unui superior.
- Ast-fel, faptul că, într'o comună rurală, un rezervist sau un recrut a lovit pe șeful de garnisonă, chiar cu ocaziunea serviciului său de șef de garnisonă, nu este de competența tribunalelor militare, ci de competența tribunalelor civile, dacă acest șef de garnisonă este tot soldat, căci calitatea de șef de garnisonă nu este un grad, ci numai o funcțiune 1235
- 15° Faptul de a maltrata, prin ofense orale, pe o persónă, comis de un funcționar în exercițiul și cu ocaziunea funcțiunii sale, constituie delictul prevăzut de art. 148 din codul penal și este de competența tribunalului a' l judeca.
- Ast-fel, când un agent fiscal, cu ocaziunea cererii de incasare a dărilor fiscale, maltratează, prin ofense orale și prin lovituri, pe contribuabil, comite delictele prevăzute de art. 148 și 238 din codul penal de competența tribunalului a le judeca 1451

Loviri și răniri (urmare):

- 16° Controlorul fiscal neavând cădere să incaseze contribuțiunile, faptul că un controlor a bătut pe un contribuabil pentru refuz de a plăti contribuțiunile este de competența judecătorilor de ociole a l' judeca, intru cât controlorul nu a comis delictul ca funcționar, ci ca simplu particular. 1002

Vezi de asemenea: „Competință; regulament de competență“.

M

- Mandat:** Nu este loc la aplicarea art. 151 din procedura civilă, când există un singur intimat, represintat de mai mulți mandatarî sau tutorî și unul din aceștia lipsește de la infățîșare, căci în acest cas unul singur din mandatarî sau tutorî pôte represinta pe mandant dacă legea sau contractul nu hotărește anume alt-fel. 1280
- Martori:** 1° Judecătorii fondului sunt suverani să aprecieze necesitatea ascultărei martorilor propuși de o parte, destul numai să 'și motiveze hotărîrea lor când resping o asemenea cerere 70
967
1219
1356
- 2° Instanțele de fond sunt suverane să aprecieze utilitatea și oportunitatea ascultărei martorilor, precum și ordonarea unei expertise nouî, propuse de o parte în apărarea sa, și ast-fel pot decide respingerea unor asemenea cereri, fără ca prin acêsta să sêvîrșescă un exces de putere, destul numai ca decisiunea lor în acêstă privință să fie motivată. 59
- 3° Instanțele de fond sunt în drept să aprecieze utilitatea unor doveți ce se cere de părți, cum ar fi proba cu martori, și, prin urmare, a respinge o asemenea cerere ori de cîte ori 'și formeză convingerea din alte probe și împrejurări ale instrucțiunei urmată în cauză. 238
- 4° Judecătorii fondului sunt suverani să nu amâne judecarea pentru a se cita martorii absenți propuși de părți, când faptele ce părțile voesc a dovedi cu acești martori se pot dovedi și cu martorii prezenți. . 1226
- 5° Refusul camerei de acuzare de a asculta martorii propuși de ministerul public, nu constituie un motiv de casare, intru cât admisibilitatea martorilor este facultativă pentru judecătorî, destul numai ca dênșii să motiveze decisiunea lor în acêstă privință. . 226

Martori (urmare):

- 6° Proba testimonială este admisibilă când este cerută nu pentru a dovedi o învoială dintre părți, învoială ce ar rezulta în mod expres dintr'o chitanță, ci pentru a dovedi cine este în culpă pentru neexecutarea acelei învoeli. 635
- 7° Obligațiunile comerciale se pot dovedi și prin martori, ori de câte ori judecătorii fondului vor găsi de cuviință a admite asemenea probă, și în cas când depunerile martorilor nu le-au făcut convingerea, pot da jurământ supletoriu uneea din părți, și anume aceleea care le inspiră mai multă încredere {1252
1490
- 8° În materie comercială proba testimonială este lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, destul numai ca hotărîrea lor să fie motivată când resping o asemenea probă 748
- 9° Faptul distrugerii unui act, fie înscris, fie cambie, se poate dovedi cu martori. 961
- 10° De și în materie de divorț se poate repeta în apel probele făcute la prima instanță, totuși aceste probe, cum este și proba testimonială, pot fi respinse de curte atunci când găsesce că proba făcută deja la tribunal este completă și nedefectuoasă 973
- 11° Curtea de apel e în drept a-și întemeia deciziunea sa pe depunerile martorilor ascultați la tribunal în audiență publică și sub prestare de jurământ, și nu violază urmând ast-fel principiul publicității consfințit de art. 186 din procedura penală 1223
- 12° Proba testimonială este neadmisibilă în contra conținutului procesului-verbal încheiat de un judecător, prin care constată un ultragiū comis în persoana sa pe când se afla în exercițiul funcțiunei sale. 905
- 13° Aprecierea și interpretarea deposițiunilor martorilor formeză o cestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond 1345
- 14° Deposițiunile martorilor sunt o probă morală de convingere pentru judecătorii fondului, cari sunt suverani să le aprecieze 754
- 15° Aprecierea deposițiunilor martorilor este o cestiune de fapt sustrasă censurei curței de casațiune afară numai dacă s'ar constata de instanța de fond

Martori (urmare):

- contrariul depozițiilor martorilor și dacă motivul de casare s'ar formula în acest sens. 1401
- 16° Aprecierile instanțelor de fond asupra probei ce rezultă din depunerile martorilor scapă censurii curții de casație, afară numai dacă s'ar proba că s'a făcut, prin exces de putere, vre-o eróre grosieră asupra conținutului acelor depuneri 438
- 17° Judecătorii fondului sunt suverani să 'și formeze convingerea numai din depozițiile unor martori, considerându-le ca mai sincere, înlăturând pe cele-alte 1401
- 18° Din momentul ce judecătorii fondului sunt în drept să 'și formeze convingerea despre culpabilitatea unui prevenit din ori-ce împrejurări ale cauzei, pot să 'și facă o asemenea convingere numai din depozițiile a parte din martori, unite aceste depoziții cu cele-alte acte și împrejurări, și să înlătore în același timp unele din depozițiile martorilor pe cari, în aprecierea lor, le-ar găsi nesincere. 1395
- 19° Constatarea în notele luate de grefier că martorii au fost ascultați în conformitate cu dispozițiile art. 153 din procedura penală, dovedește în de ajuns că curtea a îndeplinit toate cerințele aceluși articol, fără a mai fi trebuință a le repeta textual în procesul său verbal 107
- 20° Când procesul-verbal al sursienței constată că martorii au jurat conform art. 342 din procedura penală, presunțiunea este, în lipsă de ori-ce contestație din partea acușaiilor, că fie-care a jurat conform usului religiei sale. 550
- 21° Medicul chemat ca martor spre a afirma, sub prestare de jurământ, dacă cele conținute în certificatul său, dat unui pacient, sunt adevărate, trebuie să depună jurământul prevădut de art. 153 din procedura penală pentru martori, nu jurământul prevădut de art. 43 din procedura penală pentru experți. 983
- 22° Neobservarea dispozițiilor art. 72 din procedura penală privitoare la jurământul martorilor înaintea judecătorului de instrucție, nu poate fi invocată pentru prima oră înaintea curții de casație. 70
- 23° Nici dupe procedura civilă în vigóre, nici dupe vechea legiuire, și nici dupe obicei, nu există vre-o formulă pentru prestarea jurământului de către mar-

Martori (urmare):

torii de religiune mosaică în sinagogă, dupe cum asemenea formulă există pentru părțile litigante cari profesază această religiune.

- Ast-fel este suficient ca asemenea martori să presteze jurământul în pretoriul instanțelor judecătorești, modificându-se numai formula jurământului dupe credința religiunii lor 438
- 24° Preoții se scutesc de jurământ ca martori, urmând să fie creșuți numai dupe simpla lor afirmare verbală. 714
- 25° Martorii la cari părțile au renunțat pot fi ascultați, în virtutea puterii discreționare a președintelui, ca simpli informatori, fără prestare de jurământ 550
- 26° Când curtea ascultă pe un martor fără jurământ pe motiv că ar fi mai mic de 14 ani, nu se poate face un motiv de casare întemeiat pe faptul că acel martor era mai mare și trebuia ascultat sub prestare de jurământ, dacă asupra vârstei lui nu s'a ridicat nici un incident înaintea curței 97
- 27° Formalitatea ca martorul să semneze depunerea sa nu este prevădută sub pedeapsă de nulitate 983

Vezi de asemenea: "Curtea cu jurați".

- Mărci de fabrică:** 1° Asemănat art. 5 din convențiunea încheiată între România și Franca pentru protegierea mărcilor de fabrică, proprietarul unei mărci poate cere daune-interese pentru u surpările făcute dupe depunerea mărcii sale la grefa tribunalului 727
- 2° Legea mărcilor de fabrică conținând dispozițiuni penale, ca atare este o lege penală și, deci, ministerul public este în drept a urmări din oficiu pe contrevient.

Mărturisire judiciară: Mărturisirea judiciară este indivisibilă când între faptele mărturisite există o conexitate strînsă, și în asemenea cas mărturisirea trebuie primită în totalitate ei. 1473

Măsuri mincinoase: Faptul că un comerciant ține în prăvălia sa cumpene sau măsuri mincinoase constituie contravențiunea prevădută de art. de 393, alin. V din codul penal, iar nu delictul de înșelăciune prevădută de art. 336 din acel cod, întru cât, pentru ca să existe acest delict, trebuie să se constate că inculpatul s'a servit de acele măsuri mincinoase și a amăgit pe veri-o persoană 588

	<u>Pagina</u>
Militar complice cu un civil : Crima saŭ delictul sŕvirŕit de un militar, ũn complicitate cu un civil, se judecŕ nu de tribunalele militare ci de instanŕele civile represive.	1297
Militari cu schimbul : Militarii cu schimbul, grade inferioare, cŕnd nu se aflŕ sub arme, sunt justiŕabili de consiliul de rŕsboiŭ numai pentru crimele ŕi delictele prevŕ ŕute ũn cartea IV, titlul al doilea, din codul de justiŕie militarŕ.	
Ast-fel, delictul de loviri simple, imputat unui soldat cu schimbul aflat nu ũn serviciŭ, ci la domiciliul sŕu, nefiŕnd prevŕdut ũntre delictele din cartea IV, titlul II, din codul de justiŕie militarŕ, este de competenŕa judecŕtorilor de ocŕle a' l judeca	581
Ministeriul public : 1 ^o Facultatea de apela o are atŕt ministeriul public de pe lŕngŕ tribunal, cŕt ŕi cel de pe lŕngŕ curtea de apel, fie-care separat, ŕi nici un text de lege nu opreŕce pe ŕeful parchetului ca, atunci cŕnd gŕseŕce cŕ opiniunile emise de procuror ũn ŕedinŕŕ, cu ocaziunea judecŕrei unei afaceri, nu i se par ũtemeiate, sŕ us-ze dŕnsul de dreptul de a apela.	967
— 2 ^o ũn materie penalŕ, conclusiunile ministeriului public sunt ũn general obligatorii. Ast-fel, este casabilŕ deciziunea curŕei de apel care, statuŕnd asupra unei cereri de contopire de pedepse, nu a ascultat ŕi conclusiunile ministeriului public.	259
— 3 ^o Legea mŕrcilor de fabricŕ cŕntinŕnd dispoziŕiuni penale, ca atare este o lege penalŕ ŕi, deci, ministeriul public este ũn drept a urmŕri din oficiŭ pe contravenienŕi	727
— 4 ^o Ministeriul public este dator a executa sentinŕele condamnŕtoare ũn timp de 24 ore de la data de cŕnd sunt definitive.	62
— 5 ^o Prezenŕa ministeriului public la afacerile civile ce interesezŕ pe minorii saŭ interdiŕi este obligatorie numai la ŕedinŕele instanŕelor judecŕtoresci, nu ŕi la lucrŕrile ce se rezolvŕ ũn camera de consiliŭ, fŕrŕ citirea pŕrŕilor. Ast-fel, prezenŕa ministeriului public nu este necesarŕ cŕnd tribunalul, ũn camera de consiliŭ, face ũncheierea prin care dispune punerea ũn vŕndare a unui imobil, chiar dacŕ sunt interese de minori ũn cauzŕ	} 940 1488
— 6 ^o ũn materie de divorŕ prezenŕa ministeriului public la constituirea instanŕei judecŕtoresci nu este necesarŕ cŕnd nu sunt ũn discuŕiune interese de minori.	1245

Ministeriul public (urmare):

- 7° De și prezența ministeriului public în cauzele civile sau comerciale este cerută numai în caz când e vorba de minori sau interdicți, sau când e vorba de o cauză anume prevădută de legea specială citată, toată prezența sa nu poate fi un motiv de casare, în casurile în care concludsiunile lui nu sunt cerute și, în care densusul s'ar fi mărginit numai a lua parte.

Când însă ministeriul public a luat concludsiuni contra uneia din părți, contra căreia s'a pronunțat și instanța de fond, atunci hotărîrea este casabilă, pentru că, în compunerea instanței și la judecarea cauzei, a participat un factor care s'a pronunțat fără a avea drept să ia parte la dezbateri.

943

Minoritate: Veđi »Curtea cu jurați; delicuenți minori; ministerul public; tutelă«.

Minuta hotărîrei: Veđi »Hotărîri«.

Monopolul tutunurilor: Veđi »Contravențiuni la legea monopolului tutunurilor«.

Motivarea hotărîrilor: Veđi »Casăiune; hotărîri«.

N

Naturalisațiune: Cererea de împămîntenire făcută fără plata taxei de timbru nu este nulă pentru acesta, ci supune numai pe parte la penalitatea prevădută de art. 63 din legea timbrului.

Ast-fel, o cerere de împămîntenire, făcută, fără timbru, de un funcționar străin, este valabilă, pentru ca veduva și copiii acelui funcționar să pōtă exercita dreptul lor la pensiuine.

904

Navigațiune: Veđi »Vase plutitoare«.

Necapacitatea electorală: Veđi »Drept electoral«.

Nedemnitate electorală: Veđi »Drept electoral«.

Neretroactivitatea legilor: Principiul neretroactivității legilor fiind general și care, dar, are a fi aplicat nu numai în materie de drept privat, ci și în materie de jurisdicțiune și de competență, urmēză că atunci când o lege deferă judecarea unor cauze altei jurisdicțiunii existente, această jurisdicțiune nu este competentă a judeca de cât cauzele care se ivesc în urma acelei legi, nu însă și cauzele în curs de judecare și pendinte la altă jurisdicțiune încă existentă, cauze care trebuie să se judece de jurisdicțiunea la care cauza era în curs de judecare.

Neretroactivitatea legilor (urmare):

Ast-fel, un inculpat dat în judecată pentru crima de fals în acte publice, prevădută de art. 244 din codul penal, și al cărui proces este în curs de a fi judecat de curtea cu jurați, nu încetează de a fi judecat tot de juriu, chiar în urma legii din 29 Mai 1893, care a deferit aceste cauze tribunalelor corecționale, dacă se afla pendiante înaintea curții cu jurați înainte de promulgarea acestei legi 777

Novățiune: 1° Trecerea datoriei dintr'o cambie într'un act de ipotecă constituită de debitorul cambiei posesorulului cambiei, constituie o novățiune 978

— 2° Interpretarea actelor și împregiurărilor din care se pretinde existența unei novățiuni, ca și aprecierea voinței părților de a o opera, sunt cestiuni de fapt, lăsate la decisiunea suverană a instanțelor de fond, și nu aparține curții de casațiune de cât de a cerceta în drept dacă faptele, așa cum sunt stabilite, reunesc caracterele legale ale novățiunii 978

— 3° Debitorul unei cambii se poate opune la plata ei pe motivul că această cambie nu mai are existență odată ce a fost înlocuită printr'un alt înscris de datorie, cum ar fi un act de ipotecă 978

O

Obligațiuni: Dreptul de a constata, în fapt, dacă o persoană este sau nu în culpă pentru neîndeplinirea unei obligațiuni, aparține exclusiv instanței de fond 1510

Obligațiuni comerciale: 1° De și este adevărat că, dupe dispozițiunile art. 42 din codul comercial, în obligațiunile comerciale codebitorii sunt ținuți solidaricesce la plată, însă nu este mai puțin adevărat că o asemenea solidaritate urmăzează a fi cerută de creditorii săi prevădută anume în dispozițiunile hotărîrii, sau vițată cel puțin în considerante, fie măcar prin citarea articolului 42 din codul comercial. 121

— 2° Partea contra tantă, în privința căreia cea-altă parte nu-și îndeplinește obligațiunea sa, nu poate fi silită să-și îndeplinească ea obligațiunea sa față de această parte.

Ast-fel, comerciantul care vinde o cantitate de marfă ôre-care unei firme asociate, cu condițiune ca plata acelei mărfi să se facă dupe un termen ôre-care de

Obligațiuni comerciale (urmare):

la predarea mărfel, printr'un accept dat de către firma asociată, nu pöte fi silit, în cas când înainte de predarea mărfel și de expirarea acestul termen, unul din asociații firmei a încetat din viață și firma este în lichidațiune, să libereze marfa unul coasociat al firmei în aceleași condițiuni, adică ca plata să se facă într'un termen öre-care, întru cât, față de vânzător, cumpărătorul nu 'și mai pöte îndeplini obligațiunea sa, și anume aceea de a'i da un accept din partea firmei, de öre-ce firma socială este în lichidațiune.

745

— 3° Obligațiunile comerciale se pot dovedi și cu martori veri de câte ori instanța judecătörescă crede că trebuie să recurgă la acest mijloc de probațiune . . .

1490
1510

— 4° Obligațiunile comerciale se pot dovedi și prin martori, ori de câte ori judecătörii fondului vor găsi de cuviință a admite asemenea probă, și în cas când depunările martorilor nu le-au făcut convingerea, pot da jurământ supletoriu unea din părți, și anume aceleea care le inspiră mai multă încredere. . . .

1252

— 5° Asemănat art. 53 din codul comercial, judecata pöte da jurământ părței care s'a oferit să dea creșmânt registrelor celei-alte părți care ar refusa prezentarea lor, numai în cas când acea parte a stăruit în aducerea registrelor. . . .

Oficeri de rezervă: Asemănat art. 53, alin. III din codul de justiție militară, ast-fel cum a fost modificat prin legea de la 27 Martie 1894, oficerii de rezervă, când nu sunt sub arme, sunt justiabili de consiliul de războiu, în timp de pace, numai pentru crimile și delictele prevădute la art. 211, 214, 216 și 217 din citatul cod; iar pentru delictele de drept comun sunt justiabili de instanțele civile ordinare,

Ast-fel un oficer în retragere, prevenit că ar fi comis delictul de distrugere, se judecă de instanțele repressive civile. . . .

1368

Opoșițiune: 1° Recursurile în materie penală putându-se judeca în fond și în lipsa recurenților, cari nici nu se citează, rezultă că cei judecați în lipsă n'au dreptul de opoșițiune

489

— 2° Decisiunile curței de casațiune prin cari ordonă un regulament de competență în materie penală nu sunt supuse opoșițiunei

1103

— 3° În materie de delict de presă există drept de opo-

Opozițiune (urmare):

șițiune numai în cazul când acuzatul absinte a fost condamnat de curte fără asistența juraților, nu și când decisiunea în lipsă a fost dată în urma verdictului juraților, întru cât în contra decisiunei juriului nu există drept de opozițiune.

- Ast-fel, este neadmisibilă opozițiunea făcută de partea civilă în contra decisiunei juriului 236
- 4° Hotărârile de perimare putând fi reformate pe căile ordinare de reformare : opozițiune și apel, ele nu pot fi atacate »omisso-medio« pe calea extraordinară a recursului în casațiune. 1386
- 5° Nu se violază dreptul de apărare când instanța, anulând o opozițiune în materie penală, constată că de și oponentul a înaintat un certificat medical, prin care se atestă că este în imposibilitate de a veni la înfățișare, acest certificat i s'a presintat dupe pronunțarea decisiunei de anulare a opozițiunei. Acastă simplă greșelă a arhivei de a nu presinta la timp certificatul medical al oponentului, nu pôte da loc la casarea decisiunei, ci ar putea atrage numai o pedepsă disciplinară a funcționarului culpabil. 1279
- 6° Este fără interes și, ca atare, se respinge, apelul părțel civile contra unei cărți de judecată dată în lipsă, când inculpatul condamnat în lipsă prin acea carte de judecată a atacat'o pe calea opozițiunei.
- In acest cas, rămâne părțel civile dreptul de a face apel în contra cărțel de judecată dată asupra opozițiunei. 1502
- 7° Termenul de opoziție în materie civilă fiind de opt zile libere de la primirea hotărrirei în persónă saú la domiciliu, și numai când partea va lipsi de la domiciliu, și sentința va fi din acelea cari L'au drept de apel, fiind de 15 zile, este casabilă decisiunea curțel de apel care achită pe agentul însărcinat cu predarea hotărrirei și care a falsificat dovețile de primirea hotărrirei, motivând achitarea pe lipsa de prejudiciu saú de posibilitate de prejudiciu, din caasă că cei judecați în lipsă și a căror semnătură a fost falsificată în dovada de comunicare, aveaú termenul de 15 zile a face opoziție și că din eróre tribunalul le-ar fi respins opoziția ca tardivă făcută dupe opt zile încă înainte de 15 zile, când se constată că cei judecați în lipsă nu aveaú de cât opt zile pentru opoziție 792
- 8° În materie penală, nimēnul nu i se pôte agrava

Opozițiune (urmărire) :

pozițiunea prin propriul său demers, și, dar, instanțele judecătorești nu pot agrava pedepșa unui condamnat care, prin căile reformatoare a unei hotărâri, acordate lui de lege, cere a i se ușura pedepșa.

- Ast-tel, când un condamnat în lipsă de o judecătorie de pace pentru un delict de competența acelei judecătoriai, face opozițiune, judecătorul nu și mai poate declina competența pe motiv că oponentul ar fi comis un delict mai grav ce nu intră în competența sa a l judeca, căci ar fi a agrava pozițiunea oponentului **1485**
- 9° De și dupe art. 30 și următorii din legea judecătoriilor de pace, părțile nu se citéză înaintea acestor judecătoriai și procedura se îndeplinește de reclamant, însă din faptul că partea reclamantă este ținută să îndeplinească procedura la domiciliul părților, nu rezultă ca legiuitorul a voit ca o parte să fie judecată fără să fi fost încunoscințată de termenul fixat pentru înfățișare ; de unde urméză că se dá o interpretare greșită articolelor sus citate când se respinge o opozițiune ca nesustinută, de și era cert că oponentul nu avusese cunoscință de termen. **1267**
- 10° Opozițiunea contra unei cărți de judecată trimisă cu posta, nu poate fi judecată fără citarea oponentului, de ore-ce el, neprezentându-se în persoană la judecătorie, nu poate fi presupus că are cunoscință de termenul fixat. **712**
- 11° Recunoscerea oponentului care declară că opozițiunea sa a fost scrisă de o altă persoană, însă a fost semnată de densus, trebuie luată de bună, și comite un exces de putere tribunalul care, neomișînd această renunțare, și procedând de la sine la verificarea semnăturii, respinge opozițiunea, daclarând că nu este semnată de oponent. **1410**
- 12° Nu este loc la aplicarea art. 151 din procedura civilă, când există un singur intimat, represintat de mai mulți mandatarii săi tutori și unul din aceștia lipsește de la înfățișare, căci în acest cas unul singur din mandatarii săi tutori poate represinta pe mandant, dacă legea sau contractul nu hotărăsece anume alt-fel. **1290**

Ordonanță de adjudecare : Veđi »Urmărire imobiliară ;
Vîndare publică de bună-voe«.

Organisarea judecătorească în Dobrogea : Veđi »Dobrogea«.

P

- Partagiū :** In materie de vîndare pentru eșire din indivisiune, ordonanța de adjudecare nu este susceptibilă de recurs în casațiune; numai calea acțiunii principale este acordată contra ei { 765
1398
- Parte civilă :** 1° Legea nu obligă pe partea civilă să facă declarațiunile sale sub prestare de jurământ 97
- 2° Procedura și legea penală neprescriind nici o formă sacramentală prin care o parte să 'și manifeste voința de a figura ca parte civilă în proces, singurul fapt că acea parte a făcut opozițiune la camera de punere sub acusațiune contra ordonanței de neurmărire a judecătorului de instrucțiune și primirea acelei opozițiuni, 'i concedă dreptul de parte civilă în proces, putënd în această calitate a apela sentința tribunalului și figura ca parte civilă înaintea curței de apel. 1290
- 3° Partea civilă are dreptul să facă apel în contra sentinței primei instanțe, și acest drept nu pôte fi întru nimic subordonat acțiunii ministerului public, și nici pôte fi privată de acest drept prin faptul că prima instanță a pronunțat o sentință achitătoare pentru prevenit, sentință rămasă neapelată de ministerul public, căci această sentință nu pôte fi considerată ca lucru definitiv judecat față cu partea civilă 1098
- 4° Este fără interes și, ca atare, se respinge apelul părței civile contra unei cărți de judecată dată în lipsă, când inculpatul condamnat în lipsă prin acea carte de judecată a atacat'o pe calea opozițiunii.
In acest cas, rămâne părței civile dreptul de a face apel în contra cărței de judecată dată asupra opozițiunii. 1502
- 5° In cas de achitare a unui inculpat, instanțele de fond sunt în drept să se pronunțe asupra cererilor de daune-interese, motivând însă, în această privință, hotărîrea lor când admit sau resping o asemenea cerere. 219
- 6° Hotărîrea achitătoare închide părței civile ori-ce drum de judecată înaintea tribunalelor civile.
Ast-fel, este cāsabilă decisiunea care, achitând pe un inculpat de faptul că ar deține și dispune fără drept nisce polițe și înscrisuri ale părței civile, totuși declară fără valóre acele polițe și înscrisuri, întru cât prin acesta curtea se contradice în decisiunea sa achitând pe de o parte pe inculpat, iar pe de alta admi-

Parte civilă (urmare):

înd cererea părții civile de a se declara fără valoare polițele și înscrisurile	1290
Patroni : Comitenții sunt răspunzători pentru daunele cauzate de prepușii lor în exercițiul său cu ocaziunea serviciului ce le-au încredințat	550
Pedepse : 1 ^o Amendă, ori-care ar fi cuantumul ei, este o pedepsă cu un grad mai jos de cât închisoarea corecțională, astfel că nu face nici o agravare de pedepsă curtea care, în urma apelului inculpatului, acordând circumstanțe ușurătoare apelantului, înlocuiește pedepșa de trei luni închisoare prin amendă de 500 lei, cu aplicarea art. 28 din codul penal în cas de insolvențabilitate	1360
— 2 ^o Când legea prevede pentru un fapt ca pedepsă maximul închisorii corecționale, admiterea circumstanțelor atenuante nu poate reduce pedepșa de cât până la un an	967
— 3 ^o În cas când se recunoște circumstanțe ușurătoare unui acusat dat judecâței pentru o crimă în care legea pronunță maximul unei pedepse criminale, acel acusat nu poate fi condamnat de cât la minimul acelei pedepse, sau la o pedepsă cu un grad mai jos.	
Ast-fel, când pentru crima pentru care acusatul este recunoscut culpabil legea prevede maximul reclusiunii, atunci judecătoarii, dacă se acordă circumstanțe ușurătoare acusatului, nu pot da de cât minimul reclusiunii, sau chiar o pedepsă cu un grad mai jos, iar nici de cum pedepșa reclusiunii peste minimul acelei pedepse, căci în acest cas hotărîrea lor este casabilă, însă în ceea ce privește numai aplicarea pedepsei	1494
— 4 ^o Numai în cazul când pedepșa prevădută este munca silnică, fie pe viață, fie pe timp mărginit, se va aplica prevenitului mai mare de 60 de ani dispozițiunile art. 14 din codul penal, nu și în cas când pedepșa este reclusiunea	1407
— 5 ^o Este casabilă deciziunea curței cu jurații care aplică pedepșa de muncă silnică pe totă viața, în loc de muncă silnică pe timp mărginit, acusatului ce a fost condamnat pentru crima de omor săvârșită dar neisbutită, și căreia i s'a aplicat și art. 38, alin. II din codul penal	53
— 6 ^o Nu este casabilă deciziunea curței cu jurații când prevenitul, recunoscut culpabil prin verdictul jurați-	

Pedepse (urmare):

	lor pentru crimă săvârșită dar neisbutită, a fost condamnat la munca silnică pe viață în loc de muncă silnică pe timp de cinci ani, cât prevede legea, dacă condamnatul este în stare de recidivă	802
—	7 ^o Nu se poate face un motiv de casare din faptul că instanța a aplicat un alt articol de lege pentru un delict de cât cel prevăzut pentru faptul pentru care delicuentul fusese dat în judecată, dacă articolul aplicat prevede o pedepsă mai ușoară	905
—	8 ^o Pedepsa cea mai grea absorbind pe cea mai ușoară, rezultă că condamnatul care și face pedepsa cea mai grea, expiază prin aceasta toate pedepsele la care a fost condamnat pentru delictele pasibile de o pedepsă mai ușoară	790
—	9 ^o Când un inculpat este condamnat pentru mai multe crime și delict de deosebite naturi la osebite pedepse, se va aplica numai oșanda cea mai grea, astfel că pedepsele mai ușore se vor contopi în pedepsa cea mai grea	981
—	10 ^o Când un inculpat va fi dat în judecată pentru mai multe crime sau delict de deosebită natură și supuse la osebite pedepse, se aplică numai oșanda cea mai grea, în care vin și se contopesc cele-alte oșande mai ușore	775
—	11 ^o Contopirea pedepselor nu poate fi admisă de cât numai dacă prin ambele hotăriri succesive, — când prevenitul fiind condamnat pentru fapte de aceeași natură, — ar fi fost condamnat la pedepse care împreună depășeau maximumul prevăzut pentru faptul pentru care fusese condamnat, nu însă și atunci când ambele pedepse cumulate nu ajung la maximum, și în acest din urmă caz pedepsele au a fi executate succesiv	958
—	12 ^o Instanța judecătorească care a pronunțat cea din urmă pedepsă este competentă să judece și să se pronunțe asupra cererii făcută de condamnat de a i se contopi diferitele pedepse	1952
—	13 ^o De și contopirea pedepselor se poate cere întâi de la ministerul public și în cas de neadmitere are a se cere de la instanța de a cărei hotărîre este vorba, totuși nu poate fi anulată o decisiune a curții de apel fiindcă s'a cerut de la dânsa d'a-dreptul contopirea, fiind că în definitiv și curtea, ca instanță, are dreptul a se pronunța asupra contopirii	752

Pedepse (urmare):

- 14° Regularea pedepselor este de ordine publică și de competența autorităților judecătorești care au în această privință dreptul de a aplica toate regulile prescrise de legea penală.

Ast-fel, o curte de apel, ce nu fusese pusă în pozițiune de a face contopirea pedepselor în momentul când a pronunțat o decisiune condamnatore în contra unui inculpat ce mai era pedepsit, din cauză că nu i se adusesese la cunoștință existența primei pedepse, este competentă să o facă în urma cererii condamnatului și atunci când a luat cunoștință de existența ambelor pedepse la care prevenitul se găsea definitiv condamnat

490

- 15° Când un inculpat este condamnat la două epoce diferite pentru două fapte de aceeași natură, comise la epoce diferite, și fie-care pedepsă fiind la maximum de cinci ani, până unde merge închisoarea corecțională, contopirea acestor pedepse nu se poate face în sensul ca el să facă numai o pedepsă, ci contopirea se face, dacă ambele pedepse trec peste cinci ani, în sensul că condamnatul nu poate face mai mult de cinci ani închisoare, adică maximumul închisorii corecționale

733

Pensiuni: 1° Termenul de apel în contra decisiunilor comisiunii pentru regularea drepturilor la pensie este de o lună de la comunicarea acelor decisiuni

620

- 2° Persónele care, în momentul punerii în aplicare a legii pensiunilor din 1890, nu și aveau regulat dreptul la pensiuine, aveau prin această lege facultatea de a și regula o pensiuine deosebită pentru anii serviți înainte de legea de la 15 Februarie 1868, și în condițiunile legilor în vigoare în acel timp, precum și un alt drept pentru anii serviți în timpul legii de la 1868.

În ceea ce privește însă pe urmași, numai văduvele și copiii persónelor deja regulate la pensiuine în momentul promulgării legii de la 1890 pot pretinde dreptul de a li se servi pensiunile ce li se cuveneau dupe legile anterióre, nu și văduvele și copiii persónelor care nu erau pensionare în momentul promulgării legii de la 1890, acești urmași neavând alt drept de cât acel prescriș la capitolul II al menționatei legi, iar nici de cum acela ce și-l-ar fi avut pe basa legilor anterióre

232

- 3° Văduva funcționarului care nu și lichidase încă

Pensiuni (urmare):

- dreptul la pensie are dreptul la pensie numai de la epoca de când dănsa s'a lichidat dreptul, iar nu de la mărtea sofului său 265
- 4° Asemănat art. 8 din legea pensiunilor din 1890, străinii admiși în funcțiunile Statului au dreptul la pensie, socotit de la data începerii reținerilor ce li s'a făcut, însă ei nu pot exercita acest drept de cât dupe ce vor fi dobândit împământenirea, iar pentru văduvă și copii este destul ca autorul lor să fi făcut cererea de împământenire 901
- 5° Art. 2 din legea pensiunilor din 1890 trebuie înțeles că la calcularea pensiei trebuie să se neglige fracțiunile mai mici de un leu din léfa funcționarului, iar nici de cum ca în pensiea calculată dupe retribuțiunea de mijloc să nu se țină în seamă fracțiunile mai mici de un leu 1121
- 6° Diurna nu intră în calculul pentru maximum de trei sute lei cerut de legea cumulului pentru pensionarii cari ocupă funcțiuni, ast-fel că un pensionar poate primi o funcțiune care, pe lângă léfa, să fie retribuit și cu o diurnă, ori cât de mare, destul ca pensiea și léfa adunate la un loc să nu trecă peste maximum de 300 lei 1116
- 7° Pierderea dreptului la pensie este o consecință neapărată a condamnării pentru delapidare de bani publici, ast-fel că chiar dacă nu s'a menționat nimic despre pierderea acestui drept în sentința condamnătoare, condamnatul tot nu are drept la pensie . . . 764
- 8° Singurele organe instituite de lege cari au competența deplină și exclusivă de a cerceta, constata și lichida drepturile la pensie sunt, pentru funcționarii civili și eclesiastici, comisiunea ad-hoc instituită de legea pensiunilor din 1890, care să pronunțe cu aprobarea ministrului de finance și cu drept de apel la curtea de apel, iar pentru militari și asimilații lor, ministerul de război.
- Așa dar, curtea de compturi, nu are de cât dreptul de a libera funcționarului său militarului certificatul ce i s'ar cere, și prin care să arate anii serviți și salariile ce au primit în diferitele funcțiuni; nu intră însă în competența sa de a judeca dănsa dacă cutare sau cutare timp servit poate să serve funcționarului la pensie, și nu poate refuza acestuia certificatul cerut pen-

Pensiuni (urmare):

- tru anii serviți sub cuvânt că cutare timp, sau cutare funcțiune, nu 'i dă dreptul la pensiuine 973
- 9° De și este adevărat că curtea de compturi, lucrând ca autoritate administrativă, este singură în drept de a libera certificate de numărul anilor serviți de un funcționar și de salariul ce a primit, totuși nu este mal puțin adevărat că ori de câte ori asemenea certificate coprind greșeli cari jicnesc un drept privat, partea se poate adresa instanțelor judecătorești pentru a cere și obține pe această cale rectificarea lor 1121
- 10° Curtea de compturi nu este datore a libera certificate pensionarilor de cât pentru timpul cât au fost în serviciul Statului și retribuțiți de Stat ca funcționari, nu și pentru timpul cât au fost elevi în diferite școli ale Statului.
- Ast-fel, cu drept cuvânt, curtea de compturi se declară incompetentă a libera unui medic un certificat prin care să constate și anii cât a servit ca elev în desființata școală de medicină 1479
- Pensiuni alimentare :** Pensiunea de întreținere are a se acorda de instanțele judecătorești numai soțului în favoarea căruia s'a pronunțat divorțul.
- Ast-fel, este casabilă decisiunea care acordă o pensiuine de întreținere soției, când divorțul a fost pronunțat în favoarea soțului, putând însă, dacă există copil și este dat în îngrijirea mamei, să condamne pe soțul, de și divorțul s'a pronunțat în favoarea lui, să serve o pensiuine de întreținere pentru copil 117
- Pensiunile medicilor :** 1° Asemănat dispozițiunilor art. 177 al legii sanitare din 25 Maiu 1893, numai acel medicilor vor putea beneficia de pensiuinea prevădută de acel articol, cari vor constata cu acte, în forma cerută de legea pensiunilor din anul 1890, că în timp de epidemie și în exercițiul funcțiunii lor, vor fi contractat o bôlă, infectându-se de la bolnavi, din care bôlă a urmat pentru ei incapacitate de serviciu sau mörte. 105
- 2° Județele sunt obligate, prin art. 133 al legii serviciului sanitar din 3 Aprilie 1885, să facă rețineri din salariul medicilor de județ, egale cu acele ce se fac de Stat și a le vërșa la casa pensiunilor 901
- Perceptori :** Veđi „Curtea de compturi“.
- Perempțiune:** 1° Pentru ca perempțiunea unei instanțe să aibă loc, urmază neapărat ca înainte a celei in-

Perempțiune (urmare):

stanțe să fie pendinte un litigiū saū o contestațiune. De aci urmază că actele de urmărire pe cari le face un creditor în virtutea unu titlu definitiv și necontestat nu se pot perima, întru cât acele acte, departe de a constitui un litigiū, o afacere conțențioasă ce 'și aștepta soluțiunea, sunt totmal acte cari vin dupe ce litigiul s'a terminat, și chiar în casul când s'ar face verī-o contestațiune la urmărire, care să nască un litigiū între părți, judecata contestațiunei se pôte perima, însă, și în acest cas nu actele urmăririi se perimă, ci judecata contestațiunei

942

— 2° Hotărârile de perimare putënd fi reformate pe căile ordinare de reformare: opozițiune și apel, ele nu pot fi atacate «omisso-medio» pe calea extraordinară a recursului în casațiune

1386

Poliția: Veđi «Cambiă».

Poliția gărilor: De și șefii de gară nu pot constata infracțiunile la legea penală, întru cât nu sunt agenți ai poliției judiciare, totuși însă dênșii, în această calitate, avënd administrațiunea și poliția gării unde funcționează, sunt competenți să încheie procese-verbale atunci când, aflându-se în exercițiul funcțiunei lor, se comite contra lor un delict.

268

Poliția judiciară: 1° Când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit ca făptuitor, în exercițiul funcțiunei sale, de un delict ce atrage dupe sine o pedepsă corecțională, ministeriul public de pe lângă curtea de apel 'l va cita înaintea acestei curți care va pronunța fără apel, și instrucțiunea se va face înaintea curței publice și orală.

Ast-fel, este casabilă decisiunea curței de apel care, judecând pe un oficer de poliție judiciară, 'l condamnă întemeindu-se pe acte încheiate de procurorul tribunalului saū de agenți administrativi ce nu aveă autorisație specială de la președintele curței și procurorul general, și cari, prin urmare, nu erău competenți a instrumenta

{ 386
482

— 2° Când între mai mulți delincenți dați în judecată pentru delictul de lovire și ultragiū, a fost și unul care a comis delictul în calitate de agent al poliției judiciare, din care causă afacerea a fost trāmisă la curtea de apel spre a o judeca în prima și ultima in-

Poliția judiciară (urmăre) :

stanță, și acest delincuent a încetat din viață înainte ca curtea de apel să judece afacerea, atunci cauza care făcea pe tribunalul de prima instanță incompetent de a judeca pe cei-alți inculpați nemai existând, urmază ca delictul imputat lor să se judece de tribunal în prima instanță 504

- 3° Asemănat dispozițiilor art. 493 din procedura penală, când un oficer al poliției judiciare va fi prevenit ca făptuitor în exercițiul funcției sale de un delict care atrage dupe sine o pedepsă corecțională, ministerul public de pe lângă curtea de apel îl va cita înaintea acestei curți, care se va pronunța în primă și ultimă instanță. Acest articol având de scop nu numai a apăra pe acești funcționari în contra unei urmăriri nedrepte, dar a și asigura societatea și ordinea publică în contra nepedepșirii acestor funcționari, neobservarea dispozițiilor acestui articol se poate invoca și pentru prima oră în casațiune. 1277

Poliția rurală: Judecătoriile de ocôle fiind competente a judeca contravențiunile de simplă poliție, de orice natură și din orice lege ar decurge, urmază că și infracțiunile prevădute și pedepsite de legea poliției rurale sunt de competența acelor judecători a le judeca. 1142

Pontone: Societatea de navigațiune pe Dunăre nu poate fi răspundătoare de ruperea punților ce lângă pontonele ei cu malul Dunărei, de orice aceste punți sunt o continuare a malului, și, prin urmare, supuse supravegherii autorităților românesce. 729

Poprire: 1° Creditorii debitorului urmărit nu pot să se opună la executarea urmăririi, având numai dreptul a popri, până la regularea pretențiunii lor, sumele provenite din vânzarea obiectelor. 946

- 2° În materie comercială proprierea se poate face în baza unei cambii protestate la termen, fără a fi nevoie de un titlu executoriu
- 3° Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune motivul întemeiat pe violarea art. 409 și următorul din procedura civilă, dacă nu a fost propus mai întâi la instanța de fond } 1108

Poseziunea calității de cetățean român: Veți »Drept electoral«.

Poseziunea dreptului electoral: Veți »Drept electoral«.

	<u>Pagina</u>
Preoți : In materie de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, jurații, neputând procedea la operațiunile exproprierei mai înainte de a depune jurământul prevedut de lege, este casabilă decisiunea juriului când se va constata că in comisiune a figurat un preot ce nu ar fi depus jurământul, intru cât preoții putând fi jurați, legea nu îi dispensază de îndatorirea de a jura.	68
Prepuși : Comitenții sunt răspunzători pentru daunele cauzate de prepușii lor in exercițiul său cu ocaziunea serviciului ce le-au încredințat	550
Prescripțiune : 1 ^o Dacă ministeriul public n'a executat sentințele condamnătore, in materie corecțională, in curs de cinci ani, de la data de când sunt rămase definitive, atunci pedepsele oprinse in acele sentințe se prescriu, și această prescripțiune nu se intrerupe prin apelurile neregulate ce s'ar fi făcut in contra acelor sentințe, intru cât asemenea apeluri nu suspendă executarea.	
Ast-fel, când un condamnat face un apel neregulat, nul, in contra sentinței tribunalului care l-a condamnat in materie corecțională, și până la judecarea acestui apel trec mai mult de cinci ani de la data de când a expirat termenul de apel, fără ca sentința să fie pusă in executare, pedepsa s'a prescis	62
— 2 ^o Prescripțiunea este intreruptă prin recunoscerea de către debitor a dreptului aceluia in contra căruia se prescrie	493
— 3 ^o Se violază art. 948 din codul comercial când instanța admite acțiunea derivând dintr'un contract de transport, de și ea era intentată peste termenul de un an, și refuză părții (in specie direcțiunei căilor ferate) dreptul de a invoca prescripțiunea prevedută de menționatul text de lege	722
— 4 ^o Acțiunile căraușilor derivând din contractul de transport se prescriu prin trecere de șese luni	1347
— 5 ^o Când este vorba de executarea unui contract de furnitură, intervenit între părți, iar nu de plată de obiecte, care obicnuit se cere de la comercianții, nu pe temeiul unui contract scris, nu se aplică prescripțiunea din art. 1.904 din codul civil, ci prescripțiunea prevedută de art. 939 din codul comercial.	1490
Privilegii și ipotecă : 1 ^o Trecerea datoriei dintr'o cambie intr'un act de ipotecă constituită de debitorul cambiei posesorulul cambiei, constitue o novațiune.	978

Privilegiul și ipotecă (urmare) :

- 2° Debitorul unei cambii se poate opune la plata ei pe motivul că această cambie nu mai are existență odată ce a fost înlocuită printr'un al: înscris de datorie, cum ar fi un act de ipotecă 978
- 3° Ipoteca se întinde asupra tuturor ameliorațiilor făcute imobilului ipotecat în urma constituirii ipotecii.
- 4° Când debitorul vinde imobilul ipotecat, urmărirea se îndreptăză atât în persoana deținătorului imobilului, cât și în aceea a debitorului } 1113

Probe : 1° Proba este indivizibilă și dacă unul din elementele sale este viciat sau nul, trebuie să cadă întrăgă. 716

- 2° De și dupe dispozițiunile art. 232 din codul civil în apel se pot repeta probele făcute la prima instanță, asemenea probe se pot face însă numai în cazul când curtea găsește defectuoasă sau incompletă proba administrată de părți înaintea tribunalului 788

- 3° În materie penală debaterile trebuiesc să fie orale. Ast-fel, când se impută cui-va un fapt de lovire, care să fi pricinuit o leziune gravă și incapacitate de lucru, nu se poate pune temelie pe un certificat medical combătut în cursul debaterilor și fără ca autorul acestui certificat să fi fost chemat să presteze jurământul cerut de art. 43 din procedura penală. 937

- 4° De și în materie de divorț se pot repeta în apel probele făcute la prima instanță, totuși aceste probe, cum este și proba testimonială, pot fi respinse de curte atunci când găsește că proba făcută deja la tribunal este completă și nedefectuoasă 973

- 5° Când societatea de asigurare se opune la plata daunelor provenite din incendiu, pe motiv că proprietarul lucrului incendiat nu ar fi plătit în prealabil premiul de asigurare, este obligată să dovedească densă această neplată 1377

Proba cu martori : Vezi «Martori».

Procesele-verbale ale procurorilor și judecătorilor instructori : Procesele-verbale încheiate de procurori și judecători de instrucțiune nu pot fi combătute prin probe contrarii scrise sau testimoniale, numai în cazul când cele cuprinse în ele sunt constatările de visu făcute de acei funcționari judecătorești la fața locului, nu și în cazul când acele constatări sunt făcute nu de visu, de la depărtare, cas în care acele procese-

	<u>Pagina</u>
Procesele-verbale (urmare):	
verbale se pot combate prin toate probele admise de lege	1462
Provoacățiune: Cestiunea provoacățiunii numai atunci constituie o scusă, când omorul, răniurile și lovirile au fost provocate prin lovirii sau violențe mari urmate asupra unei persoane	927
Punere de foc: Veđi »Incendiū«.	

R

Răniuri și lovirii: Veđi »Loving și răniuri«.	
Răpire de minori: Pentru ca să existe delictul de răpire de minori se cere ca răpirea, ascunderea sau strămutarea minorului din locul unde era aședat de către acela sub a cărui autoritate ori direcție este supus, încredințat, să fie săvirșită prin viclenie sau violență, și judecătorul fondului este dator să stabilizească dacă acest delict imputat unui prevenit s'a comis în condițiunile cerute de legea penală prin art. 280	1360
Recensământul contribuțiunilor directe: Veđi »Contribuțiunii directe«.	
Recidivă: 1 ^o Pentru ca să fie recidivă, în materie de contravențiune, trebuie ca să existe o condamnațiune anterioră și irevocabilă, și noua contravențiune să fie comisă în cele 12 luni din ziua de când prima condamnațiune a cășigat puterea lucrului judecat . . .	558
— 2 ^o Nu este casabilă decisiunea curței cu jurații când prevenitul, recunoscut culpabil prin verdictul juraților pentru crimă săvirșită dar neisbutită, a fost condamnat la munca silnică pe viață, în loc de muncă silnică pe timp de cinci ani, cât prevede legea, dacă condamnatul este în stare de recidivă	802
Recurs în casațiune: Veđi »Casațiune, și în deo-ebli la curtea cu jurații, drept electoral, expropriațiune pentru cauză de utilitate publică, martori și urmărire imobiliară, la rubrica casațiune«.	
Recusațiune: 1 ^o În principiu, afară de casurile de recusare anume prevădute de lege, judecătorii pot ei însuși să se abțină de a judeca dacă cred că au veri-o cauză de recusațiune în persoana lor, și această cauză este lăsată la conștiința și puterea discreționară a magistratilor ce compun secțiunea, a le aprecia și a decide în camera de consiliū asupra cauzelor de abținere, și	

	<u>Pagina</u>
Recusațiune (urmare):	
din această abținere nu se poate face un motiv de casare	729
— 2 ^o Recusarea judecătorului trebuie propusă înaintea instanței de fond cu ocaziunea judecării procesului	759
— 3 ^o Numai respingerea recusării contra unuia din membrii curților apelative poate provoca casarea unei decizii, iar nu și atunci când vre-unul din membrii curții nu ia parte la cercetarea unei cauze fără ca să fi mijlocit vre o încheiere de admiterea recusării.	1345
<i>Veți de asemenea:</i> »Curtea cu jurați, și expropriațiune pentru cauză de utilitate publică».	
Regulamentul chirurgiei dentare: <i>Veți »Contravențiunile la regulamentul chirurgiei dentare».</i>	
Regulament de competență: 1 ^o Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de competență, din cauză că judecătorul de instrucțiune ar fi calificat un fapt ca delict, iar curtea de apel 'și-ar fi declinat competența pe motiv că acel fapt constituie o crimă, fără să fie constatat în mod neîndoios dacă faptul constituie o crimă sau un delict, afacerea trebuie trimisă înaintea camerei de punere sub acuzare, singura competentă de a cerceta și califica faptul și de a sesiza instanța competentă.	224 578 989 1496
— 2 ^o Când cursul justiției este întrerupt printr'un conflict negativ de jurisdicțiune, curtea de casațiune este chemată să pronunțe un regulament de competență.	244
— 3 ^o Când se ivesce conflict de competență, fie negativ, fie pozitiv, între două judecătorii de ocôle de sub jurisdicțiunea aceluiași tribunal, acel tribunal este chemat a pronunța un regulament de competență	1015
— 4 ^o Există conflict negativ când două jurisdicții sesizate 'și declină competența prin hotărâri rămase definitive, și nu este nevoie ca ambele jurisdicții să fie sesizate de o dată, ci una dupe alta.	1103
— 5 ^o Nu este conflict de competență când o decizie sau alta este încă supusă unei căi de retractare prin opoziție sau apel	1103
— 6 ^o Comandantul unui corp de armată este o autoritate ce are dreptul a pune acțiunea publică în mișcare pentru delictele militare, și a da decizie relativ la instruirea cauzei, și, deci, decizia sa prin care 'și declină competența poate veni în conflict cu decisi-	

	<u>Pagina</u>
Regulament de competență (urmare):	
unea altei jurisdicțiuni, și să dea loc, în asemenea cas, la un regulament de competență	1103
— 7 ^o Decisiunile curței de casație prin care ordonă un regulament de competență în materie penală nu sunt sunt supuse opoziției	1103
<i>Veți în deosebi: »Competență«.</i>	
Regulare de socoteli: Veți »Societate» — »Convențiuni sau contracte«.	
Responsabilitatea delicvenților: Constatarea dacă un inculpat se bucură sau nu de usul rațiunii este o chestiune de fapt, de atributul suveran al judecătorilor fondului	782
Revisuire: 1 ^o În contra sentințelor sau decisiunilor instanțelor corecționale, sau a curților cu jurați, nu există dreptul de revisuire, ci numai de recurs.	} 246 488
— 2 ^o Asemănat art. 447 din procedura penală, revisuirea, în cazul prevăzut de acest articol, are loc când uoul său mai mulți martori, după ale căror depunțiuni un acuzat s'a condamnat, vor fi urmăriți ca martori mincinoși.	
Ast-fel, este neadmisibilă cererea de revisuire făcută în baza sus citatului articol când cel condamnat este chiar unul din martorii condamnați ca sperjur . . .	589
— 3 ^o Asemănat art. 19 din legea curței de compturi din 1864, modificat în 1874, acea curte poate revisui un compt asupra căruia va fi dat hotărâri definitive, când cel ce cere revisuirea va sprijini cererea sa cu acte justificative dobândite în urma dărei hotărârii sale. .	1466
— 4 ^o Cu ocaziunea recursului făcut în contra unei decisiuni, pronunțată de curtea de compturi în revisuire, nu se poate propune și discuta necompetența acelei curți în privința hotărârii a cărei revisuire s'a cerut.	1466

S

Scrisore de schimb: O scrisore de schimb lipsită de adausul »bun și aprobat«, este cărmuită de art. 1.180 din codul civil, iar nu de art. 349 din codul comercial. . .	1254
Secțiunea vacanțelor: Veți »Competență; vacanțe«.	
Secretarul primăriei: Secretarul primăriei neavând cădere să se amestece în atribuțiunile municipale, se pedepsește, conform art. 207 din codul penal, când, în	

Secretarul primăriei (urmare):

lipsa oficerului stărei civile, usurpă atribuțiunile acestuia și celebrează în locul său căsătoriile civile. 999

Sechestru asigurător: În materie de contestațiune la un sechestru asigurător nu există drept de opozițiune 1270

Șefi de gară: De și șefii de gară nu pot constata infracțiunile la legea penală, întru cât nu sunt agenți ai poliției judiciare, totuși însă dănsii, în această calitate, având administrațiunea și poliția gărei unde funcționează, sunt competenți să încheie procese-verbale atunci când, aflându-se în exercițiul funcțiunii lor, se comite contra lor un delict 268

Șefi de garnisonă în comunele rurale: 1° Șefii de garnisonă din comunele rurale numai atunci sunt justițiabili de consiliile de război când nu ar fi executat ordinele sau dispozițiunile atingerătoare de îndatorirea lor de șefi de garnisonă.

Ast-fel faptul de a lovi pe cine va neintrând în atribuțiunile sale de șef de garnisonă, un asemenea fapt comis de un șef de garnisonă are a fi judecat de către instanțele represive ordinare 61

— 2° Pentru ca un militar, fie chiar în rezervă, să fie justițiabil de tribunalele militare pentru faptul de lovire în persoana altui militar, în timpul său cu ocaziunea serviciului, trebuie ca acest fapt să fi fost săvârșit asupra unui superior.

Ast-fel, faptul că, într'o comună rurală, un rezervist sau un recrut a lovit pe șeful de garnisonă, chiar cu ocaziunea serviciului de șef de garnisonă, nu este de competența tribunalelor militare, ci de competența tribunalelor civile, dacă acest șef de garnisonă este tot soldat, căci calitatea de șef de garnisonă nu este un grad, ci numai o funcțiune 1235

Sindic: Vezi „Faliment».

Societate: 1° O regulare de compturi, ca și ori-ce convențiune, nu se poate considera ca definitivă și nerevocabilă, între părțile interesate, atunci când consimțământul lor reciproc a fost dat prin eroré asupra substanței compturilor sau obiectului, și partea vătămăată are dreptul a cere și obține, pe calea judecătorei, îndreptarea eroréi, dovedind acesta, fie prin refaceri de socoteli, cu cifrele coprinse deja în actele compturilor, fie prin producerea de alte acte cari să fie în legătură directă cu acele compturi, și prin cari părțile

Societate (urmare):

- aŭ omis a le avea in vedere la incheierea acelor com-
pturi 733
- 2° Nu se pŃte pretinde plată de procente de la un
coasociat pentru sume reținute de dŃnsul din banii
societății, de cât atunci când acea reținere a făcut'o
cu bună știință iar nu prin erŃre. 733

Veđi de asemenea: „Societate comercială“.

Societate comercială: 1° O societate comercială nu se pŃte
constata de cât printr'un act scris și făcut in regulă. 239

- 2° Când intr'o asociațiune comercială nu este stipulat
care anume din asociați are firma socială, obligați-
unile luate de unul din asociați obligă și pe cei-alți . . 251

- 3° O societate comercială pŃte fi considerată ca socie-
tate și declarată in stare de faliment atât ca firmă
socială, cât și personal fie care asociat, când a încetat
plățile in calitate de comerciantă și pentru datorii
comerciale, chiar dacă firma ei nu a fost înscrisă
la tribunal ca o firmă socială, ci a fost înscrisă in-
dividual pe numele fie-cărui asociat, dacă se stabilește
in fapt identitatea între firma înscrisă la tribunal și
acea stipulată prin contractul de constituire a socie-
tăței 440

- 4° Partea contractantă, in privința căreia cea-altă
parte nu'și îndeplinește obligațiunea sa, nu pŃte fi si-
lită să 'și îndeplinească ea obligațiunea sa față de a-
cŃstă parte.

Ast-fel, comerciantul care vinde o cantitate de marfă
Ńre-care unei firme asociate, cu condițiune ca plata
acelei mărfi să se facă dupe un termen Ńre-care de
la predarea mărfel, printr'un accept dat de către firma
asociată, nu pŃte fi silit, in cas când înainte de pre-
darea mărfel și de expirarea acestul termen, unul din
asociații firmei a încetat din viață și firma este in li-
chidațiune, să libereze marfa unul coasociat al firmei
in aceleași condițiuni, adică ca plata să se facă intr'un
termen Ńre-care, intru cât, față de vîndător, cumpără-
torul nu 'și mai pŃte îndeplini obligațiunea sa, și a-
nume aceea de a'î da un accept din partea firmei, de
Ńre ce firma socială este in lichidațiune 745

- 5° Lichidatorii unei societăți nu pot întreprinde nici
o operațiune nouă de comerț, putŃnd numai să ter-
mine operațiunile începute și cari tind la lichidarea
societăței 745

- Societate de asigurare :** Când societatea de asigurare se opune la plata daunelor provenite din incendiu, pe motiv că proprietarul lucrului incendiat nu ar fi plătit în prealabil premiul de asigurare, este obligată să dovedească că dănsa a fost neplată 1377
- Societatea de navigațiune pe Dunăre :** Societatea de navigațiune pe Dunăre nu poate fi răspundătoare de ruperea punților ce lângă pontonele ei cu malul Dunărei, de ore ce aceste punți sunt o continuare a malului, și, prin urmare, supuse supravegherei autorităților românești. 729
- Solemnitatea deschiderii anului judecătoresc 1897 — 1898.** 1017
- Solidaritate :** 1° Când într'o asociațiune comercială nu este stipulat care anume din asociați are firma socială, obligațiunile luate de unul din asociați obligă și pe ceilalți 251
- 2° De și este adevărat că, după dispozițiunile art. 42 din codul penal comercial, în obligațiunile comerciale codebitorii sunt ținuți solidaricesce la plată, însă nu este mai puțin adevărat că o asemenea solidaritate urmărește să fie cerută de creditorii săi prevădută anume în dispozițiunile hotărârii, sau vădită cel puțin în consideranțe, fie măcar prin citarea articolului 42 din codul comercial. 121
- Subrogațiune :** Pentru ca o convențiune să nu producă efecte trebuie să fie contrarie ordinii publice sau bunelor moravuri.
- Ast fel, subrogațiunea de drept prevădută de art. 462 din codul de comerț nefiind de ordine publică poate fi modificată sau suspendată printr'o convențiune contrarie a părților 1473
- Supralicitare :** Vezi «Urmărire imobiliară».
- Suspendarea executării hotărârilor :** Vezi «Executarea hotărârilor și executarea hotărârilor penale».

T

- Tănuire :** În delictul de tănuire constatarea instanței că inculpatul a avut știință de proveniența furtivă a obiectelor, este de ajuns, și numai este trebuință să se constate în deosebire intențiunea, care este coprinsă virtualmente în știință 948
- Tănuire de efecte militare :** Faptul de a tănuir efecte militare, furate de un militar, constituie o crimă, și tănuitorul civil trebuie trimis înaintea curții cu jurajul spre a fi judecat. 1496

Tâlhărie : Când, în crima de tâlhărie, verdictul juraților, care de și răspunde negativ la unele circumstanțe agravante, răspunde însă afirmativ la alte circumstanțe agravante, cum ar fi că acuzatul a întrebuințat rele tratamente ce au pricinuit mărtașii morțea pacientului, fără să arate dacă acuzatul avea arme, verdictul este bun, căci relele tratamente se pot săvârși și fără arme. 97

Textul legii : Vezi „Hotărârile”.

Timbru : Cererea de împămențenire făcută fără plata taxei de timbru nu este nulă pentru acesta, ci supune numai pe parte la penalitatea prevăzută de art. 63 din legea timbrului.

Ast-fel, o cerere de împămențenire făcută fără timbru de un funcționar străin, este valabilă, pentru ca vedușă și copil aceluia funcționar să poată exercita dreptul lor la pensiuă 901

— 2° Este admisibil recursul făcut cu o singură taxă contra mai multor ordonanțe de adjudecare, când se constată că există comunitate de interese, și numai o singură urmărire. 930

— 3° În materie de contravențiune la regulamentul de construcțiuni și aliniere, legea timbrului nu prevede nici un fel de taxă pentru acțiunile ce primăria îndreptăzită contra unor asemenea contravenienți . . . 953

Titlu executoriu : 1° Tribunalul chemat a investi cu titlu executoriu un act care fusese deja investit de un tribunal incompetent, nu este ținut a produce din nou formula prevăzută de art. 135 din procedura civilă, ci pentru acesta este suficient ca expedițiunea executorie să fie semnată numai de judecătorul tribunalului. 205

— 2° Desființarea formulii executorie pusă pe o hotărâre judecătorească se poate face pe cale de contestațiune. 1267

Transcripțiune : Lipsa de transcripțiune, în registrele consulatului, a înstrăinării sau cesiunii totale sau parțiale a proprietății sau folosinței unui vas se poate opune de cel de al treilea.

În materie de transcripțiune a se considera ca cel de al treilea acel carl aș putut dobândi drepturi asupra imobilului său asupra vasului, fie de la acel d.n urmă proprietar său de la reprezentanții lui, fie de la precedentul proprietar, drepturi pe carl le aș conservat, prin urmare, achizițiilor și creditorilor. Chematul în ju-

Transcripțiune (urmare):		
	decată ca autor al abordagiului unui vas, neînd un terțiu în înțelesul art. 493 din codul comercial, nu poate opune posesorului vasului lipsa de calitate de a reclama despăgubirea, care, dacă justifică dreptul său pe faptul că vasul figurază pe numele lui transcris în registrele consulatului, și când dreptul său de proprietate și de posesiune asupra vasului este recunoscut prin acte în regulă chiar înainte de această transcripțiune, este în drept a reclama despăgubirea, afară numai dacă nu i se opune prescripțiunea acțiunii, întemeiată pe faptul că ar fi trecut un an de la săvârșirea abordagiului.	1473
Transport :	1 ^o Se violază art. 948 din codul comercial când instanța admite acțiunea derivând dintr'un contract de transport, de și ea era intentată peste termenul de un an, și refuză părței (în specie direcțiunei căilor ferate) dreptul de a invoca prescripțiunea prevădută de menționatul text de lege	722
—	2 ^o Acțiunile căraușilor derivând din contractul de transport se prescriu prin trecere de șese luni . . .	1347
Tutelă :	1 ^o Nu este loc la aplicarea art. 151 din procedura civilă, când există un singur intimat, represintat de mai mulți mandatarul său tutori și unul din aceștia lipsese de la înfățișare, căci în acest cas unul singur din mandatarul său tutori poate represinta pe mandant, dacă legea sa contractul nu hotărăsca anume alt fel.	1280
—	2 ^o Numirea de tutor ad hoc unul minor, care are interese opuse cu tutorul său, nu poate fi făcută de tribunal din oficiu ci după cererea celor în drept și dovedindu-se contrarietatea de interese, și cestiunea de a se ști dacă este contrarietate de interese e o cestiune de fapt și de apreciere	1282
—	3 ^o Autorizațiunea dată de tribunal unei tutore de a continua comerțul defunctului său soț sau de a face comerț, nu implică că și averea minorilor rămași pe urma defunctului său soț face parte din activul comercial al ei, întru cât, pentru a pune și averea minorilor în comerț, trebuie o autorizațiune specială.	239

U

Ultimul act de executare : Ultimul act de executare, prevădută de art. 403 din codul de procedură civilă, care încheie ori ce drept de contestațiune, este încheierea

	<u>Pagina</u>
Ultimul act de executare (urmare):	
instanței judecătorești, care recunoște că executarea a fost făcută conform legii	274
Ultragiu : 1 ^o Asemănat art. 183 din codul penal, se consideră ca ultragiū și se pedepsește, conform cu citatul text de lege, verile cuvinte, gesturile sau amenințările ce se adresează în contra verilor căruia funcționar public când sunt în exercițiul funcțiunii lor	268
— 2 ^o Se consideră culpabil de delictul de ultragiū cel ce, prin cuvinte sau scrieri injurioase, va atinge onoarea unuia sau mai multor funcționari administrativi sau judecătorești, în lucrarea sa cu ocaziunea exercițiului funcțiunii lor.	
O scrisoare injurioasă adresată unui funcționar pentru lucrarea sa cu ocaziunea exercițiului funcțiunii sale, chiar dacă nu a fost dată publicității, constituie delictul de ultragiū	270
— 3 ^o Faptul de a trece într-o petițiune adresată ministrului de justiție cuvinte injurioase ce ating onoarea unui magistrat, constituie delictul de ultragiū prevăzut și pedepsit de art. 182 din codul penal, iar nu delictul prevăzut de art. 302 din același cod, întrucât acest articol are în vedere expresiunile injurioase adresate de părți cu ocaziunea unui proces printr-o pledoarie orală sau scrisă la adresa magistraților cari judecă	486
— 4 ^o Proba testimonială este neadmisibilă în contra conținutului procesului-verbal încheiat de un judecător, prin care constată un ultragiū comis în persoană sa pe când se afla în exercițiul funcțiunii sale. . . .	905
Ultragiu contra bunelor moravuri sau contra moralei publice : Asemănat art. 262 din codul penal, astfel cum a fost modificat prin legea din 11 Mai 1895, cel ce comite un ultragiū contra bunelor moravuri, sau contra moralei publice, prin unul din mijloacele enumerate la art. 294 din codul penal, cum de exemplu prin scrieri sau imprimate, se pedepsește	925
Ultragierea unui preot : Vezi »Impiedicarea exercițiului unei religii».	
Urmărire : 1 ^o Creditorii debitorului urmărit nu pot să se opună la executarea urmăririi, având numai dreptul a popri, până la regularea pretențiunii lor, sumele provenite din vânzarea obiectelor	946
— 2 ^o O urmărire începută dupe ore-cari reguli speciale	

Urmărire (urmare) :

de urmare, are a continua dupe aceleași reguli speciale, dupe cari s'a început, chiar dacă intervin alți creditorii cari, dupe procedura dreptului comun, pot urmări. Ast-fel, o urmărire începută de Stat contra unui debitor al său, dupe legea specială de urmărire, trebuie continuată tot dupe această lege specială, chiar dacă în urmă urmărirea se face și de alți creditorii al aceluiași debitor

946

Urmărire imobiliară.— *Act de paupertate* : 1° Nu este admisibil recursul în materie de urmărire imobiliară făcut cu act de paupertate de către debitorul urmărit și al cărui imobil a fost vindut, când se constată că acel imobil se află tot în posesiunea sa

596

— *Adjudecățune* : 2° Adjudecatarul provisoriu poate, în ziua supralicitărei, să 'și arate voiața sa, fie oral, fie înscris, de a se judeca, în mod definitiv, asupra sa imobilul urmărit, și tribunalul, adjudecând asupra sa în mod definitiv imobilul, când constată că nu s'a mai prezentat nici un alt concurent care să supraoferteze și să dea un preț mai mare ca adjudecatarul provisoriu, nu violază nici un text de lege

84

— 3° Adjudecatarul provisoriu nu 'și mai poate retracta obligațiunea sa, și densus devine deplin proprietar, când nu se ivesce nici o supralicitare, ast-fel că debitorul urmărit nu se mai poate opune la ziua supralicitărei, dacă nu se ivesce nici un supralicitator, ca tribunalul să judece definitiv imobilul urmărit asupra adjudecatarului provisoriu

1005

— 4° Mandatarii averii ce sunt însărcinați să vindă nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecarii acelei averi. Creditorul urmărit însă poate deveni adjudecatarul averii ce urmărește

— 5° Când vechiul adjudecatar nu depune prețul, lucrul se va judeca pe seama aceluia care va da un preț fie și mai mic, iar fostul adjudecatar va fi îndatorat, prin chiar încheierea care constată adjudecarea, să plătească diferența de preț rezultată la revindere, precum și cheltuețile ocașionate cu noua adjudecare

1125

— *Afipțe și publicațiuni* : 6° Nu se poate propune pentru prima oră în casațiune mijlocul de casare întemeiat pe faptul că, în afipțe și publicațiuni, nu s'a făcut descrierea exactă a imobilului urmărit

88

— 7° Lipsa menționărei profesiunii creditorului urmă-

Urmărire imobiliară (urmare):

<i>Afipțe și publicațiuni:</i>	
—	ritor nu atrage nulitatea afipțelor și publicațiunilor când tribunalul de urmărire constată că creditorii erau minori și atât ei cât și tutorea legală nu aveau nici o proteșiune 205
—	8 ^o Ipotecile, ca și instrăinările, făcute de debitorul urmărit dupe cea d'ânteuă afișare de urmărire, fiind nule de drept, netrecerea unor asemenea sarcini în publicațiunea de vinderea imobilului urmărit nu poate atrage nulitatea urmăririi 1125
—	9 ^o Formalitatea prevăzută de art. 506, § 2, din procedura civilă, fiind edictată în favoarea creditorilor ipocari, urmăzând că ei pot ataca d'a-dreptul în casație ordonanța de adjudecare când sarcinile lor au fost omise de a se trece în afipțe și publicațiuni, și când tabloul de ordinea creditorilor nu s'a întocmit în termenul prescris de lege 1286
—	10 ^o În materie de urmărire imobiliară, dacă diua vinderei a fost publicată prin »Monitor«, chiar dacă în afipțe nu s'a menționat despre publicațiunea în »Monitor«, neobservarea unei asemenea formalități nesubstanțiale nu poate să atragă casarea ordonanței de adjudecare 1259
—	11 ^o Erorea numărului dosarului unei sarcini în afipțe și publicațiuni nu este o cauză de nulitate când se arată prin acele afipțe sarcina ce conține acel dosar 1125
—	12 ^o Neregularitățile făcute în somațiune, comandament, afipțe și publicațiuni, trebuiesc propuse și discutate înaintea tribunalului de urmărire, întru cât nulitățile ce ar rezulta din aceste neregularități nu sunt de ordine publică 759
—	13 ^o Anulându-se afipțele și publicațiunile, se vor face noui afipțe și publicațiuni, nu însă și un nou comandament 908
—	14 ^o Când afipțul a fost lăsat la domiciliul debitorului urmărit, domiciliu ales prin contractul împrumutului, și dat în primirea unui servitor al său, nu este nevoie a se lua dovadă de la acel servitor, când pentru aceste operațiuni s'a încheiat proces-verbal de către agenții portăreilor 923
—	15 ^o Dovada semnată de secretarul parchetului dovedește că s'a adus la cunoștința procurorului o copie de pe publicațiunea vinderei 930

Urmărire imobiliară (urmărire):

Afipțe și publicațiuni :

- 16° Procedura urmăririi, este nulă și fără efect, față cu debitorul urmărit, când în citațiune și în publicațiuni se arată o altă zi de cât cea fixată pentru vânzare. 547
- 17° Termenul de trei luni de la facerea publicațiunilor pentru efectuarea vânzării este cerut numai pentru primul termen de vânzare nu și pentru cele-alte termene când vânzarea s'a amânat, cas în cari publicațiile au a se face cel puțin cu patru săptămâni înainte de ziua fixată pentru vânzare 583
- 18° În materie de urmărire imobiliară prescripțiunile art. 507 din procedura civilă, relative la lipirea afipțelor la ușa tribunalului, la casa ce se urmărește sau la comuna unde este situat bunul rural, precum și prescripțiunile art. 501, aceeași lege, relative la depunerea copieii de publicațiunea urmăririi la procurorul tribunalului și la impiegatul însărcinat cu ținerea registrelor de ipotecă, nu sunt de ordine publică, și, deci, neobservarea lor nu poate fi invocată pentru prima oară în casațiune 1220
- 19° Formalitățile de încunoscințarea debitorului urmărit, îndeplinite la o adresă unde nu este domiciliul său real, nici cel ales prin actul de ipotecă, isbesce de nulitate totă procedura vânzării și atrage casarea ordonanței de adjudecare 548
- *Amânare* : 20° În cas de amânarea vânzării nu mai este nevoie să se observe termenul de trei luni din ziua publicării prin diare pentru efectuarea vânzării. { 88
583
- 21° Când urmărirea să amână pentru o cauză orecare, termenul ce are a fi observat nu este de trei luni, ci cel mult de patru săptămâni 908
- 22° Amânarea adjudecațiunii pentru lipsă de concurenți nu este obligatorie, când creditorul urmăritor stăruiesce pentru efectuarea vânzării 1125
- *Autorisare maritală* : 23° Soțul citat pentru autorizarea soției sale, și prezent în instanță, poate figura în instanță și ca parte, fără a mai fi trebuință a se amâna judecata pentru a fi citat și personal ca parte, când are și această calitate în proces. 1392
- *Casațiune* : 24° Nu este admisibil recursul în materie de urmărire imobiliară făcut cu act de pauper-

Urmărire imobiliară (urmare):

<i>Casațiune :</i>	
tate de către debitorul urmărit și al cărui imobil a fost vândut, când se constată că acel imobil se află tot în posesiunea sa	596
— 25 ^o Este admisibil recursul făcut cu o singură taxă contra mai multor ordonanțe de adjudecare, când se constată că există comunitate de interese, și numai o singură urmărire.	930
— 26 ^o În materie de vânzare pentru eşire din indiviziune ordonanța de adjudecare nu este susceptibilă de recurs în casațiune; numai calea acțiunii principale este acordată contra ei.	} 765 1398
— 27 ^o În materie de urmărire imobiliară dispozițiunile art. 497 și 498 din procedura civilă nu sunt prescrise sub pedepsă de nulitate.	
— 28 ^o Dacă jurnalul de scôterea în vânzare a unui imobil este datat la începutul lui, lipsa trecerii datei la finalul lui nu poate să 'i atragă nulitatea.	} 76
— 29 ^o Neregularitățile făcute în somațiune, comandament, afișe și publicațiunile, trebuie propuse și discutate înaintea tribunalului de urmărire, întru cât nulitățile ce ar rezulta din aceste neregularități nu sunt de ordine publică.	
— 30 ^o Formalitățile de încunoscințarea debitorului urmărit, îndeplinite la o adresă unde nu este domiciliul său real, nici cel ales prin actul de ipotecă, isbesce de nulitate totă procedura vânzării și atrage casarea ordonanței de adjudecare.	759
— 31 ^o Solvabilitatea și serioșitatea concurenților sunt cestiuni de fapt lăsate la aprecierea suverană a judecătorilor de fond.	548
— 32 ^o În materie de urmărire imobiliară nu se poate propune ca motiv de casare mijloce care n'a fost discutate la tribunal, de cât numai dacă se stabilește că s'a comis o lucrare ce trebuia îndeplinită din oficiu.	908
— 33 ^o Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune motivul: că, dupe suspendarea urmăririi, nu s'a făcut un nou comandament pentru a se începe urmărirea, de și a trecut trei luni de la primul comandament.	} 1282 88
— 34 ^o Nu se poate propune pentru prima oră în casațiune mijlocul de casare întemeiat pe faptul că, în afișe și publicațiunile, nu s'a făcut descrierea exactă a imobilului urmărit.	

Urmărire imobiliară (urmare) :

- Casațiune :*
- 35° Nu se poate invoca pentru prima oră în casațiune nulitatea executărei, basată pe motivul că ea fiind începută dupe mortea debitorului, titlul executoriū nu s'a comunicat moștenitorilor. 205
 - 36° În materie de urmărire imobiliară, dacă ziua vinđerei a fost publicată prin *Monitor*, chiar dacă în afipte nu s'a menționat despre publicațiunea în *Monitor*, neobservarea unei asemenea formalități nesubstnțiale nu poate să atragă casarea ordonanței de adjuđecare. 1259
 - 37° În materie de urmărire imobiliară, motive de casare întemeiate pe violarea art. 398, 504, alin. I, și 509 din procedura civilă, a art. 61 și 62 din legea creditului funciar, nu pot fi invocate pentru prima oră în casațiune, dacă n'au fost mai înainte propuse înaintea tribunalului. 638
 - 38° Facerea tabloului de ordinea creditorilor este un act de procedură care trebuie îndeplinit până în momentul adjuđecățiunei; neîndeplinirea însă a acestei formalități nu poate atrage anularea întregii urmăriri, ci se amână adjuđecarea spre a se face și acest act de procedură. 76
 - 39° Formalitatea prevădută de art. 506, § II, din procedura civilă, fiind edictată în favoarea creditorilor ipotecari, urmază că ei pot ataca d'a dreptul în casație ordonanța de adjuđecare când sarcinile lor au fost omise de a se trece în afipte și publicațiunii, și când tabloul de ordinea creditorilor nu s'a întocmit în termenul prescriș de lege. 1286
 - 40° Cererea de dobândă care s'ar cuveni la restul prețului, pentru țiile de la adjuđecare și până la depunere, dacă nu a fost făcută la prima instanță, nu se poate propune pentru prima oră în casațiune. 215
 - 41° Instanța de trāmitere neavând alte drepturi și atribuțiunii de cât acelea cu cari este investită prin decisiunea de casare, urmază că ordonanța de adjuđecare casată cu efect de la data depunerii prețului, pune cauza și părțile în aceeași stare în care se aflau când s'a liberat ordonanța, în cât adjuđecatarul, depunând în numerar valoarea creanței care a dat loc la casarea ordonanței, înainte ca tribunalul de trāmitere să fi fost sesizat cu juđecarea din nou a diferendului,

Urmărire imobiliară ((urmare):

- Casațiune :*
o asemenea depunere este făcută în termen util, și tribunalul liberând o nouă ordonanță, nu se poate pretinde că a prelungit de la sine termenul prevăzut de lege și că a violat art. 732 din procedura civilă . . . 215
- *Citațiuni :* 42° Procedura urmăririi este nulă și fără efect față cu debitorul urmărit când în citațiuni și în publicațiuni se arată o altă și de cât cea fixată pentru vânzare. 547
- 43° Formalitățile de încunoscințarea debitorului urmărit, îndeplinite la o adresă unde nu este domiciliul său real, nici cel ales prin actul de ipotecă, isbesce de nulitate totă procedura vânzării și atrage casarea ordonanței de adjudecare. 548
- 44° În cas de revindere pe comptul adjudecatarului ce n'a depus prețul, numai debitorul urmărit se încunoscințază despre această nouă licitațiune, nu și adjudecatarul în comptul căruia se revinde. 1125
- 45° Este bine îndeplinită procedura și conformă cu art. 74 din procedura civilă, când agentul judecătoresc constată în procesul său verbal că a găsit la domiciliul părței o servitoare, care, nevoind a'î declara numele său și nici primi citațiunea, a lipit'o pe ușa domiciliului. 1282
- 46° Prezența și semnarea primarului său a ajutorului său în procesul-verbal care constată predarea unui act de procedură de către agenții în drept se cere numai în cazul când persoana citată lipsește de la domiciliu și când citațiunea sau actul judecătoresc se lipsește pe ușa sau porța părței citate, iar nu și în cazul când partea citată se găsește la domiciliu, primesce citațiunea, dar nu poate semna dovada, nesciind carte. 1488
- *Comandament :* 47° Când comandamentul a fost comunicat debitorului urmărit, și acesta a murit în cursul urmăririi lăsând minori, comandamentul nu se mai comunică și ministerului public, de ôre-ce această com nicare procurorului se face numai în cazul când comandamentul a fost comunicat de la început tutoretului minorilor debitorului 69
- 48° În cas de amânare sau suspendare a urmăririi nu se face un nou comandament.

Un nou comandament se face numai când de la primul

Urmărire imobiliară (umare) :

<i>Comandament :</i>	
comandament aŭ trecut trei luni fără să se fi început urmărirea.	88
--- 49 ^o Nu se poate invoca pentru prima oară în casaŭiune motivul : că, dupe suspendarea urmării, nu s'a făcut un nou comandament pentru a se reincepe urmărirea, de și ar fi trecut trei luni de la primul comandament.	88
— 50 ^o Neregularitățile făcute în somaŭiune, comandament, afiște și publicaŭiuni, trebuiesc propuse și discutate înaintea tribunalului de urmărire, întru cât nulitățile ce ar rezulta din aceste neregularități nu sunt de ordine publică.	759
— 51 ^o Comandamentul are a se face în persona saŭ la domiciliul debitorului, procedându-se pentru încunoșciințarea lui conform art. 74 din procedura civilă	908
— 52 ^o Contrasemnarea procesului-verbal încheiat de agentul portăreilor pentru comunicarea comandamentului este o dovadă că sub-comisarul a fost față la încheierea acelui proces-verbal	908
— 53 ^o Anulându-se afiștele și publicaŭiunile, se vor face noul afiște și publicaŭiuni, nu însă și un nou comandament.	908
— <i>Contestaŭiuni :</i> 54 ^o Constaŭiunea relativă la nulitatea titlului ce se execută care nu a fost formulată în scris și în termenul stabilit de procedura civilă, este tardivă și, prin umare, nu se mai poate propune dupe ce s'aŭ făcut mai multe revinderi în comptul adjudecătarilor cari nu aŭ depus prețul	205
— 55 ^o Opoziŭiunile cari aŭ de obiect încetarea unei urriiri silite trebuiesc adresate tribunalului respectiv cel puțin cu trei zile înainte de ziua fixată pentru adjudecaŭiune, spre a se putea pune în cunoșcința părŭilor ce figurează la urmărire și a se putea judeca astfel înainte de adjudecare	759
— 56 ^o Neregularitățile făcute în somaŭiune, comandament, afiște și publicaŭiuni, trebuiesc propuse și discutate înaintea tribunalului de urmărire, întru, cât nulitățile ce ar rezulta din aceste neregularități nu sunt de ordine publică.	759
— 57 ^o Creditorii debitorului urmărit nu pot să se opună la executarea urmării, având numai dreptul a po-	

	<u>Pagina</u>
Urmărire imobiliară (urmare):	
<i>Contestațiuni :</i>	
pri, până la regularea pretențiunii lor, sumele provenite din vânzarea obiectelor	946
— 58 ^o Ori-ce contestațiune în privința proprietății ce pretinde un al treilea asupra unui imobil urmărit trebuie făcută înaintea primei adjudecări; căci în urma scóterei din nou în vânzare a imobilului nu se mai pot face contestațiuni de cât în privința formelor cari ar fi îndeplinite în urma acestei scóteri din nou în vânzare pe socotéla adjudecătorului.	1392
— 59 ^o Contestațiunea la urmărirea silită având de scop scóterea din vânzare a imobilului urmărit, nu se poate procedea la vânzare dacă contestațiunea n'a fost judecată	1463
— <i>Creditul funciar :</i> 60 ^o Aseménat art. 96 din statutele creditului funciar urban, adjudecatarul poate, în calitatea sa de creitor particular, să se substitue ca societar în locul debitorului urmărit, și a'si regula raporturile sale cu creditul cum va vol, puténd să depună drept preț ipoteca creditului dupe valórea sa nominală, iar nu dupe valórea sa reală, și acesta fără distincțiune când urmărirea s'a făcut de credit său când s'a făcut de un particular	76
— <i>Datarea încheierilor de scótere în vânzare :</i> 61 ^o Dacă jurnalul de scóterea în vânzare a unui imobil este datat la începutul lui, lipsa trecerei datei la finalul lui nu poate să 'i atragă nulitatea.	76
— <i>Depunerea creanței drept preț :</i> 62 ^o Creanța trecută în tabloul de ordine comunicat debitorului, și pe care acesta nu a contestat'o, este considerată în rang util și necontestat și poate fi depusă drept preț al adjudecațiunii	} 205 } 242
— 63 ^o O-dată judecat, în mod definitiv, pe cale de contestație, că creanța unei creditóre urmăritóre și adjudecatară în același timp, este valabilă și în rang util, debitoréa, cădută în contestațiune, și față de care acea creanță fusese validată și declarată în rang util, numai are nici un interes să se opună la primirea ei drept preț al adjudecațiunii, pe motiv că nu s'ar fi făcut un tablou de ordinea creditorilor. . .	242
— 64 ^o O creanță ipotecară se consideră ca contestată și nu se poate depune drept preț al adjudecațiunii numai atunci când asupra procesului ce s'ar fi intentat	

Urmărire imobiliară (urmare):

Depunerea creanței drept preț :

în privința proprietății imobilului ipotecat, sau asupra contestațiunii în privința validității actului de ipotecă, adică a însăși acelei creanțe, a intervenit o sentință definitivă care a admis contestațiunea sau acțiunea în revendicare.

- simplă acțiune de revendicare dedusă în judecată, sau o simplă acțiune în nulitatea unui act de ipotecă, asupra căruia judecata încă nu s'a pronunțat, nu îndreptățește pe judecător a considera creanța ca contestată în sensul art. 552 din procedura civilă. . . . 1392
- *Depunerea prețului :* 65° Instanța de trimitere neavând alte drepturi și atribuțiunile de cât acelea cu cari este investită prin decisiunea de casare, urmază că ordonanța de adjudecare casată cu efect de la data depunerii prețului, pune cauza și părțile în aceeași stare în care se aflau când s'a liberat ordonanța, în cât adjudecatorul, depunând în numerar valoarea creanței care a dat loc la casarea ordonanței, înainte ca tribunalul de trimitere să fi fost sesizat cu judecarea din nou a diferendului, o asemenea depunere este făcută în termen util, și tribunalul liberând o nouă ordonanță, nu se poate pretinde că a prelungit de la sine termenul prevădut de lege și că a violat art. 732 din procedura civilă. 215
- 66° Cererea de dobândă care s'ar cuveni la restul prețului, pentru dările de adjudecare și până la depunere, dacă nu a fost făcută la prima instanță, nu se poate propune pentru prima oră în casațiune . . . 215
- 67° Prețul de adjudecațiune se poate depune și de altul, afară de adjudecator, și ordonanța de adjudecare se poate cere a se emite pe numele aceluia care a depus prețul 248
- *Domiciliu ales :* 68° Când părțile și aleg un domiciliu special pentru executarea vre-unui act, aceea executare se poate face și la domiciliul real, afară numai dacă partea interesată nu va dovedi că alegerea domiciliului special s'a făcut pentru interesul ei exclusiv 1273
- *Dotă :* 69° Soțul are dreptul să urmărească un imobil pentru a se achita creanța dotală asigurată prin ipotecă în acel imobil, putând depune aceea creanță drept preț al adjudecațiunii 84

Urmărire imobiliară (urmare) :

- *Esire din indivisiune* : 70° In materie de vânzare pentru esire din indivisiune ordonanța de adjudecare nu este susceptibilă de recurs în casațiune ; numai calea acțiunii principale este acordată contra ei . . . 765
- *Incunoscințarea debitorului urmărit* : 71° Formeli-tățile de incunoscințarea debitorului urmărit, înde-plinite la o adresă unde nu este domiciliul său real, nici cel ales prin actul de ipotecă, isbesce de nulitate totă procedura vânzării și atrage casarea ordonanței de adjudecare 548
- *Instrăinarea imobilului ipotecat* : 72° Când debito-rul vinde imobilul ipotecat, urmărirea se îndreptăză atât în persoana deținătorului imobilului, cât și în a- ceea a debitorului 1113
- 73° Ipotecile, ca și instrăinările, făcute de debitorul urmărit dupe cea d'ăuteișu afșare de urmărire, fiind nule de drept, netrecerea unor asemenea sarcini în publicațiunea de vinderea imobilului urmărit, nu pôte atrage nulitatea urmării 1125
- *Mandatar* : 74° Urmărirea imobiliară se pôte face de un creditor prin mandatar, și nu este nevoie ca în co-mandament să se reproducă procura mandatarului în virtutea căreia el face urmărirea, este destul indica-rea creditorului în numele căruia s'a cerut urmărirea. } 76
- 75° Urmărirea debitorilor și efectuarea vânzării ave-rei lor, făcută de mandatar în numele creditorilor, constituie un simplu act de administrație, și, deci, nu este trebuință ca mandatarul să aibă un mandat spe-cial pentru acesta }
- 76° Mandatarii averii ce sunt în-ârcinați să vîndă, nu se pot face, sub pedepsă de nulitate, adjudecarii acelei averi. Creditorul urmăritor însă pôte deveni ad-judecatorul averii ce urmăresce 1125
- *Ministerul public* : 77° Prezența ministerului pen-tru constituirea tribunalului, în materie de urmărire imobiliară, este necesară când sunt interese de mi-norî în cauză 638
- 78° D. vada semnată de secretarul parchetului dove-desce că s'a adus la cunoscința procurorului o copie de pe publicațiunea vânzării 930
- 79° Prezența ministerului public la afacerile civile ce interesă pe minorî săi interdiși este obligatorie

Urmărire imobiliară (urmare):

<i>Ministerul public:</i>	
numai la şedinţele instanţelor judecătoreşti, nu şi la lucrările ce se resolvă în camera de consiliu, fără citarea părţilor. Ast-fel, prezenţa ministerului public nu este necesară când tribuualul, în camera de consiliu, face încheierea prin care dispune punerea în vinzare a unui imobil, chiar dacă sunt interese de minori în cauză	940
— 80° Prezenţa ministerului public ca parte alăturată nu poate fi cerută şi la regularea altor lucrări care se efectuează în camera de consiliu, unde părţile nu se citează, precum ar fi în materie de urmărire imobiliară, când s'a dispus darea ordonanţei	1489
— <i>Minori:</i> 81° Când comandamentul a fost comunicat debitorului urmărit, şi acesta a murit în cursul urmării lăsând minori, comandamentul nu se mai comunică şi ministerului public, de ôre-ce această comunicare procurorul se face numai în cazul când comandamentul a fost comunicat de la început tutorului minorilor debitorului	69
— 82° Lipsa menţionării profesiunii creditorului urmărit nu atrage nulitatea actelor şi publicaţiunilor când tribunalul de urmărire constată că creditorii erau minori şi atât ei cât şi tutorea legală nu aveau nici o profesiune	205
— 83° Prezenţa ministerului pentru constituirea tribunalului, în materie de urmărire imobiliară, este necesară când sunt interese de minori în cauză	638
— 84° Autoriserea consiliului de familie nu este cerută când tutorele nu face de cât să se apere şi să reprezinte pe minori la urmărirea imobilelor acestora cerută de creditorii lor	930
— 85° Numirea de tutor ad hoc unui minor, care are interese opuse cu tutorul său, nu poate fi făcută de tribunal din oficiu, ci dupe cererea celor în drept şi dovedindu-se contrarietatea de interese şi cesiunea de a se sci dacă este contrarietate de interese e o cesiune de fapt şi de apreciere	1282
— <i>Morţea debitorului în cursul urmării:</i> 86° Când comandamentul a fost comunicat debitorului urmărit, şi acesta a murit în cursul urmării lăsând minori, comandamentul nu se mai comunică şi ministerului public, de ôre-ce această comunicare procurorul se	

Urmărire imobiliară (urmărire):

- Mărtea debitorului în cursul urmăririi :*
- face numai în cazul când comandamentul a fost comunicat de la început tutorului minorilor debitorului. 69
- *Ordonanța de adjudecare :* 87° Ordonanța de adjudecare, iscălită de judecător, liberându-se părților, nu este nevoie ca copia-concept rămasă la dosarul vânzării să fie semnată de judecător, destul numai ca cea liberată părții să fie în regulă, conform formelor cerute de lege. 88
- 88° Prețul de adjudecațiune se poate depune și de altul, afară de adjudecator, și ordonanța de adjudecare se poate cere a se emite pe numele aceluia care a depus prețul 248
- *Perempțiune :* 89° Pentru ca perempțiunea unei instanțe să aibă loc, urmază neapărat ca înaintea aceleia instanțe să fie pendinte un litigiu sau o contestațiune. De aci urmază că actele de urmărire pe care le face un creditor în virtutea unui titlu definitiv și necontestat nu se poate perima, întru cât acele acte, de parte de a constitui un litigiu, o afacere contențioasă ce și așteaptă soluțiunea, sunt tocmai ace care vin dupe ce litigiul s'a terminat, și chiar în cazul când s'ar face veri-o contestațiune la urmărire, care să nască un litigiu între părți, judecata contestațiunii se poate perima, însă, nu și în acest cas, actele urmăririi se perimă, ci judecata contestațiunii 942
- *Publicarea termenului prin »Monitor« :* 90° În materie de urmărire imobiliară, dacă ziua vânzării a fost publicată prin »Monitor«, chiar dacă în aștepte nu s'a menționat despre publicațiunea în »Monitor« neobservarea unei asemenea formalități nesubstanțiale nu poate să atragă casarea ordonanței de adjudecare . 1259
- *Revindere din cauza nedepunerii prețului :* 91° Scoterea din nou în vânzare a averii unui falit, din cauză că primul adjudecator nu a depus prețul, chiar dacă nu s'a scos în comptul primului adjudecator, totuși acesta nu poate fi apărat de plata diferenței între prețul eșit la prima și a doua licitație, diferență provenită din culpa sa 920
- 92° Când vechiul adjudecator nu depune prețul, lucrul se va adjudeca pe sâma aceluia care va da un preț fie și mai mic, iar fostul adjudecator va fi îndatorat, prin chiar încheierea care constată adjudeca-

Urmărire imobiliară (urmare):

Revindere din cauza nedepunerii prețului:

	rea, să plătească diferența de preț rezultată la revindere, precum și cheltuielile ocazionale cu noua adjudecare	} 1125
—	93 ^o In cas de revindere pe comptul adjudecatarului ce n'a depus prețul, numai debitorul urmărit se încunosciițeză despre această nouă licitațiune, nu și adjudecatarul in comptul căruia se revinde	
—	94 ^o Dacă la expirarea termenului de patru săptămâni adjudecatarul nu va fi depus prețul, tribunalul, sași de la sine, sași dupe cererea unui din părțile interesate, va scôte din noți imobilul in vințare. Această dispozițiune fiind facultativă pentru tribunal, prețul se pôte depune in mod valabil și dupe expirarea termenului de patru săptămâni dacă nici o parte interesată n'a făcut cerere de revindere, și chiar dacă s'a făcut vre-o asemenea cerere, însă nu i s'a dat curs din cauză că n'a fost însoțită de timbru legal	1273
—	<i>Secțiunea vacanțelor:</i> 95 ^o Tribunalele fiind in drept a efectua in timpul vacanțelor mari, toate actele cari au un caracter urgent, ele pôt ordona chiar o execuțiune silită, intru cât caracterul urgent este lăsat la aprecierea secțiunei vacanțelor	205
—	<i>Solvabilitatea concurenților:</i> 96 ^o Solvabilitatea și serioșitatea concurenților sunt cestiuni de fapt lăstate aprecierea suverană a judecătorilor de fond.	908
—	<i>Supralicitare:</i> 97 ^o Adjudecatarul provisoriu pôte, in ziua supralicitărei, să 'și arate voința sa, fie oral, fie înscris, de a se adjudeca, in mod definitiv, asupra sa imobilul urmărit, și tribunalul, adjudecând asupra sa in mod definitiv imobilul când constată că nu s'a mai presintat nici un alt concurent care să supraoferteze și să dea un preț mai mare ca adjudecatarul provisoriu, nu violéză nici un text de lege	84
—	98 ^o Adjudecatarul provisoriu nu 'și mai pôte retracta obligațiunea sa și densus devine deplin proprietar când nu se ivesce nici o supralicitare, ast-fel că debitorul urmărit nu se mai pôte opune, la ziua supralicitărei, dacă nu se ivesce nici un supralicitator, ca tribunalul să adjudeca definitiv imobilul urmărit asupra adjudecatarului provisoriu.	1005
—	<i>Suspendare:</i> 99 ^o Nu se pôte invoca pentru prima	

Urmărire imobiliară (urmărire):

Suspendare :

oră în casațiune motivul : că, dupe suspendarea urmării, nu s'a făcut un nou comandament pentru a se reîncepte urmărirea, de și ar fi trecut trei luni de la primul comandament 88

— *Tablou de ordinea creditorilor :* 100° Facerea tabloului de ordinea creditorilor este un act de procedură care trebuie îndeplinit până în momentul adjudecățiunii ; neîndeplinirea însă a acestei formalități nu poate atrage anularea întregii urmăriri, ci se amână adjudecarea spre a se face și acest act de procedură 76

— 101° Formalitatea prevădută de art. 506, § II, din procedura civilă, fiind edictată în favoarea creditorilor ipotecari, urmăz că ei pot ataca d'a-dreptul în casație ordonanța de adjudecare când sarcinile lor au fost omise de a se trece în afișe și publicațiuni și când tabloul de ordinea creditorilor nu s'a întocmit în termenul prescris de lege 1286

— *Termen de vinđare :* 102° Termenul de trei luni de la facerea publicațiunilor pentru efectuarea vinđerei este cerut numai pentru primul termen de vinđare nu și pentru cele-alte termene când vinđarea s'a amănat, cas în care publicațiile au a se face cel puțin cu patru săptămâni înainte de ziua fixată pentru vinđare } 88
583
908

— *Timbru :* 103° Este admisibil recursul făcut cu o singură taxă contra mai multor ordonanțe de adjudecare, când se constată că există comunitate de interese, și numai o singură urmărire 930

Urmărire mobilă : Scóterea din noii în vinđare a averei unul falit, din cauză că primul adjudecatar nu a depus prețul, chiar dacă nu s'a scos în comptul primului adjudecatar, totuși acesta nu poate fi apărat de plata diferinței între prețul eșit la prima și a doua licitație, diterință provenită din culpa sa 920

Usurpare de funcțiuni publice : Secretarul primăriei neavând cădere să se amestece în atribuțiuni municipale, se pedepsește, conform art. 207 din codul penal, când, în lipsa oficerului stărei civile, usurpă atribuțiuniile acestuia și celebrează în locul său căsătoriile civile 999

Vacanțe: 1 ^o Tribunalele fiind în drept a efectua în timpul vacanțelor mari toate actele care au un caracter urgent, ele pot ordona chiar o execuțiune silită, întru cât caracterul urgenței este lăsat la aprecierea secțiunii vacanțelor	205
— 2 ^o Secțiunea I a curții de casațiune încetând de a mai judeca în timpul vacanțiilor mari, și secțiunea a II-a a curții neputând judeca în vacanțiune de cât procesele deferite competenței ei prin lege, urmăzând că secțiunea a II-a nu poate judeca în timpul vacanțiunei recursului de competența secțiunii I, ori cât de urgente ar fi.	1004
Vagabonzi: Igonirea din țară a unui străin, declarat în stare de vagabondagiū, nefiind dată expres în atribuțiunea instanțelor judecătorești prin art. 220 din codul penal, acest drept revine și aparține exclusiv puterii administrative, dupe cum și legea din 1881 îl prevede.	1500
Vase plutitoare: Lipsa de transcripțiune în registrele consulatului a înstrăinării sau cesiunii totale sau parțiale a proprietății sau folosinței unui vas poate opune de cei de al treilea.	
In materie de transcripțiune au a se considera ca cei de al treilea acei care au putut dobândi drepturi asupra imobilului sau asupra vasului, fie de la cel din urmă proprietar sau de la reprezentanții lui, fie de la precedentii proprietari, drepturi pe care le-au conservat, prin urmare, achizitorii și creditorii. Chematul în judecată ca autor al abordagiului unui vas, nefiind un terțiu în înțelesul art. 493 din codul comercial, nu poate opune posesorului vasului lipsa de calitate de a reclama despăgubirea, care, dacă justifică dreptul său pe faptul că vasul figurează pe numele lui transcris în registrele consulatului și când dreptul său de proprietate și de posesiune asupra vasului este recunoscut prin acte în regulă chiar înainte de această transcripțiune, este în drept a reclama despăgubirea, afară numai dacă nu i se opune prescripțiunea acțiunii, întemeiată pe faptul că ar fi trecut un an de la săvârșirea abordagiului.	1473
Verdictul juraților: Vezi «Curtea cu jurați».	
Violarea dreptului de apărare: Vezi «Apărare».	

- Vinđare:** 1° Când vinđarea nu s'a executat prin culpa uneia din părțile contractante, acesta va perde arvuna dată saŭ o va întorče induoită, și constatarea culpei este o chestiune de fapt de atributul suveran al instanțelor de fond. 635
- 2° Partea contractantă, în privința căreia cea-altă parte nu 'și îndeplinesce obligațiunea sa, nu pôte fi silită să 'și îndeplinescă ea obligațiunea sa față de această parte.
- Ast-fel, comerciantul care vinde o cantitate de marfă ôre-care unei firme asociate, cu condițiune ca plata acelei mărfi să se facă dupe un termen ôre-care, de la predarea mărfei printr'un accept dat de către firma asociată, nu pôte fi silit, în cas când înainte de predarea mărfei și de expirarea acestui termen unul din asociații firmei a încetat din viață și firma este în lichidațiune, să liberéze marfa unul coasociat al firmei în aceleași condițiuni, adică ca plata să se facă într'un termen ôre-care, întru cât față de vinđător cumpărătorul nu 'și mai pôte îndeplini obligațiunea sa, și anume aceea de a'i da un accept din partea firmei, de ôre-ce firma socială este în lichidațiune. 745
- 3° Scóterea din noŭ în vinđare a averei unui falit, din causă că primul adjudecator nu a depus prețul, chiar dacă nu s'a scos în comptul primului adjudecator, totuși acesta nu pôte fi apărat de plata diferenței între prețul eșit la prima și a doua licitație, diferență provenită din culpa sa. 920
- Vinđare publică de bună voe:** În materie de vinđare pentru eșire din indivisiune ordonanța de adjudecare nu este susceptibilă de recurs în casațiune; numai calea acțiunei principale este acordată contra ei { 765
1398
- Vinđare silită:** Veđi »Urmărire imobiliară«.
- Vinđarea vaselor plutitoare:** Veđi »Vase plutitoare«.

